ပါရေဒိကော် ပါဠိတော် နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ

[1] ၁။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တော ဝိနယပညတ္တိ ယာစနေ ပေါ်တုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။(အနိယမဝါက္ယ ထည်သည်)။ ယေန သမယေန – အကြင်အခါ၌၊ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တော - အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏၊ ဝိနယပညတ္တိ ယာစနေ ပေါ်တုဘူတော - ဝိနည်းပညတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြင့်၍ ဖြစ်သော၊ ပရိဝိတက္ကော - အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ – ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။]

တေန သမယေန - ထိုအခါ၌၊ (အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဝိနည်း ပညတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊)[2] ဗုဒ္ဓေါ - အလုံးစုံသောဘုရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား သည်၊ [3] ဝေရဉ္ဇာယံ-ဝေရဉ္ဇာမြို့၌,[4] ဝါ- ဝေရဉ္ဇားမြို့၏အနီးဖြစ်သော၊ နဠေရုဝုစီ

၁။ တေန သမယေန။ ။တတိယာ ဝိဘတ်သည် ကရိယာ်းအနက်, ဟိတ်အနက်, အာဓာရ အနက် သုံးမျိုးကို ဟောအ၏၊ ဤနေရာ၌ ကရိယာ်းအနက် ရေသင့်သေး၊ သိက္ခာပုဒ်များကျမှ ကရိယာ်း အနက် ရလိမ့်မည်၊ ဟိတ်အနက်, အာဓာရ အနက် နှစ်မျိုး ရသင့်၏။ ထို့ကြောင့် ''တေန သမယေန- ထိုအခါကြောင့်''ဟု လည်းကောင်း၊''တေန သမယေန-ထိုအခါ၌''ဟုလည်းကောင်း ပေးပါ။(အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၃၆၇-မှာရှု)။

၂။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ။ရှေးဆရာများက ''ဘဂဝါ-ဘုန်းတော် ကြီးတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားသည်''ဟု ဘဂဝါကို ဝိသေသန၊ ဗုဒ္ဓေါကို ဝိသေသ္ယ အဖြစ်ဖြင့် ပေးတော်မူကြ၏။ဤတိ၀ိ သော ဘဂဝါ၀၊ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါဟူသောပါဠိတော်၌ ဘဂဝါကို နာမည်တော်အဖြစ်ဖြင့် ပဓာနထား၍၊ ဗုဒ္ဓေါကို ဂုဏ်တော် အဖြစ်ဖြင့် ပြထားပုံကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓေါသည် ဂုဏ်ကိုပြသော ဒဗ္ဗဝါစကဝိသေသန၊ ဘဂဝါသည် နာမည်တော်ကိုပြသော နာမဝါစကဝိသေသ္ယဟု မှတ်ပါ။ တေန သမယေန စသော စကားသည် သံဂါယနာတင်စဉ်က နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ထည့်အပ်သော စကားများဖြင့်၏။ ထိုသံဂါယနာတင်ချိန်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်တော် မူပြီးသောကြောင့် '' ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော''ဟု တ-ပစ္စည်း အတွက် အတိတ်အနက်ကို ပေးသည်။

၃။ ဝေရဉ္ဇာယံ။ ။သတ္တမီဝိဘတ်သည် သမီပ အနက် အပိုပါသော အာဓာရ အနက်ဟောတည်း၊ သဒ္ဒါကျမ်းလာ အာဓာရလေးမျိုးတွင် သာမီပိကာဓာရ

မန္ဒမူဒလ - နဠေရုတမာပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဝါ - နဠေရုနတ် သိမ်းငုံက်အပ်သည့် ပညတ်ခေါ်တွင် နဠေရုတမာပင်၏အနီးအောက်၌၊ မဟာဘာ-ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြတ်သော၊ ဝါ - အရေအတွက်အားဖြင့်များသော၊ ဘိက္ခုသံဃေန - ရဟန်းအပေါင်းနှင့်၊ ပဋ္ဌမတ္တေဟိ - သခ်္ပါဝင်းလီ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုသဒေဟိ - ရဟန်းအရာတို့နှင့်၊ (တနည်း) - ပဋ္ဌမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ- ရဟန်းငါးရာတို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ - အတူ၊ ဝိဟရတိ - ဣရိယာဘပါး, ညောင်းညာများကို, တပါးဖြင့်ဖြတ်, မကျလတ်အောင်, အတ္တဘောကို ဆောင်တော်မူ၏။ [သဒ္ဒတ္ထ] ဝါ - အတ္တဘောကို တာရည်စွာ ဖြစ်စေတော်မူ၏။ [အဓိပ္ပာယတ္ထ] ဝါ - နေတော်မူ၏။ [သကေ်တတ္ထ၊ ဝေါဟာရတ္ထ]။

ဝေရဉ္ဇော - ဝေရဉ္ဇာမြို့၌ မွေးဖွားသော၊ ဝါ-မြို့ငေရဉ္ဇာ နေရာရှိသော၊ ပြာဟွဏော - ဥဒယပြာဟွဏသည်၊ (ဥဒယပုဏ္ဏားသည်)အသော်သည်-ကြားသိရပြီ၊ [ခေါ်သဒ္ဒါ အနက်မရှိ၊ ပဒပူရဏမတ္တနိပါတ်]၊ တနည်း- အသော်သည်ခေါ်-ကြားသိရသည်သာ၊ [ခေါ်သဒ္ဒါ အဝဓာရဏတ္ထနိပါတ်။] (ကိ) - အဘယ်သို့ ကြားသိရသနည်း၊) ဘော - အရှင်၊ သက္ကပုတ္တော - သာကီဝင်မင်းသား ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် "ဝေရဉ္ဇာယံ ဝေရဉ္ဇာမြို့၌" ဟု ရှေးဦးစွာပေး၍။ "ဝါ-ဝေရဉ္ဇာမြို့၏အနီး၌" ဟု ပေးပါ။ နောက်၌-နဠေရုပုစိမန္ဒမူလေ ဟု အာဓာရ တခု ရှိသေးသော ကြောင့် ရှေအာဓာရသည် ဝိသေသနသဘော ဖြစ်ရကား စကားလည်း အဆက်ကောင်းအောင် "ဝေရဉ္ဇာမြို့၏အနီးဖြစ်သော" ဟု ပေးပါသည်။

၁။ ဝေရဉ္ဇာ။ ။အဌကထာ၌ သုံးဝိကပ်ရှိသော်လည်း၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဘဝေါ (ဝေရဉ္ဇာမြို့ဖြစ်သူ) ဟူသော ဝိကပ်ကို ဆရာများ မနှစ်သက်။ (ဘာသာဋီကာ ၃၀၇-၌ ရှု)။

၂။ ကိ။ ။နောက်၌ အာကာရဝါကျရှိ၍ ပုဗ္ဗာဝါစက ကိ သဒ္ဒါကိုသဒ္ဒါထုံးစံအတိုင်း ထည့်ရသည်။ "တစုံတယောက်ကမေးသော မေးခွန်းမဟုတ်။ [ဒုတိယသဒ္ဒါ အာကာရဇောတက နောက်၌ပြုမူ ဝါစကပုဗ္ဗာ ကိ သဒ္ဒါကို ရှေ့မှာစွက်၍ အနှက်သမ္ပန်မြား]

၃။ ဘော။ ။ဝေရဉ္ဇာပြာဟွဏကြီးအား လာ၍ပြောသူက ခေါ်သော ပုဂ္ဂလာလပနအာလုပ်တည်း။ ဤနေရာမျိုး၌ ရှေးဆရာတို့က "ဘော-အိုအချင်းတို့" ဟု ပေးလေ့ရှိကြသည်။

ဖြစ်သော၊ သက္ကုဏုလာ - သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ၊ ပမ္ဘဝိတော - ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့သော၊ ဝါ - ရဟန်း ပြုခဲ့သော၊ ဂေါတမော - အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမ မည်သော၊ သမဏော - ရဟန်းမြတ်သည်၊ (တနည်း) သမဏော ဂေါတမော- ရဟန်းဂေါတမသည်၊ ဝေရဉ္ဇာယံ- ၌၊ ဝါ- သော၊ နဇ္ဇေရုပုံ မန္ဒမူလေ - ၌၊ မဟာတော-သော၊ ဝါ-သော၊ ဘိက္ခုသံဃေန-နှင့်၊ ပဉ္စမတ္တေဟိ- ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတေဟိ -တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ -အတူ၊ ဝိဟရတိ, ခလု- ²နေတော်မူနေသတဲ့။

တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ. ဂေါတမံ - ထိုအရှင်ဂေါတမ၏၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ ကလ္လာဏော - ကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ - ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသည်၊ ဝါ - ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတော - သဒေဝက, လောကသုံးဘုံ, အလုံးစုံကို, လွှမ်းခြုံ၍ တက်ပြီ။ (ကိ - အဘယ်သို့ တက်သနည်း၊) သော ဘဂဝါ- ¹ ထို မြတ်စွာဘုရားဘည်၊ ဣတိပိ - ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိုလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ - အရဟံ မည်တော်မူ၏။

၁။ ခလု။ ။အနုသ ဝနဏ္ဍ - တဆင့် ကြားခြင်း အနုက်ဟော နိပါတ်ဖြစ်၍ "ခလု-တဆင့် စကား ကြားသိရသည်ကား၊ သက္ကဟုတ္တော၊ပေ၊ သမဏော-သည်၊ ၊ပေ၊ ဝိဟရတိ- နေတော်မူ၏"ဟု ကြိုယာနှင့်မတွဲပဲ သီးခြားလည်း ပေးနိုင်သည်၊ နိဿယ၌ ကြိုယာနှင့် တွဲပေးထားသည်။

- ¹။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ။ဤပုဒ်ကို ဂုဏ်တော်တိုင်း၌ လိုက်ပါစေ၊ ဣတိပိ ကို အနုက်ပေးသောအခါ "ဣတိပိ-ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း"ဟု အကျဉ်းပေး၊ အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-စသော ဂုဏ်တော်များ၏အနုက်ကို ကြည့်၍"ဝါသနာနှင့် တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိုလေသာ တို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း" အနုက်အကျယ်ပေး။ " ဝေးကွာတော်မူသော" ဟု မဆိုပဲ "ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော" ဟု ဆိုခြင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရ မကောက်ရပဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂုဏ်ကို အရကောက်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ထို့ပြင် ဘုရားရှင်၏ ရှေမှောက်၌ ဂလျောက်နေသော စကား မဟုတ်၊ သတင်းအဖြစ်ဖြင့် ကြားအပ်သော စကားဖြစ်၍ "အရဟံ-အရဟံ မည်တော်မူပါပေ ၏"ဟု "ပါပေ"-လည်း ထည့်စရာမလိုပါ။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - မဖောက် မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် ကြွင်းမဲ့ဉာဏ်ကို အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူ သောဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး စရဏ တဆယ့်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော - ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။

သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဒီပင်္ကရ, ထုတ်ချာသနင်း, ခြေတော်ရင်းမှ, စ၍ပေါဓိ, မဟာဗုဒ္ဓိပင်ထိအောင်, ပါရမီဖြည့်ကာ, ကောင်းစွာ ကြွတော်မူခဲ့သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-သုဂတ မည်တော်မူ၏။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သတ္တဝါကာသ, သင်္ခါရဟု, လောကသုံးဘုံ, အလုံးစုံကို, အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ လောကဝိဒူ - လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏။

သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-အတူမရှိ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သော လူယောကျ်ား နတ်ယောကျ်ား တိရစ္ဆာန် ယောကျ်ားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ-[1] အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ - သတ္ထာဒေဝ မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ [သတ္ထာဒေဝမနုဿာန - ဟု နိဂ္ဂဟီတ်မပါပဲ မဆိုနှင့်၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ - ဟု နိဂ္ဂဟီတ်နှင့် တက္ခ ဆိုပါ။]

၁။ **အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ။** ။အဋ္ဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို ဂုဏ်တော် တပါးစီ ယူ၍ ဆယ်ပါးဟု လည်းကောင်း၊ နှစ်ပုဒ်လုံးမှ ဂုဏ်တော် တပါးအဖြစ် ယူ၍ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးဟု လည်းကောင်း၊ နှစ်နည်းဖွင့်ထား၏။ ယခုတော်၌ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးဟု အသိများကြ၏၊ ဂုဏ်တော်တပါးစီ အနေဖြင့်ခွဲ၍ အနက်ပေးလိုလျှင် "သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သီလ စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မိမိထက် တူမြတ်သူ ရှိတော်မမူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော-အနုတ္တရ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ--ဆုံးမထိုက်သော လူယောကျ်ား နတ်ယောကျ်ား တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ား တို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော် မူနိုင်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိ-ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။" ဤသို့ပေးပါ။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - သစ္စာ လေးပါးတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင်လည်း သိ, ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ- သည်၊ ဣတိပိ - ဣဿရိယ စသည့်အပြား ဘုန်းခြောက်ပါးရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ - မည်တော်မူ၏။ [1]ဣတိ-ဤသို့ သဒေဝက လောကဥဿုံ အလုံးစုံကိုလွှမ်းခြုံ၍တက်ပြီ။ [ဤနေရာ၌ အဗ္ဘုဂ္ဂတော သို့ ပြန်လှည့်ရန် ဣတိ ရှိသင့်၏။]

၀။ အမှာ။ ။ဤဂုဏ်တော်များ၏အနက်ကို အဋ္ဌကထာ၌ များစွာဖွင့်ထား၏။ ဤ၌ အများသုံးစွဲရိုးဖြစ်သော အနက်ကိုသာ ပေးထားပါသည်။ ကြွင်းသော အနက်များကို အောက်ပါအတိုင်း သိပါ။

အဋ္ဌကထာ၀ယ် နည်းအမျိုးမျိုးပွင့်သည့်အတိုင်း
ဖေါ်ပြထားအပ်သော ဂုဏ်တော်များ၏အနက်ကျယ်

အရဟံ။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ကိုးလသာမာရ်, သူပုန်ရန်ကို တွန်းလှန်သတ်ဖြတ်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အရဟံ-အရဟံ မည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သံသရာစက်၏ အကန့် ဒေါက်ဆန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ အရဟံ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ပစ္စည်းလေးဝ, ဝိသေသအပူဇော်ကို ခံယူတော်မူထိုက်သည်၏ ၊ပေ၊ အရဟံ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းမှ, အလျှဉ်းပယ်ဖြတ်, ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ် မရှိသည်၏ ၊ပေ၊ အရဟံ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ။အထူးမရှိ၊ တနည်းသာ ရှိသည်။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သုံးပါးဝိဇ္ဇာ, ပု-ဒိ-အာ-နှင့်၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ရပ်, ဝိပဿနာ,ခြောက်ဘိညာနှော,မနောမယိဒ်, ထည့် သိပ်ထလီ, သီ-ဒို-ဘော-ဇာ, သဒ္ဓမ္မာခွန်, ရူပဈာန်ဟူ၊ ငါးတန်စွန်းကယ်, ဆယ်စရဏ, မြတ်ဓမ္မနှင့်, တကွဥဿုံ, ပြည့်စုံတော် မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏။

သုဂတော။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ - တင့်တယ်သောညွှန်း, အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ကြွသွားခြင်းရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သုဂတော-သုဂတမည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ-မကောင်းဒုက္ခ,သခ်ါရကင်း,ကောင်းခြင်းအမှန်, မြတ်နိမ္မာန်သို့, ကောန်ကြွသွားတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ – ထိုထိုမဂ်ဖြင့်, ပယ်ဖျက်တွန်းခွါ, ကိုယ်လေသာသို့, တခါ နောက်ကျော, မရောက်တော့ပဲ, ခိုင်မြဲကောင်းမြတ်, ကြွသွားတော်မူတတ်သည်၏အဖြစ် ၊ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ-ဒီပက်ရာ, ထွတ်ချာသနင်း, ခြေတော်ရင်းမှ,စန္ဒီမောဓိ, မဏ္ဍိုင်ထိအောင်,ပါရမီဖြည့်ကာ, ကောင်းစွာ ကြွတော်မူခဲ့သည်၏ ၊ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ - စကားခြောက်မျိုး, ပြောဆိုရိုးတွင်, ကျိုးရှိတုတ်မှန်, သုနာခံလို, မနာလိုဟု, ထိုနှစ်ခွန်းသာ, ကောင်းမွန်စွာဖြင့်,ချိန်ခါ ချင့်မျှော်, ဟောမိန့်တော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ သုဂတော။

လောကဝိဒူ။ ။အလူးမရှိ၊ တနည်းသာ ရှိသည်။

အနုတ္တရော။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ-သီလစသား, ဂုဏ်တော်အားဖြင့်, လူးခြားမြင့်မြတ်သူ, ရှိတော်မမူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော- အနုတ္တရမည်တော်မူ၏။

ပုရိသဒမ္မသာရထိ။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယ- ဆုံးမဖို့ရန်, လျော်ကန်သည့်, တိရစ္ဆာန် လူ နတ်, ယောက်ျားဇာတ်ကို, စိတ်ဓာတ် ချင့်မျှော်, သင့်လျော်အောင် ဆုံးမတော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိ-ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။

မှတ်ချက်။ ။အနုတ္တရော နှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော်တပါးစီ အဖြစ်ခွဲ၍ အနှက်ပေးသည်။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ – သည်၊ ဒုတိယ – ဆုံးမဖို့ရန်, လျော် ကန် သည့်, တိရစ္ဆာန် လူ နတ်, ယောက်ျားဇာတ်ကို၊ စိတ်ဓာတ်ကိုယူ, ဆုံးမသူတွင်,အတူမရှိ, ဆုံးမတော် မူတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ–မည်တော်မူ၏။

မှတ်ချက်။ ။အနုတ္တရော နှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိ ကို ပေါင်း၍ အနှက်ပေးသည်။

သဗ္ဗာဒေဝေနုသောနံ။ ။သော ဘဂဝါ – သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ – ပစ္စုပ္ပန်ကျိုး၊ သံသရာကျိုးနှင့်, အကျိုးနိဗ္ဗာန် , ရဖို့ရန်ဖြင့် , လျော်ကန်သင့်မြတ် , ဆုံးမတတ်၍, လူနတ်ဗြဟ္မာ, သတ္တဝါတို့၏ ဆရာစင်စစ် ဖြစ်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗာဒေဝမနုသောနံ- သဗ္ဗာဒေဝမနုသောနံ မည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ – သဗ္ဗဝါဟော်, ကုန်သည်ကျော်သည်, ဖော်လျော်ယယ်သား, နောက်ပါများကို, ရေရှားဘေးခ, တန်ခိုးရှိမှ, ခေမမြောင်, ထုတ်ကယ်ယူသို့, ထို့တူတစ်, ခဲယဉ်းတိသည်၊ ဇာတိဇရာ, မရဏာဟူ, ကန္တာရကြောမ်း, ခရီးလမ်းမှ ရွှေနန်းမြောင်, ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့, နတ်လူဗြဟ္မာ, သတ္တဝါကို, ကောင်းစွာဆောင်ယူ, ကယ်တင်တော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ သဗ္ဗာဒေဝမနုသောနံ။

မုဒ္ဓါ။ ။သော ဘဂဝါ – သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ–ဒိမောက္ခန္တိက, ဥာဏ်တေဇဖြင့်, ဥေ ယျဥ္ဇသုံ, အလုံးစုံကို, အကုန်အစင်, သိမြင်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ မုဒ္ဓါ – မုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ-ဒုက္ခသမုဒယ,နိရောဓနှင့် မဂ္ဂမည်သော, လေးသစ္စာကို, ဦးစွာပိုင်ပိုင်, သိမြင်နိုင်၍, သုံးဆိုင်ဝေနှ, မျှားဖိုလ်ခြေကို, ၎သွေ အ ဝ, သိစေတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ မုဒ္ဓါ။

ဘဂဝါ။ ။သော ဘဂဝါ–သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ–သီလစသား,ဂုဏ်တော်များကြောင့် ထူးခြားမြင့်မြတ်,အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ-ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ–ဝစ္ဆည်းလေးဝ, မြတ်ရသနှင့် သီလစသား, တရားအဖို့ ရှိတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ–သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ - နည်းလမ်းများစွာ, ဘာဝနာဖြင့်, ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သော သဘောရှိတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ဋ္ဌတိဝိ-လောကီလောကုတ္တရာ,ချမ်းသာပြည့်ရန် အတွက်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဘုန်းကံပါရမီ ရှိတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ-တထောင့်ဝါးရာ , ကိလေသာနှင့်, ဝါးဖြာမာရ်များ, ရန်ညစ်ဆိုးကို ဖျက်ချိုးတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ–သည်၊ ဋ္ဌတိဝိ-ဘဝသုံးတန်, ဆုံးရာမှန်သည့်,နိဗ္ဗာန်မြတ်သို့, အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

သော – ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဒေဝက်-အောက် နတ်ပြည် ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊[1] [သဟ+ဒေဝေဟိ. ယော ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို ကြည့်၍ နှတ်တို့နှင့် – ဟု ဆိုပါ]။ သမာရုက် – မာရ်နတ်၏ တည်နေရာ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်ရှိနတ်အပေါင်းနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ [သဟ+မာရေနကို ကြည့်၍ နတ်အပေါင်းနှင့်– ဟု ဆိုပါ]။ သပြဟ္မက်-ပြဟ္မာနှစ်ဆယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ဣမံ လောက်-ဤသြကာသလောကကိုလည်းကောင်း၊ သဿမဏာပြာဟ္မဏာ – သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သမဏာပြာဟ္မဏာ, မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော သမဏာ, မကောင်းမှုတို့ကို, မျှောပြီးသော ပြာဟ္မဏာတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝ မနုဿံ – သမ္မုတိနတ်ဟူသော မင်း, ကြွင်းသော လူတို့နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ ဣမံ ပဇံ– ဤ သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သယံ – ကိုယ်တော်တိုင်၊ အဘိညာ – ထူးသောသဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍၊ သစ္ဆိကတ္တွာ – မျက်မှောက်ပြု၍၊ ပဝေဒေတိ – အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ၏၊ (ကွဲကွဲ ပြားပြား နားလည်စေတော်မူ၏။)

(တနည်း) သော ဘဂဝါ–သည်၊ ဇုတိပိ-ဇုံသရိယ,စသည်အပြား,ဘုန်း ၆ ပါး ရှိတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဇုတိ3-ကုသိုလ်စသား , များအပြားဖြင့်, တရားအမှန်, အတန်တန်ကို, ဝေဖန်ထုတ်ဖော်, ဟောဖြိုးတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သောဘဂဝါ–သည်၊ဇုတိပိ-ဥတ္တာရိမနုဿ,ဓမ္မအပေါင်း,တရားကောင်းကို, ရွက်ဟောင်းကျကြွေ, ရွက်သစ်ဝေသည့်, အောင်မြေရုံ, တောရိပ်မြုံဝယ်, အာရုံအမြဲ, စိတ်ဝယ်စွဲလျက်, မှီဝဲတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ–သည်၊ ဇုတိပိ-ဘဝသုံးပါး, ရဟတ်ခြောင်းသို့, မပြတ်သွားကြောင်း, တဏှာ အပေါင်းကို , အကြောင်းလျော်ကန် , မဂ်လေးတန်ဖြင့် , ထွေးအန်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂ်ဝါ-ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။

၀။ သဒေဝကံ။ ။ဤပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သုံးစွဲရိုး တနည်းကိုသာ ပေးထားပါသည်။ ပဇံကို အနက်ပေးရာ၌၊ ဝိမတိဝယ် ဧကမံနှင့် မတွဲပဲ ''ပဇံ-သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ''ဟု ဖွင့်သည်၊ ဧကမံနှင့် တွဲ၍လည်း ပေးသင့်ပေသည်။ [အဋ္ဌကထာဋီကာတို့ ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်အမျိုးမျိုးပေးပုံကို ဘာသာဋီကာ ၄၆၆၊၄၆၇၊ ၄၆၈၊ ၄၆၉–၌ ရှုပါ]။

သော - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဒီကလျာဏ်[1] - အစ၌လည်း ကောင်း သော၊ မဇ္ဈေကလျာဏ် - အလယ်၌လည်း ကောင်းသော၊ ပရိယောသာန ကလျာဏ်-အဆုံး၌လည်း ကောင်းသော၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ဒေသေတိ - ဟော တော်မူ၏။ (ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တော - ဟောတော်မူလတော်၊ ဝါ-ဟောတော်မူရင်းပင်။)

သာဏ္ဍေ-အနုက် တိုက်ရိုက်အကျိုး အဆက်ဆက် အကျိုးနှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗဒုန်-သိထိလ ဓနိတ စသောသဒ္ဒါ, နက်နဲသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပင် ပေါ်လွင်အောင် ပြနိုင်သော သဒ္ဒါနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ ကေဝလ ပရိပုဏ္ဏံ - ထည့်သွင်းဖွဲ့ရန်, အနုက်ကောင်း မကျန်ထောသဖြင့် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဒ္ဓံ-စွန့်ပယ်ဖွယ်ရာ, အနုက်ညစ်မပါသဖြင့်

၁။ အာဒီကလျာဏံ။ ။သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒီကလျာဏံ မဇ္ဈေ ကလျာဏံ ပရိယောသာန ကလျာဏံ-သည် တဝါကျ၊ သာဏ္ဍံ သဗ္ဗဒုန် ကေဝလ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ-သည် တဝါကျ၊ ဤသို့ ဝိနယ အဋ္ဌကထာ အလို ဝါကျခွဲပါ၊ ထိုတွင် အာဒီကလျာဏံ စသောသုံးပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြိယာ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်း အနုက်ပေးလိုလျှင် "သော-သည်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အာဒီကလျာဏံ-အစ၌လည်း ကောင်းအောင်၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ - အလယ်၌လည်း ကောင်းအောင်၊ ပရိယောသာနကလျာဏံ-အောင်၊ ဒေသေတိ" ဟု ပေးပါ၊ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် သုံးစွဲရိုးအတိုင်း ဓမ္မံ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်။

၂။ သာဏ္ဍ သဗ္ဗဒုန် စသည်။ ။ဤအနုက်များသည် ဝိနယအဋ္ဌကထာအလို တည်း၊ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၌ အာဒီကလျာဏံမှ စ၍ ပရိသုဒ္ဓံ အထိ ပုဒ်အားလုံး ကိုပင် ဓမ္မံ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏၊ ဗြဟ္မစရိယံ အရကိုလည်း သာသန ဗြဟ္မစရိယကိုသာ ယူသည်၊ သုတ္တန်အလို အနုက်ပေးပုံမှာ "သော-သည်၊ အာဒီ ကလျာဏံ-သော၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ - သော၊ ပရိယောသာနကလျာဏံ - သော၊ သာဏ္ဍံ-သတိပဋ္ဌာန် စသော အနုက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗ္ဗဒုန် - သိထိလ ဓနိတ စသောသဒ္ဒါနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ - ထည့် သွင်းဖွဲ့ရန် အနုက်ကောင်းလည်း မကျန်, စွန့်ပယ်ဖွယ်ရာ အနုက်ညစ်လည်း မပါ သဖြင့် အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဒ္ဓံ-လောဘသဏ္ဌာ,မင်ပါ, မေတ္တာ နှင့် ယှဉ်သဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတိ-၏၊ (ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေန္တော-လတော်၊ ဝါ-ရင်းပင်၊) ဗြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်, သိမ်းယူအပ်သည့်, မြတ်သော အကျင့်ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယကို၊ ပကာသေတိ၊ ဤသို့ပေးပါ။

ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော၊ ပြဟ္မစရိယ၁- သိက္ခာသုံးရပ်, သိမ်းယူအပ်သည့်, မြတ်သောအကျင့်ဟူသော သာသနပြဟ္မစရိယ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယကို၊ ပကာသေတိ- ထင်ရှားပြတော်မူ၏၊ တထာဂတပါနံ - ထိုသို့ သဒ္ဓေတာ ရှိကုန်သော၊ အုရဝဟတံ- ရဟန္တာတို့ကို၊ ဒဿနံ - ဖူးမြင်ရခြင်းသည်၊ သာဓု ခေါ ပန-စီးပွားချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ၂ - ဤသို့ ကြားသိရပြီ။ [အယောသိ-၌ ကိံ - အဘယ်သို့ ကြားသိရသနည်း-ဟု ပုစ္ဆာ ထည့်ခဲ့သောကြောင့် ထိုအမေးကို ဖြေသည်]။

၂။ အထ ခေါ- ထိုအခါ၌(ကြားသိရရာ ထိုအခါ၌)၊ ဝေရဉ္ဇော-ဒသာ၊ ပြာဟ္မဏော-သည်၊ ယေန၃-အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိတော်မူ၏)၊ တေန-မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ်၌၊ [အဌကထာအလို]၊ ဝါ-ထိုအရပ်သို့၊ [သီလက္ခန်ဋီကာသစ် အလို၊] ဥပသင်္ကမိ- သွားပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၄- သွားပြီး၍၊

၁။ ပြဟ္မစရိယံ။ ။အဌကထာ၌ "မြတ်သူတို့သည် ကျင့်ထိုက်သော သာသနပြဟ္မစရိယ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယကို" ဟုလည်းကောင်း၊ "မြတ်သူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော သာသနပြဟ္မစရိယ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယကို" ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ဤ၌ ဋီကာနည်း အဘိုင်း ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၄၉၀ ရှ]။

၂။ အမှာ။ ။ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များကို ဘာသာဋီကာ(၄၉၅)၌ ပြထားပြီ၊ "ဣတိဒ ၊ပေ၊ မုခ္ခါ ဘဂဝါတိ" ဟု "ဣတိ" ရှိသင့်ကြောင်းကိုလည်း ထို၌ ပြဆိုထားပြီ။

၃။ ယေန တေန။ ။ဤပုဒ်တို့၌ ဘုမ္မဇ္ဇဝယ် ကရဏဝစန (တတိယာ ဗိဘတ်) သက်ထား၏၊ သီလက္ခန် ပြဟ္မစာလသုတ် ဋီကာ၌ "ယေနဝယ် ဘုမ္မဇ္ဇေ၌ တတိယာသက်၏၊ တေန ၌ကား သို-ဟု ပေးရသော် ဥပယောဂတ္ထ (ဒုတိယာ. အနုက်)၌ တတိယာသက်ပါ"ဟု ဝဒန္တိ ဝါဒ လာသည်၊ ထိုဝါဒအတိုင်းပင် ယခုအခါ အနုက်ပေးလေ့ရှိကြသည်။

တနည်း။ ။ယေန တေန တို့၌ ကာရဏ (ဟိတ်) အနုက်ဝယ် တတိယာ သက်ပါ၊ ဤအလို-ယေန-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသို့၊ (မြတ်စွာဘုရားအထံသို့)၊ (ဒေဝမနုဿေဟိ-နတ်လူတို့သည်၊ ဥပသင်္ကမိတမ္ပေါ- သွားထိုက်၏၊)တေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ ဤသို့ပေးပါ။

၄။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဥပသင်္ကမိ။ ။ပထမနည်း၌ ဥပသင်္ကမိ - သွားပြီ-ဟု အတိတ်ကြိယာအားဖြင့် ဆိုသော်လည်း အမှန်မှာ သွား၍ မပြီးသေး၊ ထို့ကြောင့်

(တနည်း) ဥပသက်မိ-သွားပြီ၊ ဥပသက်မိတ္ဌာ - ရောက်ရာ အရပ်မှ တဆင့် သာ၍နီးကပ်သော အရပ်သို့သွားပြီး၍၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သမ္မောဒိ ၁- ခမနီယ စသည် သဘော မေးမြန်းပြောလျက် ရောနှောမိလေပြီ၊ သမ္မောဒနီယံ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊(တနည်း) သမ္မောဒနီယံ၂-ဝမ်းမြောက်သင့်ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ သာဒုနီယံ - အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေထိုက်သော၊ ဝါ - မပြတ်မမြတ် အမှတ်ရထိုက်သော၊ ကထံ - စကားကို၊ ဝီတိသာရေတ္ဝာ-ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ကေမန္တံ ? - သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ၊ (တနည်း) ကေမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌၊ နိသိဒိ - ထိုင်ပြီ။

ဧကမန္တံ-စွာ၊ဝါ-၌၊နိသိနှော-ထိုင်ပြီးသော်၊ ဗေရဉ္ဇာပြာဟ္မဏော၊ဘဂဝန္တံ-ကို၊ တေ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ ? -ပြောပြီ၊ (ကိုယ်-အဘယ်သို့ပြောသနည်း၊) ဘော ဂေါတမ - အရှင်ဂေါတမ၊ မေ- အကျွန်ုပ်သည်၊ တေ-ဤအကြောင်းကို၊ သုတံ - ကြားအပ်ဖူးပါပြီ၊ (ကိုယ် - အဘယ်သို့ ကြားအပ်ဖူးပါသနည်း၊)

ဤကာ၌ "ဥပသက်မန္တော" ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဟော အနုဖြင့် ဖွင့်သည်၊ နောက်နည်း၌ကား ဥပသက်မိ - သည် အတိတ် အနုက်တည်း။ [အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၄၉၇၊၄၉၈-၌ ရှု]။

၁။ **သမ္မောဒိ**။ ။မုဒခေတ်၏ မိသန (သံသန္ဓန, သံသဂ) အနုက်ကို ယူ၍ ပေးထားသည်၊ ဤနေရာမျိုး၌ ရှေးဆရာများက " သမ္မောဒိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီ"ဟု ပေးလေ့ရှိကြသည်။ [ဘာသာဋီကာ-၄၉၈-၌ ရှု]။

၂။ **သမ္မောဒနီယံ**။ ။ပထမနည်းအလို သမ္မောဒနီယံ-ဟု နိ-၌ ရဿ ရှိရမည်၊ ဒုတိယနည်းအလို ဒီဃရှိရမည်။ [ဘာသာဋီကာ-၅၀၀-၌ ရှု]။

၃။ **ကေမန္တံ**။ ။ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနုက်၌ သက်၏၊ "ကေမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ"ဟု အလွယ်ပေး၊"သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသော အရပ်အဖို့၌ ထိုင်နေသည်မည်လောက်အောင်"ဟု အကျယ်ပေး၊ တနည်း-ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ဘုမ္မတ္ထ၌ သက်၏၊ ဤအလို "ကေမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသော်အရပ်အဖို့၌" ဟုပေး။ [ဘာသာဋီကာ၅၀၂၊ ၅၀၃-၌ရှု]

၄။ **အဝေါစ**။ ။ပြာဟ္မဏကြီးသည် ထို အချိန်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဖြစ်သေးမီ "အဝေါစ-ပြောပြီ" ဟုလည်းကောင်း၊ "မေ - ကျွန်ုပ်သည်" ဟု လည်းကောင်းသည်၊အခြားနေရာ၌ "အဝေါစ-လျှောက်ပြီ"ဟုလည်းကောင်း၊ "မေ-တပည့်တော်ပေးသည်"ဟုလည်းကောင်း စသည်ဖြင့် လျှော်သလိုပေး။

သမဏော ဂေါတမော – ရဟန်း ဂေါတမသည်၊ ဇိဏ္ဏော – အရွယ် လျှော သက်, ဇရာတွက်ကြောင့်, ကိုယ်လက်ယိုယွင်း, အိုမင်း ပြီးကုန်သော၊ ဝုဒ္ဓေ– အင်္ဂါခြေလက်, အားကုန်တက်သဖြင့်, ကြီးရင့်ပြီးကုန်သော၊ မဟလ္လကေ – မွေးဖွားခဲ့ရာ, ချိန်ခါမှီး၍, ကြီးသည်အဖြစ်ကို ယူတတ်ကုန်သော၊ အဒ္ဓဂတေ– မင်းနှစ်ဆက်, သုံးဆက်လည်သဖြင့်, ရှည်သောကာလသို့, ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တော–ခြောက်ဆယ့်ခုနစ်နှင့်, လွန်ပြီးဖြစ်၍, ပစ္ဆိမအရွယ်သို့ ရောက် ပြီးကုန်သော ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏတို့ကို၊(ပုဏ္ဏားတို့ကို)၊ နဲ အဘိဝါဒေတိ ဝါ- ရှိလည်းမခိုးတတ်၊ ဝါ – ရှိခိုးထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ နဲ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ ခရီးဦးလည်း မကြိုဆိုတတ်၊ ဝါ – ခရီးဦးကြိုဆိုထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ အာသနေန – နေရာဖြင့်၊ နဲ နိမန္တေန ဝါ– ဖိတ်လည်း မဖိတ်မန်တတ်၊ ဝါ– ဖိတ်မန်ထိုက်၏ ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ ဣတိ – ဤသို့ ကြားအပ်ဖူးပါပြီ။ [သုတ်၏ အာဂါရဝေါဘုဝကဖြစ်၍ သုတ်သို့ ပြန်လှည့်သည်၊ ဝါသဒ္ဒါတို့ကား- ဝိဘာဝနု အနုက်ဟောတည်း။]

၁။ ဇိဏ္ဏောစသည်။ ။အဋ္ဌကထာ ပထမနည်းအတိုင်း ပေးထားသည်၊ ဒုတိယ နည်းအလို– "ဇိဏ္ဏော–ဆွေဟောင်းမျိုးဟောင်းခဲ့ ဖြစ်ကုန်သော၊(ဆွေကြီး မျိုးကြီးခဲ့ ဖြစ်ကုန်သော) ဝုဒ္ဓေ - ကြီးရင့်သော သီလ အာစာရ စသော ဂုဏ်ရှိကုန်သော၊ မဟလ္လကေ - စည်းဗိမ်ဆီများသည်၏ အဖြစ်ကို ယူတတ်ကုန်သော၊ အဒ္ဓဂတေ - ပုဏ္ဏားထုံ'တမ်း, ကျင့်စဉ် လမ်းကို, ဖြောင့်တန်းမတ်မတ်, လိုက်သွားတတ်ကုန် သော''ဟုပေး၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တောကား ပထမနည်းအတိုင်းပင်။

အနုက်ကျဉ်း။ ။ဤ အနုက်များကို မှတ်ရန် မလွယ်ကူလျှင် "ဇိဏ္ဏော-အိုကုန် သော၊ ဝုဒ္ဓေ-ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးကုန်သော၊ မဟလ္လကေ-အသက်ကြီးကုန်သော၊ အဒ္ဓ ဂတေ -ရှည်သောကာလသို့ရောက်ကုန်သော၊ဝယောအနုပ္ပတ္တော–ပစ္ဆိမ(နောက်ဆုံး) အရွယ်သို့ရောက်ကုန်သော" ဟု ဆိုပါ။

၂။ နဲ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စုဋ္ဌာန အနုက်ကိုယူ၍"နဲ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ - နေရာမှ မထ''ဟု ဖွင့်၏၊ ဤနည်း၌ "ပုဏ္ဏားတို့ကို+နေရာမှ မထ''ဟု အနုက် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် '' ဗြာဟ္မဏော - တို့ကို၊ (ဒိသွာ - မြင်၍၊ မြင်လျှင်၊ နဲ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ - နေရာမှလည်း မထတတ်၊ ဝါ - နေရာမှ ထထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်''ဟု ''ဒိသွာ'' ဟူသော ပါဌသေသ ထည့်၍ ပေးပါ။ [ရှိသေထိုက် သူကိုမြင်လျှင် မိမိထိုင်နေရာမှ ထပေးရသည်၊ သို့မဟုတ် လေးစားရာရောက်သည်။]

ဝနည်း။ ။ပစ္စုဋ္ဌာနအတွက် ပစ္စုဋ္ဌမန (ခရီးဦးကြိုဆိုမှု) အနုက်ကိုယူလျှင် "ဒိသွာ''ဟု ပါဌသေသ ထည့်ဖွယ်မလို။

ဘော ဂေါတမ၊ တယိဒံ - ထိုကြောင်းအပ်သော အကြောင်း အရာသည်၊ တထေဝ - ထိုကြောင်းအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ ဝါ-ကြောင်းတိုင်းမသွေ့ မှန်နေသည်သာ၊ ဟိ - မှန်ပါ၏၊ ဘဝံ ဂေါတမော - အရှင်ဂေါတမသည်၊ ဇိဏ္ဏော - ကုန်သော ၊ပေ၊ ဗြာဟ္မဏော-တို့ကို၊ နု အာဘိဝါဒေတိ ဝါ- တတ်၊ ဝါ-ထင်၊ ပေ၊ နု နိမန္တေတိ ဝါ၊ [ရှေးအတိုင်းဆိုပါ]။ ဘော ဂေါတမ၊ တယိဒံ - ထိုအာဘိဝါဒနစသော အမှုကို မပြုခြင်းသည်၊ နု သမ္မန္တမေဝ - လောကဝုဏ်နှင့် မပြည့်စုံသည်သာ။ [သဒ္ဒတ္ထ၊ အရှင်ဂေါတမမှာ အခြားဂုဏ်တော့ ပြည့်စုံနေပါလျက် အာဘိဝါဒန စသည်ကို ပြုခြင်းဟူသော လောကကျင့် တ်ဂုဏ်တခု မပြည့်မစုံ ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဝါ-မသင့်လျော်သည်သာ၊ [အဓိပ္ပာယတ္ထ]။ဤတိ-ဤသို့ပြောပြီ။ [အဝေါစ ၏ အာကာရဖြင့်၍ အဝေါစ-သို့ ပြန်လှည့်သည်]။

ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ အဟံ-ငါ(ဘုရား)သည်၊ အာဘိဝါဒေယျ ဝါ- ရှိမူလည်း ခိုးရှာ၏၊ ပစ္စုဋ္ဌေယျ ဝါ- ခရီးဦးမူလည်း ကြိုဆိုရှာ၏၊ အာသနေန - ဖြင့်၊ နိမန္တေယျ ဝါ- ဖိတ်မူလည်း ဖိတ်မန်ရှာ၏၊ [ဤ၌ ဝါသဒ္ဒါတို့ကား အနိယမတ္ထတည်း။] ဗြာဟ္မဏာ၊ သဒေဝကေ - သော၊ သမာရကေ - သော၊ သဗြဟ္မကေ - သော၊လောကေ - ၌လည်းကောင်း၊ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ-သော၊ သဒေဝမနုဿာယ-သော၊ ပဇာယ - ၌လည်းကောင်း၊ [ပုဒ်စဉ် (၀) အတိုင်း ဖော်ဆိုပါ]။ အဟံ - သည်၊ တံ - ထိုသူ့ကို (ငါရှိခိုးရမည့်သူကို)၊ နု သမနုပဿာမိ-မြင်တော်မမူ၊ (သမ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ကြည့်သော်လည်း မြင်တော်မမူ)၊ ဟိ - မှန်၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယံ - အကြင်သူ့ကို၊ တထာဂတော - သည်၊ အာဘိဝါဒေယျ ဝါ - ရာ၏ ၊ပေ၊ တဿ - ထိုသူ၏၊ မုဒ္ဓါပိ - ဦးထိပ် သည်လည်း၊ ဝိပဇေတယျ-မြေ၌ ပြုတ်ကြွေ ကျလေရာ၏၊ ဤတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၃။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ အရဟံ ဟုပေါ - အာဘိဝါဒန စသော သာမဂ္ဂီရသ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ [ညီညွတ်သူတို့၏ ဥစ္စာသာယာဖွယ်ကောင်းသော အာဘိဝါဒန စသော ရှိသေမှုမရှိဟူလို]။ဤတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယေန ပရိယာယေန - အကြင် အကြောင်းဖြင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊ အရဟတ္တပေါ သမဏော ဂေါတမောတိ - အရဟတ္တပေါ သမဏော ဂေါတမော ဟူ၍၊ ဝဒမာနော - ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ- ပြောဆိုသော် ပဋိဂ္ဂုလ်သည်၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ (ဟုတ်မှန်စွာ)၊ ဝဒေယျ - ပြောဆိုရာ၏၊ (ပြောဆိုသည် မည်ရာ၏)၊ သေ ပရိယာယော-ဤအကြောင်းသည်၊ အတ္ထိဒေါ-ရှိသည်သာ။

ပြာဟွာ၊ ယေ တေ ရူပရသာ - အကြင် ရူပါရုံ၏ အရသာ သာယာအပ်သော တဏှာသမ္မယုတ္တ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ သဒ္ဒရသာ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ဂန္ဓရသာ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ရသရသာ-အကြင်ရသာရုံ၏ အရသာ သာယာအပ်သော တဏှာသမ္မယုတ္တ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ဖောट्ဌဗ္ဗရသာ – တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္ဓိ - ရှိကုန်၏၊) တေ- ထို ရူပရသ စသည်တို့သည်၊ ဥစ္ဆိန္နမူလာ စသောပုဒ်တို့ဖြင့်ပ၊ ဝါ-တို့ကို၊ တထာဂတဿ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဟီနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဥစ္ဆိန္နမူလာ - အရိယာမဂ်ဓာတ်, လက်နက်မြတ်ဖြင့်, ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဘဝမြစ်ရှိကုန်ပြီ၊ တာလာဝတ္ထုကတာ- ထန်းပင်၏တည်ရာ ဖြစ်ဖူးသော မြေအရပ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော တည်ရာစိတ်အစဉ်ရှိကုန်ပြီ၊ (တနည်း) တာလာဝတ္ထုကတာ-လည်ဆစ်ပန်းအိုး,ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးဖြစ်၍, အရွက်အသီးစသည်တို့၏ တည်ရာမဟုတ်သော, ထန်းပင်ငုတ်တိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အနဘावံ – နောက်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင်၊ (နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင်)၊ ကတာ - ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အာယတိं – နောင်အခါ၌၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ – ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။

ပြာဟွာ၊ ယေန ပရိယာယေန - ဖြင့်၊ မံ - ကို၊အရသရူပေါ? သမဏော ဝေါတမောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒမာနော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ သမ္မာ -စွာ၊ဝဒေယျ-ရာ၏၊ သော ပရိယာယော-ထိုအကြောင်းသည်၊အယံ ခေါ- ဤသည်ပင်တည်း၊

၁။ **တထာဂတဿ ပဟီနာ။** ။အဋ္ဌကထာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ပဌမနည်း အလို-တထာဂတသည် ဆင်္ခေါဝိဘင်သည် သမ္မန် (သာမီ) အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ထိုဏ် သမ္မန် (သံ) ကို "စိတ္တသန္တာနတော" ဟု ထည့်၊ ပဟီနာသည် ကတ္တားဟောတည်း၊ တေ- ထိုရူပရသ စသည်တို့သည်၊ တထာဂတဿ-၏၊ (စိတ္တသန္တာနတော-စိတ်အစဉ်မှ၊) ပဟီနာ - ကင်းကွာကုန်ပြီ - ဟုပေး၊ ဒုတိယ နည်းအလို–တထာဂတသည် ဆင်္ခေါသည် ကရဏတ္ထ (တတိယာဝိဘတ်၏ ကတ္တားအနက်) ၌ ဖြစ်၏၊ ပဟီနာသည်ကံဟောတည်း၊ တေ - ထိုရူပရသ စသည်တို့ကို၊ တထာဂတဿ-သည်၊ ပဟီနာ –ပယ်အပ်ကုန်ပြီ-ဟု ပေး။ [ဘာသာဋီကာ ၅၂၁၊ ၅၂၂ရ]။

၂။ **အနဘावံ ကတာ။** ။အနဘावံ ဂတာ ဟုလည်း ပါ၌ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာလည်း ဖွင့်၏၊ ထိုအလို-အနဘावံ–နောက်၌ မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်ပြီ-ဟု ပေး။ [ဘာသာဋီကာ ၅၂၁ ရ]။

၃။ **အရသရူပေါ့** ။ဟုတ်ကွားအလို–"အရသရူပေါ – သာမဏေရသ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော 'သဘောရှိသူ၊'' ဟုဆုံးရှင်အလို–"အရသရူပေါ-ရူပရသစသည် မရှိ

(ဤ ရူပရသ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းတည်း)၊ ယံ - အကြင်အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ - ရည်ရွယ်၍၊ တံ - သည်၊ ဝဒေသိ- "အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော"ဟုပြောတော်၊(သော ထိုအကြောင်းသည်) နော စ ခေါ-မရှိသည်သာ၊ (တနည်း) သော စ - ထိုအကြောင်းသည်ကား၊ နော - မရှိ။

၄။ အမှာ။ ။ဤမှ နောက်၌ စာပိုဒ်နံပါတ် (၃) အတိုင်း အနက်ဆိုပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးမည်။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ နိဗ္ဗောဂေါ သာမဂ္ဂီ ပရိဘောဂ မရှိ (ညီညွတ်သူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သုံးဆောင်ခံစား အပ်သော အဘိပါဒနစသော ရှိသေမှုမရှိ) ၊ပေ၊ ယေ တေ ရူပဘောဂါ - အကြင်ရူပါရုံတို့ကို ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးဆောင် ခံစားခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း ၊ပေ၊ ယေ တေ ဖောट्ठဗ္ဗဘောဂါ- တို့သည် လည်းကောင်း၊ (သန္တိ)၊ တေ- ထို ရူပဘောဂ စသည်တို့ကို၊ တထာဂတော - သည်၊ ပဟီနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ ၊ပေ၊ သော ပရိယာယော - သည်၊ အယံ ခေါ- ဤ သည်ပင်တည်း။ (ဤ ရူပဘောဂ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီ ခြင်းပင်တည်း)၊ ယံ - အကြင် အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ -၍၊ တံ - သည်၊ ဝဒေသိ – "နိဗ္ဗောဂေါ ဘဝံ ဂေါတမော" ဟုပြောတော်၊သော - ထိုအကြောင်းသည်၊ နော စ ခေါ - မရှိသည်သာ၊(တနည်း) သော စ - ထိုအကြောင်းသည်ကား၊ နော - မရှိ၊

၅။ ဘဝံ ဂေါတမော – သည်၊ အကိရိယဝါဒေါ – အဘိဝါဒနစသော ရှိခြင်းသမ္ဘူကို မပြုထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိတော်၊ ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ - ကာယသုစရိုက်တော်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ – ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတဿ- တော်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတဿ - တော်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ အကိရိယံ-မပြုထိုက်သည်တော်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မပြုသင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ -ဟောတော်မူ၏၊ အခေနကဝိဟိတာနံ - တပါးမက မျှားသူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူ"ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ ဘုရားရှင်အတွက် သကဂ္ဂ ဟု ခေါ်၍ ပုဏ္ဏားအတွက် ပရပက္ခ ဟု ခေါ်သည်။

၆။ နိဗ္ဗောဂေါ။ ။ပုဏ္ဏားအလို- နိဿယအတိုင်းပေး၊ ဘုရားရှင်အလို - "ရူပါရုံစသည်တို့တို့ ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးဆောင်ခံစားခြင်းမရှိသူ"ဟု ပေး။

၂။ ကာယဒုစ္စရိတဿ အကိရိယံ။ ။"ကာယဒုစ္စရိတသ—၏ အကိရိယံ-မပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်"ဟု ပေးရာ၌၊ အကိရိယံသည် ဘာဝပ္ပဓာန (တနည်း) ဘာဝလောပပုဒ်တည်း၊ကာယဒုစ္စရိတသ စသည်တို့ကား ဘာဝသမ္ဗန်တို့တည်း၊(တနည်)

သော အပြားရှိကုန်သော၊ ပါပကာနံ - ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရှု သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာနံ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ - တို့၏၊ အကိရိယံ - မပြုထိုက်. တုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (တနည်း) ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ အကိရိယံ - မပြုသင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ- ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက် အကုသိုလ်အမှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု ဟောတော်မူခြင်းတည်း)၊ ယံ - ကို၊ သန္ဓာယ - ၍၊ တံ - သည်၊ ဝေဒေသိ - "အကိရိယဝါဒေါ ဘဝံ ဂေါတမော" ဟု ပြောခဲ့၏ ၊ပေ။

၆။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ-အဘိဝါဒနံ စသော လောကအစဉ်လာကို, ပယ်ခွါ ဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိ၏၊ ပေ၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အဟံ - သည်၊ ရာဂဿ - ရာဂ၏ လည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ၏လည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ၏ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝဒါမိ၊ (တနည်း) ရာဂဿ-ကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ကို လည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ကို လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်သင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ အနေကဝိဟိတာနံ - ကုန်သော ပါပကာနံ - ကုန်သော၊ အကုသလာနံ - ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့၏) ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက် ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝဒါမိ၊ (တနည်း) အနေကဝိဟိတာနံ ၊ပေ၊ ဓမ္မာနံ - တို့ကို၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်သင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ ပေ၊ အယံ ခေါ-ဤ သည်ပင်တည်း၊ (ဤရာဂစသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ရှား ဖြတ်တောက် ထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း) ၊ပေ။

"ကာယဒုစ္စရိတသ - ကို၊ အကိရိယံ-မပြုသင့်ခြင်းကို"ဟု ပေး၊ ကာယဒုစ္စရိတသ သည် အကိရိယံ၏ ကံတည်း၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ သိပါ။ [ဘာသာဋီကာ (၅၃၀) ရ]။

၁။ **အကိရိယဝါဒေါ။** ။ပုဏ္ဏားအလို-အဘိဝါဒနံ စသော ရှိသေမှုကို မပြုထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိသူ"ဟုပေး။ ဘုရားရှင်အလို-"ဒုစရိုက် အကုသိုလ်အမှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိသူ"ဟု ပေး။

၂။ **ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ။** ။ပုဏ္ဏားအလို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ ဘုရားရှင်အလို ကား-"ရာဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု အယူ ရှိသူ"ဟု ပေးပါ။

၇။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဇေဂုဏ္ဍိ - အာဘိဝါဒနစသော အမျိုးကောင်းတို့၏ အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်း အလေ့ရှိ၏ ၊ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ ဇိဂုစ္ဆာမိ - စက်ဆုပ်တော်မူ၏၊ [ကာယဒုစ္စရိတေန စသည်၌ ဒုတိယာအနက်ဝယ် တတိယာဝိဘတ်သက်၏]။အနေကဝိဟိတာနံ၊ပေ၊ဓမ္မာနံ - တို့သို့၊ [သမာပတ္တိ၌ ဆဋ္ဌီကံ၊] သမာပတ္တိယာ - ရောက်ခြင်းကို၊ ဇိဂုစ္ဆာမိ၊ [သမာပတ္တိယာ၌လည်း ဥပယောဂတ္ထ၌ တတိယာ ဝိဘတ်ပင်။] ၊ပေ၊ အယံ ခေါ - ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုဇရိုက်အကုသိုလ် အလုပ်တို့ကို စက်ဆုပ်တော်မူခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၈။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဝေနယိကာ - ကြီးသူတို့အပေါ်၌ ပြုထိုက်သော အာဘိဝါဒနစသော ရိုသေမှုကို ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဝါ - ကြီးသူတို့အား အာဘိဝါဒနစသော ရိုသေမှုကို မပြုတတ်သဖြင့် နှိပ်ကွပ်ဆုံးမထိုက်၏ ၊ပေ၊ ရာဂဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနယာယ - ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေမိ - ဟောတော်မူ၏။ (တနည်း) ရာဂဿ - ၏လည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ၏လည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ၏လည်းကောင်း၊ ဝိနယာယ - ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေမိ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ၊ပေ၊ ဓမ္မာနံ - တို့ကို၊ ဝိနယာယ - ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ (တနည်း) ဓမ္မာနံ - တို့၏၊ ဝိနယာယ - ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ - တည်း၊ (ဤ ရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း။)

၁။ ဇေဂုဏ္ဍိ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ ဘုရားရှင်အလိုမှာ- "ဒုစရိုက် အကုသိုလ် အလုပ်တို့ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ရှိသူ(စက်ဆုပ်လေ့ရှိသူ)"ဟု ဆိုပါ။

၂။ ဝေနယိကော။ ။ပုဏ္ဏားအလို-ထင်ရှားပြီ၊ ဘုရားရှင်အလိုမှာ- "ရာဂ စသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူသူ"ဟု ဖြစ်သည်။

၃။ ဝိနယာယ။ ။ဝိပုဗ္ဗ နိဓာတ်သည် "ဝိနေယျ လောကေ အဘိဗျာ ဒေါမနဿံ"၌ ကဲ့သို့ ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးခြင်းအနက်ကို ဟောဆ၊ ထို့ကြောင့် "ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ" ဟု ပေးသည်။ (တနည်း) "ဥဝသမာယ" ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ဝိနယာယ-ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ"ဟု ပေးသည်။

၉။ ဘဝ် ဂေါတမော- သည်၊ တပဿီ-ဘုရား ကြီးသူတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော အဘိဝါဒနစသော ရိုသေမှုကိုမပြုခြင်းရှိ၏၊ ဝါ- သူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့် မပြည့်စုံသဖြင့် လူနှုံ့ လူမဲ့ လူဆင်းရဲတည်း ၊ပေ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အဟံ- သည်၊ ပါပကော- ကုန်သော၊ အကုသလော- ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- တို့ကို၊ ကာယဒုစ္စရိတံ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ - ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတံ- ကိုလည်းကောင်း၊ [အကုသလေ ဓမ္မေကို သရုပ်ဖော်သည်၊] တပနီယေ- မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တာက်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝဒါမိ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယဿ- အကြင်သူသည်၊ တပနီယာ - မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်ကုန်သော၊ ပါပကာ၊ အကုသလာ၊ မေ့ာ- တို့ကို၊ ပဟီနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (တနည်း) ယဿ- အကြင်သူ၏၊ (စိတ္တသန္တာနတော- စိတ်အစဉ်မှ၊) တပနီယာ ၊ပေ၊ ဓမ္မာ- တို့သည်၊ ပဟီနာ - ကင်းကွာကုန်ပြီ ၊ပေ၊ တံ - ထိုသူ့ကို၊ အဟံ - သည်၊ တပဿီတိ - တပဿီ ဟူ၍၊ (မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးသူဟူ၍၊) ဝဒါမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤမိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၁၀။ ဘဝံ ဂေါတမော-သည်၊ အပဂဗ္ဘော- နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေမှ ကင်း၏၊ (တနည်း) အပဂဗ္ဘော - ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ ရှိမည့် သူတည်း၊ ဝါ-ယုတ်ညံ့သောပဋိသန္ဓေရှိခဲ့သူတည်း၊ ပေ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယဿ-အကြင်သူသည်၊ အာယတိ - နောင်အခါ၌၊ ဂဗ္ဘသေယျာ - ဇလာဘုဇ သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် အမိဝမ်း၌ ကိန်းခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ - အဏ္ဍဇ, သံသေဒဇ, ဩပပါတိက သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်၌ အသစ်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဟီနာ- အပ်ပြီ ၊ပေ၊ တံ -ကို၊ အဟံ -သည်၊အပဂဗ္ဘောတိ -ဟူ၍၊ ဝဒါမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ - တည်း၊ (ဤ ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၁။ တပဿီ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-နိသဲယအကိုင်း ဆိုပါ၊ ဘုရားရှင်အလိုကား- "မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးသူ" ဟု ဖြစ်သည်။

၂။ အပဂဗ္ဘော။ ။ပုဏ္ဏားအလို - နိသဲယအကိုင်း ဆိုပါ၊ ဘုရားရှင်အလိုကား- "ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသူ"ဟု ဆိုပါ။

၁၁။ ပြာဟွဏ၊သေယျထာပိ - ဥပမာမည်သည်၊ကုက္ကုဋ္ဌိယာ - ကြက်မ၏၊ အဋ္ဌ ဝါ - ရှစ်လုံးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ ဝါ - ဆယ်လုံး သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒ္ဒါဒသ ဝါ - တဆယ့်နှစ်လုံး သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဏ္ဍာနိ - ဥတို့သည်၊ (သန္တိ - ရှိကုန်၏၊) တာနိ - ထို ဥတို့သည်၊ (အဿု - ၌စ်ပ်)၊ ဝါ - တို့ကို၊ (အဓိသယိတာနိ - စသည်၌စပ်)၊ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ - အမိကြက်မသည်၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ အဓိသယိတာနိ - အထက်၌ စပ်အပ်ကုန်သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ ပရိသေဒိတာနိ - အငွေ့ပြူအပ်ကုန်သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ ပရိဘာဝိတာနိ - ကြက်နှံဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်၊ အဿု - ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တေသံ ကုက္ကုဋ္ဌပုစ္စာပကာနံ - ထိုကြက်ယေက်လေးတို့တွင်၊ ယော - အကြင် ကြက်ယေ်ကလေးသည်၊ ပဌမတရံ - ရှေးဦးစွာ၊ [တရပစ္စည်း အနက်သီးခြားမရှိ]။ ပါဒ နခသိခါယ ဝါ - ခြေသည်းဖျားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ - နှုတ်သီးဖျားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အဏ္ဍကောသံ - ဥခွံကို၊ ပဒါလေတွာ - ဖောက်ခွဲ၍၊ သောတ္ထိနာ - ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဝါ - စွာ၊ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇေယျ - ဖောက်ထွက်လာရာ၏၊ သော - ထို ကြက်ယေ်ကလေးသည်၊ (အဿ - ၌စ်ပ်)၊ ဝါ - ကို၊ ကိန္တိ - အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝစနီယော - ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ - ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဇေဋ္ဌော ဝါ - အကြီးဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော - ပြောဆိုထိုက်သလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ - အငယ်ဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော - ပြောဆို

၁။ သေယျထာပိ။ ။သေယျထာသည် ဥပမာ အနက်ဟော နိပါတ်၊ ပိသည် သမ္ပာဝနာ (ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း) အနက်ဟော နိပါတ်တည်း။ "သေယျ ထာပိ - ဤသို့ ရံခါ ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာ မည်သည်"ဟုလည်းကောင်း၊ "သေယ္ယ ထာပိ-မျက်မှောက်မြင်ရ, သဘာဝဖြင့်, ချိန်ဆဖွယ်ရာ, ဥပမာမည်သည်"ဟု လည်း ကောင်း ဆရာတို့အနက်ပေးလေ့ရှိသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၅၄၆-၌]။

၂။ ဇေဋ္ဌော ဝါ။ ။သော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကိန္တိ-လျှင်၊ ဝစနီယော-ထိုက်သည်၊ အဿ- ရာသနည်း၊ ဇေဋ္ဌော ဝါ-အကြီးဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော-ထိုက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာသလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ-အငယ်ဆုံး ဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော-ထိုက်သည်၊ အဿ-ရာသလော၊ ဤသို့ အပြည့်အစုံ လိုက်သင့်သော ပုဒ်များ ကို လိုက်၍ ပေးရမည်။ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် "ဇေဋ္ဌော ဝါ-အကြီးဆုံး ဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော - ပြောဆိုထိုက်သလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ-ဟူ၍လည်း၊ ဝစနီယော - ထိုက်သလော"-ဟု (အဿ မတည့်ပဲ) ပေးထားသည်။

ထိုက်သလော၊ ဣတိ- ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဇေဋ္ဌောတိ- အကြီးဆုံးဟူ၍၊ ဝစနီယော - ထိုက်သည်၊ အဿ - ဖြစ်ရာပါ၏၊ ယံ- မှန်ပါ၏၊ နေသံ - ထို ကြက်ငယ်ကလေး တို့တွင်၊ သော - ထိုရှေးဦးစွာ ထွက်လာသော ကြက်ငယ်သည်၊ ဇေဋ္ဌော - အကြီးဆုံးသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ - ဤသို့ ပြောပြီ။

ဗြာဟ္မဏာ၊ ဝေမေဝ - ဤအတူပင်၊ အဟံ ၂ - သည်၊ အဝိဇ္ဇာဂတာယ - အဝိဇ္ဇာ၌ဖြစ်သော၊ အဏ္ဍဘူတာယ - အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဥခွံ၌ဖြစ်သော၊ ပရိယောနဒ္ဓါယ - အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဥခွံသည် မြေးယှက် အပ်သော၊ ပဗ္ဗာယ - သတ္တဝါအပေါင်းတွင်။ (ဧကောဝ - ၌စပ်)၊ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ - အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံကို၊ ပဒါလေတ္မာ - ဖောက်ခဲ့၍၊ ဧကောဝ - တယောက်တည်းသာ၊ (တဆူတည်းသာ)၊ လောကေ - သတ္တလောကတွင်၊ အနုတ္တရံ - မိမိထက်မြတ်သော တရားမရှိသော၊ ဝါ - အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ - မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သမ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ ဝါ - ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်, သမ္ဗညုတဉာဏ်ခေတ်ကို၊ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ - ထိုးထွင်းရှာသိတော်မူပြီ၊ (ရရှိးတော်မူပြီ)၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သ္မာဟံ - ထိုငါသည်၊ လောကဿ - တဝေလောကလုံး၏၊ ဇေဋ္ဌော- အကြီးဆုံးတည်း၊ လောကဿ - တလောကလုံးထက်၊ သေဋ္ဌော - အမြတ်ဆုံးတည်း။

၁။ သော ဟိ နေသံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အကြောင်းပြ အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုအလို-"ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်၊ နေသံ - တို့တွင်၊ သော- ထိုရှေးဦးစွာ ထွက်လာသော ကြက်ငယ်သည်၊ ဇေဋ္ဌော - အကြီးဆုံးသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်ပါ၏၊ ဇုဘိ-ထို့ကြောင့်ပါတည်း၊ ဇုတိ - ဤသို့ပြောပြီ၊ [ဇုတိတလုံး အကျဉ်ကြီးပါ]၊ ဤသို့ပေးရမည်၊ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် ဒဋ္ဌီ ပေးသည်။

၂။ အဟံ ဧကောဝ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို တွဲ၍ ဖွင့်ထားသည်၊ ထိုအလို-"အဟံ ဧကောဝ - ငါတယောက်တည်းသာ၊ (ငါတဆူတည်းသာ)"ဟု ပေါင်းရှိလည်း ပေးနိုင်သည်၊ ဤ၌ ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း ပေးထားသည်။

၃။ ဇေဋ္ဌော သေဋ္ဌော။ ။ဇေဋ္ဌော - အရိယာ ဇာတ်အားဖြင့် အကြီးဆုံးတည်း၊ သေဋ္ဌော - ဂုဏ်အားဖြင့် အမြတ်ဆုံးတည်း၊ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။

ဗြာဟ္မဏာ၊ မေ - ၏၊ (ဝိရိယံ - ၌စပ်)၊ ဝါ - သည်၊ (အာရဒ္ဓံ - ၌စပ်)၊ ဝိရိယံ - သည်၊ (အဟောသိ - ၌စပ်၊) ဝါ - ကို၊ အာရဒ္ဓံ ၁ - အားထုတ် အပ်သည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ၊ (အာရဒ္ဓတ္တာ - အားထုတ် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အသလ္လီနံ - မငြိကပ်တော့ ဝါ - မတွန့်ဆုတ်တော့၊ သတိ - သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ - အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ပြီ၊ (ဥပဋ္ဌိတတ္တာ - အာရုံ၌ ကပ်၍ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အသမ္မုဋ္ဌာ - မပျောက်ပျက်နေတော့၊ ကာယော - နာမကာယ, ရူပကာယသည်၊ ပဿဒ္ဓေါ - ငြိမ်းအေးပြီ၊ (ပဿဒ္ဓတ္တာ - ငြိမ်း အေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အသာရဒ္ဓေါ - (ကိလေသာဟူသော) ပူလောင် ခြင်းနှင့်တကွမဖြစ်၊ စိတ္တံ - သည်၊ ဝါ - ကို၊ သမာဟိတံ - အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်ပြီ၊ (သမာဟိတတ္တာ - အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်) ဧကဂ္ဂံ - တခုတည်းသော အာရုံရှိပြီ။

☰ **ပဌမစျာန်။** ။ဗြာဟ္မဏာ၊ သော (အဟံ)-ထိုငါသည်၊ ကာမေဟိ-၂ဝတ္ထု ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ - ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ - အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- ကိလေသာကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စ(၉ဝ)-သာလျှင်(တနည်း) ကာမေဟိ- ၂ဝတ္ထု ကိလေသာ, နှစ်ဖြာသော ကားမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ - သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ - ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ - နီဝရဏတရားတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စ(၉ဝ) -သာ လျှင်၊ သဝိတက္ကံ - ဝိတက်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ သဝိစာရံ - ဝိစာရနှင့်

၁။ **အာရဒ္ဓံ၊ဧေ၊အဟောသိ။** ။[ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ] အာရဒ္ဓံ အသလ္လီနံ၊ ဥပဋ္ဌိတာ အသမ္မုဋ္ဌာ - စသည်ဖြင့်ရှိရာ၌ ရှေးရှေးပုဒ်သည် နောက်နောက် ပုဒ်၏ အကြောင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍၊ "အာရဒ္ဓတ္တာ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ" စသည်ဖြင့် အနက်ပေးရသည်၊ အဟောသိ ကြိယာကိုလည်း နောက်နောက်ပုဒ်များ၌ လိုက်စေ၍၊ "အသလ္လီနံ-မကပ်ငြိသည်၊ ဝါ-မတွန့်ဆုတ်သည်၊ (အဟောသိ-ပြီ၊) သတိ-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ-သည်၊ (အဟောသိ-ပြီ၊) ဥပဋ္ဌိတတ္တာ- ကြောင့်၊ အသမ္မုဋ္ဌာ- သည်၊ (အဟောသိ- ပြီ၊)" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးနိုင်၏၊ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် ပါဠိရှိတိုင်း ပေးထားသည်။

၂။ **ကာမေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။** ။ကာမေဟိအရ ဝတ္ထုကာမ သက်သက်ကို ယူသော်နည်း, ဝတ္ထု ကိလေသာ, နှစ်ဖြာသော ကာမကို ယူသော နည်းဟု နှစ်နည်းရှိ၏၊ အကုသလေဟိ အရလည်း "ကာမဆန္ဒနီဝရဏ"ခေါ် ကိလေ သာ ကာမကို ယူသောနည်း, နီဝရဏငါးပါးလုံးကို ယူသောနည်းဟု နှစ်နည်းပင် ရှိ၏။ [ဘာသာဋီကာ ၅၇၀၊ ၅၇၁-ရ]။

လည်းတကွဖြစ်သော၊ ဝိဝေကဇံ - နိဝရဏတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ - နိဝရဏတို့မှ ကင်ဆိတ်ခဲသော ဈာန်သမ္ပယုတ် တရားအစုဟုဖြစ်သော၊ ဝါ - နိဝရဏ်တို့သည် ကင်းဆိတ်စေအပ်သော ဈာန်သမ္ပယုတ် တရားအစုဟုဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ - ဒုဇရဏာပီတိ, စေတသိက သုခရှိသော၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော၊ ဝါ - ရှေးဦးစွာ ရအပ်သော၊ ဝါ – ရှေးဦးစွာ ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာနံ–ဈာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ–ရောက်၍ (တနည်း) ဈာနံ - ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ–ပြီးစေ၍၊ ဝိဟာသိ - နေတော်မူခဲ့ပြီ။

ဒုတိယချက်။ ။ဝိတက္ကဝိစာရာနံ - ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏၊ ဥပသမာ–ပယ်ခဲ့၊ လွန်မြောက်, ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တံ - မိမိဘဏ္ဍာန်၌ ဖြစ်ခဲသော၊ သမ္ပသာဒနံ - ကြည်လင် စေတတ်သော သဒ္ဓါရှိသော၊ စေတသော - စိတ်၏၊ ဧကောဒိဘာဝံ - မြတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်ခဲသော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ – ဝိတက်, ဝိစာရ အဖော်မပါသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ - မြတ်လည်းမြတ်, သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တက်ကြွစေတတ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ (တနည်း) စေတသော–စိတ်ကို၊ သမ္ပသာဒနံ – ကြည်လင်စေတတ်သော၊ ဧကောဒိဘာဝံ - သော၊ [ရှေးအတိုင်းသိုးနက်ဆိုပါ]။ အဝိတက္ကံ - ဝိတက်လည်း မရှိသော၊ အဝိစာရံ – ဝိစာရလည်း

၁။ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ။ ။အဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို သမာသ် တပုဒ်တည်းအဖြစ် ဖွင့်သေး၏၊ ထိုအလို–"ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ–နိဝရဏတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ–နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ဈာန်သမ္ပယုတ်တရားအစုဟု ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့သည် ကင်းဆိတ် စေအပ်သော ဈာန်သမ္ပယုတ် တရားအစုဟု ဖြစ်သော ပီတိသုခ ရှိသော" ဟု ဆိုပါ။ [အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၅၀၅-၌]။

၂။ ပဌမံ။ ။ဥပမာနှင့်, ပဋိလဒ္ဓ, သမာပဇ္ဇန အနက် သုံ့ကျိုးဟု တဖွဲတ် အပစ္ဆည်းသက်၍ အနက်ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၅၀ဖ၊ ၅၀၇ ၌]။

၃။ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ။ ။[ဘာသာဋီကာ ၅၉၁-၌]။

၄။ သမ္ပသာဒနံ စေတသော။ ။ပဌမ နည်းဟု စေတသော သည် ဧကောဒိဘာဝံယဉ် ဧကောဒိဟု စပ်ရသော သမ္ပန်တည်း၊ ဒုတိယ နည်းဟု စေတသောသည် သမ္ပသာဒနံဟု စပ်ရသော, ဆဋ္ဌိ ကံတည်း။ [ဘာသာဋီကာ ၅၉၈-၌]။

မှတ်ချက်။ ။ပဌမနည်း အနက်ပေးရာ၌ သမ္ပသာဒန အရ ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဓါကို မှီ၍ရ၍၊ ဈာန်ကို ဂုဏ္ဍပစာရအားဖြင့် ရသည်၊ ဤသို့ ဥပစာဟု

မရှိသော၊ သမာဓိ - ပဌမစျာန် သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ-သမ္မယုတ် သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ - ဖုရကာပီဘိ, စေတသိကသုခရှိခသော၊ ဒုတိယံ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝါ - နှစ်ကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊ ဝါ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ဝင်စားအပ်သော၊ စျာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

တတိယစျာန်။ ' ။ပီတိယာ-ပီတိကို၊ ဝိရာဂါ-စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ပီတိယာ-ပီတိ၏၊ ဝူပသမာစ-ပယ်ခွါ လွန်မြောက်, ငြိမ်းပျောက်ခြင်း ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ (တနည်း) ပီတိယာ - ကို၊ ဝိရာဂါ-လွန်မြောက်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ - တို့၏၊ ဝူပသမာ စ - ပယ်ခွါလွန် မြောက်, ငြိမ်းပျောက်ခြင် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခကော-အသင့်အား ဖြင့် ရှုတတ်သည်၊ ဝါ - အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) စ-ဖြစ်၍သည်းကောင်း၊ သတော - သတိမပြတ်, အမှတ် ရသည်၊ သမ္ပဇာနော - ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသည်၊ (ဟုတ္တာ)စ-လည်း ကောင်း၊ ဝိဟာသိ - ပြီ၊ သုခဉ္စ - ကာယိကသုခ, စေတသိကသုခကိုလည်း၊ ကာယေန - နာမကာယဖြင့်၊ ပဋိသံဝေဒေသိ - ခံစားဘော်မူခဲ့ပြီ။

ယံ - အကြင်တတိယစျာန်ကြောင့်၊ တံ - ထို တတိယစျာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အရိယာ - ဘုရားစသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အ စိက္ခန္တိ - ခေါ်ဆိုကုန်ပြီ, ချီ မွမ်းတော်မူကြကုန်၏၊ (ကိ - အဘယ်သို့ ခေါ်ဆိုကုန်ပြီ, ချီးမွမ်းတော်မူကြသနည်း၊) အယံ-ဤတတိယစျာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပေက္ခကော - သုခမြားမြောက် ထိုင်ဆုံးရောက်သည့်, တတိယစျာန် ခုမ်းသော

ဆိုလျှင် "သမ္ပသာဒနံ-ကြည်လင်စေတတ်သော " ဟု ပေးပါ။ ဂုဏ္ဍပစာ မကြေပဲ အသယ္ဍိဟုဆိုလျှင် "ကြည်လင်ခစေတတ်သော သဒ္ဓါရှိသော" ဟု ပေးပါ၊ ဆရာ များကား အသယ္ဍိကို နှစ်သက်ခေါ်မမူကြ။

၁။ ဒိတိယာ စ ဝိရာဂါ။ ။ဝိရာဂသဒ္ဒါ ဖိဂုဏ္ဍန (စက်ဆုပ်ခြင်း) အနက် ဟော၊ စ-ဖြင့် ဝူပသမာကို ပေါင်းသည်၊ (တနည်း) ဝိရာဂသဒ္ဒါ သမတိက္ကမ အနက်ဟော၊ စ-ဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာကို ပေါင်းပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၆၀၆၊ ၆၀၇-ရှု]။

၂။ **ဥပေက္ခကော။** ။ဥပ + ဣက္ခ+ဏ္ဍ,ပစ္စည်း၊ (တနည်း) ဥပေက္ခာပုဒ် အသယ္ဍိအနက်ခွဲ ဏ် ပစ္စည်း၊ ကွာ ခွဲ ရသော၊ ဤအတိုင်း အနက်နှစ်နည်း ပေးပါ သည်။

မြတ်ဌေသော်မှ မပြိုမကွဲပ် အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်ပါပေစ့၊ သတိမော-တဖန်ပီတိ, မပြတ်ဘိအောင် သတိရှိပါပေစ့၊ သုခဝိဟာရီ – အရိယာတို့ လွန်စွာ လေးမြတ်, မှီဝဲအပ်သည့်, တတိယစျာန် ချမ်းသာမြတ်ကို ခံစားကာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေလေ့ရှိပါပေစ့၊ ဣတိ - ဤသို့ ပြောဆိုညွှန်ပြ, ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်၏၊ တတိယံ - သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဝါ – သုံးကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊ ဝါ-သုံးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ်သော၊ (တံ)စျာနံ-ထိုစျာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ (တနည်း) (တံ) စျာနံ - ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ၍၊ ဝိဟာသိ ။

စတုတ္ထစျာန်။ ။ပုဗ္ဗေဝ - စတုတ္ထစျာန်ကို မရမီ လေးပါးသောစျာန်တို့၏ ဥပစာရစျာန် ဓဏ၌ပင်၊ သုခဿ - ကာယိကသုခကို၊ ပဟာနာ စ - ပယ်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ – ကာယိကဒုက္ခကို၊ ပဟာနာစ–ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ – သောမနဿ ဒေါမနဿတို့၏၊(စေတသိကသုခ, စေတသိကဒုက္ခတို့၏)၊ အတ္ထင်္ဂမာ – ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်း ကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ - ဒုက္ခလည်း မရှိ, သုခလည်း မရှိသော၊ ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိं - တကြမ္ဘာတွေ့ရှေ့ကွာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ တက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော၊ စတုတ္ထံ – လေးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဝါ - လေးကြိမ် မြောက်ရအပ်သော၊ ဝါ – လေးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ်သော၊ စျာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ရောက်၍၊ (တနည်း) စျာနံ-ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ – ပြီးစေ၍၊ ဝိဟာသိ ။

အညွှန်း။ ။ပုဗ္ဗေဝ–[၆၂၀-ရ]။ အဒုက္ခမသုခံ-[၆၂၇-ရ]။ ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိं - [၆၂၈-ရ]။

ပါရာဇိကတော် ပါဠိတော် နိဿယ ပထမဗိုင်း ပြီး၏။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ်

၁၂။ သော(အဟံ)–ထို ငါသည်၊ ဝေ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤ ပထမ ဒုတိယ တတိယဈာန် အစဉ်အားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ကိုရပြီး၍၊ စိတ္တေ–စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်၊ သမာဟိတေ ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ–တည်ကြည်လသော်၊ ပရိသုဒ္ဓေ–ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လသော်၊ (ပရိသုဒ္ဓတ္တာ–ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ပရိယောဒါတေ–ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်လသော်၊ အနင်္ဂဏေ–ကိလေသာ အင်္ဂါ မရှိလသော်၊ (အနင်္ဂဏတ္တာ–ကိလေသာ အင်္ဂါမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ ဝိဂတူ ပက္ကိလေသေ–ကင်းသောဥပက္ကိလေသရှိလသော်၊ မုဒုဘူတေ–နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်၊ (မုဒုဘူတတ္တာ–နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကမ္မနိယေ–

၁။ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ ။ အဘိညာပါဒကစိတ်၏အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိ၏၊ ရှစ်ပါးမှာ–သမာဟိတတာ, ဝရိသုဒ္ဓတာ,ပရိယောဒါတတာ, အနင်္ဂဏတာ, ဝိဂတူပက္ကိလေသတာ, မုဒုဘူတတာ, ကမ္မနိယတာ, အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တိယာ ဌိတတာ, (အာနေဉ္ဇသို့ ရောက်သောအားဖြင့် တည်တံ့သည်၏ အဖြစ်)တည်း။ ဤအလို–စိတ္တေ–သည်၊သမာဟိတေ–အပ်သော်၊ ဝါ– တည်ကြည်လသော်–ဟု အနက်ပေးပါ။ (တစ်နည်း) သမာဟိတစိတ္တ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်ထား၍ သမာဟိတစိတ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများ ရှစ်ပါးရှိ၏။ ရှစ်ပါးမှာ–ပရိသုဒ္ဓတာ, ဝရိယောဒါတတာ, အနင်္ဂဏတာ, ဝိဂတူပက္ကိလေသတာ, မုဒုဘူတတာ, ကမ္မနိယတာ, ဌိတတာ, အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တတာတည်း။ ဤနည်းမျိုး "သမာဟိတေ– ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်ပြီးသော၊ ဝါ– . တည်ကြည်သော၊ စိတ္တေ–စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်၊ ပရိသုဒ္ဓေ– လသော်" စသည်ဖြင့် ပေးဝါ။

၂။ ဝရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ စသည်။ ။ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ, အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ စသည်ဖြင့် နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်လာရာဝယ် .ရှေးရှေးပုဒ်သည် နောက်နောက်ပုဒ်၏ အကြောင်းပြုဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍ အနက်ပေးရသည်။

အညွှန်း။ ။ ဝေ–, သမာဟိတေ– [ဘာသာဋီကာ–၃] အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ, ကမ္မနိယေ– [ဘာသာဋီကာ–၅] အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ–[ဘာသာဋီကာ–၆] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏယ– [ဘာသာဋီကာ– ၁၁၊ ၁၄] အဘိနိန္နာမေသိ– [ဘာသာဋီကာ ၁၄]။

အဘိညာဉ်အမှု၌ ခံ့လေသော်၊ ဌိတေ–ပရိသုဒ္ဓတာ စသောဂုဏ်၌ မြဲမြဲခိုင်ခန့် တည်လတ္တံ့သော်၊ (ဌိတတ္တာ–ပရိသုဒ္ဓတာ စသောဂုဏ်၌ မြဲမြဲခိုင်ခန့် တည်တံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ–တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်လတ္တံ့သော်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါ သာနုဿတိဉာဏာယ–ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်အကျိုးငှာ၊ (ရှေးဘ၀ နေအပ်ပူးသော ခန္ধာအစဉ်ကို အပန်းပန်အမှတ်ရကြောင်း သတိ၌ပါဝင်သော ဉာဏ်အကျိုးငှာ)၊ စိတ္တံ–ပရိကံစိတ်ကို၊ အဘိနီနာမေသိ–ရှေးရှည်တည်စေတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ရှေးရှုပ်ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီ)။

သော–ထို ငါသည်၊ အနေကဝိဟိတံ[1]–တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော၊ ဝါ–များသောအပြားတို့ဖြင့် ဖြစ်စေအပ် ဖွဲ့ပြုအပ်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ–ရှေးဘ၀နေအပ်ပူးသောခန္ধာအစဉ်ကို၊ အနုဿရာမိ–ညွှတ်စေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အောက်မေ့တော်မူနိုင်၏၊ သေယျထိဒံ[2]–ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသဟူသည့် အဘယ်နည်း၊ (တစ်နည်း)သေယျထိဒံ–အဘယ်ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုနည်း၊ ဧကမ္ပိ–တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိ–ဘ၀ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ပဋိသန္ธေအစ, စုတိအဆုံး, တစ်ဘ၀လုံး၌ အကျိုးဝင်သော ခန္ধာအစဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ဒွေပိ–နှစ်ခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတိယော–ဘ၀တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ပဋိသန္ธေအစ, စုတိအဆုံး, နှစ်ဘ၀လုံး၌ အကျိုးဝင်သော ခန္ধာအစဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ [တိသောပိ–မှ ဒသပိတိုင်အောင် ဖော်ဆိုပါ။] ဒိသမ္ပိ–နှစ်ဆယ်လည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိယော–ဘ၀တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ပဋိသန္ธေအစ, စုတိအဆုံး, ဘ၀နှစ်ဆယ် လုံး၌အကျိုးဝင်သော ခန္ধာအစဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [တိံသ–သုံးဆယ်၊ စတ္တာလီသ–လေးဆယ်၊ ပညာသ–ငါးဆယ်။] ဇာတိသတမ္ပိ–ဘ၀တစ်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဇာတိ သဟဿမ္ပိ–ဘ၀တစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ–

[1] အနေကဝိဟိတံ။ ။ ဘာသာဋီကာ ၁၄၊ ၁၅ ရှု။

[2] အနုဿရာမိ။ ။ ဘုရားရှင်အတွက် "ညွှတ်စေတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အောက်မေ့တော်မူနိုင်၏" ဟုပေးပါ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် "အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်၏" ဟုပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၁၅၊ ၁၆ ရှု]။

[2] သေယျထိဒံ။ ။ ဤပုဒ်ကို ပါဠိတော်များ၌ ရှေ့စကား၏သရုပ်ကို အကျယ်ပြလိုရာဝယ် ပုစ္ဆာအဖြစ် သုံးနွဲ့လေရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုစ္ဆာသာမည အဖြစ်ဖြင့် "သေယျထိဒံ–ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ ဟူသည့် အဘယ်နည်း"ဟု ပေးသည်၊ (တစ်နည်း) ရှေကြိယာနှင့် နောက်ဆုံး၌ သရုပ်အဖြစ် ပြအပ်သော ပုဒ်တို့၏ ဝိဘတ်ကိုကြည့်၍ "သေယျထိဒံ– အဘယ် ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿရာမိ– အောက်မေ့တော်မူနိုင်သနည်း)" ဟု အကျယ်လည်းကောင်း၊ "သေယျထိဒံ–အဘယ်ပုဗ္ဗေနိဝါသနည်း" ဟု အလွယ်လည်းကောင်း ပေးနိုင်သည်။

ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပါ–တစ်ပါးခက်, မျှားစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ[1]– သံဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–သံဝဋ္ဋကပ်, သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပါ–ကုန်သော၊ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ဝိဝဋ္ဋကပ်, ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပါ၊ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ–သံဝဋ္ဋကပ်, ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–သံဝဋ္ဋ, သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ, ဝိဝဋ္ဋ, ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမုတြ–ထိုမည်သော သံဝဋ္ဋကပ်ဝယ် ထိုမည်သော ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဝိညာဏဋ္ဌိတိ, သတ္တာဝါသ, သတ္တနိကာယဟု၊ စုတော– စုတောသည်၊ (သမာနော–ဖြစ်လတော်)၊ အမုတြ–၌၊ [ရှေးအတိုင်း ဖော်ဆိုပါ။] ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တတြာပိ–ထိုမည်သော သံဝဋ္ဋကပ်ဝယ် ထိုမည်သော ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဝိညာဏဋ္ဌိတိ, သတ္တာဝါသ, သတ္တနိကာယ၌လည်း၊ စဝံနာမော–သည်၊ ပေ၊ ဝေမာယုပရိယန္တော–သည်၊ အာသိ–ပြီ၊ သော–ထိုပါသည်၊ တတော–မှ၊ [ရှေးအတိုင်း ဖော်ဆိုပါ]၊ စုတော–စုတောသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ ဣဓ–ဤလူ့ပြည်၌၊ ဥပပန္နော–ဖြစ်ရပြီ၊ [ဣဓ–ဤလူ့ပြည်သို့၊ ဥပပန္နော–ကပ်ရောက်ရပြီ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏]၊ ဣတိ–ဤသို့ အောက်မေ့တော်မူနိုင်၏။

ဣတိ–ဤသို့၊ သာကာရ[2]–မြင်လျှင်မြင်ခြင်း သိအပ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝဏ္ဏ, အာဟာရ, သုခဒုက္ခပွဋိသံဝေဒန, အာယုပရိယန္တ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သဉ္ဇာသံ–ညွှန်ပြပြောဆိုအပ်ကြောင်းဖြစ်သော နာမ, ဂေါတ္တတို့နှင့် တကွဖြစ်သော၊ အနေကဝိဟိတ–

၁။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ။ ။ သံဝဋ္ဋဖြင့်-သံဝဋ္ဋကပ် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ် နှစ်မျိုးလုံးကို လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဋဖြင့် ဝိဝဋ္ဋကပ် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ် နှစ်မျိုးကိုလည်းကောင်း ယူပါ။

၂။ အမုတြ။ ။ ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ စသည်တို့ကို သင့်လျော်သလို အောက်မေ့ဆော လိုမှီမည်၊ ထို့ကြောင့် "အမုတြ– ထိုမည်သော ဘဝ၌၊ ဝါ– ထိုမည်သော ယောနိ၌၊ ဝါ– ထိုမည်သော ဂတိ၌" စသည်ဖြင့် တစ်စုချင်း ခွဲ၍ဆိုရမည်၊ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် ပေါင်း၍ ပေးထားသည်။ ။ [ဘာသာဋီကာ– ၂၁ ရှ]။

[2]။ သာကာရ သဉ္ဇာသံ။ ။ [ဘာသာဋီကာ– ၂၅ ရှ]

သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ကို၊ အနုဿရာမိ-၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ မေ-၏၊ (ဝိဇ္ဇာဒ္ဒိစပ်) ဝါ-သည်၊ (အဓိဂတာ-ဒ္ဒိ စပ်)၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပဌမ-ပထမဖြစ်သော၊ ယာမေ- ယံ၌၊ (ညဉ့်ဦးယံ၌)၊ ပဌမာ- ရှေးဦးစွာသော၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ- ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ-ရတော်မူအပ်ပြီ။

အပ္ပမတ္တသ-မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍၊ အာတာပိနော-ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဟိတတ္တသ-ကိုယ်နှင့် အသက်, မင့်ကွက်ဘဲ, အလိုရှိအပ်သောအကျိုးသို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-နေသော(ဝါဘုရားမှတစ်ပါးအခြား)သူ၏၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်၊) ဝိဇ္ဇာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ-ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်)၊ အဝိဇ္ဇာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသကို ပိုးလွှမ်းတတ်သော (မော်ဟဟူသော) အဝိဇ္ဇာသည်၊ (ဝိဟညေယ္ယ) ယထာ[1]-ကင်းပျောက်ရာသကဲ့သို့၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်) အာလောကော-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ

၁။ ယထာတံ။ ။ [ဆောင်] တံယထာကား, ရှိလတ်ခြားမူ, တံကိုအနက်ယူ၊ ယထာတံမူ, တံ၏အနက်, ထူးမထွက်။- နိယံ။

ယထာသည် ဥပမာနဓောတကတည်း၊ ယထာပါသော ဝါကျကား ဥပမာနဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် "ယထာတံ၊ ဟေ၊ ဝိဟရတော"ကို ဥပမာန ဝါကျ၊ "အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇော"ကို ဥပမေယျဝါကျ- တုဠ္ဠပါ။ ဥပမေယျ လေးဝါကျ ရှိရာတွင် ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာသည် အကြောင်း(ဟေတု), အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာသည် အကျိုး(ဖလ)၊ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇော သည် အကြောင်း, တမော ဝိဟတော သည် အကျိုး ဝါကျ-ဟုခွဲ။ အကြောင်းဒ္ဒ် ယသ္မာထည့်၍ အကျိုးဒ္ဒ် တသ္မာထည့်ပါ။

ဥပမာနဲ့ အနက်ပေး။ ။ ဥပမာနကို အနက်ပေးရာ၌ စပ်ပုဒ်မရှိသဖြင့် ဥပမေယျလာ ပုဒ်များကိုယူ၍ အနက်ပေးရသည်၊ ဝိဟတာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ ဝိဟတော ဥပ္ပဇ္ဇော ဟူသော ကြိယာများကိုလည်း ပရိကပ္ပအနက်ဟာ သဏ္ဌာနိဝိဘတ်ဖြင့်- ဝိဟညေယ္ယ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ ဟုပြင်ရ၏၊ ဟေတုဖလ ထုံးစံ အတိုင်း ယသ္မာ တသ္မာ ထည့်ရ၏၊ ဥပမာန ဓောတကဖြစ်သော ယထာကို အကျိုး(ဖလ)ကြိယာ ဖြင့် တွဲရ၏။ အောက်ပါ ပါဠိသဲ့သက်သက်အနက် ယောဇနာပုံကို သတိပြုပါ။

အပ္ပမတ္တသ၊ ဟေ၊ ဝိဟရတော-၏၊ [ဤကား မူလပါဠိအတိုင်းတည်း]၊ (ယတ္ထ) ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ (တတ္ထ) အဝိဇ္ဇာ(ဝိဟညေယ္ယ)ယထာ၊ (ယသ္မာ) အာလောကော (ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ)(တသ္မာ) တမော (ဝိဟညေယ္ယ)ယထာ၊ [ဤကား- ဥပမေယျဝါကျမှ ပုဒ်များကိုယူ၍ ကြိယာကို ဝိဘတ် ပြင်ထားသည်]၊ (ယသ္မာ) ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ (တသ္မာ) အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ (ယသ္မာ)အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇော၊ (တသ္မာ)တမော ဝိဟတော။ [ဤကား ဥပမေယျဝါကျကို ယသ္မာ, တသ္မာထည့်ထုံးသည်]။

ဥာဏ်ရောင်အလင်းသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇေယျ–ရာ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်) တမော–ပုံမွှေနှိုက်ပါသကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော (မောဟဟူသော) အမှိုက်မှောင်သည်၊ (ဝိဟညေယျ) ယထာ–ကင်းပျောက်ရာသကဲ့သို့၊ (ဧဝံ–ဤ အတူ၊ ယသ္မာ–ကြောင့်) ဝိဇ္ဇာ–သည်၊ ဥပ္ပန္နာ–ဖြစ်ပြီ၊ (တသ္မာ–ကြောင့်) အဝိဇ္ဇာ–သည်၊ ဝိဟတာ–ကင်းပျောက်ပြီ၊ (ယသ္မာ–ကြောင့်)၊ အာလောကော–သည်၊ ဥပ္ပန္နော–ဖြစ်ပြီ၊ (တသ္မာ–ကြောင့်) တမော–သည်၊ ဝိဟတော–ကင်းပျောက်ပြီ၊ [ရှေးအတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ။] ဗြာဟ္မဏ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော ပကာသ–ကြက်ငယ်ကလေး၏၊ အဏ္ဍကောသမှာ–ဥန္ဓံမှ၊ (အဘိနိဗ္ဗိဒါ)ဣဝ–ဖောက်ထွက်ခြင်းကဲ့သို့၊ (ဖောက်ထွက်သကဲ့သို့) (ဧဝံ) မေ–၏၊ ပဌမာ–ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ အယံ အဘိနိဗ္ဗိဒါ–ဤ ဖောက်ထွက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။

* * *

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်

၁၃။ သော ဧဝံ၊ ဃ၊ အာနေ္ဇပ္ပတ္တော၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၂–အတိုင်းဆိုပါ။] သတ္တာနံ–သတ္တဝါတို့၏၊ စုတူပပါတဉာဏာယ–စုတူပပါတဉာဏ်အကျိုးငှာ၊ (စုတိအနိုး ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစကို သိကြောင်းဉာဏ်အကျိုးငှာ)၊ စိတ္တံ–စိတ်ကို၊ (ပရိကံစိတ်ကို)၊ အဘိနိန္နာမေသိ၊ သော–ထိုဝါသည်၊ ဒိဗ္ဗေန[2]–နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသော၊ [ဝါ–ဒိဗ္ဗဝိဟာရမည်သော ဈာန်လေးပါးကြောင့် ရအပ်သော၊ ဝါ–ဒိဗ္ဗဝိဟာရတွင် အထက်ဆုံး စတုတ္ထဈာန်ကိုမှီသော၊ ဝါ–ထွန်းလင်းတောက်ပတတ်သော၊ ဝါ–တိရောကုဋ္ဌ အစရှိသောအရပ်သို့ မငြိမကပ်သွားတတ်သော၊] ဝိသုဒ္ဓေန–ဥဏ္ဍေဒဒိဋ္ဌိ နဝ သတ္တ ပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိတို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ အတိက္ကန္တ မာနုသကေန–လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော မြင်လောက်ရာ ရူပါရုံကို ကျော်လွန်သော၊ ဝါ–လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုကို ကျော်လွန်သော၊ စက္ခုနာ–အဘိညာဉ်မျက်စိဖြင့်၊ (ပဿာမိ–၌ စပ်)။

အညွှန်း။ ။ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ၊ [၂၉]။ ဝိဟရတော၊ [၃ဝ]။ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ [၃ဝ]။ ကုက္ကုဋ္ဌော ပကသော ဝ၊ [၃ဝ]။

၁။ အညွှန်း။ ။ ဒိဗ္ဗေန– [၃၁၊ ၃၂၊ ၃၃] ဝိသုဒ္ဓေန– [၃၄၊ ၃၅]၊ အတိက္ကန္တ မာနုသကေန– [၃၆]။

စဝမာနေ[1]–စုတောခါနီးဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပပဇ္ဇမာနေ–ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစဖြစ်ကုန်သော၊ ဟီနေ–ဇာတိ, ကုလ, ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် ယုတ်လျော့ကုန်သော၊ ပဏီတေ–ဇာတိ, ကုလ, ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏေ–ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ–အဆင်းလှကုန်သော၊ (တစ်နည်း)သုဝဏ္ဏေ–လှပသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဝါ–အရေပြားကျ၍လှပ်ပကုန်သော၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ–မကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ–အဆင်းမလှကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ–မလှပသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော၊ ဝါ–အရုပ်ဆိုးကုန်သော၊ သုဂတေ–ကောင်းသောဂတိသို့ ရောက်ရှိကုန်သော၊ ဝါ–ကြွယ်ဝချမ်းသာကုန်သော၊ ဒုဂ္ဂတေ–မကောင်းသောဂတိသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ–ဆင်းရဲချမ်းပါးကုန်သော၊ သတ္တေ–တို့ကို၊ ပဿာမိ–မြင်တော်မူ၏၊ ဝါ–ကြည့်ရှုတော်မူ၏။

ယထာကမ္မူပဂေ–အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်သောကံကြောင့် ကိုယ်ကိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တေ–တို့ကို၊ ပဿာမိ–အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊ (ကွဲကွဲပြားပြား သေသေချာချာ သိတော်မူ၏၊ ကိ–နည်း)၊ ဘောဇ္ဇော[2]–အရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သတ္တာ–တို့သည်၊ ဝတ–စင်စစ်၊ ကာယဒုစ္စရိတေန[3]–ကာယဒုစရိုက်နှင့်၊ သမန္နာဂတာ–ပြည့်စုံကုန်၏၊ ပေ၊ အရိယာနံ–အရိယာတို့ကို၊ ဥပဝါဒကာ–စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိကာ–မှားသောအယူရှိကုန်၏၊ (ဖောက်ပြန်သောအမြင်ရှိကုန်၏)၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်ဆောက်တည်အပ်သော အမျိုးမျိုးသော ကံရှိကုန်၏၊ ဝါ–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် အမျိုးမျိုးသောကံတို့၌ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း

၁။ စဝမာနေ စသည်။ ။ စဝမာနေ–ကုန်သော၊ သတ္တေ– တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပပဇ္ဇမာနေ– ကုန်သော၊ သတ္တေ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သတ္တဝါကို ပုဒ်တိုင်း၌ လိုက်ဆေး၍ အနက်ဝေးရမည်။ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် ပေါင်း၍ ပေးထားပါသည်။ ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို ၃၉၊ ၄၀– ၌]။

၂။ ဘောဇ္ဇော ဝတ။ ။ တချို့ကား ဘောဇ္ဇောကို အာလုပ်ပုဒ်ဟု လည်းကောင်း၊ ဝတကို ဓာတ(ပင်ပန်းခြင်းအနက်ဟော) နိပါတ်ဟု လည်းကောင်း ယူ၍၊ "ဘောဇ္ဇော– အရှင်းတို့၊ ဝတ–ဖြစ်မှုဖြစ်ရလေခြင်း" ဟုလည်း ပေးကြသည်။

၃။ ကာယဒုစ္စရိတေန။ ။ "ကာယဒုစ္စရိတေန– ကာယဒွါရဖြင့် မောက်ကောင်းကျင့်အပ်သော အကျင့်နှင့်၊ ဝါ–ကာယဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော ပျက်သောအကျင့်နှင့်" ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဆိုပါ။ ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန တို့၌လည်း နည်းတူ။

ဆောက်တည်စေကုန်၏၊ တေ–တို့သည်၊ ကာယသ[1]–ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ–ပျက်ခြင်းဟူသော၊ မရဏာ–သေခြင်းမှ၊ ဝါ– သေရာအစါမှ၊ ပရံ– နောက်၌၊ ဝါ – နောက်ဖြစ်သော အသစ်ခန္ဓာကို ယူခြင်း၌၊ (တစ်နည်း) ကာယသ– ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘေဒါ – ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော ဓိဝိတိန္ဒြေ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ မရဏာ – သေခြင်းဟူသော စုတိစိတ်မှ၊ ပရံ – နောက်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏာ၌၊ အပါယံ[2]– သုဂတိ ဖြစ်ကြောင်းကောင်းမှုမှကင်းသော၊ ဝါ – သုဂတိ၏ ဖြစ်ပေါ်လာရာဖြစ်သော ကောင်းမှုစသည်တို့၏ သုဘသာခနသတ္တိမှကင်းသော၊ ဒုဂ္ဂတိ – ဒုက္ခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ (ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော)၊ ဝိနိပါတံ–ကင်းသောအလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ (ကျရောက်လိုသော ဆန္ဒမရှိဘဲ ကျရောက်ရာဖြစ်သော)၊ ဝါ–လက်, ခြေ အင်္ဂါအားဖြင့် ပျက်စီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ – သာယာအပ်သော အသာဒတရားတို့ မရှိရာ ငရဲ၌၊ ဥပပန္နာ – ဖြစ်ရကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း) နိရယံ – သို့၊ ဥပပန္နာ – ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း) နိရယံ–သို့၊ ဥပပန္နာ – ရောက်ကြကုန်ပြီ။

ဘောန္တော – ကုန်သော၊ ဣမေ ဝါ ပန သတ္တာ – တို့သည်ကား၊ ကာယသုစရိတေန – နှင့် သမန္နာဂတာ – ကုန်၏၊ ပေ၊ အရိယာနံ–တို့ကို၊ အနုပဝါဒကာ–မစွပ်စွဲတတ်ကုန်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ – မှန်သောအယူရှိကုန်၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ–သမ္မာဒိဋ္ဌိကြောင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမျိုးမျိုးသော ကံရှိကုန်၏၊ ဝါ– သမ္မာဒိဋ္ဌိကြောင့် အမျိုးမျိုးသောကံတို့၌ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဆောက်တည်စေကြကုန်၏။

၁။ ကာယသ ဘေဒါ။ ။ ၄၉၊ ၅၀၊ ၆။

၂။ အဝါယံစသည်။ ။ ၅၀၊ ၅၁၊ ၅၂၊ ၅၃၊ ၅၄၊ ၆။

အဓိ။ ။ အပါယ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ ဤသုံးပုဒ်သည် နိရယ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထိုကြောင့် နိရယ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ပေးရသည်။ (တစ်နည်း) အပါယ်ဖြင့် တိရစ္ဆာနယောနိကို လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂတိဖြင့် ပေတ္တိဝိသယကို လည်းကောင်း၊ ဝိနိပါတ်ဖြင့် အသုရကာယကို လည်းကောင်း၊ နိရယ်ဖြင့် အဝီစိ စသောငရဲကို လည်းကောင်း ထူပါဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်။ [၅၂၊ ၅၃]။

အနက်ပေး။ ။ ထိုနည်းအရ အနက်ပေးပုံမှာ – အပါယ – သုဂတိ ပြစ်ဌင့်ရာ သုဂတိမှကင်းသော တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂတိ – ဒုက္ခ အပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော ပြိတ္တာနယ်မြေသို့ လည်းကောင်း၊ ဝိနိပါတ – အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိတို့မှ ဖောက်ပြန်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အသုရကာယ်သို့ လည်းကောင်း၊ နိရယ – သာယာအပ်သော အသာဒတရားတို့ မရှိရာ ငရဲသို့ လည်းကောင်း၊ ဥပပန္နာ – ရောက်ကြကုန်ပြီ။

တော – တို့သည်၊ ကာယသ္မ ဘောဒါ ပရံ ပရဏာ၊ [ရှေးအတိုင်း နှစ်နည်း ပေးပါ]၊ သုဂတိ – သုစအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝါ – ကောင်းသော ဂတိဖြစ်သော၊ သဂ္ဂံ – ရူပါဒိ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော၊ လောကံ– လူ.ပြည် နတ်ပြည်၌၊ ဥပပန္နာ – ပြီ၊ (တစ်နည်း) လောကဲ – သို့၊ ဥပပန္နာ – ပြီ၊ ဣတိ – ဤသို့ အပြားသောအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊ [ပဓာနာမိသို့ ပြန်လှည့်သည်၊]

ဣတိ – ဤသို့၊ ဒိမ္မေန ၊ ပေ ၊ ပဓာနာမိ။ [နိဝုံးဝါကျ၊ ရှေးအတိုင်းပေးပါ၊] ပြာဟူဏ၊ မေ – ၏၊ [ဝိဇ္ဇာ၌စပ်] ဝါ – သည်၊ ရတ္တိယာ – ၏၊ မဇ္ဈိမယာမေ – မဇ္ဈိမယံ၌၊ (သန်းခေါင်ယံ၌)၊ ဒုတိယာ – နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ – ဤ စုတူပပါတဉာဏ်ဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ – ပြီ။

အမှာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ စသည်ကို ပုမ္မေနိ ဝါသာနုသတိအတိုင်း ပေးပါ။ အဝိဇ္ဇာ – စုတူပပါတကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော (မောဟဟူသော) အဝိဇ္ဇာသည်၊ ဝိဇ္ဇာ– စုတူပပါတ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်၊ တမော – စုတူပပါတကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော (မောဟဟူသော) အမှိုက်မှောင်သည်၊ အာလောကော–စုတူပပါတ ဉာဏ်ရောင် အလင်းသည် – ဟု ဆိုရုံသာထူးသည်၊ ဒုတိယာ – နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ အယံ အဘိနိဗ္ဗိဒါ – သည်၊ အဟောသိ။

* * *

အာသဝက္ခယဉာဏ်

ဘဂ္ဂ။ သော ၊ ပေ၊ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တော။ – အာသဝါနံ – အာသဝေါတရားတို့၏၊ ခယဉာဏာယ – ကုန်ကြောင်းအရဟတ္တမဂ်၌ ပါဝင်သော ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ (ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အကျိုးငှါ)၊ စိတ္တံ – ဝိပဿနာစိတ်ကို၊ အဘိနိန္နာမေသိ ၊ သော– ထိုင်ပါသည်၊ (အဓ္ဓညာသိ – ၌စပ်)၊ ဣဒံ – ဤတရားကြည်ထား, တောဘူမက တရားသည်၊ ဒုက္ခံ – ဒုက္ခ (သစ္စာ)တည်း၊ ဣတိ – ဤသို့၊ ယထာဘူတံ – အကြင် အကြင် ထင်ရှားဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဝါ – မဟောက်မပြန်, ဟုတ်မှန်စွာ၊ အဓ္ဓညာသိ– ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ အယံ – ဤတရာသည်၊ ဒုက္ခသမုဒယော – ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ(သစ္စာ)တည်း၊ ပေ၊ အယံ– ဤနိဗ္ဗာန်သည်၊ ဒုက္ခနိရောဓော–ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိရောဓ(သစ္စာ)တည်း၊ ပေ၊ အယံ–ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မြတ်တရားသည်၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ– ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါ–အကျင့်တည်း၊ (အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂ(သစ္စာ)တည်း၊

လေ ၊ ဣမေ – ဤလောဘ ဒိဋ္ဌိ မောဟတို့သည်၊ အာသဝါ – အာသဝေါ တရားတို့တည်း ၊ လေ ၊ အဗ္ဗညာသိ။

တဿမေ – ထိုငါ၏၊ [စိတ္တံ – ၌စပ်] ဝါ – ထိုငါသည်၊ [ဓာနတော ပဿတော – တို့၌စပ်]၊ ဧဝं – ဤသို့၊ ဓာနတော – သိလသော်၊ ဧဝं–ဤသို့၊ ပဿတော – မြင်လသော်၊ ကာမာသဝါပိ – ကာမာသဝမှလည်း၊ စိတ္တံ – သည်၊ ဝိမုစ္စိတ္ထ – လွတ်မြောက်ပြီ၊ ဘဝါသဝါပိ – မှလည်း၊ စိတ္တံ – သည်၊ ဝိမုစ္စိတ္ထ – ပြီ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါပိ – မှလည်း၊ စိတ္တံ, ဝိမုစ္စိတ္ထ၊ စိတ္ထေ – စိတ်သည်၊ ဝိမုတ္တသ္မိं – အာသဝေါတို့မှ လွတ်ပြီးလသော်၊ (ဣမေ – ငါ၏၊ စိတ္တံ – သည်၊) ဝိမုတ္တံ – အာသဝေါတို့မှ လွတ်ပြီ၊ ဣတိ – ဤသို့၊ ဉာဏံ – သိသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်၊ အဟောသိ၊ ဓာတိ – ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်၊ ခီဏာ – ကုန်ပြီ၊ ဗြဟ္မစရိယံ– မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ ဝိသိတံ – ကျင့်သုံးအပ်ပြီ၊ ကရဏီယံ – ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စကို၊ ကတံ – ပြုအပ်ပြီ.(ပြုပြီးပြီ)၊ ဣတ္ထတ္ထာယ– တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး, ဤသို့ပြားသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ် မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှါ၊ (တစ်နည်း) ဣတ္ထတ္ထာယ – တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး, ဤသို့ပြားသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကိလေသကွယ် ပဟာနကိစ္စအကျိုးငှါ၊ အပရံ – တစ်ပါးသောမဂ်ကို ဖြစ်စေဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ – မရှိတော့၊ ဣတိ – သို့၊ အဗ္ဗညာသိ– ပြီ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ မေ – ၏၊ ဝါ – သည်၊ ရတ္တိယာ – ၏၊ ပစ္ဆိမယာမေ– ပစ္ဆိမယံ၌၊ (နောက်ဆုံးယံ၌)၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ – ဤအာသဝက္ခယဉာဏ်ဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ – ရတော်မူအပ်ပြီ။

အမှာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ – သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟဟူသော အဝိဇ္ဇာသည်၊ ဝိဇ္ဇာ – အာသဝက္ခယဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်–ဟုဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ။

ဘ။ ၁၅။ ဧဝं – ဤသို့၊ ဝုတ္တေ – မိန့်တော်မူအပ်သော ၊ လေ ၊ အဝေါစ – လျှောက်ပြီ၊ (ကိုယ် – နည်း၊) ဘဝံ ဂေါတမော – အရှင်ဂေါတမသည်၊ ဓမ္မေ၊ အကြီးဆုံးပါတည်း၊ (အရိယာဓာတ်အားဖြင့် အကြီးဆုံးပါတည်း)၊ ဘဝံဂေါတမော – သည်၊ သေဋ္ဌော – (ဂုဏ်အားဖြင့်) အမြတ်ဆုံးပါတည်း၊ ဘော ဂေါတမ၊

၁။ ဓာနတော ပဿတော။ ။ ဤပုဒ်တို့သည် "မေ"နှင့် အရတူဝေါဟာရ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ပုဒ်တို့တည်း။ အန္ဓ ပစ္စည်းလည်း ပစ္စယုပ္ပန် (လက္ခဏာ) အနက်ကို ပေါသည်။ (တစ်နည်း) – အန္ဓ ပစ္စည်းသည် ဟိတ်အနက်ပေါ။ ဤသို့ယူလျှင် "တဿမေ–၏၊ ဓမ္မေ–သို့၊ ဓာနတော–သိခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မေ–သို့၊ ပဿတော–မြင်ခြင်းကြောင့်၊" ဟုပေးပါ။ ဘာသာဋီကာ – ၁၇ စာ။ [ပါဠိတော်၌ ဒီဃာသဝ မပါခြင်း၏အကြောင်းတို့ – ၅၈ – ၌ရှု]။

အဘိဏှန္တံ ' –အလွန် နှစ်သက်အပ်ပါပေစု၊ ဝါ – အလွန်ကောင်းပါပေစု၊ သောဝေါတမ၊ အဘိဏှန္တံ–စု၊ သောဝေါတမ၊ သေယျထာပိ – ဥပမာမည်သည်ကား။ နိဏှုန္ဒိတံ – တစ်ခုံတစ်ယောက် မှောက်ထားအပ်သော အိုးခွက်ကို၊ ဝါ–အလိုအလျောက် မှောက်နေသော အိုးခွက်ကို၊ ဥဏှုဒ္ဓေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ–လှန်ပြလိုက်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္နံ–မြက်သစ်ရွက်. စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးထားသော အရာဝတ္ထုကို၊ ဝိဝရေယျ(သေယျထာပိ)ဝါ–ဖွင့်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မူဠှဿ–အရပ်မျက်နှာ၌ တွေဝေနေသူအား၊ ဝါ–မျက်စိလည် လမ်းမှားနေသူအား၊ မဂ္ဂံ–လမ်းဖြောင့်လမ်းမှန်ကို၊

၁။ အဘိဏှန္တံ သောဝေါတမ။ ။အဘိဏှန္တသဒ္ဒါသည် ဃ, သုနှ, စသော အနက်တို့တွင် အမ္ဗာနမော်ဒနေ (လှန်ရွာ ဝမ်းမြောက်ခြင်း) အနက်ဟောတည်း။ ပသာဒ (ကြည်ညိုခြင်း) ပသန္နာ (ချီးမွမ်းခြင်း)အစွမ်းဖြင့် နှစ်ကြိုက် ဆိုအပ်သော အာမေဋိတ်စကား ဖြစ်သည်။

တစ်နည်း။ ။အနက်တစ်ပါးတည်းကို နှစ်ကြိုက် ဆိုအပ်သော အာမေဋိတ် စကားမဟုတ်၊ ပထမ အဘိဏှန္တံ – ဖြင့် ဒေသနာတော်ကို, ဒုတိယ အဘိဏှန္တံ ဖြင့် မိမိ၏ကြည်ညိုပုံကို ချီးမွမ်းသည်၊ "ဝစနံ"နှင့် "ပသာဒနံ ကိုငဲ့၍ နံပုလ္လိင် ထားသည်၊ အနက်မှာ– "သောဝေါတမ၊ သောတော ဂေါတမသား–၏၊ ဓမ္မဒေသနာသင်္ခါတံ– တရားဒေသနာတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝစနံ–စကားတော်ကို၊ အဘိဏှန္တံ – အလွန် နှစ်သက် အပ်ပါပေစု၊ သောဝေါတမ၊ သောတော ဂေါတမသား–၏၊ ဓမ္မဒေသနာသင်္ခါတံ – သော၊ ဝစနံ – ကို၊ အာဂမ္ဘ – ရောက်၍၊ ဝါ–ဖွဲ့၍၊ မမ – တပည့်တော်၏၊ ပသာဒနံ – ကြည်ညိုခြင်းကို၊ အဘိဏှန္တံ – စု၊" ဤသို့ပေးပါ။

တစ်နည်း။ ။ ဤအဘိဏှန္တ သဒ္ဒါသည် အနက်သာမညကို ပြသောသဒ္ဒါ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိဒေယျအနက်၏အစွမ်းဖြင့် လိင်္ဂဝိဘတ် ပြောင်းလဲရမည်၊ ဤအလို အနက်ပေးပုံမှာ– "သောဝေါတမ၊ သောတော ဂေါတမသား – ၏၊ ဓမ္မ ဒေသနာ – ကို၊ အဘိဏှန္တံ (အဘိဏှန္တာ)– စု၊ သောဝေါတမ၊ သောတောဂေါတမသား – ၏၊ ဓမ္မဒေသနံ – ကို၊ အာဂမ္ဘ – ၍၊ မမ – ၏၊ ပသာဒေါ – ကြည်ညိုခြင်း ကို၊ အဘိဏှန္တ (အဘိဏှန္တော) – စု။

တစ်နည်း။ ။ အဘိဏှန္တံ နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် ဘုရားရှင်၏ စကားတော်ကိုပင် အနက်နှစ်မျိုး နှစ်မျိုးကိုရည်ရွယ်၍ ချီးမွမ်း၏၊ အနက်ပေးပုံမှာ– "သောဝေါတမ၊ သောတော ဂေါတမသား – ၏၊ ဝစနံ – ကို၊ ဒေါသာရောသနတော – ရာဂ အစရှိသော အပြစ်တို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်၊ အဘိဏှန္တံ – စု၊ သောဝေါတမ၊ သောတော ဂေါတမသား – ၏၊ ဝစနံ – ကို၊ ဒုဘာဒိဂမနတော – သီလစသောဂုဏ်ကို ရစေတတ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်၊ အဘိဏှန္တ –စု။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ ရှေ့အဘိဏှန္တံ အတွက် အကြောင်းတစ်မျိုး၊ နောက်အဘိဏှန္တံ အတွက် အကြောင်းတစ်မျိုး သည်ဟုဖက် အနက်ပေးပါ။

အာစိဏ္ဏေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ – (လက်ကို ကိုင်ဆွဲ ဤလမ်းပဲဟု, မလွဲမသွေ) ပြောပြလိုက်လေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စက္ခုမန္ဓော–ပညာဒစက္ခုရှိသူ တို့သည်၊ ဝါ– မျက်စိကောင်းသူတို့သည်၊ ရူပါနိ – ရူပါရုံတို့ကို၊ (အဆင်းတို့ကို)၊ ဒက္ခန္တိ – မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ – ဤသို့ကြ၍ (ရည်ရွယ်၍)၊ အနေကာရေ– အမိုက်မှောင်၌၊ (ဆုယ်လေးလဆုတ်, မိုးတိမ်အုပ်သည့်, တောရွက်သန်းခေါင်, အမိုက်မှောင်၌)၊ ဓောလပဒ္ဒေါတံ – ဆီမီးတန်ဆောင်ကို၊ (ဆီမီးအလင်းရောင်ကို)၊ ဓာရေယျ (သေယျထာပိ)ဝါ– ညှိတွန်းဆောင်ပြ လိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝေမ်ဝံ – ဤအတူပင်၊ ဘောတာ ဂေါတမေန–သည်၊ အနေကပရိယာယေန–တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ–နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဓမ္မော–ကို၊ ပကာသိတော– ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပါပေပြီ။

ဧသာဟံ(ဧသော + အဟံ) – ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ–အရှင် ဂေါတမကို လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ –တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ– ရဟန်းအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ–ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ – ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဝါ – ဥာဏ်ဖြင့်သိမှတ်ပါ၏၊ ဘဝံ ဂေါတ္တမော – သည်၊ မံ – တပည့်တော်ကို၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ – ယနေ့ကိုအစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ – အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်တတ်သော၊ သရဏံ – ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတံ – ဆည်းကပ်သော၊ ဥပါသကံ – ဥပါသကာဟူ၍ ၊ ဓာရေတု – စိတ်၌ဆောင်တော်မူပါ၊ ဝါ – သိမှတ်တော်မူပါ၊ [အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါ – ဟု ဆိုလိုပါသည်]၊ ဘဝံဂေါတမော – သည်၊ ဘိက္ခုသံဃေန – နှင့်၊ သဒ္ဓိံ – အတူ၊ မေ – ၏၊ ဘရတ္တာယံ – ဘဏ္ဍာဖြစ်၌၊ ဝဿာ ဝါသံစ – မိုးအခါနေခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ – မိုးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းကို လည်း၊ အဓိဝါသေတု – ကိုယ်တော်အထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေတော်မူပါ၊ ဝါ– လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ – ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ၊ တုဏှီဘာဝေန –ဆိတ်ဆိတ်အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခြင်းဖြင့်)၊ အဓိဝါသေသိ – မူပြီ၊ အထုခေါ–၌၊ (ဘုရားရှင်က လက်ခံတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဃေ၊ ဘဂဝတော – ၏၊ အဓိဝါသနံ–

ဘ။ ။ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ။ "ဓမ္မဉ္စ – အရိယာ မဂ်လေးပါး, နိဗ္ဗာန်တရားကို လည်းကောင်း၊ ဝါ – မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်, ဓမ္မက္ခန်ပရိယတ်, ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ– အစုံလေးပါး, သီးခြားရှစ်တော်, သံဃာတော်ကောင်း, အရိယာရဟန်း အပေါင်းကို လည်းကောင်း၊" ဤသို့ အဋ္ဌကထာအတိုင်းပေးပါ၊ သို့ရာတွင် ဘဏ္ဍာဖြာဟူထည့်ကြီးကား ဤသို့ ခွဲခြား၍ သိမည်မဟုတ်၊ ဘုရားရှင် ပြောအပ်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင် မောက်တော်က ပါလာသော ရဟန်းငါးရာကိုလည်းကောင်း, ရည်ရွယ်၍ ဆည်းကပ်ပေလိမ့်မည်။

လက်ခံတော်မူခြင်းကို၊ ဝိဒိတ္တာ – သိ၍၊ အာသနာ – နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ – ထ၍၊ ဘဂဝန္တံ – ကို၊ အဘိဝါဒေတ္တာ – (အလွန်ရိုသေစွာ) ရှိခိုးပြီး၍၊ ပဒက္ခိဏံ – အရိုအသေကို၊ ကတ္တာ – ပြု၍၊ ပက္ကာမိ[1] – ဗဲသွားပြီ၊ (ပြန်သွားပြီ)။

၁၆။ [ယေန သမယေန ဝေရဉ္ဇေန ब्राह्मणेन ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ ဃာစိတောဟု။ အနိယမဝါက္ယ၊ထည့်၊ ယေန သမယေန–အကြင်အခါ၌၊ ဝေရဉ္ဇေန – သော၊ ब्राह्मणेन–သည်၊ ဘဂဝါ–ကို၊ ဝေရဉ္ဇာယံ–၌၊ ဝဿာဝါသံ–မိုးအခါ၌ နေခြင်းကို၊ ယာစိတောဟု– တောင်းပန်အပ်ပြီ။] ဒုတိယ သမယေန[2] –၌၊ (ဝေရဉ္ဇာပုဏ္ဏားမ၏ မြတ်စွာဘုရားကို ဝေရဉ္ဇာမြို့ဝယ် ဝါကပ်ဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်ရာ တိုအခါ၌)၊ ဝေရဉ္ဇာ–ဝေရဉ္ဇာမြို့သည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာ[3] – မပြည့်စုံသော ထမင်းရှိသည်၊ ဝါ – တော်မူတော်ခေါင်းပါး, အစာရှားသည်၊ ဒ္ဝီဟိတိကာ–အစာ ရနိုင်မည်လား,

၁။ ပက္ကာမိ, ပက္ကမိ။ ။ မော်လမြိုင် တောင်ပေါက်ဆရာတော်၏ ဗာလာဝတာရဂဏ္ဌိ (၃)တွဲ၊ (၂၄၄–၂၄၅)၌ "ပက္ကာမိ"ဟု ကာ–၌ ဒီဃဖြင့် ပါ၌မှန်ဟု ဆုံးဖြတ်၏၊ လယ်တီဆရာတော်၏ နိရုတ္တိဒီပနီ(၄၁၃)၌ကား "ပက္ကမိ"ဟု ကာ–၌ရဿဖြင့်လည်းကောင်း၊ "ပက္ကာမိ"ဟု ကာ–၌ ဒီဃဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်မျိုးသင့်ဟု မိန့်၏၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကမူ ကာ–၌ ဝုဒ္ဓိ(ဒီဃ)ရှိရန် ဖိတ်လုံသောအကြောင်း၊ မခြင်သောကြောင့် "ဝက္ကမိ"ဟု ဂ–၌ ရဿဖြင့် ရှိသောပါ၌ကိုသာ နှစ်သက်တော်မူသည်။ [ဘာသာဋီကာ – (၈၁၈၇၄) ၌။]

၂။ တေန ခေါၑန သမယေန။ ။ အထ ခေါ် ဘဂ္ဂ တေန စောဒကားအဆက်ပြုပုံတို့သည် ရှေ့ဝါကျ၌ ကြိယာကို ပြန်၍ခွဲရိုး ထုံးစံရှိ၏၊ ဤ၌ ရှေ့ကြိယာကိုခွဲလျှင် "တေန ခေါ် ပန သမယေန – ဝေရဉ္ဇာပုဏ္ဏားကြီး ပြန်သွားရာ တိုအခါ၌၊ ဝေရဉ္ဇာ – သည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာ၊ ဟောတိ၊"ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေရဉ္ဇာပုဏ္ဏားကြီးလည်း ပြန်သွားရော ဝေရဉ္ဇာမြို့ကြီးလည်း ဒုဗ္ဘိက္ခကပ်ဆိုက်ရောဟု မလိုအပ်ထောအနက် ရောက်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တေန သမယေန၏အတွက် အနက်ခွဲရိုရာ အနိယမ ဝါကျအလို ထည့်သည်၊ "ဝေရဉ္ဇာ ဝုဏ္ဏားက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဝေရဉ္ဇာမြို့၌ ဝါကပ်ဖို့ရန် တောင်းပန်သောအခါ ဝေရဉ္ဇာမြို့သည် ဒုဗ္ဘိက္ခကပ်ဆိုက်ရောက်နေသောအခါ ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဝေဠုဝနပန်သာယ–ဟု ရှိ၏။] ဤ၌ ပါဠိတော်အတိုင်း ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံဟုဆိုသည်။ ယာစောတ်သည် ဒုကမ္မက ဖြစ်၍ ဘဂဝါဟု ဝုဏ္ဏက်, ဝဿာဝါသံဟု အဝုဏ္ဏက် ရှိရသည်။ ဒုဟ ယာစ ရုစိ ပတ္ထ စသော ဘောဒစ်ရှာ ဂါထာကို သတိပြု။]

၃။ ဒုဗ္ဘိက္ခာ။ ။ ဒုလ္လဘာဘိက္ခာ ဟူသော် ဒုဖွဲ့အလို– "စံယဉ်းစွာရအပ်သော ထမင်းရှိသည်။ (ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ထမင်းရခြင်းရှိသည်)"ဟု ဆိုပါ။

မရနိုင်မည်လားဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်၏အမှုအရာ ကြောင့်ကြမျှပါရ ရှိသည်၊ ဝါ–အသက်ရှည်နိုင်မည်လား, မရှည်နိုင်မည်လားဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်၏အမှုအရာ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ရှိသည်၊ (တစ်နည်း) ဒွိဟိတိကာ–ခဲယဉ်းသဖြင့် အသက်မွေးရခြင်း ရှိသည်၊ သေတဋ္ဌိကာ– အစာကို မရသဖြင့် သေကြကုန်သော လူတို့၏ဖြူသောအရိုးရှိသည်၊ သလာကာဝုတ္တာ–စိုက်ပျိုးအပ်သော ကောက်၏ ရိုးတံမျှသာ ပြိုးစီးရာသည်၊ (တစ်နည်း) သလာကာဝုတ္တာ – စာရေးတံ လက်မှတ်ဖြင့် အသက်ကိုဖြစ်စေရာသည်၊ ဟောတိ၊ ပဠုဟေန–ပွေ့ဝိုက်အပ်သော သပိတ်ဖြင့်၊ ဝါ–ဆွမ်းကိုခံယူကြောင်း သပိတ်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဓေန–အရိယာနည်း ဆွမ်းရှာမိုးသဖြင့်၊ ယာပေတုं–ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေခြင်း ငှာ၊ ဝါ–မျှတခြင်းငှာ၊ နသုကရာ–လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ၊ ဝါ–မလွယ်ကူ။

တေန ခေါ ပန သမယေန – ၌၊ ဥတ္တရာပထကာ–ဥတ္တရာပထတိုင်း ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊ ဝါ–ဂင်္ဂါမြစ်၏မြောက်ဘက်အရပ်၌ နေကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ဥတ္တရာပထကာ–ဥတ္တရာပထတိုင်းမှ လာကုန်သော၊ ဝါ–ဂင်္ဂါမြစ်၏မြောက်ဘက် အရပ်မှ လာကုန်သော၊ အဿဝါထိစာ–မြင်းကုန်သည်တို့သည်၊ ပဗ္ဗမတ္တေဟိ– ကုန်သော၊ အဿသတေဟိ–တို့နှင့်တကွ၊ (တစ်နည်း) ပဗ္ဗမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ– မြင်းငါးရာတို့နှင့်တကွ၊ [သဟတ္ထာ၌ တတိယာ၊] ဝေရဏ္ဍ – ၌၊ [ဘူမ္မတ္ထာ၌ ဒုတိယာ၊] ဝဿာဝါသ–မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ–မိုးလေတ်လုံး နေခြင်းသို့၊ဥပဂတာ – ကပ် ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေဟိ–ထို မြင်းကုန်းသည်တို့သည်၊ အဿမဏ္ဍလိကာသု– မြင်းထိုင်းတို့၌၊ ဘိက္ခူနံ–ရဟန်းတို့၏အကျိုးငှာ၊ (ရဟန်းတို့အတွက် ရဟန်းတို့ဖို့) [တဒတ္ထာသမ္ဘဒါနံ]၊ ပတ္တပတ္တ ဟုလက်–တစ်ကွမ်းစား တစ်ကွမ်းစားသော မုယောဆန်သည်၊ ဝါ–တစ်စလယ် တစ်စလယ်သော မုယောဆန်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပညတ္တံ–နိစ္စဘတ်အနေ အားဖြင့် ဝတ်တည်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ။

၁။ သေတဋ္ဌိကာ။ ။ သေတဋ္ဌိကာဟု မုဒ္ဓစ ပထမကွေ့ရာဖြင့်, အဌကထာ၌ မူကွဲရှိ၏၊ ထိုအလို – "ဖြူဖပ် ဖြူရော်ဖြစ်အောင် နှိပ်စက်တတ်သော ဖလဲဖြူနှာ ကောက်ရောဂါရှိသည်" ဟု ဆိုပါ။

၂။ နသုကရာ။ ။ နသုကရာ၏ ကံသည် ဝေရဏ္ဍာတည်း၊ သို့ရာတွင် ကံအစစ် မဟုတ်၊ အာဓာရ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာဝပွဓာန ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာဓာရအနက် ယူ၍ လည်းကောင်း ပေးသည်။ "သုကရံ သာဓုနာ သာဓု"စသည်၌ကား လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်၏–ဟု ဆိုပါ။ [ဘာသာဋီကာ – ၉၀ ၌"]။

ဘိက္ခု၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ[1] – နံနက်အခါ၌၊ နိဝါသေတွာ[2] – သင်းဝိုင်ကို ပြင်ဆင်ကာဝတ်၍၊ ပတ္တ စီဝရံ – ကို၊အာဒါယ–ယူ၍၊ ဝေရဇ္ဇံ – သို့၊ ဝိဏ္ဏာယ–ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ (ဆွမ်းခံ)၊ ပဝိသိတွာ – ဝင်၍၊ ဝိဏ္ဏံ – ကို၊ အလဘာမာနာ – မရကုန်လသော်၊ အဿမဏ္ဍလိကာသု – တို့၌၊ ဝိဏ္ဏာယ. – ငှာ၊ စရိတွာ – လှည့်လည်၍၊ ပတ္တပတ္တပုလက–ကို၊ အာရာမ–အာရာမ်သို့၊ (ကျောင်းတိုက်သို့)၊ အာဟရိတွာ–ဆောင်ယူ၍၊ ဥဒုက္ခလေ–ဆုံးယမ်း၌၊ ကောဒ္ဓေတွာ ကောဒ္ဓေတွာ–ထောင်း၍ ထောင်း၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ– ဘုဉ်းပေးကြကုန်၏၊ အာယသ္မာ ပန အာနန္ဒော – သည်ကား၊ ပတ္တပုလက – တစ်စလယ်သော မုယောဆန်ကို၊ သိလာယံ – ကျောက်ပြင်၌၊ ဝိသိတွာ – ကြိတ်၍၊ ဘဂဝတော – အား၊ ဥပနာမေတိ–ဆက်ကပ်၏၊ [ဘဂဝတော–၏၊ ဥပနာမေတိ–အနီး၌ ညွှတ်စေ၏–ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊] တံ – ထိုတစ်စလယ်သော မုယောဆန်ကို၊ ဘဂဝါ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ။

ဘဂဝါ၊ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒံ – ဆုံးယမ်သံကို၊ အသောသိ – ကြားတော်မူပြီ၊ တထာဂတော–တို့သည်၊ ဘနန္တာပိ– သိတော်မူကုန်လျက်လည်း၊ ပုစ္ဆန္တိ–မေးတော်မူကြကုန်၏၊ ဘနန္တာပိ–လည်း၊ နု ပုစ္ဆန္တိ–မေးတော်မမူကြကုန်၊ ကာလံ–မေးသင့်ရာအခါကို၊ ဝိဒိတွာ – သိတော်မူ၍၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကာလံ–မမေးသင့်ရာ အခါကို၊ ဝိဒိတွာ၊ နု ပုစ္ဆန္တိ၊ အတ္ထသံဟိတံ–အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းကို၊ ဝါ–အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော စကားကို၊ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတံ–အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သောအကြောင်းကို၊ ဝါ–အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကားကို၊ နော ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတော[3] – အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော အကြောင်း၌၊ ဝါ–အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကား၌၊

၁။ ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ။ ။ "နေ့၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သောအခါ၌၊ (တစ်နည်း) နေ့၏ ရှေ့အဖို့တွင် တစ်ခုသောအခါပတ်လုံး၊"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။[ဘာသာဋီကာ–၉၅–၌]

၂။ နိဝါသေတွာ။ ။ ဝေရဇ္ဇာ၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းတော်များသည် တိစီဝရိုက် ရုတင်ဆောင်များဖြစ်၍ လဲလှယ်စရာ သင်းဝိုင်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် "နိဝါသေတွာ – သင်းဝိုင်ကို ပြင်ဆင်ကာဝတ်၍"ဟု ပေးရသည်။ တိစီဝရိုက် ရှုတင်မဆောင်သော ရဟန်းများအတွက်မှာ "နိဝါသေတွာ–ကျောင်းဝတ် သင်းဝိုင်ကို ရွှာတတ်သင်းဝိုင်ဖြင့် လဲလှယ်ကာဝတ်ပြီး၍"ဟု ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ–၉၆ ရှေ့]။

၃။ အနတ္ထသံဟိတေ သောတုယာတောပိ။ ။ အနတ္ထသံဟိတော–၌ သတ္တမီသည် ဘုမ္မတ္ထ၌ သက်၏၊ သောတုယာတောဝယ် ယာတော –.၌စပ်၊ "အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းအရာ၌+ သတ်ဖြတ်" – ဟူလို၊ (တစ်နည်း) – သံဃာ (ဆဋ္ဌိက်) အနက်၌ သတ္တမီသက်၊ "အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သောစကားကို +.သတ်ဖြတ်"ဟု ဆိုလိုသည်။

တထာဂတာနံ–တို့၏၊ သောတုယာတော – အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ သတိ်ဖြတ်ခြင်းသည်၊ (ယာတိ)။ ဒ္ဒီဟိ – နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ – အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါ – အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တော – တို့သည်၊ ဘိက္ခူ –တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆန္တိ – မေးတော်မူကုန်၏၊ ဧဝံ – ကို၊ ဒေသေသုံ– ဟောတော်မူကုန်အုံ၊ ဣတိ ဝါ – ဤသို့ ကြံတော်မူခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ – ဤအကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သာဝကာနံ– တို့အား၊ သိက္ခာ ပဒံ – သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေသုံ – ပညတ်တော်မူကုန်အုံ၊ ဣတိဝါ – လည်းကောင်း၊ ဝါ –လည်းကောင်းတည်း။

အထ ဧဝါ – ၌၊ (ဆုံးယမ်းကို ကြားတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဘဂဝါ၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ – အရှင်အာနန္ဒာကို၊ အာမန္တေသိ – မိန့်တော်မူပြီ၊ (မေးတော်မူပြီ၊ ကိ – နည်း၊) အာနန္ဒ – အာနန္ဒာ၊ သော ဥဒကွလသဒ္ဒေါ – ထိုဆုံးယမ်းသည်၊ ကိ နုဓေါ[1] – အဘယ်နည်း၊ (ဘာလဲ)၊ ဣတိ–ပြီ၊ပေ၊ဘဂဝတော – အား၊ တေမဏ္ဍံ– ဤအကြောင်းကို၊ အာရောစေသိ – လျှောက်ပြီ၊ အာနန္ဒ၊ သာဓု သာဓု–သာဓု သာဓု၊အာနန္ဒ၊ သပ္ပုရိသေဟိ– သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှေဟိ – တို့သည်၊ ဝိဓိတံ[2] – ဒုဿီကွန္ဒနင့်, လောဘရန်မျိုး,အလိုဆိုးကို, လွမ်းမိုးရှိ အောင်အပ်ပြီ၊ ပဗ္ဗိမာ– နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဧနတာ–ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သာလိမံသောဒနံ[3] –အသားရောပြွမ်း, သလေးဆွမ်းကို၊ (အသားရောပြွမ်း ဒံပေါက်ဆွမ်းကို)၊ အတိမညိသုတိ –

၁။ ကိ နုဓေါ။ ။ "ထိုဆုံးယမ်းသည် ဘာလဲ"ဟု မေးတော်မူရာ၌ ဆုံးယမ်းကို မေးတော်မူလိုရင်း မဟုတ်၊ ဆုံးယမ်း ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုသာ မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "သော ဥဒကွလသဒ္ဒေါ – သည်၊ ကိ – အဘယ်ကြောင့်၊ ယာတိနုဓေါ– ဖြစ်သနည်း"ဟု တရှိ,ပေးကြ၏၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့ပေးဖွယ်မလိုဝါ၊ မြန်မာများလည်း အကြောင်းကို မေးလိုရာဝယ် အကြောင်းကို မပေးဘဲအကျိုးကိုမေးလေ့ရှိ၏၊ ဥပမာ–"ဟိုနား လူတွေစုနေတာ ဘာလဲ" စသည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိရှိတိုင်း ပေးသည်။

၂။ ဝိဓိတံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ကံမပါ။ "အာနန္ဒာ သင်တို့ အောင်ပြီ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ သို့ရာတွင် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် အဋ္ဌကထာ၌. "ဒုဿီကွဲ (တော်မှတ်ဓေါင်းပါ အစာရှားခြင်း), လောဘော, ဣစ္ဆာစာရော (အလိုဆိုး)" တို့ကို ဝိဓိတံ၏ ကံအဖြစ်ဖြင့် ပြထား၏၊ ဤ၌ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်၊ [ဘာသာဋီကာ–၁၀၇ ၌]။

၃။ သာလိမံ သောဒနံ။ ။ "သလေးဆန်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အသားဖြင့် သွန်းလောင်းထည့်စပ်အပ်သော ထမင်း"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။

ကျော်လွန်၍ မှတ်ထင်လိမ့်မည်၊ (အထင်သေးလိမ့်မည်)၊ [ဒံပေါက်ဆွမ်းကို စားရ သော်လည်း နှစ်သက်ရောင့်ရဲမှုမရှိသေးဘဲ ထို့ထက် ကောင်းမွန်သော အစားအစာကို တောင့်တကြလိမ့်ဦးမည်–ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ – ဤသို့ မိုန့်တော်မူပြီ။

ဝဏ္ဏ အထ ခေါ – ၌၊ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော – သည် ၊ ယေ ၊ အဝေါစ၊ (ကိ) ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊တေရဟိ ÷ ယခုအခါ၌၊ ဝေရဉ္ဇာ–သည်၊ ဒုဗ္ဘိ က္ခာ – မပြည့်စုံသော ထမင်းရှိပါ၏ ၊ ယေ ၊ နသုကရာ – လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၏ အပြစ်မရှိပါ၊ ဝါ – မလွယ်လူပါ၊ ဘန္တေ၊ ဣမိဿာ "မဟာပထဝိယာ – ဤမြေကြီး၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလ – အောက်အပြင်သည်၊ သမ္ဘုန် – ရှိုးမြိန်ကောင်းမြတ် သော အရသာနှင့် ပြည့်စုံပါ၏၊ သေယ္ယထာပိ – ဥပမာမည်သည်၊ အနိဋ္ဌက် – ပျားကောင် ပျားဥ, အပြစ်စုမရှိသော၊ ခုဒ္ဒမဓုံ – ပျားငယ်တို့သည် ပြုအပ်သောပျား ရည်ကို၊ ဝါ – ပျားငယ်ရည်ကို၊ (အဿာဒံ သေယ္ယထာပိ – သာယာအပ် သာယာ ထိုက်သကဲ့သို့)၊ ဧဝံ – တူ၊ အဿာဒံ – အပ်ပါ၏၊ ဝါ – သာယာဖွယ်ကောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ၊ သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ [သာဓုသည် အာယာစန အနုက်ယာ၊] အဟံ၊ ပထဝိ – ကို၊ ပရိဝတ္တေယျံ–ထက်အောက်ပြောင်းပြန် လှန်လိုပါ၏၊ ဝါ – လှန်ပါရ စေ၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ပဟုဇနကောဇ – မြေဆီမြေလွှာ, မြေညြောကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိသန္တိ– ဘုဉ်းပေးကြရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ – လျှောက်ပြီ။

မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယေ တေ ပါဏာ–အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ ပထဝိနိဿိတာ– မြေ၌မှီကုန်၏၊ တေ – ထိုသတ္တဝါတို့ကို၊ ကထံ – အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ – ဘယ် အရပ်၌၊ ကရိဿတိ – ပြုမည်နည်း၊ (ထားမည်နည်း)၊ ဣတိ– ဤသို့မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ၊ မဟာပထဝီ သေယ္ယထာပိ – ကဲ့သို့၊ (မြေကြီးလောက်ကြီးသော)၊ ဧကံ– တစ်ဖက်သော၊ ပါဏိံ – လက်ကို၊ အဘိနိမ္မိနိဿामि – ဖန်ဆင်းပါမည်၊ ယေ ပါဏာ– တို့သည်၊ ပထဝိနိဿိတာ– ကုန်၏၊ တေ– တို့ကို၊ တတ္ထ–ထိုနိမ္မိတ လက်၌၊ သက်ာမေဿာမိ–ပြောင်းရွှေ့ပါမည်၊ ဧကေန ဟတ္ထေန–ဖြင့်၊ ပထဝိ – ကို၊ ပရိဝတ္တေဿာမိ– ပါမည်၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၊ အလံ– မသင့်၊ တေ– သင့်အား၊ [ရုစ္ခိ–၌ ရုစမာတ်၏ သမ္ဘဒါန်] ပထဝိ– ကို ပရိဝတ္တေတုံ–လှန်ခြင်းသည်၊

၁။ ဘန္တေ။ ။ ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားသော အလုပ်ဖြစ်၍ "ဘန္တေ – မြတ်စွာ ဘုရား"ဟု ပေးသည်၊ အစြားသူဖြစ်လျှင် ထုံးစံအတိုင်း "အရှင်ဘုရား"ဟု ဝေး။ ကေဝုစ်သာမက ဗဟုဝုစ်လည်း သုံးစွဲနိုင်သည်။

မာ ရုန္ဓိ–မနုစ်သက်နှင့်၊ သတ္တာ,ဝိပလ္လာသမ္ဘိ–ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုလည်း၊ ပဋိလဘေယျ–ရကုန်ရာ၏။ ဣတိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘာရေ၊ သာရု–၏၊ သမ္ဘော–အလုံးစုံသော၊ ဘိက္ခုသံဃော–သည်၊ ဥတ္တရကုရုံ–မြောက်ကျွန်းသို့၊ ဝိဏ္ဏာယ–ဝှာ၊ ဂစ္ဆေယျ–သွားရာပါ၏။ ဝါ–သွားပါရစေ၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၊ အလံ–မသင့်၊ တေ–အား၊ သဗ္ဗသ၊ ဘိက္ခုသံဃသ–၏၊ ဥတ္တရကုရုံ–သို့၊ ဝိဏ္ဏာယ၊ ဂမနံ–သွားခြင်းသည်၊ မာရုန္ဓိ –မနုစ်သက်နှင့်၊ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ [ဤခ်ီလည်း ဝိပလ္လာသမ္ဘိ သတ္တာ ပဋိလဘေယျ ဟူသော ဝါကျဆောင်ယူရမည်–ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်]။

၁၈။ အထ ခေါ–ဌ၊ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တသ၏၊ (စေတသော–ဌ၊ စပ်)၊ ဝါ –သည်၊ (ရဟောဂတသ ပဋိသလ္လီနသ – ဌ၊ စပ်)၊ ရဟောဂတသ–ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်ဌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လီနသ – အာရုံများစွာ, စိတ်ကိုရွာ၏, သင့်ရာကောင်းမြတ်, တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ ငြိုကပ်စဉ်၊ ဝါ – တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း စဉ်၊ ဧဝံ – ဤသို့၊ စေတသော – စိတ်၏၊ ပရိဝိတက္ကော–အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိုး)၊ ကတမေသာနံ–အဘယ်မည်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘဂဝန္တာနံ–တို့၏၊ ဗြဟ္မစရိယံ–သာသနာတော်ကို စီရင်ခြင်းကို၊ စိရဋ္ဌိတိကံ–ကြာမြင့်သော်တည်ခြင်းရှိသည်၊ နု အယောသိ–မဖြစ်ခဲ့သနည်း ၊ပေ၊ အယောသိ–ဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ– ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ–ဌ၊ (အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌) ၊ ပေ၊ သာယဏ္ဏသမယံ–ညနေအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ–အာရုံများစွာ, စိတ်ကိုရွာ၍, သင့်ရာကောင်းမြတ်, တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ ငြိုကပ်ခြင်းမှ၊ ဝါ–တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းခြင်းမှ၊ ဝုဋ္ဌိတော – ထပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ၊ပေ၊ အဝေါ စ၊ (ကိုး)၊

၁၈။ မာ တေ ရုန္ဓိ ၊ပေ၊ ဂမနံ။ ။ တေ–အား ၊ပေ၊ ဂမနံ–သည်၊ မာ ရုန္ဓိ၊ ဤသို့ အနက်ပေးရ၏၊ ဤဝါကျမျိုးဌ ပါဠိသုံးနွဲ့ရိုးအတိုင်း ကတ္တားသည် သမ္ဗန္ဓါန်ဖြစ်၍၊ ဂ,ဂ ကတ္တားဖြစ်လာသည်ကို သတိပြုပါ၊ တစ်ဖို့,ကား ရုန္ဓိ–ကို ဂ,ပေါ်ကြိယာအဖြစ် ယူ၍၊ "တေ–သည် ၊ပေ၊ ဂမနံ–ကို၊ စာရုန္ဓိ–မနုစ်သက်အပ်ပါနှင့်"ဟု အနက်ပေးလိုကြသည်။

၂။ ပဋိသလ္လီနသ။ ။ တစ်ဖို့,နေရာ၌ ပတိ အနက်မရှိ, သံအနက်ရှိ၏ဟုဖွင့်၏၊ တစ်ဖို့,နေရာ၌ကား ဝတိအနက်–ရှိ, သံအနက်မရှိဟုလည်း ဖွင့်၏၊ ဤနေရာ၌မူ ပတိအနက်မရှိဟု ဖွင့်ထား၏၊ သို့သော် အခြားနေရာမှ အဖွင့်ကိုယူ၍ အထက်ပါအတိုင်း ဆရာတို့ အနက်ပေးတော်မူလေရှိသည်။

ဘန္တေ၊ ဣဒ၂-ယနေ့၊ မယံ-တဲ့ပုဏ္ဏားတော်၏၊ ဝါ-သည်၊လေ၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ၊ (ကိ) ၊လေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်ပါပြီ၊ [မိမိအကြံဖြစ်ပုံကို လျှောက်သည်]။ ဘန္တေ၊ ကတာမေသာနံ ၊လေ၊ နု အဟောသိ -မဖြစ်ခဲ့ပါသနည်း ၊လေ၊ အဟောသိ -ဖြစ်ခဲ့ပါ သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ။ [ဤကား ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားသော မေးခွန်းဖြစ်သည်။]

သာရိပုတ္တ - သာရိပုတ္တရာ၊ ဘဂဝတော စ ဝိပဿိဿ - ဝိပဿီ ဘုရားရှင်၏ လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတော စ သိခိဿ - သိခီဘုရားရှင်၏ လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတော စ ဝေဿဘုဿ-ဝေဿဘူ ဘုရားရှင်၏လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ-သည်၊ စိရဋ္ဌိတိကံ - သည်၊ နု အဟောသိ - မဖြစ်ခဲ့။ [ကကုသန္ဓ - ကကုသန်၊ ကောဏာဂမန-ကောဏာဂုမ်၊ ကဿပ-ကဿပ၊] ၊လေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ဣတိ-မိန့်တော်မူပြီ။

ဘဒ္ဒ။ ဘန္တေ၊ ယေန - အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ - အကြင်အရာကြောင့်၊ ဘဂဝတော စ ဝိပဿိဿ-၏လည်းကောင်း၊လေ၊ နု အဟောသိ-ခဲ့။ (သော) ဟေတု - ထိုအကြောင်းသည်၊ ကော နုဟေါ - အဘယ်ပါနည်း၊ (သော) ပစ္စယော-ထိုအရာသည်၊ ကော-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ သာရိပုတ္တ၊ဘဂဝါ စ ဝိပဿီ၊ လေ၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ ဝိတ္ထာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတုံ-ဟု၊ ကိလာသုနော-ပင်ပန်းရုံသာဟု သဘောထားတော်မူကြကုန်သည်၊ ဝါ-အားထုတ်တော်မမူကြကုန်သည်၊ အဟောသုံ-ကုန်ပြီ၊ နေသံ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ သုတ္တံ-သုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂေယျံ-ဂေယျသည်လည်းကောင်း၊ ဝေယျာကရဏံ-ဝေယျာကရဏသည် လည်းကောင်း၊ ဂါထာ - ဂါထာသည် လည်းကောင်း၊ ဥဒါနံ - ဥဒါန်းသည် လည်းကောင်း၊ ဣတိဝုတ္တကံ- ဣတိဝုတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဇာတကံ-ဇာတ်သည် လည်းကောင်း၊

၁။ ဣဒ။ ။ ဤပုဒ်ကို သင့်လျော်သလို အနက်ယူရမည်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် နံနက် (သို့မဟုတ်)နေ့လယ်၌ အကြံဖြစ်၍ ညနေဖိန်ဝယ် သွားလျှောက်၏၊ သို့ဖြစ်၍ "ဣဒ - ယနေ့"ဟု ပေးလည်း၊ အကြံဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးခြင်း သွားလျှောက်ထားလျှင်မူ "ဣဒ-ယဒေ"ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။

၂။ ဟေတု ပစ္စယော။ ။ ဤနေရာ၌ ဤနှစ်ပုဒ် အနက်ထူးမရှိ၊ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထား၏၊ သို့ဖြစ်၍ "ဟေတု-အကြောင်း, ပစ္စယ-အရာ"ဟု ဝရိယာယ် ကွဲအောင် ပေးသည်။ [ဘာသာဋီကာ-၁၂၁၊ ၁၂၂-ရှု။]

၃။ ကိလာသုနော။ ။ တတိယကွဲရာ ဂ-ဖြင့် ·ကိလာသုနော-ဟု ပါ၌ ရှိသင့်ကြောင်း ဆရာတို့ ယူဆတော်မူကြသည်။ [·ဘာသာဋီကာ- ၁၂၂-ရှု။]

အဗ္ဗုတမဲ့ – သည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒလ္လံ – သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပကဉ္ဇ – အနည်းငယ်သည်သာလျှင်၊ အယောသိ– ပြီ၊ သာဝကာနံ– တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ– သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တံ–ပညတ်တော်မမူအပ်၊ ပါတိမောက္ခံ–အာဏာပါတိမောက်ကို၊ အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ–ရွတ်ပြတော်မမူအပ်။

ဗုဒ္ဓါနံ–ကုန်သော၊ တေသံ ဘဂဝန္တာနံ–တို့၏၊ အန္တ ရဝေနေန–ခန္ဓာတော်၏ ကွယ်လွန်တော်မူခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓါနံ – ဘုရားရှင်တို့၏ (သစ္စာပဋိဝေ်ဓ ဉာဏ်သို့) အတုလိုက်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်သော၊ သာဝကာနံ– မျက်မှောက်သာဝကတို့၏၊ အန္တ ရဝေနေန – ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍိမာ – နောက်ဦးဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ တေသံ သာဝကာ[1] –တို့သည်၊ နာနာနာမာ – အထူးထူးသော အမည်ရှိကုန်၏၊ နာနာဂေါတ္တာ – အထူးထူးသော အနွယ်ရှိကုန်၏၊ နာနာစ္စာ – အထူးထူးသော ဇာတ်ရှိကုန်၏၊ နာနာကုလာ – အထူးထူးသောအမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတ္မာ– ထွက်၍) ပဗ္ဗဇိတာ – ရှင်ရဟန်း ပြုကြကုန်၏၊ တေ – ထိုသာဝကတို့သည်၊ တံ ဗြဟ္မစရိယံ – ထိုသာသနာ ဗြဟ္မစရိယကို၊ ဒီဃရတ္တေ – နောက်ဆက်မချန်, အလျင်အမြန်သာလျှင်၊ အန္တ ရဝေလေသုံ – ကွယ်ပျောက်စေကြကုန်ပြီ၊ သာရိပုတ္တ၊ သေယျထာပိ – ကား၊ ဖလကော – ပျဉ်ချပ်၌၊ နိက္ခိတ္တာနိ – ချထားအပ်ကုန်သော၊ သုတ္တေန– ချည်ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတာနိ – မသိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ – မသီကုံးအပ် ကုန်သော၊ နာနာပုပ္ဖာနိ – အမျိုးမျိုးသောပန်းတို့သည်၊ (သန္တို)၊ တာနိ–ထိုပန်းတို့ကို၊ ဝါတော–လေသည်၊ ဝိကိရတိ(သေယျထာပိ)– အထူးထူး အပြားပြား, ကြဲဖြန့်သကဲ့သို့၊ ဝိဓမတိ (သေယျထာပိ) – အရပ်တစ်ပါးသို့ရောက်အောင် မှုတ်လွှင့်သကဲ့သို့၊ ဝိဒ္ဓံ သေတိ (သေယျထာပိ) – တည်ရာအရပ်မှ ဖယ်ရှားသောအားဖြင့် ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့၊ [ဝေမေ – ၌ လုမ်းစပ်]၊ တံ[2] – ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ကြဲဖြန့်မှုတ်လွှင့်

[1] ယေ ပဏ္ဍိမာ သာဝကာ။ ။ ကြိယာမထည့်ဘဲ ပါဠိရှိတိုင်း တုလျှတ် လိပ်တ် ဝေးထားသည်၊ ကြိယာထည့်၍ ပေးလိုလျှင်၊ "ပဏ္ဍိမာ–ကုန်သော၊ နာနာနာမာ–ကုန်သော ၊ပေ၊ နာနာကုလာ–မှ၊ (နိက္ခမိတ္မာ–ထွက်၍) ပဗ္ဗဇိတာ–ရှင်ရဟန်းပြုကုန်သော၊ ယေ တေ သာဝကာ သန္တိ"ဟု ပေးပါ၊ [နာနာကုလာပုဒ်ကို ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ –ပထမတွဲ ၃၀၂၊ ၃၀၃–၌ ဖိစစ် ထားပြီး၊ အဌကထာ၌ နိက္ခမ္မ–ဟုရှိသော်လည်း သုံးနွဲရိုးအတိုင်း နိက္ခမိတ္မာ–ဟု ထည့်သည်။]

[2] ၂။ တံ ကိသ ယောတု စသည်။ ။ သေယျထာပိ ၊ပေ၊ ဝိဒ္ဓံသေတိ–သည် ဥပမာနတည်း၊ ဝေမေ ဒေါ ၊ပေ၊ အန္တ ရဝေလေသုံ – သည် ဥပဓေယျတည်း။ ဤ နှစ်ဝါကျအကြား၌ "တံ ကိသ ယောတု"ဟူသော ပုဒ်မှာ, "ယထာ တံ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတတ္တာ"ဟူသော ဝိသေသနာ– နှစ်ဝါကျရှိနေသည်၊ သေယျထာပိ – ဟုလည်းကောင်း၊ ဝေမေ–ဟုလည်းကောင်း ပါပြီးဖြစ်၍

ဗျက်ဆီးခံရခြင်းသည်)၊ ကိသ ဟောတု – အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ သုဗ္ဗေန–ဖြင့်၊ အသင်္ကိတတ္တာ – မသိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝါ–မသိကုံးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သာရိပုတ္တ၊ ဝေမေဝ – ဤအတူ ၊ ပေ၊ အန္တ ရဟောပေသုံ။

တေ ဘဂဝန္တော–တို့သည်၊ သာဝကေ – တို့ကို၊ စေတသာ – ဘုရားရှင်တို့၏ စိတ်ဖြင့်၊ စေတော – သာဝကတို့၏စိတ်ကို၊ ပရိစ္စ–ပိုင်းခြားကာသိ၍၊ သြဝဒိတုံ–ဆုံးမခြင်းငှာ၊ အကိလာသုနော – ပင်ပန်းရုံသာဟု သဘောထားတော်မမူကုန်သည်၊ ဝါ – အားထုတ်တော်မူကုန်သည်၊ အဟောသုံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဘူတပုဗ္ဗံ – ရှေးဘ၌ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းဝတ္ထုကား၊ ဝေဿဘူ– ဝေဿဘူမည်တော်မူသော၊ အရဟံ–သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ–သော၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အညတရသ္မိံ – တစ်ခုသော၊ (နာမည်မထင်ရှားသော)၊ ဘိက္ခုသနဂေ – ကြောက်စေတတ်သော၊ ဝနသဏ္ဍေ– တောအုပ်၌၊ သဟသ္သံ – တစ်ထောင်သော၊ ဘိက္ခုသံဃံ – ကို၊ စေတသာ – ကိုယ်တော်စိတ်ဖြင့်၊ စေတော – ဘိက္ခုသံဃာ၏စိတ်ကို၊ ပရိစ္စ –၍၊ သြဝဒတိ – ဆုံးမတော်မူ၏၊ အနုသာသတိ – သွန်သင်တော်မူ၏၊ (ကိံ – အဘယ်သို့ ဆုံးမသွန်သင်တော်မူသနည်း)၊ ဧဝံ – ဤနေကွမ္မဝိတက်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိတက္ကေထ – ကြံကြကုန်လော၊ ဧဝံ – ဤကာမဝိတက်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မာ ဝိတက္ကယိတ္တ – မကြံကြနှင့်၊ ဧဝံ – ဤသို့ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ယထာ တံ–တို့ အနက်မရှိ၊ အဋ္ဌကထာ၌ကား အနက်ရှိသကဲ့သို့ ဖွင့်ထားသည်။

၁။ စေတသာ စေတော။ ။ ဤပုဒ်ကို ဝါကျကြည့်၍ လျော်သလို ပေးရာ၏၊ ဤ၌ "ဘဂဝန္တော"ကိုကြည့်၍၊ "စေတသာ–ဘုရားရှင်တို့၏စိတ်ဖြင့်"၍ဟု လည်းကောင်း၊ သာဝကေကိုကြည့်၍ "စေတော–သာဝကတို့၏စိတ်ကို"ဟုလည်းကောင်း ပေးသည်၊ နောက်ဝါကျ၌လည်း ဤနည်းမှီပါ၊ အခြားနေရာ၌ "စေတသာ–မိမိစိတ်ဖြင့်၊ စေတော – သူ၏စိတ်ကို" စသည်ဖြင့် ဆိုပါ။

၂။ ဘူတပုဗ္ဗံ ။ ။ ပထမာ ကေဝစနေ–ဟု ယူ၍ "ရှေးဘ၌ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်း(ဝတ္ထု)ကား" ဟုပေးသည်။ ဒုတိယာ ကေဝစနေ ယူလျှင် "ဘူတပုဗ္ဗံ–ကို၊ အသေမိ(သို့မဟုတ်) ကထေမိ–ဟောတော်မူမည်၊ (သို့မဟုတ်) အသေသာမိ၊ကထေသာမိ"ဟု ကြိယာထည့်၍ ပေးပါ။

၃။ ဘိက္ခုသနဂေ ။ ။ သန္ဓနိတိ့အလို ဘိက္ခု–ဟု ရှိ၏၊ ဆရာများကား ဘိက္ခု – ရှိစေလိုသည်။ [ဘာသာဋီကာ – ၁၃၄ ၌။]

၄။ ဧဝံ ။ ။ အာကာရဝေါဟာရကနိပါတ်ဖြစ်၍ "ဧဝံ–နေကွမ္မဝိတက်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု ပေးသည်။ "ဧဝံ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤနေကွမ္မဝိတက်စသည်ကို"ဟု နိဒါသနလည်း သင့်သည်ပင်။

မနသိ–စိတ်၌၊ ကရောထ – ပြုကြ ကုန်လော၊ (တစ်နည်း) မန်သိကရောထ – နှလုံးသွင်းကြကုန်လော်၊ ဧတံ – ဤ နိဗ္ဗာန်, သုခ, အတ္တ, သုဘ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မနသိ–စိတ်၌၊ မာ အကတ္တ – မပြုကြ နှင့်၊ (မာ မနသ်ကတ္တ–နှလုံးမသွင်းကြနှင့်)၊ ဣဒံ – ဤအကုသိုလ်ကို၊ ပဟထ – ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့၊ ဣဒံ – ဤကုသိုလ်ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ – ရ၍၊ ဝါ–ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရထ–ကုန်လော့၊ ဣတိ – ဤသို့ ဆုံးမ, သွန်သင်တော်မူ၏။

သာရိပုတ္တ၊ အထခေါ – ၌၊ (ဆုံးမသွန်သင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) တသ ဘိက္ခုသဟဿဿ – ထိုရဟန်းတစ်ထောင်၏၊ [စိတ္တာနိ – ၌စပ်]၊ ဝါ – ကို၊ [သြဝ ဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ–တို့၌စပ်]၊ ပေ၊ ဘဂဝတာ – သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ သြဝဒိယမာနာနံ– ဆုံးမအပ်ကုန်လသော၊ ဧဝံ –သို့၊ အနုသာသိယမာနာနံ – သွန်သင်အပ်ကုန်လ်သော်၊ အနုပါဒါယ[1] – အာရုံပြုလျောအားဖြင့် မယူမူ၍ ၊ အာသ ဝေဟိ– အာသဝေါတရားတို့သည်၊ စိတ္တာနိ– တို့ကို၊ ဝိမုစ္စိံသု – လွတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း)အနုပါဒါယ–တစ်စုံတစ်ခုသော သခ်ါတတရားကို တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ငါ့ဥစ္စာ ငါဟု မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ– တို့မှ၊ စိတ္တာနိ – တို့သည်၊ ဝိမုစ္စိံသု – လွတ်ကုန်ပြီ။

သာရိပုတ္တ၊ တတြ[2] – ထို အညတရသို့ ဘိက္ခုသနကော ဝနသဏ္ဍော– ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဘိက္ခုသနကသ – ကြောက်စရာတော်သော၊ ဝါ –ကြောက်စရာကောင်းသော၊ ဝနသဏ္ဍသ–၏၊ ဘိက္ခုသနကတသို့– ကြောက်စေမှုကိုပြုခြင်း၌၊ ဣဒံ – ဤပြောစမှတ်,

၁။ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။ ။ [ဘာသာဋီကာ– ၁၃၅၊ ၁၃၆–ရှု]။

၂။ တတြ သုဒံ ဘိက္ခုသနကတသို့ ။ ။ ပထမနည်း၌ တတြ၌ တ ဖြင့် "အညတရသို့ ဘိက္ခုသနကော ဝနသဏ္ဍော"ဟု သော ရှေ့စကားကိုနဲ့၊ တြ ပစ္စည်း သတ္တမီ အနက်၌ သက်၏၊ "သုဒံ"သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။ ဘိက္ခုသနကတသို့ကို "ဘိက္ခုသ + ကတသို့"ဟု နဲ့၊ သို့သည် သတ္တမီအနက်၌ သက်၏၊ ယောတိ၏ ကတ္တားကို ဣဒံ–ဟု အဓိပ္ပာယ်ပါ။

တစ်နည်း။ ။ ဒုတိယနည်း၌ တတြဝယ် တြသည် သာမီအနက်၌ သက်၏၊ ဤ တတြပုဒ်ကို ဝနသဏ္ဍသနှင့်တွဲ၊ သုဒံ ကို သု+ဣဒံ ဟုဖြတ်၊ သု သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်၊ ဣဒံသည် ယောတိ၏ ကတ္တား။ ဘိက္ခုသနကတသို့ ကို ဘိက္ခုသက+တ+သို့–ဟု နဲ့၊ သို့သည် နိမိတ်အနက်၌ သက်၏၊ ဘိက္ခုသကတ္တသို့–ဟုဆိုလိုလျက် တ–တစ်လုံးကို ဖျေ။

တစ်နည်း။ ။ ဘိက္ခုသကတာယ ဟု ဣတ္ထိလိင် တာ ပစ္စည်းဖြင့် ဆိုလိုလျက် ဘိက္ခုသကတသို့ ဟု ဣတ္ထိလိင်မှ နပုံလ္လိင် ပြန်နေသည်။ [ဘာသာဋီကာ–၁၃၇၊ ၁၃၈–ရှု။]

စကားရပ်သည်၊ ဗျာဘုတိ၊(ကိ - အဘုယ်သို့ ဖြစ်သနည်း)၊ (တစ်နည်း) သာရိပုတ္တ၊ ဘိက္ခုနကဿ-ရှေး၊ တုတြ ဝနသဏ္ဌာဿ-ထိုတော်အုပ်၏၊ ဘိက္ခုနကတဿိ-ကြောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒံ -ဤပြောစမှတ်, စကားရပ်သည်၊ ဟောတိ။ (ကိ)၊ ယော ကောစိ - အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ အဝီ တရာဂေါ - မကင်းသော ရာဂရှိသူသည်၊ (ရာဂ မကင်းသေးသူသည်)၊ တံ ဝနသ ဏ္ဍံ-သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ယောဘုယျေန - -များသောအားဖြင့်၊ လောမာနိ--မွေးညင်းတို့သည်၊ ဟံသန္တိ-ရွှင်စေကုန်၏။ (တစ်နည်း) လောမာနိ ဟံသန္တိ-ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်၏၊ (ဣတိ-ဤသို့ ဖြစ်၏)။ သာရိပုတ္တ၊ ယေန-ကြောင့်၊ ပေ၊ နံအဟောသိ၊ (သော) ပေါတု - သည်၊ အယံ ဓေါ - ဤသည်ပင် တည်း၊ (ဝိရားဏာကို အကျယ်မပေါခြင်း, သုတ္တ ဂေယျ စသည်တို့ နှည်းခြင်း, သီကျောပုခုန်းပညတ်တော်မမူခြင်း, အာဏာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြတော်မမူခြင်းပင်တည်း)၊ (သော) ပစ္စယော-သည်၊ အယံ ဓေါ-ပင်တည်း။ ဣတိ-ပြီ။

☰ ၂၀။ [စာဝိဒ်-၁၃ အတိုင်း အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးမည်]၊ အဂိ လာသုနော - ပင်ပန်းရုံသာဟု သတောထားတော် မမူကြကုန်သည်၊ ဝါ-အားထုတ် တော်မူကြကုန်သည်၊ အပေါသုံ၊ နေသံ - တို့၏၊ သုတ္တံ-သည်လည်း၊ ဝေဟာ ရ-မှားစွာလည်း၊ အပေါသိ၊ ပေ၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ-ရွတ်ပြတော်မူ အပ်ပြီ၊ ဒီဃံ-ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလပတ်လုံး၊ ဌပေသုံ - တည်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-ထားကြကုန်ပြီ၊ သုသင်ဟိတာနိ - ကောင်းစွာ သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ - ကောင်းစွာသိကုံးအပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ - (သန္တိ)။

၂၁။ အထ ဓေါ-၌၊ (မိန့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌) ၊ပေ၊ အာသနာ - နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ- ထ၍၊ ဧကံသံ- လက်ဝဲတစ်ဖက်, ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံ ကောသိကို၊ ကရိတ္ဝာ - ပြု၍၊ [ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကရိတ္ဝာ - လက်ကန်တော့တင်၍]၊ ယေန - အကြင်ဘက်၌၊ ဘဂဝါ (အတ္တိ)၊ တေန - ဘုရားရှိရာထိုဘက်သို့၊ အဉ္ဇလိ-,

၁။ ယောဘုယျေန။ ။ ယောဘုယျေန-များသောအားဖြင့်-ဟု ပေး၍၊ လောမာနိ-၌ ဝိသေသနစပ်၊ (တစ်နည်း) ဗဟုတရာနံ သတ္တာနံ ဟူသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ယောဘုယျေန-များစွာသော သတ္တဝါတို့၏"ဟု ပေးပါ။

၂။ ယေန ဘဂဝါ။ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့တော်မှောက် ရောက်၍ ထိုင်နေပြီးဖြစ်၏၊ တောင်းပန်လိုသောအခါ နေရာမှထ၍ လက်ကန်တော့တင်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ရှိရာဘက်သို့ လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယေန-အကြင်ဘက်၌" ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ ဘုရားရှင် ရှေ့မှောက်မဟုတ်သဲ့ အဝေးမှ လက်အုပ်ချီလျှင်မူ "ယေန-အကြင်အရပ်၌"ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

လက်အုပ်ကို၊ ပဏာမေတွာ – ညွှတ်စေ၍၊ (အဠလီ ပဏာမေတွာ–လက်အုပ်ချီ၍) ।ပေ। အဝေါစ၊ ယထာ – အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သိက္ခာပုဒ်ပညတ်အပ်, ပါတိမောက် ရွတ်ပြအပ်သော်)၊ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ – ဤသာသနာ့ဗြဟ္မစရိယသည်၊ အဒ္ဓနိယံ – ရှည်သောကာလပတ်လုံးဖြစ်သည်၊ စိရဋ္ဌိတိကံ – သည်၊ အသ–ဖြစ်ရာပါ၏၊ (တထာ– တိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ဘဂဝါ–သည်၊ သာဝကာနံ–တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ ယံ ပညပေယျ–အကြင်ပညတ်တော်မူရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခံ–အာထာပါတိမောက်ကို၊ ' ယံ ဥဒ္ဒိသေယျ–အကြင်ရွတ်ပြတော်မူရာပါ၏၊ ဘဂဝါ–မြတ်စွာဘုရား၊ စတသ–ဤသိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်း, အာထာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြတော်မူခြင်း၏၊ ကာလော – အခါပါတည်း၊ [အချိန်တန်ပါပြီ – ဟု ဆိုလိုသည်၊] သုဂတ–ကောင်းသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ စတသ–၏၊ ကာလော–ပါတည်း၊ ဣတိ–ပြီ။

သာရိပုတ္တ၊ တွံ၊ အာဂမေဟိ – ဓော်ဌ်ဆိုင်းဦး ।ပေ। တထာဂတောဝ–သည်သာ၊ (ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်သာ)၊ တတ္ထ–ထိုသိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း, အာထာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြခြင်း၌၊ ကာလံ–ကို၊ ဇာနိဿတိ–သိတော်မူလိမ့်မည်၊ သာရိပုတ္တ၊ ယာဝ°– အကြင်မျှလောက်၊ ဣဓ – ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စေ – အချို့ကုန်သော၊ အာသဝဋ္ဌာနိယာ² – အာသဝတို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ – ထိုထို အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ဒိဋ္ဌမဂ္ဂိက, သမ္ပရာယိက, ဒုက္ခာသဝ, ကိလေသာသဝတို့၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ – လွန်ကျူးမှုတရားတို့သည်၊ သံဝေဇ – ၌၊ နု ပါတုဘဝန္တိ – ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး၊ တာဝ – ထိုမျှလောက်၊ ဝါ – ထိုအာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ သတ္ထာ – သည်၊ သာဝကာနံ–တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ နု ပညပေတိ–ပညတ်တော်မမူ၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ နု ဥဒ္ဒိသတိ–ရွတ်ပြတော်မမူပေ။

၁။ ယာဝ, တာဝ။ ။ ယာဝ – အကြင်မျှလောက်၊ တာဝ–ထိုမျှလောက်–ဟု အလွယ်ဆိုပါ၊ ယာဝ ပါသောဝါကျ၏ အနက်များကို ကြည့်၍ "တာဝ–ထိုအာသဝ ဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးမီ၊ ဝါ – ထိုအာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး" ဟု အကျယ်ဆိုပါ၊ နေရာတိုင်း နည်းမှီသိပါ။

၂။ အာသဝဋ္ဌာနိယာ ။ ။ [ဘာသာဋီကာ – ၁၄၅ ၌]

သာရိပုတ္တ၊ ယတော စ ခေါ° – အကြင်အခါ၌ကား။ ဣဒ – ၌၊ ဧကစ္စေ၊ အာသဝဋ္ဌာနိယာ၊ ဓမ္မာ၊ သံဃေ ပါတုဘဝန္တိ၊ အထ – အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ အာသဝဋ္ဌာနိယာနံ – ကုန်သော ၊ တေသံယေဝဓမ္မာနံ– တို့ကိုပင်၊ ပဋိဃာတာယ–ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ – တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ၊ ပညပေတိ–၏၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဒိသတိ–၏။

[နောက်နောက် ဝါကျများ၌ အပြည့်အစုံပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာရေးမည်။] ယာဝ–လောက်၊ သံဃော–သည်၊ ရတ္တညုမဟတ္တံ–ရဟန်းပြုရာ ကာလမှစ၍ ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိကုန်သောထေရ်ကြီး ဝါကြီးတို့ဖြင့် များသည်၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော–ရောက်သည်၊ နု ဟောတိ–သေး၊ တာဝ–သံဃာ၏ ရတ္တညု မဟတ္တအဖြစ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ၊ပေ၊ ယတော စ ခေါ – ၌ကား ၊ပေ၊ ပတ္တော ဟောတိ၊ အထ–သံဃာ၏ ရတ္တညုမဟတ္တအဖြစ်သို့ရောက်ရာ ထိုအခါ၌ ၊ပေ၊ ပါတုဘဝန္တိ၊ အထ–အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဒိသတိ။ ဝေပုလ္လမဟတ္တံ–ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမအားဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် များသည်၏ အဖြစ်သို့၊ [ရှေးက ဝိပုလကို "ပြန့်ပြော"ဟု ခေါ်ကြ၏။] ၊ပေ၊ လာဘဂ္ဂမဟတ္တံ–လာဘ်၏ ကောင်းမြတ်သော မဟန္တအဖြစ်သို့၊ ဝါ–လာဘ်အားဖြင့် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်, များသည်၏ အဖြစ်သို့၊ ၊ပေ၊ ဗာဟုသစ္စမဟတ္တံ–များသောသုတရှိသော သံဃာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ များစွာတတ်ကျွမ်းမှု၏ ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ၊ပေ၊ တာဝ–ထိုသံဃာ၏ ဗာဟုသစ္စမဟတ္တအဖြစ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။

ဟိ–မှန်၏၊ သာရိပုတ္တ၊ ဘိက္ခုသံဃော–ရဟန်းအဝေါင်းသည်၊ နိရဗ္ဗုဒေါ–ဒုဿီလဟူ ဓိုးသူမရှိ၊ နိရာဗိနဝေါ–ဒုဿီလ ဟူသော အပြစ်မရှိ၊ အပဂတကာဠကော–ဒုဿီလဟူ မည်းညစ်သူမှ ကင်း၏၊ ဝါ–ကင်းသောဒုဿီလဟူ မည်းညစ်သူရှိ၏၊ သုဒ္ဓေါ–စင်ကြယ်၏၊ သာရေ–သီလစသော ဂုဏ်အနှစ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော–တည်၏။

၁။ ယတော စ ခေါ။ ။ ဤ စ ခေါ်မျိုးကို "စ ခေါ–အနွယကား"ဟု ပေးရ၏၊ အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်ခြင်း, သိက္ခာပုဒ် မပညတ်ခြင်းဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် (ဗျာတိရေက) အဖို့မှ, ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း, ပညတ်ခြင်းဟူသော အလျော်(အနွယ)အဖို့ကိုပြသော အနွယ အောတက "စ" ဖြစ်သည်။ [နှ–စသော ပဋိသေဓဝါသော ဝါကျသည် ဗျတိရေက၊ မပါသော ဝါကျသည် အနွယ၊ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် "ယတော စ ခေါ – အကြင်အခါ၌ကား" ဟု ပေးသည်။]

အဋ္ဌာန်း။ ။ ရတ္တညုမဟတ္တံ –[ဘာသာဋီကာ – ၁၅၁]။ ဝေပုလ္လမဟတ္တံ – [၁၅၃]။ လာဘဂ္ဂမဟတ္တံ–[၁၅၄]။ ဗာဟုသစ္စမဟတ္တံ – [၁၅၅]။

ဟိ–မှန်၏၊ သာရိပုတ္တ၊ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ–ဤရဟန်း ငါးရာတို့တွင်၊ ယော ဘိက္ခု–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆိမကော–ဝုဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံးဖြစ်၏၊ သော–ထိုရဟန်းသည်၊ သောတာပန္နော – အရိယာမဂ်သို့ ရောက်သူတည်း၊ ဝါ–သောတာပန်တည်း၊ အဝိနိပါတဓမ္မော–အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျစေတတ်သော သဘောမရှိ၊ ဝါ–အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျစေတတ်သော ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်တရား. မရှိ၊ ဝါ–အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းသဘောမရှိ၊ နိယတော–သမ္မတ္တနိယာမမဂ်သည် ဗုဒ္ဓဘာဝမှအထက် မပြစ်ဖို့ရန် ဝိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ [အဋ္ဌကထာနည်း]။ ဝါ–ဗုဒ္ဓဘာဝမှအထက် မပြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်မြဲ၏။[ဋီကာနည်း]။ သမ္ဗောဓိပရာယဏော–အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသော အလွန်ရောက်ထိုက်သော တရားရှိ၏၊ ဝါ–အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသော ဧကန်ရောက်တိုက်သော တရားရှိ၏၊ ဣတိ–ပြီ။

၂။ အထ ဓေါ–ဌ[1]၊ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ–ကို၊ အာမန္တေသိ[2]–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိုး) အာနန္ဒ၊ ယေဟိ–အကြင်ဒါယကာတို့သည်၊ နိမန္တိတာ–ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊

၁။ သောတာပန္နော။ ။ သောတသည် အရိယာမဂ်၏ နာမည်တည်း၊ အာပန္နော – ဌ ဝ ပစ္စည်းသည် ပစ္ဆာပ္ပန်ဟောထည်း၊ ထို့ကြောင့် "အရိယာမဂ်သို့ ရောက်သူ"ဟု ပေးသည်၊ ဤနေရာ၌ "ဣဓ ပန ဧကော ဧလသ နာမ ဒိန္ဒ"ဟူသော အဋ္ဌကထာကိုကြည့်၍ "ဝါ–အရိယာဖိုလ်သို့+ရောက်သူတည်း"ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။ (တစ်နည်း) – အာပန္နောဌ ဝ ပစ္စည်းကို အတိတ်အနက်ဟော ယူလျှင် "အရိယာမဂ်သို့ + ရောက်ပြီးသူတည်း"ဟု ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ – ၁၅၉၊ ၁၆၀– ကြည့်]။

အဌကထာ ။ ။ အဝိနိဝါတဓမ္မော–[၁၆၀၊၁၆၁]။ နိယတော–[၁၆၂]။သမ္ဗောဓိပရာယဏော–[၁၆၂၊၁၆၃]။

၂။ အထ ဓေါ ။ ။ ဤ၌ ရှေ့ကြိယာကို ဖွဲ့လျှင် "အထ ဓေါ–အရှင်သာရိပုတ္တရာ အား မိန့်တော်မူပြီးရာ. ထိုအခါ၌"ဟု ပေးရမည်၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့အနက်ဖြစ်၊ ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး နေတော်မူပြီး ဝါကျွတ်မှ မိန့်တော်မူသော စကားဖြစ်၍–"အထ ဓေါ–ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး နေတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌"ဟု ဖြစ်စေ, "အထ ဓေါ – ဝါကျွတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌"ဟု ဖြစ်စေ ပေးရမည်။

၃။ အာမန္တေသိ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ သမ္ဗောဓေသိဟုဖွင့်သော်လည်း ကာရိက် ပစ္စည်းမပါ၊ အာ + မန္တ + စုရာဒိ ဓာတုပစ္စည်းသာ၊ သို့သော် အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားအောင် "အာမန္တေသိ – ဓေါ်ရှိသိစေတော်မူပြီ"ဟု ပေးပါ။ "အာမန္တေသိ– မိန့်တော်မူပြီ"ဟု အလွယ်ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၁၆၃]။

(ဟုတ္တာ) ဝသယ်–မိုးလေပတ်လုံး၊ ဝသန္တီ–နေတော်မူကြကုန်၏၊ တေ–ထို ဒါယကာတို့ကို၊ အန ပလောကေတွာ–မပန်ကြားမူ၍၊ (မပန်ကြားဘဲ)၊ နေပဒစာရိကံ–နေပုဒ်တို့ဝယ် လှည့်လည် ခြင်းကို၊ ဝါ–နေပုဒ်အသံစာရိကို၊ နု ဗဟ္ဟမန္တီ–ဖဲကြွတော်မမူကြကုန်၊ ဧတံ–ဤသို့ ဖဲကြွတော်မမူခြင်းသည်၊ တထာဂတာနံ–တို့၏၊ အာစိဏ္ဏံ ခေါ–လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ–ထုံးစံတည်း၊ အာနန္ဒ၊ အာယာမ–လာ, သွားကြစို့၊ ဝေရဉ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ–ကို၊ အပလောကေသာမ–ပန်ကြားချေကြစို့၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘဂ္ဂေ–မြတ်စွာဘုရား၊ စဝံ–မှန်ပါ။ ၊ ဣတိ ခေါ–လျှင်၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော–သည်၊ ဘဂဝတော–အား၊ ပစ္စ သောသိ–ရှေ့ရှုနားထောင်ပြီ၊ [ဦးကာနှင့် သခ္ခါကျမ်းများအလို]။ (တစ်နည်း)–ဣတိ ခေါ–လျှင်၊ ဘဂဝတော–၏၊ (ဝစနံ–စကားတော်ကို၊) ပစ္စသောသိ–ရှေ့ရှုနားထောင်ပြီ၊ ဝါ–လက်ခံပြီ၊ [အဋ္ဌကထာအလို]။

အထ ခေါ–၌၊ ဃ၊ ပစ္ဆာသမဏော–နောက်လိုက် ရဟန်းဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန–အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ၊ [သဟတ္ထေ၌ တတိယာ] ယေန–၌၊ ဝေရဉ္ဇသ ဗြာဟ္မဏသ–၏၊ နိဝေသနံ–အိမ်သည်၊ (အတ္တို)၊ ဥတေန–သို့ (ဝေရဉ္ဇာ ဗြဟ္မ ဏ၏ အိမ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့)၊ ဥပသင်္ကမိတွာ–၍၊ ပညတ္တေ–ခင်းထားအပ်ပြီးသော၊ အာသနေ–နေရာ၌၊ နိသီဒိ၊ပေ၊အဝေါစ။ (ကိ) [ပထမတွဲစာပိုဒ် ၂–၌ အနက်ပေးခဲ့ သည့်အတိုင်း နည်းမှီပေးပါ]။ ဗြဟ္မဏ၊ တယာ–သည်၊ နိမန္တိတာ–ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန် သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝသယ်–မိုးလေပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ–နေပြီးကုန်သည်၊ အမှ–ဖြစ်ကုန်၏၊ တံ–သင့်ကို၊ အပလောကေမ–ပန်ကြားပါကုန်၏၊ (ခွင့်ပန်ပါကုန်၏)၊ မယံ–တို့သည်၊ စနေပဒစာရိကံ၊ ပဏ္ဍာမိတုံ–ဌာ၊ ဣစ္ဆာမ–အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ပြီ။

ဝ။ ဧတံ ဘဂ္ဂေ ။ ။ ဧတံ သည် သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထနိပါတ်၊ ဘဂ္ဂေသည် ရိုသေလေးမြတ် အားဖြင့် လေးစားထိုက်သူကို ဟောလေသည်။ စဝံ ဘဂ္ဂေ–မှန်ပါ အရှင်ဘုရား ဟု, နှစ်ပုဒ် ဆေင်းပေး။ (တစ်နည်း) – ဘဂ္ဂေ – သည် ပဋိဝစန (စကားတုံ့ပေးခြင်း, ခေါ်သည်ကို ထူးခြင်း) တည်း၊ ဘဂ္ဂေ – မြတ်စွာဘုရား၊ စဝံ – မှန်ပါဟု ခွဲပေး။ ဧဝံကိုကား ဝန်ခံသော စကားဖြစ်၍ "မှန်ပါ, ကောင်းပါပြီ, အမိန့်တော်အတိုင်းပါ" ဟုလည်းကောင်း, (တချို့နေရာ၌) "အေး"ဟု လည်းကောင်း သင့်လျော်သလို ပေးနိုင်သည်။

အဌာနီး ။ ။ အာယာမ – [၃၆၇]။ ဧတံ ဘဂ္ဂေ – [၁၆၇၊ ၁၆၈]။ ဝစ္ဆ သောသိ – [၁၆၈]။

သော ဂေါတမ၊ သစ္စံ–မှန်ပါ၏၊ မယာ–သည်၊ နိမန္တိတာ၊ (ဟုတ္တာ) ဝသံ–ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ–ကုန်သည်၊ အတ္တ–ဖြစ်ပါကုန်၏၊ အပိစ–သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင်တပည့်တော် ပင့်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိုးလပတ်လုံး နေတော်မူပြီး ပါသော်လည်း)၊ ယော ဒေယျဓမ္မော–အကြင်ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်၊ (ဒါတမ္ဘော–ပေးလှူထိုက်သည်၊ အသေ–ဖြစ်ပါ၏၊) [အဋ္ဌကထာ၌ ဒါတမ္ဘော အသေ–ဟု ပါဌ သေသ ထည့်ထားသည်။] သော–ထို ဒေယျဓမ္မကို၊ (ထိုပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသောပစ္စည်းကို)၊ နု ဒီဒေါ–မပေးလှူအပ်သေးပါ၊ တဋ္ဌ–ထိုဒေယျဓမ္မသံသည်လည်း၊ အသန္တံ–ထင်ရှားမရှိသည်၊ ဧနော–မဟုတ်ပါ၊ အဒါတုကမ္မတာပိ–မပေးလှူလိုသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ ဧနော–မရှိပါ။

(ယသ္မာ–ကြောင့်)၊ ဃရာဝါသာ–အိမ်ဟူသော အာဝါသတို့သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ–များစွာကိစ္စ ရှိပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏီယာ–များသောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်)၊ [တံ ကုတေတ္တ လဗ္ဘာ–ဌ်စပ်၊] [ယံ မယံ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒေယျာမ–ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနိယမထည့်သည်။ ယံ–အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ မယံ–တို့သည်၊ တုမှာကံ–တို့အား၊ ဒေယျဓမ္မံ–ကို၊ ဒဒေယျာမ–လှူကုန်ရာပါ၏။]တံ –ထို အကြောင်းကို၊ ကုတ္တ–ဤ ဃရာဝါသ၌၊ ကုတော–အဘယ်မှာ၊ လဗ္ဘာ–ရအပ်ပါအံ့နည်း၊ (ကုတောလဗ္ဘာ–အဘယ်မှာ ရအပ်ပါအံ့နည်း)။

၁။ တဋ္ဌ ဓေါ ဧနော အသန္တံ ။ ။ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ဒေယျဓမ္မောကို ခွဲရမည်ဖြစ်၍ "သော စ ဓေါ ဧနော အသန္တော"ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုသင့်လျက် ပုလ္လိင်မှ နပုလ္လိင် ပြန်နေသည်၊ (တစ်နည်း)–ယံ ဒါနဝတ္ထုံ တုမှာကံ ဒဒေယျာမ–ဟု အနိယမဝါက္ယ အဓိဋ္ဌာန်၍ တဋ္ဌ–ထိုဒါနဝတ္ထုသည်လည်း၊ အသန္တံ–ထင်ရှားမရှိသည်၊ ဧနော–မဟုတ်ပါ–ဟု ဝေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ–၁၇၀]။

၂။ တံ ကု တေတ္ထ လဗ္ဘာ ။ ။ ပထမနည်းဌ၌ ဗဟုကိစ္စာ ဃရာဝါသာ ဗဟုကရဏီယာ–သည် ဟောတုဝါက္ယဖြစ်သောကြောင့် ယသ္မာထည့်၍ ရှေးဦးစွာပေး၊ ယသ္မာပါ၍ တသ္မာ – ဟု အဓိဋ္ဌာန်၊ တံ–၏ အနိယမ ဝါက္ယကို "ယံ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒေယျာမ"ဟုထည့်၊ ယံတံ–တို့ဖြင့် ကာရဏ(အကြောင်း)ကိုခွဲ၊ ကုတ္တ–ဖြင့် ဃရာဝါသကို ခွဲပါ၊ ဒုတိယနည်းဌ၌ ယံကို ကြိယာနှင့်တွဲ၍ ပေးရသော ကြိယာပရာဝသန–ဟုမှတ်၊ တံ–ဖြင့် ကိစ္စကိုခွဲ၊ တတိယနည်းဌ၌ကား၊ "ယံ အဟံ တုမှာကံ ဒဒေယျံ"ဟု အနိယမထည့်၍ ယံတံတို့ဖြင့် ဒါနဝတ္ထုကိုခွဲ၊ ကုတ္တဖြင့် ဘေမာသဗ္ဗဏ္ဍ (ဝါတွင်းသုံးလအတွင်း) ကိုခွဲ၊ ဗဟုကိစ္စာ ဃရာဝါသာ ဗဟုကရဏီယာသည် ဒဋ္ဌိဖြစ်၍ နောက်ဆုံးပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၁၇၁–၁၇၂]။

(တစ်နည်း)–ဃယံ၊ တုမှာကံ၊ ဒေယျဓမ္မံ–ကို၊ ယံဒေယျာမ–အကြင်ပေးလှူကုန်ရာပါ၏၊ တံ–ထိုပေးလှူ ခြင်းကိစ္စကို၊ ဝါ–ထိုပေးလှူ ခွင့်ကို၊ ဘုဉ္ဇ–ဤ ဃရာဝါသ၌၊ ကုတော–မှ၊ လဘ္ဘာ–ရအပ်ပါအုံ့နည်း၊ (တစ်နည်း)–[ယံ အဟံ တုမှာကံဒေယျံ–ဟု အနိယမထည့်။ ယံ–အကြင်ပစ္စည်း ဝတ္ထုကို၊ အဟံ–သည်၊ တုမှာကံ–တို့အား၊ ဒေ ယျံ–ပေးလှူရာပါ၏။] တံ–ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဘုဉ္ဇ–ဤဝါတွင်းသုံးလအတွင်း၌၊ ကုတော–မှ၊ လဘ္ဘာ–နည်း၊ (ဟိ မှန်၏)၊ ဃရာဝါသာ–တို့သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ–ကုန်၏၊ ဗဟုကရဏီယာ–ကုန်၏။

ဘဝ ဂေါတမော – သည်၊ မေ–၏၊ သွာတနာယ–နက်ဖြန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှု ဝိတိ, ပါမောဇ္ဇအကျိုးငှာ၊ (နက်ဖြန် ဘုဉ်းပေးဖို့ရာ)၊ ဘတ္တံ–ကို၊ ဘိက္ခု သံဃေန–နှင့်၊ သဒ္ဓိ–အတူ၊ အဝိဝါသေတု–မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေတော်မူပါ၊ ဝါ–လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဟေ ၊ ဗြာဟ္မဏ–ကို၊ ဓမ္မိယာ–တရားရှိသော၊. ကထာယ–စကားဖြင့်၊ [တရားပါသောစကား, တရံားစကားဖြင့်၊] သန္ဓေသေတွာ–ပစ္စပ္ပန်သံသရာ, စီးပွားနှစ်ဖြာကို, ကောင်းစွာ ရွမြင်စေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ–ပစ္စပ္ပန်သံသရာ, စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာပြတော်မူပြီး၍၊ သမာဒါပေတွာ–ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာယူစေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ–ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆောက်တည်စေတော်မူပြီး၍၊ သမုတ္တေဇေတွာ–ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီး၍၊ သမ္ပဟံသေတွာ–အားတက်သရောရှိပုံ ထင်ရှားရှိသော အခြား ဝုတ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီး၍၊ အာသနာ–မှ၊ ဥဋ္ဌာယ–ထတော်မူ၍၊ ပက္ကာမိ–ဗဲသွားပြီး၊ (ပြန်သွားပြီ)၊ ဟေ ၊ တဿ ရဏ္ဍိယာ–ထိုညဉ့်၏၊ အစ္စယေန–လွန်ရာအခါ၌၊ သကေ–မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ (မိမိပိုင်ဖြစ်သော)၊ နိဝေသနေ–အိမ်၌၊ ဝဏိတ်–မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယ်–ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယ်–ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိယာဒါပေတွာ–စီစဉ်စေပြီး၍၊ ဘဂဝတော–အား၊ ကာလံ–

အနက်ကျဉ်း။ ။ ဤသို့ အဌကထာပွင့်ခြင်းမှာ အနက်ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်အတိုင်း အကျဉ်းချုပ်အနက်ကို ပေးလိုလျှင် – ယံ ဃယံတုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒေယျာဓ + (အကြင်အကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ဘုရားများအား ဒေယျဓမ္မကို ပေးလှူကုန်ရာ၏) တံ–ထိုအကြောင်းကို၊ ဘုဉ္ဇ–ဤဃရာဝါသ၌၊ ကုတော–အဘယ်မှာ၊ လဘ္ဘာ–ရအပ် ရန်ဝ်ပါအုံ့နည်း။ ဃရာဝါသာ–အိမ်ဟူသော အာဝါသတို့သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ–ပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏီယာ–ပါကုန်၏၊ ဤသို့လေးပါ။

အညွှန်း။ ။ သန္ဓေသေတ္တာ စ ဣတိ [၁၇၄–၁၇၉] သန္ဓ ယေတ္တာ သမ္ဘဝါရေတ္တာ။
[၁၇၆]

အရိန်ကို၊ အာရောစာပေသိ–လျှောက်စေပြီ၊ (အလျှောက်ခိုင်းပြီ)။ (ကိ–အဘယ်သို့, လျှောက်စေသနည်း)၊ ဘော ဂေါတမ၊ ကာလော–ဆွမ်းစားရိန်ပါတည်း၊ ဘတ္တံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတ–ပြီးပါပြီ။ ဣတိ–ဤသို့, လျှောက်စေပြီ။.

၂၃။ အထ ခေါ၊ ဟ ၊ ဗုဒ္ဓပွမုခံ–ဘုရားအစုရှိတော်မူသော၊ ဘိက္ခုသံဃံ–ကို၊ ပဏီတေန–သော၊ ခါဒနီယေန–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယေန–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဟတ္ထာ –မိမိလက်ဖြင့်၊ သန္တပ္ပေတွာ–ကောင်းစွာနှစ်သက်စေပြီး၍၊ သမ္မဝါရေတွာ–ကောင်းစွာပယ်ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဘုတ္တာဝီ–ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသော၊ ဩနီတပတ္တပါဏိ–သပိတ်တော်မှ ဖယ်အပ်ပြီးသော လက်ရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ တိစီဝရေန–သုံးထည်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေသိ–ဖုံးလွှမ်းပြီး၊ ဝါ–လျှပြီ၊ ဧကမေကံ–တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုံ–ကိုလည်း၊ ဧကမေကေန–တစ်စုံတစ်စုံသော၊ ဒုဿယုဂေန–အဝတ်အစုံဖြင့်, အစ္ဆာဒေသိ–ပြီ၊ ပေ၊ ပဏ္ဍာမိ။

အထ ခေါ၊ ပေ ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ–၌၊ ယထာဘိရန္တံ –ကျွတ်လိုက်ကြသား, ဝေနေယျားကို, ထောက်ထားရှုမျှော်, အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝိဟာရိတ္တာ–၍၊ သောရေယျ–သောရေယျမြို့ကို လည်းကောင်း၊ သင်္ကဿ–လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍကဿ–လည်းကောင်း၊ အနုပဂမ္မ–မကပ်ရောက်မူ၍၊ ယေန–အကြင်အရပ်၌၊ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ–ပယာဂရွာ, ပယာဂ ဆိပ်ကမ်းသည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန–ပယာဂရွာ ပယာဂဆိပ်ကမ်းရှိရာထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ–ကြွတော်မူပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ–၍၊ ပယာဂပတိဋ္ဌာနေ–ပယာဂဆိပ်ကမ်း၌၊ ဂင်္ဂ နဒီ–ဂင်္ဂါမြစ်ကို၊ ဥတ္တရိတ္တာ–ဖြတ်ကူးတော်မူ၍၊ ယေန[2] –အကြင်လမ်းဖြင့်၊ ဗာရာဏသီ–ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (အဝသရိတဗ္ဗာ–ရောက်ထိုက်၏)၊ တံ–ထိုလမ်းဖြင့်၊

၁။ သဟတ္ထာ ။ ။ သဟတ္ထနောင် တတိယာ နာကို အာပြု (တစ်နည်း) ကရိယာ အနက်၌ ပဋမိသာသက်။

၂။ ယထာဘိရန္တံ ။ ။ အစ္ဆဿ်ယောဂမဟုတ်၊ ကြိယာ ဝိသေသနတည်း။ [၁၇၉] ။ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ ။ [၁၈၀]။

၃။ ယေန ဗာရာဏသီ တာဝဝသရိ ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာအတိုင်း ဖေါ်ထားသည်၊ သီလက္ခန်ဓသော သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌ "ယေန – အကြင်အရပ်၌၊ ဗာရာဏသီ (အတ္တိ)၊ တံ–ဗာရာဏသီမြို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ အဝသရိ–ရောက်တော်မူပြီ။" ဤသို့လည်း ဖွင့်သည်။

(ဗာရာဏသီ–သို့) အဝသရိ–ရောက်တော်မူပြီ၊ ပေ ၊ ဝိဟာရိတ္တာ၊ ယေန–အကြင်အရပ်၌၊ ဝေသာလီ(အတ္ထိ)တေန၊ စာရိက–ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကာမိ–ပြီ၊ အနုပုဗ္ဗေန–အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိကံ–ကို၊ စရမာနော–လှည့်လည်တော်မူလတော်၊ ယေန–အကြင်လမ်းဖြင့်၊ ဝေသာလီ–သို့၊ (အဝသရိတဗ္ဗာ)၊ တံ–ထိုလမ်းဖြင့်၊ (ဝေသာလီ–သို့၊) အဝသရိ–ပြီ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ တတြဝေသာလိယံ–ထိုဝေသာလီမြို့၌၊ ဝါ–၏ အနီးဖြစ်သော၊ မဟာဝနေ–မဟာဝုန်တော၌၊ (တောကြီး၌) ကူဋာဂါရသာလာယံ–အထွတ်ရှိသော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌၊ (အထွတ် တပ်ထားအပ်သော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌)၊ ဝိဟာရတိ၊ ဣတိ–ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အပြီးတည်း။

ဝေရဉ္ဇဘာဏဝါရော–ဝေရဉ္ဇဘာဏဝါရသည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီးပြီ။

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁။ ပထမပါရာဇိက သုဒိန္နဘာဏဝါရ

၂၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး မဟာဝုန်တော ကူဋာဂါရသာလဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဝေသာလိယာ–၏၊ အဝိဒူရေ–အနီး၌၊ ကလန္ဒ ဂါမော နာမ–ကလန္ဒရွာမည်သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ–ထိုကလန္ဒရွာ၌၊ သုဒိန္နောနာမ–သုဒိန် မည်သော၊ ကလန္ဒပုတ္တော–ကလန္ဒသူဌေး၏ သားဖြစ်သော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော–သူဌေးသားသည်၊ ဟောတိ–ရှိ၏၊ အထ ခေါ–၌၊ ကလန္ဒပုတ္တော–ကလန္ဒသူဌေး၏သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ သမ္မဟုလေဟိ–များစွာကုန်သော၊ သဟာယကေဟိ[1]–သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ–အတူ၊ ကေနစိဒေဝ–တစ်စုံတစ်ခုသောလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရณီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဝေသာလိ – သို့၊ အဂမာသိ – သွားပြီး၊ တေန ခေါ ပန သမယေန – ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ မဟတိယာ–များစွာသော၊ ပရိသာယ–[2] သည်၊ ပရိဝုတော– ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ဒေသေန္တော– ဟောတော်မူလျက်၊ နိသိန္နော– ထိုင်နေတော်မူသည်၊ ဟောတိ ၊ ပေ၊

[1] သဟာယကေဟိ ။ ။ သုစ ခုက္ခ ဟူသမျှသို့ တက္ခ ကပ်ရောက်တတ်သော သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ [2] ဝါ – ကောင်းတူထိုးဖက်ဖြစ်သော သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ ဤသို့ အကူယ်ပေးပါ။

ဘဂဝန္တံ -ကို၊ မဟာတိယာ-သော၊ ပရိသာယ-သည်၊ ပရိဝုတ-အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အသေန္တံ-လျက်၊ နိသိန္နံ-သည်ကို၊ အဒ္ဒသ-မြင်ပြီ၊ ဒိသွာန-ကြောင့်၊ အယ-ထိုသုဒိန်၏၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ-နည်း)၊ အဟမ္ပိ-ငါလည်းပဲ၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ယန္တူန သုဏေယျံ-အကယ်၍ နာရပါမူကုန်း၊ ဣတိ-ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ ၊ ယေ ၊ ကလ်ာ ပုတ္တသ-သော၊ သုဒိန္နသ-၏၊ ဧတံ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိ)၊ ယထာ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝတော-သည်၊ အသိတံ-အပ်သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ အာဇာနာမိ-သိ၏၊ [တထာ တထာ ဓမ ဥပ ပရိက္ခတော ဧဝ ဟောတိ၊ နိယမဝါက္ကထည်ပါ။] တထာ တထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခတော-ဈေးစမ်းဆင်ခြင်လသော်၊ ဓမ-အား၊ (ဧဝံ ဟောတိ-ဌာစပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်လာ၏၊ (စိတ်ထဲမှာ ထင်လာ၏)။] (ကိ)၊ ဣဒံ ဒြဟ္မစရိယံ-ဤသိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည် မြတ်သော အကျင့်ကို၊ အဂါရံ-အိမ်ဌ၊ အဇ္ဈာဝသတာ-နေသူသည်၊ ကေန္တ ပရိပုဏ္ဏံ-ကေန်ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံစွာ၊ ဝါ-အောင်၊ ကေန္တ ပရိသုဒ္ဓံ-ကေန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာ၊ ဝါ-အောင်၊ သင်္ခလိခိတံ-ပွတ်အပ် တိုက်အပ်သောရေသင်းနှင့် တူစွာ၊ ဝါ-ပွတ်သပ်စ၊ ရေသင်းနှင့်တူအောင်၊ စရိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာ၊ နု သုကရံ-လွယ်ကူစွာမပြုအပ်၊ ဝါ-မလွယ်ကူ၊ အဟံ-သည်၊ ဟာသမသုံ-ဆဲမုတ်ဆီတ်ကျင်စွယ်ကို၊ ဩဟာရေတွာ-ပယ်ရှားပြီး၊ (ရိတ်ပြီ)၊ ကာသာယာနိ-ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ- အဝတ်တို့ကို၊ အဇ္ဈာဒေတွာ- စည်းပြီ၊ ဝါ- ဝတ်ရုံပြီ၊ အဂါရသ္မာ- မှ၊

၁။ ဘဂဝန္တံ ၊ ယေ၊ နိသိန္နံ ။ ။ မဟာတိယာ-သော၊ ပရိသာယ-သည်၊ ဝုရိဝုတ-အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မံ - ကို၊ အသေန္တံ - လျက်၊ နိသိန္နံ - သော၊ ဘဂဝန္တံ - ကို၊ ဤသို့ ဝိသေသန ဝိသေသျ အပြစ်ဖြင့် တစ်ပို့ အနက်ပေးလေရှိကြ၏၊ ဤ၌ ဘဂဝန္တံ ~ ကို သာမညက် (ပကတိက်) ၊ယေ၊ နိသိန္နံ - ကို ဝိသေသက် (ဝိကတိက်) အပြစ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်၊ ဤနေရာမျိုးဝယ် ပြန်မာတို့လည်း "မောင်လှ မင်းစာပေနေတာ ငါဖြင်သည်" စသည်ဖြင့် ပြောကြသည်။

၂။ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ။ ။ အဂါရံ - အိမ်ဌ၊ အဇ္ဈာဝသတာ-နေသူသည်၊ (အဓိ+အာ-အနက်ရှိ)၊ တစ်နည်း၊ အဂါရံ-အိမ်ကို၊ အဇ္ဈာဝသတာ - အုပ်နိုး၍ အဝိုင်းအခြားတိုင်း နေသူသည်၊ (အဓိ+အာ-အနက်ရှိ)၊ "အဝိုင်းအခြား" ဟူရာ၌ အသက်ရှည်သမျှ အဝိုင်းအခြားတည်း၊ နောက်နည်းကို ဤ၌မဖွင့်။

(နိုက္ခမိတ္တာ–ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ–အိမ်ခွင့်နေခြင်း၏ ၊ အစီးအပွားဖြစ်သော လယ်ထွန်ကုန်ရောင်း ခွားကျောင်းမှ ၊မရှိရာ ရဟန်းအဖြစ်သို့၊ (ရဟန်းဘောင်သို့)၊ ယန္တုနုပမ္ဘဲယျံ–အကဲယဉ်၍ လူ့ကိစ္စများ စွန့်စွာထားလျှင် သွားရောက်ရပါမူ ကောင်းလေစ့၊ ဣတိ–ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်ပြီ။

အထ ၊ ခေါ၊ သာ ၊ ပရိသာ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဘဂဝတာ–မြတ်စွာဘုရားက၊ ဓမ္မိယာ၊ ကထာယ–ဖြင့်၊ သန္ဒဿိတာ–ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာ ရှုပြင်စေအပ်ပြီးသည်၊ ၊ ဝါ–ပြုပြီးအပ်သည်၊ သမာဒါပိတာ–ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ–ဆောက်တည်စေအပ်ပြီးသည်၊ သမုတ္တေဇိတာ–ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာထက်သန်စေအပ်ပြီးသည်၊ သမ္ပဟံသိတာ–အားတက်သရောရှိပုံ ထင်ရှားရှိသော အခြားဝုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာရွှင်လန်းစေအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယေ. ၊ အဘိဝါဒေတ္တာ–အဲလွန်ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍၊ ပဒက္ခိဏံ–အဲရှိအသေ ကို၊ ကတ္တာ၊ ပက္ကာမိ–ပြန်သွားပြီ။

၂၅။ အထ ခေါ၊ ယေ ၊ ပရိသာယ–သည်၊ အစိရဝုဋ္ဌိတာယ–ထသွားပြီးသော် ပရိသတ်၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီ၊ယေ၊ အဝေါ စ၊ ဘဂ္ဂေ၊ အဟ–သည်၊ ယထာ ယထာ–ဖြင့်၊ ယေ ၊ အာဓာနာမိ–သိပါ၏ ၊ယေ၊ နသုကရံ–မလွယ်ကူပါ၏စ်၊ အနဂါရိယံ–သို့၊ ပဗ္ဗဇိတုံ–ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ ဣဒ္ဓာမိ– အလိုရှိပါ၏၊ ဘဂဝါ–သည်၊ မံ–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု–ရှင်ရဟန်းဖြစ်စေတော်မူပါ၊ ဝါ– ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ သုဒိန္နေ–သုဒိန်၊ တွံ–သည်၊ (အသိ–၌စပ်)၊ ဝါ–ကို၊ (အနုညာတော–၌စပ်)၊ မာတာပိတူဟိ–မိဘတို့က၊ အဂါရသ္မာ (နိုက္ခိမိတ္တာ) အနဂါရိယံ–သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ– ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနုညာတော–ခွင့်ပြုအပ် သည်၊ (ခွင့်ပြုချက်ရသည်)၊ အသိပန–ဖြစ်သလား ၊ယေ၊ အဟံ–ကို ၊ယေ၊ နု အနုညာတော–ခွင့်မပြုအပ်သေးပါ၊ ယေ၊ တထာဂတော–တို့သည်၊ မာတာပိတူဟိ–တို့က၊ အနနုညာတံ–ခွင့်မပြုအပ်သော ပုတ္တံ–ကို၊ နပဗ္ဗာဇေန္တိ–ရှင်ရဟန်း မဖြစ်စေကြကုန်၊ ဝါ–ရှင်းရဟန်းပြုမပေးကြကုန်၊ ယေ၊ ယထာ–အားဖြင့် (ပြုအပ်သော်)၊ မံ–ကို၊ မာတာပိတရော–တို့သည်၊ ယေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ဌာ၊ အနုဇာနိသန္တိ– ခွင့်ပြုကြပါလိမ့်မည်၊ သောဟံ–သည်၊ တထာ–(ခွင့်ပြုနိုင်လောက်အောင်သော) ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရိဿာမိ–ပြုလုပ်ပါ၊မည်၊ ဣတိ–ပြီ။

၂၆။ အထ ဝေါ ၊လေ၊ တံ ကရဏီယံ–ထိုပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ တိရေတွာ–ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ယေန ° –၌၊ ကလန္ဒကါမော–(အတ္တို)၊ ယေန–၌၊ မာတာပိတရော–တို့သည်၊ (သန္တို) တေန–ကလန္ဒရှာ ဗိဘတို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ၊လေ၊ အဝေါစ၊ (ကိ)၊ အမ္ဘ တာတာ–အမေတို့–အဖေတို့၊ ယထာ ယထာ၊ လေ၊ အနုကါရိယံ–သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ဝှာ၊ အနုဘနာထ–ခွင့်ပြုကြပါ၊ ဣတိ–ပြီ။ [စာဝိုဒ် (၂၄)အတိုင်းဆိုပါ]။ ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တေ–ပြောအပ်သော်၊ ကလန္ဒပုတ္တသ–သော၊ သုဒိန္နသ–၏၊ မာတာပိတရော–တို့သည်၊ ကလန္ဒ ပုတ္တံ–သော၊ သုဒိန္နံ–ကို၊ တေ–ဤစကားကို၊ အဝေါစုံ–ကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ တာတ သုဒိန္န–ချစ်သားသုဒိန်၊ တွံ–သည်၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ဝိယော–ချစ်အပ်သော၊ မနာပေါ–စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်သော၊ (တစ်နည်း) မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော၊ ဝါ–ဖြတ်နိုးအပ်သော၊ သုဓေါတော–ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားစေအပ်သော၊ သုဝပရိဟတော–ချမ်းသာသဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်သော၊ (မွေးမြူအပ်သော)၊ ကေ ပုတ္တကော–သနားစောင့်ရှောက်အပ်သော တစ်ယောက်တည်းသောသားသည်၊ အသိ–ဖြစ်၏၊ တာတ သုဒိန္န၊ တွံ–သည်၊ ဒုက္ခသ–ဒုက္ခ၏၊ ကိဉ္စိ–အနည်းငယ်မျှကိုလည်း၊ နု ဇာနာသိ–မသိရ၊ (တစ်နည်း)၊ တာတ သုဒိန္န၊ တွံ–သည်၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်စု သော၊ ဒုက္ခသ–ဖြင့်၊ (ဝိသယံ–အာရုံကို)၊ နု ဇာနာသိ–မခံစားရ၊ (တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္န၊ တွံ–သည်၊ ကိဉ္စိ–သော၊ ဒုက္ခံသ–ကို၊ နု ဇာနာသိ–အမှတ်မရ၊ (ဘာဒုက္ခကိုမျှ မမှတ်မိ)။

တေ–သင်၏၊ မရဏေနဝိ–သေခြင်းကြောင့်လည်း၊ မယံ–တို့သည်၊ အကာမကာ–ခွဲခွာခြင်းကို အလိုမရှိကုန်ဘဲ၊ တေ–သင်နှင့်၊ ဝိနာ–ခွဲခွာရကုန်သည်၊ ဘဝိဿာမ–ဖြစ်ရကုန်လိမ့်မည်၊ [တေ–သည်၊ မရဏေန–၌ စပ်ဆိုက် သမ္ဗန္ဓ၊ ဝိနာ–၌ စပ်ဆိုက် သဟာဒိယောဂ]။ ယေန–အကြောင် အကြောင်းကြောင့်၊ မယံ–တို့သည်၊ ဇီဝန္တံ–အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သောသင့်ကို၊ အဂါရသ္မာ ၊လေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ဝှာ၊ အနုဘဝိဿမ–

၁။ ယေန ကလန္ဒကါမော ။ ။ ဤ၌ "ယေန ကလန္ဒကါမော ယေန မာတာ ပိတရော"ဟု အနိယမ နှစ်ဝါကျရှိ၏၊ တေန – ဖြင့် ထိုအနိယမ နှစ်မျိုးလုံးကိုဝင် ခွဲရ၏။ ထို့ကြောင့် "တေန–ကလန္ဒရှာ ဗိဘတို့ရှိရာ ထို အရပ်သို့"ဟု ဆေးသည်။ (တစ်နည်း)–ယေန–၌၊ ကလန္ဒကါမော (အတ္တို)၊ တေန–ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ယေန–၌၊ မာတာပိတရော (သန္တို)၊ တေန–သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိ။ ဤသို့ အနိယမ တစ်ဧကတည်ရှိလည်း ဝေးနိုင်သည်။

အဋ္ဌန်း ။ ။ ကေပုတ္တကော၊ [၁၉၄]၊ ပိယော–မနာပေါ သုဓေါတော–သုဓ ပရိဟတော [၁၉၅]။ နု တွံ ဒုက္ခသ ဇာနာသိ၊ [၁၉၆]။

ခွင့်ပြုရကုန်လိမ့်မည်၊ တံ–ထိုအကြောင်းသည်၊ ကိ ပန– အဘယ်မည်သည့်အကြောင်း တဲ့နည်း၊ [ခွင့်ပြုနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ–ဟူလို]၊ (တစ်နည်း)၊ မယံ–တို့သည်၊ တံ–သင့်ကို၊ စီဝန္တံ–အသက်ရှင်ဆဲကို၊ အဂါရသ္မာ၊ အနဂါရိယံ– ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ဝှာ၊ ကိ ပန အနုစာနိသာမ–အဘယ့်ကြောင့် ခွင့်ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်နည်း၊ ဝါ–အဘယ်မှာ ခွင့်ပြုနိုင်ကြလိမ့်မလဲ၊ (ခွင့်ကို မပြုနိုင်ပါဟု ဆိုလိုသည်)၊ ဣတိ–ကုန်ပြီ။

အမှာ ॥ ॥ ဒုတိယမ္ပိ–နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ တတိယမ္ပိ–သုံးကြိမ်မြောက်လည်း–ဟု ဆိုပါ။

၂၇။ ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့တွေးမြဲ၊ တံတ္ထောဝ–ထိုအရပ်ဌာဝင်၊ (ထိုခွင့်မပြုရာ အရပ်ဌာဝင်)၊ အနန္တ ရ ဟိတာယ–အကြားဌာထားအပ်သော အခင်းမရှိသော၊ ဘူမိယာ–မြေပေါ်ဌ၊ နိပဇ္ဇိ–လဲအိပ်ပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ကြောင့် လဲအိပ်သနည်း)၊ ဣဒေဝ–ဤအရပ်ဌာဝင်၊ မေ–၏၊ မရဏံ–သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝါ–ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ–လိမ့် မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြောင့်လဲအိပ်ပြီ ၊ပေ၊ ကောမ္ဘိ–တစ်ထပ်တည်းဖြစ်သော၊ ဘတ္တံ–ထမင်းကို၊ နဘုဉ္ဇိ–မစားတော့ ၊ပေ၊ သတ္တဟိ ဘတ္တာနိ နဘုဉ္ဇိ။

၂၈။ ပေ၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဥဒ္ဓေဟိ–ထပါ၊ ဘုဉ္ဇစ–စားလည်းစားပါ၊ (ထမင်းမုန့် ငါး စားလည်းစားပါ)၊ ဝိဝစ–သောက်လည်းသောက်ပါ၊ (အရေကို ရေပါကိ သောက်လည်းသောက်ပါ)၊ ပရိစာရေဟိစ –ကျွမ်း (ကျွမ်း)သမား ကရောသည်တို့ကို သီဆိုကပြစေ၍ ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေပါ၊ ဝါ–မြန်းထူးပျော်ပါး ကစားပါ၊ ဘုဉ္ဇန္တော–စားလျက်၊ ဝိဝဒန္တော–လျက်၊ ပရိစာရေန္တော–လျက်၊ ကာမေ–ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော–သုံးဆောင်စံစားလျက်၊ ပုညာနိ–သုဂတိ

၁။ ကိ ပန မယံ တံ ॥ ။ ပထမနည်းဌ "ကိ ပန မယံ တံ"သည် တစ်ဝါကျ၊ "စီဝန္တံ အနုစာနိသာမ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ"သည် တစ်ဝါကျ၊ ဤသို့ နှစ်ဝါကျခွဲ။ တံသည် ပဌမန္တ နိယမ–တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ ထိုဖြင့် ကာရဏံကို – ခွဲ၊ ထိုတံ၏ အနိယမကို ယေန–ဟု ထည့်ပါ။ ဒုတိယနည်းဌ ကိ ပန မှစ၍ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အထိ တစ်ဝါကျတည်းသာ၊ ကိသည် ကာရဏအနက်ဌ ပဌမာဝိဘတ် ကျမ်းပုဒ်၊ တံ–သည် တုမှဝါစက ဒုတိယန္တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ စီဝန္တံ–သည် ထိုတံနှင့် အရတူပုဒ်၊ တံ–သင့်ကို (သာမညက်, ပကတိက်) စီဝန္တံ– အသက်ရှင်ဆဲကို၊ (ဝိသေသက်, ဝိကတိက်)။

၂။ အဗ္ဗုန်း ။ ॥ ပရိစာရေဟိ [၁၉၆၊ ၂၀၀]။

ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရောန္တော–ပြုလျက်၊ အဘိရမသေ–လူ့ဘောင်၌ သာ မွေ့လျော်ပါ၊ တံ–သင့်ကို ၊လေ၊ နု အနုဘောမ–ခွင့်မပြုနိုင်ပါကုန် ၊လေ၊ သုဒိန္နသ]–၏၊ သဟာယကာ–တို့သည်၊ လေ။

၂၇။ အမှ တာတာ[1] –အမေတို့ အဖေတို့၊ သော သုဒိန္နော–သည်၊ အနန္တရ ဟိတာယ–သော၊ ဘူမိယာ–၌၊ ဣဒေဝ ၊လေ၊ ဘဝိဿတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ နိပန္နော–လဲအိပ်နေပါပြီ၊ တုမှေ–တို့သည်၊ သုဒိန္နံ–ကို ၊လေ၊ ပဗ္ဗာယ–ဝှာ၊ သစေ နာနုဘောနိဿထ[1] –အကယ်၍ ခွင့်မပြုကုန်အုံ၊ (စဝံသတိ–ကုန်လသော်)၊ တဏ္ဍေဝ–၌ပင်၊ မရဏံ–သည်၊ အာဂမိဿတိ– (သုဒိန်ထံသို့) ရောက်လာပါလိမ့်မည်၊လေ၊ သစေ အနုဘောနိဿထ–အကယ်၍ ခွင့်ပြုကုန်အုံ၊ (စဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ–ရှင်ရဟန်း ပြုပြီးလည်းဖြစ်သော၊ နံ–ထိုသုဒိန်ကို၊ ဒက္ခိဿထ–မြင်ကြရပါလိမ့်မည် ၊လေ၊ ပဗ္ဗာယ–၌၊ သစေ နာဘိရမိဿတိ–အကယ်၍ မမွေ့မလျော်အုံ၊ (မပျော်အုံ)၊ (စဝံသတိ) တဿ–ထိုသုဒိန်၏၊ အညာ–ဤအိမ်မှအခြားသော၊ ကာ–အဘယ်မည်သော၊ ဂတိ–သွားရောက်ထိုက်သော အရပ်သည်၊ ဝါ–သွားရောက်ရာ အရပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ–ရှိလိမ့်မည်နည်း၊ ဣဒေဝ–ဤအိမ်သို့သာ၊ ပဗ္ဗာဂမိဿတိ–ပြန်လာပါလိမ့်မည် ၊လေ၊ အနုဘောထ–ခွင့်ပြုလိုက်ကြပါကုန် ၊လေ၊ သမ္မာသုဒိန္န–မိတ်ဆွေသုဒိန်၊ လေ။

၃၀။ အနုညာတောနော–ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ အမှိကိရ–ဖြစ်သတဲ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ထွေး၍၊ ဟဏ္ဍော– ရွှင်လန်းသည်၊ ဥဒဂ္ဂါ– တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပါတိနာ– လက်ဖြင့်၊ ဂတ္တာနိ– ကိုယ်တို့ကို၊ ပရိဗုဇ္ဇေန– သုတ်လျက်၊ ဝုဋ္ဌာသိ–ထပြီ၊ လေ၊ ကတိပါဟံ– အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ ဗလ – အားကို၊

၁။ အမှတာတာ ။ ။ သုဒိန်၏ သူငယ်ချင်းများက သုဒိန်၏ မိဘတို့ကို ခေါ်သောစကား ဖြစ်၏၊ မိမိတို့သူငယ်ချင်း၏ အဖေ အမေများဖြစ်၍ မိမိ၏ အဖေ. အမေလို သဘောထားကာ ခေါ်သည်၊ ဤသို့.. မယူလျှင် "အမှတာတာ–ခေါ်ခေါ်တို့ ဦးဦးတို့"ဟု ဆိုပါ။

၂။ သစေ ၊လေ၊ နာနုဘောနိဿထ ။ ။ ရှေ့ဝါကျ၌ "သစေ ယဒိ" ပါလျှင် နောက်ဝါကျ၌ "စဝံသတိ (စဝံသဗ္ဗေ, စဝံဟောဗ္ဗေ)"ဟု ထည့်ရ၏၊ ရှေ့ကြိယာက ဗဟုဝုစ်ဖြစ်လျှင် (စဝံသဗ္ဗေသု, စဝံဟောဗ္ဗေသု)ဟု ထည့်ပါ၊ "စဝံသတိ – ဤသို့ ဖြစ်ကုန်လသော်"ဟု ဗဟုဝုစ်ပေးရာ၌ စဝံသတိကို နိပါတ်ဟု ယူပါ။ ရှေ့ကြိယာအတိုင်း လက္ခဏ ပြင်၍လည်း၊ "စဝံ နု အနုဘောဗ္ဗေသု"ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်၊ နေရာတိုင်း ဤနည်းမှီပါ။

ဂဟောတ္တာ[1] –ယူ၍၊ [ဂါဟောတ္တာ–ယူစေ၍] ၊လေ၊ အဝေါစ၊ ဘဂ္ဂေ၊ အဟံ–ကို၊ မာတာပိတူဟိ–တို့သည်၊ အဂါရသ္မာ၊ အနဂါရိယံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ဌာ၊ အနုညာတောဗွင့်ပြုအပ်ပါပြီ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ မံ–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု–ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေတော်မူပါ၊ ဝါ–ရှင်ရဟန်း ပြုပေးတော်မူပါ ၊လေ၊ ဘဂဝ တောမ–၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ရှင်အဖြစ်ကို၊ အလတ္တ–ရပြီ၊ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အလတ္တ–ရပြီ၊[2] အစိရူပသမ္ပဒေနာ–မကြာမြင့်သောကာလက မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဝါ–ရဟန်းပြုပြီး၍ မကြာမြင့်သေးသော၊ အာယသ္မာ သုဒိန္နော–သည်၊ ဧဝဝုတ္တေ–ဤသို့သောရှိကုန်သော၊ ဓုတဂုဏော–ကိလေသာတို့ကိုလွှပ်ခါချကြောင်း ဂုဏ်အကျင့် တို့ကို၊ သမာဒါယ–ယူ၍၊ ဝါ–ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္တတိ–ဖြစ်၏၊ (ကျင့်၏)အာရญိ ကော–တောင်ကုန်ခြင်းအလေ့ရှိသည်၊ ဝါ–အာရญကင်ဓုတင်ဆောင်သည်၊ ပိณ္ဍပါတိကော[3] –ဆွမ်းအကျိုးငှာ (ဆွမ်းခံ) လှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ–ပိณ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင် သည်၊ ပံသုကူလိကော–ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ–ပံသုကူ ဓုတင် ဆောင်သည်၊ သပဒါနုစာရီကော–ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ လှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ–မလျှော်မပေါ်, မပြတ်ကျော်ဘဲ, အိမ်စဉ်မလပ်, ဆွမ်းရပ်လေ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ အညတရံ–တစ်ခုသော၊ ဝန္ဓိဂါမံ–ဝန္ဓိမင်းတို့၏ရွာကို၊ ဝါ–ဝန္ဓိတိုင်းက ရွာကို၊ ဥပနိဿာယ–မှီ၍၊ ဝိဟရတိ။

ဧတာနေ ခေါ ပန သမယေန ၊ရဟ၊ ယာဝေတ္ထိ။ [ဓမ္ဓဒိန္နကတ္တာ စာဝိဒ်(၁၆)၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ။] မေ–၏၊ ဝေသာလိယံ–၌၊ ဗဟူ–ကုန်သော၊ ဉာတီ–တို့သည်၊ အမှာ[4] –သုံးဆောင် ခံစားအပ်သော ကာမဂုဏ်, ထိုကာမဂုဏ်၏ အဆောက်အအုံတို့ဖြင့် လောက်လုံကြွယ်ဝကုန်၏၊ မဟဒ္ဓနာ–ဓြေဝယ်ဖြူပ်ထား, မျှားသော်ဥစ္စာရှိကုန်၏၊

၁။ ဂဟောတ္တာ ။။ ဟု ပါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ [၂၀၆] ရှု၀။

၂။ စ ပန ။ ။ "အစိရူပသမ္ပဒေနာ ။ ပနာယသ္မာ"ဟု ပါဠိတော်၌ "စ ပန" ပါ၏၊ ထိုကို "စ ပန–ထပ်၍ဆက်ဦးမည်"ဟု ပေးပါ။

၃။ ပိณ္ဍပါတိကော ။ ။ အပေါင်း အာဒိသ၏ သဝိတ်၌ ကျခြင်းကို ရှာခြင်း အလေ့ရှိသည်၊ ဝါ–ဆွမ်းခံလှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ပံသုကူလိကော–မြေပုံမှာလှား, ဓြေမှုန်အား နှယ်, စက်ဆုတ်ဖွယ်သို့ ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်း အလေ့ ရှိသည်၊ ဝါ–မြေပုံအထက်, ကမ်းကဲ့သို့ တက်နေသောသင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ ရှိသည်။ ဤသို့သဒ္ဒတ္ထဆိုပါ။

၄။ အညွှန်း ။ ။ အမှာ မဟဒ္ဓနာ မယ်ဘောဂါ၊ [၂၀၇]။ ပဟူတာဘောတ ရှုပရဘောဂ, ပဟူတ ဝိတ္ထုပ္ပကရဏာ, ပဟူတဓနဓညာ၊ [၂၀၈]။

မဟာဘောဂါ–နေ့စဉ်အမြဲ သုံးစွဲအပ်သော များသော အသုံးအဆောင်ရှိကုန်၏၊ ပဟူတ ဘတရူပရတေတာ–သာ၍များသော ရွှေငွေရှိကုန်၏၊ ပဟူတ ဝိတ္တူ ပဟရဏာ–များသော နှစ်သက်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အဝတ်တန်ဆာ ရှိကုန်၏၊ ပဟူတခဇဝေါ–များသော် ရတနာ(၇)ပါးဟူသော ဥစ္စာ, ကောက်ပဲသီးနှံဟူသော ဝေါ ရှိကုန်၏။

အဟံ–သည်၊ ဥတိ–တို့ကို၊ ဥဝနိဿာယ–၍၊ ယံနူနဝိဟရေယျံ–အကယ်၍ နေရပါမူ ကောင်းလေစု၊ ဥတိ–တို့သည်၊ မံ–ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဒါနာနိ–အလှူတို့ကို၊ ဒဿန္တိ–လှူကြရလိမ့်မည်၊ ပုညာနိ–တို့ကို၊ ကရိဿန္တိ–ပြုကြရလိမ့်မည်၊ ဘိက္ခူစ–တို့သည်လည်း၊ လာဘံ–လာဘ်ကို၊ (ပစ္စည်းလေးပါးကို)၊ လစ္ဆန္တိ–ရကြလိမ့်မည်၊ အဟမ္ပိ–ငါလည်းပဲ၊ ဝိတ္ထာကေန–ဆွမ်းဖြင့်၊ နကိလမိဿာမိ– ပင်ပန်းရလိမ့်မည် မဟုတ်၊ (ပင်ပန်းတော့မည်မဟုတ်)၊ ဣတိ–ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ ၊ပေ၊ သေနာသနံ–အိပ်ရာနေရာကို၊ သံသာမေတွာ– သိမ်းသိမ်းဆည်း၍ ၊ပေ၊ ကုဋုဝါရသာလာယံ [စာပိုဒ်–၂၃–၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီး။] ကလန္ဒပုဏ္ဏော–သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ ဓေသာလိ–သို့၊ အနုပဗ္ဗေါကိရ–ရောက်လာပြီတဲ့၊ ဣတိ–ကုန်ပြီ၊ တေ–ထိုဆွေမျိုးတို့သည်၊ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ–၏အတွက်၊ ဝါ–ဖို့၊ [တဒတ္ထာသမ္ဘဒါန်]၊ သဠိဗြောက်ဆယ်အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ထာလိပါကော–ဆွမ်းချက်ရာ အိုးတို့ကို၊ ဝါ–ဆွမ်းအိုးတို့ကို၊ ဘတ္တာဘိဟာရံ–ရှေ့ရှဆောင်အပ်သောဆွမ်းကို၊ အာဘိဟာရိ–ရှေ့ရှဆောင်လာကြကုန်ပြီ၊ [ပို့လာကြကုန်ပြီ] ၊ပေ၊ တေ ထာလိပါကော–တို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ–တို့အား၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ–စွန့်လှူ၍ ၊ပေ၊ သပဒါနံ–ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ၊ ဝါ–အစဉ်အတိုင်း၊ ဝိတ္ထာယ–ဝှာ၊ စရမာနော–လသော်၊ ယေန–၌၊ သဓာပိတု–မိမိမမည်းတော်၏၊ နိဝေသနံ–အိမ်သည်၊ (အတွင်)၊ တေန–သို့၊ ဥပသင်္ကမိ။

ဒုဝ။ ပေ၊ ဥတိဒါသီ–ဆွေမျိုးတို့၏ ကျွန်မသည်၊ (အမှုကထာနည်း)၊ ဝါ–ဆွေလိုမျိုးလို ကျွန်မသည်၊ (ဋီကာနည်း)၊ အာဘိဒေါသိကံ[1] –ပုပ်လိုးသည်၏ အဖြစ်

[1] ဘတ္တာဘိဟာရံ အာဘိဟာရိသု ။ ။ ဆွမ်းအိုးဗြောက်ဆယ် ဆောင်ယူလာသည် ဟုဆိုရာ ဆွမ်းမဝါဘဲ အိုးရည်းသက်သက် မဟုတ်၊ ဆွမ်းအပြည့်ပါသော အိုးများဟု သိစေလို၍ "ဘတ္တာဘိဟာရံ"ဟု ကဗျာဒီအဋ္ဌဝါသည်၊ ထိုဆွမ်းအိုး တစ်လုံး တစ်လုံးကား ရဟန်းဆယ်ပါး ဘုဉ်းပေးနိုင်လောက်အောင် ကြီးသည်။

[2] အာဘိဒေါသိကံ ။ ။ [၂၁၀၊ ၂၁၁]။ကုမ္ဘာသ်၊ [၂၁၂]။

ဖုတ်ရောက် ။ ။ အရှင်သုဒိန်သည် ဘုရားရှင် ဝါတော် ၁၂ ဝါမြောက်၌ ရှင်ရဟန်းဖြစ်၏၊ ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂၀–မြောက်၌ မိမိရှစ်ဝါ အရွယ်တွင် ဆွေမျိုးအိမ်သို့ ရောက်လာသည်။

ဟူသော် အပြစ်သည် လွမ်းမိုးအပ်သော၊ ဝါ–တစ်ညဉ့်လွန်ပြီးသော်၊ ကုမ္ဘာသံ–တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ်မှယောဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော် စားဖွယ်ကို၊ သဠေတုကာမာ–စွန့်ပစ်လိုသည်၊ ဟောဘိ၊ ပေ၊ ဘဂိနိ–နှမ၊ ဧတံ–အဲဒီဟာသည်၊ [သစ္စတံ သစ္စ+ဧတံ၊] ဆဠန်ယခမ်း–စွန့်ပစ်ထိုက်သည်၏ အပြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၊ ဝါ–စွန့်ပစ်ထိုက်သောသဘောရှိသည်၊ (သစ္စ)ဟောတိ–ဆုံ၊ (စဝံသတိ) မေ–၏၊ ဣဒေဏ္ဍ–ဤသပိတ်ခွံ၊ အာကိရ–လောင်းထည့်လိုက်ပါ၊ ဣတိ–ပြီ ; ၊ပေ၊ အာဘိဒေါသိကံ–သော၊ ဝါ–သော၊ တံ ကုမ္ဘာသံ–ကို၊ အာယသ္မတော် သုဒိန္နဿ–၏၊ ပတ္တေ–ခွံ၊ အာကိရိ–လောင်းထည့်စဉ်၊ ဟတ္ထာနဉ္စ–လက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ပါဒါနဉ္စ–ခြေတို့၏ လည်းကောင်း၊ သရဿ စ–အသံ၏ လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ–မှတ်သားအပ်ဖွယ်သော အခြင်းအရာကို၊ အဒ္ဓဂေါသိ–ယူပြီ၊ (ကောင်းစွာသိပြီ ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ အယျ–အရှင်မ၊ ယဏ္ဍ–ပြောပါရစေ၊ စာနေယျာသိ–သိပါ၊ အယျပုတ္တော–အရှင်သားဖြစ်သော သုဒိန္နော–သည်၊ အနုပဇ္ဇော– ရောက်လာပါပြီ၊ ဣတိ–ပြောပြီ၊ ခေ–ကျွန်မ၊ ဘဂ္ဂီ၊ သစ္ခံ–မှန်သောစကားကို၊ သစ္စ ဘဏာသိ–အံ့ဘယ်ရှိပြောဆုံ၊ (စဝံသတိ)၊ ဘဲ–သင့်ကို၊ အဒါသိ–ကျွန်မ၊ မဟုတ်သည်ကို၊ ကရောမိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ပြီ။

၃၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ အာယသ္မာ သုဒိန္နော–သည်၊ အာဘိဒေါသိကံ–သော၊ တံ ကုမ္ဘာသံ–ကို၊ အညတရံ–သော၊ ကုဋ္ဌမူလံ[၁]–နံရံခြေကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ–၏၊ အာယသ္မတော် သုဒိန္နဿ–၏၊ ဝိတာ၊ဝိ–သည်လည်း၊ ကမ္ဗုနှာ–အလုပ်မှ၊ (အလုပ်လုပ်ရာ အရပ်မှ)၊ အာဂစ္ဆေနှာ–ပြန်လာလတော်၊ အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ–ကို ၊ပေ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တံ–စားနေသည်ကို၊ အဒ္ဒသ–မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာနေ–ကြောင့် ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ (ကိ)၊ တာတ သုဒိန္န၊ အာဘိဒေါသိကံ–သော၊ ကုမ္ဘာသံ–ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ–စားနေ၏၊ (သူတစ်ပါးပိုင် အရပ်၌ ထိုင်၍ စားနေ၏)၊

၁။ ကုဋ္ဌမူလံ ။ ။ နံရံခြေရင်း၌ ထိုင်စားသည်ဟု ဆိုသော်လည်း သူတောင်းစားလူဆင်းရဲများကဲ့သို့ မလျော်ကန်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်စားသည်မဟုတ်၊ တတ်နိုင်သော အလှူရှင်တို့သည် ဓိမိတို့၏ အိမ်ဝင်းအတွင်း၌ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်သော ဆွမ်းစားစရပ်များ ဆောက်ထားကြ၏၊ ထိုစရပ်ကို တံတိုင်းဖြင့် ကာရံထားကြ၏၊ သောက်ရေသုံးရေများ အဆင်သင့်ထား၏၊ ရသေ့ ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းခံပြီးနောက် ထိုစရပ်၌ ထိုင်၍စားကြ၏၊ အရှင်သုဒိန်ထိုင်နေသော စရပ်လည်း ထိုစရပ်မျိုး ပင်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤအစဉ်အလာသည် ရှေးခေတ်က အလောင်ကြောကြောထီ ရိုဟန်တူ၏၊ သီဟိုဠ်မှာလည်း ထိုစရပ်မျိုး ရှိသည်၊ ၎င်းစရပ်ကို ကျမ်းစာများ၌ "အာသနသာလာ–ရှာတွင် ဆွမ်းစားစရပ်"ဟု သုံးလေ့ရှိသည်။

အတ္တိနာမ-ငါ့တို့မှာ-(အဖေတို့မှာ) ဥစ္စာရှိသေးသည် ; မဟုတ်ပါလား။ [အဖေတို့ မမွေးသေးပါ-ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္ဒ ၊လေ၊ ပရိဘုဠ္ဌိသသိ၊ အတ္တိနာမ-အဖေတို့မှာ အသက်ရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလား၊ [အဖေတို့ မသေသေးပါ၊ ဤကိစ္စမျိုးကို အဖေတို့ရှေ့မှောက်၌ မလုပ်သင့်ပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္ဒ ၊လေ၊ ပရိဘုဠ္ဌိသသိ-၏၊ အတ္တိနာမ-သင့်မှာ ရဟန်းတို့၏ ဝုဏ်အကျင့်ရှိနေသည်ဟု ထင်၏၊ [သို့အတွက် စက်ဆုပ်စရာကောင်းသော ဤမုန့်အသိုးကို အမြိုက်သုံးကဲ့သို့ ရွံရာခြင်းမရှိဘဲ စားနေနိုင်ပေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္ဒ ၊လေ၊ ပရိဘုဠ္ဌိသသိ-စားနေ၏၊ ဝါ-စားနေသည်မှာ၊ အတ္တိ နာမ-ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား၊ [မျက်စိဖြင့် မြင်နေရသော်လည်း မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္ဒ ၊လေ၊ ပရိဘုဠ္ဌိသသိ-၏၊ ဝါ-စားနေတာနော်၊ အတ္တိနာမ-ရှိမှ ရှိရပလေ, ဖြစ်မှဖြစ်ရပလေ။ [စိတ်ထဲမှာ မခံချင်မခံသာ ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်] တာတ သုဒိန္ဒ၊ သက်-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (မိမိပိုင်)ဖြစ်သော၊ ဂေဟံ-သို့၊ ဂန္တွဲ့ နနု နာမ-သွားထိုကိသည် မဟုတ်ပါလား၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဣဟပတိ-အိမ်ရှင် သူဌေးကြီး၊ တေ-၏၊ ဂေဟံ-သို့၊ အဂမိမှ-သွားခဲ့ကုန်ပြီ၊ (ရောက်ခဲ့ကုန်ပြီ) တတော-ထိုအိမ်မှ၊ အာဘိဒေါသိကော-သော၊ အယံ ကုမ္ဘာသော-ကို၊ (လဒ္ဓေါ-ရအပ်ပါပြီ) ဣတိ-ပြီ၊ [အဌကထာ၌ "လဒ္ဓေါ"ဟု ပါဌသေသ ထည့်သည်]။

၁။ အတ္တိ နာမ ၊လေ၊ ပရိဘုဠ္ဌိသသိ ။ ။ အဌကထာ၌ ၅-နည်းဖွင့်၏၊ ပထမနည်းနှင့်ဒုတိယနည်း၌ အတ္တိသည် ဝိဇ္ဇမာနတ္တ (ရှိ) အနက်ဟောနိုပါတ်၊ နာမသည် ဝုဏ္ဏနတ္တ (ဖေးခြင်းအနက်ဟော) နိပါတ်တည်း။ တတိယနည်း၌ အတ္တိသည် ဝိဇ္ဇမာ နတ္တနိပါတ်၊ နာမသည် မညတ္တ (ထင်မှတ်ခြင်း အနက်ဟော) နိပါတ်၊ စတုတ္ထနည်း၌ အနောဂဟနာ (မယုံကြည်ခြင်း) အနက်ဟော၊ အတ္တိနာမသဒ္ဒါနှင့် ဃဋ္ဋဂရုဝယ် ပရိဘုဠ္ဌိသသိ၌ ပစ္စုပ္ပန္နအနက်ဝယ် အနာဂတ်ဝိဘတ် သက်ထားသည်။ ပဉ္စမနည်း၌ အမရိသန (ထည့်မစဉ်းစားခြင်း) အနက်ဟော၊ အတ္တိနာမနှင့် ယှဉ်ရာဝယ် ပရိဘုဠ္ဌိသသိ၌ ပစ္စုပ္ပန္နအနက်ဝယ် အနာဂတ်ဝိဘတ်သက်။

အဌ္ဌနိ ။ ။ ဘတ်သာဒီကာ [၂၁၇, ၂၁၈, ၂၂၉]၊
ကမ္ဘည်းဘာသာဒီကာ, ဒုတိယတ္ထေ [၃၁၆]။

အထ ဣတိ ၊ပေ၊ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ–၏၊ ဗာဟာယ်–လက်မောင်းကို၊ ဂဟေတ္မာ–ကိုင်၍၊ (တစ်နည်း) အာယသ္မတော သုဒိန္နဿကို–၊ ဗာဟာယ်–၌ ၊ ဂဟေတ္မာ–၍ ၊ပေ၊ တာတ သုဒိန္န–ဒိန်၊ ဧဟိ–လာပါ၊ ဃရံ–အိမ်သို့၊ ဂမိဿာမ–သွားကြစို့ ၊ပေ၊ သကဝိတု–မိမိခမည်းတော်၏၊ နိဝေသနံ–သည်၊ (အတွင်) ၊ပေ၊ ဘုဉ္ဇ–ဘုဉ်းပေးပါ ၊ပေ၊ ဂဟပတိ၊ အလ်–တော်ပြီ၊ အဓု–ယနေ့ ၊ မေ–သည်၊ ဘတ္တကိစ္စံ–ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတံ–ပြုအပ်ပြီ ၊ပေ၊ သွာတနာယ–နက်ဖြန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သောကောင်းမှု ဝိတိပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ၊ ဘတ္တံ–ကို၊ အဓိဝါသေဟိ–လက်ခံပါ။

၃၃။ တဿာ ရတ္တိယာ–၏၊ အဓ္ဓယေန–ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ဟရိတေန–စိမ်းစိုသော၊ ဂေါမယေန–နွားချေးဖြင့်၊ ပထဝိ–ကို၊ သြပုဉ္ဇာပေတ္မာ–လိမ်းကျံစေ၍၊ ဟိရညဿ–ငွေအသပြာ၏၊ ဂေါ–တစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏဿ–ရွှေတုံး ရွှေခဲ၏၊ ဂေါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ပုဏ္ဏေ–အပုံတို့ကို၊ ကာရာပေသိ–ပြုစေပြီ၊ သြရတော–ဤဘက်၌၊ ဌိတော–တည်သော၊ ပုရိသော–သည်၊ ပါရတော– ဟိုဘက်၌၊ ဌိတံ–သော၊ ပုရိသံ–ကို၊ နု ပဿတိ–မမြင်ရ၊ ပါရတော–၌၊ ဌိတော–သော၊ ပုရိသော–သည်၊ သြရတော–၌၊ ဌိတံ–သော၊ ပုရိသံ–ကို၊ နု ပဿတိ–မမြင်ရ၊ တာဝမဟန္တာ–ထိုမျှလောက်ကြီးကုန်သော၊ ပုဏ္ဏာအဟောသုံ၊ တေ ပုဏ္ဏေ–ထိုအပုံတို့ကို၊ ကိလဉ္ဇေဟိ–ဖျာတို့ဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆာဒါပေတ္မာ–ဖုံးလွှမ်းစေ၍၊ မဏ္ဍေ–၌၊ အာသနံ–နေရာကို၊ ပညာပေတ္မာ–ခင်းစေ၍၊ (အခင်းခိုင်း၍) တိရောကရဏိယ–တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာဖြင့်

၁။ ဗာဟာယ် ဂဟေတ္မာ ၊ ။ အဋ္ဌကထာ ဤနေရာ၌ မပြင့်၊ နောက် "ပါအေသု ဂဟေတ္မာ"ကျမှ ဖွင့်ထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၂၂၉-၌] ဤဂုဏ်ဗျိုး၌ ရှေးဆရာများအလို "အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ+ဗာဟာယ်+ဂဟေတ္မာ – အရှင်သုဒိန်၏+လက်မောင်းကို+ကိုင်၍" ဟု လည်းကောင်း၊ "အရှင်သုဒိန်ကို+လက်မောင်း၌+ကိုင်၍"ဟု လည်းကောင်း ပေးပါ၊ ဋီကာတော်အတိုင်း "အရှင်သုဒိန်၏+လက်မောင်း ၌+ကိုင်၍"ဟု မဆေးနိုင်ပုံကို သတိပြု။ "တမေနံ နိရယပါလကာ ဗာဟာသု ဂဟေတ္မာ" ကဲ့သို့ "အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ ဗာဟာယ် ဂဟေတ္မာ " ဟုလည်း ပါကျ ရှိနိုင်သည်။ ယင်းပါကျ၌လည်း "အရှင်သုဒိန်ကို+လက်မောင်း၌+ကိုင်၍"ဟုလည်းကောင်း "အရှင်သုဒိန်၏+လက်မောင်းကို+ကိုင်၍"ဟုလည်းကောင်း နှစ်နည်းပင် ဆေးရသည်။

၂။ တိရောကရဏိယံ ပရိကွိဝိတ္မာ ၊ ။ ပထမနည်း၌ "တိရောကရဏိယံ" သည် တိရောသဒ္ဒေ ၀၁ ကရဏတ် ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဓောတက ဤပစ္စည်းဖြင့် ဖြိုးသော "တိရောကရဏီ" ပုဒ်နောင် ကရိယာဝိသေသနအနက်၌ သတ္တမီ ဝိဘတ်သက်ထားသည်၊ ဤအလို ဣတ္ထိယံ ကဲ့သို့ တိရောကရဏိယံ"ဟု ရသဖြင့် ရှိရမည်။

(အဝတ်အကာဖြင့်)။ ပရိက္ခိပိတ္တာ–ကာရ်ဏ်၍၊ (တစ်နည်း)၊ တိရောကရဏီယ်–တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ–ပတ်ဝန်းကျင်ပစ်ချ၍၊ အာယသ္မတော သုဒိန္နသ–၏၊ ပုရာဏဒုတိယိကံ–နစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော အမော်မကို၊ ဝါ–ဧနီးဟောင်းကို၊ အာမဇ္ဇေ သိ–ခေါ်၍ပြောပြီ၊ (ကိ) ဝဒု–ရွှေးမ၊ [ယေန အစ္ဆ သုဒိန္နော အာဂမိဿတိ–အနိယမထည့်၊] ယေန–အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အစ္ဆ–ယနေ့၊ သုဒိန္နော–သည်၊ အာဂမိဿတိ–လာလိမ့်မည်၊ တေန° –ထို့ကြောင့်၊ (သုဒိန် လာလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ ယေန အလက်ာရေန–ဖြင့်၊ အလက်တာ–တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊ (ပြင်ဆင်အပ်သည်)၊ သမာနာ–လသော၊ မေ–ငါ၏၊ ပုတ္တသ–သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နသ–သည်၊ ဗိယာ–ချစ်အပ်သည်၊ မနာပါ–မြတ်နိုးအပ်သည်၊ အဟောသိ–၊ တေန အလက်ာရေန–ဖြင့်၊ အလက်ရ–တန်ဆာဆင်ပါ၊ (ပြင်ဆင်ပါ)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ အယျ–အရှင်မ၊ ဧဝံ–ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိခေါ–လျှင်၊ ဃ၊ ပစ္စဿောသိ။ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၂၂–၌ အနက်ပေးနဲ့ပြီ။]

၃၄။ အထ ခေါ ၊ဃ၊ တေ ပုဗ္ဗေ–တို့ကို၊ ဝိဝရာယတ္တာ–ဖွင့်စေ၍၊ ဃ၊ အဝေါစ၊ (ကိ) တာတ သုဒိန္န၊ ဣဒံ–ဤဖွေနှင့်, ရွှေ ဥစ္စာတွေသည်၊ တေ–သင်၏၊ မာတု² –၏၊ မတ္တိကံ–အမိမှလာသော ဥစ္စာတည်း၊ (အဘွားဘက်က ပါလာသော ဥစ္စာတည်း)၊ ဣတ္ထိကာယ–မိန်းမတို့၏ ဥစ္စာပြစ်သော ရေရိုးဆပ်ပြာ ပန်းနံ့သာစသော

ဒုတိယနည်း၌ တိရောသဒ္ဒူပ ပဒ ကရောတ် + အနိယပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော တိရောကရဏီယ ဟူသော ပုလ္လိင်ပုဒ်နောင် ကံအနက်၌ အံ ဝိဘတ် သက်တားသည်။ [၂၂၁ ရှေ]။

၁။ တေနဟိ ။ ။ ပထမနည်း၌ တေနဟု တ–သည် နိယမဝါစက သဒ္ဒနာမ်ပုဒ်၊ ဟိတ်အနက်၌ တတိယာသက်၊ ဟိ–သည် အနက်မရှိသော ပဒပူရဏနိပါတ်၊ ထို၏ အနိယမကို "ယေန အစ္ဆ သုဒိန္နော အာဂမိဿတိ"ဟု ထည့်ပါ။ [အဌကထာ၌ ယသ္မာ–ဟုရှိသော်လည်း၊ တေန ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် လျော်အောင် ယေန–ဟု ထည့်သည်။] ဒုတိယနည်း၌ တေနနှင့် ဟိ နှစ်ပုဒ်လုံးပင် ဥယျောဇေ (တိုက်တွန်းခြင်း) အနက်ကိုဟောသော နိပါတ်တည်း။ "တေန ဟိ – တိုက်တွန်းပါ၏"ဟု ပေးပါ။ [၂၂၁–ရှေ]။

၂။ မာတု မတ္တိကံ ။ ။တေ–၏၊ မာတု–၏၊ [အရှင်သုဒိန်၏အမေ] မတ္တိကံ–အမိဘက်မှပါလာသော ဥစ္စာ၊ (အဘွားဘက်မှ ပါလာသော ဥစ္စာ၊) [ဤသို့ တစ်ဝါကျခွဲ၊] မာတိတော + အာဂတံ မတ္တိကံ–ဟုပြု၊ ဣတ္ထိကာယ–ကိုဣတ္ထိနံ+သဏ္ဌ ကာနိ–ဟုပြု၊ သဏ္ဌ ကတဒ္ဓိတ် က–ပစ္စည်း၊ ထို့နောက် တဒတ္ထသမ္ဘဒါနိ်အနက်၌ သ–ဝိဘတ်သက်၊ ထို၏ စပ်ပုဒ်ကို"လဒ္ဓံ"ဟု ထည့်ပါ။

အသုံးအဆောင် အဲကျိုးဝှာ၊ (လဒ္ဓံ–ရအပ်သော)၊ ဣတ္ထိဓနံ–မိန်းမ ဥစ္စာပေည်း။

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္နေ–၊ ဣဒံ–သည်၊ တေ–၏၊ မာတု–၏၊ မတ္တိကံ–အမိဥစ္စာတည်း၊ ဣတ္ထိကာယ–မိန်းမသား၏၊ ဝါ–သည်၊ (လဒ္ဓံ–ရတိုက်သော) ဣတ္ထိဓနံ–မိန်းမဥစ္စာတည်း၊ ပေတ္တိကံ–အဖ၏ဥစ္စာသည်၊ ဝါ–အဖဘက်က ပါလာသော ဥစ္စာသည်၊ အည်–မြေဝယ်မြှုပ်ထား, အတိုးပွားသဖြင့်, အခြားအပြင်, အမျှားပင် ရှိပါသေး၏၊ ဝိတာမဟံ–ဘိုး, သားတို့၏ ဥစ္စာသည်၊ ဝါ–ဘိုး, သားတို့မှ ပါလာသော ဥစ္စာသည်၊ အည်–၏၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဟိနာယ–နိမ့်ကျသော လူ့အဖြစ် အကျိုးဝှာ၊ အာဝတ္တိတ္တာ–ပြန်လည်၍၊ (လူထွက်၍)၊ သောဝါ စ–စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း၊ ဘုဇ္ဈိတုံ–သုံးဆောင်ခံစားခြင်းဝှာ၊ ပုညာနိစ–တို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ–ဝှာ၊ လဒ္ဓာ–ရအပ်ပါကုန်၏၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဟေ–လာပါ၊ ပေ၊ ကရောဟိ၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘာတ–ဖခင်၊ နု ဥဿဟာမိ– (လူထွက်ဖို့ရန်) - မစွမ်းနိုင်ပါ၊ နု ဝိသဟာမိ–မရဲဝံ့ပါ၊ အဘိရတောဟံ– အလွန်မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဟံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရာမိ–ကျင့်နေပါ၏၊ ဣတိ–ပြီ။

ဂဟပတိ–အိမ်ရှင်သူဌေးကြီး၊ တွံ–သည်၊ သစေ နာတိကမေယျာသိ– အကယ်၍ တည်ရှိပြီးသော ချစ်ခြင်းကို ဆွဲငင်၍ မပစ်လိုက်အံ့ (စိတ်မဆိုးအံ့)၊ (ဝေဿတိ) တံ–သင့်ကို၊ ဝဲဒေယျာမ–ပြောလိုပါကုန်၏ ၊ပေ၊ ဧတာနေ ဟိ–တိုက်တွန်းပါ၏၊ တွံ–သည်၊ မဟာဇ္ဇနော မဟာဇ္ဇနော– ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော၊ သာဝတ္ထိယသိမ္ဘကေ– ဝိုက်ဆံလျှော်ရည် အိတ်တို့ကို၊ ကာရာပေတွာ–၍၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏာသု–ငွေ, ရွှေဖြင့်၊ (ငွေဒင်း, ရွှေတုံး ရွှေခဲဖြင့်) ပူရာပေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ သကဋေဟိ–တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာဟာပေတွာ–ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ ဂဂ်ါယ–ဂင်္ဂါမြစ်၏၊ မဇ္ဈေ–အလယ်၌၊ သောတေ–ရေအလျှည်း၌၊ ဩပါတေဟိ–အောက်သို့ကျစေပါ၊ (သွန်ချပါ)။

တစ်နည်း ။ ။ ဒုတိယနည်း၌ "မာတု မတ္တိကံ–အမိ၏ အမိဥစ္စာ"ဟု ဆိုသော်လည်း အမိနှစ်ယောက်မဟုတ်၊ အရှင်သုဒိန်၏အမိ တစ်ယောက်တည်းသာ [မာတု+ သဏ္ဌာ မတ္တိကံဟုပြု။] မာတု+သဏ္ဌာ ဟူသော ဝါကျအနိုက်၌ ဝိသေသအနက်ကို ယောဇိုင်သော်လည်း "မတ္တိကံ"ဟု တန်ခိုးပြီးသောအခါ ဥစ္စာသာမည်ကိုသာ ယောသောကြောင့် "မာတု"ရှေ့က သမ္ပန်တစ်ပုဒ် ကူးရသည်။ ဣတ္ထိကာယ၌ ဟိနာ + ဣတ္ထိဣတ္ထိကာ–ဟုပြု၊ ကာ–ပစ္စည်း ဟိန အနက်၌သက်၊ ထို့နောက် သမ္ပန်အနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်၊ (တစ်နည်း) ကတ္တားအနက်၌ တတိယာသက်၊ "လဒ္ဓံ"ဟု ပါဠိသော်သထည်း၍ စပ်ပါ။

တံ–ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ သွန်ချရခြင်းသည်)၊ ဟိ–ယဟေတု–အာဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဂဟပတိ၊ ဟိ–အကြင်ကြောင့်၊ တေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ တ(ဟောနိဒါနံ) –ထိုဥစ္စာဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ယံ ဘယံ ဝါ–အကြင်ကြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယံ ဆဗ္ဗိတတ္တံ ဝါ–အကြင်ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နှလုံးခုန် ရင်တုန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယော) လောမဟံသော ဝါ–အကြင် အမွေးတို့၏ ရွှင်လန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယော) အာရကော ဝါ–အကြင် စောင့်ရှောက်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အိမ်တွင်း အိမ်ပ, နေ့နေ့ညည စောင့်ရှောက်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သော–ထို ဘယ, ဆဗ္ဗိတတ္တ, လောမဟံသ, အာရက္ခသည်၊ တေ–သင်၏၊ ဝါ–မှာ၊ နု ဘဝိဿတိ–ဖြစ်တော့မည် မဟုတ် ၊ပေ၊ အနတ္တမနော–မိမိစိတ် မရှိသည်၊ ဝါ–မနှစ်သက် မကျေနပ်သည်၊ အယောသိ၊ (ကိံ)– အာဘယ်သို့ပြော၍ မနှစ်သက် မကျေနပ်သနည်း)၊ ကထံဟိ –အာဘယ်ကြောင့်၊ ပုတ္တော–သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ စဝံ–သို့၊ ဝက္ခတိ နာမ–ပြောရသနည်း၊ (ပြောရဝါလိမ့်)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ မနှစ်သက် မကျေနပ်ဖြစ်ပြီ။

:

၁။ တတော နိဒါနံ ။ ။ တ+နိဒါန+ယ တည်၊ တနောင် ပထမာအနက်၌ တော ပစ္စည်းသက်၊ နိဒါန နောင် သိ သက်၊ ယနောင် သ သက်၊ တတော + နိဒါနံ+ယသ ဟု သမာသ်ဝါက္ကဖြစ်၏၊ ဧဟုဒ္ဓိဟိ စပ်၍ သမာသ်ပြီးသောအခါ တော ပစ္စည်းမကျသော အလုတ္တသမာသ်။ [ပါရာဇိကတ် ဘာသာဋီကာ ပထမတွဲ ၁၅၈–၌]။

တစ်နည်း ။ ။ တ + နိဒါန + ယ တည်၊ တ–နောင် သိ–သက်၊ တော–ပြု၊ တတော+နိဒါနံ+ယသ–ဟု သမာသ်ဝါက္ကဖြစ်၊ ဧဟုဒ္ဓိဟိပြီးသောအခါ ထိုတော မကျသော အလုတ္တသမာသ်၊ [ဘာသာဋီကာ ၀ တွဲ ၁၅၈၊ ၃ တွဲ ၂၂၆–၌]။

တစ်နည်း ။ ။ တရိုးနေရာ၌ ဤပုဒ်ကို ဝါက္ကဟုဆိုး၏။ ထိုအလို တ–နောင် ဟိတ်အနက်၌ တော ပစ္စည်း၊ နိဒါန–နောင် ဟိတ်အနက်၌ ပထမာသက်၊ "တတောနိဒါနံ–ထိုအကြောင်းကြောင့်"ဟု ဆိုး။ ထိုနည်း ဤနေရာ၌ မဖွင့်။

၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဝဏ္ဏတိ ။ ။ ဂရုဟာ အနက်ယာ နာမ နိပါတ်နှင့် ယှဉ်ရာဝယ် အတိတ်အနက်၌ ဘဝိဿန္တိ သက်ထားသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအနာဂတ်ဝိဘတ်သည် အတိတ်အနက်ယောဟု မှတ်ပါ၊ မြန်မာ၌လည်း "ဘာပြုလို့ ဒီလို ပြောပါလိမ့်၊ ဘာကြောင့် ဒီလို လုပ်ပါလိမ့်"ဟု "လိမ့်"အသုံးရှိ၏။ ထို "လိမ့်" လည်း အနာဂတ်မဟုတ်၊ အတိတ်ပင်။ [နာမေ ဂရုဟာ ဝိမှ ယေသု–မောဂ္ဂလ္လာနိ၊ ကထံ ဟိ နာမ ယောဓဂတိတော နာဂတသော ဝယောဓေါ–နိတိသုတ်]။

၃၅။ အထ ခေါ ၊ပေ၊ ပုရာဏဒုတိယိကံ–ရှေးဦးပြုစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မကို၊ အာမဇ္ဇေသိ–ခေါ်၍ပြောပြီ၊ (ကိ)၊ ဝဓ–ရွေးမ၊ တေန ဟိ–တိုက်တွန်းပါ၏၊ (တစ်နည်း) [ယေန မာတုဂါမသဒိသံ ဗန္ဓနံ နတ္ထိ–ဟု အနိယမထည့်၊ ယေန–အကြောင်းအကြောင်းကြောင့်၊ မာတုဂါမသဒိသံ–မာတုဂါမနှင့်တူသော၊ ဗန္ဓနံ–အနှောင်အဖွဲ့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ။] တေန–ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ [ဟိ–အနက်မရှိ]၊ [တုယှံ ဝိ ဝစနံ ကရေယျ–ဦးစပ်]၊ တွံ–ကို၊ ဝိယာ စ–ချစ်လည်း ချစ်အပ်ပါ၏၊ မနာပါ စ–မြတ်နိုးလည်း မြတ်နိုးအပ်ပါ၏၊ ပုတ္တော–သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ တုယှံ ဝိ–သင်ရွေးမ၏လည်း၊ ဝစနံ–စကားကို၊ အပ္ပေဝ နာမ ကရေယျ–ပြုတန်ရာပါ၏၊ (လိုက်နာတန်ရာပါ၏)၊ ဣတိ–ပြီ၊ ပေ။

အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ–၏၊ ပါဒေသု–ခြေတို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ–ကိုင်၍၊ (တစ်နည်း) အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ–ကို၊ ပါဒေသု–တို့၌၊ ဂဟေတ္တာ–၍ ၊ပေ၊ အယျပုတ္တ–အရှင်သား၊ ယာသံ–အကြောင်နတ်သမီးတို့၏၊ ဟေတု–အကြောင်းကြောင့်၊ တွံ–အရှင်သားသည်၊ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရသိ–ကျင့်နေ၏၊ တာ အစ္ဆရာယော–ထိုနတ်သမီးတို့သည်၊ ကိဒိသာ နာမ–အဘယ်ကဲ့သို့ ရှိအပ်ပါကုန်သနည်း၊ (ဘယ်လောက်လှပါကုန်သနည်း၊) ဣတိ–ပြီ၊ ဘဂိနိ–နမ၊ 'အဟံ၊ အစ္ဆရာနံ–တို့၏၊ ဟေတုံ–အကြောင်းကြောင့်၊ ဗြဟ္မစရိယံ–ကို၊ နု စရာမိ–ကျင့်နေသည်မျှ၊ ဣတိ ၊ပေ၊ ပုရာဏ ဒုတိယိကာ–သည်၊ အဖွတရှေ–ယနေ့ကို အစပြု၍၊ မံ–ကို၊ အယျပုတ္တော–အရှင်သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နော–သည်၊ ဘဂိနိဝါ အေန–ဘဂိနိဟူသော စကားဖြင့်၊ (ဘဂိနိဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်)၊ သမုဒါစရတိ–ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို၏၊ ဣတိ–ဤသို့တွေးမိ၍၊ တတ္ထေဝ–ထိုအရပ်၌ပင်၊ မုဆိတာ–လွန်စွာဖြစ်သော တွေဝေ မိန်းမောခြင်းရှိသည်)၊ (မိုက်ကန်းဖြစ်သွားသည်၊) (ဟုတ္တာ) ပပတာ–လဲကျသွားပြီ။

အထ ခေါ ၊ပေ၊ ဂဟပတိ၊ သောဒေနံ–ကို၊ သစေ ဒါတဗ္ဗံ–အကယ်၍ ပေးလှူထိုက်သည် ဖြစ်အုံ၊ ဒေထ– ပါကုန်၊ နော– တို့ကို၊ မာ ဝိဟေဌယိတ္ထ–

အညွှန်း ။ ။ ပုရာဏဒုတိယိကံ ၂၂၈။ 'ဓေန ဟိ – ၂၂၈။ ပါဒေသု ဂဟေတ္တာ– ၂၂၉။

၁။ အစ္ဆရာနံ ဟေတု။ ။ မောဂ္ဂလ္လာန် "ဆဋ္ဌိဟေတုတ္ထေ"သုတ်အလို "အစ္ဆရာနံ–နတ်သမီးများဟူသော၊ ဟေတု –အကြောင်းကြောင့်–ဟု တုလျှတ္တပေးပါ။ အဋ္ဌကထာ၌–"ဒေဝစ္ဆရာနံ ဒေဝနာဋိကာနံ ကာရဏာ"ပုဒ်၌ သမ္ဘန်+သမ္ဘန် အနက်ပေးပုံကို ကြည့်၍ "အစ္ဆရာနံ–တို့၏၊ ဟေတု–အကြောင်းကြောင့်၊"ဟု ပေးသည်၊ [ဘာသာဋီကာ–၂၃၀–ရှ]။

ဥစ္စာကိုပြု, မာတုဂါမကို လွတ်ခြင်းဖြင့် မည့်ဦးဆဲကြပါနှင့် ၊လေ၊ ဘုတ္တာဝီ–ဆွမ်းစားပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဩနီတ ·ပတ္တပါဏိ–သော၊ အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ–ကို၊ စတေဒေါစ– (ကိ) တာတ သုဒိန္န၊ ဣဒံ ·ကုလံ –ဤအမျိုးသည်၊ အမုံ ၊လေ၊ ပဟူတခေနည်း။ [စာဝိဒ်နံပါတ် (၃၀)၌ အနက်ရေးနဲ့ပြီ၊ ဧကဝုစ် ဗဟုဝုစ်သာထူး၏]။ လဗ္ဘာ ၊လေ၊ စရာမိတိ၊ [၃၄–အတိုင်း ·ပေးပါ၊] ဒိဝေါ်ဝိ–သားမျိုးရှေကိုလည်း၊ (အမျိုးအဆက်ဖြစ်သော သားကိုလည်း)၊ ဒေဟိ–ပေးပါ၊ ·နော–တို့၏၊ အပုတ္တကံ–အမွေခံမည့် သားသမီးမရှိသော၊ သာပတေယျံ–ဥစ္စာနှစ်ကို၊ လိဗ္ဘဝိယော–လိဗ္ဘဝိမင်းတို့သည်၊ မာ အတိဟာရာပေသုံ–လွှမ်းမိုး၍ မဆောင်ပါစေကုန်နှင့်၊ (မသိမ်းယူပါစေနှင့်)၊ [မသိမ်းယူစေချင်ပါ–ဟု ဆိုလိုသည်]၊ ဣတိ–ပြီ၊ အမ္ဘ–၊ မေ–သည်၊ တေ–ဤသားမျိုးစေ့ပေးမှုကို၊ ကာတုံ–ဝှာ၊ သက္ကာ–စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ ပေ၊ စတရဟိ–ယခုအခါ၌၊ ·ကဟံ–အဘယ်အရပ်၌၊ ဝိဟရသိ–နေသနည်း ၊လေ။

၃၆။ ဝေ–ရွှေးမ၊ တေန ဟိ–ပါ၏၊ ယဒါ–၌၊ ဥတုနီ–ဥတုရှိသည်၊ (ဥတုလာသည်)· အဟောသိ၊ တေ–၏၊ ပုတ္တံ–ဥတုပန်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်သည်၊ (ပွင့်သည်)၊ ဟောတိ၊ အထ–ဥတုပန်းပွင့်ရာ, ထိုအခါ၌၊ ဝေ–အား၊ အာရောစေယျာသိ–ပြောပါ၊ ပေ၊ နစိရသေဝ–မကြာမီပင်၊ ဥတုနီ၊ အဟောသိ၊ အသာ–ထိုသူမ၏၊ ပုတ္တံ–သည်၊ ဥပ္ပန္နံ ၊လေ၊ ပုရာဏဒုတိယိကံ–ကို၊ အာဒါယ–ခေါ်ယူ၍ ၊လေ၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–၏၊ ဗာဟာယံ–လက်မောင်းကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ကိုင်၍၊ (တစ်နည်း)· ပုရာဏဒုတိယိကာယ–ကို၊ ဗာဟာယံ–၌၊ ဂဟေတ္ဝာ–၍၊ မဟာဝနံ–မဟာဝုန်တောသို့၊ အဗ္ဘောဂါဟေတ္ဝာ–သက်ဝင်၍၊ သိက္ခာပဒေ–ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ–ပညတ်တော် မမူအပ်သေးမီ၊ အနာဒီနဝဒဿော–အပြစ်ကိုမမြင်သည် (ဖြစ်၍)၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–၌၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ မေထုနံ ·ဓမ္မံ–မေထုန်အကျင့်ကို၊ အာဘိဝိညာပေသိ–ဖြစ်စေပြီ၊ သာ–ထိုသူမသည်၊ တေန–ထိုလွန်ကျူးမှုကြောင့်၊ ဂဗ္ဘံ–ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှိ–ယူပြီ။

ဘုမ္မာ–မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ–နတ်တို့သည်၊ သဒ္ဒံ–အသံကို၊ အနုဿာဝေသုံ–တစ်ဆင့်ကြားသိစေကြကုန်ပြီ၊ (ကိ) ဘော–ဆိုအချင်းတို့၊ ဘိက္ခုသံဃော–သည်၊ နိရုဒ္ဓခေါ ဝတ–ရှေးအခါက, ဒုဿီလဟု, နိုးသူမရှိလေစွတ်ကော်၊ နိရာဒီနဝေါ (ဝတ)–ဒုဿီလညစ်, အပြစ်မရှိလေစွတ်ကော်၊ ကလနဒုဗ္ဘေန–သော၊ သုဒိန္နေန–သည်၊ အမ္ဘုဒ်–ဒုဿီလဟုသော, နိုးမှုကို၊ ဥပ္ပါဒိတံ (ဝတ)–ဖြစ်စေအပ်ပြီတကား ၊လေ၊

ဣတိ–ဤသို့ ကြွေးကြော်ကြွေးကွန်းပြု၊ ပေ၊ စာတုမဟာရာဇိကာ–စတုမဟာရာဇိတုံ့ခဲ့ နေကုန်သော၊ ဝါ–စတုမဟာရာဇိတုံ့သားဖြစ်ကုန်သော ပေ၊ တာဝတိံသာ–တာဝတိံသာ ဘုံ၌ နေကုန်သော ၊ပေ၊ ဗြဟ္မကာယိကာ–ဗြဟ္မာ့အပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ–ဗြဟ္မာတို့သည် ၊ပေ၊ ဣတိဟ–ဤသို့လျှင်၊ ဧတေန ခဏေန–ထို (လွန်ကျူးရာ) ခဏချင်းဖြင့်၊ ဧတေန မုဟုတ္တေန–ထို (လွန်ကျူးရာ) တစ်မဟုတ်ချင်းဖြင့်၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ – အကန်ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်၊ သဒ္ဒေါ၊ အဗ္ဗုဂ္ဂစ္ဆိ – လွှမ်းမိုးမြည် တက်ပြီ၊ ပေ။

(ဝိ) တဿ ဂုဏ္ဍဿ–ထိုကိုယ်ဝန်၏၊ ပရိပါကံ–ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ အဗ္ဘာယ–ဖွဲ့၍ ပုတ္တံ–ကို၊ ဝိဇာယိ–ဖွားမြင်ပြီ၊ ["ဝိဇာယိ ဖြစ်စေပြီ"ဟု ပေးလျှင် ကဲ့ရိတ် ထားယ ပစ္စည်း၊] တဿ ဒါရကဿ–ထိုကလေး၏၊ [နာမ်၌ စပ်၊] ဒီဃကောတိ နာမ်–ဒီဃကဟူသော အမည်ကို၊ အာကံသု–ပြုကြကုန်ပြီ (မှည့်ကြကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ တေ–ထိုသားအမိနှစ်ယောက်တို့သည်၊ အပဝရေန–တစ်ပါးသော၊ သဒ္ဓေယ္ယေန–အစေ၌၊ ဥဘောနှစ်ယောက်လုံးတို့သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဂါရသ္မာ၊ (နိက္ခမိတ္တာ) အနဂါရိယ–သို့၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–ကပ်ရောက်၍၊ အရဟတ္တံ–အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္ဆိကံသု–မျက်မှောက်ပြုကြ ကုန်ပြီ၊ [မျက်စိအောက် ရောက်နေသကဲ့သို့ အတင်အရှုံး သိမြင်ခြင်းကို "မျက်မှောက်ပြု" ဟု ခေါ်သည်]။

(ဝ) ၃၇။ အထ ခေါ ၊ ၌၊ အာယသ္မာတော သုဒိန္နဿ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကုက္ကုစ္စံ–ကုက္ကုစ္စသည်၊ ဝါ–စက်ဆုပ်အပ်စွာ, မူအရာဟု, နောင်ခါတစ်ဖန်, ပူပန်ခြင်းသည်၊ အဟုဒေဝ–ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပ္ပဋိသာရော–နလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ ဝါ–ကျူးလွန်မှု နောက်, ခွဲလျှောက်၍, ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်, ထွေးတောခြင်းသည်၊ အဟု(ဒေ)–သည်သာ၊ (ကိုယ်–အဘာယ်သို့တွေး၍ ကုက္ကုစ္စ ဝိပ္ပဋိသာရ ဖြစ်သနည်း)၊ ယာဟံ–အကြောင်ငါသည်၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ သွာကွာတော–ရောင်းစွာ ဟောပြအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ–တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–ရှင်ရဟန်းပြု၍၊ ယာဝဇီဝं–အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ (အသက်ထက်ဆုံး)၊ ပရိပုဏ္ဏံ–ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံစွာ၊ ပရိသုဒ္ဓံ–ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စွာ၊ ब्रह्मစရိယं–သီကွာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူ အပ်သည့် မြတ်သောအကျင့်ဟူသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ စရိတုं–ဝတ်၊ နာသက္ခိं–မစွမ်း နိုင်ခဲ့၊ (တဿ) မေ–ထိုငါ၏၊ ဝါ–ထိုငါ့မှာ၊ အလာဘာ–ဗျာန်အစရှိသောဂုဏ်တို့ကို မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ–ဖြစ်ကုန်လေစွတကား၊ (တဿ) မေ–၏၊ ဝါ–

အဋ္ဌန်း ။ ။ ကုက္ကုစ္စံ ဝိပ္ပဋိသာရော–၂၄၄။ အလာဘာ ဝတ ဣတိ ၊ နု ဝတ မေ လာဘာ–၂၄၅။ ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ မေ–၂၄၆။ ယေဘုယ်ား ၊ပေ၊ စရိတုं–၂၄၆။

သည်၊ ပဋိလဒ္ဓါဝိ–ရအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗဇ္ဇာသရဏဂမန်နှင့် သိက္ခာသမာဒါနဝတ်တို့သည်လည်း၊) နှ လာဘာ တဝ–လာဘ်မဟုတ်ကုန်လေစွတကား၊ ဝါ–ရအပ်သည့် မမည့်ကုန်လေစွတကား၊ (တသ) မေ–သည်၊ (ဣဒံ သာသနံ–ကို)၊ ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ–မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွတကား၊ (တသ) မေ–သည်၊ (ဣဒံ သာသနံ–ကို)နှ သုလဒ္ဓံ ဝတ–အခြားသူတို့ကဲ့သို့ ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွတကား၊ ဝါ–အရမတော်လေစွတကား၊ ဣတိ–ဤသို့တွေးမြဲ ကုဋ္ဌာ၂စု, ဝိပွဇ္ဇိသာ ဖြစ်ပြီ။

သော–သည်၊ တေနေဝ ကုဋ္ဌာ၂ဿ–ကြောင့်ပင်၊ တေန (ဇဝ) ဝိပွဇ္ဇိသာရေန–ကြောင့်ပင်၊ ကိသော–ကြီးလှိုဝိန်ချီးသည်၊ လူဓေါ–အသားအရေ ခြောက်ကပ်သည်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော–မကောင်းသောအဆင်းရှိသည်၊ ဥပ္ပဏ္ဏပ္ပဏ္ဏကာယတော–ဖြစ်သော အလွန်ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသောအဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ (အသားအရေ ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်နေသည်၊) ဓမနိသန္ထတဂတ္ထော–အကြောတည်းဟူသော ကွန်ရက်သည် ဖြန့်ခင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (အသွေးအသားကုန်စန်းမြှ အကြောများ ပေါ်နေသည်၊) အပ္ပောသိ၊ အန္ဓ မနော–အတွင်းမှ်တည်သောစိတ်ရှိသည်၊ (အတွင်းရွေးရွေးနေသည်၊) လိနမနော–တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဒုက္ခီ–စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ ဒုမ္မနော–မကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ–ဖောက်ပြန်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဝိပွဇ္ဇိသာရီ–နှလုံးမသာယာခြင်း သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဠာ$ယိ–ကြီမှိုင်နေပြီ၊ ["ပဠာယိ–ပခုံးရေပြတ်, မြည်းသတ္တဝါ, ကဲ့ပမာလို, ဟိုဟိုဒီဒီ , ကြီမှိုင်နေပြီ"ဟု အကျယ်ပေးပါ။]

ဒုစ။ ပေ၊ အာဝုသော သုဒိန္န၊ တွံ–သည်၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေးဦး၊ ဝဏ္ဏဝါ–လှပသော အဆင်းရှိသည်၊ ဝိတိဏ္ဏော–ပြည့်ဖြိုးသော ဣန္ဒြေရှိသည်၊ ပသန္နမုခဝဏ္ဏော–ကြည်လင်သောမျက်နှာအဆင်းရှိသည်၊ ဝိပွသန္နဆဝိဝဏ္ဏော–အထူးကြည်လင်သော အရေအဆင်းရှိသည်၊ အဟောသိ–၊ သော တွံ–သည်၊ [ဒါနိနှင့် ဧတရဟိ–ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိသောကြောင့် ဒါနိထက် ဝိုရှည်သိလွယ်သော "ဧတရဟိ"ပါသဖြင့် ဒါနိသည် အနုက်မရှိ] ဧတရဟိ–ယခုအခါ၌၊ ကိသော–သည် ၊ပေ၊ ပဠာယသိ–ကြီမှိုင်းနေ၏၊ ကစ္စိ–အဘယ်သို့နည်း၊ (ဘယ်လိုလဲ)၊ တွံ–၊ အနဘိရတော မမ္မေ,မလျှော်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဗြဟ္မစရိယံ–ကို၊ စရသိနော–ကျင့်နေသလော၊ ဣတိ–ကုန်ပြီ၊ ["နော" သည် နှနှင့် အနက်တူသော ပုဗ္ဗာ အနက်ဟော် နိပါတ်]။ အာဝုသော–တို့ ၊ပေ၊ နှ စရာမိ–ကျင့်သည်မဟုတ်၊ မေ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ကတံ–ပြုအပ်ပြီးသော၊ ပါပကမ္မံ–

အညွှန်း ။ ။ လူဓေါ စသည်–၂၄၇၊ ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော–၂၄၈။

မကောင်းမှုသည်၊ အတ္တိ–ရှိပါ၏၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–ဌ၊ မေထုနော ဓမ္မော–ကို၊ ပဋိသေဝိတော–မှီဝဲအပ်ပါ၏ ၊ပေ။

အာဝုသော သုဒိန္နေ၊ ယံ[1] –အကြင်မကောင်းမှုကြောင့်၊ တံ–သည် ၊ပေ၊ နု သက္ခိဿသိ–စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ တော–၏၊ (တံ–ထိုမကောင်းမှုသည်) ကုက္ကုစ္စာယ–ကုက္ကုစ္စအကျိုးငှာ၊ အလံ–စွမ်းနိုင်ပါပေ၏၊ ဝိပ္ပဋိသာရာယ–ငှာ၊ အလံ–၏၊ အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အနေကပရိယာယေန–ဖြင့်၊ ဝိရာဂါယ[2] –ဘဝစည်းစိမ်တို့၌ မတပ်မက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ – ဘဝစည်းစိမ်တို့၌ မတပ်မက်သော လောကီလောကုတ္တရာ မဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သရာဂါယ– ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဓမ္မော–ကို၊ ဒေသိတော နု နု–ဟော တော်မူအပ်သည် ဟုတ်ပါလား။ ဝိသံယောဂါယ–ကိလေသာတို့နှင့် မယှဉ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ–ကိလေသာတို့နှင့် မယှဉ်သော လောကီလောကုတ္တရာ မဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သံယောဂါယ–ကိလေသာတို့နှင့်ယှဉ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ၊ပေ၊ အနုပါဒါနာယ–ကိလေသာတို့ကို မယူခြင်းငှာ၊ ဝါ–ကိလေသာတို့ကို မယူတတ်သော လောကီ လောကုတ္တရာမဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သဉ္ဇပါဒါနာယ–ကိလေသာတို့ကို ယူခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ ၊ပေ၊ အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝိရာဂါယ–ငှာ၊ တတ္ထ ဓမ္မော–ထိုတရားကို၊ ဒေသိတော–ဟောတော်မူအပ်ပါလျက်၊ သရာဂါယ–ငှာ၊ စေတောသမာသိ နာမ–ဆေးဆော်ပြုလုပ် အားထုတ်ရာနည်း၊ ဝိသံယောဂါယ–ငှာ၊ တတ္ထ ဓမ္မော–ထိုတရားကို၊ ဒေသိတော–လျက်၊ သံယောဂါယ–ငှာ၊ စေတောသမာသိ(နာမ)နည်း၊ အနုပါဒါနာယ–ငှာ၊ တတ္ထဓမ္မော–ကို၊ ဒေသိတော–လျက်၊ သဉ္ဇပါဒါနာယ–ငှာ၊ စေတောသမာသိ(နာမ)–နည်း။

၁။ ယံ တံ ။ ။ ယံသည် ဟိတ်အနက်ဟော် နိပါတ်၊ (တစ်နည်း) ကရိယာဝိဘတ်၏ ဟိတ်အနက်၌ ပထမာဝိဘတ်သက်၊ ထို "ယံ"ဖြင့် မကောင်းမှုကို ခွဲ၊ ပါစိတ္တိယ–ဆေးဟန်သိက္ခာပုဒ်၌ "ယံ တံ–အကြင်သင်သည်"ဟု ပေးရသေးသည်၊ [ဘာသာဋီကာ ၂၅၁။]

၂။ ဝိရာဂါယ . သည် ။ ။ဝိရာဂါယာတိ ဝိရာဂတ္တာယ ၊ပေ၊ ဘဂဝတာဟိ ဣမိနာ ဓမ္မေ သုတ္တာ၊ သတ္တာ သမ္ဘဘဝေသောဂေသု ဝိရဇ္ဇိသန္တိ၊ ၊ပေ၊ သမ္ဘပဋ္ဌမေသု ပန တီသု ဌာနေသု လောကိယလောကုတ္တရုမိဿကော မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ ဆဒိတဓမ္မော – တို့ကိုကြည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ– ၂၅၁။ ၂၅၂။ ၂၅၃။]

အာဝုသော–၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အနေကပရိယာယေန–ဖြင့်၊ ရာဂဝိရာဂါယ[1]–ရာဂ၏ မတပ်မက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ဓမ္မော–ကို၊ ဒေသိတော နု နု–မဟုတ်ပါလော၊ မဒနိမ္မဒနာယ–မာနမဒ စသည်တို့၏ မထောင်လွှားရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ ဝိပါသဝိနာယာယ – ကိလေသာကာမတို့၏ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော တဏှာတို့၏ ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ အာလယသမုဂ္ဃါတာယ–ငြိုကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်ဖြတ်အပ်ရာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ၊ ဝဋ္ဋူပစ္ဆေဒါယ–တောဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ တဏှာက္ခယာယ–တဏှာ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ဝိရာဂါယ–တဏှာ၏ မတပ်မက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ နိရောဓာယ–တဏှာ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ နိဗ္ဗာနာယ–ဘဝ, ယောနိ, ဝိညာဏဌိတိ, သတ္တာဝါသတို့ကို အဆက်မပြတ် ပွဲ့စပ်တတ်သော တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ၊ပေ။

အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အနေကပရိယာယေန–ဖြင့်၊ ကာမာနံ–ဝတ္ထု, ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့ကို၊ ပဟာနံ–ပယ်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို၊ အက္ခာတံ–နု နု–ယောဂေါ်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ကာမသညာနံ–ဝတ္ထုကာမတို့၌ ဖြစ်သော သညာတို့ကို၊ ဝါ–ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော သညာတို့ကို၊ ပရိညာ–ပိုင်းခြားမှ သိကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ၊ပေ၊ ကာမဝိပါသာနံ–ဝတ္ထု, ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော တဏှာတို့ကို၊ (တစ်နည်း)– ကာမဝိပါသာနံ–ဝတ္ထုကာမ၌ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော တဏှာတို့ကို၊ ပဋိဃနယော–ပယ်ဖျောက်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ၊ပေ၊ ကာမဝိတက္ကာနံ–ဝတ္ထုကာမတို့၌ဖြစ်သော ဝိတက်တို့ကို၊ ဝါ–ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော ဝိတက် တို့ကို၊ သမုဂ္ဃါတော–အကြွင်းမဲ့သတ်ဖြတ်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ၊ပေ၊ ကာမပရိဠာဟာနံ–ဝတ္ထု, ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌ဖြစ်သော ပူလောင်မှုတို့၏၊ ဥပသမော–ငြိမ်းအေးကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ၊ပေ။

၁။ အဋ္ဌန်း ။ ။ ရာဂဝိရာဂါယ – ၂၅၄။ မဒနိမ္မဒနာယ – ၂၅၅။ ၂၅၆၊ ဝိပါသဝိနယာယ – ၂၅၆။ အာလယသမုဂ္ဃါတာယ – ၂၅၇ ။ ဝဋ္ဋူပစ္ဆေဒါယ စသည် – ၂၅၇။ ၂၅၈။ ကာမသညာနံ, ပရိညာ စသည် – ၂၅၉။ ၂၆၀။

အမှာ ။ ။ အာလယသမုဂ္ဃါတောကို မဟာဝါဒီသာသဒ္ဒီကာ ဗြဟ္မယာစနကထာလာ အာလယာရောမာ၌ အာလယအမြင့်နှင့် ညီ၍ ပေးထားသည်။

အာဝုသော၊ ဝေ-ဤအမှုသည်၊ (စနီးဟောင်းခ် မေထုန်မှီဝဲမှုသည်၊) အပွသန္တာန်-သာသနာတော်၌ မကြည်ညြိသေးသူတို့၏၊ ပသာဒါယ ဝါ-ကြည်ညြို ခြင်းငှာ သော်လည်းကောင်း၊ ပသန္နာန်-သာသနာတော်၌ ကြည်ညြိပြီးသူတို့၏၊ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ-ကြည်ညြိခြင်း၏ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါ-) အကြည်ညြိတိုးခြင်းငှာ သော်လည်းကောင်း၊ နေ-မဖြစ်၊ အာဝုသော၊ အထ ခေါ - စင်စစ်ကား၊ တေ-သည်၊ အပွသန္တာန်-တို့၏၊ အပွသာဒါယ စေဝ-မကြည်ညြို ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာန်-ပြီးကုန်သော၊ ကေစာန်-အစို့သော ပုထုဇဉ်တို့၏၊ အညထတ္တာယ စ-ကြည်ညြိခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြားမဲ့ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဝိပွဋိသာရ အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အကြည်ညြိဖျက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။

၃၉။ အထ ခေါ-၌၊ တေ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ-ကို၊ အနေက ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဝိဂရဟိတ္မာ-ကဲ့ရဲ့ပြီး၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ တေမတ္တံ-ဤ အကြောင်းကို၊ (အရှင်သုဒိန်က စနီးဟောင်းခ် မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော ဤအကြောင်း ကို၊) အာရောစေသုံ-လျှောက်ထားကြကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ စေသို့ နိဒါနေ -ဤအကြောင်းကြောင့်၊ စတ သို့ ပကရဏေ -ဤအရာကြောင့်၊ ဘိက္ခု သံဃံ-ကို၊ သန္နိပါတာပေတ္မာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ-ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ (ကိံ)၊ သုဒိန္န-၊ တွံ-သည်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၌၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတိရ-မှီဝဲသတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလား၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘဂဝါ-ဘုရား၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ။

၁။ နိဒါနေ, ပကရဏေ ။ ။ နိဒါနနှင့် ပကရဏသည် အကြောင်းအနက် ဟာ ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း၊ ပြန်မာစကားခ်ီလည်း ဝရိယာယ်ကွဲအောင် "နိဒါန - အကြောင်း၊ ပကရဏေ-အရာ"ဟု အနက်ပေးသည်၊ ထိုပုဒ်တို့၏ သဒ္ဒတ္ထကိုကြည့်၍ အနက်ကျယ်ကား "စေသို့ နိဒါနေ- မိမိအကျိုးကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ အပ်နှင်းတတ်သော (အရှင်သုဒိန်၏ စနီးဟောင်း၏ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော) ဤအကြောင်းကြောင့်၊ စေသို့ ပကရဏေ - မိမိအကျိုးကို အားပါးထုတ်၍ ပြုလုပ်တတ်သော (အရှင်သုဒိန်၏ စနီးဟောင်းခ် မေထုန်မှီဝဲခြင်း ဟူသော) ဤအရာကြောင့်၊ [ပ- အနက်ရှိ]၊ တစ်နည်း - စေသို့ ပကရဏေ- မိမိအကျိုးကို ပြုလုပ်တတ်သော (အရှင်သုဒိန်၏ စနီးဟောင်းခ် မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော) ဤအရာကြောင့်၊ [ပ-အနက်မရှိ]- ဟာသာဒီကာ (၂ဖဲ့၊ ၂ခြင့)ရှု။

ဗုဒ္ဓေါ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဝိဂရဟိ–ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီ၊ . (ကိ)၊ မောယပုရိသ[3] –ဗျာန်မဂ်ဖိုလ် မရှိသည့်အချည်းနှီးသော ယောကျ်ား၊ (တဝ–သင်၏၊ ကမ္မံ–အမှုသည်၊) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ "တဝ ကမ္မံ" ဟု ပါဌသေသထည့်သည်၊] အနနုဿဝိကံ[4] –မလျောက်ပတ်၊ အနနုလောမိကံ–မလျော်၊ အပ္ပဋိရူပံ– မသင့်တော်၊ အဿာမဏကံ– ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်၊ အကပ္ပိယံ–ရဟန်းတို့အား မအပ်၊ အကရဏီယံ–ရဟန်းတို့သည် မပြုသင့် မပြုထိုက်၊

၁။ မောယပုရိသ ။ ' ။ ဤဝိနည်းဋီကာများ၌ မဂ်ဖိုလ်မရသူကိုသာ "မောယပုရိသ"ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ ဗျာန်မဝါ၊ ထိုအလို "မေယပုရိသ – မဂ်ဖိုလ်မရှိသည့် အချည်းနှီးသောယောကျ်ား"ဟု ပေးပါ၊ ဗုဒ္ဓခြေတော်ရှာသည် မဂ်ဖိုလ်မရသေးသော်လည်း ဗျာန်အာဘိညာဉ်ရသူကို "မောယပုရိသ"ဟု သုံးတော်မမူပါ၊ [ဝိ၊ ၂။ ၁၄၄ သုရာပါနသိက္ခာပဒ ၌] သို့ဖြစ်၍ အဌကထာ ရှေ့နားဝယ် "ယေ ဗျာနဒိန် ဂုဏာနံ အလာဘာ နာမ"၌ ဗျာန်ကို သာသနာတော်၏ ဂုဏ်အဖြစ်ယူထားပုံကို လည်းကောင်း၊ "တဿ ပုရိသာတိ ဗျာနမဂ္ဂါဒိဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသု ကသိဏာဒိ အဘာဝါရိတ္တပုရိသာ" [ဒီ၊ ဋီ၊ ၃။ ၂။] ကို ထောက်၍လည်းကောင်း "ဗျာန်မဂ် ဖိုလ်မရှိသည့် အချည်းနှီးသောယောကျ်ား"ဟု ပေးပါသည်။

၂။ အနနုဿဝိတံ သည် ။ . ။ လွယ်ကူအောင် အကျဉ်းမျှ ပေးထားပါသည်။ သဒ္ဒတ္ထနှင့် အဖွင့်ကိုကြည့်၍ အနက်ကျယ်ပေးရာ၌ အနနုဿဝိတံ ဟူသော ရှေးရှေး သောပုဒ်သည် အနနုလောမိကံ ဟူသော နောက်နောက်ပုဒ်များ၏ အကြောင်းပြု စကားဖြစ်သောကြောင့် ရှေးရှေးဝုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍ အနက်ပေးပါမည်။ ["သုနဿရတာဝုတ်နှင့် သုနဿရတောဝုတ်" တူသည်ကိုလည်း သတိပြုပါ။]

မောယပုရိသ၊ (တဝ၊ ကမ္မံ) အနနုဿဝိတံ –ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိသြတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား, မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်တို့၏ အရိုပ်အရောင် ဖြစ်သော သုနဿရတာဝုတ်သို့ အစဉ်မလိုက်ပါ၊ ဝါ – မလျောက်ပတ်၊ (အနနုဿ ဝိဟတ္တာ –ရဟန်း အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောဟိရိသြတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား, မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သာသနာတော်တို့၏ အရိုပ်အရောင်ဖြစ်သော သုနဿရတာဝုတ်သို့ အစဉ်မလိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ – မလျောက် ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)... အနနုလောမိကံ – ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိသြတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား, မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်တို့အား လျော်စွာမဖြစ်၊ ဝါ – မလျော်၊ (အနနုလောမိကတ္တာ – ကြောင့်၊) အပ္ပဋိရူပံ – ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိသြတ္တပ္ပ အစရှိ သော တရား, မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်တို့နှင့် တူသော သဘောမရှိ၊ ဝါ – သင့်တော်၊ (အပ္ပဋိရူပတ္တာ – ကြောင့်) အဿာမဏကံ – မဟုတ်၊ (အဿာမဏကတ္တာ– ကြောင့်၊) အကပ္ပိယံ – မအပ်၊ (အကပ္ပိယတ္တာ– ကြောင့်၊) အကရဏီယံ – ရဟန်းကောင်းတို့သည် မပြုသင့် မပြုထိုက်။ [၂၆၆၊ ၂၆၇၊ ၂၆၈– ၌] ။

မောဃပုရိသ၊ ကတံဟိ–အဘာယ့်ကြောင့်၊ တွံ–သည် ၊ပေ၊ စရိတုံ၊ နု သုကွိသသိ နာမ–မစ္စမ်းနိုင်ရ သနည်း။ [စာပိုဒ်နံပါတ် (၃၇)၌ ရေးခဲ့ပြီ] နနု မယာ ၊ပေ၊ အက္ခာတော၊ [စာပိုဒ်(၃၈)၌ ရေးခဲ့ပြီ]။

မောဃပုရိသ၊ တော–၏၊ (အဂိုဟာတ်–၌စပ်) ဝါ–သည်၊ (ပကွိတ္တံ–၌စပ်)၊ အာသီဝိသသ–လျင်မြန်စွာ တက်လာသော အဆိပ်ရှိသော၊ ဃောရဝိသသ–ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိသော မြွေ၏၊ မုခေ –ပါးစပ်၌ (ခံတွင်း၌)၊ အဂိုဟာတံ–အဂ်ါဟာတ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပကွိတ္တံ –ထည့်သွင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ– ဖြစ်လသော်)၊ ဝဏ်–ကောင်းပါသေး၏၊ မာတုဂါမဿ– ၏၊ အဂ်ိဟာတော–၌၊ အဂ်ိဟာတံ–မိမိအဂ်ါဟာတ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပကွိတ္တံ၊ (သမာနံ)၊ နု ဧတ္တာဝ (ဝဏ်)–မကောင်းသည်သာ၊ မောဃပုရိသ၊ တော–၏၊ ဝါ–သည်၊ ကဏ္ဌသပ္ပသ–မည်းနက်သော အခေါင်းရှိသော မြွေ၏၊ (မြွေဟောက်၏) ၊ပေ၊ မောဃပုရိသ၊ တော–၏၊ ဝါ–သည်၊ အာဒိတ္တာယ–လွန်စွာထွန်းပသော၊ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ–ထက်ဝန်းကျင်၌ တောက်လောင်နေသော၊ (အလျှံတောက်နေသော) သဓောတိဘူတာယ၊ အရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အဂ်ါရကာသုယာ–မီးကျီးတို့ဖြင့် ပြည့်သော့တွင်း၌၊ (တစ်နည်း) အဂ်ါရကာသုယာ–မီးကျီးအစု၌ ၊ပေ။

တံ[1] –ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ မြွေခံတွင်း, မီးကျီးတွင်း၌ အဂ်ါဟာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းက ကောင်းသေး၍ မာတုဂါမ၏အဂ်ါဟာတ်၌ မိမိအဂ်ါဟာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းက မကောင်းခြင်းသည်၊) ကိသ ဟေတု– အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ မောဃပုရိသ၊ ဟိ–အကြင်ကြောင့်၊ တတောနိဒါနံ[2] –ထိုမြွေ၏ခံတွင်း, မီးကျီးတွင်း၌ အဂ်ါဟာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ မရဏံဝါ–

၁။ ပကွိတ္တံ ဝဏ် စသည်။ ။ "ပကွိတ္တံ–ထည့်သွင်းအပ်သည်ကား၊ ဝဏ်–၏" ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ အာဒိတ္တာယ – စသည်(၂၇၀ – ၂၇၁– ၌)။

၂။ တံ ကိသ ဟေတု ။ ။ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်၊ အဋ္ဌကထာ အလို "ဝဏ္ဏော –ဝဏ်ဟူသော၊ ယံ –အကြင်ကောင်းကို၊ မယာ – ၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုဝဏ်ဟူသောကောင်းကို၊ ကိသ ဟေတု – အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ – နည်း"ဟုပေး၊ နိရုယ် ဥဝပနေယျ နောက်၌လည်း "တသ္မာ – ၊ ဝဏ္ဏော – ဝဏ်ဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ – အပ်ပြီ"ဟု ထည့်ပေးပါ။

၃။ တတောနိဒါနံ ။ ။ မရဏံ ဝါ စသည်နှင့် အရတူ သဘာသ်အဖြစ် ပေးထားသည်၊ နောက်ဝါကျ၌ "တပ္ပစ္စယာ"ကို ထောက်လျှင် "တတောနိဒါနံ – ထိုမြွေ၏ ခံတွင်း, မီးကျီးတွင်း၌ အဂ်ါဟာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်"ဟု ဝါကျလည်း ပေးနိုင်ပါသည်။

သေခြင်းသို့ သော်လည်းကောင်း။ မရဏမတ္တံ–ထေခြင်းအတိုင်းအရည်ရှိသော၊ ဝါ–သေလုမတတ်ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ ဝါ–သို့သော်လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂေယ္ယံ–ရောက်ရာ၏၊ တပ္ပစ္စယာ–ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (ထိုမြွေ၏ ခံတွင်း, မီးကျီးတွင်း၌ အင်္ဂါဗာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ ကာယဿ ဘေ၊ နိရယံ–သို့၊ နတ္ထေဝ ဥပပဇ္ဇေယ္ယ–မဇရောက်ရာသည်သာ၊ [နိရယံ–၌၊ နတ္ထေဝ ဥပပဇ္ဇေယ္ယ–မပြစ်ရာသည်သာ၊ ကာယဿ ဘေဒါ စသည်တို့၏ အနုက်ကို စာဝိဒ်နံပါတ်(၁၃)၌ ရေးခဲ့ပြီ၊]။

မောဃပုရိသ၊ စ ဆေါ–အနွယကား၊ ဣတော နိဒါနံ–ဤမာတုဂါမ၏ အင်္ဂါစာတ်၌ မိမိ၏ အင်္ဂါစာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊[ကြိယာဝိသေသန] ကာယဿ ဘေ၊ ဥပပဇ္ဇေယ္ယ၊ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်တည်း၊) ["ဟိ" အကြင်ကြောင့်၊ ဟူသောစကား၏ နိယမထည့်ပေးသည်။]

မောဃပုရိသ၊ တတ္ထ – ထိုအမှုသည်၊ (ဧဝံ – ဤသို့၊ မဟာသာဝဇ္ဇ–ကြီးသောအပြစ်ရှိသည်၊ သမာနေပိ–ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊) [အဌကထာအတိုင်း ပါဠိသော ထည့်ပေးသည်။]" တံ–သည်၊ [သမ်ပယုတ္တဿ–၏ကတ္တား] ယံ တံ – ရှုတ်ချ အပ်သော၊ ဝါ–အောက်တန်းစား အမှုဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော၊ အသဒ္ဓမ္မံ–မသူတော်တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဂါမဓမ္မံ–ရွာသူရွာသားတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဝသလဓမ္မံ–ယုတ်မာသော အကျင့်ကိုသွန်ချတတ်သော ယောကျ်ားတို့၏ အကျင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ–ကိလေသာတို့ကို သွန်ချတတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဒုဗ္ဗလ္လံ–မကောင်းဘိခြင်း ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ ဩဒကန္တိကံ–ရေခြို့ဖြစ်သောကိစ္စ အရေးရှိသော၊ ဝါ–ရေအေား ခြင်းကိစ္စရှိသော၊ ရဟသဿ–ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော၊ ဒွယံ ဒွယသမာပတ္တိ– မိန်းမ ယောကျ်ား နှစ်ဦးသား နှစ်ဦးသား အပေါင်းသည် ကောင်းစွာ ရောက်တိုက်သော အကျင့်သို့၊ သမာပတ္တိယာ နာမ–ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ရပါလိမ့်၊) မောဃပုရိသ၊ တံ၊ ဗဟူနံ–များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ [အာဒိကတ္တာ–ဝယ် အာဒိနှင့် ပုဗ္ဗဂ်မော–၌စပ်] အဂ်သုလာနံ–ကုန်သော၊ မဟာနံ–တို့ကို၊ (အာဒိကတ္တာ–ဝယ် ကတ္တာ၌ စပ်) အာဒိကတ္တာ– အစစွာ ပြုတတ်သူတည်း၊ ပုဗ္ဗဂ်မော–ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်တည်း၊ ပေ။

ဝ။ အဌန်း ၂ ။ ယံ တံ – ၂၇၂။ အသဒ္ဓမ္မံ စသည် – ၂၇၃၊ ၂၇၄။ သမာပတ္တိယာ နာမ – ၂၇၅။

အဝ ဒေါ ।ပေ। ဒုဋ္ဌရတာယ[3] –မိမိသည်လည်းကောင်း ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသဖြင့် ထောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကော်င်း။ ဒုပ္ပေါသတာယ –မိမိသည်လည်းကောင်း ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း ခဲယဉ်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကောင်း။ မဟိစ္ဆတာယ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ မျှားသောအလိုရှိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကောင်း။ အသန္တုဋ္ဌိတာယ–ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်း မရှိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ ဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကောင်း။

သင်္ကိတိကာယ[4] –အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း၏ လည်းကောင်း။ ဝါ–အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကောင်း။ ကောသဇ္ဇသ–ပျင်းရိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသ်ဝရ၏ လည်းကောင်း။ အဝဏ္ဏ–ဝုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို။ ¯ဝါ–ကွဲရဲ့ကြောင်းစကားကို။ ဘာသိတ္တာ–မိန့်တော်မူပြီး၍။ အနေကပရိယာယေန–ဖြင့်။ သုဘရတာယ[5]–မိမိသည်လည်းကောင်း

၁။ ဒုဋ္ဌရတာယ ။ ။ "ဒုက္ခေန + ဘရိယတေ"ဟု ဖြစ်စေ၊ "ဒုက္ခေန + ဘရိတဗ္ဗော"ဟု ဖြစ်စေ ပြု၍ "ဒုဋ္ဌရ" အရ ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ထိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်ဘဲ၊ အတ္တာ" ကို အဋ္ဌကထာ ယူ၏၊ ထိုအတ္တာအရကို ဦးကာ၌ ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို၊ (တစ်နည်း) စိတ်သက်သက်တို့ ဖွင့်၏၊ ဤ၌ ပထမနည်း' အတိုင်း ပေးထားသည်၊ ဒုဋ္ဌရသ+ ဘာဝေါ= ဒုဋ္ဌရတာ ထိုကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဟူသည် အစားအသောက် နေရာထိုင်စင်းစသည်များ၌ ချေးများခြင်းတည်း။ ထိုသို့ ချေးများခြင်းမှာလည်း မိမိကိုယ်စိတ်ကို မစောင့်စည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် " ဒုဋ္ဌရတာ" အရာ မိမိကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း အခြားသူများကလည်းကောင်း စံမဲယဉ်းယဉ်း ဖွေးမြူပြူစုရခြင်း ချေးများခြင်းသည် မုဆု၊ မုစောင့်စည်းခြင်း အသ်ဝရသည် ဇလူပစာအားဖြင့်ရသည်၊ နောက်ဝုဒ်များ၌လည်း နည်းမှီပါ။

၂။ သင်္ကိတိကာယ ။ ။ ဤဝုဒ်၌ တဒ္ဓိတ်ဘာဝပစ္စည်း ပေါသောကြောင့် "အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း"ဟု ရှေးဦးစွာ ပေးရ၏၊ ထိုသို့ ပေါင်းသင်း နေထိုင်သော ကိုယ်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း အသ်ဝရကို အရကောက်ရန် "ဝါ"ဟုဆို၍ အနက်ပေးသည်။ [၂၇၆၊ ၂၇၉ ၌၊]။

၃။ သုဘရတာယ, သုပေါသတာယ ။ ။ သုဘရတာ, သုပေါသတာအရ လွယ်ကူစွာ ပြုစုမွေးမြူ ရခြင်းသည် မုဆု၊ ထို၏အကြောင်းသ်ဝရသည် ဇလူပစာရအားဖြင့် ရသည်။ [၂၈၀၊ ၂၈၁။]

ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ သုပေါသတာယ–မိမိသည်လည်းကောင်း ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း လွယ်ကူစွာ မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ အပ္ပိစ္ဆသ်ာ –ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသော ကိုယ်စိတ်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သန္တုဋ္ဌသ–ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သလ္လေခသ–ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ဓုတသ–ကိလေသာတို့ကို လွှမ်းခါချတတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ အပစယသ–ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ ဝိရိယာရမ္ဘသ–ဝိရိယကိုအားထုတ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏံ–ဝဏ္ဏကို၊ ဝါ–ချီးမွမ်းကြောင်းစကားကို၊ ဘာသိတွာ–မိန့်တော်မူပြီး၍။

ဘိက္ခူနံ–တို့အား၊ တဒနုဗ္ဗတိက်–ထိုပညတ်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော သိက္ခာပုဒ်အား လျော်ကန်ပတ်သော၊ တဒနုလောမိက်–ထိုပညတ်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော သိက္ခာပုဒ်အား လျော်သော၊ (တ–သဒ္ဒါ ဝုစ္စမာနာပေက္ခ) (တစ်နည်း) တဒနုစ္ဆဝိက်–ထိုဟောတော်မူ အပ်ပြီးသော သံဝရတရားအား လျောက်ပတ်သော၊ တဒနုလောမိက်–ထိုဟောတော် မူအပ်ပြီးသော သံဝရတရားအားလျော်သော (တ–သဒ္ဒါ ဝုတ္တာပေက္ခ)၊ ဧမ္မိ –တရားရှိသော၊ ကထံ–စကားကို၊ ကတ္တာ–ပြုတော်မူပြီး၍၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာမန္တေသိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ) ဘိက္ခဝေ–တို့၊ တေန ဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဒသ–

၁။ အပ္ပိစ္ဆသ စသည် ။ ။ အပ္ပိစ္ဆသ မှစ၍ ဝိရိယာရမ္ဘသ တိုင်အောင်ပုဒ်များ၌ ဘာသပစ္စည်းမပါ၊ သို့ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ ဝုဋ္ဌိလ်ဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်စိတ်တို့လည်းကောင်း, ထိုနောက် ထိုကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရကိုလည်းကောင်း ရအောင် အနက်ဖေါ်ရပုံကို သတိပြုပါ။

၂။ တေနဟိ ။ ။ ဤပုဒ်၌ "ယေန ကာရဏေန သုဒိန္နော ပုရာဘဒ္ဒတိယိကာယ မေထုနံ ပဋိသေဝိ"ဟု အနိယမထည့်၍ "တေနဟိ~ ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (ရှင်သုဒိန်၏

ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အတ္ထဝေသေ -စီးပွားအထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ [ထို . ဒသ, အတ္ထဝသကို သရုပ်ဖော်လိုရ်ု "သံဃသုဋ္ဌုတာယ" စသည်ကို. မိန့်တော်မူသည်။]

သံဃသုဋ္ဌုတာယ-သံဃာ၏ ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကို လက်ခံနိုင်သည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သံဃဖာသုတာယ - သံဃာ၏ ဣရိယာပုတ်လေးဖြာ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဒုမ္မကၠိန်-ခဲယဉ်းသဖြင့် အရှိန်အဝါ မရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-ဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာယ-နှိပ်ကွပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာနံ - ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဝါ- သီလကိုချစ်မြတ်နိုးကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရာယ- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ - မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ- အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ- စောင့်စည်းတားမြစ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သမ္မရာယိကာနံ- တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါနံ - ပြုအပ်ခဲ့သော မကောင်းမှု ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ဘေးရန်တို့ကို၊ ပဋိဃာတာယ-ပယ်ဖျောက် ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အပ္ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုကြသေးသူတို့၏၊ ပသာဒါယ-ကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာနံ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီး သူတို့၏၊ ဘိယ္ယောဘावါယ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြည်ညိုတိုးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ- သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ၏ ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ-သံဝရ, ပဟာန, သမထ, ပညတ် လေးရပ်သော ဝိနည်းကို

ခန်းဟောင်း၌ မေထုန်မှိုခဲခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်) ဟု အကူးယ်ပေ ပါ။ (ဟိ - အနက် မရှိ။) "ဧတနဟိ - ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဒီလိုဆိုလျှင်" ဟု အလွတ်ဖတ်ပါ။

၀။ အတ္ထဝေသေ ။ ။"ဟိတဝိသေသေ"ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ ပေးထားသည်။ ဋီကာအလိုမှာ "အတ္ထဝေသေ-ကြီးပွားခြင်းဟူသော အကျိုးအာနိသင် အထူးတို့ကို၊ (တစ်နည်း) အတ္ထဝေသေ-အကြောင်းတို့ကို၊ (တစ်နည်း) အတ္ထဝေသေ-မိမိနှင့်စပ်သော အကျိုးရှိသော အကြောင်းတို့ကို"ဟု ပေးပါ။ [. ၂၀၀၊ ၂၀၅၊ ရှေ့ပါ။]

၂။ ပေသလာနံ ။ ။ "ဝိယသီလာနံ"ဟူသော်အဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပေးထားပါသည်၊ ကိတ်ပုဒ်ကြီလျှင် "သီလရှိသည့်အတွက် လူနတ်အများ လေးစားချစ်ခင်. အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော"ဟု ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ - ၂၆၅- ရှေ့]။

ရှိုးမြှောက်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပုဒ်° –သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညာပေသောမိ–ပညတ်တော်မူမည်၊ ဝါ–ဥပဒေအနေအားဖြင့် ထားတော်မူမည်။

ဘိက္ခဝေ၊ စဝံ စ ပန – ဤသို့လျှင်၊ ဤမမ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိသေယျာထ–ရွတ်ပြကြကုန်လော့၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ရွတ်ပြကြရမည်နည်း)၊ ယော ပန ဘိက္ခု ၊ပေ၊ အသ်ဝါသောတိ–ယော ပန ဘိက္ခု ၊ပေ၊ အသ်ဝါဟောဟု၍၊ (ဥဒ္ဒိသေယျာထ) စဝံ–သို့၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဘိက္ခုနံ–တို့အား၊ ဤဒံ သိက္ခာပဒံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပညတ္တံ စ ဟောတိ–ပညတ်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်၏၊ ဝါ–ပညတ်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်ရော၊ (အညံ–မူလဝတ္ထုမှ အခြားသော၊ ဤဝတ္ထု၊ ဤမဂ္ဂဇိုဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိစ–ထင်ရှားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာလေရော။)

အမှာ၊ ။ သိက္ခာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ သို့မဟုတ် မိမိတို့နှစ်သက်ရာ ဝိနည်း နိဿယကိုကြည့်၍ အဲ့နက်ပေး ကြပါကုန်။

သုဒိန္နဘာဏဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီးပြီ။

၁။ သိက္ခာပဒံ ။။ သိက္ခာသုံးတန် ရဖို့ရန်အကြောင်းဖြစ်သော မေထုနဝိရတိ သီလ, ထိုသီလကို ပြုတတ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို၊ (တစ်နည်း) သိက္ခာပဒံ – သိက္ခာသုံးတန်၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းဖြစ်သော မေထုနဝိရတိ သီလ, ထိုသီလကို ပြုတတ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို၊ (တစ်နည်း) သိက္ခာပဒံ–သိက္ခာအပေါင်း၏ တစ်ဖို့တစ်စုဖြစ်သော မေထုန ဝိရတိသီလ, ထိုသီလကို ပြုတတ်သော သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်ကို။ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။ [၂၈၅၊ ၂၈၆၊ ၂၈၇၊ ၂၈၈။]

၂။ ဝေဠု ပန ။ ။ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်၊ ပါဠိသေသနဒီတက္ခ အကျယ်အနက်ပေးပုံမှာ... ဘိက္ခဝေ – တို့၊ ယော – ငါဘုရားသည်၊ သန္ဓသိတာနိသ်သ – ကောင်းစွာပြအပ်ပြီးသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသော၊ ဤမံ သိက္ခာပဒံ – ကို၊ ဧဝံ – သို့၊ ဥဒ္ဒိသေယျာထစ–ပါတိမောက်ပြရာ၌လည်း၊ ရွတ်ပြကြကုန်လော့၊ ပရိယာပုဏေယျာထ စ – ဆရာအထံ, နည်းနာစ၍ သင်အံလည်း သင်အံကြကုန်လော၊ ဓာရေယျာထ စ – အာဝုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်လည်း ဆောင်ရွက်ကြကုန်လော၊ အညေသံ – အခြားသူတို့အား၊ ဝါစေယျာထစ – ဝို့ဖျလည်း ဝို့ဖျကုန်လော၊ (ကိ – အဘယ်သို့ ရွတ်ပြသင့်အံ ဆောင်ရွက်ဝို့ဖျ ရမည်နည်း၊) ယော ပန ဘိက္ခု ၊ ပေ၊ အသ်ဝါဟောတိ။

မဏ္ဍဇိဝတ္ထု

၄၀။ [ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ–ဟု အနိယမ ထည့်ပါ।] တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ အညတရော–နာခည်အနွယ် အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ဝေသာလိယံ–၌၊ မဟာဝနေ–၌၊ မဏ္ဍဇိं–မျောက်မကို၊ အာမိသေန–ယာဂုထမင်းစသော အာမိသ ဖြင့်၊ ဥပလာပေတွာ–ချော့မြူ၍၊ ဝါ–ပြားယောင်း၍၊ တာသာ–ထိုမျောက်မ၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝတိ–ကြိမ်ဖန်များစွာ မှီဝဲ၏ ၊ပေ၊ သေနာသနစာရိကံ–ကျောင်း၌ လှည့်လည်ခြင်းကို (ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ခြင်းကို)၊ အဟိဏ္ဍန္တာ–လှည့်လည်ကုန်လ သော ၊ပေ၊ သာ မဏ္ဍဇိ–ထိုမျောက်မသည်၊ တေ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဒုရတောဝ–အဝေး၌ပင်၊ (အဝေးကြီးကပင်၊) အာဂစ္ဆန္တေ–လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသ–မြင်ပြီ ၊ပေ၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ပုရတော–ရှေ့၌၊ ကဠိမ္ဗိ–ခါးကိုလည်း၊ စာလေသိ–လှုပ်စေပြီ၊ (လှုပ်ပြပြီ၊) ဆေပမ္ဗိ–အမြည်းကိုလည်း ၊ပေ၊ သြဋ္ဌိ–ရှေ့ရှုထားပြီ၊ နိမိတ္တမ္ဗိ–မေထုန်မှီဝဲလိုခြင်းကို သိကြောင်း အမှတ်အသားကိုလည်း၊ အကာသိ–၊ အထ ခေါ–၌၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ တေ–ဤအကြောင်းသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ) နိသဒ်သယ်–ယုံမှား သံသယမဲ့၊ ဝါ–စင်စစ်ကော၊ သော ဘိက္ခု–ထိုကျောင်းရှင်ရဟန်းသည် ၊ပေ၊ နိလိယိ–သု–ပုန်းနေကုန်ပြီ ၊ပေ၊ ပဋိက္ကမိ–ပြန်လာပြီ။

၄၁။ ပေ၊ ကေဒေသံ–တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို၊ (တချို့တစ်ဝက်ကို၊) ဘုဉ္ဇိတွာ–၍၊ ကေဒေသံ–ကို၊ တာသာ မဏ္ဍဇိယာ–အား၊ အဒါသိ–၊ ပေ၊ ပဋိသေဝတိ–မှီဝဲ၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ ပညတ္တံ နု–ပညတ်အပ်ပြီ မဟုတ်ပါလော၊ အာဝုသော၊ ကိသ–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ တွံ ၊ပေ၊ ပဋိသေဝသိ–မှီဝဲရသနည်း ၊ပေ၊ ပညတ္တံ–ပညတ်ထောက်မူအပ်သည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်ပါ၏၊ ဘဒ္ဒ–ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ မနုဿိတ္ထိယာ–လူမိန်းမ၏အတွက်၊ (ပညတ္တံ–အပ်ပါပြီ၊) တိရစ္ဆာနဂတာယ–တိရစ္ဆာန်မ၏အတွက်၊ နော (ပညတ္တံ– ပညတ်အပ်သည်မဟုတ်) ၊ ပေ၊ တံ–ထိုပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (မနုဿိတ္ထိယာ–အတွက်၊ ဟောတိယထာ–ဖြစ်သကဲ့သို့၊) တထေဝ–ထို့အတူပင်၊ (တိရစ္ဆာနဂတာယပိ–၏လည်း၊ ဝါ–အတွက်လည်း) ဟောတိ–ဖြစ်ပါ၏ ၊ပေ။

အဋ္ဌာန်။ ။ ။ တာသာ ပဋိသေဝတို့ – ၃၁၂။ သြဋ္ဌိ နိမိတ္တမ္ဗိ – ၃၁၃။ ဘဒ္ဒိံ သော့ ၃၁၄။

ဘဂဝတာ–သည်၊ ဘိက္ခူ နံ–တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ စဝံ–သို့၊ ပညတ္တံ စ ဟောတိ–ပညတ်အပ်ပြီလည်းဖြစ်ရော၊ (အနုပညတ္တိတ္ထာယ–အနုပညတ် အကျိုးငှာ၊ အည်–မကွဲဝတ္ထုမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဣဒံဝတ္ထု–ဤ ဝန္ဓိပုတ္တကဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိစ–ထင်ရှားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာလေရော။)

မကွဲဝတ္ထု–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီးပြီ။

* * *

သန္ဓတ ဘာဏဝါရ
ဝန္ဓိပုတ္တက ဝတ္ထု

၄၃။ [ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပဒံ အနုပညတ္တံ "နောက်ထပ်ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ"ဟု အနိယမ ထည့်ပါ] ၊ ပေ၊ ဝေသာလိကာ–ဝေသာလီမြို့ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊ ဝါ–ဝေသာလီမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဝန္ဓိပုတ္တကာ–ဝန္ဓိတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သားဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ယာဝဒတ္ထံ–အကြင်အကြင် အလိုအတိုင်း၊ ဝါ–အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဉ္ဇိ'သု–စားကြကုန်ပြီ၊ [သုပိ'သု–အိပ်ကြကုန်ပြီ၊ နာယိ'သု–ရေချိုးကြကုန်ပြီ၊] ၊ပေ၊ နာယိတွာ–ရေချိုးပြီး၍၊ အယောနိသော–မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ မနသိကာရိတွာ– နှလုံးသွင်း၍၊ သိက္ခံ– သိက္ခာကို၊ (အဓိသီလသိက္ခာကို)၊ အပ္ပစ္စက္ခာယ–မပယ်စွန့်မူ၍၊ ဒုဗ္ဗလ္ယံ–သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်မှု၌ သန္ဓါအား ဝီရိယအား မရှိသူ၏အပြစ်ကို၊ အနာဝိကရိတွာ–ထင်ရှားစွာ မပြုမူ၍၊ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝိ'သု။

တေ–တို့သည်၊ အပရေန သမယေန–တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ဥတိဗျသနေနဝိ–ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓာ – တွေ့'ထိ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဘောဂဗျသနေနဝိ–စည်းစိမ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓာ–ကုန်သည်၊ ရောဂါဗျသနေနဝိ–အရောဂျဝုထ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော . အနာရောဂါသည်လည်း၊ ..ဗုဒ္ဓာ–ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ၊ပေ၊ ဝဒန္တိ–'ပြောပြကုန်၏၊ (ကိ') ဘဂ္ဂေ အာနန္ဒ၊ မယံ–တို့သည်၊ နု ဗုဒ္ဓဂရဟိနော–ဘုရားကိုလည်း မကွဲရဲ့ပါကုန် ၊ပေ၊ အတ္ထဂရဟိနော–မိမိကိုသာ (ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ) ကွဲရဲ့ပါကုန်၏၊ အနုညဂရဟိနော–အခြားသူကို

အဗ္ဗုန်း ။ ။ ဆသာ လိကာ, ဝန္ဓိပုတ္တကာ, ယာဝဒတ္ထံ – ၃၀၈၊ ဥတိဗျသ နေနဝိ စသည် – ၃၀၉၊ ဒီပယသကာ သည် – ၃၁၀၊ ဘာဝနာနုယောဂ် – ၃၁၁။

မကွဲရဲ့ပါကုန်၊ ယေ မယံ–အကြင်တပည့်တော်တို့သည်၊ စဝံ ၊ပေ၊ စရိတုံ– ဥာ၊ နာသက္ခိမှာ – (နှ အဲသကွိမှာ၊) မစွမ်းနိုင်ခဲ့ဝါကုန်၊ (တေ) မယမေဝ–ထိုတပည့်တော်ဖုံတို့သည်သာ၊ အလက္ခိကာ– အသရေမရှိသူတို့သည်၊ အမှ–ဖြစ်ပါကုန်၏၊ (တေ) မယံ (ဧဝ) တို့သည်သာ၊ အပ္ပဋိဘာ–နည်းသောဘုန်းကံရှိသူတို့သည်၊ (အမှ)။

ဘဂ္ဂေ အာနန္ဒ၊ ဣဒါနိ–ဌ၊ မယံ ဘဂဝတော၊ သန္တိကေ–ဌ၊ ပမ္ဘဏ္ဍ–ရှင့်အဖြစ်ကို၊ ဧစဝိ လဘေယျာမ–အကယ်၍မူလည်း ရပါကုန်အုံ၊ (တကယ်လို့များ ရပါကုန်အုံ၊) ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ (ဧစဝိ) လဘေယျာမ–ကုန်အုံ၊ (ဧစံသတိ) ဣဒါနိဝိ–ဌ၊လည်း၊ မယံ–တို့သည်၊ ကုသလာနံ–ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ– (ဥပစာရဈာန်, အပ္ပနာဈာန်ဟူသော) တရားတို့ကို၊ ဝိပဿနာ– (အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တဟု) အထူးထူး အပြားပြား ရှုကုန်သည်၊ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ–ညဉ့်၏ရှေ့အဖို့, ညဉ့်၏နောက်အဖို့ ပတ်လုံး၊ ဝါ–ညဉ့်၏ ရှေ့ပိုင်း, ညဉ့်၏နောက်ပိုင်း ပတ်လုံး၊ ဗောဓိပက္ခိကာနံ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အသင်းအပင်းဌ၊ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ– (သတိပဋ္ဌာန် စသော) တရားတို့ကို၊ ဘာဝေနာယောဂ–တိုးပွားစေခြင်းကို အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ ဝါ–တိုးပွားအောင် အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ အနုယုတ္တာ–အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရေယျာမ–ခံ့လိုပါကုန်၏၊ ဘဂ္ဂေ အာနန္ဒ၊ သာဓု–ထောင်းပန်ပါ၏ ၊ပေ၊ အာရောစေဟိ–လျှောက်ပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်၏ ၊ပေ။

["ယံ" ပါသော အနိယမ ဝါကျကို ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးမည်၊ "အဠာနံ အနဝကာသော" ဟု နှစ်ပုဒ် ရှိသောကြောင့် "ယံ" ကို နှစ်ခါအနက် ပေးမည်။] အာနန္ဒ၊ ယံ– အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ– အကြင်အခွင့်အလမ်းကြောင့်၊ တထာဂတော–သည်၊ ဝဇ္ဇီနံဝါ–ဝဇ္ဇီတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇီပုတ္တကာနံဝါ– ဝဇ္ဇီတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သားတို့၏ သော်လည်းကောင်း၊ ကာရဏာ–အကြောင်းကြောင့်၊ သာဝကာနံ–တို့အား၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပါရာဇိကံ သိက္ခာပဒံ– ကို၊ သမူဟနေယျ–ပယ်နုတ်ရာ၏၊ စတေ–ဤအကြောင်းသည်၊ (ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပယ်နုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊) အဠာနံ – သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်၊ (ဧသော – ဤ အခွင့်အလမ်းသည်၊) အနဝကာသော – သင့်သောအခွင့်အလမ်း မဟုတ်၊ ဣတိ – ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဝ။ အဠာန စတေ ။ ။ ပေးရိုးအတိုင်း ပေးထားပါသည်၊ သဒ္ဒါနက်မှာ "မရာအပ် မရနိုင်သော အကြောင်းတည်း၊ ဝါ – မရှိနိုင် မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းတည်း။" ဟု ဆိုပါ။ ဘာသာဋီကာ (၄၁၆)၊ သဒ္ဓေါဟာရိနောဒနီ–ဘာသာဋီကာ (၅၃၃)၊ ရှု။

အထ ခေါ် ၊လေ၊ အာမဏ္ဍေသိ၊ (ကိုး)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယော – အဲကြင်ရဟန်းသည် ၊လေ၊ ပဋိသေဝတိ၊ သော[1] – ထိုရဟန်းကို၊ အာဂတော–ပြန်လာသည်၊ [သာသနာတော်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်]၊ (သမ်ာနော–ဖြစ်လသော်၊) နဉ ဥပသံမ္ဘာဒေတမ္ဘော – မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ‘ဝါ–ရဟန်းပြုမပေးထိုက်၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယော စ ခေါ်[2] –အကြင်ရဟန်းသည်ကား၊ သိက္ခံ–ကို၊ ပစ္စက္ခာယ–ပယ်စွန့်၍၊ ဒုဗ္ဗလျံ–ကို၊ အာဝိကတ္တာ–ထင်ရှားစွာပြု၍ ၊လေ၊ သော–ကို၊ အာဂတော၊ (သမ်ာနော၊) ဥပသမ္ဘာ ဒေတမ္ဘော–ထိုက်၏ ၊လေ။

၄၅။ ယော ပနာတိ–ယော ပန ဟူသည်ကား၊ [ယော–ကို နောက်ဆုံးမှ ပေးမည်။] ယာဒိသော[3]–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (အကြင် အသွင်, ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော)၊ ယထာယုတ္တော–အကြင် အကြင် အလုပ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ယထာဗလော–အကြင် အကြင် စာတ်ရှိသော၊ ယထာနာမော–အကြင် အကြင် နာမည်ရှိသော၊ ယထာဂေါတ္တော–အကြင် အကြင် အနွယ်ရှိသော၊ ယထာသီလော–အကြင် အကြင် အလေ့အလာ ဝါသနာရှိသော၊ ယထာဝိဟာရီ– အကြင် အကြင် အလုပ်ဖြင့် နေလေ့ရှိသော၊ ယထာဂေါစရော– အကြင် အကြင် ကျက်စားရာရှိသော၊ ထေရောဝါ–ဆယ်ဝါရပြီ ထေရ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ နဝေါဝါ–ငါးဝါမကြွယ်, သီတင်းငယ်မူလည်းဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမော ဝါ–ငါးဝါပြည့်မြောက်, ဆယ်ဝါအောက်ငယ်, အလယ်အလတ်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ယော– အကြင် ရဟန်းသည် ၊ (အတ္တို) ၊ ဧသော–ဤ ရဟန်းကို၊ ယော ပနာတိ– ယော ပန ဟူ၍ ၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏။

၁။ သော အာဂတော ။ ။ "အာဂတော–ပြန်လာသော၊ သော–ထိုရဟန်းကို[4]" –ဤသို့ ဝိသေသန ဝိသေသျလည်း၊ ပေးနိုင်သည်။

၂။ ယော စ ခေါ် ။ ။ ဤ"စ"သဒ္ဒါသည် ရဟန်းပြုမပေးထိုက် ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် အဓိပ္ပာယ်ကို ပြ၏။ ထိုကြောင့် "စ ခေါ်– အနွယ်ကား"ဟု ခွဲ၍ ပေးနိုင်သည်၊ လွယ်ကူအောင် "ယော စ ခေါ်– အကြင်ရဟန်း သည်ကား"ဟု ဆေါင်း၍ ပေးထားသည်။

၃။ အညွှန်း ။ ။ ယာဒိသော – စသည်[5]– ၃၄၀။ ထေရော ဝါ စသည်[6]– ၃၄၃။ ဘိက္ခဝေ– ၃၄၃။ ဘိက္ခာစရိယံ အဒ္ဓုပဂတော–၃၄၄။ ဘိန္နပဋိစရော – ၃၄၅။ သမညာယ, ပဋိညာယ – ၃၄၆၊ ဟေဘိက္ခု–၃၄၈။

ဘိက္ခုတိ–ဘိက္ခုဟူသည်ကား၊ ဘိက္ခကော–အရိယာထုံးစံ, တောင်းခံတတ်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခု–ဘိက္ခုမည်၏၊ ဘိက္ခာစရိယံ–ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ဝါ– ဆွမ်းခံရှာသို့၊ အဇ္ဈုပဂတော– ကပ်ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဘိက္ခု–၏၊ ဘိန္နပဋိဓရော–အဖိုး, အတွေ, အဆင်း, အားဖြင့် ပျက်သော အဝတ်ကို ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ ဘိက္ခု၊ သမညာယ–ဘိက္ခုဟူသော အမည်အားဖြင့်၊ ဘိက္ခု–၏၊ ပဋိညာယ–ဘိက္ခုဟု ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ဘိက္ခု–၏၊ ဘိက္ခု–ရဟန်း၊ ဟေ –လာလော့၊ ဝါ – သင်အလို ရှိအပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို လက်ခံလော့၊ ဣတိ – ဤစကားတော်ကြောင့်၊ ဘိက္ခု၊ တီဟိ – ကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ – သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒေန– ဖြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ဣတိ ဘိက္ခု။ [ဘဒ္ဒြာ – သီလ စသော ဂုဏ်အားဖြင့် ကောင်းမြတ်သူသည်၊ သာရော – သီလ စသော ဂုဏ်အားဖြင့် အနှစ်ဖြစ်သူသည်၊ သေက္ခော– သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ဆဲရဟန်းသည်၊ အသေက္ခော–သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ပြီးရဟန်းသည်၊ ဝါ–ကြီးပွားသော သိက္ခာ သုံးပါးရှိသော ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု။]

သမဏော – ညီညွတ်သော၊ သံယေန – သံဃာသည်၊ [ဉတ္တိစတုတ္ထေန–ဝယ်ကာတမ္ဘအနက်၌ သက်သော "ဏ" ပစ္စည်း၌စပ်။] ဉတ္တိစတုတ္ထေန – ဥာတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိသောအကုလေန–မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သော၊ ဌာနာ ရဟေန– ဥပသမ္ပဒက်၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာအား ထိုက်တန်သော၊ ကမ္မေန–ဝိနည်းကံဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော–အထက်တန်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ဝါ– မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ဣတိ – ကြောင့်၊ ဘိက္ခု – မည်၊ တတြ– ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ယွာယံ ဘိက္ခု – အကြင်ရဟန်းသည် ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နော– ၏၊ အယံ–ကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ– ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဘိက္ခုတိ–ဘိက္ခုဟူ၍ အဓိပ္ပေတော–အလိုရှိအပ်၏။

အမှာ။ ။ နောက်နောက် ပဒဘာဇနီ (ဝိဘင်း) ပါဠိများကို အနက်ပေးရာ၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။

သိက္ခာတိ (ဓမ္ဓေ) – သိက္ခာဟူသော ဤပါဠိ၌၌၊ (လဗ္ဘမာနာ – ရထိုက်ကုန်သော၊) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] သိက္ခာ – တို့သည်၊ တီသော – သုံးပါး တို့တည်း၊ အဓိသီလသိက္ခာ– အဓိသီလသိက္ခာလည်းကောင်း၊ (သာလွန်ထူးမြတ်သော

၁။ ဘဒ္ဒြာ သာရော ။ ။ဤပုဒ်များ၌ ဒုသီလတို့ပြု၍ အနက်မပေးသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ– ၃၅၅၊၃၅၆တို့၌ ပြထားပြီ၊ သေက္ခော, အသေက္ခော–၃၅၇၊ ဉတ္တိစတုတ္ထေန စသည် ၃၅၈၊ ဥပသမ္ပန္နော– ၃၆၁။

သီလသိက္ခာလည်းကောင်း)။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ – လည်းကောင်း၊ (သာလွန်ထူးမြတ်သော သမာဓိစိတ်သိက္ခာ လည်းကောင်း)၊ အဓိပညာသိက္ခာ–လည်းကောင်းတည်း၊ (သာ်လွန်ထူးမြတ်သော ပညာသိက္ခာ လည်းကောင်းတည်း၊) တ်တြ – ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ယာယ် အဓိသီလသိက္ခာ (အတ္တိ)၊ အယ် – ဤအဓိသီလသိက္ခာကို၊ ဣမသ္မိ အတ္တေ– ဤသိက္ခာပုဒ် အနက်၌ ၊ သိက္ခာတိ– သိက္ခာဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ – အလိုရှိအပ်၏။

သာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ – သာဓိဝမည်သည်၊ ဘဂဝတာ – သည်၊ ယံ သိက္ခာပဒံ– ကို၊ ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ တေ–ဤပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ– သာဓိဝမည်၏၊ တသ္မိ – ထိုသာဓိဝမည်သော သိက္ခာပုဒ်၌၊ သိက္ခတိ – ကျင့်တတ်၏၊ တေန– ထို့ကြောင့်၊ သာဓိဝသမာပဇ္ဇနာတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏။

 သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလ္ယံ အနာဝိကတ္တာတိ (စတ္ထေ)–၌၊ ဘိက္ခေ–ဘိက္ခုတို့၊ (ယံ–အကြင်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်၊) ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဿေဝ–ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်သာ၊ (သိက္ခာပုဒ်ဖြည့်ကျင့်မှု၌ သဒ္ဓါအား ဝီရိယအား မရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြုမူသည်သာ)၊ ဟောတိ–၏၊ သိက္ခာစ – ကိုကား၊ အပစ္စက္ခာတာ – မပယ်စွန့်အပ်၊ (တံ–ထိုဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမျိုးသည်၊) (အတ္ထိ)၊ ဘိက္ခေ၊ (ယံ–အကြင်ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မသည်၊) ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဿေဝ–သည်လည်း၊ ဟောတိ–၏၊ သိက္ခာ စ–ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ–အပ်၏၊ (တံ–ထို ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမျိုးသည်)၊ အတ္ထိ။

ဝ။ သာဓိ^{2}ံ^{1} နာဓ ။ ။ "သာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ"ကို ရှေးဦးစွာ မပေးဘဲ "ယံ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ"ကို "အနိယမ၊ (တံ) သာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ"ကို နိယမ၊ "ဧတံသာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ"ကို နိဂဟဟုယူလျှင် – ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ ယံသိက္ခာပဒံ–သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ–ထိုဝညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာဝုဒ်သည်၊ သာဓိ^{2}ံ^{1} နာဓ – သာဓိ^{2}ံ^{1} ဝမည်၏၊ တေ – ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဓိ^{2}ံ^{1} နာမ–မည်၏။ ဟုဆိုပါ။

အညွှန်း ။ ။ အဓိသီလံ စသည် – ၃၆၆။ သာဓိ^{2}ံ^{1} – ၃၇၃။

၂။ အတ္ထိဘိက္ခေ စသည် ။ ။ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည် သိက္ခာကျင့်ကြောင်းတစ်မျိုး, မကျင့်ကြောင်းတစ်မျိုးဟုရှိရာ ထိုနှစ်မျိုးကို နှိုင်းယှဉ်ပြတော်မူလိုသော် အစဦးသော မာတိကာစကားဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ယံ–အကြင်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်"ဟု လည်းကောင်း။ (တံ–ထိုဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမျိုးသည်၊) အတ္ထိ"ဟုလည်းကောင်း ပေးသည်၊ ကထဒူ ဘိက္ခေ စသော ဝါကျကို ထောက်လျှင်မူ "ယေန–အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ–အကြင်နည်းဖြင့်" ဟု ပေး၍ "သော–ထိုအခြင်းအရာသည်၊ ဝါ–ထိုနည်းသည်၊ အတ္ထိ"ဟု ပေးပါ။

ဘိက္ခဝေ၊ ကထဉ္စ–အဘာယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ– အဘာယ်နည်းဖြင့်၊ [စ– အနုက်မရှိ] ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဿေ– ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်သာ၊ ဟောတိ– ဖြစ်သနည်း၊ သိက္ခာစ– ကိုကား၊ အပစ္စက္ခာတာ – မပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ – ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု – သည်၊ ဥက္ကဏ္ဏိတော – ဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်ရခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (တစ်နည်း) ဥက္ကဏ္ဏိတော –အထက်၌တည်သော လည်ပင်း ရှိသည်၊ ဝါ–လည် တမော့မော့ ဖြစ်နေသည်၊ အနဘိရတော– မမွေ့မလျော်သည်၊ သာမဉ္ဉာ– ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမော – ရွှေ့လျောလိုသည်၊ (ဖဲခွါလိုသည်)၊ ဘိက္ခုဘာဝံ– ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့်၊ အဇ္ဈိယမာနော –နိပ်စက်အပ်သူကဲ့သို့ ပြုကျင့်သည်၊ (တစ်နည်း) ဘိက္ခုဘာဝံ – သည်၊ အဇ္ဈိယမာနော – နိပ်စက်အပ်သည်၊ ဘိက္ခုဘာဝံ– ရဟန်း အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟရာယမာနော–ရှက်သည်၊ ဘိက္ခုဘာဝံ – ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဓိက္ကရိယမာနော – စက်ဆုတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)။

ဂိဟိဘာဝံ – လူ့အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယမာနော – တောင့်တလျက် [ဥပါသက– ဥပါသိကာ၊ အာရာမိက – အရံစောင့်၊ သာမဏေရ၊ တိတ္ထိယ – တိတ္ထိ၊ တိတ္ထိယ သာဝက–တိတ္ထိ၏တပည့်၊ အသမဏ–ရဟန်းမဟုတ်သူ၊] အသက္ကပုတ္တိယဘာဝံ– သားကိုဝင်မင်းသ်ား ဘုရားသားတော် မဟုတ်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယမာနော– လျက်၊အဟံ၊ ဗုဒ္ဓံ –ကို၊ ယဒိ ဣဒံ ပစ္စက္ခေယျံ– အကယ်၍ စွန့်ရပါမူ ကောင်းလေစု၊ ဣတိ – ဤသို့၊ ဝဒတိ– ပြောရ၏၊ ဝိညာပေတိ – သိစေ၏ (နားလည်စေ၏)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝမ္မိ – ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ– ဤသို့အားဖြင့်လည်း၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဿေ – သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာစ – ကိုကား၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ – မပယ်စွန့်အပ်။

[အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်] ။ အထ ဝါ ပန – တစ်နည်း သော်ကား ၊ပေ၊ ဓမ္မံ – ကို၊ သံဃံ–ကို၊ ဝိနယံ–ကို၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ ဥဒ္ဒေသံ– ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကို၊ ဥပဇ္ဈာယံ–ကို၊ အာစရိယံ–ကို၊ သဒ္ဒိဝိဟာရိကံ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူ,

၁။ ဥက္ကဏ္ဏိတော ။ ။ ဖျင်းရိုင်းဒွေ့သည်ဟု အလွယ်ပေးပါ။ ၃.၇၈–၅။

၂။ ဘိက္ခုဘာဝံ အဇ္ဈိယမာနော ။ ။ ဘိက္ခုဘာဝံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် အဇ္ဈိယမာနော၌ စပ်နိုက် တတိယာဝိဘတ်၏ ကရိယာ်းအနက်၊ (တစ်နည်း) ကတ္တားအနက်၌ သက်၏၊ ဟရာယမာနော၌ စပ်နိုက် ကရိယာ်းအနက်၊ ဓိက္ကရိယမာနော၌စပ်နိုက် ကံအနက်၌ သက်၏၊ တို့ကြောင့် ရှင်းအောင်, ဆိုင်ရာစပ်ပုဒ်နှင့် အတူတွဲ၍ အနက်ပေးထားရ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း တွဲ၍ဝင် ဖွင့်သည်။ [၃.၇၇၊ ၃.၇၈–၅။]

အတ္တနေတပည့်ကို၊ အမ္ဗေ ဝါသိက်-နိသရည်းယူ, အနိုးနေတပည့်ကို၊ သမာနပဗ္ဗာယက် တူသော ဥပဗ္ဗာယ်ရှိသူကို၊ (ဥပဗ္ဗာယ် တူသူကို)၊ သမာနာစရိယက်-တူသော ဆရာရှိသူကို၊ (ဆရာတူသူကို)၊ သပြဟ္မစရိယ-သီတင်းသုံးဖော်ကို ၊ပေ၊ အဟံ၊ ဂိဟီ - လူဝတ်ကြောင်သည်၊ ယန္တုန္ဒ အသံ - အကယ်၍ ဖြစ်ရပါမူ ကောင်းလေစွ ၊ပေ။

၄၆။ အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ အဟံ၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ယဒိ ပန ပစ္စက္ခေယျံ-အကယ်၍ စွန့်ရ ပါမူ ကောင်းလေစွ ၊ပေ၊ ဂိဟီ-သည်၊ ယဒိ. ပန အသံ-အကယ်၍ ဖြစ်ရပါမူ ကောင်းလေစွ ၊ပေ၊ အဝိ ပစ္စက္ခေယျံ - အကယ်၍ စွန့်ရပါမူ ကောင်းလေစွ ၊ပေ၊ အဝိအသံ - အကယ်၍ ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဟန္ဒ - ယခု၊ အဟံ၊ ဗုဒ္ဓံ - ကို၊ ပစ္စက္ခေယျံ - စွန့်တော့အုံ ၊ပေ၊ ဟန္ဒ-ယခု ၊ပေ၊ အသံ-ဖြစ်တော့အုံ။

ဗုဒ္ဓံ-ကို၊ ပစ္စက္ခေယျံ- စွန့်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤအကြောင်သည်၊ မေ - ငါ၏၊ ဝါ-ဝါမှာ ၊ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ဝဒတိ၊ [ဣတိ တစ်လုံး အကျေကြ့်။] အသက္ကုဏ္ဍိယော-သည်၊ အသံ - ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ - ဤအကြောင်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ဝါမှာ၊ ဟောတိ -၊ပေ။

၄၇။ အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ မာတရံ-အမေကို၊ သရာမိ-အမှတ်ရ၏(လွမ်း၏)၊ ပိတရံ- အဖေကို၊ ဘာတရံ -အစ်ကိုကို(ညီကို)၊ ဘိဂိနိ -အစ်မကို၊ (နှမကို)၊ ပုတ္တံ- သားကို ၊ ဓီတရံ -သမီးကို၊ ပဓာပတိ - ဓနိုးကို၊ ဉာတကာ - ဆွေမျိုးတို့ကို၊ မိတ္တေ - မိတ်ဆွေတို့ကို၊ ဂါမံ -ရွာကို၊ နိဂမံ - နိဂုံးကို၊ ခေတ္တံ - လယ်ကို၊ (စပါး စိုက်ပျိုးရာအခင်း)၊ ဝတ္ထုံ-ယာကို၊ (ဟင်းရွက် သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီး စိုက်ရာ အရပ်)၊ ဟိရညံ - ငွေကို၊ သုဝဏ္ဏံ- ရွှေကို၊ သိပ္ပံ - အတတ်ပညာကို၊ ပုမ္ဗေ-ရှေးဦး (ရှေးတုံးက)၊ ဟသိတံ - ပြုံးရယ်အပ်ဖူးသည်ကို၊ (ပြုံးရယ်အပ်ဖူးသော အကြောင်းအရာကို)၊ လပိတံ - ပြောအပ်ဖူးသော အကြောင်းအရာကို၊ ကီဠိတံ - ကစားအပ်ဖူးသည်ကို၊ (ကစားအပ်ဖူးသောအကြောင်းအရာကို)၊ သမနုဿရာမိ - ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် အမှတ်ရ၏၊ (အလွန်အမှတ်ရ၏)။

၄၈။ အထ ဝါပန ၊ပေ၊ မေ - ၏၊ ဝါ -မှာ၊ မာတာ -သည်၊ အတ္ထိ၊ သာ-ကို၊ မယာ၊ ပေါသေတဗ္ဗာ - လုပ်ကျွေးမွေးမြူထိုက်၏ (ပြုစုကျွေးမွေးထိုက်၏) ၊ပေ။

၄၉။ အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ မေ - ၏၊ ဝါ -မှာ၊ မာတာ အတ္ထိ၊ သာ - သည်၊ မံ -ကို၊ ပေါသေသတိ - ပြုစုကျွေးမွေးလိမ့်မည် ၊ပေ၊ ဂါမော မေ အတ္ထိ၊ တေန-ဖြင့်၊ အဟံ ဓီရိသာမိ - အသက်မွေးမည်၊ ပေ။

၅၀။ အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ ဒုက္ခရံ – ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ဝါ – ပြုနိုင်ခဲ၏၊ နသုကရံ – လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်၊ ဝါ– ပြုရ၍မလွယ်ကူ၊ ဒုစ္စရံ– ခဲယဉ်းသဖြင့် ကျင့်အပ်၏၊ ဝါ – ကျင့်နိုင်ခဲ၏၊ နသုစရံ – လွယ်ကူစွာ မကျင့်အပ်၊ ဝါ – ကျင့်၍ မလွယ်၊ နဥဿဟာမိ– မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ဝါ– စိတ်အားထက်သန်မှု မရှိပါ၊ နဝိသဟာမိ– သည်းမခံနိုင်ပါ၊ ဝါ– မရဲဝံ့ပါ၊ နရမာမိ– မမွေ့လျော်ပါ၊ (မလျော်ပါ)၊ နာဘိရမာမိ– အလွန်မမွေ့လျော်ပါ၊ (အလွန်ကို မလျော်ပါ)။

၅၁။ ဘိက္ခဝေ၊ ကထဉ္စ – ဖြင့်၊ ဝါ – ဖြင့်၊ ဒုမ္ဗလ္လာဝိကမ္မဿ–သည်လည်း၊ ဟောတိ – နည်း၊ သိက္ခာစ –ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ – အပ်သနည်း ၊ပေ၊ ဗုဒ္ဓံ – ကို၊ ပစ္စက္ခာမိ – ပယ်စွန့်ပါ၏၊ ပေ၊ ဒေဝိ – ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ– ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ ဒုမ္ဗလ္လာဝိကမ္မဿ– သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာစ – ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ – အပ်၏။

အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ မံ – ကို၊ ဂိဟိတိ – လူဝတ်ကြောင်ဟူ၍ ၊ ဓာရေဟိ– မှတ်ပါ၊ ပေ။

၅၂။ အထ ဝါ ပန ၊ပေ၊ မေ – အား၊ ဗုဒ္ဓေန – ဖြင့်၊ အလံ –တော်ပါပြီ ၊ပေ၊ မေ–အား၊ ဗုဒ္ဓေန – ဖြင့်၊ ကိံ နု – အဘယ်ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိအုံ့နည်း၊ [ဘာ လုပ်ဖို့လဲ ဟု ဆိုလိုသည်]၊ မေ–အား၊ ဗုဒ္ဓေန – ဖြင့်၊ နု အတ္ထော – အကျိုးမရှိတော့၊ (တစ်နည်း) ဗုဒ္ဓေန – ဖြင့်၊ မေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ နု အတ္ထော–အကျိုးမရှိ၊ [ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်၊] အဟံ –သည်၊ ဗုဒ္ဓေန–မှ၊ (ဘုရားလက်မှ)၊ သုမုတ္တော– ကောင်းစွာ လွတ်ပြီ၊ ပေ။

၅၃။ ဝါ ပန – သည် သာမကသေး၊ အညာနိပိ – အခြားလည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ (သရုပ်အရ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော ဆဝ်စနတို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန် သော)၊ ယာနိ ဗုဒ္ဓဆ ဝစနာနိ ဝါ–အကြင်ဗုဒ္ဓ၏ ဆဝုစ်ပရိယာယ် စကားလုယ် တို့သည် လည်းကောင်း၊ (ယာနိ) ဓမ္မဆ ဝစနာနိ ဝါ – အကြင်ဓမ္မ၏ ဆဝုစ် ပရိယာယ် စကားလုယ်တို့သည် လည်းကောင်း ၊ပေ၊ (ယာနိ) အသက္ခုတ္တိယ ဆဝစနာနိ ဝါ – အကြင် အသက္ခုတ္တိယ၏ ဆဝုစ်ပရိယာယ် စကားလုယ်တို့ သည်လည်းကောင်း၊ (သဗ္ဗာ) ၊ တေဟိ အာကာရေဟိ – ထိုသိက္ခာရပ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဆဝစနတို့ဖြင့်၊ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ – ထိုဘုရား အစရှိသည် တို့၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော ဆဝစနတို့ဖြင့်၊ (တစ်နည်း)၊ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ–ထိုသိက္ခာရပ်ဟန်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်သော ဆဝစနတို့ဖြင့်၊ တေဟိ နိမိတ္တေဟိ–

ကို သိကွာရခြင်း၏ အမှတ်အသား ဖြစ်သော ဝေဝစနတို့ဖြင့်၊ ဝဒတိ "စိညောပတိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧဝံ ခေါ–ဤသို့လျှင်၊ ဝါ–ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်ပင်၊ ဒုမ္မလ္လောဝိဟမ္မတ္ထေ–သည်လည်း ၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာ စ – ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ – အပ်၏။

၅၄။ ဘိက္ခဝေ၊ ကထဉ္စ – ဖြင့်၊ ဝါ – ဖြင့်၊ သိက္ခာ – သည်၊ ဝါ – ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ – မပယ်စွန့်အပ်သည်၊ ဟောတိ – နည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ – ၌၊ ယေဟိ အာကာရေဟိ – အကြင်သိက္ခာရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝေ ဝစနတို့ဖြင့် ၊ပေ၊ သိက္ခာ – သည်၊ ဝါ – ကို၊ ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ၊တေဟိ အာကာရေဟိ–တို့ဖြင့် ၊ ပေ၊ ဥမ္မတ္တကော – ရူးသောရဟန်းသည်၊ သိက္ခံ – ကို၊ ပစ္စက္ခာတိ – အုံ၊ သိက္ခာ – သည်၊ အပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ၊ ဥမ္မတ္တကဿ–ရူးသူ၏၊ သန္တိကေ – အထံ ၌၊ သိက္ခံ ၊ ပစ္စက္ခာတိ – အုံ၊ အပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ။

[စိတ္တစိတ္တော – (အထူးထူး အပြားပြား) ပစ်လွတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝါ–ဘီးလူးလှန်သဖြင့် ယုံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝေဒနာတ္တော – ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သူ၊ ဒေဝတာ – နတ်၊ တိရစ္ဆာနဂတာ – တိရစ္ဆာန်။] အရိယကေန–အရိယလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့် (စကားဖြင့်)၊ မိလက္ခဿ – တောသူလူရိုင်း၏ ၊ပေ၊ သော စ–ထိုလူသည်လည်း၊ နု ပဋိဝိဇာနာတိ–မသိအုံ ၊ပေ၊ မိလက္ခကေန–မိလက္ခလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်၊ အရိယဿ–အရိယ လူမျိုး၏၊ အရိယကေန – အရိယလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်၊ အရိယဿ – အရိယလူမျိုး၏ ၊ပေ။

[ဒဝါယ – ရယ်မြူးလိုသဖြင့်၊ ဝါ – အဆောတလျင်၊ ရဝါယ – ရွှတ်ချော်သဖြင့်၊ ဝါ – ရွှတ်ချော်၍။] အသာဝေတုကာမော – မကြားစေလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သာဝေတိ –ကြားသိစေအုံ၊ အဝိညုဿ – နားမလည်သူ၏ (အထံ၌)၊ (တစ်နည်း) အဝိညုဿ – နားမလည်သူအား ၊ သာဝေတိ၊ ဝါပန – သို့မဟုတ်၊ သဗ္ဗသော ဝါ–အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း၊ နု သာဝေတိ ၊ပေ။

၁။ အမှာ ။ ။ သိက္ခာရှိသော ရဟန်းက ရူးနေလျှင် သိက္ခာမကျ၊ မိမိသိက္ခာရှိရာ ပုဂ္ဂိုလ်က, ရူးနေပြန်လျှင်လည်း သိက္ခာမကျ၊ ထို့ကြောင့် သိက္ခာရှိသောသာက်၌ "ဥမ္မတ္တကော – ရူးသောရဟန်းသည်"ဟု ပေးရ၏၊ သိက္ခာရှိရာ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်စေ လူဖြစ်စေ မည်သူမဆို ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "ဥမ္မတ္တကဿ–ရူးသူ၏"ဟု ရဟန်းမထည့်ဘဲ ပေးရသည်။

၅၅။ မေထုနဓမ္မောနာမ – မေထုနဓမ္မမည်သည်၊ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော – အကြင်မသူတော်တို့၏ အကျင့်သည်၊ (ယော သော) ဂါမဓမ္မော – အကြင် ရွာသူရွာသားတို့၏ အကျင့်သည်၊ (ယော သော) ဝသလဓမ္မော– အကြင် ယုတ်ညံ့သော အကျင့်ကို သွန်ချတတ်သော ယောကျ်ားတို့၏ အကျင့်သည်၊ (တစ်နည်း) (ယော သော) ဝသလဓမ္မော – အကြင်ကိလေသာတို့ကို သွန်ချတတ် သော အကျင့်သည်၊ (ယံ တံ) ဒုဋ္ဌုလ္လံ – အကြင်မကောင်းတိုခြင်း ရုန့်ရင်း ကြမ်း တမ်းသော အကျင့်သည်၊ (ယံ တံ) ဩဒကန္တိကံ –အကြင် အဆုံးခ္ပ် ရေရှိသော အကျင့် သည်၊ ဝါ – ရေဟူသော အဆုံးရှိသော အကျင့်သည်၊ (ယံ တံ) ရဟသဿ – အကြင် ''ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်ခ္ပ် ဖြစ်သော်အကျင့်သည်၊ (ယာ သာ) ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ– အကြင်မိန်းမယောကျ်ား နှစ်ဦးသား နှစ်ဦးသား အပေါင်းသည် ကောင်းစွာ ရောက်ထိုက်သော အကျင့်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော – ဤအကျင့်သည်၊ မေထုနဓမ္မောနာမ – မည်၏။

ပဋိသေဝတိ နာမ – မည်သည်၊ ယော – အကြင်ရဟန်းသည်၊ နိမိတ္တေန– မိန်းမ နိမိတ်ဖြင့်၊ ဝါ – မိန်းမ နိမိတ်ခ္ပ်၊ နိမိတ္တံ – မိမိနိမိတ်ကို၊ အင်္ဂေဝေဝေန– မိန်းမ၏ အင်္ဂါဝေတ်ဖြင့်၊ ဝါ – မိန်းမ၏ အင်္ဂါဝေတ်ခ္ပ်၊ အင်္ဂဝေတံ – မိမိ၏ အင်္ဂါ ဝေတ်ကို၊ အန္တမသော – အောက်ဆုံးခ္ပ်ဖြစ်သော အဝိုင်းအခြားအားဖြင့် ဝါ – အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ တိလဖလမတ္တမ္ပိ – နှမ်းတစ်စေ့မျှလောက်လည်း၊ ဝါ – နှမ်းတစ်စေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ ပवेသေတि – ဝင်စေ၏၊ ဝါ– သွင်း၏၊ သော – ဤရဟန်းသည်၊ ပဋိသေဝတိနာမ – မည်၏၊ (မှီဝဲသည် မည်၏)။

အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိတိ – ကား၊ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာပိ – တိရစ္ဆာန်မခ္ပ်သော်လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ – ကို၊ ပဋိသေဝိတ္တာ – မှီဝဲပြီး၍၊ ဝါ –

၁။ မေထုနဓမ္မော နာမ ။ ။ ဤဝါကျခ္ပ် အဋ္ဌကထာအလို အနက်ပေးပုံမှာ မေထုနဓမ္မော နာမကို ရှေးဦးစွာ မပေးဘဲ ထိုပုဒ်ကို ''ယော သော အသဒ္ဓမ္မော, ယော သော ဂါမဓမ္မော'' စသည်ဖြင့် တွဲ၍ – ယော သော အသဒ္ဓမ္မော – အကြင် မသူတော်တို့၏ အကျင့်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (သော – ထိုအသဒ္ဓမ္မအကျင့်သည်၊) မေထုနဓမ္မော နာမ – မည်၏၊ ယော သော ဂါမဓမ္မော + (အတ္ထိ)၊ သော – သည်၊ မေထုနဓမ္မော နာမ – မည်၏ ၊စသ၊ ယာ သာ ဒွယ ဒွယသမာပတ္တိ၊ (အတ္ထိ)၊ သာ–ထိုအကျင့်သည်၊ မေထုနဓမ္မော နာမ – မည်၏၊ ဤသို့ပေးခ္ပ် ထိုအားလုံးကို နိုင်ုံးဆုပ်သောအားဖြင့် – ''စသော – ဤအသဒ္ဓမ္မ စသော အကျင့်အားလုံးသည်၊ မေထုနဓမ္မော နာမ – မည်၏၊'' ဤသို့ပေးဝါ။

ဖိုဝဲခြင်းကြောင့်၊ အသမဏော – ရဟန်းမဟုတ်တော့သည်၊ အသက္ကပုတ္တိယော – သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ မနုဿိတ္ထိယာ– လူမိန်းမ၌၊ ပဓေဝ –, အဘယ်မှာ ဆိုပွယ်ရာ ရှိအုံ့နည်း၊ [“အထူးပြောနေစရာ မလိုတော့၊ ကောန် အသမဏ အသက္ကပုတ္တိယ ဖြစ်တော့သည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊] (တစ်နည်း) မနုဿိတ္ထိယာ– ၌၊ (မေထုန် ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ)၊ ပဓေဝ– ရှေးဦးမဆွ အစကပင် (အစောကြီးကပင်၊) အသမဏော – သည်၊ အသက္ကပုတ္တိယော – သည်၊ ဟောတိ၊ ဧတေန – ထို့ကြောင့်၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိတိ – ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ– ဆိုအပ်၏။

ပါရာဇိကော ဟောတိတိ – ကား၊ သေယျထာပိ နာမ – ဥပမာမည်သည်၊ ပုရိသော – သည်၊ သီသစ္ဆိန္နော – ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသည်၊ (သာမာနော)၊ ဧတေန – ထိုပြတ်သော ဦးခေါင်းနှင့် ၊ သုရိရဗန္ဓနေန – ကိုယ်ကို ဆက်စပ်ခြင်း အားဖြင့် ၊ ဇီဝတိ – အသက်ရှင်ခြင်းဌာ ၊ အဘဗ္ဗော သေယျထာပိ – မထိုက်တော့ သကဲ့သို့ ၊ဝေ။

အသံဝါသောတိ (ဇတ္တု)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (လဇ္ဇမာနော – ရထိုက်သော) သံဝါသော နာမ– မည်သည်၊ ဧကကမ္မံ– ပကတတ်ရဟန်းတို့ တစ်ပေါင်းတည်း ပြုထိုက်သော ကံလည်းကောင်း၊ ဧကုဒ္ဒေသော –တစ်ပေါင်းတည်း ရွတ်ပြ ထိုက်သော ပါတိမောက္ခုद्देသ လည်းကောင်း၊ သမသိက္ခတာ – လန္ဓိဟူသမျှတို့အညီအမျှ (အတူတကွ) ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာလည်းကောင်းတည်း၊ [တာ – ပစ္စည်း၊ သွတ္တ] ဧသော – ဤ ဧကကမ္မ, ဧကုဒ္ဒေသ, သမသိက္ခတာသည်၊ သံဝါ သောနာမ – မည်၏၊ သော–ထိုသံဝါသသည်၊ ဧတေန – ပါရာဇိက ကျပြီးသူ ထိုရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ နတ္ထိ၊ ဧတေန –ကြောင့်၊ အသံဝါသောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၆။ ဣတ္ထိယော–မိန်းမတို့သည်၊ ဝါ–အမတို့သည်၊ တိသော–သုံးယောက် တို့တည်း၊ မနုဿိတ္ထိ–လည်းကောင်း၊ အမနုဿိတ္ထိ– လူနှင့်တူသော ဘီလူးမ,နတ်မ လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိ–တိရစ္ဆာန်မလည်းကောင်းတည်း၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာ – ဥဘတောဗျည်းတို့သည်၊ တယော၊ မနုဿဥဘတောဗျဉ္ဇနကော – လူ ဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ အမနုဿဥဘတောဗျဉ္ဇနကော– လူနှင့်တူသော ဘီလူး, နတ် ဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတူဘတောဗျဉ္ဇနကော – လည်းကောင်း၊

၀။ သမသိက္ခတာ ။ ။ သိက္ခာအရ ‘ဦးကာ၌’ “ကျင့်ခြင်း”ဟူသော အာစာရအနက် “သင်ခြင်း”ဟူသော ဝိဇ္ဇာပါဒါန အနက်ကို ဖွင့်၏၊ ထိုအလို – “သမသိက္ခတာ–လန္ဓိ ဟူသမျှတို့ အညီအမျှ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ သင်အံ မေးမြန်းထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း”ဟုပေးပါ။

ပဏ္ဍာကာ – ပုဏ္ဍားကိုသည်။ ။ပေ။ ပုရိသာ – ယောကျ်ားတို့သည်၊ ဝါ – အတိုးတို့သည်၊ ။ပေ။

မနုဿိတ္ထိယာ–၏၊ တယော – ကုန်သော၊ မဂ္ဂေ – တို့၌၊ [ဘုမ္မတ္ထာ၌ ဒုတိယာသက်ပါ။ ထို တယော မဂ္ဂေ – ကို သရုပ်ဖော်လို၍ "ဝစ္စုမဂ္ဂေ" စသည် မိန့်တော်မူသည်။] ဝစ္စုမဂ္ဂေ– ဝစ္စုမဂ်၌ လည်းကောင်း၊ (ကျင်ကြီးလမ်းပေါက်)၊ ပဿာဝမဂ္ဂေ– ပဿာဝမဂ်၌လည်းကောင်း၊ (ကျင်ငယ်လမ်းပေါက်)၊ မုခေ– ပါးစပ်၌လည်းကောင်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ – ကို၊ ပဋိသေဝန္တိ သေ – မှီဝဲသော် ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကော – ပါရာဇိကမည်သော၊ အာပတ္တိ – အာပတ်သည်၊ အသေ –ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ပဋိသေဝန္တိ သေ– ၏၊ ပါရာဇိကသေ – ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ – ရောက်ခြင်းသည်၊ (ပေါတိ)၊ [ဆောက်၌လည်း ဤသို့ နှစ်နည်းပေးပါ။] မနုဿပဏ္ဍကသေ – ၏၊ ဒွေ မဂ္ဂေ – တို့၌၊ (သာမညအာဓာရ)၊ ဝစ္စုမဂ္ဂေ – ၌လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသအာဓာရ)၊ ။ပေ။

၅၇။ ဘိက္ခုသေ – ၏၊ (မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်း၏၊) သေဝနစိတ္တံ – မှီဝဲကြောင်းစိတ်သည်၊ (မှီဝဲလိုသော စိတ်သည်)၊ ဥပဋ္ဌိတော – ရှေ့ရှုတည်လတော်၊ မနုဿိတ္ထိယာ–၏၊ ဝစ္စုမဂ္ဂ–သို့၊ အင်္ဂဇာတံ– မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ပဝေသေန္တိ သေ– သွင်းလတော်၊ ဝါ – သွင်းသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကသေ ။ပေ။

၅၈။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ – ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူရဟန်းတို့သည်၊ မနုဿိတ္ထိ – ကို၊ ဘိက္ခုသေ – ၏၊ သန္ဓိကေ – ၌၊ အာနေတွာ – ခေါ်ဆောင်၍၊ ဝစ္စုမဂ္ဂန – (မိန်းမ၏) ဝစ္စုမဂ်ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ– ကို၊ အဘိနိသီဒေန္တိ– ဖိ၍ထိုင်စေကြကုန်၏၊ သော – ထိုရဟန်းသည်၊ ပဝေသနံ– သွင်းခြင်းကို၊ စေ သာဒိယတိ – အကယ်၍ သာယာအုံ၊ ပဝိဋ္ဌံ – သွင်းပြီးခြင်းကို၊ (ဝင်ပြီးခြင်းကို)၊ (စေ) သာဒိယဘိ – အုံ၊ ဋ္ဌိတံ – တန်ရပ်ခြင်းကို၊ (တည်ခြင်းကို၊) (စေ) သာဒိယတိ၊ ဥဒ္ဓရဏံ – နုတ်ခြင်းကို၊ (စေ) သာဒိယတိ ။ပေ။ နံ သာဒိယတိ –အုံ၊ အနာပတ္တိ– အနာပတ်သည်၊ ဝါ – အာပတ် မဟုတ်သည်၊ (အာပတ်မသင့်သည်)၊ (ပေါတိ)။

ဝ။ အာပတ္တိ ပါရာဇိကသေ ။ ။ ပထမနည်း၌ "အာဝန္တိတမ္ဘာတိ အာပတ္တိ"ဟု ပြု၊ အသေ–သည် ပေါတိနှင့် အနက်တူသော အာဗျာတ်ပုဒ်၊ ဒုတိယနည်း၌ ပါရာဇိကသေ–သည် အာပတ္တိ–၌ စပ်ရသော ဆဋ္ဌီကဲ့တည်း၊ အာပန္နံ အာပတ္တိဟုပြု။ ၄၂၄။ သေဝနစိတ္တံ–၄၂၃။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ–၄၂၅။

၅၉။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ – တို့သည်၊ မနုဿိတ္တိ – လူမိန်းမကို၊ (သာမညက်)။ ဘဂဝန္တိ – နိုးနေသော မိန်းမကို၊ (ဝိသေသက်)။ သုတ္တံ – အိပ်ပျော်နေသော မိန်းမကို၊ မတ္တံ–ယစ်မူးနေသောမိန်းမကို၊ [သေရည်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ယစ်မူးနေသော မိန်းမကို၊] ဥမ္မတ္တံ – ရူးနေသော မိန်းမကို၊ ပမတ္တံ – မေ့နေသောမိန်းမကို၊ မတံ–သေပြီးသော၊ အက္ခာယိတံ – ချေး, မြေချေး စသည်တို့ မခံစားအပ်သေးသော မိန်းမကို၊ ဝါ–ချေး, မြေချေး စသည်တို့ မခံစားအပ်သေးသော နိမိတ်ရှိသော မိန်းမကို၊ မတံ–သော၊ ယောဘုယျေန–ဖြင့်၊ အက္ခာယိတံ–ကို၊ ဝါ–ကို ၊ပေ၊ မတံ–သော၊ ယောဘုယျနဖြင့်၊ ခါယိတံ–ချေး, မြေချေး စသည်တို့ ခံစားအပ်ပြီးသော မိန်းမကို၊ ဝါ – ခံစားအပ်ပြီးသော နိမိတ်ရှိသော မိန်းမကို ၊ပေ။

အဗ္ဘာ။ ။ နောက်နောက် ဝါရများ၌ ဤနည်းမှီ၍ "ဘဂဝန္တံ–နိုးနေသော ဥဘတောဗျည်းကို" စသည်ဖြင့် ဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ။

၆၀။ ။ လွယ်ပြီ။

၆၁။ ။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ – တို့သည်၊ မနုဿိတ္တိ – ကို၊ ဘိက္ခုဿ – ၏၊ သန္တိကေ–၌၊ အာနေတွာ–၍၊ သန္ထတာယ–ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ် သွင်းထားအပ်သော မိန်းမ၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂေန–ဖြင့်၊ ပဿာဝမဂ္ဂေန–ဖြင့်၊ မုခေန–ဖြင့်၊ အသန္ထတဿ–ဖုံးလွှမ်း မရစ်ပတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ အဂ်ိတာတံ – ကို၊ အဘိနိသီဒေန္တိ၊ အသန္ထတာယ– ဖုံးလွှမ်း မရစ်ပတ်, မသွင်းထားအပ်သော မိန်းမ၏၊ (ဝစ္စမဂ္ဂေန ပဿာဝမဂ္ဂေန မုခေန)၊ သန္ထတဿ–ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ (အဂ်ိတာတံ–အဘိနိသီဒေန္တိ)၊ [လွယ်ပြီ။]

၆၂။ ။ လွယ်ပြီ။

၆၃။ ။ ဘိက္ခုပစ္စတ္ထိကာ၊ ဘိက္ခု –ကို၊ မနုဿိတ္ထိယာ–၏၊ သန္တိကေ–၌၊ အာနေတွာ–၍၊ အဂ်ိတာတေန–ရဟန်း၏ အဂ်ိတာတ်ဖြင့်၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ – ကို၊ ပဿာဝမဂ္ဂ–ကို၊ မုခံ – ကို၊ အဘိနိသီဒေန္တိ။ (လွယ်ပြီ)။

အဌကထာ။ ။ ။ ဘဂဝန္တိ – စသည် –၄၂၇။ အက္ခာယိတံ, ခါယိတံ – ၄၂၈။ သန္ထတာယ – စသည် – ၄၃၇။ မိန်းမ၏ အဂ်ိတာတ်ကို အဝတ်စသည်ဖြင့် ဖုံးထားရစ်ပတ်ထားနိုင်၏၊ ထိုအဂ်ိတွင်းသို့ အဝတ်စသည်ကို သွင်း၍လည်း ဖြစ်၏၊ ယောကျ်ားအဂ်ိကား ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ်ရုံသာ ဖြစ်နိုင်သည်။

ဘိက္ခုပုစ္ဆတ္ထိကာ၊ ဘိက္ခုံ – ကို၊ မနုဿိတ္ထိယာ – ၏၊ (သာမညသမ္ဘန်)၊ ဟာရဏ္ဍိယာ–နိုးနေသော မိန်းမ၏။ (ဝိသေသသမ္ဘန်)၊ [လွယ်ပြီ] ၆၄။ ၆၅ လွယ်ပြီ။

ဘိက္ခုပစ္ဆတ္ထိကာ – တို့ကို၊ ဝိတ္ထာရိတာ ယုတာ – (အကျယ်) ချဲ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေ–ဤအတူ၊ ဝိတ္ထာရေတမ္ဘာ – (အကျယ်) ချဲ့ထိုက်ကုန်၏၊ ရာဇပစ္ဆတ္ထိကာ – ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူမင်းတို့ (ဧဟာရ – သူခိုး၊ ဓားပြ, သူပုန်)၊ ဓုတ္တာ – မေထုန်နှင့်စပ်သော အပျော်အပါး ကျူးသူတို့၊ ဝါ–မိန်းမကျူးသူ, သေရည် ကျူးသူ, အကစားကျူးသည်တို့၊ ဥပ္ပဋ္ဌာကပစ္ဆတ္ထိကာ –ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော နှလုံးသားကို ထုတ်ဖွာတတ်သူတို့။ သံခိတ္တံ – ချုံးထားအပ်ပြီ။

၆၆။ မဂ္ဂေန – မာဂဂုဂါမ၏ မက်ဖြင့်၊ မဂ္ဂ–မိမိအင်္ဂါတော်ဟူသော မက်ကို၊ ပဝေသေတိ – သွင်းအုံ၊ (တစ်နည်း) မဂ္ဂေန – မက်တစ်ခုဖြင့် (ပဌမဝမက်, ဝစ္ဆမက် နှစ်မျိုးတွင် တစ်ခုခုဖြင့်၊) မဂ္ဂ–မက်တစ်ခုသို့ (ပဌမဝမက်,ဝစ္ဆမက်နှစ်မျိုးတွင် တစ်ခုခု သို့) ၊ပေ၊ မဂ္ဂေန–မက်ဖြင့်၊ အမဂ္ဂ–မက်မဟုတ်သော အနာပေါက်သို့ ၊ပေ၊ အမဂ္ဂေန– မက်မဟုတ်သော အနာပေါက်ဖြင့်၊ မဂ္ဂ – သို့ ၊ ပေ၊ အမဂ္ဂေန – မက်မဟုတ်သော အနာပေါက်ဖြင့်၊ အမဂ္ဂ – သို့၊ ပေ။

– ဘိက္ခု – သည်၊ သုတ္တဘိက္ခုမှိ – အိပ်ပျော်နေသောရဟန်း၌၊ ဝိပ္ပဋိပန္နတိ – ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ကျင့်အုံ၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ – နိုးလာသည်၊ (သမာနော)၊ သာဒိယတိ– အုံ၊ ဥဘော–နှစ်ပါးလုံးတို့ကို၊ နာသေတမ္ဘာ – အသွင်ကိုဖျက်, လူတွက် စေထိုက်ကုန်၏၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ–သည်၊ (သမာနော)၊ နု သာဒိယတိ–အုံ၊ ဒုသကော– ဖျက်ဆီးသောရဟန်းကို၊ နာသေတမ္ဘော – ပေ။

အစာနုဗ္ဗဿ – သူတစ်ပါး လုံ့လပြုသည်ကို မသိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အသာဒိယဗ္ဗဿ–သိသော်လည်း မသာယာသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကဿ–ဗဒ္ဓသည်းခြေ, ဖျက်သည့်အနေကြောင့်, မီး ရှေ့ စဉ့်ကူး, မသိအောင် ရူးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ခိတ္တစိတ္တဿ–ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဘီလူးလှန့်သဖြင့်, ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဋ္ဋဿ–ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ – အစစွာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ (ဤနေရာ၌ အရှင်သုဒိန်တည်း)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ – အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓ တဘာဏဝါရော – သည်၊ နိဋ္ဌိတော – ပြီးပြီ။

''ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ''

မဂ္ဂေ–မျောက်မ (မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်း၏ဝတ္ထု)၊ ဝန္ဓိပုတ္တာ စ – ဝန္ဓိပုတ္တက ရဟန်းတို့၊ ဂိဟီ– လူ(လူ့အသွင်ဖြင့် မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု)၊ နဂ္ဂါစ–အဝတ်မဆင်း အဲ့ချည်းအနှီးသောရဟန်း၊ တိတ္ထိယ –တိတ္ထိတို့ (တိတ္ထိတို့၏ အဝတ်ဖြင့် မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းများ)၊ ဒါရိကာ–ကုလေးမ၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ– ဥပ္ပလဝဏ် ဘိက္ခုနီ၊ ဗျဉ္ဇနေဟိ–လိင်ပြန်သော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ အပရေ – အခြားကုန်သော ၊ ဒုဝေ – နှစ်ဝတ္ထုတို့။

. မာတာ–အမိ၊ (အမိ၌ မေထုန်မှီဝဲသောရဟန်း)၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုပါ။] လမ္ဘိနာ – လမ္ဘီရဟန်းနှင့်တကွ. (ရှည်သော အင်္ဂါတော်ရှိသော ရဟန်းနှင့်တကွ၊) မုဒု – မုဒိပိဋ္ဌကရဟန်း(နည့်သော. ကျောက်ကုန်းရှိသောရဟန်း)၊ ဒေ – ကုန်သော၊ ဝ.ကာ – အနာတို့၊ ဃလပစ်ဏ္ဍု – ပန်းချီဆေးရေးရုပ်၊ ဒါရုမိတလိကာယစ– သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၏ (နိမိတ်၌ ထိသောရဟန်း)။

သုန္ဒရေန – သုန္ဒရ ရဟန်းနှင့်၊ သဟ၊ ပဋ္ဌ – ငါးဝတ္ထုတို့၊ ပဋ္ဌ–ကုန်သော၊ သိဝထိကာ–သိဝထိကာ ဝတ္ထုတို့၊ အဠ္ဠိကာ – အရိုးတို့၊ နာဂီ–နဂါးမ၊ ယက္ခီစ– ဘီလူးမ၊ ပေတီ – ပြိတ္တာမ၊ ပဏ္ဍကော – ပဏ္ဍုက်၊ ဥဘတော – ဗျက်ဆီးအပ်သော ကာယိန္ဒြေရှိသူ၊ ဆုပေ – ထည့်ကာမှုဖြစ်လသော် (ဝိပတ္တိသာရီ)။

ဘဒ္ဒိယ – ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊ သုဇ္ဇာ – နေ့အစေ၌ အိပ်ပျော်နေသော၊ အရဟ– ရဟန္တာ၊ သာဝတ္ထိယာ – ၌၊ အပရေ – အခြားကုန်သော၊ စတုရော –လေးပါးသော ရဟန်းတို့၊ ဝေသာလိယာ – ၌၊ တယော –သုံးပါးသော ရဟန်းတို့၊ မာလာ – ပန်း၊ (ပန်းကိုယူ၍ ကျောင်းကြည့်လာသော အမျိုးသမီးများ)၊ သုပိနေ–အိပ်မက်၌၊ (မေထုန် မှီဝဲသော)၊ ဘာရုကစ္ဆကော – ဘာရုကစ္ဆကရဟန်း။

သုပဗ္ဗာ – သုပဗ္ဗာ ဥပါသိကာမ၊ သဒ္ဓါ – သဒ္ဓါဥပါသိကာမ၊ ဘိက္ခုနီ–နီ၊ သိက္ခမာနာ – သိက္ခမာန်မ၊ သာမဏေရီစ –မ၊ ဇဝသိယာ–ပြည့်တန်ဆာမနှင့်တကွ၊ ပဏ္ဍကော – ပဏ္ဍုက်၊ ဂိဟီ – လူဝတ်ကြောင်မ၊ အညမညံ – အချင်းချင်း၊

အမှာ ။။ ဝိနီတဝတ္ထုဂါထာများသည် ဓနာဂ်လာမည့် ဝတ္ထုများ၏ အကျဉ်းချုပ် ဆေင်းစဉ်မျှသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အနက်ထင်ရှုမှု ပေးရသည်၊ အကျယ်ပေးလိုလျှင် ဝတ္ထုကြောင်းကိုကြည့်၍ ပေးရမည်၊ အကျယ်ကြည့်ပြီးလျှင် ဤဂါထာများ၏ အဓိပ္ပာယ် အလွယ်ဖြင့် ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

ဝုမုပမ္ဘဒ္ဓိတော – ဝုမုပမ္ဘဒ္ဓိတ္ရဟာန်း (ကြီးမှ ရဟာန်းဖြစ်သော ရဟာန်း) ၊ ဗိဂေါ – သမင်၊ ဣတိ – အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝဏ္ဏ

၆၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ အညတရော–တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ မဏ္ဍဒီယာ–မျောက်မခ၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝိ–ပြီ၊ စာသ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကုဏ္ဍုန်–သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိုယ်)ဘဂဝတာ–သည်၊ သိက္ခာပဒ–ကို၊ ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ ကစ္စိ–အဘယ်သို့နည်း၊ အဟု–သည်၊ ပါရာဇိကံ–မည်သော၊ အာပတ္တိ – သို့၊ အာပန္နော နု ခေါ – ရောက်လေသလော၊ ဣတိ – ဤသို့ ကုဏ္ဍုန် ဖြစ်ပြီ၊ ဘဂဝတော–အား၊ ဘေတမတ္တံ–ကို၊ အာရောစေသိ–ပြီ၊ ဘိက္ခု၊ တွေ–သည်၊ ပါရာဇိကံ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပန္နော–ရောက်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ (ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီ) ၊ပေ၊ အာပန္နော နု ခေါ–ရောက်လေကုန်သလော ၊ပေ။

ဘေ–ဤသို့ မှီဝဲလသော် (ဤသို့ လူ့အသွင်ဖြင့် မှီဝဲလ,သော်)၊ မေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ အနာပတ္တိ – အနာပတ်သည် (အာပတ်မဟုတ်သည်, အာပတ်မသင့်သည်)၊ ဘဝိသတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဂိဟိလိင်္ဂန–လူအသွင်ဖြင့် ၊ပေ၊ နဂ္ဂါ–အဝတ်မဆီး အရှည်းနီးသည် ၊ပေ၊ ကုသစီရ–သမန်းမြက်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ နိဝါသေသွာ–ဝတ်၍။ [ဝါကစီရ–လျှော်တောသက်နီးကို ၊ ပေ၊ ဖလကစီရ–ဟျည်ချပ်ငယ်တို့ဖြင့် ဆက်စပ်ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ ကောသကမ္မလ – လူဆံပင်ဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာကို၊ ဝါလကမ္မလ–စာမရီ သားကောင်၏ အမြီးဆံတို့ဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာကို၊ ဥလူကပက္ခိက–ခင်ပုပ်ငှက်တောင်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ အစိနက္ခိပံ – ခွာနင့်တက္ခ ဖြစ်သော သစ်နက်ရေကို၊ ဝါ–သမင်ရေကို] ၊ပေ၊ ပိဏ္ဍာစာရိကော– ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော၊ ဘိက္ခု၊ ပိဋ္ဌကေ–အင်းဟျည်ငယ်၌၊ (တိုင်ခုံငယ်၌)၊ နိပန္နံ –လျောင်းနေသော၊ (အိပ်နေသော)၊ ဒါရိကံ–သူငယ်မကို၊ ပဿိတ္ဝာ–မြင်၍၊ သာရဏ္ဍော–လွန်စွာတုပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အဝုံ – ခြေမကို၊ အဂိစာတံ– သို့ ပဆေသေသိ –သွင်းပြီ၊ သော–သည်၊ ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ဝါ–သေရန်ကို၊ အကာသိ – ပြုပြီ ၊ပေ၊ ဘိက္ခု၊ ပါရာဇိကဿ–သို့၊ အနာပတ္တိ–မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ပေ။

၆၈။ မာတာဝကော – လုလင်ငယ်သည်, ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ – ဥပ္ပလဝဏ်မည်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ–၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော – ရာဂဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော စိတ်ရှိသည် (ရာဂဖြင့်

ဗြိုဠန်းတပ်မက်နေသည်)၊ ဟောတိ၊ အထခေါ-ဌ်၊ သော မာထခေါ-သည်၊ (အစ္ဆိ-ဌ်စပ်)၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဂါမ-သို့၊ ဝိဏ္ဏာယ-ဌာ၊ ပဝိဋ္ဌာယ-ဝင်နေလသော် (ဝင်နေစဉ်)၊ ကုဋိကံ-ကျောင်းငယ်သို့၊ ပဝိသိတ္ဝာ - ၍၊ နိသီဒေါ-ပုန်းလျှက်၊ အစ္ဆိ-နေပြီ ၊ပေ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားပြီး ကာလ၏ ဇနောက်ဌ်၊ [-ရှေးခေတ်က ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်ဌ် ဆွမ်းစားလေ့ရှိသည်၊] ဝိဏ္ဏာပါတပဋိက္ခေ-ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခဲ့သည် (ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲ့သည်) ၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊ ပက္ခာလေတ္ဝာ-ဆေးရှိ၊ ကုဋိကံ ပဝိသိတ္ဝာ၊ မဗ္ဗေ-ညောင်စောင်းငယ်ဌ် (ခုတင်ငယ်ဌ်)၊ နိသီဒိ ၊ပေ၊ အ-ထခေါ-ထိုင်ပြီး၏ အခြားမဲ့ဌ်ပင်၊ (ထိုင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်းပင်)၊ [အထသဒ္ဒါ အနန္တရ အနက်ဟော။] ၊ပေ၊ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ - ပြေ.ယူ၍၊ (အတင်းဖက်၍)၊ ဒုဿေသိ - ဖျက်ဆီးပြီ ၊ပေ၊ အသာဒိယန္တိယာ-မသာယာသော ဘိက္ခုနို့၏ ၊ပေ။

ဗ၃။ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဣတ္ထိလိင် - ဣတ္ထိလိင်သည် (မိန်းမပုံသဏ္ဌာန်သည်)၊ ပါ-ဋုဘူတ-ထင်ရှားစွာဖြစ်သည်၊ ဟောတိ ၊ပေ၊ တံယေဝဥ္ဇပဒ္ဓံ-ထိုဥပဒ္ဓာယ်ကို သာလျှင် လည်းကောင်း၊ [လိင်မပြန်မီက ယူအပ်သော ဥပဒ္ဓာယ်]၊ တမေဝ ဥပသမ္ပဒံ-ထိုရဟန်းအဖြစ်ကိုသာလျှင် လည်းကောင်း၊ [လိင်မပြန်မီက ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါ] တာနိယေဝ ဝဿာနိ-ထိုဝါတို့ကိုသာလျှင် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ သဂ်ဓိတုံ - ပေါင်းဆုံခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ [တစ်နည်း၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်အတူ၊ သက်ဓိတုံ-ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊] ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ယာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏာ-ဆက်ဆံကုန်၏၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ သန္ဓိကော-အထံ၌၊ ဝုဋ္ဌာတုံ-ထစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ [ဝုဋ္ဌာတုံတိ ဝုဋ္ဌာပေတုံ-ဝိမတိ။ ဝုဋ္ဌာတုံ- ဌ် ကာရိုက်အကျေကြေသည်၊] အနုဓာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ ယာ အာပတ္တိယော - တို့သည်၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံကုန်၊ တာဟိ အာပတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) ၊ပေ။

ဂ၀။ ဧဝံ - ဤသို့ (မိုဝဲလသော်) ၊ပေ၊ မာတုယာ - ဌ်၊ ဓီတုယာ - ဌ်၊ ဘဂိနိယာ-ဌ်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-စနီးဟော်င်းဌ် ၊ပေ။

ဂ၁။ ဘိက္ခု ၊ မုဒုဝိဌ္ဌကော - နှုံညံ့သော ကျောက်ကုန်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ရှေးက ကျွမ်းသမား ဖြစ်ခဲ့ဖူးသောကြောင့် သူ၏ ကျောက်ကုန်းပျော့အောင် အလေ့အကျင့်ပြုခဲ့သဖြင့် အလိုရှိတိုင်း ဦးခေါင်းကို အဂ်ါဇာတ်အထိ ငုံ၍ ရနေသည်၊] သော-သည်၊ အနဘိရတိယာ-မမြူ.လျော်ခြင်းသည်၊ ဝိဌ္ဌကော-နိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အတ္တနော-၏၊ အဂ်ါဇာတ်-ကို၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊

အဂ္ဂဟော်သည်–စုပ်ယူပြီ ၊ပေ၊ လမ္ဘီ–ရှည်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသည် ၊ပေ၊ မတသရိရံ–သူသေကောင်ကို၊ ပဿသိ–မြင်ပြီ၊ တသ္မိံ စ သရိရေ–ဌိတလည်း၊ အင်္ဂဇာတ သာမဏ္ဍာ–အင်္ဂါဇာတ်၏ အနီးအပါး၌၊ ဝဏ္ဏော-အနာသည်၊ ယောတိ ၊ပေ၊ နိဟရိ–နုတ်ပြီ၊ [မတသရိရံ–သေသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်၊ ဝါ – သူသေကောင်] ၊ပေ၊ လေပစိတ္တသ – ပန်းချီသေးရေးရုပ်၏၊ (ဆေးဖြင့် သုတ်လိမ်း ရေးခြယ် အပ်သော ဆန်းကြယ်သော အရုပ်၏၊) နိမိတ္တံ–ကို၊ အင်္ဂဇာတေန–ဖြင့် ၊ ဆုပိ – ထိပြီ ၊ပေ၊ ဒါရဒိတလိကာယ–သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၏ ၊ပေ။

၇၂။ သုဒ္ဓရော နာမ–သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ရာဇဂဟာ–မှ၊ (နိက္ခမိတ္တာ)၊ ပဗ္ဗဇိတော – ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ (ရဟန်းပြုခဲ့သည်၊) ဟုတ္တာ၊ ရထိကာယ – ရထားလမ်းမ၌၊ ဂစ္ဆတိ – သွားနေ၏၊ အညတရာဂ္ဂတ္ထိ – သည်၊ ဘန္တေ, မုဟုတ္တံ–တစ်မုဟုတ်လောက်၊ (ခဏလောက်)၊ အာဂမေဟိ–စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ ဝန္ဒိဿာမိ–ရှိခိုးပါဦးမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြော၍၊ သာ–ထိုသူမသည်၊ ဝန္ဒန္တီ–ရှိခိုးစဉ်၊ အန္တ ရဝါသက်–သင်းဝိုင်ကို၊ ဥက္ခိပိတ္တာ–မြှောက်ပင့်၍ ၊ပေ။

ပဿသိတ္တာ–တွေ့မြင်၍ ၊ ဘန္တေ၊ ဧဟိ–လာပါ၊ (ကြွပါ)၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝ–မှီဝဲပါ၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘဂိနိ–နမ၊ အလံ–တော်ပါပြီ၊ (တစ်နည်း) အလံ–မသင့်၊ ဧတံ– ဤအမှုသည်၊ နု ကပ္ပတိ– ရဟန်းတို့အား မအပ်ပါ ၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဝါယမိဿामि– အားထုတ်ပါမည်၊ (ကြည့်လုပ်သွားပါမည်)၊ တံ၊ မာ ဝါယမာဟိ – အားမထုတ်ပါနှင့်၊ ဧဝံ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ တုပည့်တော်မက အားထုတ်၍ အရှင်ဘုရားက အားမထုတ်လသော်၊) တေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ အနာပတ္တိ ဘဝိဿတိ၊ ပေ၊ ဘတ္တာ – ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ–ထိုအမျိုးသမီး ပြောသည့်အတိုင်း၊ အကာသိ ၊ပေ၊ အဗ္ဗုဠ္ဟ ရံ–ကိုယ်တွင်း၌၊ ယဒေတ္တာ–ထိခိုက်၍၊ (ဆေးဆော်အားထုတ်၍)၊ ဗဟိ–အပြင်ဘက်၌၊ မောစေဟိ–လွတ်စေပါ၊ (သုက်ကို လွှတ်စေပါ၊)၊ ပေ။

၇၃။ သိဝထိက်–သရဏ်ခြင်းသို့၊ (သုသာန်သို့)၊ ဂန္တွာ၊ အဂ္ဂာယတိတံ– ခွေး, မြေခွေး စသည်တို့ မခံစားအပ်သေးသော၊ သရီရံ – သူသေကောင်ကို၊ ပဿိတ္တာ၊ တသ္မိं–၌ ၊ပေ၊ ခါယိတံ–ခံစားအပ်သော ပေ၊ ဆိန္နသီသံ–ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသော သူသေကောင်ကို၊ ပဿိတ္တာ၊ ဝဋ္ဋကတေ – လုံးအောင်ပြုအပ်သော၊ (ပွင့်နေသော)၊ မုခေ–၌၊ အဗ္ဗုဟန္တံ–မထိသော အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဝါ–မထိဘဲ၊ ပဝေသေသိ–ပြီ ၊ပေ၊ အညတရိဿာ – သော၊ ဣတ္ထိယာ – ၌၊ ပဋိဗဒ္ဓ စိတ္တော–ရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သော

အဋ္ဌနိ။ ။ ။ ဝဋ္ဋကတေ–၄၆၇။ အဗ္ဗုဟန္တံ–၄၆၈။ ဥပဟတ်ဖြစ်ယော–၄၇၀။

စိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သာ–သည်၊ ကာလကိုတာ[1] –သေပြီးသည်၊ သုသာနေ–၌၊ ဆဋ္ဌိတာ–စွန့်ပစ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဋ္ဌိကာနိ–အရိုးတို့သည်၊ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ – ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲနေကုန်သည်၊ (ဟိုဟိုဒီဒီ ပြန့်ကျဲနေကုန်သည်၊) ဟောန္တိ ၊ပေ၊ သင်္ခမိုတ္တာ – စုရုံး၍၊ နိမိတ္တေ–နိမိတ်၌၊ (နိမိတ်ရာ၌)၊ အဂ်ီဟာတံ–ကို၊ ပဋိပါဒေသိ–ထိစေပြီ ၊ပေ။

နာဂိယာ–နဂါးမ၌၊ ယက္ခိနိယာ–ဘီးလူးမ၌၊ ပေတိယာ–ပြိတ္တာမ၌၊ ပဏ္ဍကဿ–ပဏ္ဍုက်၏ (နိမိတ်၌) ၊ပေ၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော – လေသည်းခြေ စသည်တို့ ဖျက်ဆီးအပ်သော ကာယိန္ဒြေရှိသည်၊ ဝါ–ဖျက်ဆီးအပ်သော ကာယပ်သာဒ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သော၊ အဟံ–သည်၊ သုခံ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ– ကိုလည်းကောင်း၊ နု ဝေဒိယာမိ–မခံစားနိုင် ၊ပေ၊ ဝေဒိယိ ဝါ –ခံစားနိုင်သည် မူလည်း ဖြစ်စေ၊ နု ဝေဒိယိ ဝါ – မခံစားနိုင်သည် မူလည်းဖြစ်စေ ၊ပေ၊ ပဋိသေဓိဿာမိ–မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဆုပိတမတ္တော–ထိအပ်ကာမျှ ဖြစ်လတော်၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ–နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ ၊ပေ။

၇၄။ ဘဒ္ဒိယ – ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊ ဇာတိယာဝနေ – မြလေးတောင်၌၊ ဒီဃာဝိဟာရတော–နေ့အစေ့၌ နေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သည်၊ (နေ့အစေ့ဝယ် နေဖို့ရန် ရောက်နေသည်)၊ (ဟုတ္တာ) နိပန္နော–လျောင်းနေသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ အဂ်ီအဂ်ါနိ–အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည်၊ ဝါတူပတ္ထဒ္ဓါနိ –လေသည် ထောက်ပုံ့ အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ – လေကြောင့် တောင့်တင်း ခိုင်မာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ၊ပေ၊ အဂ်ီဟာတော–၌၊ အဘိနိသိဒိတ္တာ– ဖိထိုင်၍၊ ယာဝဒတ္ထံ – အလိုရှိတိုင်း ၊ပေ၊ ကိလိန္ဒ–သုက်တို့ဖြင့် ညစ်ပေနေသည်ကို ၊ပေ၊ ပဗ္ဗဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အဂ်ီဟာတံ–သည်၊ ကမ္မနိယံ–မေထုန်အမှု၌ခံ့သည်၊ ဟောတိ၊ ရာဂေန – ရာဂကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝစ္ဆေန – ကျင်ကြီးကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ကျင်ကြီးစွန့်လိုသောကြောင့်လည်းကောင်း) ၊ ပဿာ ဝေန–ကျင်ငယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါတေန – လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဿေန – ဥစ္စာလိင်ဝိုးကိုက်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်းတည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပဗ္ဗဟိ–ကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ–တို့ကြောင့်၊ ဝေ၊ ယံ– အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ– အကြင် အခွင့်ကြောင့်၊ တဿ ဘိက္ခုနော–၏၊ ရာဂေန–ကြောင့်၊ အဂ်ီဟာတံ–သည်၊ ကမ္မနိယံ–သည်၊

[1] ကာလကိုတာ ။ ။ "ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိသည်၊ ဝါ–သေခြင်းကို ပြုပြီး"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ "သေပြီးသည်"ဟု အလွယ်ပေးပါ၊

အ၀ိသ–ရာ၏၊ တော်–သည်၊ အဋ္ဌာနံ၊ (စသော–သည်၊) အနဝကာသော၊ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၄၃ ၌ ရေးခဲ့ပြီး] ၊ပေ။

၊ အနဝဇ္ဇေ – သူကန်းတော်၌၊ [အနဝဇ္ဇတောဟုလည်း ဆိုကြ၏] ၊ပေ၊ ဂေါပါလိကာ –နွားကျောင်းသူမသည် ၊ပေ၊ အဇပါလိကာ –ဆိတ်ကျောင်းသူမသည် ၊ပေ၊ ကဋ္ဌဟာရိကာ –ထင်းခွေသူမသည်၊ [ထင်းကိုဆောင်ယူသူ]၊ ဂေါမယဟာရိကာ– နွားချေးကျုံ့ သူမသည် ၊ပေ၊ [ပဝေသနံ စသည်တို့၏ ၊ အနက်ကို စာပိုဒ်နံပါတ် ၅၈–၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၇၅။ သာမဏ္ဍာ–အနီး၌! ဟသုမာနာ–ရယ်လျက်! ဋ္ဌိတာ–တည်နေသည်၊ ပေါတိ၊ ပဋိဗုဒ္ဓါတ္ဌာ – နိုးရ ၊ပေ၊ ဣဒံ – ဤဟာသည်၊ တုယှံ–သင့်၏၊ ကမ္မံ–အမှုလော ၊ပေ၊ အစာနုဏ္ဍ–မသိသော ရဟန်း၏ ၊ပေ။

၇၆။ ရုက္ခံ–ကို၊ အပသဿာယ – မှီ၍ ၊ပေ၊ သဟ–သာ – အဆောတလျင်၊ (အလျင်အမြန်)၊ ဝုဋ္ဌာသိ–ထပြီ ၊ပေ၊ အသ္သာဒိယဏ္ဍ–မသာယာသော ရဟန်း၏ ၊ပေ၊ အဂ္ဂမိတ္ထာ–ကန်ကြောက်၍၊ [ခြေထောက်ဖြင့် ကန်၍]၊ ပဝ်ဏ္ဏေသိ–လိမ့်စေပြီ၊ [နှစ်လိမ့် သုံးလိမ့် လိမ့်အောင် ကန်လိုက်ပြီဟု ဆိုလိုသည်။]

၇၇။ ဇတန ၊ပေ၊ ကူဋာဂါရသာလာယံ [စာပိုဒ်နံပါတ် (၂၃)၌] ၊ပေ၊ ဒ္ဝါရံ–ကို၊ ဝိဝရိတ္ထာ–ဖွင့်၍ ၊ပေ၊ သမ္ဘဟုလာ–ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊ ဂန္ဓဗ္ဗ – နံ့သာကိုလည်းကောင်း၊ မာလဗ္ဗ အာဒါယ၊ ဝိဟာရပေက္ခိကာယော – ကျောင်းကို ကြည့်လိုကုန်သည် (ဟုတ္ထာ)၊ အာရာမံ အာဂမံသု ၊ပေ၊ အယံ–ဤ ကိုယ်တော်ကြီးသည်၊ ပုရိသူသဘောဝတာ– ယောကျ်ား ဥသဘကြီးပါတကား၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္ထာ ၊ပေ၊ အာရောပေတ္ထာ–တင်၍၊ [ရဟန်းကိုယ်ပေါ်၌ တင်၍၊] ၊ပေ၊ ဒီဝါ–၌၊ ပဋိသလ္လီယဏ္ဍေန–အိပ်သောရဟန်းသည်၊ ဒ္ဝါရံ၊ ဘံဝရိတ္ထာ– ဝိတ်၍၊ ပဋိသလ္လီယိတုံ–ဌာ၊ အနုဇာနာမိ။

၇၈။ ဘာရကဿကော–ဘာရကဿကရှာသားဖြစ်သော ၊ ဘိက္ခု၊ သုဝိနဏ္ဍေ–၌၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–၌ ၊ပေ၊ အဟံ – သည်၊ အသမဏော – ရဟန်းမဟုတ်တော့၊ ဝိဗ္ဘမိဿာမိ –တော့မည်၊ [လူ့ဘောင်သို့ ပြန်လည်တော့မည် – ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊] ဣတိ – ဤသို့ကြံ၍၊ ဘာရကဿ – ဘာရကဿရှာသို့၊ ဂဏ္ဍဏ္ဍေ – စဉ်၊ အဏ္ဍ ရာမဏ္ဍ–ခရီးအကြားဌ ၊ပေ၊ သုဝိနဏ္ဍေန – ၌၊ (ပဋိသော်ဝဏ္ဍ–၏၊) ၊ပေ။

သုပဗ္ဗာ နာမ– သုပဗ္ဗာမည်သော၊ ဥပါသိကာ–သည်၊ မုဓပ္ပသန္နာ – အကျိုးမပြီး, အရည်းနှီးသော အရာ၌ ကြည်ညိုသည်၊ ဟောတိ၊ သာ– ထိုသူမသည်၊ ဧဝံဒိဋ္ဌိကာ – ဤသို့ အယူရှိသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိုး)၊ ယာ– အကြင် အမျိုးသမီးသည်၊

မေတုနံ ဓမ္မံ ဒေတိ၊ သာ–သည်၊ အဂ္ဂဒါနံ – အမြတ်ဆုံးအလှူကို၊ ဒေတိ–လှူသည်မည်၏၊ (ပေးလှူရာရောက်၏)၊ ဣတိ–ဤသို့အယူရှိ၏ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဓုရိကာယ–ပေါင်ကြားခ၌ ၊ပေ၊ နာဘိယံ–ချက်၌ ၊ပေ၊ ဥဒရဝဋ္ဋိယံ – ဝမ်းအလုံးခ၌၊ (ဗိုက်သားခ၌) ၊ပေ၊ ဥပဇ္ဇာဏုကေ – ဒူးခေါင်းကြားခ၌ ၊ပေ၊ ဂီဝါယံ – လည်ပင်းခ၌ ၊ပေ၊ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒေ – နားပေါက်၌၊ ကာသဝဋ္ဋိ–ဆံအစုခ၌၊ (ဆံထုံးခ၌) ၊ပေ၊ အဝုံလန္ဓ ရိကာယ – လက်ရောင်းကြားခ၌ ၊ပေ၊ ဟတ္ထေန – ဖြင့်၊ ဥပဏ္ဍမိတွာ – လုံ့လပြု၍၊ မောစေသောမိ – လွှတ်စေပါမည်၊ ဧဝံ–ဤသို့လက်ဖြင့် လုံ့လပြု၍ လွှတ်စေလသော်၊ တေ – ၏၊ ဝါ – မှာ၊ အနာပတ္တိ – အနာပတ်သည်၊ (အာပတ်မဟုတ်, အာပတ်မသင့်သည်)၊ ဘဝိဿတိ ၊ပေ။

၇၉။ သဒ္ဓါနာမ – သော ၊ပေ။

၈၀။ လိန္ဓရိကုမာရကာ–လိန္ဓရိမင်းသားငယ်တို့သည်၊ ဘိက္ခု၊ ဂဟေတွာ၊ ဘိက္ခုနိယာ– ၌၊ ဝိပ္ပဋိပါဒေသုံ – ဖောက်ဖျက်ပြန်ပြန်, ကျင့်စေကြကုန်ပြီ ၊ပေ၊ ဥဘော–နှစ်ဦးလုံးတို့သည်၊ သာဒိယိသု–သာယာကုန်ပြီ၊ ဥဘော–တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ–အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်ကုန်၏ ၊ပေ၊ ဥဘိန္နံ – တို့၏၊ အနာပတ္တိ–သည်၊ ဝါ–အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ) ၊ပေ။

☰ ၁၁။ ဝေသိယာ – ပြည်တန်ဆာမခ၌ ၊ပေ၊ ဂိဟိနိယာ–လူဝတ်ကြောင်မခ၌ ၊ပေ။

၈၂။ ဝုမုပဇ္ဈဒိတော– ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သော၊ ဝါ–ကြီးမှ ရဟန်းပြုလာသော၊ ဘိက္ခု၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ–ကို၊ ဒဿနံ– ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ အဂမာသိ– ပြီ၊ သာ–ထိုဇနီးဟောင်းသည်၊ ဘဒ္ဒေ ၊ ဟေ – ကြွပါ၊ (လာပါ)၊ ဝိဇ္ဇမ – လူထွက်ပါ၊ ဣတိ – ဤသို့ပြော၍၊ အဂ္ဂဟေသိ –ဖမ်းယူပြီ၊ (ဆွဲယူပြီ)၊ သော ဘိက္ခု – သည်၊ ပဋိဏ္ဍမဏ္ဍော– နောက်ဆုတ်လတ္တော်၊ (နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ် သွားလတော်)၊ ဥဋ္ဌာနော – ပက်လက်၊ ပရိပတိ – လဲကျပြီ၊ သာ–သည်၊ ဥဗ္ဗဒိတွာ– သင်းပိုင်ကိုလှန်၍ ၊ပေ၊

၈၃။ အရညေ – ၌၊ ဝိဟရတိ၊ မိဂ ပေါတကော – သမင်ငယ်သည်၊ (ပေါက်စသည်)၊ တဿ–၏၊ ပဿာဝဏ္ဏာနံ–သို့၊ အာဂန္ဓွာ၊ ပဿာဝံ–ကို၊ ဝိဝဏ္ဏော–သောက်စဉ်၊ မုခေန–ဖြင့်၊ အဂ်ီဟာတံ–ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ–စုပ်ယူပြီ ၊ပေ။

ပထမပါရာဇိကံ –သည်၊ သမတ္တံ – ပြီးပြီ။

၂။ ဒုတိယ ပါရာဇိက

စဉ်။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော ရညော ဒါရူနိ အဒိန္နံ အာဒိယိ၊ – အနိယမဝါက္ကျ။] ယေန သမယေန – ၌၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော – အိုးလုပ်သူ၏ သားဖြစ်သော၊ (အိုးထိန်းသည်၏ သားဖြစ်သော)၊ အာယသ္မာ ဓနိယော – အရှင်ဓနိယသည်၊ ရညော – ၏၊ ဒါရူနိ – သစ်တို့ကို၊ အဒိန္နံ–မပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို၊ ဝါ – မပေးအပ်ဘဲ၊ အာဒိယိ–ယူပြီ။] တေန သမယေန – ၌၊ (အိုးလုပ်သူ၏ သားဖြစ်သောအရှင်ဓနိယ၏ သစ်တို့ကို ခိုးယူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ ရာဇဂဟေ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဝါ–၏အနီးဖြစ်သော၊ ဂိဇ္ဈကူဋေ – ဂိဇ္ဈကူဋ်မည်သော၊ ပဗ္ဗတေ – တောင်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ သမ္ဗဟုလာ – သုတ္တန်နည်းလာ, များစွာကုန်သော၊ သန္နိဋ္ဌာ – ထိုကြ၍အရပ်, ပေါင်းဆုံလတ်၍, မြင့်အပ်ဖူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဗတ္တာ – အာမိသ သမ္ဘောဂ, မမူသမ္ဘောဂတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ ဣသိဂိလိပဿေ – ဣသိဂိလိ တောင်နံပါး၌၊ ဝါ – ဣသိဂိလိ တောင်နံရံ၌၊ တိဏကုဋိယော – မြက်အမိုးရှိသော ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ (မြက် အမိုးအကာရှိသော ကျောင်းငယ်တို့ကို)၊ ကရိတ္တာ – ပယ်၍ – မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ (ဝါ–သို့၊) ဥပဂစ္ဆိ–ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော–သော၊ အာယသ္မာပိ ဓနိယော – သည်လည်း ၊ပေ၊ ဥပဂစ္ဆိ။

၁။ တေန သမယေန ။ ။ ဤ၌ အာဓာရအနက် ဟိတ်အနက်, ကရိတ်အနက် သုံးမျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် အာဓာရအနက်ကို ပေးပြီးပြီ၊ ဟိတ်အနက်ပေးရာ၌ "သိက္ခာပဒ ပညတ္တိယော့တုံ အပေက္ခမာနော"ဟုလည်းကောင်း၊ ကရိတ်အနက်၌ "ဝတ်တံ သိက္ခာပဒံ 'ပညာပ' ယန္တော"ဟုလည်းကောင်း ပါဠိသော သည်ရှိသည်၊ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးပုံမှာ... ယေန သမယေန– ၌၊ အာယသ္မာ ဓနိယော ၊ပေ၊ အာဒိယိ–ပြီ၊ တေန သမယေန – ထိုအခါကြောင့်၊ (သိက္ခာပဒ ပညတ္တိယော့တုံ – သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း၏အကြောင်းကို၊ အပေက္ခမာနော – ရှုခဲ့တော်မူလျက်) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ၊ပေ၊ ဝိဟရတိ။

ကရိတ်အနက် ။ ။ ယေန သမယေန–၌၊ အာယသ္မာ ဓနိယော ၊ပေ၊ အာဒိယိ၊ တေန သမယေန – ထိုအခါဖြင့်၊ (တံ တံ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ ပညာပယန္တော– ပညတ်တော်မူလျက်) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ၊ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်များလည်း ဤနည်းမှီပါ။

၂။ ဂိဇ္ဈကူဋေ ။ ။ လင်းတရှိသော အထွတ်ရှိသော တောင်၌၊ [အထွတ်တို့၌ လင်းတတနေသောတောင်] ဝါ – လင်းတနင့်တူသော အထွတ်ရှိသောတောင်၌ [ထိုတောင်၏ အထွတ်များ လင်းတနင့် တူကြသည်] ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ။

အထ ဓေါ-ခ္ခ်ိ၊ တေဘိက္ခူ။ ဝဿံ-မိုးလေတော်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-နေပြီးကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တေမာသစ္ဆယေန - သုံးလလွန်ရာ အစေခ်ိ၊ တိဏကုဋိယော - တို့ကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ-ဖျက်၍၊ တိဏဆဒ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌ-သစ်သားကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိသာမေတ္တာ - သိမ်းဆည်း၍၊ နေပဒစာရိကံ - နေပုဒ်ခ် လှည့်လည်ခြင်းကို၊ ဝါ-နေပုဒ် ဒေသစာရိကို၊ ပဏ္ဍမိ'သု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ။ [နေပဒစာရိကံ - နေပုဒ်ဝယ် လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ပဏ္ဍမိ'သု၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] ကုမ္ဘကာရပုဇ္ဇော-သော၊ အာယသ္မာ ပန ဓနိယော-သည်ကား၊ တတ္ထေဝ - ထိုအရပ်ခ်ိ၌ဝင်၊ (ထိုရာကြိုဟ်ခြို့, ဣသိဂိလိ တောင်နံပါးခ်ိ၌ပင်)၊ ဝဿံ-မိုးလေတော်လုံးလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ခ်ိ၌ပင်၊ ယောမဇ္ဈံ-ဆောင်းလေတော်လုံးလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ခ်ိ၌ပင်၊ ဂိမှံ - ရွှေလေတော်လုံး လည်းကောင်း၊ ဝသိ - နေပြီ၊ [နောက်ပုဒ်များခ်ိ "ဝ" လိုက်ပါ၏။] အထ ဓေါ-ခ္ခ်ိ၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တသ-သော၊ အာယသ္မတော ဓနိယသ-၏၊ (တိဏကုဋိကံ ခ်ိ၏ပ်)၊ ဝါ-သည်၊ (ပဝိဋ္ဌသ-ခ်ိ၏ပ်)၊ ဂါမံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပဝိဋ္ဌသ - ဝင်နေစဉ်၊ တိဏဟာရိယော - မြက်ရိတ်သူမတို့သည်၊ (မြက်ကို ဆောင်သူမ်တို့၊) ကဋ္ဌဟာရိယော-ထင်းခွေသူမတို့သည်၊ တိဏကုဋိကံ၊ ဘိန္ဒိတ္တာ-ဖျက်၍၊ တိဏဆဒ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ -ယူ၍၊ အဂမံသု ၊ပေ။

ယာဝတတိယကံ - သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ၊ပေ၊ အဟံ ဓေါ ပန - သည်ကား၊ သုသိက္ခိတော - ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိ၏၊ အနဝယော-အလုပ်တိုင်း အလုပ်တိုင်းခ်ိ ယုတ်လျော့ခြင်း မရှိ၊ သဓက-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာစရိယဓက- ဆရာ၏ အလုပ်ကိစ္စဖြစ်သော၊ ကုမ္ဘကာရကမ္မေ - ဆိုးလုပ်သူတို့၏ အမှုခ်ိ၊ ဝရိယောဒါတသိပ္ပေါ - ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အတတ်ရှိ၏၊ အဟံ၊ သာမံ - ကိုယ်တိုင်၊ စိက္ခလ္လံ-ညွန်ကို၊ မဒ္ဒိတ္တာ-နယ်၍၊ သပ္ပမတ္တိကာမယံ-အလုံးစုံ မြေညက်ဖြင့်ဖြူအပ်သော၊ ကုဋိကံ-ကျောင်းငယ်ကို၊ ယံနူန ကရေယျံ-အကယ်၍ ပြုရပါမူ ကောင်းလေစွ ၊ပေ၊ ဂေါမယဆ-နွားချေးကိုလည်းကောင်း၊ သံကမိတ္တာ-စုရုံး၍၊ တံ ကုဋိကံ-ကို၊ ပစိ - မီးဖုတ်ပြီး၊ သာ ကုဋိကာ - သည်၊ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်၊ ဝါ-အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ဣဒ္ဓဂေါပကော သေယျထာပိ-နတ်သမီး ကွမ်းသွေးကောင်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ဝိုးကတ္တီပါကောင်ကဲ့သို့၊ လောဟိတိကာ-နီသောအဆင်းရှိသည်၊ အဟောသိ၊ ကိ' ကဏိကာ သဒ္ဒေါ သေယျထာပိ -ချုံငယ်လေးများ၏ အသံကဲ့သို့၊ ဝါ-ဆည်းလည်းသံကဲ့သို့၊ [နာမသဒ္ဒါ အနက်အထူးမရှိ၊] ဓဝမေဝ-ဤအတူ၊ တသာကုဋိယာ-၏၊ သဒ္ဒေါ-အသံသည်၊ အဟောသိ။

။ ၉၅။ အထ ဓေါ ။ပေ။ ။ ပမ္ဘတာ–မှ၊ သြရောဟန္ဓော–ဆင်းတော်မူလသော်၊ (ဆင်းတော်မူစဉ်၊) အဘိရူပ်–သော ။ပေ။ လောဟိတိက်–သော၊ တံ ကုဋိက်– ။ကို၊ အဒ္ဒသ–မြင်တော်မူပြီ၊ ဒိသွာန–ကြောင့် ။ပေ။ အဘိရူပ်–သော၊ ဣတ္ထနေါ ပဝေါ်ဝ သေယျထာပိ – ကဲ့သို့၊ လောဟိတိက်–သော၊ ဧတံ–ဤအရာဝတ္ထုသည်၊ ကိ–ဘာနည်း၊ ။ပေ။ အကုရ်ဏီယ်၊ [စာပိုဒ်နံပါတ်– ၃၆ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘိက္ခဝေ၊ ကထံဟိ–အဘယ်ကြောင့်၊ သော မောဃပုရိသော–သည်၊ သမ္ဗဗဟုလာမယ်–သော၊ ကုဋိက်–ကို၊ ကရိဿတိနာမ–ပြုရသနည်း။ (ပြုရပါလိမ့်မည်၊) ဘိက္ခဝေ၊ တဿ မောဃပုရိသဿ – ၏၊ ပါဏေသု – သတ္တဝါတို့ (အလေါ)၌၊ အနုဒ္ဒယာ – စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ – စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာစျာန်၏ ရေးအဖို့၌ ဖြစ်သော မေတ္တာသည်၊ အနုကမ္ပာ–သနားခြင်းသည်၊ ဝါ–သနားတတ်သော ကရုဏာစျာန်၏ ရေးအဖို့၌ဖြစ်သော ကရုဏာသည်၊ အဝိဟိ'သာ–မညှဉ်းဆဲခြင်းသည်၊ ဝါ–မညှဉ်းဆဲတတ်သော ကရုဏာစျာန်၏ ရေးအဖို့ဖြစ်သော ကရုဏာသည်၊ နု ဟိ နာမ ဘဝိဿတိ – မဖြစ်လေရော့သလား၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဂဠ္ဆထ – သွားကြကုန်၊ တေ ကုဋိက် – ကို၊ ဘိန္ဒထ – ဖျက်ကြကုန်၊ ပစ္ဆိမာ–နောက်၌ဖြစ်သော (ဧနောင်လာ နောက်သားဖြစ်သော)၊ ဧဒါနိတာ – လူ အပေါင်းသည်၊ ပါဏေသု–တို့၌၊ ပါတဗျတ်–ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ–ဖျက်ဆီးနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့၊ မာ အာပန္နိ – မရောက်ပါစေနှင့်၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမ္ဗဗဟုလာမယာ – သော၊ ကုဋိကာစ–ကိုလည်း၊ နကာတဗ္ဗာ–ထိုက်၊ ယော–အကြောင်းရှိပါ၏သည်၊ ကရေယျ၊ (တဿ–၏)၊ ဒုက္ကဋဿ – သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ – ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ ။ပေ။ ကိဿ–အဘယ်ကြောင့် ။ပေ။ ဘိန္ဒထ–ဖျက်ကြပါကုန်သနည်း၊ ။ပေ။ ဘောဒါပေတိ–ဖျက်စေတော်မူ၏၊ (အဖျက်နိုင်းတော်မူ၏)၊ ဓမ္မသာမီ – တရားရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သစေ ဘောဒါပေတိ–အုံ၊ ဘိန္ဒထ–ဖျက်ကြပါ၊ ဣတိ–ပြီ။

၈၆။ အထ ဓေါ ။ပေ။ သာဝိ–ကိုလည်း၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဘောဒါဝိတာ–ဖျက်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ (အဖျက်နိုင်းတော်မူပြီ)၊ မေ–၏၊ ဒါရုဂဟေ– သစ်သားတို့ကို ထားရာအိမ်၌၊ ဝါ– သစ်တောရုံး၌၊ သန္ဓိဋ္ဌေ– သံဒိဋ္ဌမိတ်ဆွေဖြစ်သော၊ (တွေ့မြင်ဖူးသော)၊ ဂဟကေ စ–သစ်တို့ကိုရေတွက် စောင့်ရှောက်ရသူသည်လည်း၊ ဝါ–သစ်ထိန်းသည်လည်း၊ ဒုတ္ထိ၊ အဟ၊ ဒါရုဂ္ဂဟေ–၌၊ ဒါရူနိ–သစ်သားတို့ကို၊

[1] အဋ္ဌကထာ ။ ။ ကရိဿတိ နာမ – ၄၉၇၊ ၄၉၈။ အနုဒ္ဒယာ စသည်–၄၉၈၊ ၄၉၉။ ပါတဗျတ်–၄၉၉။ ဒေဝဂဟဒါရူနိ၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ–၅၁၆။

ယာစ်တွာ – တောင်းရ၊ ဒါရကုဋိကံ–သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊ ယံနူနကရေယျုံ–စွ ၊ပေ၊ မေ – အား၊ ဒါရူနိ –သစ်တို့ကို၊ ဒေဟိ – လှူပါ ၊ပေ၊ ဘန္တေ၊ ယာနိ – အကြင်သစ်သားတို့ကို၊ အဟံ၊ အယျဿ– အား၊ ဒဒေယျံ – လှူရာ်ပါ၏၊ တာဒိသာနိ – ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော (ထိုသို့ လှူဖို့ရာ ဖြစ်ကုန်သော)၊ ဒါရူနိ–တို့သည်၊ နတ္ထိ– မရှိပါကုန်၊ ဘန္တေ၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ– မြို့ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–မြို့ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အဆောက်အဦ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပဒတ္ထာယ – ဘေးရန်အကျိုးငှာ၊ ဝါ–ဘေးရန်ပေါ်က အသုံးပြုဖို့ရာ၊ နိက္ခိတ္တာနိ – သိမ်းထားအပ်ကုန်သော၊ (ယာနိ)အေဝဟဒါရူနိ–အကြင်ဘုရင်မင်းမြတ်, သိမ်းပိုက်အပ်သည့်, သစ်သားတို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါကုန်၏၊ တာနိ ဒါရူနိ – တို့ကို၊ ရာဇာ–သည်၊ သစေ ဒါဝေတိ – အကယ်၍ လှူစေပါအုံ၊ (အလှူခိုင်းပါအံ၊) ဘန္တေ၊ ဟရာပေထ– ဆောင်ယူစေကြပါကုန်၊ (အယူခိုင်းပါကုန်)၊ ဣတိ–ပြီ။

အာဝုသော – ဒါယကာ၊ ရညာ – မင်းသည်၊ ဒိန္နာနိ – လှူအပ်ကုန်ပြီ ၊ပေ၊ သက္ကပုတ္တိယာ –သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သံမဏာ – တို့သည်၊ ဓမ္မစာရိနော –တရားကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ သမစာရိနော– အညီအမျှ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မစာရိနော–မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ ရှိကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိနော – အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ သီလဝန္တော–သီလရှိကုန် ၏၊ ကလ္လာဏဓမ္မာ – ကောင်းသော အကျင့်သဘောရှိကုန်၏၊ ဝါ – ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိကုန်၏၊ ရာဇာပိ–သည်လည်း၊ ဣမေသံ–တို့အား၊ ဝါ–တို့၏ အပေါ်၌၊ အဘိပ္ပသန္နော – အလွန်ကြည်ညိုမြဲ၏၊ အဒိန္နံ – မပေးအပ်သော ပစ္စည်း ကို၊ ဒိန္နန္တိ –ပေးအပ်ပြီဟု ၊ ဝတ္တုံ–ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နာရဟတိ–မထိုက်တန် ၊ပေ၊ တာနိ ဒါရူနိ–တို့ကို၊ ဧဝရာဇဝတ္ထိကံ –အဝိုင်းငယ် အဝိုင်းကြီးဖြစ်အောင်၊ ဆေဒါပေတွာ– ဖြတ်စေ၍၊ သကဌေဟိ–တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာဟာပေတွာ–ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ ဒါရကုဋိကံ အကာသိ။

ရ၇။ အထ ဓေါ–၌၊ ဝဿကာရော–ဝဿကာရမဟာမတ္တော– မဂဓမဟာမတ်ကြီးဖြစ်သော၊ ဝါ–မဂဓမင်း၏ အမတ်ကြီးဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏော– သည်၊ ရာဇဂဟေ – ၌၊ ကမ္ဗဇ္ဇေ – လုပ်ငန်းတို့ကို၊ အနုသညာယမာနော – အစဉ် လှည့်လည်မှတ်သားလသော်၊ ဝါ–ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ကြည့်ရှုလသော်၊ ယေန– ၌၊ ပေ၊ ဘဂဝေါ–အရှင်၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ–ကုန်သော၊ အာပဒတ္ထာယ–ငှာ၊

အဌကထာ ။ ။ ။ ဧဝရာ ဧဝရိတ် ၅၁ပ။ မဂဓမဟာမတ္တော အနုသညာယမာနော–၅၁၇။ အာဏာပေသိ – ၅၁၇။ ဓာဂဓော သေနိယော စသည်–၅၂၅။

နိုက္ခိတ္တောနိ – ကုန်သော၊ ယာနိ ။ တာနိ ဒေဝဟာဒါရွန်– (သန္တိ)၊ တာနိ ဒါရွန်– တို့သည်၊ ကဟံ – အဘယ်မှာနည်း၊ သာမိ–အရှင်၊ တာနိ ဒါရွန် – တို့ကို၊ ဒေဝေန–မင်းမြတ်သည်၊ ပေ၊ ကထံ. ဟိ–ကြောင့်၊ ဒေ့ဝေါ–သည် ၊ပေ၊ ဒဿတိ နာမ–လျှူရှုသနည်း၊ (လျှူရှုပါလိမ့်) ၊ ပေ၊ ယေန–ဌ၊ မာဂဓော – မဂဓတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော – မျှားသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရော – ဗိမ္ဗိသာရ မည်သော၊ ရာဇာ–သည်၊ (အတ္တို) ၊ပေ၊ အဆေါစ–သံတော်ဦးတင်ပြု၊ (ကိ)၊ ဒေဝေန– သည် ၊ပေ၊ ဒိန္နာနိကိရ–လျှူအပ်ကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်ပါသလား၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဧဝံ –သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ အာဟ–ပြောသနည်း ၊ပေ၊ ဖြဟ္မဏ၊ ဝေန ဟိ– ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်)၊ ဒါရုဂဟေ–ဌ၊ ဂဏာကံ–ကို၊ အာဏာပေဟိ– စေခိုင်းပါ၊ [အမိန့်ဖြင့် ဆင့်ခေါ်ပါဟု ဆိုလိုသည်] ၊ ပေ၊ ဂဏာကံ–ကို၊ ဗန္ဓံ – ချုပ်နှောင်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ အာဏာပေသိ–စေခိုင်းပြီ၊ (အမိန့်ပေးပြီ။)

ကုမ္ဘာကာရပုတ္တော–သော၊ အာယသ္မာ ဥနိယော–သည်၊ ဂဏာကံ–ကို၊ ဗန္ဓံ– ချုပ်နှောင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိယျမာနံ–ထုတ်ဆောင်အပ်သည်ကို၊ အဒ္ဒသ–ပြီ၊ ဒိသွာန–ကြောင့် ၊ပေ၊ အာဝုသော၊ ကိသ – ကြောင့်၊ တွံ –သင့်ကို၊ ဗန္ဓော– အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိယျာသိ – ထုတ်ဆောင်အပ်သနည်း၊ [အတ္ထနောပုဒ် "သေ"မှ ပရဿပုဒ် "သိ"သို့ ပြန်နေသည်။] ဘန္တေ၊ တေသံ ဒါရူနံ – တို့၏၊ ကိစ္စာ – ကိစ္စ ကြောင့်၊ (အဟံ ဗန္ဓော နိယျာမိ)၊ အာဝုသော၊ ဂစ္ဆ–သွားနှင့်၊ အဟမ္ပိ–ငါလည်းပဲ၊ အာဂစ္ဆာမိ–လိုက်ခဲ့မည်၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ–ကို၊ ပုရာဟညာမိ–မကြာမီ သတ်အပ်ပါလိမ့်မည်၊ ဝါ–မသတ်အပ်မီ၊ (အသတ်မခံရမီ)၊ ယျာသိ–လိုက်ခဲ့ပါ၊ ဣတိ–ပြီ။

စဝ။ နိဝေသနံ–နန်းတော်သည်၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ မယံ ရာဇာနော နာမ– ဒကာတော် မင်းတို့မည်သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ–များသောကိစ္စရှိပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏီယာ– များသော ပြုဖွယ်ရှိပါကုန်၏၊ ဒတ္တာဝိ. – လျှူပြီး၍လည်း၊ နု သရေယျာမ–အမှတ် မရပါကုန်၊ ဘန္တေ၊ ဣဒံ– တိုက်တွန်းပါ၏၊ သရာပေဟိ – အမှတ်ရစေပါ၊ (သတိ ပေးပါ)၊ ဣတိ– လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ– မဟာရာဇာ၊ (မင်းမြတ်)၊ တွံ–သည်၊ အဘိသိတ္တော – အဘိသိက် သွန်းအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ပဌမံ – ရှေးဦး အစ၌၊ (တစ်နည်း) ပဌမာဘိသိတ္တော – အဘိသိက် သွန်းအပ်ပြီးသော မင်း၏ ရှေးဦးအစ ကာလရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမဏာ–ပြာဟ္မဏာနံ–ဆို့အား၊ တိဏကဋ္ဌောဒကံ–မြက် , ထင်း, ရေကို၊ ဒိန္နညေဝ– လျှူ အပ်ပြီးသည်သာ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တု–အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲကြပါကုန်၊

ဣတိ – သို့၊ ဧဝရူပိ – ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝါစံ – စကားကို၊ ဘာသိတာ[1]– ပြောဆိုအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ သရတိ – အမှတ်ရပါ၊ ဣတိ – ပြီး။

ဘဏ္ဍေ၊ အဟံ၊ သရामိ –အမှတ်ရပါ၏၊ ဘဏ္ဍေ၊ လဒ္ဓိနော – မကောင်းမှုမှ ရုက်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ကုဋ္ဌဗ္ဗကာ–ဝိနယကုဋ္ဌဗ္ဗရှိကုန်သော [အပ်ဝလသလား မအပ်ဝလသလားဟု စဉ်းစားတွေးတောတတ်သော ကုဋ္ဌဗ္ဗရှိကုန်သောဟု အကျယ်ဆိုပါ।] သိက္ခာကာမာ –သိက္ခာသုံးပါးကို လိုလားကုန်သော၊ သမဏာ ဗြာဟ္မဏာ၊ သန္တိ – ရှိပါကုန်၏၊ တေသံ–ထိုသမဏ, ဗြာဟ္မဏတို့၏၊ အပ္ပမတ္တကေပိ– အနုည်းငယ်မျှသော မြက်, ထင်း, ရေခဲ့လည်း၊ ကုဋ္ဌဗ္ဗံ–ကုဋ္ဌဗ္ဗသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – ဖြစ်တတ်ပါ၏၊ တေသံ–ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ အတွက်၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်၍၊ မယာ၊ ဘာသိတံ – ပြောဆိုအပ်ပါပြီ။ [တေသံ – ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏၊ တိဏကဋ္ဌောဒကဟာရဏံ–မြက်, ထင်း, ရေကို ဆောင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ မယာ ဘာသိတံ – ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] တဿ – ထိုမြက်, ထင်း, ရေသည်လည်း၊ အရညေ–တောင်၌၊ အပရိဂ္ဂဟိတံ–မသိမ်းပိုက်အပ်သော မြက်, ထင်း, ရေပါတည်း၊ [တံ စ – ကိုလည်း၊ အရညေ–၌၊ အပရိဂ္ဂဟိတံ–ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဘာသိတံ၊ ဤသို့ရှေ့ဝါကျရှိ ပုဒ်ကို လိုက်စေ၍လည်း ပေးနိုင်သည်။]

ဘဏ္ဍေ ၊ သော တွံ – သည်၊ တေန လေသေန – ထိုအနည်းငယ်သော အကြောင်းဖြင့်၊ ဒါရုနိ–တို့ကို၊ အဒိန္နံ –မပေးအပ်သောပစ္စည်းကို၊ ဝါ – မပေးအပ်ဘဲ၊ ဟရိတုံ– ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ မညသိ– မှတ်ထင်၏၊ ကထံ ဟိ– ကြောင့်၊ မာဒိသော– ဒကာဇတာက္ခဲသို့ ရှုအပ်သော မင်းသည်၊ ဝိဒိတော– နိုင်ငံ၌၊ ဝသန္တော– နေသော၊ သမဏံဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟနေယျ ဝါ – နှိပ်စက်မူလည်း နှိပ်စက်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ –သတ်မူလည်း သတ်ရာအံ့နည်း၊ ပဓေယျ ဝါ – ချုပ်နှောင်မူလည်း ချုပ်နှောင်ရာအံ့နည်း၊ ပဗ္ဗာဇေယျ ဝါ – နှင်ထုတ်မူလည်း နှင်ထုတ်ရာအံ့နည်း၊ [ပဗ္ဗာဇေယျ– တိုင်းပြည်မှ ထွက်သွားစေဟု သဒ္ဒတ္ထ– ဖြစ်၏။]

ဘဏ္ဍေ၊ ဂစ္ဆ– ကြွပါတော့ ၊ လောမေန– ရှင်ရဟန်း၏ အသွင်ဟူသော အမွေးကြောင့်၊ မုဏ္ဍော – အပြစ်မှလွတ်သည်၊ အသိ၊ ပုနပိ–နောက်ထပ်လည်း၊ ဧဝရူပံ– ဤသို့သဘောရှိသော အမှုကို၊ မာ အကာသိ– မပြုပါနှင့်၊ ဣတိ–ပြီ။

[1] ဘာသိတာ ။ ။ ဤပုဒ်သည် တွာပစ္စယန္တ ဧဟုတိ၊ တု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော တွံနှင့် အရတူကတ္တားတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဘာသိတာ–ပြောဆိုပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊" ဟု ပေးရသည်၊ "ဘာသိတာ–ပြောဆိုပြီး၍" ဟု မပေးနှင့်။

မနုဿာ၊ ဥဗ္ဗာယန္တိ[1] –အောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှုကြကုန်၏၊ [အမြင့်သေးကြကုန်၏၊] ဝါ–အယုတ်သဘော, နှုတ်ဖြင့်မပြောဘဲ, တွေးတောကြံစည်ကြကုန်၏၊ [အထင်သေးကြကုန်၏။] စိယန္တိ – အပြစ်ကိုပြ, ရှုတ်ချကြကုန်၏၊ ဝိပါစေန္တိ–ရပ်တကာနှ, စပ်ရာပြန့်လျက်, အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏၊ (ကိ – အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်သနည်း၊) သက္ကပုတ္တိယာ – သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သမဏာ – တို့သည်၊ အလဇ္ဇိနော –. မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းမရှိကုန်၊ [အရှက်မရှိကုန်၊] ဒုဿီလာ – သီလမ့ရှိကုန်၊ မုသာဝါဒိနော – မုသားပြောလေ ရှိကုန်၏၊ ဣမေဟိ – တို့သည်၊ ဓမ္မစာရိနော – တရားကိုကျင့်လေ ရှိသူတို့ဟူ၍၊ သမစာရိနော–အညီအမျှ ကျင့်လေ့ရှိသူတို့ဟူ၍၊ ဗြဟ္မစာရိနော – မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူတို့ဟူ၍၊ သစ္စဝါဒိနော–အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူတို့ဟူ၍၊ သီလဝန္တော – သီလရှိသူတို့ ဟူ၍၊ ကလ္လာဏဓမ္မာ – ကောင်းသောအကျင့် သဘောရှိသူတို့ဟူ၍၊ ဝါ–ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူတို့ဟူ၍၊ ပဋိဇာနိုသန္တိ နာမ– ဝန်ခံကြရသနည်း၊ (ဝန်ခံနေကြပါလိမ့်)။

ဣမေသံ – တို့၏၊ သာမည် – သမဏာ၏ဖြစ်ကြောင်း အကျင့်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣမေသံ – တို့၏၊ ဗြဟ္မည် – မြတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း အကျင့်သည်၊ နတ္ထိ၊ [နဠ–ပျက်ပြီ၊ ကုတော–ဘယ်မှာရှိအုံနည်း။] ဣမေ – တို့သည်၊ သာမညံ–မှ၊ အပဂတာ–ကင်းကွာကုန်ပြီ ၊ဝေ၊ ရာဇာနမ္ပိ–မင်းကိုသော်မှလည်း၊ ဝဏ္ဏေန္တိ – လှည့်ပတ်ကြကုန်၏၊ အညေ – အခြားကုန်၊ မနုဿေ –တို့ကို၊ ကိံ ပန – အဘယ်ကြောင့်၊ ဝါ–အဘယ်မှာ၊ (နှ ဝဏ္ဏေသန္တိ – မလှည့်ပတ်ဘဲ ရှိကြလိမ့်မည်နည်း)၊ [ကောနှ်လှည့်ပတ်ကြလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ – ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏။

ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဥဗ္ဗာယန္တာနံ – အောက်တန်းစားဟု, အသိအမှတ်ပြုလျက်, ကြည့်ရှုကြကုန်သော၊ ဝါ – အယုတ်သဘော, နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ, တွေးတော ကြံစည်ကြကုန်သော၊ စိယန္တာနံ–အပြစ်ကိုပြ, ရှုတ်ချကြကုန်သော၊ ဝိပါစေန္တာနံ–ရပ်တကာနှ, စပ်ရာပြန့်လျက်, အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်သော၊ တေသံ

၁။ ဥဗ္ဗာယန္တိ။ ။ ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်အနက်မှာ "ကဲ့ရဲ့"ဟု ဖြစ်၏၊ ဝိပါစေန္တိ–အရေလူများက ကဲ့ရဲ့ရာ၌ အံရပ်တကာ နယ်တကာ စပ်မိစပ်ရာ ထိုသတင်းကို ဖြန့်ကြလိမ့်မည်၊ ရဟန်းများကမူ မိမိတို့ အချင်းချင်း သင့်တော်သူများအားသာ ပြောကြလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ရဟန်းများအတွက် "ဝိပါစေန္တိ–အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏"ဟုသာ ဟု၊ "ရပ်တံကာနှ, စပ်ရာပြန့်လျက်" မထည့်ရ။

မနုဿာနံ–တို့၏ (စကားကို) အသောဝါသုံ – ကြားရကုန်ပြီ၊ ယေ တေ ဘိက္ခူ – တို့သည်၊ အပ္ပိစ္ဆာ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိကုန်၊ ဝါ – အလိုဆိုး မရှိကုန်၊ သန္တုဋ္ဌာ – ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ကြကုန်၏၊ လဒ္ဓိနော–ကုန်၏၊ ကုက္ကုစ္စကာ–ကုန်၏၊ သိက္ခာကာမာ–ကုန်၏ ၊ပေ၊ ဝိပါ၊စေ္ဆ–အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏၊ ["ရပ်တ"ကာ နဲ့စပ်ရာဖြန့်လျက်" မဆိုနဲ့]၊ ကထံ ဟိ – ကြောင့်၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော–သော၊ အာယသ္မာ ဓနိယော–သည်၊ ရညော–၏၊ ဒါရူနိ–တို့ကို၊ အဒိန္နံ – မပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို၊ ဝါ – မပေးအပ်ဘဲ၊ အာဒိယိသ္သတိ နာမ – ယူရာသနည်း ၊ပေ၊ အာဒိယိ ကိရ – ယူသတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ – မှန်သလား၊ ပေ။

☰ ပုရာဏဝေါဟာရိကော–ရှေးလူဖြစ်စဉ်အဓိက တရားဆုံးဖြတ်မှုဥယျာဉ်သော၊ ဝါ–တရားသူကြီးဟောင်းဖြစ်သော၊ မဟာမတ္တော– အမတ်ကြီးသည်၊ ဘိက္ခုသု–တို့၌၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရဟန်းပြုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘဂဝတော–၏၊ အဝိဒူရေ–အနီး၌၊ နိသိန္နော – ထိုင်နေသည်၊ အဟောသိ ၊ ပေ၊ ဘိက္ခူ – ဘိက္ခု၊ ကိတ္တကေန – အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ (အဘယ်မျှလောက် နိုးအပ်သော ပစ္စည်းကြောင့်)၊ မာဂဓော–သော၊ သေနိယော–သော၊ ဗိမ္ဗိသာရော – သော၊ ရာဇာ–သည်၊ စောရံ – သူခိုးကို၊ ဂဟေတ္တာ – ဖမ်း၍၊ ဟနတိ ဝါ–ညှဉ်းဆဲမူ လည်း ညှဉ်းဆဲသနည်း၊ ဝါ–နှိပ်စက်မူလည်း နှိပ်စက်သနည်း၊ ဗန္ဓတိ ဝါ–ချုပ်နှောင်မူလည်း ချုပ်နှောင်သနည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတိ ဝါ–တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်မူလည်း နှင်ထုတ်သနည်း၊ ဂရုတိ–မေးတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ–ဘုရား၊ ပါဒေန ဝါ – တစ်မတ်ကြောင့် သော် လည်းကောင်း၊ ပါဒါရဟေန ဝါ – တစ်မတ်တန်သောပစ္စည်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ (ရာဇာ စောရံ ဂဟေတ္တာ ဟနတိ ဝါ –ညှဉ်းဆဲမူလည်း ညှဉ်းဆဲပါ၏၊) ၊ပေ၊ ရာဇဂဟေ – ၌၊ ပဋိမာသဏ္ဌာ – ငါးပဲသည်၊ ပါဒေါ – တစ်မတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

၉၀။ ဆမ္ဘဋ္ဌိယာ – ခြောက်ယောက်အရှင်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–ဆမ္ဘဋ္ဌိ မည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ ရဇကတ္ထရဏ်–ဓဝါ၊ဆိပ်ကမ်းသို့ [ဓဝါသည်တို့၏ ဆိပ်ကမ်းသို့]၊ ☰ ဂန္တွာ၊ ရဇကဘဏ္ဍိကံ – ဓဝါ၊သည်တို့၏ ဘဏ္ဍာထုပ်ကို [ဘဏ္ဍာရှိသော အထုပ်ကို]၊ အဝဟာရိတ္တာ – အယုတ်အားပြင့် ဆောင်ယူ၍၊ ဝါ – နိုးဆော်၍၊ အာဟရာမ – သို့၊ ဟရိတ္တာ – ဆောင်ယူ၍၊ ဘာဇေသုံ – ခွဲဝေကြကုန်ပြီ၊ [ဝေဖန်ကြကုန်ပြီ]၊ ပေ၊ မဟာပုညာ – ကြီးသောဘုန်းကံရှိသူတို့သည်၊ အတ္တ၊ တုမှာကံ – တို့၏၊ ဗဟု–သော၊ စီဝရံ– သည်၊ ဥပ္ပန္နံ– ဖြစ်ပြီ၊ ဝါ–ရပြီ၊ ပေ၊ ကုတော– –ဘယ်မှာရှိအုံနည်း၊

[နဲ့ စသည်ကို စာပိုဒ်နံပါတ်(၄၁)နည်းမှီပေးပါ။] တဗ္ဗ – ထိုပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ ဂါမေ–ရွာ၌၊ ဝါ – ရွာအတွက်၊ (ဟောတိ)၊ အရญ္ဇေ – တောင်၌၊ နော(ဟောတိ) – ပါ၊ အာဝုသော၊ တံ – ထို ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (ဂါမေ–၌၊) ဟောတိ (ယထာ) – ကဲ့သို့၊ တထေဝ – ထို့အတူပင်၊ (အရญ္ဇေ–၌၊) ဟောတိနည်း–ဖြစ်သည်မဟုတ်လော ၊ပေ။

၉၂။ ဂါမောနာမ–ဂါမမည်သည်၊ ဧကကုဋိကောဝိ–တစ်အိမ်ရှိသော ရွာသည်လည်း၊ ဂါမော–မည်၏၊ [ဒွိကုဋိက–နှစ်အိမ်ရှိသောရွာ၊ သုမနသော–လူရှိသောရွာ၊ အမနုဿော–လူမရှိသောရွာ၊ ပရိက္ခိတ္တော–ကာရံအပ်သောရွာ၊ အပရိက္ခိတ္တမကာရံအပ်သောရွာ]၊ ဂေါနိသာဒိနိဝိဋ္ဌောဝိ–နွားတို့၏ နေခြင်းနှင့်တူသော နေခြင်းရှိသော တည်နေစေအပ်သော ရွာသည်လည်း၊ ဝါ–နွားတို့၏ နေခြင်းကဲ့သို့ တည်နေစေအပ်သော ရွာသည်လည်း၊ ယောဝိ သတ္ထော–အကြင် ကုန်သည် အပေါင်းသည်လည်း၊ အတိရေကစတုမာသနိဝိဋ္ဌော–လေးလထက်ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး စုဝေးတည်နေပြီ၊ သောဝိ–ထိုကုန်သည် အပေါင်းကိုလည်း၊ ဂါမော–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဂါမူပစာရောနာမ–မည်သည်၊ ပရိက္ခိတ္တဿ–ကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ–၏၊ ဣန္ဒခီလေ–တံခါးခုံ၌၊ ဝါ–တံခါးတိုင်၌၊ ဌိတဿ–တည်သော၊ မဿိမဿ–အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ – ၏၊ လေဋ္ဌုပါတော–ခဲ၏ကျရာအရပ်တည်း၊ ဝါ–ခဲတစ်ကျ အရပ်တည်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ–မကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ–၏၊ ဃရူပစာရေ–ဃရူပစာရ၌၊ (အိမ်၏ဥပစာ၌၊) ဌိတဿ– သော၊ မဿိမဿ–သော၊ ပုရိသဿ–၏၊ လေဋ္ဌုပါတော–သည်၊ (ဂါမော–မည်၏)၊ [တတ္ထ –ထိုဂါမ၌၊ ဌိတဿ မဿိမဿ ပုရိသဿ လေဋ္ဌုပါတော–တည်း၊] အရญ္ဇံနာမ–မည်သည်၊ ဂါမဋ္ဌ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရဋ္ဌ– ရွာ၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတ္တာ–ချန်ထား၍၊ အဝသေသံ–ကြွင်းသောအရပ်သည်၊ အရญ္ဇံ နာမ–မည်၏။

ဝ။ တဗ္ဗ ဝါ ဂါမေ။ ။ တဗ္ဗ – ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ ဂါမေ – ၌၊ ဝါ – ရွာထဲအတွက် (ပညတ္တံ)၊ အရญ္ဇေ၊ နော (ပညတ္တံ) မဟုတ်၊ ဤသို့လည်း "ပညတ္တံ" ပုဒ်ကို ရှေ့မှလိုက်စေ၍ ထားနိုင်သည်။

၂။ ထတ္ထ ဌိတဿ စသည် ။ ။ အပရိက္ခိတ္တဿ ၊ပေ၊ လေဋ္ဌုပါတော–သည်၊ ဂါမူပစာရ မဟုတ်သေး၊ ဂါမသာရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂါမူပစာရော နာမ"ဟု အစရှိလျက် ဂါမူပစာရကိုပြသော အရာဖြစ်သောကြောင့် "တတ္ထ–ထိုဂါမ၌၊ ဌိတဿ မဿိမဿ ဝုရိသဿ လေဋ္ဌုပါတော"ဟု ဝါကျအဝို ထည့်ပါ – ဋီ၊ ၁၊ ၂၀၆။ ဘာသာဋီကာ၊ ၅၃၆၊ ရှေ့။

အဒိန္နံနာမ – မည်သည်၊ ယံ –အကြင်ပစ္စည်းကို၊ အဒိန္နံ–မပေးအပ်၊[ဥစ္စာရှင် ဖြစ်သော လူသည် ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်၊] အနိသဋ္ဌံ–မလွတ်အပ်၊ [မိမိလက်မှ သို့မဟုတ် တည်ရာအရပ်မှ မလွတ်အပ်၊] အပရိစ္စတ္တံ – မစွန့်အပ်၊ ရက္ခိတံ – စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဂေါပိတံ – လုံခြုံစေအပ်၏၊ မမာယိတံ–ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်၏၊ ဝါ – မြတ်နိုးအပ်၏၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ– သူတစ်ပါးတို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ စတံ – ဤပစ္စည်းသည်၊ ဝါ – ဤဘဏ္ဍာသည်၊ အဒိန္နံနာမ – မည်၏၊ ထေယျသင်္ခါတန္တိ – ကား၊ ထေယျစိတ္တော – ခိုးသူ၏ ဖြစ် ကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ အဝဟရဏစိတ္တော – အယူတ်အားဖြင့် ယူကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ (ခိုးဆောင်ကြောင်း စိတ်ရှိသည်) (ဟုတ္တာ) [အာဒိယေယျ–ဌိတပ်။]

အာဒိယေယျာတိ–ကား၊ အာဒိယေယျ–တရားစွဲ၍ ယူအံ့၊ ဟရေယျ–ဆောင်ယူသွားစဉ် ခိုးစိတ်ဝင်၍ ယူအံ့၊ အဝဟရေယျ–အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို ပြန်မပေးဘဲ ယူအံ့၊ ဣရိယာပထံ–သက်ရှိဘဏ္ဍာ, ဘဏ္ဍာရှင်၏ ဣရိယာပုတ်ကို၊ ဝိကောပေယျ–ပျက်စေအံ့၊ ဌာနာ–ရွှေ့ဆိုးစသည်တို့၏ တည်ရာအရပ်မှ၊ စာဝေယျ–ရွှေ့စေအံ့၊ သဟတ္ထာ–ကြိုဆအပ်သောအရပ်, အခွန်ကောက်ရာအရပ်ကို၊ ဝိတိဏာမေယျ–ကျော်လွန်စေအံ့၊ ယထာရူပံ နာမ–မည်သည်၊ ပါဒံ ဝါ–တစ်မတ်သော် လည်းကောင်း၊ ပါဒါရဟံ ဝါ–တစ်မတ်ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒံ ဝါ–တစ်မတ်ထက်ပိုလွန်သော ငွေသော်လည်းကောင်းတည်း။

ရာဇာနော နာမ–ရာဇာတို့မည်သည်၊ ပထဝျာရာဇာ–တစ်မြေပြင်လုံး၏ မင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်မြေပြင်လုံးကို အစိုးရသော မင်းလည်းကောင်း)၊ ပဒေသရာဇာ–တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသော်အရပ်၏ မင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသော အရပ်ကို အစိုးရသော မင်းလည်းကောင်း)၊ ဝါ–ပဒေသရာဇ်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍလိကာ–တစ်ဝန်းတစ်ပိုင်းကို အပိုင်စားရသော မင်းတို့လည်းကောင်း၊ အန္တရ ဘောဂိကာ–နှစ်ဦးသောမင်းတို့၏အကြားဌ အပိုင်စားရသော ရွာရှိသော မင်းတို့လည်းကောင်း၊ (တိုင်းကြားမင်း နယ်စပ်မင်းတို့လည်းကောင်း)၊ အက္ခဒဿာ – တရားရုံးဌ အပြစ်ဝယ်, အပြစ်ကြီးကို ကြည့်ရှုဆုံးဖြတ်တတ်ကုန်သော၊ မဟာ မတ္တာ–အမတ်ကြီးတို့ လည်းကောင်းတည်း၊ [တရားသူကြီးများ၊] ဝါပန –သည်သာမကသေး၊ ယေ–အကြင်သူတို့သည်၊ ဆေဒဘေဒံ–လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်းကို၊ ကရောန္တာ–ကုန်လျက်၊ အနုသာသန္တိ– ဆုံးမကြကုန်၏၊ စော– ဤသူတို့သည်၊ ရာဇာနော နာမ– မင်းတို့ မည်၏။

. . ဗောရော နာမ - မည်သည်၊ ယော-သည်၊ ပဗ္ဗမ်ာသက်ဝါ - ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဗ္ဗမာသ ကံဝါ - ငါးပဲထက်ပိုလွန်သော ငွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနက်ံ - တိုက်တန်သော၊ အဒိန္ဒံ - မပေးဆပ်သော ဝစ္ဆည်းကို၊ ဝါ - ဘဏ္ဍာကို၊ ထေယ္ယသင်္ခါတံ - နိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုဖြင့်၊ ဝါ - ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့်၊ [ကရိတ်းအနက် ပဌမာသက်]၊ အာဒိယတိ-ယူ၏၊ သော-သည်၊ ·ဗောရောနာမ-မည်၏၊ ဟနေယ္ယုဝါတိ-ကား၊ ဟတ္ထေန ဝါ - လက်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနဝါ-ခြေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကသာယဝါ -ကြိမ်လုံးဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [နွား မြင်းတို့ကို ရိုက်နှက် မောင်းနှင်သော နှင်တံ စသည်၊] ဝေတ္ထေန ဝါ -ကြိမ်နွယ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အမုဒဏ္ဍ ကေန ဝါ - လေးတောင် ထက်ဝက်ဖြစ်သော တုတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ကိုင်ဆောင်သော တုတ် စသည်]။ ဆေဒါယ ဝါ - လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်ခြင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဟနေယ္ယုံ - ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

ဗန္ဓေယ္ယုဝါတိ-ကား၊ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန ဝါ - နောင်ဖွဲ့ကြောင်း ကြိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကြိုးအနောင်အဖွဲ့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [အန္ဓု - လက်ထိပ်၊ ဝါ-နောင်အိမ်၊ သဓ်လိက-သံခြေရှင်း၊ ဃရ-အိမ်၊ ဝါ-ထောင် ।ပေ।] ဗန္ဓေယ္ယုံ-ချုပ်နောင်ကုန်ရာ၏၊ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ-ယောကျ်ား အစောင့်ရှောက်ကိုလည်း၊ ကရေယ္ယုံ၊ ပဗ္ဗာဇေယ္ယုဝါတိ - ကား၊ ဂါမာဝါ - မှသော်လည်းကောင်း၊ [နိဂမ-နိဂုံး, ရွာကြီး, တောမြို့၊ နဂရ- မြို့၊ ဇနပဒ- ဇနပုဒ်, မြို့နယ်, တိုင်း။] ဇနပဒပဒေသာ ဝါ - ဇနပုဒ် (နယ်) ၏ အစိတ်အပိုင်းမှ သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေယ္ယုံ။

ဗောရောသိ ।ပေ। ထေနောသိတိ - ဟူသော၊ ဧသော - ဤသဒ္ဒါအပေါင်းသည်၊ ပရိဘာသော- ·ကြိမ်းမောင်းကြောင်း (ဆဲရေးကြောင်း) သဒ္ဒါတည်း ।ပေ। အာဒိယမာနောတိ - ကား။ အာဒိယမာနော - တရားစွဲ၍ယူသော ।ပေ। သကေါတံ-ကို၊ ဝိတိနာမယမာနော-ကျော်လွန်စေသော၊ [အာဒိယေယျအတိုင်း ·ဖော်ဆိုပါ।] (အယမ္ပိ ဘိက္ခု-ဌ္ဌစပ်)၊ ပုရိမ -ရှေ့ဖြစ်သော ရဟန်းကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍၊ အယမ္ပိတိ-အယမ္ပိ ဟူ၍၊ ဝါ-အယမ္ပိ ဟူသောစကာ·ကို၊ ·ဝုစ္စတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၅ဝ-ဌ္ဌ ရှု]။

ပါရာဇိကော ဟောတီတိ - ကား၊ သေယ္ယထာပိ နာမ - မည်သည်၊ ဗန္ဓနာ-အညွှာမှ၊ ပဝုတ္ထော-လွတ်လာသော၊ ဝါ- ကြွေကျလာသော၊ ပဏ္ဏာပလာသော - ဖျားတော့ ဝါဝင်းသော သစ်ရွက်သည်၊ ဟရိတတ္ထာယ- စိမ်းနိုခြင်း အကျိုးငှာ၊

အံ့ဘလှောသေယျ၊ထာဝိ–ကဲ့သို့၊ ပေ၊ အသံ၀ါသောတိ – [စာပိုဒ်နံ့ပါတ် (၅၅)၌ ရေးခဲ့ပြီး။]

၉၃။ ဘူမဋ္ဌ – မြေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ ၀ါ–ပစ္စည်း၊ ထလ – ကြည်းကုန်း၊ အာကာသ–ကောင်းကင်၊ ဝေဟာသ–လွင်ပြင်, ဟင်းလင်းပြင်၊ ဥဒက – ရေ၊ နာ၀ါ–လှေ၊ ယာန–ယာဉ်၊ ဘာရ–၀န် တည်းဟူသောဘဏ္ဍာ၊ ၀ါ–၀န်ထုပ် ၀န်ပိုး အဖြစ်ဖြင့် တည်သောဘဏ္ဍာ၊ အာရာမ – အာရာမ် ခြံ၊ [သစ်သီးခြံ, ပန်းခြံ] ဧတ္တ–လယ်° ၊ ဝတ္ထု – ယာ၊ အရญ–တော၊ ဒန္ဓ ပေါဏ–တံပူ၊ ဝနပ္ပတိ–တောရှိ အရှင်ဖြစ်သော သစ်ပင်၊ (တောနိုးသစ်ပင်)၊ ဟရိတက်–လက်ဖြင့် ဆောင်ယူထိုက်သော ဘဏ္ဍာ၊ ဥပနိဓိ–အပ်နှံထား၊အပ်သော ဘဏ္ဍာ၊ သုက်ယာတ် – အခွန် ကောက်ရာအရပ်၊ ပါဏော – သတ္တ၀ါ၊ အပဒံ – ခြေမရှိသော သတ္တ၀ါ၊ ဩစရ ကော–အတွင်းသို့ သက်ဝင်လှည့်လည်ကြည့်ရှုတတ်သူ၊ (စုံထောက်, လက်ထောက်ချသူ)၊ ဩဇာဟရကော– ဆောင်ယူအပ်သောဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်တတ်သူ၊သံဝိဒါ၀ဟာရော – သဘောတူ စီစဉ်၍ နိုးခြင်း၊ ၀ါ–တိုင်ပင်၍ နိုးခြင်း၊ သကေ်တကမ္မ – ချိန်ခါသတ်မှတ်မှုကို ပြုခြင်း၊ နိမိတ္တကမ္မ–အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်း၊ ဣတိ– ဤကား မာတိကာတည်း။

၉၄။ ဘူမဋ္ဌ–မြေ၌တည်သော၊ ဘဏ္ဍံနာမ–ဘဏ္ဍာမည်သည်၊ ဘူမိယံ–မြေ၌၊ နိက္ခိတ္တံ–ထားအပ်သည်၊ နိဓါတံ–မြှုပ်ထားအပ်သည်၊ ပဋိဿန္နံ–ဖုံးအုပ်ထားအပ် သည်၊ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း။ ။ယံ(ဘဏ္ဍံ)သည်၊ ၀ါ–ကို၊ ဘူမိယံ–၌၊ နိက္ခိတ္တံ–အပ်သည်၊ နိဓါတံ–အပ်သည်၊ ပဋိဿန္နံ–အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ–ထိုဘဏ္ဍာသည်၊ ဘူမဋ္ဌံနာမ– ဘူမဋ္ဌမည်၏၊ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏၊ နောက်၀ါကျများ၌နည်းမှီပါ၊] ဘူမဋ္ဌ–သော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ အ၀ဟရိသာမိ–အယူတ်အားဖြင့်ဆောင်မည်၊ ၀ါ–နိုးဆောင်မည်၊ ဣတိ– ဤသို့ကြံ၍၊ ထေယျစိတ္တော–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒုတိယံ ၀ါ–နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်ကိုလည်း၊ ပရိယေသတိ–ရှာအုံ၊ ကုဒါလံ ၀ါ – ပေါက်တူးကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုဋကံ ၀ါ–တောင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယေသတိ–အုံ၊ ဂဏ္ဍတိ ၀ါ – သွားမူလည်း သွားအုံ၊ (ပစ္စည်းရှိရာ အရပ်သို့ သွားအုံ)၊ ဒုက္ခဒုဿ–သို့၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း ဒုက္ခာဒုဿ + အသ ဟု

၀။ ဧတ္ထ, ဝတ္ထု။ ။ ရှေ့စာပိုဒ်(၄၉)၌ စပါးခင်းကို "ဧတ္ထ"ဟု လည်းကောင်း၊ ပဲစသော အခြားသီးနှံစိုက်ခင်းကို "ဝတ္ထု"ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်ခဲ့၏၊ ထိုအလို "ဧတ္ထ–လယ်၊ ဝတ္ထု–ယာ"ဟု ပေးပါ၊ နောက်စာပိုဒ်(၁၀၄၊၁၀၅)၌ပါသော ပဒဘာဇနီ အလို စပါးခင်း, ပဲခင်း အားလုံးသည် "ဧတ္ထ" ဖြစ်ပြေကျောင်းပြေသည် "ဝတ္ထု"ဟု ခွဲပါ၊ ထိုအလို "ဧတ္ထ–လယ်,ယာ၊ ဝတ္ထု–ဖြစ်ပြေ, ကျောင်းပြေ"ဟု ပေးပါ။

ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒုက္ခတု–ဒုက္ခင်မည်သော၊ အာပတ္တိ–သည်၊ အသေ– ဖြစ်၏။] တတ္ထ စာတက် – ထိုဘဏ္ဍာ ထားရာမြေ၌ ပေါက်နေသော၊ ဝါ – ထို ဘဏ္ဍာအိုးပေါ်၌ ပေါက်နေသော၊ ကဠံဝါ – သစ်သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ လတ်ဝါ – နွယ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္နတိ – ဖြတ်အုံ့ ၊ပေ၊ တတ္ထ– ထိုဘဏ္ဍာထားရာအရပ်၌၊ ပဝုံ–မြေကို၊ ဧကေတိ ဝါ–တူးမူလည်း, တူးအုံ့၊ ဗျူဟတိ ဝါ – ယက်မူလည်း ယက်အုံ့၊ ဥဒ္ဓရတိ ဝါ–ထုတ်ဆောင်မူလည်း ထုတ်ဆောင်အုံ့ ၊ပေ။

ကုဋ္ဌိ – ထိုဘဏ္ဍာအိုးကို၊ (ပစ္စည်းထားသောအိုးကို)၊ အာမသတိ–သုံးသပ်အုံ့ (ကိုင်အုံ့)၊ ပေ၊ ဖန္ဒာပေတိ – လှုပ်ရှားစေအုံ့၊ ပေ၊ ဌာနာ – တည်ရာအရပ်မှ၊ စာပေတိ– ရွှေ့စေအုံ့၊ ပေ၊ အတ္တနော–၏၊ ဘာဇနံ–ခွက်ကို၊ ဝေဌေသေတွာ–သွင်း၍၊ ပဠုမာသကံ ဝါ–ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဠုမာသကံ ဝါ – ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဠနကံ–ထိုက်တန်သောဘဏ္ဍာကို၊ (ပစ္စည်းကို)၊ ထေယျစိတ္တော (ဟုတ္တာ) အာမသတိ ၊ပေ၊ အတ္တနော–၏၊ ဘာဇနတော ဝါ–ခွက်၌ ရောက်သည်ကိုမူလည်း၊ ကရောတိ–အုံ့၊ မုဋ္ဌိ ဝါ–လက်ဆုပ်ကိုမူလည်း၊ ဆိန္နတိ– ဖြတ်အုံ့ ၊ပေ၊ ဆုတ္တာရဏ္ဍ–ချည်၌ တက်ရောက်သော၊ ဝါ–ချည်ဖြင့် သီကုံးအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ (သာမညက်)၊ [ဘဏ္ဍာကို သရုပ်ဖော်လို၍ ပါမင်္ဂ စသည်မိန့်၊] ပါမင်္ဂ ဝါ–ဆောက်လုံးကို သော်လည်းကောင်း၊ (ဆောက်လုံး ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ဘဏ္ဍာ)၊ ကဏ္ဏသုတ္တကံ ဝါ –လည်ဆွဲကြိုးတန်ဆာကို သော်လည်းကောင်း၊ [ဆွဲကြိုး, ဘယက်, ပုလဲသွယ်] ကဋိသုတ္တကံ ဝါ–ခါးကြိုးတန်ဆာကို သော်လည်းကောင်း၊ [ခါးစည်းကြိုး, ခါးပတ်စသည်၊] သာဋကံ ဝါ–အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဌနံ ဝါ– ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ [ဦးခေါင်းကို ရစ်ပတ် ဖွဲ့ချည်ထားကြောင်း ခေါင်းပေါင်း ပဝါ၊] ၊ပေ၊ ကောဋိယံ–အစွန်၌၊ (အဖျားဌ)၊ ဂဟေတွာ–ကိုင်၍၊ ဥစ္စာရေတိ–ကြွမြောက်စေအုံ့ ၊ ဝါ–အထက်သို့ မြောက်အုံ့ ၊ပေ၊ ယံသဗ္ဗော– ပွတ်တိုက်လျက်၊ နီဟရတိ–ထုတ်ဆောင်အုံ့ ၊ပေ၊ အန္တမသော–အားဖြင့်၊ ကာသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ– ဆံဖျားမျှကိုလည်း၊ ဝါ – ဆံဖျားအတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ ကုဋ္ဌိမုခါ– အိုးဝမှ၊ မောစေတိ–လွှတ်စေအုံ့၊ ပေ၊ သပ္ပိ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တေလံ ဝါ– ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဓု ဝါ၊ ဖာဏိတံ ဝါ၊ ပဠုမာသကံ ဝါ၊ အတိရေက ပဠုမာသကံ ဝါ၊ အဠနကံ–ကို၊ ထေယျစိတ္တော (ဟုတ္တာ)၊ ဧကေန–တစ်ကြိမ်တည်းသော၊

၁။ ဗျူဟတိ ဝါ, ဥဒ္ဓရတိ ဝါ။ ။မြေကို တူးပြီးနောက် ကျင်း, တွင်းဌ၌ရှိသော မြေလွှာကို အပြင်သို့တင်ရန် ကျင်းထဲ၌စုခြင်းကို "ဗျူဟ–ယက်"ဟု, ခေါ်၏၊ ထိုသို့စုပြီးနောက် ထိုမြေကို အပေါ်သို့ ထုတ်ဆယ်ခြင်းကို "ဥဒ္ဓရ"ဟု ခေါ်သည်။ ဘာသာဋီကာ ၅၇၀-၌။

ပယောဂေန-ပဲယောဂဖြင့် (တစ်ကြိမ်တည်း ခပ်ယူခြင်းဖြင့်)၊ ဝိဝတိ-သောက်အုံ၊ ပေ၊ တဏ္ဍေ၀-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဘိန္နတိ ၀ါ-ဖျက်ဆီးမူလည်း ဖျက်ဆီးအုံ၊ ၀ါ-ခွဲမူလည်း ခွဲအုံ၊ ဆဒ္ဒေတိ ၀ါ-စွန့်ဓူလည်း စွန့်အုံ၊ (သွန်ပစ်အုံ)၊ ဗျာပေတိ ၀ါ-မီးဖြင့်မူလည်း လောင်စေအုံ၊ (မီးရှို့အုံ)၊ အပရိဘောဂံ ၀ါ-မသုံးစွဲတိုက်သည်ကိုမူလည်း၊ ကရောတိ-အုံ၊ ပေ။

၉၅။ ထလေ -ကြည်းကုန်း၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ချထားအပ်သည်၊ ဟောတိ ၊ပေ။

၉၆။ အာကာသဂတံ-ကောင်းကင်၌ရောက်နေသည်၊ ဟောတိ၊ မောရော ၀ါ-ဥဒေါင်းသည်သော် လည်းကောင်း၊ ကဝိဋ္ဌရော ၀ါ -ချိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ တိတ္တိရော ၀ါ-ခါသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋကော ၀ါ-ငုံးသည်သော်လည်း ကောင်း၊ သာဌက ၀ါ- အဝတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဌနံ ၀ါ-လည်းကောင်း၊ ဟီရည် ၀ါ-ဇွေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏံ ၀ါ၊ ဆိန္နမာနံ-ပြတ်လျက်၊ ပတတိ-ကျလာအုံ၊ ပေ၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ ၀ါ-သွားကြောင်း ဣရိယာပုထ်ကို၊ ဥပဋ္ဌိန္နတိ-ဖြတ်အုံ၊ ပေ။

၉၇။ ဝေဟာသဂတံ-ကောင်းကင်ပြင်၌ ရောက်နေသည်၊ (မြင့်သောအရပ်၌ ရောက်နေသည်)၊ ဟောတိ၊ မဏ္ဍေ ၀ါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ရုတင်၌သော်လည်း ကောင်း၊) ဝိဒ္ဓေ ၀ါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ထိုင်ခုံစသည်၌ သော်လည်းကောင်း)၊ စီ၀ရ၀ံသေ ၀ါ-သင်္ကန်းတန်း ၀ါး၌သော်လည်းကောင်း၊ [သင်္ကန်းလှန်းရန် ထားရန် ပြုလုပ်အပ်သော၀ါးတန်း၊] စီ၀ရရဇ္ဇုယာ ၀ါ-သင်္ကန်းတန်းကြိုး၌ သော်လည်း ကောင်း၊ ဘိတ္တိဓိလေ ၀ါ-နံရံဥတ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ [နံရံ၌ စိုက်ထားအပ်သော၊ သို့မဟုတ် နံရံ၌ ရှိနေသော ဥတ်၊] နာဂဒန္တေ ၀ါ-ဆင်စွယ်ကောက်၌ သော်လည်းကောင်း၊

၁။ ဘူမိထလ။ ။ဤဘာဝနာနည်းကို အလေးကား- "ကုဒါလံ ၀ါ ဝိဒ္ဓကံ ၀ါ" စသည်ကို ကြည့်၍ မြေထဲ၌ ကျင်းတူး၍ မြှုပ်ထား, မြေဖြင့်ဖုံးထား သို့မဟုတ် အိုးထဲ၌ ထည့်ထားသောဥစ္စာသည် "ဘူမဋ္ဌ"မည်၏၊ "ထလေ နိက္ခိတ္တံ"ကို ကြည့်၍ မြေအပြင် ကျောက်အပြင်, တောင်အပြင် စသည်၀ယ် ပုံးအုပ်အပ်သော အရပ်၌ဖြစ်စေ မဖုံးအုပ်အပ်သောအရပ်၌ဖြစ်စေ ထားအပ်သောဘဏ္ဍာသည် "ထလဋ္ဌ" မည်၏။

၂။ ကဝိဋ္ဌရော ။။ ကဝိဋ္ဌရောနာမ အညဉ်ညဉ် ယူစွာပနတ္ထာယ ဟာလဆေးဟို ဃါသာဒိယ ပက္ခိတောတိ-အချင်းချင်း ခွပ်စေဖို့ (တိုက်ဖို့)ရန် လူမိုက်တို့မွေးအပ်သော ငှက်တစ်မျိုးသည် "ကဝိဋ္ဌရ" မည်၏ဟု ဋီကာဆိုး၏၊ ချီးစသည်တည်း။

အဋ္ဌန်း ။ ။ ဝဒုမ ပုဏ္ဏရိက - ၆၀၃။ ဘိသ - ၆၁၂။

ရကွေ့ ဝါ–သစ်ပင်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တ မသော–အားဖြင့်၊ ပတ္တာဘရကောဝိ – သပိတ်ခြေ၌ သော်လည်း၊ လဂ္ဂိတ်–ငြိကပ်နေသည်၊ ဝါ–ချိတ်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

[၉၈] (ယံ) ဘဏ္ဍံ–သည်၊ ဥဒကေ–၌၊ နိက္ခိတ္တံ – ထားအပ်၏၊ (တံ–သည်) ဥဒကဋ္ဌံ နာမ–မည်၏၊ (ရေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာမည်၏) ၊ပေ၊ နိမုဒ္ဓတိ ဝါ–ငုပ်မူလည်းငုပ်အုံ၊ ဥမ္မုဇ္ဇတိ ဝါ–ဖော်မူလည်း ဖော်အုံ ၊ပေ၊ ဌာနာ-တည်ရာမှ ၊ပေ၊ တတ္ထ–ထိုရေ၌၊ ဘတက်–ပေါက်နေသော၊ ဥပ္ပလဝါ–ကြာညိုကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပဒုမံ ဝါ–ပဒုမ္မာကြာကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဍရိကံ ဝါ–ပုဏ္ဍရိက်ကြာကို သော်လည်းကောင်း၊ ဘိသံ–ကြာစွယ် (ကြာဥ)ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မုဠံ–ငါးကို သော်လည်းကောင်း၊ ကစ္ဆပံ ဝါ–လိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဠုဝါသကံ ဝါ–ငါးပဲကို သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဠုဝါသကံ ဝါ–ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနုကံ–ထိုက်တန်သော (ကြာစသော) ဘဏ္ဍာကို၊ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ၊ ပေ။

ပါရာဇိကတ် ပါဠိတော်နိဿယ ဒုတိယဖိုင်း ပြီး၏။

ပါရာဒိကဏ်ပါဠိတော်နိဿယ

(တတိယဝိုင်း)

၂–အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပဒ

ဧ၉။ ယာယ–အကြောင်းတူ၍ဖြင့်၊ တရတိ–ကူးသွားရ၏၊* သာ–ထိုကူးသွား ကြောင်းတူ၍သည်။ နာဝါ နာမ–လှေမည်၏၊ နာဝဠ်–လှေ၌ တည်သော၊ ဘဏ္ဍံ နာမ–မည်သည်၊ နာဝါယ–၌၊ နိက္ခိတ္တံ–ချထားအပ်သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ (ယံ ဘဏ္ဍံ–သည်၊ နာဝါယ–၌၊ နိက္ခိတ္တံ–သည်၊ ဟောတိ၊ တံ–သည်၊ နာဝဠ် နာမ–နာဝဠ်မည်၏–ဟုလည်းပေး၊) ပေ၊ ဗဟိနိ–ပွဲ့ရှည်ကြောင်း ကြီးကို၊ မောစေတိ–လွတ်စေအုံ့၊ (ဖြေအုံ့၊) ပေ၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ–အထက်သို့သော် လည်းကောင်း၊ အဓော ဝါ–အောက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ တိရိယံ ဝါ–ဖီလာ ကန့်လန့်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အန္တ မသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ကောသဋ္ဌမတ္တံပိ–ဆံတစ်ဖျားမျှလည်း၊ သက်ဘမတိ–ပြောင်းရွှေ့အုံ့။

ဧ၀၀။ ယာနံ နာမ–ယာဉ်မည်သည်၊ ဝယ္ဟ–လှည်းပေါင်းချုပ်လည်း ကောင်း၊ ပေ၊ သန္ဓမာနိကာ–သံလျင်းလည်းကောင်း၊ ပေ။

ဧ၀၁။ ဘာရော 'နာမ–ဝန်မည်သည်၊ သီသဘာရော–ဦးခေါင်း၌တည် သောဝန်၊ ဝါ–ဦးခေါင်းဝန်၊ ဆိုဘာရော–ပခုံး၌တည်သော ဝန်၊ ဝါ–ပခုံးဝန်၊ ကဋိဘာရော–ခါး၌တည်သောဝန်၊ ဝါ–ခါးဝန်၊ ဩလမ္ဗကော–တွဲရွဲ (တွဲလဲ) ဆွဲအပ်သော ဝန်၊ ဝါ–လက်ဆွဲဝန်၊ [ဘာရဏ်–ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အဖြစ်ဖြင့် တည်သောဘဏ္ဍာ၊] ပေ၊ ဓနံ–သို့၊ ဩရောပေတိ–ချအုံ့၊ ပေ။

ဧ၀၂။ အာရာမော နာမ–အရံမည်သည်၊ ပုပ္ဖာရာမော–ပန်းအရံ လည်း ကောင်း၊ ဝါ–ပန်းခြံလည်းကောင်း၊ ဖလာရာမော–သစ်သီးအရံလည်းကောင်း၊ ဝါ–သစ်သီးခြံလည်းကောင်းတည်း၊ အာရာမဏ်–အရံ၌တည်သော၊ ဘဏ္ဍံ နာမ–မည်သည်၊ အာရာမေ–အရံ၌၊ ဝါ–ခြံ၌၊ စတူဟိ, ဌာနေဟိ–ဌာနတို့ဖြင့်၊ နိက္ခိတ္တံ–ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘူမဏ်–မြေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ ထလဏ်–

အဋ္ဌာန်။ ။၁–ယာယ တရတိ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁။ ဝယ္ဟ–စ သည်၊ ဘာဋီ(တ)၅။ သီသဘာရော–စသည်၊ ၁၀။ ဩလမ္ဗကော–၁၁။ ၁၂။

ကြည်းကုန်းခွံ့တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ အာကာသ–ကောင်းကင်၊ ဝေဟာသ–ဟင်းလင်းအပြင်၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်ခွဲ၊ ဝါ–ထိုခြမ်းခွဲ၊ ဧတံ–ပေါက်သော၊ (အရံထဲ၌ရှိနေသော၊) မူလ ဝါ–အမြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ် ဝါ–အခွံအခေါက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံဝါ–အရွက်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖံ ဝါ–အပွင့်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဖလ ဝါ–အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (သာမည်ကဲ့၊) ပဠုမာသက် ဝါ–ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဠုမာသက် ဝါ–ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနက်–ထိုက်တန်သော ဘဏ္ဍာကို၊ (ဝိသေသ ကဲ) ထေယျစိတ္တော၊ အာမသတိ–သုံးသပ်အံ့၊ ပေ၊ အာရာမံ–ကို၊ အဘိယုဇ္ဇတိ ၁–မိမိရမ္မ ရှေးရှုအားထုတ်အံ့၊ (သ္ဒဒ္ဓတ္ထ၊) ဝါ–တရားစွဲအံ့၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထ၊) ပေ၊ သာမိကသ–ဥစ္စာရှင်၏၊ ဝိမတိ–တွေးတောယုံမှားမှုကို၊ (ရှုံးမည်လား–နိုင်မည်လားဟု တွေးတောမှုကို၊) ဥပ္ပာဒေတိ–ဖြစ်စေအံ့၊ ပေ၊ သာမိကော–ဥစ္စာရှင်သည်၊ မယှံ–ငါ၏ဥစ္စာသည်၊ နု ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်တော့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ခုရံ–လုံ့လဝီရိယဟူသော ဝန်ကို၊ နိက္ခိပတိ–လျှော့ချအံ့၊ ပေ၊ ခမ္ဘံ–တရားကို၊ စရဏ္ဌာ–ကျင့်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ခမ္ဘံ စရဏ္ဌော–တရားစွဲလတ်သော်၊ သာမိကံ–ကို၊ ပရာဇေတိ–ရှုံးစေအံ့၊ ပေ၊ ပရဇ္ဇတိ–မိမိရှုံးအံ့၊ ပေ။

၁၀၃။ လွယ်ပြီး။

၁၀၄။ ယတ္ထ–အကြင်အရပ်ခွဲ၌၊ ပုမ္ဗဏ္ဏံ ဝါ–ပဲ၏ဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစာဟူသော ကောက်သည်လည်းကောင်း၊ အပရဏ္ဏံ ဝါ–ကောက်၏နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အစာဟူသော ပဲသည်လည်းကောင်း၊ ဧကယတိ–ပေါက်၏၊ တံ–သည်၊ ဧတ္ထံ နာမ–လယ်ယာမည်၏၊ ပေ၊ ခီလံ ဝါ–သစ်ငုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခံ ဝါ–ကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝတိံ ဝါ–စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ မရိယာဒံ ဝါ–လယ်အပိုင်းအခြားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–လယ်ကန်သင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကာမေတိ–ပြောင်းရွှေ့အံ့၊ ပေ၊ ဧကော–သော၊ ပယောဂ–နောက်ဆုံးပယောဂသို့၊ အနာဂတော–မရောက်သေးမီ၊ ‘ပေ၊ တသ္မိံ ပယောဂေ–သည်၊ အာဂတော–ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ ပေ။

အဋ္ဌန်း။ ။၁–အာရာမံ အဘိယုဇ္ဇတိ၊ ဘာဇီ(တ) ၁၄။ ဝိမတိံ, ခုရံ–၁၄။
ပုမ္ဗဏ္ဏံ ဝါ၊ ၁၈။ ဧကော ပယောဂ၊ ၂၀။

၁၀၅။ ဝတ္ထုနာမ-မည်သည်၊ အာရာမတ္ထု-အရံ၏တည်ရာမြေလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-ကျောင်း၏တည်ရာမြေလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝတ္ထုဠဲ-အရံမြေ, ကျောင်းမြေ၌တည်သော။

၁၀၆။ လွယ်ပြီ။

၁၀၇။ ယံ-အကြင် အရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ မနုဿာနံ-လူတို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၊ အရညံ-တောဟု၏ လက္ခဏာရှိသော တောသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (တံ-ထို အရပ်သည်၊) အရညံ နာမ-၏၊ ပေ၊ တတ္ထ ဇာတာ၊ ထိုတောတွင်ဖြစ်သော၊ ကဋ္ဌံ ဝါ-သစ်သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ လတံ ဝါ-နွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိဏံ ဝါ-မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ။

၁၀၈။ ဥဒကံ နာမ-မည်သည်၊ ဘာဇနေ ဝါ-ခွက်၌ရောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏိယာ-ရေကန်၌၊ (လေးထောင့်ကန်၌၊) ဂတံ ဝါ-ရောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တဠာကေ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်၌၊ (ဆည်၌၊) ဂတံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အတ္ထနော-၏၊ ဘာဇနံ-ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ပေ၊ ဘာဇနေ ဂတံ-ခွက်၌ရောက်သည်ကို၊ ကရောတိ-အံ့၊ ပေ၊ မာရိယာဒံ-ကန်ပေါင်ကန်ရိုးကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ-ချိုးဖောက်၍၊ ပေ၊ နိက္ခာမေတိ-ထွက်စေအံ့၊ ပေ။

၁၀၉။ ဒန္ဓပေါဏံ နာမ-မည်သည်၊ ဆိန်နဲ့ ဝါ-ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဒန်ပူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆိန္နဲ့ ဝါ-မဖြတ်အပ်သေးသော ဒန်ပူသည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ။

၁၁၀။ ယော ရုက္ခော-အကြင်သစ်ပင်သည်၊ ဝါ၊ ကို၊ မနုဿာနံ-တို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတော-သည်၊ ပရိဘောဂေါ-သုံးဆောင်အပ်သည်၊ ဝါ-အသုံးအဆောင်သည်၊ ဟောတိ၊ သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ ဝနပ္ပတိ-နာမ-၏၊ ထေယျစိယျော (ဟုတ္ဝာ)၊ ဆိန္နတိ-ဖြတ်အံ့၊ ပဟာရေ ပဟာရေ-ခုတ်ဖြတ်တိုင်း ခုတ်ဖြတ်တိုင်း၌၊ ဝါ-အချက်တိုင်းအချက်တိုင်း၌၊ ပေ၊ တသ္မိံ ပဟာရေ-ထိုနောက်ဆုံးဖြစ်သော အချက်သည်၊ အာဂတော၊ ပေ။

အမှာ။ ။၁-"အရညံ နာမ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ တံ အရညံ"ဟု နိယမဝါကျကဲ့သို့(တံ) ပါနေ၏။ ထို "တံ" သဒ္ဒါ မပါသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ (တ) ၂၃-၌ ပြထားပြီး ရှေးနိဿယ (ဘုရားကြီးမှ) ၌လည်း မပါ။

အညွှန်း။ ။၂-ဝနပ္ပတိ၊ ဘာသာဋီ(တ)-၃၄။

၁၁၁။ ဟရဏက် နာမ[1]–သည်၊ အညသ–အခြားသူ၏၊ ဟရဏက်–ဆောင်ယူထိုက်သော၊ ဘဏ္ဍံ–တည်း၊ ပေ၊ သဟဘဏ္ဍဟာရက်–ဘဏ္ဍာကိုဆောင်သူနှင့်တကွဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ပဒသာ–ခြေဖြင့်၊ နေသာမိ–ဆောင်ယူအုံ့၊ ဣတိ–၍၊ ပဌမံ–သော၊ ပါဒံ–ကို၊ သက်ဝမ်မတိ–ရွှေ့စေအုံ့၊ ပေ။

၁၁၂။ ဥပနိဓိ နာမ–သည်၊ ဥပနိဓိတ္တံ–အပ်နှံထားအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ–တည်း၊ မေ–ငါ၏၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ ဒေဟိ–ပြန်ပေးပါ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုစ္စမာနော–သော်၊ ပေ။

၁၁၃။ သုက်ဃာတ[2]နာမ–အခွန်ကောက်ရာအရပ်မည်သည်၊ ပဗ္ဗတခဏ္ဍေ ဝါ–တောင်ခါးပန်းပြတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ နဒီတိတ္ထေ ဝါ–မြစ်ဆိပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမဒ္ဒါရေ ဝါ–ရွာတံခါး၌သော်လည်းကောင်း၊ အတြ–ဤအရပ်သို့၊ ပဝိဋ္ဌသေ–ဝင်လာသူ၏၊ သုက်–အခွန်ကို၊ ဂဏှန္တု–ကောက်ယူကြကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ရညာ–မင်းသည်၊ ဌပိတံ(ထပိတံ)–ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတြ–ထိုအခွန်ကောက်ရာအရပ်၌၊ ဝါ–သို့၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ ရာဇဂ္ဂံ[3] –မင်းသည် ယူထိုက်သော၊ (သဒ္ဒတ္ထ၊) ဝါ–မင်းအားထိုက်သော၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထ၊) ပေ၊ အန္တော သုက်ဃာတေ–ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၏အတွင်း၌၊ ဌိတော–တည်လျက်၊ ဗဟိသုက်ဃာတံ–ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၏အပြင်ဘက်သို့၊ ပါ ဆာတိ–ကျစေအုံ့၊ (ပစ်လိုက်အုံ့၊) ပေ၊ သုက်–ကင်းခွန်ကို၊ ပရိဟရတိ–ရှောင်လွှဲအုံ့၊ ပေ။

၁၁၄။ မနုဿပါဏော[4]–လူသတ္တဝါကို၊ ပါဏော နာမ–ဝါဏဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ ["လူ"ဟု သာမညဆိုသော်လည်း "ကျွန်"ဖြစ်သော လူတည်း၊] ပေ၊ အပဒံ နာမ–သည်၊ အဟိ–မြွေ၊ မဏ္ဍာ–ငါးတို့၊ ပေ။

၁၁၅။ ဒ္ဝိပဒံ နာမ–သည်၊ မနုဿာ–လူတို့လည်းကောင်း၊ ပက္ခဇာတာ–ဖြစ်သော အတောင်ရှိသော ငှက်တို့လည်းကောင်းတည်း။

၁၁၆။ စတုပ္ပဒံ နာမ–သည်၊ ဟတ္ထိ–ဆင်တို့၊ အဿာ–မြင်းတို့၊ သြဠာ–ကုလားဆုတ်တို့၊ ဂဝါဒေါ–နွားတို့၊ ဂဒြဘာ–မြည်းတို့၊ ပသုကာ[5] –ကြွင်းသော သားကောင်တို့၊ ပေ။

အဋ္ဌုန်း။ ။၁–ဟရဏက်၊ ဘာသာဒို (ဂ)–၃၇။
သဟဘဏ္ဍဟာရက် သက်ဝမေတိ–၃၈။
၂–သုက်ဃာတံ။ ၆၃–ရာဇဂ္ဂံ–၆၄။
၄–မနုဿပါဏော–၆၉။ ၇၀။ အဟိ–၇၂။ မဏ္ဍာ–၇၄။
၅–ပသုကာ–၇၅။ ၇၇။

၁၁၇။ ဗဟုပ္ပဒံ နာမ–သည်၊ ဝိန္ဓိကာ–ကင်းမြီးကောက်တို့၊ သတပဒီ–ကင်းခြေများတို့။ ဥစ္ဆာလိကံပါဏကာ–ဥစ္ဆာလိဂ်ပိုးတို့။

၁၁၈။ သြစရကော နာမ–မည်သည်၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ သြစရိတ္ဝာ–အတွင်းသို့ သက်ဝင်လှည့်လည်၍၊ အာဓိက္ခတိ–ပြောပြ၏၊ ပေ။

သြဘိရကော နာမ–မည်သည်၊ (ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်သူမည်သည်၊ ဝါ–ခေတ္တထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်သူမည်သည်၊) အာဟရံ–ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ ဂေါပေန္တော–လုံခြုံစေလျက်၊ ဝါ–စောင့်ရှောက်လျက်။

သံဝိဒါဝဟာရော နာမ–မည်သည်၊ သမ္မဟုလာ–များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သံဝိဒဟိတ္ဝာ–သဘောတူစီစဉ်၍၊ ဝါ–တိုင်ပင်၍၊ ဧကော–တစ်ပါးသည်၊ ပေ။

၁၁၉။ သကေတကမ္မံ နာမ–မည်သည်၊ သကေတံ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်အသားကို၊ ဝါ–ချိန်ခါ နေရပ် သတ်မှတ်မှုကို၊ ကရောတိ၊ (ကား)၊ ပုရေဘတ္တံ ဝါ–ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ ရှေ့အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နံနက်အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ–ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ နောက်အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိံ ဝါ–ညဉ့်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဝါ ဝါ–နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ တေန သကေတေန–ထိုအမှတ်အသားဖြင့်၊ တံ ဘဏ္ဍာ–ကို၊ အဝဟရ–ခိုးဆောင်ချေ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြု၏၊ ပေ၊ တံ သကေတံ–ထိုသကေတ၏၊ ပုရေ ဝါ–ရှေးဦးသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ ဝါ–နောက်ဦးသော်လည်းကောင်း၊ တံ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ အဝဟရတိ–ခိုးဆောင်အုံ့၊ တစ်နည်း–တံ သကေတံ–သို့၊ (အသမ္ဘတ္ဝာ–မရောက်မူ၍၊) ပုရေ ဝါ–ရှေးဦးသော်လည်းကောင်း၊ တံ သကေတံ–ကို၊ (အတိဏ္ဍမ္ဘ–ကျော်လွန်၍၊) ပစ္ဆာ ဝါ–ဦးသော်လည်းကောင်း၊ တံ ဘဏ္ဍံ–အဝဟရတိ–အုံ့၊ မူလဋ္ဌသ–အရင်းဌာတည်သော ရဟန်း၏၊ ပေ၊ အဝဟာရကသ–ခိုးဆောင်သောရဟန်း၏၊ ပေ၊ [သကေတကမ္မံ–သိကြောင်းအမှတ်အသားကိုပြုခြင်း၊ ဝါ–ချိန်ခါနေရပ် သတ်မှတ်မှုကိုပြုခြင်း။]

၁၂၀။ နိမိတ္တကမ္မံ နာမ–မည်သည်၊ နိမိတ္တံ–အရပ်နိမိတ်ကို၊ ကရောတိ၊ (ကား)၊ အာကာသံ ဝါ–မျက်စိကိုသော်လည်း၊ နိခဏိသဟမိ–မှိတ်လိုက်မည်၊ ဘမုကံ

အဋ္ဌန်း။ ။၁–သြစရကော၊–ဘာသာဋီ(တ)၊ ၇၅။
သြဘိရကော၊–၇၆။ သံဝိဒါဝဟာရော၊–၈၀။
သကေတကမ္မံ၊–၈၃။ တံ သကေတံ ပုရေ ဝါ၊–၈၄။
၂–နိမိတ္တကမ္မံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၈၅။ တံ မညမာနော၊ ၈၆။
အညံ မညမာနော၊ ၈၆။

ဝါ–မျက်ခုံး(မျက်မှောင်)ကိုသော်လည်း၊ ဥက္ခိပိသာမိ–မြှောက်လိုက်မည်၊ (မျက်စပစ်လိုက်မည်၊) သီသံ ဝါ–ဦးခေါင်းကိုသော်လည်း၊ ဥက္ခိပိသာမိ–မည်၊ ဝါ–ခေါင်းမော့လိုက်မည်၊ ဃ၊ အဝဟရ–ခိုးဆောင်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြု၏၊ [တံ နိမိတ္တံ ပုရေဝါ–စသည်ရှေးနှင့်တူပြီ၊ နိမိတ္တကမ္မံ–အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း။]

ဒ၂၁။ ဘိက္ခု–ရဟန်း တစ်ပါးသည်၊ ဘိက္ခု–ရဟန်း တစ်ပါးကို၊ အာဏာပေတိ–စေခိုင်းစေ၏၊ (ကိုး၊) ဣတ္ထန္နာမ–ဤအမည်ရှိသော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ အဝဟရ–ခိုးဆောင်ချေ၊ ဣတိ–ဤသို့ စေခိုင်း၏၊ ဃ၊ သော–ထို(အခိုင်းခံရသော) ရဟန်းသည်၊ တံ–ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာဟာရ၍၊ မညမာနော–မှတ်ထင်သည်(ဖြစ်၍)၊ တံ–ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ–အုံ့၊ ဥဘိန္နံ–နှစ်ဦးလုံးတို့၏၊ ပါရာဇိကဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဃ။

သော–သည်၊ တံ–ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာဟာရ၍၊ မညမာနော–မှတ်ထင်သည်(ဖြစ်၍)၊ အညံ–အခြားဘဏ္ဍာကို၊ ဃ၊ အညံ–အခြားဘဏ္ဍာယူ၍၊ မညမာနော–၍။ တံ–ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာကို၊ ဃ၊ အညံ–ဟူ၍၊ မညမာနော–၍၊ အညံ–ကို၊ ဃ။

ဘိက္ခု –သည်၊ (ဆရာရဟန်းသည်၊) ဘိက္ခု–ကို။ (တပည့်ဖြစ်သူ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ရဟန်းကို၊) အာဏာပေတိ၊ (ကိုး)၊ ဣတ္ထန္နာမဿ–ဤ အမည်ရှိသူ အား၊ (ဓမ္မရက္ခိတအား၊) ပါဝဒ–ပြောလိုက်ပါ၊ (ကိုး–အဘယ်သို့ ပြောရမည် နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမော–သည်၊ (ဓမ္မရက္ခိတသည်၊) ဣတ္ထန္နာမဿ–အား၊ (သံဃရက္ခိတအား၊) ပါဝဒတု–တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ (ကိုး–နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမော–သည်၊ (သံဃရက္ခိတသည်၊) ဣတ္ထန္နာမံ–သော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ အဝဟရတု–ခိုးပါတဲ့၊ ဣတိ–ဤသို့တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောလိုက်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့စေခိုင်း၏၊ ဃ၊ သော–သည်၊ (ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊) ဣတရဿ–အခြားသော ရဟန်းအား၊ (ဓမ္မရက္ခိတအား၊) အာရောစေဟိ–ပြောဆုံ၊ ဃ၊ အဝဟာရကော–ခိုးဆောင်မည့်ရဟန်းသည်၊ (သံဃရက္ခိတ သည်၊) ပဋိဂ္ဂဏှာတိ–လက်ခံအုံ့၊ မူလဋ္ဌဿ–အရင်းခ,ံတည်သော ရဟန်း၏၊ (ဆရာရဟန်း၏)၊ ဃ၊ သော–သည်၊ (သံဃရက္ခိတသည်၊) တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ သမ္ဘေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဃ။

သော–သည်၊ (ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊) အညံ–အခြားရဟန်းကို၊ ဃ၊ အာဏာပကဿ စ–စေခိုင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အဝဟာရကဿ စ–ခိုးဆောင်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဃ။

အညွှန်း။ ။ဝ–ဘိက္ခု၊ ဃ၊ ပါဝဒ၊ ဘာသာဋီ(တ) စ၇။

သော–သည်၊ ဂန္ဓာ–သွားမျိုး၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတိ–ပြန်လာ၏။ (ကိ–အဘယ်သို့ပြောဖို့ရန် ပြန်လာသနည်း၊) အဟံ–သည်၊ တं ဘဏ္ဍံ–ကို၊ အဝဟရိတုံ–ငှား၊ နု သဏ္ဌာမိ–မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြန်ပြော၏၊ ပေ၊ ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ သဏ္ဌာသိ–စွမ်းနိုင်၏၊ ပေ။

သော–သည်၊ အာဏာပတ္တာ–စေခိုင်းပြီး၍၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ–နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ မာ, အဝဟရိ–မခိုးနှင့်တော့၊ (မခိုးနဲ့တော့၊) ဣတိ–ဤသို့၊ နု သာဝေတိ –မကြားသိစေ၊ (ကြားသိအောင်မပြော)၊ ပေ၊ သာဝေတိ–ကြားသိစေ၏၊ (ကြားသိအောင်ပြော၏၊) တယာ–သည်၊ အဟံ–ကို၊ အာဏတ္တော–စေခိုင်းအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ပေ၊ သာဓုတိ–ကောင်းပြီ ဟူ၍၊ သြရမတိ–ရှောင်ကြဉ်အုံ။

၁၂၂။ ပဌမဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (အကြောင်းအင်္ဂါတို့ကြောင့်၊) အဒိန္နံ–မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို၊ အာဒိယန္တ သမ–ခိုးယူ သောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကသ–သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ–လူတည်းဟူ သော သူတစ်ပါးသည် သိမ်းပိုက်အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညီ စ–လူတည်းဟူသော သူတစ်ပါး သိမ်းပိုက်အပ်သော ဘဏ္ဍာဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း၊ (ဟောတိ၊) ဂရုကော–လေးသော၊ (တန်ဖိုးကြီးလေးသော၊) ပရိက္ခာရော စ–ပရိက္ခရာသည်လည်း၊ ပဌမာသကော ဝါ–ငါးပဲသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဌမာသကော ဝါ–ငါးပဲထက်ပိုလွန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ["ဂရုကော စ ပရိက္ခာရော" ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဟောတိ၊ ထေယျစိတ္တဿ–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်သည်လည်း၊ ဝါ–ခိုးလိုစိတ်သည်လည်း၊ ပစ္ဆေပဋိတ်–ရှေးရှုတည်နေသည်၊ ဟောတိ၊ပေ။

၁၂၃၊ လဟုကော–ပေါ့သော၊ (တန်ဖိုးနည်းပါးသော၊) ပရိက္ခာရော စ–သည်လည်း၊ အတိရေကမာသကော ဝါ–တစ်ပဲထက်ပိုလွန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥနပဌမာသကော ဝါ–ငါးပဲအောက် ယုတ်လျော့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ။

၁၂၄။ လဟုကော–ပေါ့သော၊ မာသကော ဝါ–တစ်ပဲသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဥနမာသကော ဝါ–တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သည်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ပရိက္ခာရော စ–သည်၊ ဟောတိ။

အဓိပ္ပာယ်။　။၁–နု သာဝေတိ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၉၀။

အာကာရေဟိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ–ဂရုကော၊ ၉၁။

၁၂၅။ သကသည်ကို စ ̊ –မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း၊ နေ–မဟုတ်၊ ဝိသာသဂ္ဂါဟိ စ–အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းရှိသည်လည်း၊ နေ–မဟုတ်၊ တာဝကာလိက စ–ထိုကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သော ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဝါ၊ ထိုသုံးစွဲရာကာလမျှ ယူအပ်သည်လည်း၊ ဝါ–ထိုအခိုက်အတန်မျှ ယူအပ်သည်လည်း၊ နေ–မဟုတ်။

ဝစုဝ။ သသည်ဿ–မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝိသာသဂ္ဂါဟော–အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းခံလည်းကောင်း၊ တာဝကာလိကော–ထိုကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သောပစ္စည်းခံလည်းကောင်း၊ ဝါ–ထိုသုံးစွဲရာ ကာလမျှ ယူအပ်သောပစ္စည်းခံလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) တာဝကာလိကော–ထိုသုံးစွဲရာ ကာလခံပြုစ်သော ယူခြင်းခံလည်းကောင်း၊ ပေတပရိဂ္ဂဟော–နတ်, ဘီလူး, ပြိတ္တာတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်းခံလည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟော–တိရစ္ဆာန်သိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်းခံလည်းကောင်း၊ ပံသုကူလသည်ဿ–ပံသုကူဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကဿ–ရူးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဓိတ္တစိတ္တဿ–ဘီလူးလွန်သဖြင့် ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဋ္ဋဿ–ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အစစွာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (အစဆုံးခိုးမှု၌ယှဉ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ အနာပတ်သည်၊ ဝါ–အာပတ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ။

အဒိန္နာဒါနမှိ–ခံ၊ ပထမဘာဏဝါရော–သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီးပြီ။

ဝိနိတဝတ္ထု

၁၃၂။ (စာပိုဒ် ၉၀ ၌ အနက်ရေးပြီး၊) မဟဏ္ဍ–များသော အဖိုးရှိသော၊ ပေ၊ ကစ္စိ–အာဘယ်သို့နည်း၊ မယံ–တို့သည်၊ ပါရာဇိကံ–သော၊ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပန္နာ နု ခေါ–ရောက်လေကုန်သလော၊ ဣတိ–ဤသို့ ကုက္ကုစ္စဖြစ်ပြီး၊ ပေ၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ပါရာဇိကံ–သော၊ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပန္နာ–ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ မဟဏ္ဍ–များသောအဖိုးရှိသော၊ ဒုဿံ–အဝတ်ကို၊ ပဿိတ္မာ–တွေ့မြင်၍၊ ထေယျစိတ္တံ–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ကို၊ ဥပ္ပာဒေသိ–ဖြစ်စေပြီ၊ ပေ၊ စိတ္တုပ္ပာဒေ–စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှ၌၊ ဝါ–ကြောင့်၊ ပေ။

အဋ္ဌန်း။ ။ဝ–သကသည်ကို, သသည်ဿ၊–ဘာသာဋီ(တ) ၉၃။
ဝိသာသဂ္ဂါဟော၊ ၉၄။ ၉၅။

ဘုဝ။ ဝိတ္ထာစာရိကော–ဆွမ်းအလိုငှာ လှည့်လည်သော၊ ဝါ–ဆွမ်းခံသွားသော၊ ပေ၊ ဥတ္တရတ္ထရဏ–အပေါ်၌ ခင်းထိုက်သော အခင်းကို၊ ဝါ–အပေါ်လွှမ်းအခင်းကို၊ ပေ၊ တံ–ထိုဘဏ္ဍာကို၊ မညမာနော–မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ တံ–ကို၊ အဝဟရိ–ပြီ၊ ပေ၊ အညံ–အခြားဘဏ္ဍာဟု၊ မညမာနော–၍၊ ပေ၊ အညဿ–အခြားသူ၏၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ ဟရတော–ဆောင်ယူသွားစဉ်၊ သိသော–၌၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ (ခေါင်းပေါ်၌ ရွက်လာသောဘဏ္ဍာကို၊) ခန္ဓံ–သို့၊ သြရောပေသိ–ချပြီ၊ ပေ၊ ခန္ဓေ–၌၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ (ပခုံးပေါ်၌ ထမ်းလာသော ဘဏ္ဍာကို)၊ ပေ၊ ကဋိယာ–ခါး၌၊ ပေ၊ ဟတ္ထေ–၌၊ ဘူမိယံ–၌၊ နိက္ခိပိ–ချထားပြီ၊ ပေ။

ဘုဝ၂။ အဠောကာသေ–လွင်တီးခေါင်၌၊ (လွင်ပြင်၌၊) စီဝရံ–ကို၊ ပတ္ထရိတွာ–ဖြန့်၍၊ ပေ၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ပါဝိသိ–ဝင်ပြီ၊ ပေ၊ ဣဒံ စီဝရံ–သည်၊ မာ နဿု–မပျောက်ပျက်ပါစေနှင့်၊ ဝါ–မပျောက်ပျက်စေချင်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပဋိသာမေသိ–သိမ်းထားပြီ၊ ပေ၊ မယှံ–၏၊ စီဝရံ–ကို၊ ကောနု–သည်၊ အဝဟဋ်–နိုးဆောင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ သော–ထိုရဟန်းသည်၊ ဧဝံ–သို့၊ အာဟ–ပြီ၊ (ကိ၊) မယာ–သည်၊ အဝဟဋ်–အပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ သော–ထိုသင်္ကန်းရှင် ရဟန်းသည်၊ တံ–သင်္ကန်းသိမ်းထားသော ထိုရဟန်းကို၊ အာဒိယိ–စောဒနာမူကိုယူပြီ၊ ဝါ–စွပ်စွဲပြီ၊ (ကိ၊ နည်း၊) တွံ–သည်၊ အသမဏော–ရဟန်း မဟုတ်သည်၊ အသိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ စောဒနာပြီ၊ ပေ၊ ကိं စိတ္တော–အဘယ်စိတ် ရှိသနည်း၊ ပေ၊ နိရုတ္တိပထော–ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော စကားဟူသော အကြောင်းရှိပါ၏၊ ပေ၊ နိရုတ္တိပထေ–ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော စကားဟူသော အကြောင်း၌၊ ဝါ–ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဝတိယာ–စည်း၌။

ဘုဝ၃။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ–လေပွေသည်၊ ဥက္ခိတ္တံ–မြှောက်လွှင့်အပ်သော၊ သာဋကံ–အဝတ်ကို၊ ဝဿိတွာ–မြင်၍၊ ပေ၊ ဧဌဋ္ဌံ–ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို၊ ပေ၊ သာမိကာ–ဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ ပုရေပဿန္တိ–မမြင်ကုန်မီ၊ ဣတိ–ကြံ၍၊ ထေယျစိတ္တော–သည်၊ (ဟုတွာ၊) အဂ္ဂဟေသိ၊ ကောက်ယူပြီ။

ဘုဝ၄။ သုသာနံ–သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ အာဘိဋ္ဌေ–မပျက်သေးသော၊ သရီရေ–အလောင်းကောင်၌၊ ပံသုကူလံ–ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ–ကောက်ယူပြီ၊ တသ္မိं စ သရီရေ–၌လည်း၊ ပေတော–ပြိတ္တာသည်၊ အဓိဝတ္ထော–စိုးအုပ်၍နေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ မယှံ–၏၊ သာဋကံ–ကို၊ မာ အဂ္ဂဟေသိ–မယူပါနှင့်၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊

သော ဘိက္ခု–သည်၊ အနာဒီယန္တော–စကားကို မနာယူဘဲ၊ အဂမာသိ–သွားပြီ၊ အထခေါ–၌၊ တံ သရီရံ–ထို အလောင်းကောင်သည်၊ (ပြိတ္တာ အုပ်စိုးနေသော ထို အလောင်းကောင်သည်၊) ဥဋ္ဌဟိတွာ–ထ၍၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနော–၏၊ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော–နောက်၌ နောက်၌၊ (နောက်က နောက်က၊) အနုပန္ဓိ–အစဉ်လိုက်ပြီး၊ ပေ၊ ဒ္ဝါ ရုံ–တံခါးကို၊ ထကေသိ–ပိတ်လိုက်ပြီ၊ ပေ၊ တတ္ထေव၊ ထိုအရပ်၌ပင်၊ (ထိုတံခါး အနီး၌ပင်၊) ပရိပတိ–လဲကျပြီ၊ (ပြိတ္တာလည်း ဘဝပြောင်းသွားပြီ)၊ ပေ၊ နံ ဂယောတမ်ဗုဒ္ဓ–မဂေါက်ယူထိုက်၊ ပေ။

ဘုရား။ သံယသ–၏၊ စီဝရေ–ကို၊ ဘာဒိယမာနေ–ဝေဖန်အပ်သော်၊ ထေယျစိတ္တော–သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ကုသံ–ကမ္မည်းကို၊ (မဲကို၊) သက်သေတွာ–ပြောင်းရွှေ့၍၊ ပေ။

ဘုရား။ ဒန္တာဃရေ–ဇရုံးအိမ်၌၊ အညတရသ၊ ဘိက္ခုနော–၏။ အန္တ ရ ဝါသက်–သင်းပိုင်ကို၊ အတ္တနော–မိမိ၏(ဥစ္စာဟူ၍)၊ မညမာနော–မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ နိဝါသေသိ–ဝတ်ပြီ၊ ပေ၊ သကသညီ–မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (နိဝါသေသိ၊) သကသညီသ–မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ ပေ။

ဘုရား။ ဂိဇ္ဈကူဋာ–သော၊ ပဗ္ဗတာ–မှ၊ သြရောဟန္တာ–ဆင်းလာကုန်စဉ်၊ သီဟဝိယာသံ–ခြင်္သေ့စားကြွင်းကို၊ ပသိတွာ–၍၊ ပစာပေတွာ–ချက်စေ၍၊ ပရိဘုဥ္ဇသု–ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သီဟဝိယာသေ–၌၊ ပေ၊ ဗျဂ္ဃ–ကျား၊ ဒီပိ–သစ်၊ တရစ္ဆ–အောင်း၊ ကောက–ဝံပုလွေ၊ (သစ်ကျွဲတ်)၊ တိရစ္ဆာနဂတ ပရိဂ္ဂဟ–တိရစ္ဆာန်သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာ၌။

ဘုရား။ အပရသ–အခြားရဟန်း၏၊ ဘာဂံ–ကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ အမူလကံ[1] –ဥစ္စာရှင် အခြေအမြစ်မရှိသော ဆွမ်းကို၊ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပေ၊ သမ္ဘာနမုသာဝါဒေ–သမ္ဘာနမုသာဝါဒကြောင့်၊ (သိလျှက် မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောခြင်းကြောင့်၊) ပါစိတ္တိယသ–သို့။ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) ပုဗ္ဗ–ကြို၊ တိမ္မရှသက–တည်သီး။

ဘုရား။ ဒုတ္ထိကော–ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာအခါ၌၊ သြဒနီယဃရံ–ထမင်းချက်ရာအိမ်သို့၊ (ရောင်းဖို့ရာ ထမင်းချက်ရာအိမ်သို့၊) ပဝိသိတွာ–၍၊ ပတ္တပူရံ–သပိတ်ပြည့်အောင်၊ သြဒနံ–ကို၊ [သူနယရံ–အသားချက်ရာ အိမ်၊]

---

[1] ။ဘ–အမူလကံ၊ ဘဘင်။ သြဒနီယဃရံ၊–ဘဘ၆။

ပူဝယရံ–မုန့်ဖုတ်ရာအိမ်၊ (မုန့်ဖို၊) သက္ခလိယော–မုန့်ကျွဲသည်းတို့ကို၊ မောဒကော–ကတွတ်မုန့်တို့ကို၊ (စယာကြော်။)

၁၄၃။ ပရိက္ခာရံ–ကို၊ [ပင်ကိုအတိုင်း ထားအပ်သော လက်ဝတ်တန်ဆာ မလုပ်ရသေးသော ဝတ္ထုကို "ဘဏ္ဍာ"ဟု ခေါ်၏၊ အသုံးအဆောင် တန်ဆာ စသည်လုပ်ပြီးသောဝတ္ထုကို "ပရိက္ခရာ"ဟု ခေါ်သည်။]

၁၄၄။ ပိဋ္ဌေ–အင်းပျဉ်၌၊ (ခုံ၌၊) ထဝိကံ–အိတ်ကို၊ ပဿိတွာ–၍၊ ဣတော–ဤအင်းပျဉ်မှ၊ ဂဏှန္တော–ယူလတ်သော်၊ ပါရာဇိကော–ပါရာဇိက ကျသည်၊ ဘဝိဿာမိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပိဋ္ဌကေန–နှင့်၊ သဟ–ကွ၊ သကာမေတွာ–ပြောင်းရွှေ့၍၊ အဋ္ဌဟောသိ–ယူပြီ၊ ဘိသိ–ဘုံလျှိုကို။

၁၄၅။ စီဝရဝံသေ–သင်္ကန်းတန် ဝါး၌၊ ဣတော–မှ၊ နိက္ခမန္တော–ထွက်လတ်သော၊ ပေ၊ သော မောဃပုရိသော–သည်၊ နိက္ခမိ ဝါ–ထွက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ နိ ဝါ နိက္ခမိ–မထွက်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ပေ။

၁၄၆။ ဒွေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သဟာယကာ–သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ (သုခဒုက္ခဟူသမျှသို့ အတူကပ်ရောက်တတ်သူတို့သည်၊ ဝါ–ဆင်းရဲအတူ ချမ်းသာအမျှ ဖြစ်သူတို့သည်၊) ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ဒုတိယော–နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ပေ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ–နှင့်၊ ဝိဿသန္တော–အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိ–ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော၊ အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိပါ၏၊ ပေ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော–အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့် ယူခြင်း၌၊ ဝါ–ကြောင့်။

၁၄၇။ စီဝရကမ္မံ–သင်္ကန်းချုပ်မှုကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏၊ ပေ၊ သမ္ဘေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပဋိဝိသာ–အဖို့တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ အာဟရိတွာ–ဆောင်ယူ၍၊ ဥပနိက္ခိတ္တာ–အနီးဌာထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ပေ၊ ပဋိဝိသံ–ကို၊ အတ္တနော၏၊ (အဖို့ဟူ၍)၊ မညမာနော–၍။ ပရိဘုဉ္ဇိ–ပြီ၊ ပေ၊ ပတ္တေန–ဖြင့်၊ ပေ၊ ပတ္တသာမိကော–သပိတ်ရှင်ဖြစ်သော၊ ပေ။

၁၄၈။ အမ္ဗစောရကာ–သရက်သီးသူခိုးတို့သည်၊ အမ္ဗံ–သရက်သီးကို၊ ပါတေတွာ–ကျစေ၍၊ (သရက်ပင်ပေါ်မှ ကြွေကျစေ၍၊) ဘဏ္ဍိကံ–ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ အာဒါယ–ယူ၍၊ အဂမံသု–ကုန်ပြီ၊ သာမိကာ–တို့သည်၊ တေ စောရေ–တို့ကို၊ အနုဗန္ဓိံသု–အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်ပြီ၊ စောရာ–တို့သည်၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍိကံ–ကို၊ ပါတေတွာ–ကျစေ၍၊ (မြေပေါ်ပစ်ချ၍၊) ပလာယိံသု–ထွက်ပြေးကုန်ပြီ၊

ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ပံသုကူလသည်ကြောင့်– ပံသုကူဟု အမှတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာဒေတွာ–အကပ်ခံစေ၍၊ (အကပ်ခိုင်း၍၊) ပရိဘုဉ်သုံ–ကုန်ပြီ၊ (စမ္ဘု–သပြေသီး၊ လဗုဓ–တောင်ပိန္ဓဲသီး၊ တာလပဏ္ဏ–ထန်းသီးမှည့်၊) သာမိကာ–တို့သည်၊ ပုရေပဿန္တိ–မမြင်ကုန်မီ၊ ဣတိ–ကြ၍၊ ထေယျစိတ္တာ–ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ပရိဘုဉ်သုံ–ကုန်ပြီ။

၁၄၉။ ပုမ္ဘာရာမံ–ပန်းအရံသို့၊ (ပန်းခြံသို့၊) ဂန္တွာ–၍၊ ဩစိတံ–ဆွတ်ခူးအပ်ပြီးသော၊ ပဗ္ဗမာသဏ္ဌနက်–ငါးပဲထိုက်တန်သော၊ ပုပ္ဖံ–ကို၊ ဩစိနိတ္တာ၊ ဆွတ်ခူး၍၊ ပဗ္ဗမာသဏ္ဌနက်–ငါးပဲ ထိုက်တန်သော ပန်းကို။

၁၅၀။ ဂါမကံ–ရွာငယ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော–စဉ်၊ ပေ၊ အဝေါစ–ပြီ၊ အာဝုသော–တုယ်–၏၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးကို၊ ဝုတ္တော–ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သင်က ပြောဆိုအပ်သည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ တစ်နည်း–ဝုတ္တော ဟုတ္တာ–သင့်အပြောဖြင့်၊ ဝေဒေမိ–ပြောလိုက်အုံ၊ ဣတိ–ပြီ၊ပေ၊ အာဟာရာယတ္တာ–ဆောင်ယူစေ၍၊ အတ္ထနာ–ကိုယ်တိုင်၊ ပရိဘုဉ်–သုံးစွဲပြီ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တော ဝေဒေမိတိ၊ ဝုတ္တော ဝေဒေမိ–ဟူ၍၊ ဝါ–သင့်အပြောဖြင့် ပြောလိုက်မည်ဟူ၍၊ နံ ဝတ္ထေဟော–ထိုက်၊ ဝုတ္တော–တပည့်တော်က ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) တစ်နည်း–ဝုတ္တော ဟုတ္တာ–တပည့်တော်အပြောဖြင့်၊ ဝေဒေဟိ–ပြောလိုက်ပါ၊ ယုဂသာဒ္ဓကံ–အစုံဖြစ်သောအဝတ်ကို၊ အာဒ္ဓကံ–တစ်ပြည်သော၊ သပ္ပိံ–ထောပတ်ကို၊ တုလံ–တစ်ချိန်သော၊ ဝုဋ္ဌံ–တင်လဲကို၊ ဒေါဏံ–တစ်စိတ်သော၊ တဏ္ဍုလံ–ဆန်ကို။

၁၅၁။ မဟဋ္ဌ–များသော အဖိုးရှိသော၊ (အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော၊) မဏိ–ပတ္တမြားကို၊ အာဒါယ–၍၊ အညတရေန၊ ဘိက္ခုနာ–နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–အတူ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော–ရှည်သော ခရီးကိုသွားသည်၊ (ခရီးရှည်သွားသည်၊) ယောတိ–၏၊ ပေ၊ သုကံ်ဌာနံ–အခွန်ကောက်ရာအရပ်ကို၊ ပဿိတ္တာ–၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော–၏၊ (ထဝိကာယ–ဌ်စပ်၊) ဝါ–သည်၊ အစာနန္ဒ ဿ–မသိစဉ်၊ ထဝိကာယ၊ အိတ်ဌ်။ မဏိ–ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ–ထည့်၍၊ သုကံ်ဌာနံ–ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ–ကျော်လွန်၍၊ (ကျော်လွန်လျှင်၊) အဂ္ဂဟေသိ–ပြီ၊ ဂိလာနာလယံ[1]–မကျန်းမာသူ၏ အခြင်းအရာကို၊ ဝါ–မကျန်းမာသူ၏ အမူအရာကို၊ ကရိတ္တာ–၍၊ ပေ၊ ဆေ–၏၊

အဋ္ဌန်း။ ။ဝ–ဝုတ္တော ဝေဒေမိ, ဝုတ္တော ဝေဒေဟိ–ယုဂသာဒ္ဓကံ–စသည်၊
တာသာဒ္ဓိ (တ) ၁၂၁၊ ရှ။
၂–ဂိလာနာလယံ။ ။အာလယ၏ အနက်ကို၊ မ၊ ၆၊ ၄။ ၂၅၀။မ၊ဋီ၊၃။ ၄၃၉။ စာ၊ ၆၊ ၆။၂၅–တို့ကို ကြည့်၍ အနက်ယူပေးသည်။

ဘဏ္ဍိုက်-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့ပါ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အကလ္လကော-မကျန်းမာသူသည်၊ နေ-မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ပြောပြီ၊ အာဝုသော၊ တွံ-သည်၊ ကိသ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ အကာသိ ပန-ပြုရသနည်း။

၁၅၂။ အာမိသေန-ဆွမ်းစသော အာမိသဖြင့်၊ ဥပလာပေတွာ-ချော့မြူ၍၊ (ဖြားယောင်း၍)၊ ပေ၊ အတိဏ္ဍာမေဟိ-ကျော်လွန်စေပါ၊ ပေ။

၁၅၃။ ပါသေ-ကျောက်ကွင်း၌၊ ဗန္ဓံ-နှောင်ဖွဲ့အပ်သော၊ ဝါ-မိုးနေသော၊ သူကရံ-ဝက်ကို၊ ကာရညေန-သနားခြင်းကြောင့်၊ မုဉ္စိ-လွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ ကာရုညာ ဓိပွာယော-သနားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိပါ၏၊ (သနားသောအလိုဆန္ဒ ရှိပါ၏၊) ကုမိနေ-မြှုံး၌၊ ဗဟွေ-အပ်ကုန်သော၊ မဿေ၊ တို့ကို၊ ပေ၊ အတိဏ္ဍမိတွာ-၍၊ ပဝဇ္ဇေတွာ-လိမ့်စေ၍၊ ပေ၊ ကုလလေန-စွန်သည်၊ ဥက္ခိတ္တံ-မြှောက်ချီအပ်သော၊ ဓံသယေသိ-အသားတစ်ကို၊ သာမိကာနံ-ဥစ္စာရှင်တို့အား၊ ဒဿာမိ၊ ပြန်ပေးမည်၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ပေ၊ အဂ္ဂယောသိ-ပြီ။

၁၅၄။ ဥဒ္ဒမ္ပေ-ဖောင်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ အစိရဝတိယာ-သော၊ နဒိယာ-၌၊ ဩသာရေန္တိ-အောက်သို့ သွားစေကြကုန်၏၊ (မျှောကြကုန်၏၊) ဗန္ဓနေ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်းကြိုးသည်၊ ဆိန္နေ-ပြတ်လတ်သော်၊ ကဠာနိ-သစ်သားတို့သည်၊ ဝိဝဂ္ဂကိဏ္ဏာနိ-ဖရိဖရဲ(ကစဉ်းကဲ)တို့သည်၊ (ဟုတွာ၊) အဂမံသု-သွားကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပံသုကူလသညိနော-ပံသုကူဟုအမှတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဥတ္တာရေသုံ-ဆယ်ကြကုန်ပြီ၊ ("ရေမှတက်စေကြကုန်ပြီ"ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ဖြစ်၏၊) ဂေါပါလကော-နွားကျောင်းသားသည်၊ (နွားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူသည်၊) ရုက္ခေ-၌၊ သာဇကံ-ကို၊ အာလဗ္ဗေတွာ-ဆွဲချိတ်၍၊ ဥစ္စာရံ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်သို့၊ ဝါ-ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ ဘိက္ခဝေနော-၏၊ (ပါဒေ-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ နဒီ-ကို၊ တရန္တေ သေ-ဖြတ်ကူးစဉ်၊ ရစကာနံ-ခဝါသည်တို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ။ မုတ္တံ-လွှတ်လာသော၊ သာဇကံ-သည်၊ ပါဒေ၊ လဂ္ဂံ-ငြိနေသည်၊ ယောတိ-၏။

၁၅၅။ သပ္ပိကုမ္ဘံ-ထောပတ်အိုးကို၊ ပဿိတွာ၊ ထောက် ထောက်-အနည်းငယ် အနည်းငယ်၊ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ပေ၊ သံဝိဒဟိတွာ-သဘောတူစီစဉ်၍၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ အဂမံသု-ကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟရိသာမ-အုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍ သွားကြပြီ၊ ဧကော-သည်၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟရိ-ပြီ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝမာဟံသု၊ (ကိ-နည်း၊) မယံ-တို့သည်၊

ပါရာဇိကာ–ပါရာဇိကကျသူတို့သည်၊ နု–မဟုတ်ကုန်၊ ယော–အကြင်ရဟန်း သည်၊ အဝဟရော–နှိုးဆော်ပြီ၊ သော–သည်၊ ပါရာဇိကော–ပါရာဇိက ကျ သူတည်း၊ ဣတိ–ကုန်ပြီ၊ ဘာဒေသုံ–ခွဲဝေကြကုန်ပြီ၊ တေဟိ–တို့သည်၊ ဘာဒိယမာနေ–အပ်သော်၊ ဧကမေကဿ–တစ်ပါးတစ်ပါး၏၊ ပဋိဂ္ဂဟော– အဖို့သည်၊ ပဋ္ဌမာသကော–ငါးပဲသည်၊ နု ပရိပူရိ–မပြည့်။

အာပတ္တိကဿ–ဈေးသည်၏၊ တဏ္ဍုလမုဋ္ဌိ–ဆန်တစ်ဆုပ်ကို၊ (မုဋ္ဌ– ပဲနောက်၊ မာသ–ပဲကြီး၊ တိလ–နှမ်း၊) ပေ၊ အန္ဓဝနေ–သူကန်းတောင်၌ စောရကာ–သူခိုးတို့သည်၊ ဂါဝိ–နွားမကို၊ ဟန္တွာ–သတ်၍၊ မံသံ–ကို၊ ခါဒိတ္တွာ– ၍၊ သေသကံ–အကြွင်းအကျန်ကို၊ ပဋိသာမေတ္တွာ–သိမ်းဆည်း၍၊ အဂမံသု– ပြီ၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ပတိဋ္ဌိဟာပေတ္တွာ–အကပ်ခိုင်း၍၊ ["အကပ်ခံစေ၍"ဟု သဒ္ဒတ္ထ–ဖြစ်၏၊] သူကရံ–ဝက်ကို၊ တိဏဆေတ္တံ–မြက်ခင်းသို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ လူတံ–ရိုတ်အပ်ပြီးသော၊ ပဋ္ဌမာသဏ္ဍုကံ–ငါးပဲ ထိုက်တန်သော၊ တိဏံ–ကို။

၁၅၆။ သံဃဿ–၏၊ အမ္ဗံ–သရက်သီးကို၊ ဘာဇေတ္တွာ–ခွဲဝေစေ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိသု၊ ပေ၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ[1]–သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (ပဋ္ဌဂ္ဂဏှာမ– ခံယူကုန်၏၊) တစ်နည်း၊ ပရိဘောဂတ္ထာ–သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိပါ ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ– သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဂဟဏော–ယူခြင်း၌၊) အနာပတ္တိ–သည်၊ ဟောတိ– ၏၊ ပေ၊ အမ္ဗပါလကာ–သရက်ပင်စောင့်တို့သည်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့အား၊ အမ္ဗဖလံ– သရက်သီးကို၊ ဒေန္တိ–ကုန်၏၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဣမေ–ဤသူတို့သည်၊ ဂဟိပေတုံ–စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ ဣဿရာ–အစိုးရကုန်၏၊ ဣမေ–တို့သည်၊ ဒါတုံ–ငှာ၊ နု–အစိုးမရကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ကုဋ္ဌာဒီနယန္တာ–ကုဋ္ဌာဒီကို ပြုကုန်လျက်၊ နု ပဋိဂ္ဂဏန္တိ–မခံယူကြကုန်၊ ပေ၊ ဂဟပကဿ–စောင့်ရှောက် သူ၏၊ ဒါနေ–ပေးခြင်း၌၊ အနာပတ္တိ။

သံဃဿ–၏၊ ဒါရုံ–ကို၊ တာဝကာလိကံ–ထိုကာလ၌ သုံးစွဲအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဝါ–ထိုသုံးစွဲရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည်မည် လောက်အောင်၊ ဝါ–အခိုက်အတန်မျှ၊ ဟရိတ္တာ–ဆောင်ယူ၍၊ အတ္တနော–၏၊ ဝိဟာရဿ–၏၊ ကုဋ္ဌံ–နံရံကို၊ ဥပဏ္ဍေသိ–ထောက်ထားပြီ၊ ပေ၊ တာဝကာလိကော–တာဝကာလိကစိတ် ရှိပါ၏၊ တာဝကာလိကေ–၌၊ ပေ။

အညွှန်း။ [1]–ပရိဘောဂတ္ထာယ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၃၁။
တာဝကာလိကံ, တာဝကာလိကော၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၃၇။

ပုဗ္ဗကိတ်[1] -အပုံပြုထားအပ်သော၊ တိတ်-ကို၊ ပေ၊ ရာပေသီ-မီးလောင်စေပြီ၊ (မီးတိုက်ပြီ၊) ဘိသိ-ဘုံလျှိုကို၊ ဘိမွောဟန်-ခေါင်းအုံးကို၊ ကဝါဋ-တံခါးရွက်ကို၊ အာလောကသန္ဓိ-လေသောက်ပြတင်းကို၊ ဂေါပါနသီ-အခြင်ရုနယ်ကို။

၁၅၇။ ဥပါသကသေ-၏၊ ဝိဟာရပရိဘောဂ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်ဖြစ်သော၊ သေနာသန-ကို၊ အညတြ-အခြားကျောင်းဌ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓေယတိ-ကဲ့ရဲ့၏၊ ခိယျတိ-အပြစ်ကိုပြ ရှုတ်ချ၏ ဝိပါစေတိ-အပြစ်ကိုကျယ်ပြန့်စေ၏၊ [ရောက်ရာအရပ်၌ စကားပြန့်၏၊] (ကိ-ဈာယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေသနည်း၊) ကထံ ဟိ၊ အာဘယ်ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒန္တ-အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အညတြ-အခြားကျောင်းဌ၊ (အခြားကျောင်းက၊) ပရိဘောဂ-အသုံးအဆောင်ကို၊ အညတြ-ဌ၊ ပရိဘုဉ္ဇိသန္တိ နာမ-သုံးစွဲကြရသနည်း၊ (သုံးစွဲကြပါလိမ့်၊) ဣတိ-၏၊ [ဥဒ္ဓေယတိ-စသည်၏ အကျယ်ကို စာပိုဒ်နံပါတ် ၈၈-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဥပေါသထဂ္ဂပိ-ဥပုသ်ပြုရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ [ဥပုသ်ယူရာအိမ်=ဥပုသ်အိမ်၊] သန္ဓိသန္ဓိပိ-စည်းဝေးရာအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ဟရိတုံ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ-ကုန်လျက်၊ ဆမာယ-မြေ၌၊ နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဂတ္ဌာနိပိ-ကိုယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ စိဝရာနိပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုကိတာနိ-မြေမှုန့်ဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ (မြေမှုန့်အလိမ်းအလိမ်းကပ်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပေ၊ တာဝကာလိကံ-အနိုက်အတန့်မျှ၊ ဟရိတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

စမ္ဘာယံ-စမ္ဘာမြို့၌၊ ထုလ္လနန္ဒာယ-ထုလ္လနန္ဒာမည်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အန္တေ ဝါသိနိ-အနီးနေတပည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ထုလ္လနန္ဒာယ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဥပဇ္ဈာကကုလံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးသို့၊ ဂန္တွာ-၍၊ "အယျာ-အရှင်မသည်၊ တောကဠုလယာဂုံ[2] -နှမ်း, ဆန်,' ပဲနောက်-သုံးမျိုးလျှောက်၍ ကျိုရျက်အပ်သောယာဂုကို၊ (နှမ်း, ဆန်-နှစ်မျိုးတွင် ပဲ

အညွှန်း။ ၈-ပုဗ္ဗကိတ်။ ကိတ-၌ ဒါရကာ အလက်တာ မာလာကိတာ ကိဋ္ဌော်၊ ဝိ၊ ၁၊ ၃၆၁။

မာလာကိတာပုန်၌ကဲ့သို့ ပုဗ္ဗကိတ်ဝယ် ကိတ-၌လည်း ကရ-ဓာတ်၊ ဝ-ဝစ္ဆည်းဖြစ်သင့်သည်၊ က-၌ (အ)ကို ဣပြု။

၂-တောကဠုလယာဂုံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၄၃။

တစ်မျိုးမျိုးစွက်၍ ကျိုးရှက်အပ်သော ယာဝုကို၊) ပါတုံ-ဝှာ၊ ဣဿတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောမူ၊ ပစာပေတွာ-ကျိုးရှက်စေ၍၊ ပေ။

မဒုဂေါဠကံ ၁-ရှိသောအရသာရှိသော မုန့်ဆုပ်ကို၊ (ဝါ-ဟူးလပို့ကို။)

၁၅၅။ ဝေသာလိယံ-၌၊ အာယသ္မတော အဿဇိသ-၏၊ ဥပဋ္ဌာကသ-သော၊ ဂဟပတိနော-အိမ်ရှင်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဒွေ ဒါရကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပုတ္တော စ-လည်းကောင်း၊ ဘာဂိနေယျော စ-တူလည်းကောင်းတည်း၊ ပေ၊ ဘဒ္ဒေ-ဘုရား၊ ဣမံ ဩကာသံ-ဤအခွင့်အရေးကို၊ (အာစိက္ခေယျာသိ-၌ စပ်၊) ဒ္ဝိန္နံ-ကုန်သော၊ ဣမေသံ ဒါရကာနံ-တို့တွင်၊ ယော-သည်၊ သဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါရှိသည်၊ ပသန္နော-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသည်-ဟောတိ၊ တဿ-ထိုကလေးအား၊ အာစိက္ခေယျာသိ-ပြောပြပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ သော-ထိုသူသည်၊ တေန သာပတေယ္ယေန-ထိုဥစ္စာဖြင့်၊ ကုဋုမ္ဗံ စ-ဥစ္စာနှစ်ကိုလည်း၊ သဏ္ဌာပေသိ-ကောင်းစွာတည်စေပြီ၊ ဒါနဉ္စ-ကိုလည်း၊ ပဋ္ဌပေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ ပေ၊ ကော-သည်၊ ဝိတုနော-၏၊ ဒါယဿော နု ခေါ-အမွေခံပါနည်း၊ ပုတ္တော ဝါ-သားပါလော၊ ဘာဂိနေယျော ဝါ-တူပါလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သာပတေယျံ-ဥစ္စာနှစ်ကို၊ မေထုနကဿ-သားရင်းအား၊ အာစိက္ခိ-ပြောပြပြီ၊ ပေ၊ မေ-အား၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ ပေ၊ ပဏ္ဍော ၂-ဘက်သားသည်၊ (အသင်းအပင်းသည်၊) ဟောတိ-၏၊ အာဝုသော အာနန္ဒာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အာစိက္ခတိ-၌ စပ်၊) သာမိကေန-ဥစ္စာရှင်သည်၊ (ဝုတ္တော-၌ စပ်၊) ဣမံ ဩကာသံ-ကို။ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ အာစိက္ခေယျာသိ-ပြောပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) တဿ-ထိုသူအား၊ အာစိက္ခတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ နု ခေါ-ရောက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ဘဒ္ဒေ-အရှင်ဘုရား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အာပတ်သို့။ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋမတ္တမ္ပိ-ဒုက္ကဋ်မျှသို့လည်း၊ နု အာပဇ္ဇတိ-မရောက်ပါ။

၁၅၆။ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆာရေဟိ-ဆားပြုတို့သည်၊ ဥပဒ္ဒုတံ-နှိပ်စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဒွေ စ ဒါရကာ-တို့သည်လည်း၊ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း၊ နိတာ-ဆောင်ယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပေ၊ တော

အညွှန်း။ ။၁-မဒုဂေါဠကံ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၄။
၂-ပဏ္ဍော၊-ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၄။

ဒါရကေ–တို့ကို၊ ဣဒ္ဓိယာ–တန်ခိုးဖြင့်၊ အာနေတွာ–ဆောင်ယူ၍၊ ပါသာဒေ–ပြာသာဒ်၌၊ ဌပေသိ–ထားပြီ၊ ပေ၊ "အယံ–ဤဟာသည်၊ အယျသ ဝိလိန္ဒ ဝစ္ဆသ–အရှင်ဝိလိန္ဒဝစ္ဆ၏၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ–တန်ခိုးအာနုဘော်တည်း၊" ဣတိ–ဤသို့သိ၍၊ အာယသ္မန္တေ ဝိလိန္ဒဝစ္ဆေ–၌၊ အဘိပ္ပသိဒိ"သု–အလွန်ကြည်ညိုကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိမယသ–တန်ခိုးရှိသူ၏၊ ဣဒ္ဓိဝိသယော[2]–တန်ခိုးအရာ၌၊ (အဓိဋ္ဌာန် တန်ခိုးအရာ၌။)

၁၆၀။ တသ ဘိက္ခုနော–၏၊ (ပါဒေ–၌ စပ်၊) ဝါ–သည်၊ (ဂစ္ဆန္တသ, တရန္တသ–တို့၌ စပ်၊) ဂါမကာ–ရွာယေါ်မှ၊ ကောသမ္မိ"–သို့၊ ဂစ္ဆန္တသ–သွားလတ်သော်၊ အန္တ ရာမဏ္ဍ–ခရီးအကြား၌၊ နဒီ"–ကို၊ တရန္တသ–ဖြတ်ကူးစဉ်၊ သူကရိကာနံ–ဝက်သတ်သမား၊ ဟတ္ထတော–မှ၊ မုတ္တာ–လွတ်လာသော၊ မေဒဝဋ္ဋိ–အဆီခဲသည်၊ ပါဒေ–၌၊ လဂ္ဂါ–ငြိနေသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပေ၊ ဥတ္တိဏ္ဏံ–ရေမှတက်လာသော၊ တံ–ထိုရဟန်းကို၊ ဂါပါလိကာ–နွားကျောင်းသူမသည်၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနေ–ကြောင့်၊ ပေ၊ မေထုနမ္မာသမာယောဂေ–မေထုန်အကျင့်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။

၁၆၁။ သာဂလာယ်–သာဂလမြို့၌၊ အာယသ္မတော–ဒဠ္ဍိကသ–၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော–အတူနေတပည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ အနဘိရတိယာ–မမွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဝိဠဋတော–နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အာပဏိကသ–ဈေးသည်၏၊ ဓဝဠနံ–ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို၊ (ရ၆) အဝဟရိတ္တာ–ခိုးဆောင်၍၊ ပေ၊ အဝေါစ–ပြီ၊ (ကိ"–နည်း၊) အဟံ ဘန္တေ၊ အသမတ္ထော–ရဟန်း မဟုတ်တော့၊ ဝိဗ္ဘမိဿာမိ–လူထွက်ပါတော့မည်၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ အာဟရောပေတွာ–ဆောင်ယူစေ၍၊ အဠ္ဌပေသိ–အဖိုးဖြတ်စေပြီ၊ တံ–ထိုဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းသည်၊ အဋ္ဌပေန္တံ–အဖိုးဖြတ်စေအပ်သော်၊ [ကံ– ဟော၊ မာန–ပစ္စည်း၊ အန္တ –ပြန်၊] ပဋ္ဌမာသကော–ငါးပဲတို့ကို၊ နဂ္ဃတိ–မထိုက်တန်၊ ပေ၊ ဓမ္မကထံ–တရားစကားကို၊ ပေ၊ အဘိရမတိ–အလွန်မွေ့လျော်၏၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

ဒုတိယပါရာဇိက–သည်၊ သမတ္တံ–ပြီးပြီ။

အဋ္ဌန်း။　　။၁–ဣဒ္ဓိဝိသယော၊–ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၅။

၃–တတိယပါရာဇိက

၁၆၂။ (ယေန သမယေန ဘိက္ခူ အတ္တနာပိ၊ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ၊ အညမညမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဓိကမ္ပိ သမဏကုတ္တကံ ဇီဝိတာ၌ဝေါရောပါပေန္တိ၊ –အနိယမဝါက္ယ၊ ဝေါရောပါပေန္တိ–ခွင်းပစေဟု စေခိုင်းကြကုန်၏။)

တေန သမယေန–၌၊ ဗုဒ္ဓေါ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေသာလိယံ –ဝေသာလီမြို့၌၊ ဝါ–ဝေသာလီမြို့၏ အနီးဖြစ်သော၊ မဟာဝနေ–မဟာဝုန်တောင်၌၊ ကူဋာဂါရသာလာယံ–အထွတ်ရှိသော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌၊ ဝါ–စုလစ်မွမ်းမြှုန် အထွတ်တပ်ထားအပ်သော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌၊ ဝိဟရတိ–၏၊ တေန ခေါ၊ ပန သမယေန–၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး မဟာဝုန်တောကူဋာဂါရသာလာဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ တိုအခါ၌၊) ဘဂဝါ–သည်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့အား၊ အနေကပရိယာယေန–တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ အသုဘကထံ–အသုဘနှင့် စပ်သောစကားကို၊ ကထေတိ–ဟောတော်မူ၏၊ အသုဘာယ–အသုဘမာတိကာ၏၊ ဝဏ္ဏံ–အကျယ်ဖွင့်ကြောင်း ပဒဘာဇနီကို၊ ဘာသတိ–ဟောတော်မူ၏၊ အသုဘဘာဝနာယ–အသုဘဘာဝနာ၏၊ (အသုဘလျှင်အာရုံရှိသော စိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်း၏၊) ဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ–၏၊ အာဒီသု အာဒီသု–ညွှန်ပြ၍ ညွှန်ပြ၍၊ အသုဘသမာပတ္တိယာ–အသုဘသမာပတ်၏၊ ဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ။

အထ ခေါ–၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာမန္တေသိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ၊) "ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ အဒ္ဓမာသံ–တစ်လထက်ဝက် တစ်ဆယ့်ငါးရက်ပတ်လုံး၊ (လဝက်ပတ်လုံး၊) ပဋိသလ္လီယိတုံ–နေ့စဉ် နေ့စဉ် သမာပတ်၌ စိတ်ကို ငြိုကပ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ–တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ–အလိုတော်ရှိ၏၊ အဟံ–ငါသည်၊ (အမှိ–၌စပ်၊) ဝါ၊ ငါသို့၊ (ဥပသက်မိတဗ္ဗော–၌စပ်၊) ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန–ဆွမ်းကို ဖို့ဆောင်မည့် ရဟန်းကို၊ အညတြ–ကြဉ်ထား၍၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဥပသက်မိတဗ္ဗော–ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်၊ နဲ အမှိ–ဖြစ်တော်မမူလို၊ ဣတိ–

အညွှန်း။ ။ဝ–ဝေသာလိယံ၊ ဘာသာဒီ (တ) ၁၄၈။ မဟာဝနေ၊ ၁၄၉။ ကူဋာဂါရသာလာယံ၊ ၁၄၉။ ၁၅၀။ အသုဘကထံ၊ အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ၊ အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ၊ ၁၅၁။ ၁၅၂။ အာဒီသု အာဒီသု၊ ၁၆၀။ ပဋိသလ္လီ ယိတုံ၊ ၁၆၂။

ဖိန့်တော်မူပြီ၊ပေ၊ ကောစိ–သည်၊ ဘဂဝန္တံ–သို့၊ နု ဥပသက်မတိ–မချဉ်းကပ်၊ [အသုဝ–ဣသည် အနက်မရှိ၊] (တစ်နည်း) ဘဂဝန္တံ–သို့၊ နာသုဝေ ဥပသက်မတိ–မချဉ်းကပ်သည်သာ၊ပေ၊ အနေကာကာရဝေါကာရံ–တစ်ပါးမက များစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းရှိသော၊ အသုဘဘာဝနာနယောဂံ–အသုဘဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ အနုယုတ္တာ–အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဝိဟရန္တိ၊ တေ–ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သကေန[၂]–မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကာယေန–ကိုယ်ဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သကေနကာယေန–မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ (ဟရာယန္တိ–ဌိတပ်၊) ဝါ–ကိုယ်သည်၊ အဋ္ဌိယန္တိ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏၊ ဟရာယန္တိ–ရှက်ကုန်၏၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ–စက်ဆုပ်ကုန်၏၊ သေယျထာပိ နာမ–ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဒဟရော–ငယ်သော၊ ယုဝါ–နပျိုသော၊ မဏ္ဍနကဇာတိကော–တန်ဆာဆင်လေ့ ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ သီသံ နာတော၊ ဥိးခေါင်းနှင့်တကွ ဆေးလျှော်–ရေချိုးပြီးသော၊ ဣတ္ထိ ဝါ[၃]–အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသော ဝါ–အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဌေ–လည်ပင်းဌ၊ အာသတ္တေန–ငြိကပ်စေအပ်သော၊ ဝါ–ဆွဲရိုက်အပ်သော၊ အဟိကုဏ်ပေန ဝါ–မြွေသေကောင်ပုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုရကုဏ်ပေန ဝါ–ခွေးသေကောင်ပုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မနုဿကုဏ်ပေန ဝါ–လူသေကောင်ပုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊

အဋ္ဌကထာ။ ။၁–နာသုဝ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၆၅။

၂–သကေန ကာယေန။ ။ဤပုဒ်ကို အဋ္ဌိယန္တိဌ စပ်ခိုက် ကတ္တား၊ ဟရာယန္တိဌ စပ်ခိုက် ကရိယာ၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိဌ စပ်ခိုက်ကဲ့ သုံးမျိုးရ၏၊ ဤဌ အထူးမဖွင့်သော်လည်း စာပိုဒ် (၄၁၄) ပထမပါရာဇိကဝယ် ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ သကေနကာယေန–သည်၊ အဋ္ဌိယန္တိ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏၊ သကေနကာယေန–ဖြင့်၊ ဟရာယန္တိ–ရှက်ကုန်၏၊ သကေနကာယေန–ကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ–စက်ဆုပ်ကုန်၏၊ ဘာသာဋီ (တ) (၁၆၆)ရှု။

၃–ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော–စသည်။ ။ဒဟရော–စသော ဝိသေသနပုဒ် များသည် မိမိတို့နှင့် နီးသော "ပုရိသော"ဟူသော ဝိသေသျှကိုခံ၍ ပုလ္လိင်ဖြစ်နေသည်၊ ဣတ္ထိဌ စပ်ခိုက် ဒဟရာ ယုဝတီ, မဏ္ဍနကဇာတိကာ, သီသံ နာတာ–ဟု ဖြင်ပါ။

[ဆောင်]။ ။ဝိသေသန, တစ်ခုမျှနှင့် ဝိသေသျများစွာ, ဆင့်လျက်ပါမူ, ဝိသေသနမှာ, တူမြဲရာသည်, ဥိးစွာလိင်ဝုစ် အညီတည်း၊ (နီးစွာ လိင်ဝုစ် အညီတည်း)။

[ဝိသေသနကရှေ့ ဝိသေသျကနောက်ရှိလျှင် ဥိးစွာ လိင်ဝုစ်လိုက်၏၊ ဝိသေသျက ရှေ့ ဝိသေသနကနောက်ဖြစ်လျှင် နီးစွာလိင်ဝုစ်လိုက်၏။]

အင္ရိယေယျ (သေယျထာပိ) - နိပ်စက်အပ်ရာသကဲ့သို့၊ ဟရာယေယျ (သေယျထာပိ)-ရှုက်ရာသကဲ့သို့၊ ဓိဂုဏ္ဍေယျ (သေယျထာပိ)-စက်ဆုပ်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ လေ၊ ဓိဂုဏ္ဍနာ-ကုန်လျက်၊ အတ္တာနာပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဓိဝိတာ-ဓိဝိတိဇြွေမှ၊ ဝေါရောပေန္တိ-ခွဲကြကုန်၏၊ အညမညမ္ပိ-အချင်းချင်းလည်း၊ လေ။

မိဂလဏ္ဍိက်-မိဂလဏ္ဍိကမည်သော၊ သမဏကဲ့တွေ့ကမ္မိ-(ရဟန်းတို့၏ ကိစ္စကိုပြုတတ်သော) ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်ကိုလည်း၊ ဥပသက်မိတွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ (ကိ)၊ "အာဝုသော၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ နော-ငါတို့ကို၊ ဓိဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေဟိ-ခွဲပါ၊ ဣဒံ ပတ္တစီဝရံ-သည်၊ တာ-သင့်အတွက်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊" ဣတိ-ဤသို့ပြောကြကုန်၏၊ အထခေါ-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကော-သော၊ သမဏကုတ္တကော-သည်၊ ပတ္တစီဝရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဘဏ္ဍော-မြေးမြှုအပ်သည်၊ (ရေးမြှုအပ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊) သမ္မဟုလေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဓိဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတ္တွာ-ခွဲ၍၊ လောဟိတက်-သွေးရှိသော၊ (သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊) အသိ-သန်လျက်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ယေန-၌၊ ဝဏ္ဏမုခါ-ဝဏ္ဏမုခါမည်သော၊ နဒီ-သည်၊ (အတ္ထိ၊) တေန-ဝဏ္ဏမုခါ ဖြစ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသက်မိ-ပြီ။

အထခေါ-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကဿ-သော၊ သမဏကုတ္တကဿ-၏၊ (ကုက္ကုစ္စံ, ဝိပ္ပဋိသာရော-တို့၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဓောဝန္တဿ-၌ စပ်၊) လောဟိတက်-သော၊ တံ အသိ-ကို၊ ဓောဝန္တဿ-ဆေးနေစဉ်၊ ကုက္ကုစ္စံ-နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှုသည်၊ အဟုဒေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပ္ပဋိသာရော-နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ အဟု(ဒေဝ)-ဖြစ်သည်သာ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ တွေးမူ ကုက္ကုစ္စ, ဝိပ္ပဋိသာရ-ဖြစ်သနည်း၊) [ကုက္ကုစ္စ, ဝိပ္ပဋိသာရတို့၏ အကျယ်ကို စာပိုဒ် ၃၇ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

"ယောဟံ-သည်၊ သီလဝန္တေ-သီလရှိကုန်သော၊ ကလျာဏဓမ္မေ-ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဓိဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ-ခွဲမိပြီ၊ (တဿ) မေ-ထိုငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ အလာဘာ -စီးပွားချမ်းသာကို မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွတကား။ (တဿ) မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ လာဘာ-စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်းတို့သည်၊ နု(ဟောန္တိ)ဝတ-

---

အဋ္ဌုန်း။ ။ဝ-အလာဘာ ဝတ မေ။ ။ဝတ-ကို ကြိယာနှင့် မတွဲဘဲ "မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဝတ-စင်စစ်၊ အလာဘာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကား၊" "ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၁။

မဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ (တသ) မေ–သည်၊ (မနုဿတွေ့–ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို၊) ဒုလ္လဒ္ဓံ ဝတ–မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွတကား၊ (တသ) မေ–သည်၊ မနုဿတွေ့–ကို၊ နု သုလဒ္ဓံ ဝတ–ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွတကား၊ ဝါ–အရမတော်လေစွတကား၊ (တေန) မယာ–သည်၊ ဗဟုံ–များစွာသော၊ အပုညံ–မကောင်းမှုကို၊ ပသုတံ ဝတ–ဖြစ်စေအပ်ပြီတကား၊ ဝါ–တိုးပွားစေအပ်ပြီတကား၊ "ဣတိ–ဤသို့ တွေးမှ ကုဋ္ဌုစ္ဆ, ဝိပ္ပဋိသာရ ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ–ဌ၊ အညတရာ–နာမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ မာရ ကာယိကာ–မာရ်နတ်၏ဘက်ဌဖြစ်သော၊ ဝါ–မာရ်နတ်ဘက်သားဖြစ်သော၊ ဒေဝတာ–ဘုမ္မစိုးနတ်သည်၊ အဘိဇ္ဈာမနေ–မကွဲသော၊ ဥဒကေ–ရေ၌၊ အာဂန္တ္ဝာ–၍၊ မိဂလဏ္ဍိကံ–သော၊ သမဏကုတ္တကံ–ကို၊ ဧတံ–ကို၊ အဝေါစ၊ (ကိ)၊ "သပ္ပုရိသ–သူတော်ကောင်း၊ သာဓု သာဓု–သာဓု သာဓု၊ ယံ တွံ [1]–အကြင်သင်သည်၊ အတိဏ္ဍေ–သံသရာမှ မလွန်မြောက်သေးသူတို့ကို၊ တာရေသိ–လွန်မြောက်စေပြီ၊ (လွတ်မြောက်စေပြီ၊) သပ္ပုရိသ၊ (တသ) တေ–ထိုသင်၏၊ ဝါ–မှာ၊ လာဘာ–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) သပ္ပုရိသ၊ (တသ) တေ–သည်၊ (မနုဿတွေ့)၊ သုလဒ္ဓံ–အပ်ပြီ၊ သပ္ပုရိသ၊ (တေန တယာ–သည်၊ ဗဟုံ–သော၊ ပုညံ–ကို။ ပသုတံ–ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ–တိုးပွားစေအပ်ပြီ၊" ဣတိ–ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊"မေ–၏၊ လာဘာ–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ကိရ–ဖြစ်ကုန်သတဲ့၊ ပေ၊ အဟံ၊ အတိဏ္ဍေ–သံသရာမှမလွန်မြောက်သေးသူတို့ကို၊ တာရေမိ ကိရ–လွန်မြောက်စေသတဲ့၊" ဣတိ–ဤသို့တွေး၍၊ တိဏ်–ထက်စွာသော၊ အသိ–ကို၊ အာဒါယ–၍၊ ဝိဟာရေန–ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြင့်၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ပရိဝေဏေန–ပရိဝုဏ်တစ်ခုဖြင့်၊ ပရိဝေဏံ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ–၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝဒေတိ–ပြောကား၊ (ကိ)၊ "ကော–အဘယ်သူသည်၊ အတိဏ္ဍော–သံသရာမှ မလွန်မြောက်သေးသနည်း၊ (မလွတ်မြောက်သေးသနည်း၊) ကံ–ကို၊ တာရေမိ–သံသရာမှ လွန်မြောက်စေရမည်နည်း၊" ဣတိ–ဤသို့ ပြောကား။

တတ္ထ–ထိုသို့ပြောရာ၌၊ [ရှေးကြိယာကိုကြည့်စွဲသည်၊] ဝါ–ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ [နောက် "ယေ ဧတ ဘိက္ခူ"ကို ကြည့်စွဲသည်၊] ယေ ဧတ ဘိက္ခူ–

၁–ယံ တွံ။ ။ယံ–ကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသယူဆ၍ "အကြင် သင်သည်"ဟု ပေးသည်၊ "ယံ–အကြင် အကြောင်းကြောင့်"ဟု ဟိတ်အနက်ဟော နိပါတ်၊ (တစ်နည်း) ကာရဏအနက်၌ ပထမာသက်၍လည်း ပေးနိုင်သည်၊ ပသုတံ–စသည်၊

တို့သည်၊ အဝိတရာဂါ–မကင်းသော ရာဂရှိကုန်၏၊ (ရာဂ–မကင်းသေးကုန်၊) တေသံ–တို့၏၊ တသ္မိံ သမယေ–ထိုအချိန်၌၊ ဘဝယံ ° –ကြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ(ယေ၀)–ဖြစ်သည်သာ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ–ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း, နှလုံးတုန် ရင်ခုန်ခြင်းသည်၊) ဟောတိ (ယေ၀)၊ လောမဟံသော–အမွေးတို့၏ ရှုင်ခြင်းသည်၊ (ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်၊) ဟောတိ(ဧ၀)၊ ပေ၊ ကေမ္မိ–လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ဧကာဟေန–တစ်ရက်တည်းဖြင့်၊ ဧ၀ိရိတာ–မှ၊ ဝေါရောပေသိ–ခွဲပြီ၊ပေ၊ သဗ္ဗမ္မိ–ခြောက်ဆယ်လည်းဖြစ်သော၊ ပေ။

၁၆၄။ တသ္မာ အဒ္ဓမာသဿ–၏၊ အစ္စယေန–ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ–အာရုံများစွာ စိတ်ကိုမွှာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ်တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ ငြိကပ်တော်မူခြင်းမှ၊ ၀ါ–တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းမှ၊ ဝุฏฐิตော–ထတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ–ကို၊ အာမန္တေသိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ၊) "အာနန္ဒ၊ ကိံ နု–အဘယ့်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံ္ဃော–ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ တနုဘူတော ဝိယ–နည်းပါးသကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်း၊" ဣတိ–ဖြို့၊ ဘန္တေ၊ ဟိ–အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ကထေတိ–ဟောတော်မူပါ၏၊ ပေ၊ ဧ၀ိရိတာ–မှ၊ ဝေါရောပေသိ–ပါပြီ၊ တတော–ထို့ကြောင့်ပါတည်း။

တစ်နည်း။ ။ဘန္တေ၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ကထေတိ၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသိ၊ တတော ဟိ ² (တတော ဧ၀)၊ ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဘိက္ခုသံ္ဃော–သည်၊ တနုဘူတော ဝိယ–ပါ၏။

အညွှန်း။ ။၁–ဘယ်–စသည်၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၄။ ၁၇၅။

၂–ပဋိသလ္လာနာ ဝุฏฐิတော၊ ၁၇၅။

၃–တတော ဟိ။ ။ဟိ–သည် တသ္မာ–အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဟိ–သည် ယသ္မာ–အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဤသို့ယူ၍ ပထမနည်းပေးသည်။

တစ်နည်း။ ။တတော–သည် တတော–နှင့် အနက်တူသော နိယမဟိတ်အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဟိ–သည် ဧ၀–အနက်ဟော နိပါတ်၊ "ယသ္မာ"ဟု အနိယမ အဝိုထည်ပါ၊ တတော ဟိ–၏ စပ်ရာကိုလည်း ရှေ့ဝါကျရှိ ပုဒ်များကို ထည်ပါ၊ [တနုဘူတော ဝိယ–နည်းပါးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧ၀ တော–ဖြစ်နေပါသည်တကား–ဟု အကျယ်ပေးပါ။]

ဘန္တေ၊ သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (ဟောတော်မူလတ်သော်)၊ အယံ ဘိက္ခုသံဃော–သည်၊ အညာယ–အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ သဏ္ဌာဟေယျ–ကောင်းစွာတည်ရာပါ၏၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အညံ–အသုဘ ဘာဝနာမှ တစ်ပါးသော၊ ပရိယာယံ–တရားဒေသနာတော်ကို၊ အာစိက္ခတု–ဟောတော်မူပါ။

တစ်နည်း။ ။ဘန္တေ၊ သာဓု၊ ယထာ–အကြင်ဒေသနာတော်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အယံ ဘိက္ခုသံဃော–သည်၊ အညာယ–၌၊ သဏ္ဌာဟေယျ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အညံ–သော၊ တံ(ပရိယာယံ)–ထိုဒေသနာတော်တည်းဟူသော အကြောင်းကို၊ အာစိက္ခတု–ပါ၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ အာနန္ဒ၊ တေနဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်(ဒီလိုဆိုလျှင်)၊ ယာဝတိကာ–အကြင်မျှအတိုင်း-အရည်ရှိကုန်သော၊ (အကြင်မျှလောက်ကုန်သော) ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဓေသာလီ–ကို၊ ဥပနိဿယ–၍၊ ဝိဟရန္တိ၊ သမ္ဗေ–ကုန်သော၊ တေ–တို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ–ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌၊ ဝါ–မမှောရုံ၌၊ သန္နိပါတေဟိ–စည်းဝေးစေလော့၊ ပေ၊ သန္နိပါတေတွာ–စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ သန္နိပတိတော–စည်းဝေးပြီးပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ယဿ–အကြင်တရားဟောတော်မူခြင်း၏၊ (အကြင်တရားဟော တော်မူခြင်း, အနုသာသနီပေးတော်မူခြင်း၏၊) ကာလံ–အချိန်ကို၊ မညတိ–သိတော်မူ၏၊ (တံ–ထိုအချိန်ကို၊) ကရောတု–ပြုတော်မူပါ၊ ["တံ–ထိုအချိန်ကို၊ ကတ္တုမ္ဗံ–ပြုထိုက်ပါ၏" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသည်။]

ဘဝ်ရ။ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ပညတ္တေ–ခင်းထားအပ်ပြီးသော၊ အာသနေ–၌၊ နိသီဒိ–ပြီ၊ နိသဇ္ဇ–ထိုင်တော်မူပြီး၍၊ ဘဂဝါ၊ ဘိက္ခူ၊ အာမန္တေသိ၊ (ကိ)၊ ဘိက္ခဝေ–ဘိက္ခုတို့၊ အယမ္ပိ ခေါ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ[1] –ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိသည်လည်း၊ ဘာဝိတော[2]–အစဉ်ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဝါ–တိုးတက်ပွားများစေအပ်၏၊ ဗဟုလီကတော–အကြိမ်ဖန်များစွာ

၁။ **အာနာပါနဿတိ သမာဓိ။** ။ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိ၊ ဝါ–ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိကြောင့်ဖြစ်သော သမာဓိ၊ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၇။

၂။ **ဘာဝိတော–စသည်။** ။ဘာဝိတော, ဗဟုလီကတော။ ၁၈၁။

အလေ့လာပြုအပ်သည်၊ (သမာနော၊) သန္ဓောစေ[1]–ငြိမ်သက်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပဏီတော စ–မွန်မြတ်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ အသေစနကော စ–သန္ဓ, ပဏီတဖြစ်ဖို့ရန် သွန်းလောင်း ထည့်ခတ်ရခြင်း မရှိသည်လည်းကောင်း၊ သုခေါ–ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝိဟာရော စ၊ နေကြောင်း သမာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) [အန္တ ရဓာပေတိ, ဝူပသမေတိ–၌ စပ်။]

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ[2] –ဖြစ်ပေါ်လာကုန်, ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊ ဝါ–မပယ်ခွာအပ်ကုန်, မပယ်ခွာအပ်ကုန်သေးသော၊ ပါပကေ–ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလေ–အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ စ–တို့ကိုလည်း၊ ဌာနသော–မိမိဖြစ်တည်ရာ ဧကာချင်းဖြင့်၊ အန္တ ရဓာပေတိ–ကွယ်ပျောက်စေနိုင်၏၊ ဝူပသမေတိ–အထူးသဖြင့် ငြိမ်းစေနိုင်၏၊ ဝါ–အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်စေနိုင်၏၊ ["အန္တ ရဓာပေတိ–အခြားမဲ့၌ တည်စေနိုင်၏" ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။]

ဘိက္ခဝေ၊ သေယ္ယထာပိ–ကား၊ ဂိမှာနံ–နွေလတို့၏၊ ပစ္ဆိမေ–နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ မာသေ–ဝါဆိုလ၌၊ [နယုန်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်မှ၊ ဝါဆိုလပြည့်အထိ–တစ်လ၊] ဥဟတေ–အထက်၌လွင့်တက်နေသော၊ ရဇောစလ္လေ–မြူမြှုပ်, မြူညစ်သည်၊ ဝါ–မြူနု, မြူကြွမ်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) တမေနံ–ထိုမြူမြှုပ်, မြူညစ်ကို၊ ဝါ–ကို၊ မဟာ–ကြီးစွာသော၊ အကာလမေဃော–အခါမဲ့၌ ရွာသောမိုးသည်၊ (မိုးအခါမဟုတ်ဘဲ ရွာသောမိုးသည်၊) ဌာနသော–အားဖြင့်၊ အန္တ ရဓာပေတိ (သေယ္ယထာပိ)–ကဲ့သို့၊ ဝူပသမေတိ(သေယ္ယထာပိ)–ကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ၊ ပေ၊ ဝူပသမေတိ၊ ကတံ–အာဘယ်အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ– အာဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဘာဝိတောစ– အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကတံ–ဖြင့်၊ ဗဟုလီကတော–အပ်သော၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ–သည်၊ ဝူသမေတိ–နည်း။

---

[1] သန္ဓော စေ–သော်။ ။သန္ဓော စေ ပဏီတော စ၊ ၁၈၂။

အသေစနကော စ သုခေါစ· ဝိဟာရော၊ ၁၈၄–၁၈၅။ [အယိဒ္ဓိခေါ–မှစ၍ ဝူပသမေတိ–အတိ တစ်ဝါကျတည်း–ဟု ယူဆ၍ အနက်ပေးသည်။ ဝါကျနှစ်၍ပေးလျှင် အယဒ္ဓိမှ ဝိဟာရောတိ တစ်ဝါကျနှင့်ပါ။

သန္ဓော စေ–ငြိမ်လည်းငြိမ်သက်၏၊ ပဏီတော စ–မွန်လည်းမွန်မြတ်၏၊ အသေစနကော စ–သန္ဓ,ပဏီတဖြစ်ဖို့ရန် သွန်းလောင်းထည့်ခတ်ရခြင်းလည်း မရှိ၊ သုခေါ–သော၊ ဝိဟာရော စ–နေကြောင်းသမာပတ်လည်းဖြစ်၏၊ ဤသို့ပေးပါ။]

[2] ။–ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ–သော်၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၈၅။ အန္တ ရဓာပေတိ, ဝူပသမေတိ–၁၈၆။ ရဇောစလ္လေ–၁၈၇။ ကတံ ဘာဝိတော–၁၈၈။

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဣဒ–ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု–သည်၊ အရညဂတော[1]–တောသို့ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ–ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလဂတော–သစ်ပင်၏အနီးအောက်သို့ ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ–လည်းကောင်း၊ သုညာဂါရဂတော–ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် ရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ–လည်းကောင်း၊ ပလ္လင်္ကံ–ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ကို၊ အာภุဇိတ္တာ–ဖွဲ့ခွေ၍၊ ကာယံ–အထက်ဝိုင်းကိုယ်ကို၊ ဥဇုံ–ဖြောင့်မတ်အောင်၊ ပဏိဓာယ–တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး ကျောက်ဆူးရိုးတို့ကို အစွန်းချင်းထိအောင် ထား၍၊ ပရိမုခံ[2] –ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု၊ သတိं–သတိကို၊ ဥปฏฐเปตฺวา–ရှေးရှုတည်စေ၍၊ ဝါ–ထား၍၊ (တစ်နည်း) ပရိမုခံ–သိမ်းဆည်းအပ်သော အသမ္မောသရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မောသမှ ထွက်မြောက်တတ်သော၊ သတိं–ကို၊ ဥปฏฐเปตฺวา–၍၊ ဝါ–ထား၍၊ နိသီဒတိ–ထိုင်နေ၏။

သော–သည်၊ သတောစ[3] –သတိမပြတ် ရှုမှတ်သည်၊ ဝါ–သတိရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ–ဖြစ်၍သော၊ အဿသတိ–ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ–ရှိုက်၏၊ သတောစ–သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ–၍သော၊ ပဿသတိ–ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ–ရှူ၏။

ပထမစတုက္ကံ။ ဒီဃံ ဝါ–ရှည်စွာမူလည်း၊ အဿသန္တော–ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေလတ်သော်၊ ဝါ–ရှိုက်လတ်သော်၊ ဒီဃံ–စွာ၊ အဿသာမိ–ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ–ရှိုက်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ပဇာနာတိ–ခွဲခွဲခြားခြားအပြားအားဖြင့် သိ၏၊ ဒီဃံ ဝါ–စွာလည်း၊ ပဿသန္တော–ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေလတ်သော်၊ ဝါ–ရှူလတ်သော်၊ ဒီဃံ–စွာ၊ ပဿသာမိ–ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ– ရှူ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ပဇာနာတိ–၏၊ ရဿံ ဝါ–တိုစွာမူလည်း၊ ဃ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံ ထွက်သက် ဝင်သက်အပေါင်း၏ အစ,

---

အညွှန်း။ ၁။ အရညဂတော–တောသို့ရောက်သည်၊ ရုက္ခမူလဂတော–သစ်ပင်၏ အနီး အောက်သို့ရောက်သည်၊ သုညာဂါရဂတော–ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ရောက်သည်၊ ဤသို့ အဓိကတာ၌ "က" ဖွင့်သည်။ ဘာသာဋီ(တ) ၁၉၀။ ပလ္လင်္ကံ–၁၉၇။

၂။ ပရိမုခံ သတိं–၁၉၉။

၃။ သတောစ အဿသတိ–ဘာသာဋီ (တ) ၁၉၉။
ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော–၂၀၀။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ–၂၁၀။
သိက္ခတိ–၂၁၂။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ၂၁၄။
[ကျွင်ပုံကိုပြသော "ပဋိပဒါစတုက္ကံ" ဟု နာမည်တပ်သင့်သည်။]

အလယ်, အဆုံး–သုံးပါးလုံးကို အသီးအသီး ကောင်းစွာသိလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဿသိသောမိ–ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအုံ့၊ ဝါ–ရှိုက်အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ သိက္ခတိ–ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်၏၊ (တစ်နည်း) သိက္ခတိ–ဘိက္ခာသုံးပါး တို့ကိုကျင့်၏၊ ။လေ၊ ကာယသင်္ခါရံ–ကရုဏာကာယသည် ပြုစီရင်အပ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို၊ ပဿမ္ဘယံ–ငြိမ်းအေးစေလျက်၊ ဝါ၊ ငြိမ်သက်စေလျက်၊ လေ။

ဒုတိယစတုက္ကေ။ ။ဝိတိပ္ပဒိသံဝေဒီ[2] –ဝိတိကို အသီးသီးကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သုခပဋိသံဝေဒီ–သုခကို အသီးသီး ကောင်းစွာသိ လေ့ရှိသည်၊ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ–စိတ်သည်ပြုစီရင်အပ်သော ဝေဒနာ, သညာကို အသီးသီး ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်၊ စိတ္တသင်္ခါရံ–စိတ်သည် ပြုစီရင်အပ်သော ဝေဒနာ, သညာကို၊ ပဿမ္ဘယံ–စေလျက်၊ လေ။

တတိယစတုက္ကေ။ ။စိတ္တပ္ပဒိသံဝေဒီ–စိတ်ကို အသီးသီး ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်၊ စိတ္တံ–ကို၊ အဘိပ္ပမောဒယံ[1] –လွန်စွာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် စေလျက်၊ စိတ္တံ–ကို၊ သမာဒဟံ–အညီအမျှထားလျက်၊ စိတ္တံ–ကို၊ ဝိမောစယံ– ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏ–စသည်တို့မှ လွတ်မြောက်စေလျက်။

စတုတ္ထစတုက္ကေ။ ။အနိစ္စာနုပဿီ[2]–အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်၊ ဝါ–အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်၊ ဝိရာဂါနုပဿီ– သင်္ခါရတို့၏ ခဏ ဘင်ဟူသော ဓယဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်, နိဗ္ဗာန်ဟူ သော အစွန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်၊ (တစ်နည်း) ဝိရာဂါနုပဿီ–အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဓယဝိရာဂကို ကိုင်းညွှတ်သောအားဖြင့် အစွန္တဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟအားဖြင့် ဓယဝိရာဂကို, အာရုံပြုသောအားဖြင့် အစွန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ။နိရောဓာနုပဿီ–သင်္ခါရတို့၏ ခဏဘင်ဟူသော ဓယ နိရောဓကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသော်အစွန္တနိရောဓကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်

အညွှန်း။ ။၁– ဝိတိပ္ပဒိသံဝေဒီ၊–၂၂၇။ သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ၊–၂၇၇။ စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိ-သံဝေဒီ၊–၂၇၇။ [ဤကား ဝေဒနာနုပဿနာစတုက္ကတည်း။]

၂– အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ သမာဒဟံ၊–၂၈၀။ ဝိမောစယံ၊–၂၈၁။ [စိတ္တာနုပဿနာစတုက္က။]

၃– အနိစ္စာနုပဿီ၊–ဘာသာဋီ(တ) ၂၈၄။ ဝိရာဂါနုပဿီ၊–၂၈၄။ ၂၈၅။ နိရောဓာနုပဿီ–၂၈၅။

အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်၊ (တစ်နည်း) နိရောဓနုပဿီ–အာရုံပြုလျှောအားဖြင့် ဒုယနိရောဓကို, ကိုင်းညွှတ်သောအားဖြင့် အစွန္ဒရောဓကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟအားဖြင့် ဒုယနိရောဓကို, အာရုံပြုသောအားဖြင့် အစွန္ဒနိရောဓကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ[1] –ခန္ဓာမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့် တကွ ကိလေသာတို့ကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်စွန့်တတ်, ကိုင်းညွှတ်သောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခန္ဓမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို သမုစ္ဆေဒပဟာန်အားဖြင့် ပယ်စွန့်တတ်, အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှုးရှေးဉာဏ်၏ နောက်နောက်၌ ရှုလေ့ရှိသည်။

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဧဝံ–ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ–ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဘာဝိတော–ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ–တိုးပွားစေအပ်သော၊ ဧဝံ–ဖြင့်၊ ဗဟုလီကတော–သော၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ–သည်၊ ပေ၊ ဂူပသမေတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

၁၆၆။ အထခေါ–ဌ၊ (အာနာပါနဿတိကို ဟောတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ ဌ၊) ဘဂဝါ၊ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ–ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ–ဤအရာကြောင့်၊ [ဤပုဒ်တို့၏အကျယ်ကို စာပိုဒ် ၃၉ ဌ၌ ရေးခဲ့ပြီ।] ဘိက္ခုသံဃံ–ကို၊ သံန္ဓိပါ,တာပေတွာ–စည်းဝေးစေတော်မူပြီးမူ၊ ပဋိပုစ္ဆိ–မေးတော်မူပြီ၊ (ကိံ၊) ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ၊ ဣတိကိရ–ဤသို့ ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ[2] –မှန်သလော၊ ဣတိ–မေးတော်မူပြီ၊ သစ္စံ၊ ပေ၊ အကရဏီယံ၊ [စာပိုဒ် နံပါတ် ၃၉–ဌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ကထံ ဟိ–ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသုန္တိ နာမ–ခွဲကြရသနည်း၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိ နာမ–ပြောကြရသနည်း၊ (ပြောကြပါလိမ့်။)

၁၆၇။ [ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။]

အညွှန်း။ ။ ၁–ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ၊-ဘာသာဋီ(ထ) ၂၈၅၈၀ ဘာဝိတော၊–၂၀၇။

သစ္စံ ကိရ။ ။ ၂–ကိရကို ကြိယာနှင့် တွဲ၍ "ဝေါရောပေန္တိ ကိရ–ခွဲကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်သလော၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ ကိရ–ပြောကြသတဲ့–ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်သလော၊" ဤသို့လည်းပေးနိုင်သည်။

၁၆၈။ တဿ–၏၊ ပုဗ္ဗာပတိ–ဧနီးသည်၊ အဘိရူပါ–လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်၊ ဝါ–အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ဒဿနီယာ–ကြည့်ရှုသင့်ကြည့်ရှုထိုက်သည်၊ ဝါ–ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်သည်၊ ပါသာဒိကာ–မြင်သူ၏ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ–ခြောက်ယောက်အစုဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–ဆဗ္ဗဂ္ဂိမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ–၌၊ ပဒိဋ္ဌစိတ္တာ[1] –ရာဂဖြင့် စပ်ဖွဲ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ–ရာဂသည် ဖွဲ့စပ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဟေ၊ သစေ ဧဝံသတိ–အဂ်ယိ၍ အသက်ရှင်အုံ၊ (ဧဝံသတိ၊) မယံ တံ ဣတ္ထိं၊ နု လဘိဿာမ–ရကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ဟန္ဒ–ယခု၊ မယံ၊ တဿ ဥပါသကဿ–အား၊ မရဏာဝဏ္ဏံ[2] –သေခြင်း၌ဂုဏ်ကို၊ ဝါ–သေခြင်း၏ဂုဏ်ကို၊ သံဝဏ္ဏေမ–ထင်ရှားပြကြကုန်စို့၊ ဝါ–ချီးမွမ်းကြကုန်စို့၊ ဟေ။

ဥပါသက၊ တွံ–သည်၊ ကတကလ္လာဏော–ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသည်၊ (ပြုအပ်ပြီးသော ကိုလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောအမှုရှိသည်၊) ကတကုသလော–ပြုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ရှိသည်၊ (ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်မရှိသောကံရှိသည်၊) ကတဘီရုတ္တာဏော–ပြုအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော ကုသိုလ်ရှိသည်၊ အသိ၊ အကတပါပေါ–မပြုအပ်သော မကောင်းမှုရှိသည်၊ (မကောင်းမှုကို မပြုခဲ့သည်၊) အကတလုဒ္ဒေါ–မပြုအပ်သော ကြမ်းတမ်းသော အမှုရှိသည်၊ (ကြမ်းတမ်းသော အမှုကို မပြုခဲ့သည်၊) အကတ ကိစ္စီသော–မပြုအပ်သော အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သော အမှုရှိသည်၊ (အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သော အမှုကို မပြုခဲ့သည်၊) အသိ။

တယာ–သည်၊ ကလ္လာဏံ–ကောင်းမှုကို၊ ကတံ–ပြီ၊ တယာ–သည်၊ ပါပံ–ကို၊ အကတံ–အပ်၊ တုယ္ဟံ–အား၊ (ကိ–၌ စပ်၊ ကိ–၏ အလမတ္တ သမ္ဘဒါန်၊) ဝါ–၏၊ ပါပကေန–ယုတ်ညံ့သော၊ ဣမိနာ ဒုဋ္ဌိဝိတေန–ဤဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်နေရခြင်းဖြင့်၊ ကိ–အဘယ်အကျိုးရှိအုံနည်း၊ တေ–၏၊ ဇီဝိတာ–အသက်ရှင်နေရခြင်းထက်၊ မရဏံ–သေခြင်းက၊ သေယျော–ကောင်းပါသေး၏၊ တွံ–သည်၊ ဣတော–ဤဘဝမှ၊ ကာလကံ[2]တော –ပြုအပ်ပြီးသော

၀။ အညွန်း။ ။ပဒိမ်ဒ္ဓစိတ္တာ–ဘာသာဋီ (တ) ၂၈၈။

၂။ မရဏာဝဏ္ဏံ။ ။မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ (ဝိ၊ ၁၊ ၉၂)။ ပါဠိတော်ကိုကြည့်၍ သေခြင်း၌ ဂုဏ်ကို–ဟု ပေးသည်။ မရဏသဂုဏ်–ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ သေခြင်း၏ဂုဏ်ကို–ဟု ပေးသည်။

၃။ ကာလကံတော–၂၉၀။ ["သေပြီးသည်"ဟု အလွယ်ဆိုပါ။]

သေခြင်းရှိသည်၊ ဝါ–သေခြင်းကို ပြုပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာယသာ၊ ပေ၊ လောက်–၌၊ ဥပပန္နိသသိ–ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊ (တစ်နည်း) လောက်–သို့၊ ဥပပန္နိသသိ–ကပ်ရောက်ရလိမ့်မည်။

တတ္ထ–တိုနတ်ပြည်၌၊ ဒိဗ္ဗေဟိ[3] –နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဋ္ဌဟိ–ကုန်သော၊ ကာမဂုဏေဟိ–ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ (ကာမအစုတို့သည်) သမပ္ပိတော၊ ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်၊ (ကာမဂုဏေဟိ–တို့နှင့်၊) သမင်္ဂီဘူတော–ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ပရိစာရေသသိ–ကျွန်ုပ်တို့ကို တိုတို ဤဤ လှည့်လှည့်စေရလိမ့်မည်၊ ဝါ–မြေ့လျော်ပျော်ပါး စံစားရလိမ့်မည်၊ ပေ။

၁၆၉။ သော–သည်၊ အသပ္ပာယာနိ–မလျောက်ပတ်ကုန်သော၊ (မသင့်လျော်ကုန်သော၊) သောဒနာနိ ဒေဝ–သောဝဏ်တို့ကိုလည်း ဘုဉ္ဇိ–စားပြီ၊ ပေ၊ ခါဒိ–ခဲစားပြီ၊ ပေ၊ သာယနီယာနိ–သာယာဖွယ်တို့ကိုလည်း၊ ဝါ–လျက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း၊ သာယိ–သာယာပြီ၊ ဝါ–လျက်ပြီ၊ ပေ၊ ပါနာနိစ–သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း၊ ပိဒိ–သောက်ပြီ၊ တဿ–တိုဥပါသကာ၏၊ (ခရော အာဟာရော ၌ စပ်၊) ဝါ–သည်၊ (ဘုဉ္ဇတော, ခါဒတော, သာယတော, ပိဝတော–တို့၌ စပ်၊) အသပ္ပာယာနိ–ကုန်သော၊ သောဒနာနိစေဝ–တို့ကိုလည်း၊ ဘုဉ္ဇတော–စားလတ်သော်၊ ပေ၊ ပိဝတော–သောက်လတ်သော်၊ ခရော–ကြွမ်းတမ်းသော၊ အာဟာရော–အနာရောဂါသည်၊ ဥပ္ပန္နော–ဖြစ်ပြီ၊ သော၊ တေနေဝ အာဟာရေ နေ–ကြောင့်ပင်၊ ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ဝါ–သေချိန်ကို၊ အကာသိ–ပြုပြီ၊ ပေ၊ အလန္ဒိနော၊ ပေ၊ ဗြဟ္မညာ၊ [စာပိုဒ် ၈၈–၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ]၊ ပေ၊ ဣမေ–တို့သည်၊ မေ–၏၊ သာမိကော–ကို၊ မာရိတော–သေစေအပ်ပြီ၊ ဝါ–သတ်အပ်ပြီ၊ ပေ။

၁၇၁။ [ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။]

၁၇၂။ သဠိဿာတိ–ကား။ ဘနန္တော–သတ္တဝါဟု သိလျက်၊ သညာနန္တော–စိတ်တိမ်ခြွေမှု ခွဲနေ၏ဟုသိလျက်၊ စေတ္ထဝဝက–စေတနာဖြင့်ဆော်ဆော်၍၊ အဘိ–ဝိတရိတ္တာ–လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော–လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ ["သဠိဿ–သတ္တဝါဟု သိသော သညာနင့်တကွ ဝဝက–စေတနာဖြင့် ဆော်ဆော်၍"ဟုပေး။]

မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ–မည်သည်၊ မာတုကုစ္ဆိသို့–အဓိဝမ်း၌၊ ပဋမံ[1] –ရှေးဦးစွာသော၊ ဃံစိတ္တံ–အကြင်ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်ပြီ၊ ပဋမံ–သော၊

အဖွဲ့နှိုး။ ၁–ဒိဗ္ဗေဟိ၊–ဘာသာဋီ(တ) ၂၉၀။ ကာမဂုဏေဟိ–၂၉၁။
သဠိဿ၊ –၂၉၁။ ဘနန္တော၊–၂၉၃။
၂–ပထမံ စိတ္တံ၊–ဘာသာဋီ (တ) ၂၉၄။

(ယံ) ဝိဘာဇံ–အကြောင်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်၊ ပါတုဘူတံ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (တံ–ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်ဝိညာဉ်ကို၊ ဥပါဒါယ–အစဖြုတ်၍၊) ယာဝ မရဏကာလာ–သေရာကာလတိုင်အောင်၊ ဘဗ္ဗန္တိ ရေ–ဤအတွင်းဌ၊ ဧသော–ဤသတ္တဝါသည်၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ–လူ့ကိုယ်မည်၏။

ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ–ကား၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ* –ကို၊ ဥပစ္ဆိန္နတိ–ဖြတ်၏၊ ဥပရောဓေတိ–ချုပ်စေ၏၊ သန္ဓတိ–ဓန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဝိကောပေတိ–ပျက်စေ၏၊ ပေ။

အသိ ဝါ–သန်လျက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [သတ္တိ–လုံ၊ ဘေတ္တိ–ဓက်ရင်း၊ လဂုဠ–ဆောက်ပုတ်၊ ပါသာဏ–ကျောက်ခဲ၊ သတ္ထ–ကြွင်းလက်နက်၊ ဝိသ–အဆိပ်၊] ရန္ဓု ဝါ–ကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အသ–ထိုလူ့ကိုယ်၏ အနီးဌ၊) ပရိယေသေယျ–ရှာ၍ရတားအုံ၊ [သတ္ထဟာရကံ ဝါ–အသက်ကို ဆောင်တတ်သော လက်နက်ကိုမူလည်း၊ ဝါ–နောင်ယူရတား ထိုက်သော လက်နက်ကိုမူလည်း၊–ဟုပေး]၊ ပေ။

ဇီဝိတေ–အသက်ရှင်ခြင်းဌ၊ အာဒီနဝံ–အပြစ်ကို၊ ဒဿေတိ–ပြ၏၊ မရဏေ–ဌ ဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်ကို၊ ဘဏတိ၊ ပေ၊ သတ္ထံ ဝါ–ကိုမူလည်း၊ အာဟရ–ဆောင်ယူပါ၊ ဝိသံ ဝါ–အဆိပ်ကိုမူလည်း၊ ခါဒ–စားပါ၊ ရဇ္ဇုယာ ဝါ–ကြိုးဖြင့်မူလည်း၊ ဥဗ္ဗန္ဓိတ္တာ–အထက်ဌမ္ဗဲ့ချည်၍၊ (ကြိုးဆွဲချ၍၊) ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ကရောဟိ–ပြုပါ၊ ဣတိ–သို့၊ (မရဏာယ ဝါ–သေဖို့ရာမူလည်း၊ ဥပါယံ–နည်းလမ်းကို၊ သမာဒပေယျ–ယူစေအုံ။)

(၉၃) အမ္ဘော ပုရိသာတိ–ဟူသော၊ ဧတံ–ဤသဒ္ဒါသည်၊ အာလပနာဓိ ဝစနံ–အာလုပ်အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ ကိ ပေ၊ ဒုဗ္ဗိဝိတေနာတိ (ဘဗ္ဗ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌ဌ၊ ပါပကံ–သော၊ ဇီဝိတံ နာမ–မည်သည်၊ အမှာကံ–ကြွယ်ဝသူတို့၏၊ ဇီဝိတံ–ကို၊ ဥပါဒါယ–ထောက်စာ၍၊ ဒလိဒ္ဒံ–ဆင်းရဲသူတို့၏၊ ဇီဝိတံ–သည်၊ ပါပကံ–ယုတ်နိမ့်၏၊ လာမကံ–ယုတ်ညံ့၏၊ [သဓန–ဥစ္စာ ရှိသူ]၊ ဒုဗ္ဗိဝိတံ နာမ–မည်သည်၊ ဟတ္ထိစ္ဆိန္နသ–ပြတ်သော လက်ရှိသူ၏၊ (လက်ပြတ်သူ၏၊) [ပါဒ–ခြေ၊ ကဏ္ဏ–နားရွက်၊ နာသ–နာခေါင်း၊] ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နသ –ပြတ်သော နား, နာခေါင်းရှိသူ၏ (ဇီဝိတံ– တည်း၊)

အညွှန်း။ ။ ၁–ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၂၉၇။ ၂၉၈။
သတ္ထဟာရကံ၊ ၃၀၆။ ပရိယေသေယျ၊ ၃၀၆။
မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ၊ ၃၀၈။

ဣမိနာ စ ပါပကေန–ဤ ယုတ်ညံ့စွာ အသက်ရှင်ရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ စ ဒုန္ဒိဝိတေန–ဤဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်ရခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ (ကိ–အဘယ်အကျိုးရှိအုံ့နည်း)၊ ပေ။

ဣတိစိတ္တမနောတိ °(စေတ္တ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ယံ–အကြင်အရာသည်၊ စိတ္တံ–စိတ္တမည်၏၊ တံ–ထိုအရာသည်၊ မနော–မနုမည်၏၊ ယံ–သည်၊ မနော–၏၊ တံ–ထိုအရာသည်၊ စိတ္တံ–စိတ္တမည်၏၊ [ဤနေရာ၌ စိတ္တ–သဒ္ဒါ သည် ဝိစိတ္တ–စသော အနက်ကို ‘မဟော၊ စိတ္တနှင့်မန၊ အနက်တူသည်–ဟူလို၊ “ဣတိ စိတ္တမနော–ဤသေခြင်း၌ စိတ်ရှိသည်” ဟု ပေး၊] စိတ္တသက်ပွါတိ–ကား၊ မရဏသည်–သေခြင်း၌ သညာရှိသည်၊ မရဏစေတနော–သေခြင်း၌ စေတနာရှိသည်၊ မရဏာဓိပ္ပာယော–သေခြင်း၌ အလိုဝိတက်ရှိသည်၊ “ဣတိ စိတ္တသက်ပွါ–ဤ သေခြင်း၌ ဆန်းကြယ်သော သညာ, စေတနာ, ဝိတက်–ရှိသည်ဟု ပေး။]

ဥစ္စာဝစေဟိ ¹–အမြတ်, အယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–ထင်ရှားကုန်, မထင်ရှားကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ॥သောဇ္ဇေဝါ–ထုံးအိုင်၌ သော်လည်းကော်ဘင်း၊ (နက်သောတွင်း၊) [နရက–နရက်ချောက်၊ (ချောက်ကြီး၊) ပပါတ–ကမ်းပါးပြတ်၊] ပပတ–ခုန်ချလေ၊ ဣတိ–ဤသို့ ယူစေအုံ့၊ ပုရိမေဟိ–ရှေးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥပါဒါယ–ဥာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ–ထောက်စာ၍၊ အယမ္ပိတိ–အယမ္ပိဟူ၍၊ ‘ဝုစ္စတိ–ဝိသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်တော်မူအပ်၏။

ပုထုသိလာ–ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာသည်၊ ဒ္ဝိဓာ–နှစ်ဖြာနှစ်ပိုင်း၊ ဘိန္နာ–ကွဲသည်၊ (သမနာ၊) အပ္ပဋိသန္ဓိကာ–တစ်ဖန်ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ သေယျထာပိ–ကဲ့သို့၊ ပေ၊ အသံဝါသောတိ[စာပိဒ်နံပါတ် ၅၅ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ဝ၇၃။ သာမံ–ကိုယ်တိုင် (သတ်ခြင်း)၊ အဓိဋ္ဌာယ–အနီးဌိတည်၍၊ ဝါ–စီမံ၍၊ ဒူတေန–တမန်ဖြင့်၊ ဒူတပရမ္ပရာယ–တမန်အဆက်ဆက်ဖြင့်၊ ဝိသဏ္ဌိ ယေန–နိုင်းသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ဖို့ရာ စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ–ချွတ်ယွင်းသော၊ ဂတပစ္စာဂတေန–သွားပြီး၍တစ်ဖန် ပြန်လာသော၊ အရဟော–ဆိတ်ကွယ်ရာ မဟုတ်သည်၌၊ ရဟောသည်–ဆိတ်ကွယ်ရာဟု အမှတ်ရှိသူ။ ॥ရဟော–ဆိတ်ကွယ်ရာ၌၊ အရဟောသည်–ဆိတ်ကွယ်ရာမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၊ ပေ၊ ကာယေန–ဖြင့်၊ သံဝဏ္ဏေတိ–ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြု၏၊ ဝါ–ချီးမွမ်း၏၊ ဝါစာယ–နှုတ်ဖြင့်၊ ပေ၊ လေခါယ–အကွာရာ အရေးအသားဖြင့်၊ ဩပါတံ–တွင်း၊

အညွှန်း။ °. ။၁–ဣတိစိတ္တမနော၊ ၃၀၉။ စိတ္တသက်ပွါ၊ ၃၁၀။
¹–ဥစ္စာဝစေဟိ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၃၁၁။ သောဇ္ဇေဝါ–စသည်, အယမ္ပိတိ၊ ၃၁၁၊ ၃၂ ။

အပသေနံ–မိုအပ်သောပျဉ်ချပ်၊ (မိုနေစရာဝတ္ထု၊) ဥပနိက္ခိပနံ–အနီးဌ်ချထားခြင်း၊ သောသဒ္ဒံ–ဆေး၊ ရူပူပဟာရော–ရူပါရုံကို အနီးသို့ကပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပေ၊ အာစိက္ခဏာ–မေးရှာ်ပြောခြင်း၊ အနုသာသနီ–မမေးဘဲ သွန်သင်လမ်းပြခြင်း၊ သကေ်တကမ္မံ–သိကြောင်း အမှတ်အသားကိုပြုခြင်း၊ ဝါ–ချိန်ခါနေရပ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ နိမိတ္တကမ္မံ–အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း၊ ဣတိ–ဤကား မာတိကာတည်း။

ဘဂ၄။ သာမန္တာ–ကား၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ကာယေန ဝါ–ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ–ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (လက်ဖြင့်ကိုင်ထားသော ဓားစသည်၊) နိဿဂ္ဂိယေန ဝါ–ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (မြှားစသည်၊) ဟနတိ–သတ်၏။ ၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ–အနီးဌ်တည်၍၊ ဝါ–စီမံ၍၊ အာဏာပေတိ၊ (ကိ)၊ ဧဝံ–သို့၊ (သည်ပုံ–သည်နည်း၊) ဝိဒ္ဓေ–ပစ်ဖောက်လော့၊ (ပစ်ခတ်လော့၊) ပဟရ–ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်လော့၊ ဃာတေဟိ–သေစေလော့၊ (သတ်လော့)၊ ပေ။

သော၊ တံ–ထိုသူဟူ၍၊ (ထိုပြောအပ်သူဟူ၍၊) မည္ဃမာနော°–မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ တံ–ထိုသူကို၊ ပေ၊ ဥဘိန္နံ–နှစ်ပါးလုံးတို့၏၊ ပေ၊ တံ–ဟူ၍၊ မည္ဃမာနော–၍၊ အညေ–အခြားသူကို၊ ပေ၊ မူလဋ္ဌဿ–အရင်းဌ် တည်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပေ၊ ဝဓကဿ–သတ်တတ်သော ရဟန်း၏၊ ပေ။

ဣတ္ထန္နာမဿ–အား၊ ပါဝဒ–ပြောလိုက်ပါ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ပြောရမည်နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမော–သည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ–အား၊ ပါဝဒတု–တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း)၊ ပေ၊ ဝေါရောပေတု–ခွဲလိုက်ပါ–တဲ့၊ ဣတိ–ဤသို့ တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောလိုက်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့စေခိုင်းအုံ့၊ ပေ၊ ဝဓကော–သတ်မည့် ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ မာယာတေဟိ–မသတ်နှင့်တော့။

ဘဂ၅။ အရဟာ[1] –ဌ်၊ ရဟောသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဥဇ္ဇုပတိ–သီလအသက်ကိုယ်မှတ္ထက်အောင် ပြောဆို၏၊ (ဝါ–ယုတ်ယုတ်မာမာပြော၏၊) (ကိ)၊ ဣတ္ထန္နာမော–ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဟတော–သတ်အပ်သည်၊ ဝါ–အသတ်ခံရသည်၊ အသ–ဖြစ်ပါမူကား၊ အဟော–ကြောင် ကောင်းလေစု၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောအုံ့၊ ပေ။

အဋ္ဌန်း။ (ကာ–တံ မည္ဃမာနော၊ ဘာသာဋီ(တ) ၃၂၅။ ဝေါရောပေတု၊ ၃၂၆။ ဝိသဏ္ဌိယ၊ ၃၂၇။

[1]–အရဟော ရဟောသည်၊ ၃၃၀။

ကာယေန[1] –ဖြင့်၊ ဝိကာရံ–တူးခြားသော အမှုအရာကို၊ ကရောတိ၊ ယော–သည်၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (ဤပုံ ဤနည်း၊) မရတိ–သေ၏၊ သော–သည်၊ ဓနံ ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ လဘတိ–၏၊ ယသံ ဝါ–အကျော်အစောကိုသော်လည်း၊ လဘတိ–၏၊ သဂ္ဂံ ဝါ–နတ်ပြည်သို့သော်လည်း၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ ဃ၊ တာယ သံဝတ္တနိကာယ–တို့၏မွမ်းခြင်းဖြင့်၊ မရိသာမိ–အုံ့၊ ဣတိ–ကြ၍၊ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ–ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ–ဖြစ်စေအုံ့၊ ဃ၊ ဒုတသ–အား၊ သာသနံ–နှုတ်မှာ စကားကို၊ ဝါ–သတင်းစကားကို၊ အာရောစေတိ။

၁၇၆။ လေခံ–အက္ခရာ အရေးအသားကို၊ ဆိန္ဒတိ–ဖြတ်အုံ့၊ ပ။ အက္ခရက္ခရာယ–အက္ခရာတိုင်း၌၊ ဝါ–စာလုံးတိုင်း စာလုံးတိုင်း၌။

ဩပါတံ နာမ–မည်သည်၊ မနသိ–ကို၊ ဥဒ္ဒိသ–ရည်ညွှန်း၍၊ ဩပါတံ–တွင်းကို၊ (ကျင်းကို)၊ ခနတိ–တူး၏၊ ကိ–အဘယ်သို့ကြ၍ တူးသနည်း၊ ပပတိက္ခာ–လိမ့်ကျ၍၊ မရိဿတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍ တူးအုံ့၊ ဃ၊ ပပတိတ္ဝာ–လိမ့်ကျလတ်သော်၊ ဃ၊ အနောဒိဿ–မည်သူမည်ဝါအတွက်ဟု မရည်စူးမူ၍၊ ဃ၊ ယော ကောစိ–အကြင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပ၊ တသ္မိ–ထိုတွင်း၌၊ ပပတတိ–အုံ့၊ ဃ၊ ယဏ္ဍော ဝါ–နတ်,ဘီလူးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဃဟော ဝါ–ပြိတ္တာသည်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတ မနုဿဝိဂ္ဂဟော ဝါ–တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော လူ၏ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–လုံ့ယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ–ထိုတွင်း၌၊ ဃ။

၁၇၇။ အပဿေနေ[2] –မိုအပ်သောပျဉ်ချပ်၌၊ ဝါ–မိုအပ်သော ပျဉ်ချပ်စသော ဝတ္ထု၌၊ သတ္တံ ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ ဌပေတိ–ထားအုံ့၊ ဝိသေန ဝါ–ဖြင့်သော်လည်း၊ မဂ္ဂေတိ–သုတ်လိမ်းအုံ့၊ ဒုဗ္ဗလ ဝါ–အားမရှိသည်ကိုမူလည်း၊ ကရောတိ–အုံ့။ ။ဥပနိက္ခိပတိ–အနီး၌ချထားအုံ့၊ ဣမံ–ဤ ထောပတ်စသည်ကို၊ သာယိတ္ဝာ–သာယာ၍၊ (လျက်၍၊) မရိဿတိ။

၁၇၈။ အမနာပိကံ–မြတ်နိုးဖွယ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ–မမြတ်နိုးထိုက်သော၊ (တစ်နည်း)အမနာပိကံ–စိတ်ကိုမတိုးပွားစေတတ်သော၊ ဘယာနကံ–ကြောက်စေတတ်သော၊ ဘေရဝံ–ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော၊ ဝါ–ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ရူပံ –ရူပါရုံကို၊ ဥပသံဟရတိ –အနီးသို့ ကပ်ဆောင်အုံ့၊

အညွှန်း။ ။၁–ကာယေန–ကသည်။ ၃၃၂။ တာယ သံဝတ္တနိကာယ၊ ၃၃၃။
ဩဒ္ဒိဿ၊ ၃၃၅–၃၃၆။ ပပတိတ္ဝာ၊ ၃၃၇။
၂–အပဿေနေ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၃၄၇။ ဥပနိက္ခိပံ၊ ၃၅၁။
ဥပသံဟရတိ, အလာဘကေန၊ ၃၅၃။

(ပို့ဆောင်ခဲ့၊) (ကိ-အဘယ်သို့ကြောင့် ပို့ဆောင်သနည်း၊) ဣမံ-ကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ (မြင်လျှင်၊) ဥတ္တသိတွာ-လန့်၍၊ မရိသတိ၊ ပေ၊ မနာပိကံ-မြတ်နိုးဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ပေ၊ အလာဘကေန-မရခြင်းကြောင့်၊ သုဿိတွာ-အသားအသွေး ခြောက်ခန်း၍၊ မရိသတိ၊ ပေမနိယံ-ချစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-ချစ်စရာကောင်းသော၊ ပ်ဒယဂ်မံ-နှလုံးသို့သက်ရောက်သော၊ ဝါ-နှလုံး, အသည်းစွဲလောက်သော၊ သဒ္ဒံ။

အမနာပိကံ-သော၊ ဧဝဏ္ဏံ-စက်ဆုပ်ထိုက်သော၊ ဝါ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော၊ ပါဠိကုလျံ-ခွံ့ရှာထိုက်သော၊ ဝါ-ခွံ့စရာကောင်းသော၊ ဂန္ဓံ၊ ပေ၊ ယာယိတွာ-နမ်းရှုရှု၍၊ ဧဝဏ္ဏတာ-စက်ဆုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ပါဠိကုလျတာ-ခွံ့ရှာခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) မရိသတိ၊ (တစ်နည်း) ဧဝဏ္ဏတာ (ဧဝဏ္ဏတာယ)-စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိကုလျတာ (ပါဠိကုလျတာယ)-ခွံ့ရှာဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မရိသာတိ။ [ဤနည်းခ်ဖ် "ယ" ကျေသည်။]

ဒုက္ခသမ္ဘဝသံ-မကောင်းသောအတွေ့ရှိသော၊ ခရသမ္ဘဝသံ-ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိသော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ-ကို၊ ဥပသံဟရတိ၊ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌော-တွေ့ထိအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပေ၊ သုခသမ္ဘဝသံ-ချမ်းသာသော အတွေ့ရှိသော၊ မုဒုသမ္ဘဝသံ-နူးညံ့သောအတွေ့ရှိသော၊ ပေ၊ နေရယိကသ[1]-ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းဝှာ ထိုက်သူအား၊ နိရယကဋ-ငရဲနှင့်စပ်သောစကားကို၊ ပေ၊ ကလ္ယာဏကမ္မသ၊ ကောင်းမှုကံရှိသူအား၊ အဓိမုတ္တော-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပေ။

ဘဂ္ဂ။ အာစိက္ခနာ နာမ-မည်သည်၊ ပုဗ္ဗော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဘဏတိ-ပြန်ပြောခဲ့၊ တာယ အာစိက္ခဏာယ-ထိုပြန်ပြောခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊ အနုသာသနီ နာမ-မည်သည်၊ အပုဗ္ဗော-မမေးအပ်ဘဲ၊ ပေ၊ တာယ အနုသာသနိယာ-ထို နည်းပေးလမ်းပြမှုကြောင့်၊ ပေ။

အသိဝိဓိ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေတောမူ၍၊ (ဥပဂ္ဂမန္တ သ-လုံ့လပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အစာနန္တ သ-သေလိမ့်မည်ဟု မသိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပဂ္ဂမန္တ သ၊) နု မရဏာဓိပ္ပာယသ-သေခြင်းဌ် အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပဂ္ဂမန္တ သ၊) ဥမ္မတ္တကသ-၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကသ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ။

မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကမ္မိ ပထမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အညွှန်း။ ။ ၁-နေရယိကသ၊ ၃၅၅။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

သံဝဏ္ဏနာ–ဂုဏ်ကိုပြောခြင်း (ချီးမွမ်းခြင်း)၊ နိသိဒန္တော–ထိုင်သော ရဟန်း၊ ဥဒုက္ခလေန စ–ဆုံဝယ်နှင့်တကွ၊ မုသလော–ကျည်ပွေ့၊ ဝုမ္ပဗဒ္ဓဒီတာ–ကြိုးမှရဟန်းပြုသူတို့၊ အဘိသန္ဓော–ခံတွင်းခ္ဍ အသားငြိကပ်နေသော ရဟန်း၊ (အမဲနင်သော ရဟန်း၊) အဂ္ဂဝိမံသနာဝိသံ–ဆွမ်းဦးစားစမ်းလိုရ် အဆိပ်ပေးခြင်း၊ ဝတ္ထုကမ္မေဟိ–ကျောင်းနေရာအမှုတို့ဖြင့်၊ တယော–သုံးပါးသောရဟန်းတို့၊ ဣဿကာဟိ–အုတ်တို့ဖြင့်၊ အပရေ–ကုန်သော၊ တယော–တို့၊ ဝါသိ–ပဲခွပ်၊ (ဓား၊) ဂါပါနသီ စေဝ–အခြင်းရနယ်၊ အဋ္ဌကံ–ငြမ်း၊ ဩတရဏံ–အောက်ဆင်းခြင်း၊ ပတိ–ရုန်ချပြီ၊ ဝါ–ကျောက်လိုမ့်ချပြီ။

သေဒံ–ချွေးအောင်းခြင်း၊ နတ္ထုံ စ–နှာနှတ်ခြင်း၊ သမ္ဘာဟော–ဆုပ်နယ်ပေးခြင်း၊ အဘဋ္ဌနေန စ–ဆီသုတ်လိမ်းခြင်းနှင့်တကွ၊ နာပနံ–ရေချိုးပေးခြင်း၊ ဥဋ္ဌာပေန္တော–ထစေသူ၊ နိပါတေန္တော–အိပ်စေသူ၊ အနုပါနေန–စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ဖြင့်၊ မရဏံ–သေစေခြင်း၊ ဇာရဂ္ဂေါ–လင်ယောကျ်ားဖြင့် ဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်၊ သပတ္တိစ–လင်တူမယား၊ (ရန်သူမယား၊) မာတာ–အမေ (မသေ)၊ ပုတ္တော–သား (မသေ)၊ ဥဘော–သားအမိနှစ်ဦးလုံးတို့၊ ဝမိ–သတ်ပြီ၊ ဥဘော–တို့သည်၊ နု မိယရေ–မသေကုန်၊ မဒ္ဒါ–နှိပ်ခြင်း၊ တာပ–မီးဖြင့်ပူစေခြင်း၊ ဝါ–မီးကင်ခြင်း၊ ဝဠ္ဘာ–မြှီသောမိန်းမ၊ ဝိဇာယိနီ–သားဖွားသောမိန်းမ။

ပတောဒံ–လက်ချောင်းထိုးခြင်း၊ နိဂ္ဂဟော–နှိပ်ချုပ်ကပ်ပြုခြင်း၊ ယက္ခော–ဘီလူး၊ ဝါဠယက္ခဠ–သားရဲ, ဘီလူးရှိသော ဓရိုးခဲသို့၊ ပါဟိတိ–စေလွှတ်ပြီ၊ တံ မည္ဒုမာနော–ထိုသူဟု ထင်သူ၊ ပဟရိ–ပုတ်ခတ်ပြီ၊ သဂ္ဂဠ–နတ်ပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ နိရယံ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏော–ဟောဂေါ်၊ အာဠဝိယာ–ခ္ဍ၊ တယော–ကုန်သော၊ ရုက္ခာ–သစ်ပင်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုတို့၊ ဒါယေဟိ–တောမီးတိုက်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ အပရေ–ကုန်သော၊ တယော–တို့၊ မာ ကိလမေသိ–မပင်ပန်းစေပါနှင့်၊ နု တုယ္ဟံ–သင်၏စကား နားမထောင်၊ သောဝိရကေန စ–သောဝိရက ဆေးရည်နှင့်တကွလည်း၊ တဏ္ဍုံ–ရက်တက်ရည်၊ ဣတိ–ဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု

၁၈၀။ ကာရညေန-သနားခြင်းကြောင့်။ ။ဝိဌကော-၌၊ ဝိလောတိ ကာယ-ပုဆိုးနွမ်းဖြင့်၊ (အဝတ်ဟောင်းဖြင့်၊) ပဋိစ္ဆန်-ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ဒါယက်-ကို၊ သြတ္ထရိတ္မာ-လွှမ်းဖို့၌၊ မာရေသိ-သေစေပြီ၊ ပေ၊ အပဋိဃေကိုတ္မာ-မဆင်ခြင်မူ၍၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ အန္ဓ ရယရေ-ရွာတွင်း၌၊ အာသန်-ကို၊ ပညပေန္တော-ခင်းလတ်သော်၊ မုသလေ-ကျည်ပွေ့ကို၊ ဥဿိတေ-ထောင်အပ်စဉ်၊ စက် မုသလံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူလိုက်ပြီ၊ ဒုတိယယော မုသလော-သည်၊ ပရိပတိတ္မာ-လိမ့်ကျ၍၊ အညတရဿ၊ ဒါရကဿ-၏၊ မတ္ထကေ-ဦးထိပ်၌၊ အဝတ္ထာသိ-ဖြစ်တည်ပြီ၊ ပေ၊ အသဒ္ဓိစ္စ[1] -သည်ညနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မူ၍၊ (ဝိရဇ္ဈပယောဂေါ-ရှုတ်ယွင်းသော ပယောဂရှိပါ၏၊) (တစ်နည်း) အသဒ္ဓိစ္စော-သည်ညနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်ခြင်း မရှိပါ၊ (သေစေလိုသော စေတနာမရှိပါ)၊ ပေ၊ အသဒ္ဓိစ္စ-၍၊ ဝိရဇ္ဈပယောဂဿ-၏၊ အနာပတ္တိ။

ဥဒုက္ခလဘဏ္ဍိက်-ဆုံငယ်ဘဏ္ဍာကို၊ အဂ္ဂမိတ္မာ-နင်း၍၊ ပဝဋ္ဋေသိ-လိမ့်စေပြီ၊ ဖိတာပုတ္တာ-သားအဖတို့သည်၊ ပေ၊ ကာလေ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊ အာရောစိတေ-ပြောအပ်သော်၊ ပေ၊ ပတိမာနေတိ-စောင့်မျှော်နေ၏၊ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍၊ ဝိဌိယံ-ကျောက်ကုန်း၌၊ ဂယောတ္မာ-ကိုင်၍၊ ပဏာမေသိ-တွန်းလိုက်ပြီ၊ ပေ၊ နု မရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုမရှိပါ၊ (မသေစေလိုပါ၊) ပေ၊ ပပတိတ္မာ-လဲကျ၍။

၁၈၁။ ဘိက္ခုနော-၏၊ (ကဏ္ဏော-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စဉ်၊ မံသံ-သည်၊ ကဏ္ဏော-လည်ပင်း၌၊ ဝိလဂ္ဂံ-ငြိကပ်နေသည်၊ (နှင်နေသည်၊) ဟောတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဂိဝါယံ-လည်ပင်း၌၊ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်မှုကို၊ အဒါသိ၊ သလောဟိတံ-သွေးနှင့်တကွဖြစ်သော၊ မံသံ-သည်၊ ပတိ-ကျပြီ၊ ပေ၊ ဝိသဂတံ-အဆိပ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-အဆိပ်ရောသော၊ ဝိဏ္ဏာပါတံ-ကို၊ လဘိတ္မာ-၍၊ ပဋိဂ္ဂဟေန-ဆွမ်းစားကျောင်းသို့၊ ဟရိတ္မာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဘိက္ခုနုံ-တို့အား၊ အဂ္ဂကာရိကံ[2] -ဦးဦးဖျားဖျား ပြုခြင်းကို၊

အညွန်း။ ။၁-အသဒ္ဓိစ္စ (အသဒ္ဓိစ္စော)၊ ဘာသာဋီ(တ) ၃၅၅။
ပဏာမေသိ၊ ၃၆၃။
၂-အဂ္ဂကာရိကံ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၃၆၃။ ပပါတော,ပပတဏ္ဍော, သြတ္ထရိတ္မာ, မာရေသိ။ နု စ ဘိက္ခဝေ အတ္ထာနံ ပါတေတဗ္ဗံ၊ ၃၆၄။
ဒဝါယ၊ ၃၆၇။

ဝါ–အမွန်အမြတ်ပြုအပ်သော ဣမ်းကို၊ အဒါသိ၊ ဝိမံသာဝိပ္ပာယော–စုံစမ်း ခြင်းဌာ ပြစ်သော အလိုရှိသည်ပြစ်၍၊ ဝါ–စူးစမ်းလိုသည်ပြစ်၍၊ ပေ၊ ဝိသံ– အဆိပ်ကို။

၁၈၃။ အာဠာဝကာ–အာဠဝိမြို့ဌာ မွေးဖွားကုန်သော၊ ဝါ–အာဠဝိမြို့ဌာ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ဝိဟာရဝတ္ထု–ကျောင်းနေရာကို၊ ပေ၊ ဟောဌာ–ဌာ၊ ဟုတ္တာ–၍၊ သိလံ–ကျောက်ကို၊ ဥစ္စာရေသိ–အထက်သို့ ကြွမြောက်စေပြီ၊ (မြောက်ပေးလိုက်ပြီ၊) ဥပရိမေန–အထက်ဌာတည်သော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဒုဋ္ဌဟိတာ–မကောင်းသဖြင့် ကိုင်အပ်သော၊ သိလာ–သည်၊ ပေ၊ မုဋ္ဌိ–လွတ်ချ လိုက်ပြီ၊ ဝိဟာရဿ–၏၊ ကုဋ္ဌံ–နံရံကို၊ ဥဋ္ဌာပေန္တီ–ဟက်စေကြကုန်၏၊ ဣဋ္ဌကံ–အုတ်ကို။

၁၈၃။ နဝကမ္မံ–အသစ်အသစ်ပြစ်သော အမှုကို၊ ပေ၊ ဝါသိ–ပဲခွပ်ကို၊ (ဓားကို)၊ ဂေါပါနသိ–အခြင်ရနယ်ကို၊ အဋ္ဌကံ–ငြမ်းကို၊ ဗန္ဓန္တီ–ပွဲ. ချည်ကြကုန်၏ ပေ၊ အတြ–ဤအရပ်ဌာ၊ ဌိတော–တည်လျက်၊ (ရပ်လျက်၊) ဗန္ဓာဟိ–ဖွဲ.ချည်ပါ၊ ဝေ၊ ပရိပတိတွာ–လိမ့်ကျ၍၊ ပေ။

ဝိဟာရံ–ကို၊ ဆာဒေတွာ–မိုးပြီး၍၊ သြတရတိ–ဆင်းလာ၏၊ ပေ၊ အနဘိရတိယာ–သည်၊ ဝိဋ္ဌိတော–နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဂိဠ္ဌကူဋံ ပဗ္ဗတံ–သို့၊ အဘိရုဟိတွာ–တက်ပြီး၍၊ ပပါတော ° –ချောက်ကမ်းပါးဌာ၊ ပပတန္ဟော–ခုန်ချလတ်သော်၊ အညတရံ–အမှတ်မရှိ တစ်ယောက်သော၊ ဝိလီဝကာရံ–နှီးရှေသမားကို၊ (ဝါးကို နှီးပြစ်အောင်ပြုသူကို၊) သြတ္တရိတွာ– လွမ်းဖ

၍၊ မာရေသိ–သေစေပြီ၊ ပေ၊ အတ္တာနံ–ကို၊ နှ ပါတေတဗ္ဗံ– မကျစေထိုက်၊ ဝါ–ခုန်မချထိုက်။

ဒဝါယ–မြူးထူးခြင်းဖြင့်၊ ဝါ–အလျှော်အပါးအားဖြင့်၊ သိလံ–ကို၊ ပဝိဒ္ဓိသု– လိမ့်ကြကုန်ပြီ။

၁ရ၄။ သေဒေသုံ–ချွေးထွက်စေကြကုန်ပြီ၊ (ချွေးထုတ်ပေးကြကုန်ပြီ၊) သီသာဘိတာပေါ–ဦးခေါင်းဌာ လွန်စွာပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဝါ–ဦးခေါင်းကိုက် သော အနာသည်၊ ပေ၊ နတ္ထုံ–နာနတ်မှုကို၊ သမ္ဘာဟေသုံ–ဆုပ်နယ်ပေးကြ ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ နာပေသုံ–ရေရိုးစေကြကုန်ပြီ၊ တေလေန–ဖြင့် အဘ္ဘဉ္ဇိသု– သုတ်လိမ်းကြကုန်ပြီ။

အညွှန်း။ ၁–ပပါတော ပပတန္ဟော–စသည်၊ ၃ဝ၇။

၁၈၅။ တံ–ထိုရဟန်းကို၊ ဘိက္ခု။ ဥဒ္ဓာဟေသုံ–ထစေကြကုန်ပြီ၊ (ထူ
ပေးကြကုန်ပြီ)။ ။နိုပါတေသုံ–အိပ်စေကြကုန်ပြီ။ ။အန္ဓ–အစာကို၊ အဒံသု–
ပေးကြကုန်ပြီ။ ။ပါနံ–သောက်ဖွယ်ကို။

၁၈၆။ ဣတ္ထိ–သည်၊ ပဝုတ္ထပတိကာ –အရပ်တစ်ပါးသို့သွားသော
လင် ရှိသည်၊ဝါ–ကင်းသောလင်ရှိသည်၊(ဟုတ္တာ၊)စာရေန–လင်ငယ်ကြောင့်၊
ဂဗ္ဘိနီ– ကိုယ်ဝန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သာ၊ ကုလူပဂံ–အိမ်သို့ ကပ်ရောက်လာသော၊
(အိမ်သို့လာနေကျဖြစ်သော၊)ဘိက္ခုံ–ကို၊ ပေ၊ အယျ–အရှင်၊ ဣယံ–တိုက်တွန်း
ပါ၏၊ ဂဗ္ဘပါတနံ–ကိုယ်ဝန်ကျစေတတ်သော ဆေးကို၊ ဝါ–ကိုယ်ဝန်
ကျကြောင်းဆေးကို၊ စာနာဟိ–သိပါ၊ ဣတိ–ပြောပြီ၊ ဘဂိနီ–နှမ၊ သုဏ–
ကောင်းပြီ၊ ဣတိ–ပြော၍၊ တဿာ–အား၊ ဂဗ္ဘပါတနံ–ကို၊ အဒါသိ–ပေးပြီ၊ပေ။

ပုရိသဿ–၏၊ ဒွေ၊ ပစာပတိယော–စနီးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကော–
တစ်ယောက်သည်၊ ဝဏ္ဏော–မြို့၏၊ ကော–သည်၊ ဝိစာယိနီ–သားသမီး မွေးဖွားစေ၊
ပေ၊ သစေ ဝိစာယိဿတိ–အကယ်၍ ဖွားမြင်အုံ၊ သဗ္ဗဿ၊ ကုဋုမ္ဗဿ–
ဥစ္စာ၏၊ ဣဿရာ–အရှင်သည်၊ ဘဝိဿတိ။

၁၈၇။ တေန ဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ မဒ္ဒဿု–နိုပ်နယ်ပါ၊ (နိုပ်နယ်ပေး
ပါ၊) မဒ္ဒါပေတွာ–ဝမ်းဗိုက်ကို နိုပ်နယ်စေ၍၊ ဂဗ္ဘံ–ကိုယ်ဝန်ကို၊ ပါတေသိ–
ကျစေပြီ၊ တာပေဟိ–မီးဖြင့်ပူစေပါ၊ ပေ၊ တာပေတွာ–မီးဖြင့်ပူစေ၍၊ ယေန၊
အကြင် ဆေးဖြင့်၊ အဟံ–သည်၊ ဝိစာယေယျံ–မွေးဖွားရာပါ၏၊ (တံ)
တောသဒ္ဒံ–ကို၊ စာနာဟိ။ ။သတ္တရသဝဿယံ–သတ္တရသဝဿီဖြစ်သော၊ (၁၇–
ယောက်အစုခွဲ ပါဝင်သော၊) ဘိက္ခုံ–ကို၊ အဂ္ဂိလိပတောဒကေန–
လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ထိုးခြင်းဖြင့်၊ (လက်ချောင်းထိုးကစားခြင်းဖြင့်၊) ဟာသေသုံ–
ရယ်ရွှင်စေကြကုန်ပြီ၊ သော ဘိက္ခု–ဥတ္တသန္ဓော –ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍၊
အနဿာသကော–ထွက်သက် ဝင်သက် မရှိသည်ဖြစ်၍၊ (မရှုနိုင် မရှိုက်နိုင်
သည်ဖြစ်၍၊) ပေ။

ကမ္ဘံ–ကို၊ ကရိဿာမ–စို့၊ ဣတိ–ကြံ၍၊ သြတ္ထရိတွာ–လွှမ်းဖို၍
မာရေသုံ–သေစေကြကုန်ပြီ။ ။ဘူတဝန္ဓကော–ဖုတ်ဆေးသမားဖြစ်ပူးသော၊

အဋ္ဌန်း။ ။ဝ–ပဝုတ္ထပတိကာ–ဘာသာ်ဒီ (တ) ၃၇၀။
မဒ္ဒါပေတွာ, ဂဗ္ဘပါတနံ၊ ၃၇၀။ ဝဏ္ဏော၊ ၃၇၁။
ဥ–ဥတ္တသန္ဓော၊–၃၈၅။ ဘူတဝေဒ္ဓကော၊–၃၈၆။
ဝါဠယက္ခရိဟာရံ–၃၈၇။

(တန္ဆောင်မြေပုတ်တို့ကို ကုစားတတ်သော ပယောဂဆရာ ဖြစ်ဖူးသော၊) ဘိက္ခု, ယက္ခ-ကို၊ ဧဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ။ ။ဝါဠယက္ခဝိဟာရ်-ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးရှိရာ ကျောင်းသို့၊ (ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးနေရာ ကျောင်းသို့၊) ပါပေါသိ-စေလွှတ်ပြီ။ ။ဝါဠကန္တာရ်-သားရဲရှိသော ခရီးခဲသို့၊ (ခြေသေ့, သစ်, ကျား စသော ရဲရင့်သော သားကောင်ရှိရာ ခရီးခဲသို့၊) ပေ။

ဝါဠာ° -ရဲရင့်သော ခြေသေ့, သစ်, ကျား စသော သားကောင်တို့သည်၊ စောရကန္တာရ်-သူခိုး ဓားပြ သူပုန်ရှိရာ ခရီးခဲသို့။

ဘစရ။ တံ-ထိုရဟန်းဟူ၍၊ မည္ဃမာနော-မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ တံ-ကို၊ ပေ။

အမနုဿေန-ဘီလူးသည်၊ ဂဟိတော-ဖမ်းယူအပ်သည်၊ ဝါ-ပူးဝင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ပဟာရ်-ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်မှုကို၊ အဒါသိ၊ ကလျာဏကမ္မဿ-ကောင်မှုကံရှိသူအား၊ သဂ္ဂကထံ-နတ်ပြည်နှင့် စပ်သော စကားကို၊ ကထေသိ-ပြောပြီ၊ သော-သည်၊ အဓိမုတ္တော-စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်၊ (နှလုံးသွင်းသည်၊) (ဟုတ္တာ၊) ပေ၊ နေရယိကဿ-ငရဲဥပြစ်ထိုက်သူအား၊ နိရယကထံ-ငရဲနှင့်စပ်သော စကားကို၊ ပေ၊ ဥတ္တာသိတ္တာ-လန့်၍။

ဘဇ။ ရက္ခ၊ ဆိန္ဒန္တိ-ဖြတ်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတြ-ဌ၊ ဋ္ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဆိန္နာဟိ-ဖြတ်ပါ၊ ပေ၊ တတြ-ဌ၊ ဋ္ဌိတံ-လျက်၊ ဆိန္ဒန္တံ-ဖြတ်သော ရဟန်းကို၊ ရက္ခာ-သည်၊ သြတ္ထရိတ္တာ-လွှမ်းဖို၍၊ ပေ။

ဘဇဝ။ ဒါယံ-တောကို၊ အာလိမ္ပေသုံ-မီးဖြင့်လိမ်းကျံစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-မီးရှို့ကြကုန်ပြီ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒဗ္ဗာ-မီးလောင်အပ်ကုန်သည်၊ (ဖြစ်၍)၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ။

ဘဇဃ။ အာဃာတနံ-သူခိုး ဓားပြ သူပုန်တို့ကို သတ်ဖြတ်ရာ အရပ်သို့၊ ဂနာ၊ စောရဃာတံ-သူခိုးသတ်သမား၊ (သူခိုးသတ်သူကို၊) ပေ၊ ဣမံ-ဤသူကို၊ မာ ကိလမေသိ-မပင်ပန်းစေပါနှင့်၊ ဧကေန ပဟာရေန-တစ်ချက်ပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်၊ (တစ်ချက်တည်းဖြင့်၊) ဧဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတိ၊ ပေ၊ တုယ္ဟံ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ နကရိဿာမိ-ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဟု၍၊ ပေ။

အညွှန်း။ ။ဘ-ဝါဠာ၊-ဘ၀ဂ။ စောရကန္တာရ်၊-ဘ၀ဃ။

၁၉၂။ ဥာတိယရေ–ဆွေမျိုးအိမ်၌၊ ဟတ္ထပါဒဠ္ဠိနော–ပြတ်သော လက်ခြေရှိသည် (ပြစ်၍)၊ ဥာတကေဟိ–တို့သည်၊ သမ္မရိကိတ္ထော–ဝိုင်းရံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမသ–၏၊ မရဏံ–သေခြင်းကို၊ ဣဒ္ဓတ–အလိုရှိကြသလား၊ ပေ၊ တဏ္ဍိ –ရက်တက်ရည်ကို၊ ပါယေထ–သောက်စေလိုက်ကြ၊ (တိုက်လိုက်ကြ၊) ပေ၊ ပါယေသုံ–သောက်စေကြကုန်ပြီ၊ (တိုက်ကြကုန်ပြီ၊) ပေ၊ လောဏသောဝီရကံ–လောဏသောဝီရကဆေးကို၊ ပေ။

တတိယပါရာဇိကံ–သည်၊ သမတ္တံ–ပြီးပြီ။

၄–စတုတ္ထပါရာဇိက

၁၉၃။ [ယေန သမယေန ဝဏ္ဏမုဒါတီရိယာ ဘိက္ခူ ဂိလာနံ အညမညဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိံသု–အနိယမဝါက္ယ၊] တေန ၊သမယေန၊ ပေ၊ ကူဋာဂါရသာလာယံ၊ [စာပိုဒ်နံ့ပါတ် (၁၆၂) ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီး။]

တေန ခေါ ပန သမယေန–၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး မဟာဝုန်တော ကူဋာဂါရသာလာဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) သမ္မဟုလာ–များစွာကုန်သော၊ ;သန္ဓိဋ္ဌာ–ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍ မြင်အပ်မူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ဗဟုတာ–အာမိသသဗ္ဗောဂ, ဓမ္မသဗ္ဗောဂ တို့ဖြင့် အတူဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝဏ္ဏမုဒါယ–ဝဏ္ဏမုဒါမည်သော၊ နဒိယာ–မြစ်၏၊ တီရေ–ကမ်းနား၌၊ ဝဿံ–မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ–မိုးခိုခြင်းသို့၊ ဥပဂန္တွာ–ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ တေန၊ ပေ၊ ယာဝေတေ၊ [ဒုတိယတွဲ စာပိုဒ်နံ့ပါတ် (၁၆)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

မယံ–တို့သည်၊ ကေန ဥပါယေန–အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊ သမဂ္ဂါ–ညီညွတ်ကုန်သည်၊ သမ္မောဒမာနာ–လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကုန်သည်၊ အဝိဝဒမာနာ–ဆန့်ကျင်ဘက်မပြောရကုန်သည်၊ (မငြင်းခုံရကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ၊) ဖာသုကံ–ချမ်းသာစွာ၊ ဝဿံ–မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသေယျာမ နုခေါ–နေနိုင်ကုန်ရာပါအုံ့နည်း၊ ဝိဏ္ဏာကေန စ–ဆွမ်းဖြင့်လည်း၊ နု ကိလမေယျာမ နု ခေါ–မပင်ပန်း

အဋ္ဌန်း။ ။၁–တဏ္ဍ ပါယေထ၊–၃၉၃။ လောဏသောဝီရကံ၊– ၃၉၄။

ကုန်ရာပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ကေဠေ–အချို့သော ရဟန်း တို့သည်၊ (တချို့က၊) အာဟံသု–ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိ'၊) အာဝုသော–တို့၊ ဟန္ဒ–ယခု၊ မယံ၊ ဂိဟိနံ–လူတို့၏၊ ကမ္မန္တံ–လုပ်ငန်းကို၊ (ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊) အဓိဋ္ဌေမ° –စီမံပေးကြကုန်စို့၊ ဧဝं–ဤသို့ စီမံပေးကုန်လတ်သော်၊ တေ– ထိုလူတို့သည်၊ အမှာကံ–တို့အား၊ ဒါတုံ–ဌာ၊ မည်ဿန္တိ–မှတ်ထင်ကြလိမ့် မည်၊ ဝါ–အမှတ်ရကြလိမ့်မည်၊ ဧဝं–ဤသို့ မှတ်ထင်ကုန်လတ်သော်၊ မယံ၊ ပေ၊ ဝသိဿာမ–နေကြရလိမ့်မည်၊ ပိဏ္ဍာကေန စ–ဖြင့်လည်း၊ နံ ကိလမိဿာမ၊ ပင်ပန်းကြရတော့မည် မဟုတ်၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

အာဝုသော၊ အလံ–မသင့်၊ ဂိဟိနံ–တို့၏၊ ကမ္မန္တံ–ကို၊ အဓိဋ္ဌေတေန– စီမံပေးခြင်းဖြင့်၊ ကိ'–အဘယ်အကျိုးရှိအုံ့နည်း၊ ပေ၊ ဂိဟိနံ–တို့၏၊ ဒူတေယျံ– တမန်သည်၏ အလုပ်ဖြစ်ဟော သဝဏ်စာလွှာ, နှုတ်မှာစကားကို၊ ဟရာမ– ပို့ဆောင်ကြကုန်စို့၊ ဧवं–ဤသို့ပို့ဆောင်ကုန်လတ်သော်၊ ပေ၊ ဒူတေယျံ–ကို၊ ဟရေန–ပို့ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့်၊ ကိ'–နည်း၊ အာဝုသော–တို့၊ ဟန္ဒ–ယခု၊ ဓယံ–တို့သည်၊ ဂိဟိနံ–တို့အား၊ (ဘာသိဿာမ–၌ သမ္ပဒါန်စပ်၊) အညမညဿ– အချင်းချင်း၏၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ[1] –လူတို့ကို လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်တရား၏၊ (လူတို့ကို ကျော်လွန်၍ ဗြဟ္မာအဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ် တရား၏၊) (တစ်နည်း) ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ–မြတ်သော ဈာယီ, အရိယာလူတို့၏၊ (ဥစ္စာဖြစ်သော) ဈာန်, မဂ်ဖိုလ်တရား၏၊ ဝဏ္ဏं–ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိဿာမ–ပြောကြကုန်စို့၊ (ကိ'–အဘယ်သို့ပြောကြမည်နည်း၊) အသုကော–ထိုမည်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ပထမဿ ဈာနဿ– ပထမဈာန်ကို၊ လာဘီ–. ရခြင်းရှိသူတည်း၊ ပေ၊ [သောတာပန္နော–သောတာပန်တည်း၊ အရဟာ–ရဟန္တာ၊ တေဝိဇ္ဇော–ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ရှိသူ၊ ဆဠဘိညော–ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသူ၊] ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြ ကုန်စို့၊ ပေ၊ နံ ကိလမိဿာမ၊ ဣတိ–ပြောကုန်ပြီ၊ [အာဟံသု–သို့ ပြန်စပ်ပါ၊] အာဝုသော၊ အမှာကံ–တို့၏၊ (အညမညဿ–၌စပ်၊) ဂိဟိနံ–တို့အား၊ (ဘာသိတော–၌စပ်၊) ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ–၏၊ ယော ဝဏ္ဏော–အကြင်ဂုဏ် သည်၊ ဘာသိတော–ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သောယေဝ–

အညွှန်း။ ။ဝ–အဓိဋ္ဌေမ၊ ဘာသာဒီ (တ) ၃၉၆။ ဒူတေယျံ၊–၃၉၆။
[1]–ဥတ္တရိမနုဿ ဓမ္မဿ၊–ဘာသာဒီ (တ) ၃၉၆။ ၃၉၇။
လာဘီ၊ –၃၉၇။ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော, သေယျော၊–၃၉၈။

ထိုပြောဆိုအပ်မည့် ဂုဏ်သည်သာ၊ သေယျော–အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ဝါ–ကောင်းမြတ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ဆုံးဖြတ်ကြကုန်ပြီ။

၁၉၄။ အထဓေါ၊ ပေ၊ တေ မနုဿာ–တို့သည်၊ [ပရိဘုဉ္ဇန်၊ ဒေန္တိ စသော ကြိယာတို့၌ စပ်၊] ယေသံ နော–အကြင် ငါတို့၏ (အတွက်)၊ (တစ်နည်း) ယေသံ နော–အကြင် ငါတို့၏ (အရပ်၌)၊ ဝေရူပါ–ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝဿံ–သို့၊ ဥပါဂတာ–ကပ်ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣဒေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သီလဝန္တော ယထာ–သီလရှိကြသကဲ့သို့၊ ကလျာဏဓမ္မာ ယထာ–ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကြသကဲ့သို့၊ နော–တို့၏ (အရပ်၌)၊ ဣတော–ဤအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ ဝေရူပါ[1] –ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝဿံ–သို့၊ နဿ ဥပဂတာ–မကပ်ရောက်စဖူးကုန်၊ (တေသံ) နော–ထိုငါတို့၏၊ လာဘာ–စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်းတို့သည်၊ ဝါ–ဒိဋ္ဌဓမ္မိက, သမ္မရာယိက–လာဘ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ–ဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ (တေသံ) နော–တို့၏၊ (မနုဿတ္တံ–၌ စပ်၊) ဝါ–တို့သည်၊ (သုလဒ္ဓံ–၌ စပ်၊) မနုဿတ္တံ၊ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို၊ သုလဒ္ဓံဝတ–ကောင်းစွာ ရအပ်လေစွတကား၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ကြပြီ။

တေ–ထိုလူတို့သည်၊ ယာဒိသာနိ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ (အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဘောဇဉ်တို့ကို၊) ဘိက္ခူန်–တို့အား၊ ဒေန္တိ–လှူကြကုန်၏၊ တာဒိသာနိ–တို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ–တို့မျှလောက် ကောင်းမွန်ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ–တို့ကို၊ အတ္တနာ–မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ နဿ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ–မစားကြကုန်၊ မာတာပိတုန်–မိဘတို့အား၊ (နဿ) ဒေန္တိ–မပေးကြကုန်၊ ပုတ္တဒါရဿ–သားသမီး, စုံးအား၊ (နဿ) ဒေန္တိ၊ ဒါသကမ္မကရ ပေါရိသဿ–ကျွန်, အလုပ်သမား ယောကျ်ားအပေါင်းအား၊ (နဿ) ဒေန္တိ၊ မိတ္တာမစ္စာနံ–မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတို့အား၊ (နဿ)ဒေန္တိ၊ [အမစ္စ–တကွဖြစ်ဖက်, အတူနေဖက် သူငယ်ချင်း၊] ဉာတိသာလောဟိတာနံ–ဆွေမျိုး, သွေးသားတော်စပ်သူတို့အား၊ (နဿ)ဒေန္တိ၊ ယာဒိသာနိ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သောခဲဖွယ်, လျက်ဖွယ်, သောက်ဖွယ်တို့ကို၊ ဘိက္ခူန်၊ ဒေန္တိ၊ တာဒိသာနိ–ကုန်သော၊ ခါဒနီယာနိ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာယနီယာနိ–လျက်ဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

၁။ ဝေရူပါ။ ။"ယထယိ ဣမ ဘိက္ခူ" ဟူသော အနိယမ၏ နိယမ သီးခြားမရှိ၊ ဤ ဝေရူပါ–ပုဒ်သည်ပင် နိယမ–ဖြစ်သည်။ "နော+ဘိက္ခူ–ငါတို့၏+ရဟန်း" ဟု စပ်၍ဖြစ်သောကြောင့် "အတွက်" သို့မဟုတ် "အရပ်"၌ ဟု ထည့်သည်။

(သာယာဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊) ပါနာနိ–သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ အတ္ထနာ–တိုင်၊ နေ ခါဒန္တိ–မခဲစားကြကုန်၊ နေ သာယန္တိ–မသာယာကြကုန်၊ နေ ဝိဝန္တိ–မသောက်ကြကုန်၊ ပေ။

အထ ခေါ–ဌ၊ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝဏ္ဏဝါ[3]–လှပသော အဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိကိန္နိယာ–ပြည့်ဖြိုးသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သည်၊ ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ–ကြည်လင်သော မျက်နှာအဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏာ–အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော ကိုယ်ရေအဆင်းရှိကုန်သည်၊ အဟောသုံ–ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဝဿံ–မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာနံ–နေပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ (ဥပသက်မိတုံ–ဌ စပ်၊) ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဒဿနာယ–မျှားမြင်ခြင်းငှာ၊ (ယံ) ဥပသက်မိတုံ[4]–အကြင်ရှည်းကပ်ခြင်းသည်၊ ဝါ–အကြင်သွားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) စတေ–ဤရှည်းကပ်ခြင်းသည်၊ (ဝဿံ ဝုဋ္ဌာနံ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊) အာစိဏ္ဏံ ခေါ၊ လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ–ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဓမ္မတာတည်း။

အထ ခေါ–ဌ။ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝဿံ–ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ–နေပြီးကုန်သည် (ဖြစ်၍)၊ တေမာသမ္ဘယေန–သုံးလကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ သေနာသနံ–ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကို၊ သံသာမေတ္တာ–သိမ်းဆည်း၍၊ ပတ္တစီဝရံ–ကို၊ အာဒါယ–၍၊ ယေန–ဌ၊ ဝေသာလီ (အတ္ထိ၊) တေန–ဝေသာလီမြို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ပက္ကမိ[5]သု–ဝင်သွားကြကုန်ပြီ၊ အနုပုဗ္ဗေန–အစဉ်အားပြင့်၊ ယေန–ဌ[6] ဝေသာလီ–သည်လည်းကောင်း၊ မဟာဝနံ–သည်လည်းကောင်း၊ ကူဋာဂါရသာလာ–သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယေန–ဌ၊ ဘဂဝါ၊ (အတ္ထိ)၊

အညွန်း။ ။ဝ–ဝဏ္ဏဝါ–ဝိကိန္နိယာ၊–ဥ၈၇။ ပသန္နမုခဝဏ္ဏာ၊–ဥ၈၈။

[3]–ဥပသက်မိတုံ။ ။ဤ၌ "တုံ" ပစ္စည်းသည် ကတ္တားအနက်ကို ဟောသောကြောင့် "အတ္ထိ" ဟု ထည့်သည်၊ "စတေ" ဟု နိယမ-ရှိသောကြောင့် "ယံ" ဟုလည်း ထည့်ရ၏၊ [ယံ ဥပသက်မိတုံ–အကြင်ရှည်းကပ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊] "ဝဿံ ဝုဋ္ဌာနံ ဘိက္ခူနံ" တို့လည်း "အာစိဏ္ဏံ"နှင့် "ဥပသက်မိတုံ" နှစ်ဖက်လုံးကိုင်ရသော ဥဘယာပေက္ခ၊ ကာကော လောကန–နည်းတည်း၊ [နောက်ဌ်လာမည့် အာစိဏ္ဏံ ခေါ်၊ စ၊ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ–ဌ်လည်း နှည်းတူသိပါ။]

[ဆောင်] တွာပစ္စည်း နက်, တစ်ချက်ဟောခြား, ကတ္တားနှင့်ကံ, သမ္ပဒါန်, ကေန် တုံပစ္စည်း ထွန်းသတည်း။

တေန[1] –ဝေသာလီမြို့, မဟာဝုန်တော, ကူဋာဂါရသာလာဝယ် မြတ်စွာဘုရား ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ"သု–သွားကြကုန်ပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ ဒီဃာသု–အစ္စြား အရပ်မျက်နှာတို့၌ ဝဿ–ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ ကိသာ–ကြွေလိပ်ရုံးကုန်သည်၊ လူခါ–အသားအရေ ခြောက်ကပ်ကုန်သည်၊ ဒုမ္မဏ္ဍာ–မကောင်းသော အဆင်း ရှိကုန်သည်၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပဏ္ဍုကရောတာ–ဖြစ်သော လွန်စွာဖျော့တော့ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ် ရှိကုန်သည်၊ ဝါ–အရေအဆင်း အလွန်ဖျော့တော့ ဝါဝင်းကုန်သည်၊ ဓမနိသန္ထတဂတ္တာ–အကြောတည်းဟူသော ကွန်ရက်သည် ဖြန့်ခင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိကုန်သည်၊ ဗါ–အကြောပြိုင်းပြိုင်းထကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ၊) ဝဏ္ဏမုဒါတိရိယာ[2] –ဝဏ္ဏမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခူ ပန–တို့သည်ကား၊ ပေ၊ ဗုဒ္ဓါနံ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ–တို့၏၊ (ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ–၌စပ်၊) အာဂန္တုကေဟိ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ"၊ ယံ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ[3] –ဓမနိယ စသည်သော မေးမြန်းပြောလျက် အကြင် ရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ (အတ္တိ၊) စတေ–ဓမနိယ စသည်သော မေးမြန်းပြောလျက် ဤရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ–ကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ–တို့၏၊ အာစိဏ္ဏံ ခေါ–တည်း၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ကစ္စိ[4] –အဘယ်သို့နည်း၊ (ဘယ်လိုလဲ၊) ဓမနိယံ–သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်၏လော၊ ဝါ–ကျန်းမာ၏လော၊ ယာပနိယံ–ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏လော၊ ပေ၊ ဝသိတ္တ–နေခဲ့ကြရ၏လော၊ ပေ၊ နု ကိလမိတ္တ–မပင်ပန်းခဲ့ရကုန်၏လော၊ ပေ၊

၁။ တေန။ ။ အနိယမ ၂–ဝါကျကို တစ်ပေါင်းတည်းစွဲသည်။ အညွှန်း။ ။၃–ဝဏ္ဏမုဒါတိရိယာ၊ –ဘာသာဋီ(တ) ၁၈၉။ ၁၉၁။

၃။ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ။ ။တုံပစ္စည်း ကတ္တားဟော၊ မုဒ–ဓာတ်၏။ "ဗိသယ" အနက်ကိုယူ၍အနက်ပေးသည်။ အကျယ်ကို "ဘဂဝတာ သဒ္ဓိ" အဖွင့် ဘာသာဋီ (ပ) ၄၉၈–၌ ပြခဲ့ပြီ။

၄။ ကစ္စိ ဓမနိယံ။ ။ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ကစ္စိ–အသို့နည်း၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ စတုစက္ကံ–ဣရိယာပုတ်လေးဖြာ စက်ဘီးလည်း ပါရှိထသော၊ နဝ ဒ္ဝါရံ–ကိုးပေါက်ဒွါရ အနာဝလည်း ရှိထသော၊ ဣဒံ သရီရယန္တံ–ဤစန္ဒာကိုယ်ဟူသော ယန္တရားသည်၊ ဝါ–ဤစန္ဒာကိုယ်ဟူသောရထားသည်၊ ဓမနိယံ–သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ–ကျန်းမာပါ၏လော၊ ကစ္စိ–နည်း၊ ယာပနိယံ–ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ–ထိုထိုကိန္နဒ္ဓ ပါဝင်နိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ–မျှတပါ၏လော၊ ဤသို့ ပါဌသေသနှင့်တကွ အကျယ်ပေးပါ။ ဘာသာဋီ(ပ)၄၉၉၊ ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၂၊ ၄၀၃။

ဝသီမှာ–နေခဲ့ကြရပါကုန်ပြီ၊ ပေ၊ နေ ကိလမိမှာ–မပင်ပန်းခဲ့ကြပါကုန်၊ ဧာနန္ဒာပိ၊ ပေ၊ ပညာပေသမာတိ၊ [စာပိုဒ် ၁၆ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ယထာကထံ–အဘာယ်နည်းဖြင့်၊ ပေ၊ ကစ္ဆိ–နည်း၊ ဝေါ–သင်တို့၏ (သန္ဓာန်၌)၊ ဘူတံ[1] –ဥတ္တရိမနုဿမမ္မ ထင်ရှားဖြစ်၏လော၊ ဣဃ–မေးတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ–ဘုရား၊ (အမှာကံ–တပည့်တော်တို့၏ သန္ဓာန်၌၊) အဘူတံ–ဥတ္တရိမနုဿမမ္မ ထင်ရှားမဖြစ်ပါ၊ ပေ၊ အကရဏီယံ။ [စာပိုဒ် ၃၉ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ကထံ ဟိ–ကြောင့်၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ဥဒရဿ–ဝမ်း၏၊ ကာရဏာ–အကြောင်းကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ဥဒရဿ[2] –ဝမ်းဟူသော၊ ကာရဏာ–အကြောင်း ကြောင့်၊ ပေ၊ ဘာသိဿထ နာမ–ပြောကြရာနည်း၊ မောဃပုရိသာ–တို့၊ တုမှေဟိ–တို့သည်၊ တိခိဏေန–ထက်စွာသော၊ ဂေါဝိကန္တနေန–နွားမကို လှီးဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်ဖြင့်(နွားလှီးဓားငယ်ဖြင့်) ကုဋ္ဌိ[3] –သည်၊ ပရိကန္တော–ထက်ဝန်းကျင် လှီးဖြတ်အပ်သည်၊ (သမာနော–လတ်သော်) ဝရံ–ကောင်းပါသေး၏၊ ပေ၊ ဂိဟိနံ–တို့အား၊ ဘာသိတော–အပ်သော၊ အညမညဿ–၏၊ ဝဏ္ဏော–သည်၊ နတ္ထေ ဝ (ဝရံ)–သည်သာ၊ [ဤ၌အမှန် တကယ်ပြောပြီးဖြစ်၍ "သမာနော" မလိုတော့၊] တံ ကိဿ ယောတု၊ ပေ၊ ဥပပရေယျ၊ [စာပိုဒ် နံပါတ် ၃၉ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊ "တတော နိဒါနံ–ထိုသားလှီးဓားဖြင့် ဝမ်းဝိုက်ကို ဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိ၏၊" "ဣတော နိဒါနံ–ဤဝမ်းရေးအတွက် ဥတ္တရိမနုဿမမ္မကို ပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍" ဟု ပြင်ဆိုပါ၊] ပေ။

၁၉၅။ ဘိက္ခဝေ–ဘိက္ခုတို့၊ ပဋ္ဌ–ငါးယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ မဟာစောရာ–ဤသူခိုးကြီးတို့သည်၊ လောကသ္မိံ–လောကဌ၊ (သတ္တလောကကို ယူ၊) သန္ဓော[4] –လောကသင်္ကေတ,အနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနာ–

၁။ ဘူတံ။ ။ဥတ္တရိမနုဿမမ္မ–ကို ငဲ့သော်လည်း သာမညမေးသော အရာဖြစ်၍ နဗုလျိုင်ဖြင့် သုံးခဲ့တော်မူသည်။ ဝိ၊ ၆။ ၃၊ ၁၇။

၂။ ဥဒရဿ ကာရဏာ။ ။ ဆဋ္ဌိ ဂဟောတွေ့ဟိ။ (မောဂ်၊ ၂။ ၂၂။) သုတ်ကို ကြည့်၍ တစ်နည်းပေးသည်။

၃။ ကုဋ္ဌိ ဝရိကန္တော။ ။ပရိကပ္ပ·စကားဖြစ်၍ "သမာနော" ဟု ထည့်သည်။ အညွှန်း။ ။ဥ–သန္ဓော သံဝိဇ္ဇမာနာ–ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၄။

ဥာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်ကုန်၏၊ ၀ါ–ဥာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ သိအပ်ကုန်၏၊ ကတမေ ပဋ္ဌ–ဘယ်၎င်းယောက်တို့နည်း၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဣဓ–ဤလောကဌ်၊ ဧကစ္စသ–အချို့သော၊ မဟာဘောရသ–သူနိုးကြီး၏၊ (ဓားပြ သူပုန်ကြီး၏၊) ဧဝं–ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ(ကိ)၊ ကုဒါသု နာမ–အဘယ်မည်သော အခါ၌၊ အဟံ–သည်၊ သတေန ၀ါ–တစ်ရာသော နိုးသူအလေါင်းသည် လည်းကောင်း၊ သဟဿေန ၀ါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝုတော–ခြံရံအပ်သည် (ဖြစ်၍)၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု–ရွာ, နိဂုံး, မင်းနေပြည်တို့၌၊ ဟနန္တော° –ကိုယ်တိုင် သတ်လျက်၊ ဃာတေန္တော–နောက်လိုက်တို့ကို အသတ်ခိုင်းလျက်၊ ဆိန္ဒန္တော–သူတစ်ပါး၏ လက်, ခြေ–စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ဖြတ်လျက်၊ ဆေဒါပေန္တော–နောက်လိုက်တို့ကို အဖြတ်ခိုင်းလျက်၊ ပစန္တော–နှိပ်စက်သောအားဖြင့် ကိုယ်တိုင်အပူတိုက်လျက်၊ ပါစာပေန္တော–နောက်လိုက် တို့ကို အပူတိုက်ခိုင်းလျက်၊ အာဟိဏ္ဍိဿာမိ–လှည့်လည်ရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်၏၊ သော–သည်၊ အပရေန သမယေန–တစ်ပါးသော အခါ၌၊ ပေ၊ အာဟိဏ္ဍာတိ–၏။

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဧ၀မေ၀–ဤအတူပင်၊ ဣဓ–ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စသ–တချို့သော၊ ပါပဘိက္ခုနော–ယုတ်မာသော ရဟန်း၏၊ ဧဝं–ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ)၊ ကုဒါသုနာမ[1] –အဘယ်မည်သော အခါ၌၊ အဟံ–သည်၊ သတေနဝါ–နောက်လိုက် နောက်ပါရဟန်းတစ်ရာသည်သော် လည်းကောင်း၊ သဟဿေန ၀ါ–နောက်လိုက်မြားမြောင် ရဟန်းတစ်ထောင် သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝုတော–ခြံရံအပ်လျက်၊ ဂဟဋ္ဌာနံ ဧ၀ं–အိမ်ရှင်တည်သူ လူ၀တ်ကြောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ–ရှင်ရဟန်း တို့သည်လည်းကောင်း၊ သက္ကတော–ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဂရုကတော– အလေးပြုအပ်သည်၊ မာနိတော–မြတ်နိုးအပ်သည်၊ ပူဇိတော–ပူဇော်အပ်သည်၊ အပစိတော–ရိုသေအပ်သည်၊ စီ၀ရပိ ဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ–သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဂိလာန၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အအုံ ဖြစ်သောဆေးတို့ကို၊ လာဘီ–

၁။ ဟနန္တော–စသည်။ ။ဟနန္တော–ညှဉ်းဆဲလျက်၊ ဃာတေန္တော–သတ်လျက်၊ ပစန္တော–အိမ်စသည်တို့ကို မီးရှို့၍ ဆီတ်, သိုး–စသည်တို့ကို မီးဖုတ်လျက်၊ ပါစာပေန္တော–စေလျက်၊ ဣသို့ တစ်နည်းပေးပါ။ ဘာသာဋီ(တ) ၄၀၅။

အညွှန်း ။၂–ကုဒါသု နာမ သတေန ၀ါ–စသည်၊ သက္ကတော– စသည်။ ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၆။

ရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂါမနိဂမရာဇောနိသု–ရွာ, နိဂုံး, မင်းနေပြည်တို့၌၊ စာရိကံ–အေသစာရိကို၊ စရိသာမိ–လှည့်လည်ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ–ဤသို့ အကြောင်းပြု၏၊ ပေ၊ စရတိ–၏၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ပထမော–သော၊ အယံ မဟာစောရော–သည်၊ လောကသ္မိံ–၌၊ သန္ဓော–၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနော–၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ပုန စ–တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ–တစ်မျိုးကား၊ (တစ်နည်း) ပုန စ အပရံ–နောက်ထပ်တစ်မျိုးကား၊ ဣဓ–၌၊ ဒကရှော–သော၊ ပါပဘိက္ခု–သည်၊ တထာဂတပွဝေဒိတံ[1] –မြတ်စွာဘုရားသည် သိတော်မူအပ်သော၊ (တစ်နည်း) တထာဂတပွဝေဒိတံ–မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတို့ကို သိစေတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယံ–သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းကို၊ ပရိယာပုဏိတ္တာ–သင်ယူပြီး၍၊ အတ္တနော–မိမိ၌၊ ဝါ–မိမိ၏ဥစ္စာဟူ၍၊ ဒဟတိ–ထား၏၊ ပေ။

သုဒ္ဓံ–စင်ကြယ်သော၊ ဗြဟ္မစာရိံ–မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူကို၊ ပရိသုဒ္ဓံ–ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စွာ၊ ဗြဟ္မစရိယံ–မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တံ–ကျင့်နေသူကို၊ အမူလကေန–အခြေအမြစ်မရှိသော၊ အဗြဟ္မစရိယေန–မမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ (မေထုန်အကျင့်ဖြင့်၊) အနုဒ္ဓံသေတိ၊ စွပ်စွဲဖျက်ဆီး၏၊ ပေ။

ပါပဘိက္ခု–သည်၊ (သင်္ကန်းဘာတိ၊ ဥပလာပေတိ–၌ စပ်၊) ဗဟုဝသ–၏၊ ယာနိ တာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ[2] –အကြင် ဂရုဘဏ္ဍာတို့သည်၊ (အကြင် အလေးပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာတို့သည်၊) (ယာနိ တာနိ) ဂရုပရိက္ခာရာနိ–အကြင် ဂရုပရိက္ခရာတို့သည်၊ (အကြင် အလေးပြုအပ်သော ပရိက္ခရာတို့သည်၊) (သန္ဓိ)၊ သေယျထိဒံ–ထိုဂရုဘဏ်, ဂရုပရိက္ခရာတို့ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာရာမော–သစ်သီးခြံ, ပန်းခြံလည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထု–ခြံ၏တည်ရာမြေ၊ ဝိဟာရော–ဝိဟာရဝတ္ထု၊ (ကျောင်း၏တည်ရာမြေ၊ ကျောင်းမြေ၊) မဉ္စော–ညောင်စောင်း (ခုတင်)၊ ပီဌံ–အင်းပျဉ်, ထိုင်ခုံ၊ ဘိသိ–ဘုံလှိုး၊ ဘိမ္ဗောဟနံ–ခေါင်းအုံး၊ လောဟကုမ္ဘီ–သံအိုး, ကြေးအိုး၊ (ထမင်းချက်စရာ အိုးကြီးများ၊)

---

[1] ၁–တထာဂတပွဝေဒိတံ–စသည်၊–၄၁၁။ သုဒ္ဓံ–စသည်–၄၁၂။

[2] ၂–ဂရုဘဏ္ဍာနိ–စသည်၊–ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၃။

အာရာမော–စသည်၊ စူဠဝါဘာသာဋီကာ–၂၆၃။ ၆၀၁။

သင်္ကန်းဘာတိ, ဥပလာပေတိ၊–ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၃။

လောဟဘာဏက်–သံအိုးစရည်း, ကြေးအိုးစရည်း၊ (ရေလှောင်အိုး၊)
လောဟဝါရကော–သံရေအိုး, ကြေးရေအိုး၊ [ရှေးက "ကြေးအင်တုံ, ကြေးသံအင်တွဲ" ဟု သုံးကြသည်၊] လောဟကဋာဟ–သံဖျဉ်းအိုး, ကြေးဖျဉ်းအိုး၊ [အဝကျယ်သော သံအိုး, ကြေးအိုးကြီး၊] ဝါသီ–ပွဲခွပ်(ဓား)၊ ပရသု–ပုဆိန်၊ ကုဒ္ဒာရိ–ဓားမ၊ ကုဒါလော–ပေါက်တူး၊ နိခါဒနံ–ဆောက်, စူး၊ ဝလ္လိ–ကြိမ်စလောနွယ်၊ ဝေဠု–ဝါး၊ မုဇ္ဇ–ဖြူဆံမြက်၊ ပဗ္ဗဇ–ပြိန်းမြက်၊ တိဏ–ကြင်းသောမြက်မျိုး၊ မတ္တိကာ–မြေညက်၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ–သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာ၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ–မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာ လည်းကောင်းတည်း၊ တေဟိ–ထို ဂရုဘဏ္ဍာ, ဂရုပရိက္ခရာတို့ဖြင့်၊ ဂိဟီ–လူဝတ်ကြောင်ကို၊ သင်္ကဿာတိ၊ သိမ်းယူ၏၊ (သိမ်းသွင်း၏၊) ဥပလာပေတိ–ချောမြှူ၏၊ (မိမိကို အထင်ကြီးအောင် ပြောပေးတတ်သူ မိမိနောက်လိုက်ဖြစ်အောင် ပြု၏)၊ ပေ။

ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသန္တံ –မိမိသန္တာန်၌ ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတံ–ဖြစ်ပြီးမဟုတ်သော၊ ဝါ–မဖြစ်ဖူးသော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ–ကို၊ ဥလ္လပတိ–သီလအသက် ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောဆို၏၊ (ဝါကြွားပြောဆို၏၊) သအေဝကော လောကော–၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဇာယ–၌လည်းကောင်း၊ အယံ–သည်၊ အဇ္ဈေါ–အဆိုးဆုံးသော၊ မဟာစောရော–တည်း၊ တံ–ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိသ ဟေတု–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ (တောနေ–ထိုရဟန်းသည်၊) ထေယျာယ–ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဖြင့်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော–တိုင်းပြည်၏ဆွမ်းကို၊ ဝါ–တိုင်းသားပြည်သူ ကြည်ဖြူရွှင်လန်းလှူဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုဥ္ဇော–စားအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်တည်း၊ [ဝေါ–သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။]

ဂါထာနက်။ ။ (၁၁၆) ယော–သည်၊ အညထာ –အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရစသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မစင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်အစရှိသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) သန္တံ–ထင်ရှား

အညွှန်း။ ။၁–အသန္တံ, အဘူတံ။ ။ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၄။
ထေယျာယ–စသည်၊–၄၁၆။

။၂–အညထာ–စသည်၊–ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၆။

ဖြစ်နေသော၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ အညတာ–ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရစသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်အစရှိသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ပဝေဒယေ–သိစေအုံ့၊ ကိတဝသ–ဌက်မုဆိုး၏၊ နိကစ္စ[1]–လှည့်ပတ်၍၊ (သကုဏဂ္ဂဟဏ) ဣဝ–ဌက်တို့ကို ဖမ်းယူခြင်းကဲ့သို့၊ တသ–ထိုရဟန်းသည်၊ တံ–ထိုတိုင်းပြည်၏ ဆွမ်းကို၊ ထေယျေန–နိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဖြင့်၊ ဘုတ္တံ–စားအပ်ပြီ၊ ["တံ–ထိုဟောဘင်္ဂေါ်ကို" ဟုလည်း ပေးနိုင်၏၊ ဘတ္တံ–ဟူသော နပုလ္လိင်ကိုမှန်း၍ "တံ–ထိုဆွမ်းကို" စွဲသည်။]

ကာသာဝကဏ္ဏာ[2]–သက်နိုးဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော လည်ပင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ–လည်ပင်းဌ သက်နိုးဖြင့် ရစ်ပတ်ထားကုန်သော၊ ဗဟာဆေါ–များစွာကုန်သော၊ ပါပမေဓာ–ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိကုန်သော၊ အသညတာ–စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်မရှိကုန်သော၊ ဝါ–ကာယဒွါရ စသည်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းမှုမရှိကုန်သော၊ ပါပါ–ယုတ်မာကုန်သော၊ တေ–ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ပါပေဟိ–ယုတ်မာကုန်သော၊ ကမ္မေဟိ–အမှုတို့ကြောင့်၊ (ကံတို့ကြောင့်၊) နိရယံ–ဌ။ ဥပပဇ္ဇရေ–ဖြစ်ကြရကုန်၏။

တတ္ထေဝ–လောလောပူသော၊ ဝါ–အလွန်ပူသော၊ အဂ္ဂိသိခူပမော–မီးတောက်မီးလျှံဟူသော ဥပမာရှိသော၊ ဝါ–မီးတောက်မီးလျှံနှင့် တူသော၊ အယောဂုဠော–သံတွေ့ခဲသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဘုတ္တော–စားအစ်သည်၊ (သမာနော၊) သေယျော–မြတ်ပါသေး၏၊ ဝါ–ကောင်းပါသေး၏၊ အသညတော–ကာယဒွါရ စသည်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းမရှိသော၊ ဝါ–ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်တို့ကို မစောင့်စည်းသော၊ ဒုဿီလော–သီလမရှိသော ရဟန်းသည်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ–ကို၊ ဘုဥ္ဇေယ္ယ–အုံ့၊ ယဥ္စေ[3] (သေယျော)–မမြတ်သည်သာ။

အညွှန်း။ ။ ၁–နိကစ္စ–စသည်၊–၄၁၇။

၂–ကာသာဝကဏ္ဏာ–စသည်၊–၄၁၈။

၃–ယဥ္စေ။ ဤပုဒ်ကို "ပဋိသေဓတ္ထ–နိပါတ်" ဟု နှိမ်ပီ၊ သုတ္တ၊ဒုဗ္ဗဝ–ဌ် မိန့်သည်အတိုင်း အနက်ပေးသည်။ တစ်နည်း၊ ယံ+စေ–ဟု နှစ်ပုဒ်ခွဲ၊ ယံ–သည် အနိယမသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံနှင့် တွဲ၊ ထိုဆွမ်းကို "တတော" ဟု ထည့်ပါ၊ စေ–ကား ပရိကပ္ပ စောတက–နိပါတ်၊ ဤနည်းကိုလည်း ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏၊ ဝမ္ဗဝ၊ ၄၊ ၂–ဌ် လည်းရှု။

(တစ်နည်း) အသည္ယတော-သော၊ ဒုဿီလော-သံည်၊ ယံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ-ကို၊ စေ ဘုဥ္ဇေယျ-အကယ်၍ စားပြားအုံ့၊ (တတော-ထိုဆွမ်းထက်၊) ဘုတ္တော-သော၊ တတ္တော-သော၊ အဂ္ဂိသိခူပမော-သော၊ အယောဂုဠော-သံတွေခဲက၊ သေယျော-မြတ်ပါသေး၏၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ။

ဧဝံ-သို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တံ ဟောတိစ-ပညတ်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကရော၊ အနုပညတ္တတ္တာယ၊ အနုပညတ် အကျိုးငှာ၊ အည်-ဝဂ္ဂမုဒါတီရိယဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော၊ ဝတ္ထု-အဓိမာနဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိ စ-ထင်ရှားလည်းဖြစ်ပေါ်လာလေရော။

၁၉၇။ ။ အဒိဋ္ဌေ -(ပစ္စဝေက္ခဏာ) ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ဒိဋ္ဌသညိနော-မြင်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အပတ္တေ-မရောက်အပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတ္တသညိနော-ရောက်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အနဓိဂတေ-မသိအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ အဓိဂတသညိနော-သိအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အသစ္ဆိကတေ-မျက်မှောက် မပြုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ သစ္ဆိကတသညိနော-မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အဓိမာနေန-ရကုန်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ အည်-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရိ"သု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-တို့၏၊ (စိတ္တံ၌ စပ်၊) အပရေန သမယေန-၌၊ ရာဂါယပိ-ရာဂအကျိုးငှာလည်း၊ စိတ္တံ-သည်၊ နမတိ-ညွတ်၏၊ ပေ၊ အာနန္ဒ၊ ယေ တေ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဗျာကရေယ္မုံ၊ (တေ-တို့သည်၊) [အဓိမာနကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆိုကြသော ထို ရဟန်းမျိုးတို့သည်၊] ဟာနိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ စ ခေါ-ထိုသို့ပင် ပြောကြပါသော်လည်း၊ တံ စေတော-ထို ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အမ္ဘောဟာရိကံ-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်၊ ဝါ-မပြောပလောက်၊ ဣတိ-မိန့်တော်မူပြီ။

(ဘဘုရား) ။ သိက္ခာပုဒ်။ ။ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၁၉၈။ ။ ပေ။

အညွှန်း။ ။ဘ-အဒိဋ္ဌ-စသည်၊-ဘာသာဋီ (တ) ၄၂၀။ အဓိမာနေန အည်၊-၄၂၁။ အမ္ဘောဟာရိကံ၊-၄၂၂။

အနဘိဇာနန္တိ–ကား၊ အသန္တံ[1] –မရှိပါဘဲ၊ အဘူတံ–ဖြစ်ပြီးမဟုတ်ပါဘဲ၊ အသံဝိဇ္ဇမာနံ–ထင်ရှားမရှိပါဘဲ၊ "မေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကုသလော ဓမ္မော–သည်၊ အတ္ထိ၊" ဣတိ–သို့၊ အတ္တနိ–၌၊ ကုသလံ ဓမ္မံ–ကို၊ အဇာနန္တော–မသိပါဘဲ၊ အပသဿန္တော–မမြင်ပါဘဲ၊ (သမုဒါစရေယျ–ပြောပြအံ့ ၌ စပ်၊) ["အနဘိဇာနံ–မိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မထင်ရှားရှိကြောင်း မသိပါဘဲ" ဟုပေး။]

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော နာမ–မည်သည်၊ ဈာနံ–လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဉာဏဒဿနံ–သိမြင်တတ်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ မဂ္ဂဘာဝနာ–မဂ်ကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၊ ဖလသစ္ဆိကိရိယာ–ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ ကိလေသပ္ပဟာနံ–ကိလေသာကို ပယ်ခြင်း၊ စိတ္တဿ–၏၊ ဝိနိဝရဏတာ–ကင်းသော နိဝရဏရှိသည်၏အဖြစ်၊ သုညာဂါရေ–ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌၊ အဘိရတိ–ဈာန်ဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။

အတ္တူပနာယိကန္တိ[2] –ကား၊ ကုသလေ–ကုန်သော၊ တေ ဝါ ဓမ္မေ–တို့ကိုလည်း၊ အတ္တနိ–၌၊ ဥပနေတိ–ကပ်ဆောင်၏၊ အတ္တာနံ ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ တေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသု–တို့၌၊ ဥပနေတိ၊ [အတ္တူပနာယိကံ–မိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ကပ်ဆောင်၍၊ ဝါ–မိမိကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသို့ ကပ်ဆောင်၍ ဟု ဆိုပါ။]

ပေ၊ ဒဿနန္တိ–ကား၊ ယံ–အကြင်သောတရားသည်၊ ဉာဏံ–ဉာဏ်မည်၏၊ တံ–ထိုသောတရားသည်၊ ဒဿနံ–မည်၏၊ ယံ–အကြင် သောတရားသည်၊ ဒဿနံ–မည်၏၊ တံ–ထိုသောတရားသည်၊ ဉာဏံ–မည်၏၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိယာ ဝါ–အားသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ–အိမ်၌ တည်သူလူဝတ်ကြောင်အားသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာရောစေယျ–ပြောပြအံ့၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဧတေ ဓမ္မေ–တို့ကို၊ ဇာနာမိ–သိ၏၊ ပေ၊ ဧတေ ဓမ္မာ စ–တို့သည်လည်း၊ မယိ–၌၊ ဝါ–မှာ၊ အတ္ထိ–ကုန်၏၊ အဟံ စ–သည်လည်း၊ ဧတေသု ဓမ္မေသု–တို့၌၊ သန္ဓိသောမိ–ကောင်းစွာတွေ့မြင်ရ၏၊ ဝါ–ထင်ရှား၏၊ ပေ၊ ယသ္မိံ ဓမ္မေ–

အဋ္ဌကထာ။ ။ ၁–အသန္တံ–စသည်။ အနဘိဇာနံ ပုဒ်ကို "ဟုတ္တာ" ထည့်ဆ်ဲ သမုဒါစရေယျ–၌ စပ်ရ၏။ ဤ အသန္တံ–စသော သုံးပုဒ်လည်း ထိုပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် ကြိယာဝိသေသနအဖြစ် ပေးလိုက်ပါသည်။

ဘာသာဋီကာ (တ) ၄၂၅။

၂–အတ္တူပနာယိကံ–စသည်၊–၄၂၅။ ဉာဏံ၊–၄၂၅။

ကိ ဓေ–စသည်၊–၄၂၈။

ဌ်ိ၊ သမုဒါစိတ္ကုံ–ပြောပြအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ ဓဏ–သည်၊ တံ လယံ–ထိုလယသည်၊ တံ မုဟုတ္တံ–ထို မုဟုတ်သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ–လွန်လတ်သော်။

သမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ–ကား၊ ယံ ဝတ္ထု–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပဋိညာတံ–ဝန်ခံအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ–ဌ်ိ၊ (မိမိဝန်ခံထားအပ်သော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝတ္ထုဌ်ိ၊) (ပရေန–သူတစ်ပါးသည်၊) သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော–စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ (ကိ–အဘယ်သို့ စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သနည်း၊) "ကိ–အဘယ်တရားကို၊ တေ–သင်သည်၊ အဓိဂတံ–ရအပ်သနည်း၊ ကိန္တိ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ပေ၊ ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ ပေ၊ ကတ္ထ–အဘယ်အရပ်၌၊ ပေ၊ ကတမေ–အဘယ်မည်ကုန်သော၊ ကိလေသာ–တို့ကို၊ တေ–သင်သည်၊ ပဟီနာ–ပယ်အပ်ကုန်သနည်း၊ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ–တို့ကို၊ တွံ–သည်၊ လာဘီ–ရခြင်းရှိသနည်း၊" ဣတိ–ဤသို့ စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ (ဝဒေယျဌ် စပ်၊) ပေ၊ ဧကနဓိ–တစ်စုံတစ်ယောက်က၊ နံ ဝုစ္စမာနော–မပြောဆိုအပ်ပါဘဲ။

(၁၁၈) အာပန္နောတိ–ကား၊ ပါဝိဏ္ဏော် –ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်၊ ဣစ္ဆာပကတော–အလိုဆိုးသည် သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်၊ ဝါ–အလိုဆိုးသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်၊ (ဟုတ္မာ၊) အသန္တံ–သော၊ အဘူတံ–သော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ–ကို၊ ဥလ္လပိတ္မာ–သီလအသက် ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောပြီး၍၊ ပါရာဇိကံ၊ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပန္နော–သည်၊ ဟောတိ။ ["အာပန္နော–ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍" ဟု ပေး။]

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ–ကား၊ ဂိဟီ ဝါ–လူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်း၊ ဟောတုကာမော–ဖြစ်လိုသည်၊ ပေ၊ [ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော–စင်ကြယ်ခြင်းကို ရှုငဲ့သည်၊ ဝါ–စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ် အစရှိသည်ကို လိုလားတောင့်တသည်ဖြစ်၍"ဟု ပေး၊] ပေ။

မယာ–သည်၊ တုဗ္ဘံ–အနက်မမှီ၊ အချိုးနှိုးသောစကားကို၊ ဘဏိတံ–ပြောအပ်ပါပြီ၊ [မုသာ–လိမ်လည်လိုခြင်း ရှုတ်ယွင်းသော စကားကို၊ အဘူတံ–မဟုတ်မမှန်သော စကားကို၊] အစာနဇ္ဇေန–မသိပါဘဲ၊ ပေ၊ အဓိမာနံ–ကို၊ ဌပေတွာ–ထား၍၊ ပေ။

အညွန်း။ ။၁–ပါဝိဏ္ဏော–စသည်၊–၄၃၄။ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော၊– ၄၃၄။
တုဗ္ဘံ မုသာ၊–၄၃၆။

ပုရိမေ–ရှေးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥပါဒါယ–ဥာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ–ထောက်စာ၍၊ အယမ္ပိတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏။

ပေ၊ မတ္တကမ္ပိနော–ပြတ်သော ဦးထိပ်ရှိသော၊ ဝါ–လည်ဆစ်ပန်းဆိုး ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးအပ်သော၊ တာလော–ထန်းပင်သည်၊ ပုန–နောက်ထပ်၊ ဝိရုဠ္ဍိယာ–စည်ပင်ခြင်းငှာ၊ အဘာဗွေ သေယျထာဝိ–ကဲ့သို့၊ ပေ။

၁၉၉။ ပေ၊ သုညတော–သုညတမည်သော၊ ဝိမောက္ခော ° –လည်းကောင်း၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် နာမည်မျှသာပေး၊ ဝိမောက္ခ–ကိလေသာတို့မှ ထွားခြားစွာ လွတ်သောတရား၊ ဝါ–အထူးထူး အပြားပြား မျှားစွာသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောတရား၊] ပေ။

မဂ္ဂဘावနာတိ–ကား၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာ–တို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အရိယော–ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော၊ ဝါ–စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော–ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂေါ–လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ၊ သောတာပတ္တိဖလသ–ကို။ သစ္ဆိကိရိယာ–မျက်မှောက်ပြုခြင်း။ ပေ၊ ရာဂသ–ကို၊ ပဟာနံ–ပယ်ခြင်း၊ ပေ၊ ရာဂါ–မှ၊ စိတ္တံ–၏၊ ဝိနိဝရဏတာ[1] –ကင်းသောနိဝရဏရှိ၏၊ (တစ်နည်း) ရာဂါ–မှ၊ စိတ္တံ–၏၊ ဝိနိဝရဏတာ–ရှိသည်၏အဖြစ်၊ (ကင်းသော နိဝရဏရှိခြင်း)၊ ပေ၊ ပဌမေန ဈာနေန–ဖြင့်၊ သုညာဂါရေ–၌၊ အဘိရတိ–ခြင်း။

၂၀၀။ တီဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ ° –အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝါ–အကြောင်းအင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ပဌမံ ဈာနံ–သို့၊ ဝါ–ကို၊ သမာပဇ္ဇိ–ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိလျက်·မဟုတ်မမှန်သောစကားကို၊ ဘဏ္ဍနသ–ပြောသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကသ–သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) (တစ်နည်း) ဘဏ္ဍနသ–၏၊ ပါရာဇိကာ–ပါရာဇိက မည်သော၊ အာပတ္တိ–သည်၊ အသ–ဖြစ်၏၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေးအဖို့၌ပင်လျှင်၊ (မုသားမပြောမီ ရှေးအဖို့၌ဝင်၊) အသ–ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ–မှာ၊ [ဣတိ–၌ စပ်၊] "မုသာ–မုသားကို၊ ဘဏိသဿ–ပြောမည်၊" ဣတိ–ဤအသိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘဏ္ဍနသ–ပြောဆဲ

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁–ဝိမောက္ခော၊–၄၃၀။

၂–ဝိနိဝရဏတာ။ ။စိတ္တံနှင့်အရတူအောင် ဝိနိဝရဏတာ–ကင်းသော နိဝရဏရှိ၏၊ ဤသို့ တာဝစ္ဆည်း သွတ္တကြိုလိုက်ပါသည်။ (သို့မဟုတ်)၊ စိတ္တံ–၌ ပထမာဝိဘတ် ဆင်ခြင် အနက်ဟော–ဟုမှတ်ပါ။ ၃–အာကာရေဟိ၊–၄၄၇။

ရဟန်း၏၊ "မုသာ–ကို၊ ဘဲဏာမိ–ပြောနေ၏၊" ဤတို ° –ဤအသိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘဏိတသ[ဘဏိတော+အသ]ဘဏိတော–ပြောအပ်ပြီးသော်၊ အဲသ–ထိုရဟန်း၏၊ "မယာ–သည်၊ မုသာ–ကို၊ ဘဏိတံ–ပြောဆိုအပ်ပြီ၊" ဤတို–ဤအသိသည်၊ ဟောတိ၊ (တစ်နည်း) ဘဏိတသ–ပြောပြီးသော ရဟန်း၏၊ "မယာ–သည်၊ မုသာ–ကို၊ ဘဏိတံ–အပ်ပြီ၊" ဤတို–သည်၊ ဟောတိ။

အမှာ။ ။နောက် နောက်၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။

စတူဟိ–ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ–တို့ဖြင့်၊ ပေ၊ အာပတ္တိပါရာဇိကဿ၊ ဒိဋ္ဌိ–အယူကို၊ ဝိနိဓာယ–ချထား၍၊ ဝါ–ဖုံးကာဝှက်ထား မထင်ရှားအောင် ပြု၍၊ (ပုဗ္ဗေဝ–စသည် ပေးပါ၊) ခန္ဓိ–နှစ်သက်ခြင်းကို၊ ရုစိ–အကြိုက်ကို၊ ဘာဝံ–အလိုကို၊ ဝိနိဓာယ–၍၊ (ပုဗ္ဗေဝ–စသည်ပေးပါ။)

၂၀၁။ ပဌမံ ဈာနံ–သို့၊ ဝါ–ကို၊ သမာပဇ္ဇာမိ–ကောင်းစွာရောက်၏၊ ဝါ–ဝင်စား၏၊ [ဤပုဒ်သာ ထူးသည်။]

၂၀၂။ ပဌမံ၊ ဈာနံ–သို့၊ ဝါ–ကို၊ သမာပန္နော–ကောင်းစွာရောက်ပြီ၊ ဝါ–ဝင်စားပြီ။

၂၀၃။ ပဌမသ္မိံ ဈာနသ္မိံ–ကို၊ လာဘီ–ရခြင်းရှိသည်၊ အမှိ။

၂၀၄။ ပဌမသ္မိံ ဈာနသ္မိံ–ကို၊ ဝသီ–လေ့လာခြင်းရှိသည်၊ အမှိ။

၂၀၅။ မယာ–သည်၊ ပဌမံ ဈာနံ–ကို၊ သန္ဓိကတံ–အပ်ပြီ။

ဤဒံ ပဌမံဈာနံ–ကို၊ ဝိတ္ထာရိတံ ယထာ–အကျယ်ချဲ့အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ သမ္ဘမ္ဖိ–အလုံးစုံသောဈာန်စသည်ကိုလည်း၊ ဝိတ္ထာရေတမ္ဗံ–အကျယ်ချဲ့ထိုက်၏။

၂၀၆။ ၂၀၇။ လွယ်ပြီ။ မေ–သည်၊ ရာဂေါ–ကို၊ စတ္ထော–စွန့်အပ်ပြီ၊ ဝန္ဓော–ထွေးအန်အပ်ပြီ၊ မုတ္ထော–လွတ်အပ်ပြီ၊ ပဟီနော–ပယ်အပ်ပြီ၊ ပဋိနိဿဋ္ဌော–တစ်ဖန်စွန့်အပ်ပြီ၊ (ထပ်၍စွန့်အပ်ပြီ၊) ဥက္ခေါ်ဏိတော–ထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ–ခြောက်လှန့်အပ်ပြီ၊ သမုက္ခေါ်ဏိတော–ကောင်းစွာ ထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ–ကောင်းစွာ ခြောက်လှန့်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ မေ–၏၊ စိတ္တံ–သည်၊ ရာဂါ–မှ၊ ဝိနိဝရတံ–ကင်းသော နိဝရဏရှိ၏ ပေ။

သုဒ္ဓိကံ–သုဒ္ဓိကနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

အညွှန်း။ ။ဘ–ဤတို၊–၄၄၇။ ဘဏိတသ၊–၄၄၇။ ဒိဋ္ဌိ ဝိနိဓာယ–စသည်၊–၄၅၁။
၂–စတ္ထော–စသည်၊–၄၅၃။

(၁၂၆) ၂၀၈။ ပဌမဗျာနံ–သို့လည်းကောင်း။ ဒုတိယဗျာနံ–သို့လည်းကောင်း။ သမာပဇ္ဇိ–ပြီ၊ ပေ။

အမှာ။ ။ ဤသို့ ပဌမဈာန်ကိုမူတည်၍ ဒုတိယဈာန် စသည်ကို မူလိထားပြီးလျှင် ဟောတော်မူသည်။

၂၀၉။ လွယ်ပြီ။

ဧတ္ထာစတ္ထံ ² –သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၂၁၀။ လွယ်ပြီ၊ ဗဒ္ဓစတ္ထံ ³ –ဗဒ္ဓစက်တည်း။

ဧဝံ–သို့၊ ဧကေကံ–တစ်ပါး တစ်ပါးကို၊ မူလံ–မူကို၊ ကာတုနာ–ပြု၍၊ ဗဒ္ဓစတ္ထံ–ကို၊ ပရိဝတ္တေတ္မာ–လည်အောင်၊ ကတ္တမ္ဗံ–ပြုထိုက်၏။

ဣဒံ–ဤစက်ကို၊ သံခိတ္တံ–ချုံးထားအပ်ပြီ။

၂၁၁။ ၂၁၂။ ၂၁၃။ လွယ်ပြီ။

ဧကမူလကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ဧကမူလကံ–ကို၊ ဝိတ္ထာရိတံ ယထာ–ကဲ့သို့၊ ဧဝမေव–ပင်၊ ဒုမူလကာဒိပိ–ကိုလည်း၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ–ထိုက်၏။

(၁၃၂) ဣဒံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သဗ္ဗမူလကံ–သဗ္ဗမူလကတည်း၊ [ပဌမဈာန်မှစ၍ "ဒေါသာ စ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရတိ" တိုင်အောင် တရားအားလုံးကို မူအဖြစ်ထား၍ "မောဟာ စ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရတိ" တစ်မျိုးကိုသာ မူလိသွင်း၍ ဟောတော်မူသည်။]

သဗ္ဗမူလကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

သုဒ္ဓိကဝါရကထာ–သည်၊ (သုဒ္ဓိကဝါရကို ဆိုကြောင်း စကားသည်၊) နိဋ္ဌိတာ၊ [ဝတ္ထုကာမဝါရ ဝတ္ထုယသ်ယုတ္တဝါရတို့နှင့် မရောမဖက် သက်သက်သော ဝါရသည် သုဒ္ဓိကဝါရမည်၏။]

၂၁၅။ တိဟာကာရေဟိ ပဌမံ ဈာနံ၊ သမာပဇ္ဇိ–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္ထုကာမော–ပြောလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဒုတိယဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဣတိ–သို့၊ သမ္ဘာနမုသာ–ကို၊ ဘဏန္တဿ–ပြောသော ရဟန်း၏၊ ပဌိဝိဘာနန္တဿ–ပြောအပ်သူ သိလတ်သော်၊ (မိမိပြောရာ ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိပ္ပာယ် သိလတ်သော်၊)

အညွှန်း ။ ၁–ဧတ္ထာနုစတ္ထံ၊–၄၄၅။ ၂–ဗဒ္ဓစတ္ထံ၊–၄၄၅။

ပါရာဇိကသ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ၊) နှ ပဋိဝိဇာနန္တ သ–ပြောအပ်သူ မသိလတ်သော်၊ ထုလ္လစ္စယသ–သို့၊ အာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ၊) ပေ။

ဝတ္ထုဂုဏသာရကသ–ဝတ္ထုကိုပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်း၏၊ (ဝတ္ထုမမြဲ ဖောက်လွဲ ဖောက်ပြန် မမှန်ရွှေ့ရှား ပြောကြားသော ရဟန်း၏၊) ဧကမူလကသ–ဧကမူလက၏၊ ဧဏ္ဍာစက္ကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတ်–ပြီ။

ကခ။ ကဃ။ ကဂ။ ကဃ။ လွယ်ပြီ။

ဝတ္ထုဂုဏသာရကသ–၏၊ သမ္ဘမ္ဘူလကံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

ဝတ္ထုဂုဏသာရကသ–၏၊ ဧဏ္ဍပေယျာလ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ဝတ္ထုကာမဝါရကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂၀။ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ တေ–သင်၏၊ ဝိဟာရေ–၌၊ ဝသိ–နေပြီ၊ သော ဘိက္ခု–သည်၊ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ၊ ပေ၊ တေန ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ပဌမံ ဈာနံ–ကို၊ သစ္ဆိကတံ–အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဟသ ဘိက္ခုနော–သည်၊ ရာဂါ–ကို၊ စဇ္ဇော–အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဟသ ဘိက္ခုနော–၏၊ စိတ္တံ–သည်၊ ရာဂါ–မှ၊ ဝိနိဝရတိ–ကင်းသော နိဝရဏရှိ၏၊ (နိဝရဏာကင်း၏၊) ပေ။

၂၂၁။ ယော–သည်၊ တေ–၏၊ စိဝရံ–ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ–သုံးစွဲပြီ၊ ပေ၊ ဝိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိ–ဘုဉ်းပေးပြီ၊ ပေ၊ ယေန–သည်၊ တေ–၏၊ ဝိဟာရော–ကို၊ ပရိဘုတ္တော–သုံးစွဲအပ်ပြီ၊ ["ဆွမ်းခံ စားအပ်ပြီ"ဟု ဆိုပါ။]

တံ–သည်၊ ယံ–အကြင်ရဟန်းကို၊ အာဂမ္ဘ–စွဲ၍၊ (အကြောင်းပြု၍၊) ဝိဟာရံ–ကို၊ အဒါသိ–လှူပြီ၊ ပေ။

ပေယျာလပန္နရသကံ နိဋ္ဌိတံ။

ပစ္ဆယပဋိသံယုတ္တဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မစက္ကပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

၂၂၂။ အဓိမာနေန–ရှုပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ (သမုဒါစရန္တ သ၊ ပြောသောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) အနုလ္လပနာဓိဗွာယသ [a]–ကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုမရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကြွားလိုသော စိတ်မရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။

အညွှန်း။ ။ဝ–အနုလ္လပနာဓိဗွာယသ၊–ဘာသာဋီ (တ) ၄၅၈။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

အဝိမာနေ-ကြောင့်၊ (အရဟာတ္တဖိုလ်ကို ပြောခြင်းကြောင့်၊) အ့ရညမ္ပိ-ဠ် (နေခြင်း)၊ [အဝိမာနေ-အဝိမာနဝတ္ထု၊ အရညမ္ပိ-အရညဝတ္ထု၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်၊] ပိဏ္ဍာ-ပိဏ္ဍစာရိက၊ ဥပဇ္ဈာယ-ဥပဇ္ဈာယ်၊ ဣရိယာပထော-စကြိသွားခြင်းစသော ဣရိယာပုတ်၊ သညောနော-တို့၊ ရဟောမှာ-မျက်ကွယ်ခ်ဠ ဥတ္တရိမနုဿမှတို့၊ ဝိဟာရော-ကျောင်း၊ ပစ္ဆုပဠိတော-သင်္ကန်း စသည်ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ။

နု ဒုက္ခရံ-မခဲယဉ်း၊ ဝိရိယံ-အာရဒ္ဓဝီရိယ၊ အထောပိ-ထိုမှ တစ်ပါးလည်း၊ မစ္ဆုနော ဘာယာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့ သေခြင်းမှ မကြောက်၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ-နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသူ၊ သမ္ဘာ-သမ္ဘာပယုတ္တောနဝတ္ထု၊ ဝိရိယေန-အာရဒ္ဓဝီရိယေန၊ ယောဂေန အာ့ရာနောယ-အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှာ (စွမ်းနိုင်၏)၊ အထ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝေဒနာယ-ကို၊ အဝိဝါသနာ-သည်းခံကုန်သော၊ ဒုဝေ-ဝတ္ထုနှစ်မျိုးတို့။

ဗြာဟ္မဏော-ခ်ဠ၊ ပဗ္ဗဝတ္ထုနှင့်-တို့၊ [စာဝိဒ်-၂၂၆၊ အာယန္တု၊ နိသီဒန္တု-စသော ငါးဝတ္ထု၊] အည်-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရုတာ-ပြောကုန်သော၊ တယော-သုံးဝတ္ထုတို့၊ အဂါရံ-အဂါရဝတ္ထု၊ အာဝရဏာကာမာ-ကာမဂုဏ်တို့ကို တားမြစ်သော ဝတ္ထု၊ ရတိ စာဝိ-မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ အပဏ္ဍမိ-ဖယ်သွားပြီ။

အဠ-အရိုးစုသည်လည်းကောင်း၊ ပေသိ-အသား၊ တစ်သည်လည်း ကောင်း၊ ဥဘော-ကုန်သော၊ ဂါဝယာတကာ-နွားသတ်သမားတို့တည်း၊ ပိဏ္ဍော-အသားစိုင်သည်၊ သာကုဏိကော-ငှက်မုဆိုးတည်း၊ နိစ္စဝိ-အရေမရှိသူသည်၊ သြရဏ္ဍိ-သိုးသတ်သမားတည်း၊ အသိ စ-သန်လျက် (ပြိတ္တာ)သည်ကား၊ သူကရိကော-ဝက်သတ်သမားတည်း၊ သတ္တိ-လုံ (ပြိတ္တာ) သည်၊ မာဂဝိကော-သားသတ်သမားတည်း၊ ဥသုစ-မြှားသည်ကား၊ ကာရုဏိကော-ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သူတည်း၊ သူစိ-သံရွန်သည်၊ သာရထိ-ရထားထိန်းတည်း။

ယော စ-အကြင်အပ်ဖြင့်လည်း၊ သိဗ္ဗိယတိ-ချုပ်အပ်၏၊ သောဟိ-ထိုအပ်သည်သာလျှင်၊ သူစကော-ကုန်းတိုက်တတ်သောကြောင့် အပ်အမွေးပေါက်သူမည်၏၊ [အပ်သည် ပြိတ္တာ-မမည်၊ အပ်၏ တည်ရာ သတ္တဝါသည်သာ

ပြိတ္တာမည်၏ဟု သတ္တဝါကို ဌာနုပစာရအားဖြင့် ပြသည်။] အတ္ထာဘာရိ–လိင်ဥကို ဆောင်သော ပြိတ္တာသည်၊ ဂါမကူဋကော–ရွာ၌ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူသည်၊ အဟု–ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ကူပေ–မစင်တွင်း၌၊ နိမုဗ္ဗေါဟိ–နစ်မြုပ်သော ပြိတ္တာသည်ပင်၊ ပါရဒါရိကော–ထိုသူတစ်ပါးမယားကို သွားလာခဲ့သူတည်း၊ ဂူထခါဒီ–မစင်ကိုစားသော ပြိတ္တာသည်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏောဟ–ပုဏ္ဏားယျက်သည်၊ (အကျင့်ယျက်သော ပုဏ္ဏားသည်၊) အဟု–ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

(၁၃၉) နိစ္ဆဝိတ္ထီ–အရေမရှိသော ပြိတ္တာမသည်၊ အတိစာရိနီ–လင်ကို ကျော်လွန်၍ ကျင့်လေ့ရှိသူမသည်၊ အဟု–ပြီ၊ မဂ်ုလိတ္ထီ–ဖောက်ပြန် စက်ဆုပ်ဖွယ် အဆင်းရှိသော မိန်းမသည်၊ ဣက္ခဏိတ္ထိကာ–လူအပေါင်းအား မကောင်းကြည်ရှုစေတတ်သူမ–သည်၊ ဝါ–နတ်ကဘော်သည်၊ အဟု၊ သြကိလိနီ–အောက်၌ ချွေးပေါက်တို့ဖြင့် စိုစွတ်သော ကိုယ်ရှိသူမသည်၊ ဝါ–မီးပွားမီးပေါက် တဖြောက်ဖြောက်ကျသူမသည်၊ သပတ္တိ–လင်တူမိန်းမကို၊ ဝါ–ရန်သူမိန်းမကို၊ အဂ်ါရံ [2] –မီးကျီးကို၊ သြကိရိ–လောင်းခဲ့ပြီ၊ သီသဋ္ဌိနော–ဦးခေါင်းပြတ်သော ပြိတ္တာသည်၊ စောရယာတကော–သူခိုးသတ်သမားသည်၊ အဟု။

ဘိက္ခု–ရဟန်းပြိတ္တာသည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ–သည်လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာနာ–သည်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရော–သည်လည်းကောင်း၊ အထ–ပါး၊ သာမဏေရိကာ–သည်လည်းကောင်း၊ ကဿပဿ–ကဿပဘုရားရှင်၏၊ ဝိနယသ္မိ–အဆုံးအမ၌၊ (သာသနာတော်၌၊) ပမ္မတ်–ရှင်, ရဟန်းပြုပြီး ကုန်လျှက်၊ တာဝဒေ–ထိုအခါ၌၊ ပါပကမ္မံ–မကောင်းမှုကံကို၊ အကရိ[1]သု။

တပေါဒါ–တပေါဒါမြစ်၊ ရာဇဂဟော–၌၊ ယုဒ္ဓံ–စစ်ပွဲ၊ နာဂါနံ–ဆင်ပြောင်တို့၏၊ သြဂါဟနေန စ–ရှေသို့ ဆင်းခြင်းနှင့် (စပ်သောဝတ္ထု)၊ သောဘိတော–သောဘိတမည်သော၊ အရဟာ–ရဟန္တာဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ပဠုကပွသတ်–ငါးရှာသော မဟာကပ်ကို၊ သရေ–အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဣတိ–ဝိနိတဝတ္ထုဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

အညွှန်း။ [1]–အဂ်ါရံ သြကိရိ–ဝိ၊ ၆။ ၁၀၀–၌ "အဂ်ါရေသြကိရိ" ဟု ကဲအဖြစ်ဖြင့် သုံးနှုံ့ကို ကြည့်၍ပေးသည်။

ဝိနိတဝတ္ထု

၂၂၃။ အဓိမာနေန–ကြောင့်၊ ပေ၊ အဓိမာနေန (ဗျာကရောန္တသ–၏၊) အနာပတ္တိ၊ ၈ပ၊ ["ဗျာကရောန္တသ" မထည့်လျှင်လည်း ဖြစ်သည်။]

ပဏိဓယ ° –စိတ်ကို ရှေးရှုထား၍၊ ဝါ–ရည်ရွယ်တောင့်တ၍၊ အရညေ–၌၊ ဝိဟရတိ–(ကြီ–အဘယ်သို့ တောင့်တ၍ နေသနည်း၊) "ဧဝံ–ဤသို့ တောင်္ခနေလတ်သော်၊ မံ–ကို၊ ဧနော–သည်၊ သမ္ဘာဝေသတိ–ဝုဏ်ကို ထင်ရှားစေလိမ့်မည်၊ ဝါ–ချီးမွမ်းလိမ့်မည်၊" ဣတိ–ဤသို့ တောင့်တ၍နေ၏၊ ပေ၊ နဝတ္ထမ္ဘံ–မနေရာ၊ ပေ။

"ယေ–တို့သည်၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယသေ–၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ–တို့တည်း၊ (တေ–တို့သည်၊) သမ္ဘေဝ–အားလုံးတို့သည်ပင်၊ အရဟန္တော–တို့တည်း၊" ပေ၊ ဥလ္လပနာဓိပ္ပာယော–ကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုရှိပါ၏၊ ဝါ–ကြွားဝါ ပြောဆိုခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိပါ၏၊ ပေ။

မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်၏၊(တန်ခိုးကြီးကုန်၏၊) မဟာနုဘာဝါ–ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်၏၊ (အာနုဘော်ကြီးကုန်၏၊) ပေ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ–ကို၊ ဥလ္လပတိ–သိလအသက် ကိုယ်မှတွက်အောင် ပြော၏၊ (ကြွားဝါပြော၏၊) ပေ၊ "မယှမ္ပိ–သည်လည်း၊ သညောဓနာ–တို့ကို၊ ပဟီနာ–ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊" ပေ။

၂၂၄။ ရဟောဂဏော–ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ပရစိတ္တဝိဇာ–သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ တံ ဘိက္ခုံ–ကို၊ အပသာဒေသိ–ကြည်မြောင်းပြီ၊ (ကြီ၊) "အာဝုသော၊ ဧဝရူပံ–ဤသို့သဘောရှိသော စကားကို၊ မာ အဘာဏိ–မပြောပါနှင့်၊ ဧသော–ဤတရားသည်၊ တုယှံ–၏ (သန္ဓာန်၌)၊ နတ္ထိ–ပါ၊" ပေ။

၂၂၅။ "အာယသ္မတော–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော–သည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါသလား၊" အည်–ကို၊ ဗျာကာတုံ–ဟု၊ နု ဒုက္ခရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် မပြူအပ်ပါ၊ ဝါ–မခဲယဉ်းပါ၊ ပေ၊ "ယေ တေ–အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဂဝတော–၏၊ သာဝကာ–အရိယာသာဝကတို့တည်း၊ တေ–ထိုအရိယာ သာဝကတို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ (နု ဒုက္ခရံ အည် ဗျာကာတုံ–ဟူ၍၊) ဝေယျာ–ပြောနိုင်ကုန်ရာ၏၊ အဟံ စ–သည်ကား၊ ဘဂဝတော–၏၊ သာဝကော–အရိယာသာဝကသည်၊ ဝါ–သာဝကစစ်သည်၊ နု အမှိ–မဖြစ်သေး၊ ပေ။

အညွှန်း။ ဃ–ပဏိဓယ၊ –ဘာသာဋီ (တ) ၄၅၉။ သမ္ဘဝေသတိ–၄၅၉။

အာရဇ္ဇဝိရိယေန–အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသူသည်၊ ဧကော–ဥတ္တရိမနုဿမဟုကို၊ အာရာဓနီယော[1] –ပြီးစေအပ် ပြီးစေနိုင်၏၊ ဝါ–ဖြစ်စေအုပ် ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ပေ။

"အာဝုသော၊ မာ ဘာယိ–မကြောက်ပါနှင့်၊" ပေ၊ မစ္စုနော–သေခြင်းမှ၊ နု ဘာယာမိ–မကြောက်ပါ၊ ပေ။

ယော–သည်၊ နူန–စင်စစ်၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ–နလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏၊ သော–ထိုသူသည်၊ ဘာယေယျ–ကြောက်ရာ၏၊ ပေ။

သမ္ဘာပယုတ္တေန–ကောင်းစွာ အားထုတ်သူသည်၊ ပေ။

ယုတ္တယောဂေန–အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ရှိသူသည်၊ ပေ။

ယေန ဝါ တေန ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြစ်သူသည်၊ ဝါ–သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိဝါသေတုံ–သည်းခံခြင်းငှာ၊ နု သက္ကာ–မတတ်နိုင်၊ ပေ။

ပုထုဇ္ဇနေန–သည်၊ ပေ။

၂၂၆။ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ နိမန္တေတွာ–ပင့်၍၊ ပေ၊ "ဘောန္တော အရဟန္တော–အရှင်ရဟန္တာတို့သည်၊ အာယန္တု–ကြွတော်မူပါကုန်၊" ပေ၊ "မယံ ဘန္တေ–တို့သည်လည်း၊ အရဟန္တော–တို့သည်၊ နု အမှ–မဟုတ်ကုန်၊ အဟံ စ ဗြာဟ္မဏောကလည်း၊ အမှေ–တို့ကို၊ အရဟန္တ ဝါ ဒေန[2] –ရဟန္တာဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားဖြင့်၊ (ရဟန္တာဟူသော စကားဖြင့်၊) သမုဒါစရတိ–ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို၏၊ ကထံ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဝါ–အဘယ်သို့လျှင်၊ အမှေဟိ–တို့သည်၊ ပဋိပန္နိတမ္ပိ နု ခေါ–ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း၊)" ပေ၊ ပသာဒဘည–ကြည်ညိုခြင်းကြောင့် ပြောအပ်သောစကားဌ၊ ပေ၊ တမ္ပေန–နှစ်သက်ရောင့်ရဲတော်မူကြပါကုန်၊ ဂန္ဓေန–ပြန်ကြွတော်မူပါကုန်။

"မယုံဝိ–သည်လည်း၊ အာသ ဝါ–တို့ကို၊ ပဟီနာ–အပ်ကုန်ပြီ၊" ပေ၊ "မယုံဝိ–၏လည်း၊ ဝါ–မှာလည်း၊ ဧတေ ဧဝ–တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ"၊ ပေ၊ အဟမ္ပိ–သည်လည်း၊ တေသု ဧဝ–တို့ဌ၊ သန္ဓိသာမိ–ကောင်းစွာတွေ့ဖြင်ရ၏၊ ဝါ–ထင်ရှားအ၏၊ ပေ၊ "ဧဟိ–ကြွပါ၊ အဂါရံ–ဌ၊ အဇ္ဈာဝသ–နေလှည့်ပါ၊ (တစ်နည်း) အဂါရံ–ကို၊ အဇ္ဈာဝသ–လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးရှိ နေလှည့်ပါ၊

အညွှန်း။ ။ ၁–အာရာဓနီယော၊–၄ဖြ၂။

"အာရာဓနီယော။ ပ။ အရှဝီရိယေန ဝတ္ထု" နှစ်ထပ်ပါခြင်း၏အကြောင်းကို ဘာသာဋီ (တ) ၄ဖြ၂။ ရှ။

၂–အရဟန္တ ဝါအေန၊–၄ဖြ၃။ ပသာဒဘည၊–၄ဖြ၄။

အာဝုသော–ဒါယကာတို့၊ မာဒိသော–ငါကဲ့သို့ ရှိအပ်သူသည်။, အဂါရံ၊ ဌာ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်တော့။ ပေ။

၂၂၇။ "ကာမေ–တို့ကို၊ ပရိဘဋ္ဌ–သုံးဆောင်ခံစားပါ၊" မေ–သည်၊ ကာမာ–တို့ကို၊ အာဝဇ္ဇာ –တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အဘိရမသိ–မွေ့လျော်ပါ၏လော၊ ပေ၊ ပရမာယ–လွန်မြတ်သော၊ အဘိရတိယာ–မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိရတော–အလွန်မွေ့လျော်ပြီ၊ ပေ၊ ကတိက ၂ –ကတိကဝတ်ကို၊ ကတွာ–၍၊ အညတြသို့–သော၊ အာဝါသေ–ကျောင်းဌာန်၊ ဝသံ ဥပဂစ္ဆိံသု၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ကတိကဝတ်ပြု၍ ဝါကပ်ကြသနည်း၊) "ယာ–အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ–မှ၊ ပဌမံ–စွာ၊ ပဏ္ဏမိဿတိ–ဖဲသွားလိမ့်မည်၊ တံ–ကို၊ မယံ၊ အရဟာတိ–ရဟန္တာဟူ၍၊ ဘနိဿာမ–သိကြကုန်စို့၊" ဣတိ–ဤသို့ ကတိကဝတ်ပြု၍ ဝါကပ်ကြပြီ၊ ပေ၊ မံ–ကို၊ အရဟာတိ–ဟူ၍၊ ဘနန္တု–သိပါစေကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ ပေ။

၂၂၈။ ရာဇဂဟေ–၌၊ ဝါ–၏အနီးဖြစ်သော၊ ကလန္ဒကနိဝါပေ–ရှင်တို့အား အစာပေးရာဖြစ်သော၊ (ရှင်တို့အား အစာကျွေးလျက် သေားမဲ့ပေးထားရာ ဖြစ်သော၊) ဝေဠုဝနေ–၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ အာယသ္မာ စ လကုဏ္ဌကော–အရှင်လကုဏ္ဌကသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ "အာယာမ–လာ သွားကြစို့၊ ရာဇဂဟံ–သို့၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ ပဝိသိဿာမ–ဝင်ကြစို့၊" ပေ၊ ပဗ္ဗတာ–မှ၊ ဩရောဟန္တော–ဆင်းတော်မူလတ်သော်၊ အညတရသို့–သော၊ ပဒေသေ–အရပ်၌၊ သိတံ–ပြုံးခြင်းကို၊ (သာယာညင်းညင်း, ပြုံးခြင်းကို၊) ပါတု–ထင်ရှားစွာ၊ အကာသိ–ပြုပြီ၊ ပေ၊ သိတဿ–ပြုံးခြင်းကို၊ ပါတုကမ္မာယ[1] –ထင်ရှားပြုခြင်းငှာ၊ ယောတု–အကြောင်းသည်၊ ကော နုခေါ–အဘယ်ပါနည်း၊ ပစ္စယော–အရာသည်၊ ကော–နည်း၊ ပေ၊ တေသဿ ပဋိဿ–၏၊ အကာလော–အခါမဟုတ်၊ ပေ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ–၌၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော–ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခွဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ–ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခွဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ဣဒ–ယနေ့၊ ပေ၊ အကာသိ–ပြုပါပြီ၊ ပေ။

အဋ္ဌကသန်လိက် [2] –(သံကွင်းဆက်သကဲ့သို့ အရိုးချင်းဆက်နေသော) အရိုးစုပြိတ္တာကို၊ ဝေဟာသံ–ကောင်းကင်သို့၊ ဝါ–၌၊ ဂစ္ဆန္တီ–သွားနေသည်ကို၊

အညွှန်း၊ ။ ၁–အာဝဇ္ဇာ၊–၄၆၄။ ၄၆၅။ ၂–ကတိက်–ဝေသည်၊– ၄၆၅။
၃–သိတဿ ပါတုကမ္မာယ။ ။နီတိ၊ သုတ္တ၊ ၁၇၅–အလို "သိတဿ၊ ကို။ ပါတုကမ္မာယ၊ ထင်ရှားပြုခြင်း၌။ (တစ်နည်း) သိတဿ၊ ကို။ ပါတုကမ္မာယ၊ ထင်ရှားပြုခြင်း၏။" ဤသို့ ပေးပါ။
၄–အဋ္ဌကသန်လိက်၊–၄၆၉။

အဒ္ဓသ်–မြင်ရပြီ၊ တမေနံ–ထိုအုရိုးစုပြိတ္တာကို၊ ဂိဒ္ဓာဝိ–ဘီလူးဖြစ်သော လင်းတတို့သည်လည်းကောင်း။ (လင်းတဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း။) ကာကာဝိ–ဘီလူးဖြစ်သော ကျီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ကျီးဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း။) ကုလလာဝိ–ဘီလူးဖြစ်သော သိမ်း, စွန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သိမ်း, စွန်ဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း။) အနုပတိတ္တာ အနုပတိတ္တာ–နောက်ကလိုက်၍ နောက်ကလိုက်၍၊ ဝိတုဒ္ဓ–အပေါက်ဖြစ်အောင် ထိုးဖောက်၍၊ ဖာသုဌေန ရိကာဟိ–နံရိုးအကြားတို့မှ၊ ဆေန္တိ–ပျံသွားကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း) အနုပတိတ္တာ–၍၊ ဖာသုဌေန ရိကာဟိ,° –နံရိုးအကြားတို့၌၊ ဝိတုဒေန္တိ (ဝိတုဒန္တိ)–ထိုးဆိတ်ကြကုန်၏၊ (ထိုးဆွကြကုန်၏။) သာ–ထိုပြိတ္တာသည်၊ အဌသရ်–နှိပ်စက်အပ်သူတို့၏ အသံကျိုးဝါ–ကယ်ပါ ယူပါ တစားစားဖြင့် နာကျင်သူတို့၏ အသံကို၊ ကရောတိ။

တသ မယ်–၏၊ ဧတံ–ဤအကြောင်းသည်၊ အဟောသိ–ပြီ။(ကား၊) "အစ္ဆရိယ ဝတ ဆာ–လက်ဖျစ်ခတ်တီး အုံချီးထိုက်ပါပေစွ–ကြောင့်၊ အဗ္ဘုတံ ဝတ–မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပါပေစွ–ကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ–ဤသို့သဘောရှိသော၊ သတ္တောဝိ–သတ္တဝါသည်လည်း၊ ဘဝိဿတိ နာမ–ရှိပေသေး၏၊ (ဖြစ်ရသေး၏။) ပေ၊ (၁၄၅) ယကြော်ဝိ–ဘီလူးသည်လည်း၊ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘောဝိ–အတ္တဘောကို ရခြင်းသည်လည်း၊ ပေ၊ ယတြ(ဟိ)–အကြင်ကြောင့်၊ သာဝကော–သာဝကဖြစ်သူသည်၊ ဧဝရူပ–ဤသို့သဘောရှိသော သတ္တဝါကို၊ ဝါ–ဤသို့သဘောရှိသော ပြိတ္တာ၏အဆင်းကို၊ ဥဿတိ ဝါ နာမ–သိလည်း သိနိုင်ပါပေ၏၊ ဒက္ခတိ ဝါ နာမ–မြင်လည်း မြင်နိုင်ပါပေ၏၊ သက္ခိ–မျက်မှောက်ကို၊ ဝါ–သက်သေကို၊ ကရိဿတိ ဝါ နာမ–ပြုလည်း ပြုနိုင်ပါပေ၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊) ဝတ–စင်စစ်၊ သာဝကာ–တို့သည်၊ စက္ခုဘူတာ–ဖြစ်သော ပညာမျက်စိရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဝိဟရန္တိ–နေကြကုန်၏၊ ဝတ–စင်စစ်၊ သာဝကာ၊ ဉာဏဘူတာ–ဖြစ်သော ဉာဏ်ရှိကုန်သည်၊ °(ဟုတ္တာ၊) ဝိဟရန္တိ။

အညွှန်း။ ။ ၁–ဖာသုဌေန ရိကာဟိ၊– ၄၇၁။ ၄၇၂။ ဝိတုဒေန္တိ (ဝိတုဒန္တိ)၊–၄၇၁။ ၄၇၂။ "ဖာသုဌေန ရိကာဟိ ဝိတုဆေန္တိ" ဟု ပါဠိရှိ၏။ထိုအလို "ဖာသုဌေန ရိကာဟိ–သည် အပါဒါန်အနက်။ ဝိတု–၌ ဝိတုဒ–ဟု ဆိုလိုလျက် ဒ–ကျေ၊ ဆေန္တိ–၌ ဆေ–ဓာတ်၊ ပျံသွားခြင်းအနက်ဟော။

(တစ်နည်း) ဖာသုဌေန ရိကာဟိ ဝိတုဒေန္တိ (ဝိတုဒန္တိ) ဟုလည်း ပါဠိရှိသေး၏။ ထိုအလို "ဖာသုဌေန ရိကာဟိ–သည် ဘုမ္မတ္ထ (သတ္တမီအနက်)၌ ပဋမီသက်၊ ဝိတုဒေန္တိ–၌၊ တုဒ–ဓာတ်သည် ဗျထန(ထိုးဆွခြင်းအနက်ဟော)။ ၄၇၁။ ၄၇၂။

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ပုဗ္ဗေ၀–သမ္ဘည္ဟုတ္ဘာဝ်ကို မရမီ ရှေးအဖို့၌ပင်၊ ဝါ–ဘုရားမဖြစ်မီ. ရှေးအဖို့၌ပင်၊ မေ–သည်၊ (ဒီဌော–၌ စပ်၊) သော သတ္ထော–သည်၊ (အယောသိ–၌ စပ်၊) ဝါ–ကို၊ ဒီဌော–မြင်တော်မူအပ်သည်၊ အယောသိ–ပြီ၊ အဝိစ–သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင် မြင်တော်မူပါသော်လည်း၊) အဟံ၊ နဗျာကာသိ–မိန့်တော်မမူခဲ့၊ အဟံ–သည်၊ တံ–ဤအကြောင်းကို၊ ဝါ–ဤသတ္တ၀ါကို၊ စ ဗျာကရေယျံ–အကယ်၍ မိန့်တော်မူအံ့၊ ပရေ စ–သူတစ်ပါးတို့ကလည်း၊ မေ–၏ (စကားကို)၊ နဿဒဟေယျုံ–မယုံကြည်ကုန်ရာ၊ ယေ–အကြင်သူတို့သည်၊ မေ–၏ (စကားကို)၊ နဿဒဟေယျုံ–ရာ၊ တေသံ–တို့၏၊ တံ–ထိုမယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ–ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ–အစီးအပွားမဲ့ အလို့ငှာ၊ ဒုက္ခာယ–ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ အသေ–ဖြစ်ရာ၏။

သော သတ္ထော–သည်၊ ဣမသ္မိံ ယေ၀ ရာဇဂဟေ–၌ပင်၊ ဂေါ၊ယာ၀ဂေကာ –နွားသတ်သမားသည်၊ အယောသိ–ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ သော–သည်၊ တဿ ကမ္မဿ–ထိုကံ၏၊ ဝိပါကေန–အကျိုးအားဖြင့်၊ ဝါ–အကျိုးကြောင့်၊ ဗဟူနိ–ကုန်သော၊ ဝဿာနိ–နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊ ဝဿသတာနိ–နှစ်အရာတို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊ ဝဿသဟဿာနိ–နှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊ ဝဿသတသဟဿာနိ–နှစ်အသိန်းတို့ပတ်လုံး၊ နိရယေ–၌၊ ပစ္စိတ္တာ–ကျက်ပြီး၍၊ တဿေ၀ ကမ္မဿ–ထိုကံ၏ပင်၊ (ထို အပရာပရိယ၀ေဒနီယကံ၏ပင်၊) ဝိပါကာ၀သေသေန–ဝိပါက်အကြွင်းအကျန် အားဖြင့်၊ ဝါ–ကြွင်းကျန်သော အကျိုးအားဖြင့်၊ [ရှေးဆရာတော်များက "ကြောင့်"ဟု [ပေးတော်မူကြ၏။] ဧ၀ရူပ်–ဤသို့သဘောရှိသော၊ အတ္တဘာ၀ပဋိလာဘံ–အတ္တဘောကိုရခြင်းကို၊ ပဋိသံ၀ေဒေတိ–ခံစားရ၏၊ ဘိက္ခဝေ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော–သည်၊ သန္ဓံ–အမှန်ကို၊ အာဟ–ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာနသ–၏၊ အနာ၀ဇ္ဇို။

၂၂၉။ မံသပေသိ ၂ –အသားတစ်ပြိုတ္တာကို၊ ပေ၊ ဝိတ၀ေ္ဌန္တိ–ထိုးဆိတ်ကြကုန်၏၊ ဝိတ၀ေ္ဌန္တိ–ဖောက်ခွဲကြကုန်၏၊ ပေ၊ မံသပိဏ္ဍံ–အသားနိုင်အသားတုံး ပြိုတ္တာကို၊ ပေ၊ သာကုဏိကော–ငှက်မုဆိုးသည်၊ ပေ၊ နိန္ဓ၀ိ–အရေမရှိသော၊ ဧဟာသ–သို့၊ ဂစ္ဆန္တံ–သော၊ ပုရိသံ–ယောကျ်ားပြိုတ္တာကို၊ ပေ၊

အညွှန်း။ ။ ၁ –ဂေါ၊ယာ၀ဂေကာ၊ –၄၇၄။ တဿေ၀ ကမ္မဿ ဝိပါကာ၀သေသေန၊–၄၇၄။

၂ –မံသပေသိ, မံသပိဏ္ဍံ၊ –၄၇၅–၄၇၆။ နိန္ဓ၀ိ။ –၄၇၇။

ဩရဏ္ဍီကော[1] –သိုးသတ်သမားသည်၊ ဝါ–ဆိတ်သတ်သမားသည်၊ အသိလောမံ–သန့်လျက်အမွေးရှိသော၊ (သန့်လျက်အမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊ တသ–ထိုပြိတ္တာ၏၊ ဧတ အသိ–ထိုသန့်လျက်တို့သည်၊ ဥပ္ပတိတ္တာ ဥပ္ပတိတ္တာ–ပျံတက်၍ ပျံတက်၍၊ တယော–၏ပင်၊ ကာယေ–ကိုယ်၌၊ နိပတန္တိ–ကျကုန်၏၊ ပေ၊ သူကရိကော–ဝက်သတ်သမားသည်။

သတ္တိလောမံ[2] –လုံအမွေးရှိသော၊ (လုံအမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊ မာဂဝိကော–သားမုဆိုးသည်၊ ဥသုလောမံ–မြှားအမွေးရှိသော ပေ၊ ကာရဏိကော–ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ပြုတတ်သူသည်၊ သူစိလောမံ–သံချွန်အမွေးရှိသော (သံချွန်အမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊ သာရထိကော–ရထားထိန်းသည်။

သူစိလောမံ–အပ်အမွေးရှိသော၊ ပေ၊ တသ–၏၊ တာ သူစိယော–ထိုအပ်တို့သည်၊ သိသေ–ဦးခေါင်း၌၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ မုခေတော–ပါးစပ်မှ၊ နိက္ခမန္တိ–ထွက်လာကုန်၏၊ [ဥရ–ရင်ဘတ်၊ ဥဒရ–ဝမ်း၊ ဥရု–ပေါင်၊ ဇယ်ဟ–ခြေသလုံး၊] ပါဒေဟိ–ခြေတို့မှ၊ နိက္ခမန္တိ၊ ပေ၊ သူစကော–အပြစ်ကို တင်စွာပြုတတ်သူသည်၊ ဝါ–ကုန်းတိုက်တတ်သူသည်၊ ပေ။

ကုမ္ဘဏ္ဍော–အိုးပမာဏလိင်ဥရှိသော၊ (ရေအိုးကြီးပမာဏလိင်ဥရှိသော)၊ ပေ၊ သော–သည်၊ ဂစ္ဆန္တောပိ–သော်လည်းကောင်း၊ တေဝ အဏ္ဍော–ထို လိင်ဥတို့ကို ပင်၊ ဓနေ–ပန်းခ၌၊ အာရောပေတွာ–တင်၍၊ (ထမ်း၍)၊ ဂစ္ဆတိ–သွားရ၏၊ နိသီဒန္တောပိ–သော်လည်း၊ တေသေဝ အဏ္ဍာသု–တို့၌သာ၊ နိသီဒတိ၊ ပေ၊ ဂါမကူဋော–ရွာ၌ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောအမတ်သည်၊ ဝါ–တရားသူကြီးသည်။

ဝူထကူပေ–မစင်တွင်း၌၊ သသီသက်–ဦးခေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိမုဂ္ဂံ–နစ်မြှုပ်နေသော၊ ပုရိသံ–ယောကျ်ားပြိတ္တာကို၊ ပေ၊ ပါရဒါရိကော–သူတစ်ပါးမယားကို သွားလာသူသည်၊ ဝူထကူပေ–၌၊ သသီသက်–၍၊ နိမုဂ္ဂံ–လျက်၊ ဥဿောဟိ–နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေဟိ–လက်တို့ဖြင့်၊ ဝူထံ–ကျင်ကြီးကို၊ ခါဒန္တံ–ခဲစားနေသော၊ ပုရိသံ၊ ပေ၊ ဒုဗ္ဗဒ္ဓေဟိ–ယုတ်မာဆိုးရွားသော ပုဏ္ဏားသည်၊ ပေ၊ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဒသ–၏၊ ပါဝစနေ–ပြဋ္ဌာန်းသော စကားတော်၊ ဝါ–သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု သံဃံ–ကို၊ ဘဏ္ဍေန–ဖြင့်၊ နိမန္တေတွာ–ပင့်ဖိတ်၍၊ ဒေါကိယော–စားကျင်းတို့ကို၊ ဝူထဿ–ဖြင့်၊ ပူရာပေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ ကာလံ–ဆွမ်းစားချိန်ကို၊

အဋ္ဌာန်း။ ။ ၁ –ဩရဏ္ဍီကော, အသိလောမံ၊ –၄၇၆။
၂ –သတ္တိလောမံ, ဥသုလောမံ၊ –၄၇၆။ သူစိလောမံ၊ –၄၇၇။

အာရောစာပေတွာ–လျှောက်စေ၍၊ ပေ၊ "ဘောန္တော–တို့သည်၊ ဣတော–ဤစားကျင်းမှ၊ ယာဝဒတ္ထံ–အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဥ္ဇန္တု စေဝ–စားလည်း စား ကြပါကုန်၊ ဟရန္တု စေဝ–ဆောင်ယူလည်း ဆောင်ယူသွားကြပါကုန်၊ ပေ။

၂၃ဝ။ နိစ္ဆရိ–သော၊ ဝေဟာသ–၌၊ ဂစ္ဆန္တိ–သော၊ ဣတ္ထိ–မိန်းမပြိုတ္တာကို၊ ပေ၊ အတိစာရိနိ–လင်ကိုကျော်လွန်၍ ကျင့်သူမသည်၊ (လင်ငယ်နေသူမသည်)၊ ပေ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ–မကောင်းသော အနံ့ရှိသော၊ မဂ္ဂလိ[1]–ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိ, စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ရှိသည်၏ အပြစ်ဖြင့် ပြစ်သော၊ ဝါ–ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိ, စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသော၊ ပေ၊ ဣဿိကာ–လူအပေါင်းအား မကောင်းကြည့်ရှုစေတတ်သူမသည်၊ ဝါ–နတ်ကတော်သည်၊ ပေ၊ ဥပ္ပက္ကံ [2] –အထက်အထက်၌ ကျက်သောကိုယ် ရှိသော၊ သြကိလိနိ–အောက်၌ စိုသောကိုယ်ရှိသော၊ ဝါ–ရွှေးသီး ရွှေးပေါက် တဖြောက်ဖြောက်ကျသော၊ သြကိရိနိ [3] –မီးကျီးတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း ခြင်းရှိသော၊ ပေ၊ သော ဣတ္ထီ–သည်၊ ကာလိဏီ–ကာလိဏီမည်သော၊ ရညော–၏၊ အဂ္ဂမဟေသီ [4] –မြတ်သော မိဖုရားကြီးသည်။ (မိဖုရားခေါင်သည်၊) အဟောသိ၊ သာ–သည်၊ ဣဿာပကတာ–ဣဿာသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းဆောင် ပြုအပ်သည်၊ ဝါ–ဣဿာ နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) သပတ္တိ–လင်တူရှိသော မိန်းမကို၊ ဝါ–ရန်သူ မောင်းမငယ်ကို၊ အဂ်ါရကဋ္ဌာဟေန–မီးကျီးအိုးကင်းဖြင့်၊ သြကိရိ–သွန်းလောင်းပြီ၊ ပေ။

အသိသက်–ဦးခေါင်းမရှိသော၊ ကဗန္ဓံ [5] –ကဗန္ဓိရ်ပြိုတ္တာကို၊ ပေ၊ တသ–၏၊ ဥရေ–ရင်၌၊ အက္ခိနိ စေဝ–မျက်လုံးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မုခံ စ၊ ပါးစပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ဟာရိကာ နာမ–ဟာရိကမည်သော၊ ဓောရေယာတကော–သူနိုးသတ်သမားသည်၊ (သူနိုးကို သတ်ဖြတ်တတ်သူသည်၊) ပေ။

အညွှန်း။ ။ ၁– ဓဝုလိ၊ –ဘာသာဋီ (တ) ၄၇၉။
၂– ဥပ္ပက္ကံ၊ –စသည် –၄ဝ၁။
၃– အနက်တစ်နည်း။ ။ဥပ္ပက္ကံ၊ နံပါးအောက်ထက်ပြင်းစွာကျက်သော။ သြကိလိနိ၊ မီးဖွား မီးပေါက် တဖြောက်ဖြောက် ကျသော။ သြကိရိနိ၊ မီးကျီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြွမ်းသော။ (ရှေးနိသယ။)
၄– အဂ္ဂမဟေသီ, ဣဿာပကတာ၊ –၄ဝ၁။
၅– ကဗန္ဓံ၊ –၄ဝ၁။

ဘိက္ခု–ရဟန်းပြုတ္တာကို၊ တဿ–၏၊ သံဃာဒိ–သင်္ဃာဒိသေသလည်း၊ အာဒိတ္တာ–လွန်စွာတောက်နေ၏၊ သမ္ဘဋ္ဌလိတာ–ထက်ဝန်းကျင် တောက်လောင်နေ၏၊ သဓောတိဘူတာ–အရောင်အလင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီ–၃ ၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ပတ္တော–သပိတ်၊ ကာယဗန္ဓနံ–ခါးပန်းကြိုး၊ ပေ၊ ပါဝစနေ–၌၊ ပါပဘိက္ခု–ယုတ်မာသော ရဟန်းသည်၊ အယောသိ–ပြီ၊ ပေ၊ [နောက်၌လည်း ဘိက္ခုနိုပြုတ္တာ–ဟု ဆိုပါ။]

(၁၄၉) ၂၃၁။ ။"ယတော–အကြင် ရေအိုင်မှ၊ အယံ တပေါဒါ–ဤတပေါဒါမြစ်သည်၊ သန္ဒတိ–စီးလာ၏၊ သော ဒဟော–ထို ရေအိုင်သည်၊ အဇ္ဈောဒကော [1] –ကြည်လင်သော ရေရှိ၏၊ သီတောဒကော–အေးမြသော ရေရှိ၏၊ သာတောဒကော– သာယာသော ရေရှိ၏၊ ဝါ–ချိုမြိန်သော ရေရှိ၏၊ သေတောဒကော–ဖြူသော ရေရှိ၏၊ ဝါ–စင်ကြယ်သော ရေရှိ၏၊ သုပ္ပတိတ္ထော–ကောင်းသော ဆိပ်ကမ်းရှိ၏၊ ရမဏီယော–မွေ့လျော်အပ်၏၊ ဝါ–ပျော်စရာကောင်း၏၊ ပဟူတမစ္ဆကစ္ဆပေါ–များသော ငါး, လိပ် ရှိ၏၊ စက္ကမတ္တာနိ–ရထားဘီး ပမာဏရှိကုန်သော၊ ပဒုမာနိ စ–ပဒုမ္မာ ကြာတို့သည်လည်း၊ ပုပ္ဖန္တိ–ပွင့်နေကုန်၏၊" ပေ၊ အထ စ ပန–လျက်၊ အယံ တပေါဒါ–သည်၊ ကုထိတာ–ပွက်ပွက်ရှုသည်၊ ဝါ–ပြင်းစွာပူသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သန္ဒတိ–၏၊ ပေ၊ ဒ္ဒိန္ဒံ–ကုန်သော၊ မဟာနိရယာနံ–လောဟကုန္ဓိ ငရဲကြီးတို့၏၊ အန္ဓ ရိကာယ–အကြားဖြင့်၊ အာဂစ္ဆတိ–လာရ၏၊ တေန–ကြောင့်၊ အယံ တပေါဒါ ကုထိတာ (ဟုတ္တာ) သန္ဒတိ၊ ပေ။

မာဂဓော–မာဂဓတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော–များသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရော–ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ–သည်၊ လိစ္ဆဝိဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သင်္ဂါမေ–စစ်တိုက်လတ်သော်၊ ပဘဏ္ဍေ–စစ်တပ် ပျက်သည်၊ ဝါ–စစ်ရှုံးသည်၊ အယောသိ–ပြီ၊ အထ–၌၊ ရာဇာ–သည်။ ပစ္ဆာ–နောက်မှ၊ သေနံ–စစ်တပ်ကို၊ သင်္ကိုတ္ဝာ–စုရုံး၍၊ လိစ္ဆဝယော–တို့ကို၊ ပရာဇေသိ၊ ရှုံးစေပြီ၊ သင်္ဂါမေ စ–စစ်မြေပြင်၌လည်း၊ နိန္ဒိ–နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြောင်းစည်သည်၊ ဝါ–အောင်စည်သည်၊ စရတိ–လှည့်လည်၏၊ (ကိ၊) "ရညာ–သည်၊ လိစ္ဆဝိ–တို့ကို၊ ပဘဏ္ဍေ–ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ–နှိမ်နှင်းအပ်ကုန်ပြီ၊" ဣတိ–ဤသို့ လှည့်လည်၏၊ ပေ၊ ရာဇာ–ကို၊ လိစ္ဆဝိဟိ–တို့သည်၊ ပဘဏ္ဍေ–ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ပေ၊ သစ္ခံ–မှန်သော စကားကို၊ အာဟ–ပြီ။

---

[1] ၁ –အဇ္ဈောဒကော –စသည် –ဌ၊ ၅။

၂၃၂။ "ဣဒ-ယနေ့၊ အဟံ-သည်၊ သပ္ပိနိကာယ-သပ္ပိနိကာမည်သော၊ နဒီယာ-၏၊ တီရေ-၌၊ အာနေဉ္ဇ ° -တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ သမာဓိ-သမာဓိသို့၊ ဝါ-ကို၊ (စတုတ္ထဈာန် သမာဓိသို့၊) သမာပန္နော-ကောင်းစွာ ရောက်စဉ်၊ ဝါ-ဝင်စားစဉ်၊ နာဂါနံ-ဆင်တို့၏၊ (သဒ္ဒံ-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဥဒ္ဓရန္တာနံ ကရောန္တာနံ-တို့၌ စပ်၊) ဩဂယှ-ရောသို့ဆင်းပြီး၍၊ ဥဒ္ဓရန္တာနံ-ရေမှတက်လာကုန်လတ်သော်၊ ကောဠံ-ကြိုးကြာသံကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်စဉ်၊ သဒ္ဒံ-ကို၊ အဿောသိ-ကြားရပြီ၊" ဟု၊ သော သမာဓိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ သော စ ခေါ-ထိုသမာဓိသည်လည်း၊ အပရိသုဒ္ဓေါ-မစင်ကြယ်၊ ဟု။

အာယသ္မာ သောဘိတော-သည်၊ ဟု၊ ပဠုကပ္ပသတာနိ-ငါးရာသော ကမ္ဗာတို့ကို၊ (မဟာကပ်ငါးရာတို့ကို၊) အနုဿရာမိ-အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဟု၊ သောဘိတသ-၏၊ သော-ဤ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဤ အောက်မေ့အပ်သော ဘဝသည်၊ အတ္ထိ၊ သာ စ ခေါ[1] -ထိုဘဝသည်လည်း၊ ဧကာယေဝ-တစ်ခုတည်းသာဖြစ်သော၊ ဇာတိ-အခြားမဲ့ဘဝတည်း၊ ဟု။

စတုတ္ထပါရာဇိက် သမတ္တံ။

၂၃၃။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။

ပါရာဇိက်-သည်၊ နိဋ္ဌိတ်-ပြီးပြီ။

တသ-ထို ပါရာဇိကဏ်၏၊ ဥဒ္ဒါနံ-ဥဒ္ဒါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကား၊) မေထုန-မေထုနသိက္ခာပုဒ်၊ ဟု၊ ဥတ္တာရိ-ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့သည်၊ ဆေဒ္ဓဝတ္ထု-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်းပြတ်ခြင်း၏ အဓိကြောင်းတို့တည်း၊ အသံသယာ-မယုံမှားအပ်, မမှားထိုက်ကုန်၊ (ပြတ်လေသလား, မပြတ်လားဟု မယုံမှားထိုက်ကုန်၊) ဣတိ-ဖွဲ့သုဒ္ဓါန အပြီးတည်း။

ပါရာဇိကကဏ္ဍံ-ပါရာဇိကအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတ်-ပြီးပြီ။

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁ -အာနေဉ္ဇ၊ -၄၈၄။ နာဂါနံ -စသည်၊ -၄၈၅။
၂. -သာ စ ခေါ -စသည်၊ -၄၈၆။

၂။ သံယာဒိသေသကဏ္ဍ

၁။ သုက္ကရိသင်္ခေါသိက္ခာပဒ

၁၅၁။ အာယသ္မန္တော–အရှင်တို့၊ တေရသ–တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ သံယာဒိသေသာ၊–သံယာဒိသေသ် မည်ကုန်သော၊ ဣမေ ခေါ ပန မှော–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဒေသံ–သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ–ရောက်ကုန်၏။

၂၃၄။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ သေယျသကော ဟတ္ထေန ဥပဇ္ဈာ–မိတ္တာ အသုစိ မောစေသိ၊– အနိယမဝါက္ကျ၊] တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သာဝတ္ထိယံ–၌၊ ဝါ–၏ အနီးဖြစ်သော၊ ဇေတဝနေ–ဇေတဝန် မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကသေ–၏၊ အာရာမေ–အရံ၌၊ ဝါ–ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟာရတိ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန–၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့အနီး ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) အာယသ္မာ သေယျသကော–အရှင်သေယျသကသည်၊ အနဘိရတော–မမွေ့မလျော်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ သော–ထို အရှင်သေယျသကသည်၊ တေန–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မလျော်တဲ့ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်နေရခြင်းကြောင့်၊) ကိသော၊ ပေ၊ ဓမနိသန္ထတဂတ္ထော၊ [စာပုဒ် ၃၇–၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] အာယသ္မာ ဥဒါယီ–အရှင် ကာဠုဒါယီသည်၊ ပေ၊ "ကစ္စိ–နည်း၊ တွံ–သည်၊ အနဘိရတော (ဟုတ္တာ)၊ ဗြဟ္မစရိယံ–ကို၊ စရသိနော–ကျင့်နေရသလော၊" ဣတိ–ပြီ၊ ["နော"သည် နု–နှင့် အနက်တူ ပုစ္ဆာဝါစက–နိပါတ်]၊ ပေ၊ ယာဝဒတ္ထံ–အကြင် အကြင် အလိုအတိုင်း၊ ဝါ–အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဥ္ဇ–စားပါ၊ [သုပ–အိပ်ပါ၊ နှာယ–ရေချိုးပါ]၊ ပေ၊ "နှာယိတ္တာ–ရေချိုးပြီး၍၊ ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ တေ–၏၊ အနဘိရတိ–မမွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣဂေါ–သည်၊ စိတ္တံ–ကို၊ အနုဒ္ဓံသေတိ–ဖျက်ဆီး၏၊ တဒါ–၌၊ ဟတ္ထေန–လက်ဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာမိတ္တာ–လုံ့လပြု၍၊ အသုစိ–သုက်ကို၊ မောစေဟိ–လွှတ်စေပါ၊" ဣတိ–ဤသို့နည်းပေးပြီ၊ အာဝုသော၊ ကိံ–အဘယ်သို့နည်း၊ (ဘယ်လိုလဲ၊) ဧဝရူပံ–ဤသို့ သဘောရှိသောအမှုကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ ကပ္ပတိ နု ခေါ–အပ်ပါသလား၊ ဣတိ–မေးပြီ၊ အာဝုသော၊ အာမ–အင်း (အပ်၏)၊ အဟမ္ပိ–ငါလဲပဲ။ ဧဝံ–သို့၊ ကရောမိ–၏၊ ပေ။

ဘုဥ္ဇ–ပြီ၊ ပေ၊ မောဟေသိ–ပြီ၊ ပေ၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဝဏ္ဏော၊ [စာပိုဒ် ၃၈ စ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] အာဝုသော သေယျသက တွံ၊ ကိံ ဘောသနံ–အဘယ်ဆေးကို၊

ကရောသိ နု ခေါ်-ပြုသနည်း၊ ပေ၊ (၁၅၂) နု ကရောမိ-ပါ၊ အဝိစ-စင်စစ်ကား၊ ပေ၊ ကိ-နည်း၊ တွံ-သည်၊ ယေ နေဝ ဟတ္ထေန-အကြင်လက်ဖြင့် ပင်၊ သဒ္ဓါဒေယ္ယံ-သဒ္ဓါဖြင့် လှူအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုဥ္ဇသိ-၏၊ တေနေဝ ဟတ္ထေန-ဖြင့်ပင်၊ ပေ၊ အလဒ္ဓေါ၊ ပေ၊ ဒုဗ္ဘရတာယ၊ [စာပိုဒ် ၃၈-၃၉ တို့၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၃၅။ ပဏီတဘောဇနာနိ-မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဘုဥ္ဇိတွာ-၍၊ မုဒ္ဓဿတိ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိကုန်သည်၊ အသမ္မုဋ္ဌာနာ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ကာ၊) နိဒ္ဒ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ သြက္ကမန္တိ-သက်ရောက်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ (အသုစိ-၌ စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ မုဒ္ဓဿတိနံ-ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အသမ္မုဋ္ဌာနာနံ-ဖြစ်၍၊ နိဒ္ဒ-သို့၊ သြက္ကမန္တာနံ-သက်ရောက်ကုန်လတ်သော်၊ သုပိနန္တေန-အိပ်မက်၌၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-လွတ်၏၊ ပေ၊ ဟေ-ဤအိပ်မက်၌၊ စေတနာ စ-သာယာကြောင်း စေတနာသည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ လဗ္ဘတိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်၏၊ ပေ၊ သော စေတနာ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သာ စ ခေါ-ထို စေတနာသည်လည်း၊ အမ္ဘောဟာရိကာ-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်၊ (တစ်နည်း) အမ္ဘောဟာရိကာ-သီလပျက်၏ဟူသော ဝေါဟာရသို့ မရောက်၊ ဝါ-မပြောပ လောက်။

၂၃၆။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၂၃၇။ သဠေတနိကာတိ-ကား၊ ဘနန္တော-လုံ့လပြုနေ၏ဟု သိလျက်၊ သဠာနန္တော[1] -သုက်ကို လွတ်စေ၏ဟု သိလျက်၊ (သုက်ကို လွတ်စေ၏ဟု လုံ့လပြုခြင်းကို သိပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ သိလျက်၊) စေစ္ဆ-မောစနသာဒ စေတနာဖြင့် ဈေးဆော်၍၊ အဘိဝိတရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ [သဠေတနိကာ-လွတ်စေလိုသော စေတနာထင်ရှားရှိသောဟု ဆိုပါ။]

သုက္ကန္တိ(ဇော)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သုက္ကာနိ-တို့သည်၊ ဒသ-ဆယ်မျိုးတို့တည်း၊ နီလ-ညိုသောသုက်လည်းကောင်း၊ [ပီတက-ဝါရွှေ၊ လောဟိတက-နီ၊ သြဒါ-ဖြူ၊ တက္ကဝဏ္ဏ-ရက်တက်ရည်အဆင်းရှိသော သုက်၊ ဒက-ရေ၊ တေလ-ဆီ၊ ဓီရ-နို့ရည်၊ ဒဓိ-နို့ခမ်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်။]

အညွှန်း။ ။ ၁-အတ္ထိ, စေတနာ, အမ္ဘောဟာရိကာ၊ -ဘာသာဋီ (တ) ၄၉၆။

၂-ဘနန္တော-စသည်၊ -၄၉၈။ သဠေတနိကာ၊ -၄၉၇။

ဝိသဋ္ဌိတိ[1] –ဟူသည်ကား၊ ဌာနာ–တည်ရာမှ၊ စာဝနာ–ရွှေ့စေခြင်းကို၊ ဝိသဋ္ဌိတိ–ဝိသဋ္ဌိဟူ၍၊ ဝါ–စွန့်လွှတ်ခြင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ သုဝိနဿ–အိပ်မက်ကို၊ ဌပေတွာ–ချန်ထား၍။

သံဃာဒိသေသောတိ–ကား၊ သံဃောဝ–သည်သာ၊ တဿာ အာပတ္တိယာ[1] ထိုအာပတ်ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုအာပတ်အတွက်၊ ပရိဝါသံ–ပရိဝါသ်ကို၊ ဒေတိ–ပေးရ၏၊ မူလာယ–အရင်းသို့၊ ပဋိကဿတိ–ငင်ရ၏၊ မာနတ္တံ–ကို၊ ဒေတိ–အဇ္ဈေတိ–အမ္ဘာန် သွင်းရ၏၊ သမ္မဟုလာ–များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ [၂–ပါး, ၃–ပါးဟူသောဂိုဏ်းကို ရည်ရွယ်သည်။] (ပရိဝါသံ၊) နှ (ဒေန္တိ)–မပေးနိုင်ကုန်၊ (မူလာယ) နှ (ပဋိကဿန္တိ)၊ (မာနတ္တံ နှ ဒေန္တိ) (နှ အဇ္ဈေန္တိ)၊ ဧကပုဂ္ဂလော–တစ်ဝါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပရိဝါသံ) နှ (ဒေတိ)၊ ပေ၊ တေန–ကြောင့်၊ "သံဃာဒိသေသော"တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ဧတံ–ဤ သံဃာဒိသေသဟူသော အမည်သည်၊) တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿ–ထိုအာပတ်အပေါင်း၏ သာလျှင်၊ နာမကမ္မံ–ပြုအပ် မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်တည်း၊ အဓိဝစနံ–အထက်၌ တည်သော အမည်တည်း၊ တေနပိ–ကြောင့်လည်း၊ "သံဃာဒိသေသော"တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

အဗ္ဗုတ္တရူပေ–အဗ္ဗုတ္တရုပ်၌၊ မောစေတိ–လွှတ်စေ၏၊ [ဗဟိဒ္ဓါရူပေ–ဗဟိဒ္ဓရုပ်၌၊ အဗ္ဗုတ္တရဗဟိဒ္ဓါရူပေ–အဗ္ဗုတ္တ, ဗဟိဒ္ဓရုပ်နှစ်ပါး အပေါင်း၌၊] အာကာသေ–ကောင်းကင်၌၊ ကဠိ–ခါးကို၊ ကမ္မေ(ဇ)ဟာ–လူပ်စေလျက်၊ မောစေသိ–ရာဂူပတ္တမ္ဘေ–ရာဂကြောင့် အင်္ဂါတာတ်တောင့်တင်းရာ အခါ၌၊ (တစ်နည်း) ရာဂူပတ္တမ္ဘေ[2]–ရာဂကြောင့် အင်္ဂါတာတ် တောင့်တင်းနိုင်မှသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သဠာတေ–ကောင်းစွာဖြစ်လတ်သော်၊) မောစေသိ၊ [ဝစ္စ–ကျင်ကြီး၊ ပဿာဝ–ကျင်ငယ်၊ ဝါတ–လေ၊] (၁၅၄) ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာဒဋ္ဌူပတ္တမ္ဘေ–ဥစ္စာလိင်္ဂပိုး၏ ကိုက်ခြင်းကြောင့် အင်္ဂါတာတ် တောင့်တင်းနိုင်မှာရာ အခါ၌၊ [တစ်နည်းလည်းပေးပါ။] ပေ၊ အာရောဂျတ္ထာယ–အနာရောဂါ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ (ကျန်းမာခြင်း၏ အကျိုးငှာ၊) [သုဒ–ချမ်းသာ၊ ဘောသစ္ဆ–ဆေး၊ ဒါန–အလှူ၊ ပုညေ– ကောင်းမှု၊ ယညေ–ယဇ်၊ (ကောင်းမှု၊) [မန္တန်မှတ်ဆိုခြင်း ပိုးငယ်ကလေး များအား အစာကျွေးသောအနေဖြင့် သုက်လွှတ်စေခြင်းကို "ယဇ်"ဟု ခေါ်သည်၊ သဂ္ဂ–နတ်ပြည်၊ ဒိဋ္ဌ–မျိုးဆွေ၊

အညွှန်း။ ။ ၁–ဝိသဋ္ဌိ၊ –၄၉၈။

၂–တဿာဝ အာပတ္တိယာ–သည်၊ –၅၁၀၊

၃–ရာဂူပတ္တမ္ဘေ–သည်၊ –၅၁၂။ ၅၁၃။ ၅၁၄။

ဝိမ်သ– စုံစမ်းခြင်း၊] ဒဝတ္ထာယ–မြှူးထူး ပျော်ပါးခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပေ၊ နိုလ်°–ညှိသောသုက်ကို၊ ပေ။

၂၃၉။ အစ္ဆတ္တရူပေတိ–ကား၊ အစ္ဆတ္တံ–မိမိ၏၊ ဝါ–မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော၊ ဥပါဒိန္နေ–ဥပါဒိန္နဖြစ်သော၊ (လက်စသော ဥပါဒိန္နဖြစ်သော၊) ရူပေ–ရူပ်၌၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပေတိ–ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ–၌။ ဥပါဒိန္နေ ဝါ–ဥပါဒိန္နမူလည်းဖြစ်သော၊ (သူတစ်ပါး၏ လက်စသော ဥပါဒိန္နမူလည်း ဖြစ်သော၊) အနုပါဒိန္နေ ဝါ–အနုပါဒိန္နမူလည်း ဖြစ်သော၊ (သံကောက်ပေါက် စသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊) (ရူပေ မောစေတိ)၊ ပေ၊ တဒုဘယေ–ထို နှစ်ပါးစုံ၌။

အာကာသေ–၌၊ ဝါယမန္တဿ–လုံ့လပြုစဉ်၊ ဝါ–လှုပ်စေစဉ်၊ အဂ်ဟာတံ–သည်၊ ကမ္မနိယံ–သုက္ကရိသင်္ခါအမှု၌ ခံ့သည်၊ ဝါ–သုက်ကိုလွတ် စေကြောင်း လုံ့လပြုမှု၌ ခံ့သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ရာဂေန–သည်၊ ဝိဠိတသ–နှိပ်စက်အပ်သူ၏၊ ပေ၊ ဥစ္စာလိင်္ગပါဏကဒ္ဒေန[1] –ဥစ္စာလိင်္ગဝိုး၏ ကိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ပေ။

၂၃၉။ အရောဂါ–ရောဂါမရှိသူသည်၊ ဘဝိဿာမိ–ဖြစ်လိမ့်မည်။

သုခံ–သော၊ ဝေဒနံ–ကို၊ ဥပ္ပာဒေဿာမိ–ဖြစ်စေမည်။

ဘောဿန္ခံ–သည်၊ ဘဝိဿတိ–လိမ့်မည်၊ ပေ။

ယည်–ကို၊ ယဒိဿာမိ–ပူဇော်မည်၊ ပေ။

ဒိန်–သည်၊ ဘဝိဿတိ–လိမ့်မည်၊ [ဤသို့ရည်ရွယ်၍ လွတ်စေသည်ဟု ဆိုလိုသည်၊] (၁၅၅) နိုလ်–ညှိသောသုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်လော၊ ပေ၊ သပ္ပိဝဏ္ဏံ–ထောပတ်အဆင်းရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ (မောစေတိ။)

ဓိဘာဝိယာယော–မြှူးထူးပျော်ပါးခြင်း၌ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) မောစေတိ။

၂၄၀။ အစ္ဆတ္တရူပေ–၌၊ ဓစေတေတိ–စေ့ဆော်အုံ့၊ ဥပဏ္ဍမတိ–လုံ့လပြုအုံ့၊ မုစ္စတိ–လွတ်အုံ့၊ သံယာဒိသေသသ–သံယာဒိသေသ် အာပတ်သို့၊

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁–နိုလ်၊ –ဘာသာဋီ (တ) ၅၁၇။
၂–ဥစ္စာလိင်္ગပါဏကဒ္ဒေန၊ –၅၁၄။
ယည် ယဒိဿာမိ၊ –၅၁၅။

အဓွာ။ ။ ဓတ္ထာစက်, ဓဒ္ဓစက်တို့ကို ဘာသာဋီ (တ) ၅၁၈–၌ ကြည့်ပါ။

အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) တစ်နည်း၊ ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊ အမ္ဗုတ္ထရုပေ–၌။ စေတေတိ–၏၊ ဥပက္ကမတိ–၏၊ မုစ္စတိ–၏၊ (တဿ–ထိုရဟန်း၏၊) သံဃာဒိသေသဿ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ။

နိလံ–ညိုသောသုက်ကို၊ စေတေတိ–အံ့၊ ပေ၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ–လွယ်ပြီ။]

သုဒ္ဓိကံ–သုဒ္ဓိကနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ စာပုဒ် ၂၄ခ–အထိ အနုက်လွယ်ပြီ။

ဓိသကစက္ကံ့ နိဋ္ဌိတံ။

၂၄ခ။ နိလံ ° –ညိုသော သုက်ကို၊ မောစေဿာမိ–လွတ်စေမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ စေတေတိ–အံ့၊ ဥပက္ကမတိ–အံ့၊ ဖီတက်–ရွှေသောသုက်သည်၊ မုစ္စတိ–လွတ်အံ့၊ ပေ။

ကုဋ္ဌိစက္ကံ့ ¹ –ကုဋ္ဌိစက်သည်၊ (ဝမ်းဘက်လှည့်သောစက်သည်၊) နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၂၅ခ။ ဝိဋ္ဌိစက္ကဿ–ဝိဋ္ဌိစက်၏၊ (ကျောဘက်လှည့်သော စက်၏၊) ပဌမံ–သော၊ ဂမနံ–အသွားသည်၊ ဝါ–သွားပုံနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

အမှာ။ ။ အစဉ်အတိုင်း ရှေ့သို့ စက်လှည့်ခြင်းသည် ကုဋ္ဌိစက်၊ နောက်သို့ ပြန်၍ စက်လှည့်ခြင်းသည် ဝိဋ္ဌိစက်၊ [၂၅ခ–မှ ၂၆ခ– အထိ အနုက်လွယ်ပြီ။]

၂၆ခ။ စေတေတိစသည် လွယ်ပြီ။

သုဝိနဿေန–အိပ်မက်၌၊ (မောစေန္တဿ–လွတ်စေသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) နဲ့ မောစနာဓိပ္ပာယဿ–လွတ်စေခြင်း၌ အလိုမရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်သည်၊ ဝါ–အာပတ် မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ။)

* * *

အညွှန်း။ ။ ၁– နိလံ–စသည်၊ ဘာသာဋီ (ဓ) ၅၁ခ။

၂–ကုဋ္ဌိစက္ကံ့–စသည်၊ –၅၁ခ။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

သုပိနော-အိပ်မက်မက်သောရဟန်း၊ ("သုပိန်-အိပ်မက်"ဟု လည်းပေးနိုင်၏၊) [သုပိနော+ဥစ္စာရ၊ (တစ်နည်း) သုပိန်-ဥစ္စာရ] ဥစ္စာ-ကျင်ကြီး၊ ပဿာဝေါ-ကျင်ငယ်၊ ဥဏ္ဏောဒကေန စ-ရေနွေးနှင့် တကွလည်း၊ ဝိတက္ကော-ကြံစည်ခြင်း၊ ဘောသဒ္ဒ-ဆေး၊ ကဏ္ဏုဝုံ-အယားဖျောက်ခြင်း၊ မဂ္ဂေါ-လမ်း၊ ဝတ္ထိ-အင်္ဂါစာတ်ဖျားဝယ် ကျင်ငယ်ထွက်ရာအရပ်၊ ဇန္ဃာဃရံ-ဇရုံးအိမ်၊ (ချွေးအောင်းစရာအိမ်၊) ဥပဏ္ဏမော-လုံ့လပြုခြင်း။

သာမဏေရော စ-သာမဏေ၊ သုဏ္ဍော စ-အိပ်ပျော်သော သာမဏော၊ ဥဋ္ဌမုဋ္ဌိနာ-ပေါင်, လက်ဆုပ်ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌယိ-ညှပ်ပြီ၊ အာကာသေ-၌၊ ထမ္ဘေ-ဆန့်တန်းခြင်း၊ နိမ္ဗာယိ-စူးနိုက်စွာ ကြည့်ပြီ၊ ဆိဒ္ဒ-အပေါက်၊ ကဇ္ဇေန-သစ်သားဖြင့်၊ ဃဋ္ဋယိ-ထိနိုက်ပြီ။

သောတော-ရေအယဉ်၊ ဥဒဇ္ဇလ-ရေနှင့်ရောသောညွန်၊ ဓာဝံ-ပြေးသော ရဟန်း၊ ပုပ္ဖာဝလိယံ-ပုပ္ပာဝလိကစားနည်း၊ ပေါက္ခရံ-ကြာ၊ ဝါလုကာ-သဲ၊ ကဒ္ဒမ-ညွန်၊ ဥသေဏာ (ဥသေကာ)-ရေလောင်းခြင်း၊ သယနံ-အိပ်ရာ၊ အဝုံဌေန စ-ခြေမနှင့်စပ်သော ဝတ္ထု၊ ဣတိ-ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာအပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု

(၁၆၆) ၂၆၃။ သုပိနန္တေန[1] -အိပ်မက်၌၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စိ-လွတ်ပြီ၊ ပေ၊ သုပိနန္တေန-၌၊ (မောစေန္တသ-လွတ်စေသော ရဟန်း၊) အနာပတ္တိ။

ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဥစ္စာရံ-ကျင်ကြီးကို၊ ကရောန္တသ-ပြုစဉ်၊ ပဿာဝံ-ကျင်ငယ်ကို၊ ကာမဝိတက္ကံ-ကာမဝိတက်ကို၊ (ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံကို၊) ဝိတက္ကေန္တသ-ကြံစည်စဉ်၊ ဥဏ္ဏောဒကေန-ရေနွေးဖြင့်၊ နှာယန္တသ-ရေချိုးစဉ်၊ မောစနာဓိပ္ပာယသ-လွတ်စေခြင်းငှါ ဖြစ်သောအလိုရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဥဏ္ဏောဒကေန-ဖြင့်၊ နှာယန္တသ-စဉ်၊ အင်္ဂါတော-၌၊ ဝဏ္ဏော-အနာသည်၊

အညွှန်း။ ။ ၁-သုပိနန္တေန။ ။သုပိနန္တေန-အိပ်မက်ကြောင့်၊ ယသ-အကြင် ရဟန်း၏၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ၊ တသ-၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဘာသာဋီ(တ)၅၂၇၊ ဤသို့ အကျယ်ပေးပါ၊ လွယ်ကူအောင်ပေးထားသည်။

ဟောတိ၊ ဘောသမ္ဘေန-ဖြင့်၊ အာလိမ္ပေန္တိ သေ-လိမ်းစဉ်၊ အဏ္ဍံ-လိင်ဥကို၊ ကဏ္ဍာဝေန္တိ သေ-အယား ဖျောက်စဉ်။

၂၆၄။ ။ မဂ္ဂံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ သေ-စဉ်၊ ဝတ္ထိ[1] -အင်္ဂါတတ်ဖျားဝယ် ကျင်ငယ်ထွက်ရာ အရပ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဒန္တာဃရေ-၌၊ ဥဒရဝဋ္ဋိ-ဝမ်းပျဉ်းကို၊ (ဝမ်းဗိုက်ကို၊) တာပေန္တိ သေ-မီးဖြင့် ပူစေစဉ်၊ (မီးကင်စဉ်၊) ဥပဏ္ဍာယသေ-၏၊ ဝိဋ္ဌိပရိကမ္မံ-ကျောက်ကုန်း၌ အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သောအမှုကို၊ ဝါ-ကျောက်ကုန်း၌ ချေးတွန်းမှုကို၊ ကရောန္တိ သေ။

၂၆၅။ ။ ဥဒကံ-ပေါင်ကို၊ ယဇ္ဇာပေန္တိ သေ-ထိနိုက်စေစဉ်၊ အာဝုသော သာမဏေရ၊ ဟေ-လာပါ၊ တွံ-သည်၊ မေ-၏၊ အင်္ဂါတံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ကိုင်ပါ၊ သုတ္တသေ-အိပ်ပျော်နေသော၊ သာမဏေရသေ-၏၊ အင်္ဂါတံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ကိုင်ပြီ။

၂၆၆။ ။ မောစနာဓိပ္ပာယသေ-ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဥဒကဟေ-ပေါင်တို့ဖြင့်၊ အင်္ဂါတံ-ကို၊ ဝိဇ္ဇေန္တိ သေ-ညှပ်စဉ်၊ မုဒ္ဓနာ၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်၊ အာကာသေ-၌။ ကဏ္ဍံ၊ ခါးကို၊ ဂမ္ဗေန္တိ သေ-လှုပ်စေစဉ်၊ ကာယံ-ကို၊ ထဇ္ဇေန္တိ သေ-တောင့်စေစဉ်၊ ဝါ-ဆန့်တန်းစဉ်၊ သာရတ္ထော-လွန်စွာတပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) မာတုဂါမသေ-၏၊ အင်္ဂါတံ-ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယိ-စူးစိုက်စွာကြည့်ပြီ၊ ပေ၊ သာရတ္ထောနု-လွန်စွာတပ်မက်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ပေ၊ နု ဥပနိဇ္ဈာယိတမ္ပိ-စူးစူးစိုက်စုက် မကြည့်ထိုက်၊ ပေ။

၂၆၇။ ။ တာဒ္ဒိန္ဒ-သံကောက်ပေါက်သို့၊ (သော့ပေါက်စသည်သို့၊) အင်္ဂါတံ-ကို၊ ပဝေသေန္တိ သေ-ဝင်စေလတ်သော်၊ ဝါ-သွင်းလတ်သော်၊ ကဋ္ဌေန-သစ်သားဖြင့်၊ အင်္ဂါတံ-ကို၊ ယဇ္ဇေန္တိ သေ-ထိနိုက်စေစဉ်၊ ပဋ္ဌိသောတော-ရေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ်၌၊ ဝါ-ရေဆန်၌၊ နာဟယန္တိ သေ-ရေချိုးစဉ်၊ ဥဒဇ္ဇလိ[2] -ရေနှင့်ရောသော ညွှန်ကို၊ ဝါ-ရေရှိသောညွှန်ကို၊ ကိဉ္စန္တိ သေ-ကစားစဉ်၊ ဥဒကေ-၌၊ ဓာဝန္တိ သေ-ပြေးစဉ်၊ ပုပ္ဖာဝလိယံ-ပုပ္ပာဝလိ ကစားနည်းကို၊ ကိဉ္စန္တိ သေ-ကစားစဉ်၊ [ကမ်းပါးပြတ် ညွှန်ပေါ်၌ ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို ဆန့်တန်း၍ ထိုင်လျက် အောက်သို့လျှောချသော ကစားနည်း။]

အညွှန်း။ ။ ၁-ဝတ္ထိ၊ ၅၂၉။
၂-ဥဒဇ္ဇလိ၊ ၅၃၀။ ပုပ္ပာဝလိယံ၊ ၅၃၀။

(၁၇၁) ၂၆ခု။ ။ ပေါက္ခရဝနေ–ကြာတောဘ၌၊ ဝါလိက်–သဲသို့၊ အင်္ဂါတတ်–ကို၊ ပဝေသေန္တသ–သွင်းစဉ်၊ (တစ်နည်း)၊ ဝါလိက် ° –၌၊ အင်္ဂါတတ်–ကို၊ ပဝေသေန္တသ၊ ကဒ္ဒမ်–ညွန်သို့၊ ဥဒကေန–ဖြင့်၊ အင်္ဂါတတ်–ကို၊ သြသိဉ္စန္တသ–သွန်လောင်းစဉ်၊ သယနေ–အိပ်ရာ၌၊ အင်္ဂါတတ်–ကို၊ ရှေန္တသ–ထိခိုက်စေစဉ်၊ အဂ္ဂေန–ခြေမဖြင့်။

ပဌမ–ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ သုက္ကရိသဒ္ဓိသိက္ခာပဒ–သည်။
နိဋ္ဌိတ်–ပြီးပြီ။

၂–ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်

၂၆ခု။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယီ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं ကာယသံသဂ္ဂं သမာပဇ္ဇိ–အနိယမဝါက္ယ၊] ယေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ အရညေ–တောကျောင်း၌၊ ဝိဟရတိ၊ တဿ အာယသ္မတော–၏၊ ဝိဟာရော–သည်၊ အဘိရူယော၊ ယေ၊ မဇ္ဈေဂဠော–အလယ်၌ အခန်းရှိသည်၊ သမန္တာ ပရိယာဝါရော–ပတ်ဝန်းကျင်၌ တန်ဆောင်းဝန်း အကာအရံရှိသည်၊ ယောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတ္ခံ–ကို၊ ဘိသိဒိမ္ဘောဟနံ–ကို။ သုပညတ္တံ[1] –ကောင်းစွာ ခင်း ထားအပ်ပြီ၊ ပါနီယံ–သောက်ရေကို၊ ပရိဘောဇနီယံ–သုံးရေကို၊ သုပဋိတံ–ကောင်းစွာ တည်ထားအပ်ပြီ၊ ပရိဝေဏံ–ရိုဝက်ကို၊ သုသမ္မဋ္ဌံ–ကောင်းစွာ တံမြက်လှည်း အပ်ပြီ၊ ဗဟူမနုဿာ၊ အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ–၏၊ ဝိဟာရပေက္ခကာ–ကျောင်းကို ကြည့်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အာဂန္တွာ၊ အညတရော–တစ်ယောက်သော၊ ဗြာဟ္မဏောပိ–သည်လည်း၊ သပဇာပတိကော–ဇနီးနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယေ၊ "မယံ၊ ဘောတော ဥဒါယိဿ–အရှင်ဥဒါယီ၏၊ ဝိဟာရံ–ကို။ ပဏ္ဍိတုံ–ကြည့်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမ–အလိုရှိ ပါကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၏၊ ဗြာဟ္မဏာ၊ တေန ဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်၊) ပေက္ခဿု–ကြည့်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ အဝါပုရဏံ–သံကောက်ကို၊ အာဒါယ–ယူ၍၊ ယဋ္ဌိကံ–မင်းတုပ်ကို၊ ဥဿိဿေတွာ–မွှင့်လွှစ်၍၊ ကဝါဋံ–တံခါးရွက်ကို၊ ပဏာမေတွာ–တွန်း၍၊ (တစ်ဖက်သို့ ညွှတ်စေ၍၊) ဝိဟာရံ–သို့၊ ပါဝိသိ–ဝင်ပြီ၊ ယေ၊ ဝိဋ္ဌိတော–နောက်၌၊ ဝါ–နောက်က၊ ယေ၊

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁–ဝါလိက်၊ –၅၃၀။
၂–သုပညတ္တံ၊ –၅၃၂။

ကေစ္ဆေ–တဏ္ဍိုကုန်သော၊ ဝါတပါနေ[1] –လေသောက် ပြုတင်းတို့ကို၊ ဝိဝရန္တော–ဖွင့်လျက်၊ ကေစ္ဆေ ဝါတပါနေ၊ ထကေန္တော–ပိတ်လျက်၊ ဂဏ္ဌိ–အခန်းကို၊ အနုပရိဂန္တွာ–အစဉ်အားဖြင့် လှည့်သွား၍၊ ပိဋ္ဌိတော–မှ၊ အာဂန္တွာ–၍၊ တဿ ဗြာဟ္မဏိယာ–ထိုဗြာဟ္မဏီ၏၊ (ထို ပုဏ္ဏားမ၏၊) အင်္ဂမင်္ဂါနိ–အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ပရာမသိ–သုံးသပ်ပြီ၊ ဃ၊ ဝဠိသမ္ဘောဒိတ္တာ–အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်၍၊ အဂမာသိ–သွားပြီ၊ အထ ခေါ–၌၊ သော ဗြာဟ္မဏော–သည်၊ အတ္တမနော–မိမိစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ–နှစ်သက်၊ ဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အတ္တမနဝါစံ–မိမိစိတ်ရှိသူ၏ စကားကို၊ ဝါ–ဝမ်းမြောက်ကြောင်း စကားကို၊ နိစ္ဆာရေသိ–မြွက်ဆိုပြီ၊ ["ထွက်လေ၊ စေပြီ" ဟု သဒ္ဒတ္ထ–ဖြစ်၏။] (ကိ၊) "ယေ ဣမေ–အကြင် ရဟန်းတော်တို့သည်၊ ဝေရုဝေ–ဤသို့ သဘောရှိသော၊ အရညေ–တောအရှောင်း၌၊ ဝိဟရန္တိ၊ သက္ကပုတ္တိယာ–သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သမဏာ–တို့သည်၊ ဥဒ္ဓာရာ–မွန်မြတ်ပါလေကုန်စွ၊ ယော–အကြင် ဥဒါယီသည်၊ ဃ၊ ဝိဟရတိ၊ ဘဝမ္ပိ ဥဒါယီ–အရှင်ဥဒါယီသည်လည်း၊ ဥဒ္ဓာရော–စွ၊" ဣတိ–ဤသို့ မြွက်ဆိုပြီ။

ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တေ–ပြောအပ်သော်၊ ဃ၊ "တဿ–ထို ဥဒါယီ၏၊ ဥဒ္ဓာရတ္တာတာ–မွန်မြတ်သော စိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ကုတော–အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ တွံ–သည်၊ မေ–ကျွန်မ၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ–တို့ကို၊ ပရာမသိယထေဝ–သုံးသပ်သကဲ့သို့ပင်၊ ဧဝမေဝ–ပင်၊ သမဏော ဥဒါယီ–သည်၊ မေ–၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ–တို့ကို၊ ပရာမသိ–ပြီ"၊ ဃ၊ အဝဂတာ ဣမေ, ဗြဟ္မဏာ၊ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၈၈–၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ကထံ ဟိ–ကြောင့်၊ သမဏော ဥဒါယီ–သည်၊ မမ–၏၊ ဘရိယာယ–ဇနီး၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ–တို့ကို၊ ပရာမသိ၊ သတိ နာမ–သုံးသပ်ရသနည်း၊ (သုံးသပ်ပါလိမ့်၊) ကုလိတ္ထိဟိ[2] –အမျိုးသမီး, အိမ်ရှင်မကြီးတို့သည်၊ ကုလဓီတာဟိ–ယောကျ်ားရပြီး, အမျိုးသမီးကြီးတို့သည်၊ ကုလကုမာရိဟိ–အမျိုးသမီး အဖျိုစင်တို့သည်၊ ကုလသုဏှာဟိ–အမျိုး၏ ချွေးမတို့သည်၊ ကုလဒါသီဟိ–အမျိုး၏ ကျွန်မတို့သည်၊ အာရာမံ ဝါ–အရံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ ဝါ–သို့သော်လည်းကောင်း။ ဂန္တုံ–ဌာ၊ နဟိ သက္ကာ–မပြစ်နိုင်၊ ကုလိတ္ထိယော–တို့သည်၊ ဃ၊ သစေ ဂဏ္ဍေယျုံ–အကယ်၍ သွားကုန်အံ့၊ တာဝိ–ထိုအမျိုးသမီးတို့ကိုလည်း၊ သက္ကပုတ္တိယာ–

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁–ဝါတဝါနေ–စသည်၊ –၅၃၂။
၂–ကုလိတ္ထိဟိ–စသည်၊ –၅၃၂။ –၅၃၃။

ကုန်သော၊ သမဏာ–တို့သည်၊ ဒုသေယျုံ–ဖျက်ဆီးကုန်ရာ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေ၏။

ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဥဒ္ဓာယန္တ သေ–ကဲ့ရဲ့သော၊ ခိယျန္တ သေ–ရှုတ်ချသော၊ ဝိပါစေန္တ သေ–အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်သော၊ တာသေ ဗြာဟ္မဏာသေ–၏ (စကားကို)၊ အသေသာသုံ–ကြားရကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဝိပါစေန္တိ၊ [စာဝိဒ်နံပါတ် ၈၈–၌ အကျယ် ရေးခဲ့ပြီ၊] ကထံ ဟိ–အဘယ်ကြောင့်၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं၊ ကာယသံသဂ္ဂံ–ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်းသို့၊ (ခန္ဓာကိုယ်ချင်း ရောနှောခြင်းသို့၊) သမာပန္နိသေတိ နာမ–ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ပါလိမ့် မလဲ၊) ပေ။

၂၇၀။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၂၇၁။ သြတိဏ္ဏော[1] နာမ–မည်သည်၊ သာရဏ္ဍော–လွန်စွာတပ်မက်သူတည်း၊ အပေက္ခဝါ–ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ရှင်ခြင်းရှိသူတည်း၊ ပဋိပဒ္ဓစိတ္တော–ရာဂဖြင့် စပ်ဖွဲ့သောစိတ် ရှိသူတည်း၊ [သြတိဏ္ဏော–ရာဂဘီလူး ဝင်ပူးသက်ရောက်အပ်သည်၊ ဝါ–ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဟု ပေးပါ]

ဝိပရိဏတန္တိ(ဇ္ဇ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ရတ္တာမိ–ရာဂဖြင့် တပ်မက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ စိတ္တံ–သည်၊ ဝိပရိဏတံ–ဝိပရိဏတမည်၏၊ (တစ်နည်း) ရတ္တံ–သော၊ စိတ္တာမိ–သည်လည်း၊ ဝိပရိဏတံ–၏၊ [ဒုဋ္ဌံ–ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ မူဠှံ–မောဟဖြင့်တွေဝေသော၊] အပိ စ–စင်စစ်ကား၊ ရတ္တံ–သော၊ စိတ္တံ–ကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ–ဤ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဝိပရိဏတန္တိ–ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ–အလိုရှိအပ်၏၊ [ဝိပရိဏတောနု[2] – ပင်ကိုသဘောကို စွန့်၍ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ–ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲသော၊ စိတ္တေန–ဖြင့် ဟု ဆိုပါ။]

မာတုဂါမော နာမ–မည်သည်၊ မနုဿိတ္ထီ–လူမိန်းမတည်း၊ ယက္ခီ–ဘီလူးမသည်၊ နု–မဟုတ်၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၌အလိုရှိအပ်သော မာတုဂါမ မဟုတ်၊] ပေတီ–ပြိတ္တာမသည်၊ နု–မဟုတ်၊ တိရစ္ဆာနဂတာ–တိရစ္ဆာန်မ သည်၊ နု–မဟုတ်၊ အန္ဓ မသော–အောက်၌ဖြစ်သော အဝိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ တာဒဟုဇာတာပိ–ထိုနေ့၌ မွေးဖွားသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒါရိကာ–သူငယ်မသည်၊ (မာတုဂါမော နာမ–မည်၏၊) မဟတ္တရီ–မိန်းမကြီးသည်၊ ပဓေဝ–ရှေးဦးမဆွကပင်၊ (မာတုဂါမော နာမ–မည်၏၊)

အဋ္ဌမ်း။ ။ ၁–သြတိဏ္ဏော၊ –၅၃၃။ သာရတ္တော–စသည်၊ –၅၃၄။
၂–ဝိပရိဏတ၊ –၅၃၄။

(တစ်နည်း) မဟတ္တရိ–သည်၊ ပရေဝ–မာတုဂ္ဂါမဟု ပြောဆိုဖွယ်ရာ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဧကတော–တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ–အတူတကွ၊ ဃ၊ အန္ဓာဓာရော[1]–လွမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ (စောင့်စည်းအပ်သော သီလတည်းဟူသော အဝိုင်းအခြားကို လွမ်းမိုးကျူးကျော်၍ ကျင့်ခြင်းကို၊) ဝါ–လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ဝုစ္စတိ။

ဟတ္ထော နာမ–မည်သည်၊ ကပ္ပရံ–တံတောင်ဆစ်ကို၊ ဥပါဒါယ–အစပြု၍၊ ယာဝ အဂ္ဂနခါ–လက်ဖျားတိုင်အောင် အရပ်တည်း၊ ဝေဏီ နာမ–မည်သည်၊ သုဒ္ဓကေသာ ဝါ–သက်သက်သော ဆံပင်တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ သုတ္တမိသာ ဝါ[2] –ချည်ဖြင့်ရောအပ်သော ဆံပင်တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ [မာလာမိသ–ပန်းကုံးဖြင့်ရောအပ်၊ ဟိရညမိသ–ငွေဖြင့်ရောအပ်၊ သုဝဏ္ဏ–ရွှေ၊ မုတ္တာ–ပုလဲ၊] မဏိမိသာ ဝါ–ပတ္တမြားဖြင့် ရောအပ်သော ဆံပင်တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ [ဝေဏီ–ဆံပင်အစု၊ ဆံပင်အပေါင်း၊] အဂ်နာမ–မည်သည်၊ ဟတ္ထဿ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဏိဿ–ဆံပင်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ–၍၊ အဝသေသံ–ကြွင်းသော ကိုယ်သည်၊ အင်္ဂနာမ–မည်၏။

၂၇၂။ အာမသနာ[3] –ထိရာအရပ်, မရွှေ့လတ်ဘဲ, ပြင်းစွာသုံးသပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရာမသနာ–ထိရာအရပ်, ပြောင်းရွှေ့လတ်၍, သုံးသပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သြမသနာ–အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဥမ္မသနာ–အထက်ဘက်သို့ သုံးသပ်ခြင်း၊ သြလဃ်နာ–အောက်သို့ ဆွဲချခြင်း၊ ဥလ္လဃ်နာ–အထက်သို့ ဆွဲယူခြင်း၊ အာကမုနာ–မိမိဘက်သို့ ဆွဲငင်ခြင်း၊ ပတိကမုနာ–တွန်းခြင်း၊ အဘိနိဂ္ဂဏှနာ–တင်းကျပ်စွာ ကိုင်ခြင်း၊ အဘိနိပ္ပီဠနာ–တစ်စုံတစ်ခုနှင့် ဖျစ်ညှစ်ခြင်း၊ ဂဟနံ–ကိုင်ခြင်း၊ ဆုပနံ–တို့ခြင်း (ထိခြင်း) လည်းကောင်းတည်း။

အာမသနာ နာမ–မည်သည်၊ အာမဋ္ဌမတ္တာ–ထိုဤအရပ်, မရွှေ့လတ်ဘဲ, ပြင်းစွာသုံးသပ်ခြင်းမျှတည်း၊ ဣတောစိတော စ–ဤမှဤမှလည်း၊ (ထိုမှ ဤမှလည်း–ဟု ရှေးကပေးကြ၏၊) သံစောပနာ–လှုပ်ရှားစေခြင်းတည်း၊ ဟတ္ထာ–၌၊ ဝါ–သို့၊ သြရောပနာ–သက်ရောက်စေခြင်း၊ [မိမိလက်ကို

အညွှန်း။ ။ ၁–အန္ဓာဓာရော၊ –၅၃၆။
၂–သုတ္တမိသာ–စသည်၊ –၅၃၇။
၃–အာမသနာ, ပရာမသနာ၊ –၅၄၀။ သြမသနာ, ဥမ္မသနာ, သြလဃ်နာ ဥလ္လဃ်နာ, အာကမုနာ, ပတိကမုနာ၊ –၅၄၀။
အဘိနိဂ္ဂဏှနာ, အဘိနိပ္ပီဠနာ၊ –၅၄၂။ ဂဟနံ, ဆုပနံ၊ –၅၄၂။

အောက်ဘက်သို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။] ဥဒ္ဓံ–၌၊ ဝါ–သို့၊ ဥစ္စာရဏာ–ကြွမြောက်စေခြင်းတည်း။ [မိမိ လက်ကို အထက်သို့ ကြွမြောက်စေလျက် သုံးသပ်ခြင်း။] ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ သြနမနာ–ညွှတ်စေခြင်း၊ ဥဒ္ဓံ–၌၊ ဝါ–သို့၊ ဥစ္စာရဏာ–ကြွမြောက်စေခြင်း၊ (မိန်းမ၏ကိုယ်ကို အပေါ်သို့ကြွစေခြင်း, မြှောက်ယူခြင်း။) အာဝိဇ္ဇနာ၊ မိမိဘက်သို့ ဆွဲခြင်း၊ ပတိပွဏာမနာ–တစ်ဖက်သို့ တွန်းခြင်း၊ အင်္ဂ–ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ ဂဟေတွာ–ကိုင်၍၊ နိပ္ပီဠနာ–နှိပ်ခြင်း၊ (ဖျစ်ညှစ်ခြင်း။) ဧကနဓိ–တစ်ဆုံတစ်ခုနှင့်၊ သဟ–အတူ၊ နိပ္ပီဠနာ–ခြင်း၊ ဂဟိတမတ္တံ–ကိုင်အပ်ကာမျှတည်း၊ ဝါ–ကိုင်ရုံမျှတည်း၊ ဆုပနံ နာမ–မည်သည်၊ ဖုဋ္ဌမတ္တံ–ထိအပ်ကာမျှတည်း၊ (ထိရုံ, တို့ရုံမျှတည်း။)

(၁၇၅) ၂၇၃။ ဣတ္ထိ စ–သည်လည်း၊ ဟောတိ–အုံ့၊ ဣတ္ထိသည်–မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ သာရတ္တော စ–လွန်စွာတပ်မက်သည်လည်း၊ ဟောတိ–အုံ့၊ ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ [နံ –သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်၊] ကာယေန–မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ–၏၊ ကာယံ–ကိုယ်ကို၊ (တစ်နည်း) ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ ကာယေန–ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ–၏၊ နံ ကာယံ–ထိုကိုယ်ကို၊ [ထို လက်အစ်ရှိသော ကိုယ်ကို၊] အာမသတိ–ထိရာအရပ်, မရွှေ့လတ်ဘဲ ပြင်းစွာသုံးသပ်အုံ့၊ ပရာမသတိ–ထို ဤအရပ်, ပြောင်းရွှေ့လတ်၍ သုံးသပ်အုံ့၊ သြမသတိ–အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်အုံ့၊ ဥမ္မသတိ–အထက်ဘက်သို့ သုံးသပ်အုံ့၊ သြလဃေတိ–အောက်သို့ ဆွဲချအုံ့၊ ဥလ္လဃေတိ–အထက်သို့ ဆွဲယူအုံ့၊ အာကမ္ပတိ–မိမိဘက်သို့ ဆွဲငင်အုံ့၊ ပတိကမ္ပတိ–တစ်ဖက်သို့ တွန်းအုံ့၊ (ရောက်ကတွန်းအုံ့၊) အဘိနိဂ္ဂဏှာတိ–တင်းကျပ်စွာ ကိုင်အုံ့၊ အဘိနိပ္ပီဠေတိ–တစ်ဆုံတစ်ခုနှင့် ဖိနှိပ်အုံ့၊ ဝါ–ဖျစ်ညှစ်အုံ့၊ ဂဏှာတိ–ကိုင်အုံ့၊ ဆုပတိ–တို့အုံ့၊ ပေ။

ဣတ္ထိ စ–သည်လည်း၊ ဟောတိ–အုံ့၊ ဆေဒတိကော[1] –ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ ဝါ–ယုံမှားခြင်းရှိသူဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သာရတ္တော စ–သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ပေဏ္ဍကသည်–ပဏ္ဍုက်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ပုရိသသည်၊ ယောကျ်ားဟု အမှတ်ရှိသည်၊ တိရစ္ဆာနဂတသည်–တိရစ္ဆာန်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ [လွယ်ပြီ။]

ဧကမူလကဲ နိဋ္ဌိတံ။

အညွှန်း။ ။ ၁–နံ၊ –၅၄၀။
၂–ဆေဒတိကော၊ –၅၄၃။

၂၇၄။ ဒွေ–နစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော၊(ဟောန္တိ–ကုန်အုံ၊) ဒ္ဝိန္နံ–ကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ–တို့၌။[သတ္တမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်၊] (တစ်နည်း) ဒ္ဝိန္နံ–ကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ–တို့၏(အလေါ်၌)၊ ဣတ္ထိသညီ–သည်လည်းကောင်း၊ သာရတ္တော စ–သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ–အုံ၊) [စာဝိဒ်နုပါတ် ၂၇၇–အတိုင်းလည်း ပေးနိုင်သည်၊] ဘိက္ခုစ–သည်လည်း၊ ကာယေန–မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဒ္ဝိန္နံ ဣတ္ထိနံ–တို့၏၊ ကာယံ–ကို၊ (တစ်နည်း) ဒ္ဝိန္နံ ဣတ္ထိနံ–တို့၏၊ နံ ကာယံ–ထိုကိုယ်ကို၊ ပေ၊ ဒ္ဝိန္နံ–နစ်ချက်ကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသာနံ–တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၂၇၅။ ဣတ္ထိ စ–သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍကော စ–သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ၊) ဥဘိန္နံ–နစ်ဦးလုံးတို့၌၊ (တစ်နည်း) ဥဘိန္နံ–တို့၏ (အလေါ်၌)၊ ပေ၊ ဥဘိန္နံ–တို့၏၊ ကာယံ–ကို၊ အာမသတိ၊ ပေ၊ သံဃာဒိသေသေန–သံဃာဒိသေသ် အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋဿ–သို့၊ အာပတ္တိ၊ ပေ။

ဒုမူလကဲ နိဋ္ဌိတံ။

၂၇၆။ ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ ကာယေန–မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ–၏၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ–ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊ (အဝတ်စသည်ကို၊) ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန–ဖြင့်၊ (ရဟန်းကိုင်ထားသော ထီး, ဖိနပ်စသည်၊) ဣတ္ထိယာ–၏၊ ကာယံ–ကို၊ ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန–ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ–၏၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ–ကို၊ ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ နိဿဋ္ဌိယေန[1] –ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ (ပန်းစသည်ဖြင့်၊) ဣတ္ထိယာ–၏၊ ကာယံ–ကို၊ ဘိက္ခု စ–သည်လည်း၊ နိဿဋ္ဌိယေန–ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ–၏၊ နိဿဋ္ဌိယံ–ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုကို၊ (ပန်းစသည်ကို။)

ဘိက္ခုဆေယျာလော နိဋ္ဌိတော။

(၁၈၁) ၂၇၇။ ဣတ္ထိ စ–သည်လည်း၊ ကာယေန–မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဿ–၏၊ ကာယံ–ကို၊ ပေ၊ သေဝနာဓိပ္ပာယော[2] –ရိုဝဲခြင်းဌာ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) [ကာယသံသဂ္ဂ–အတွေ့ကို . ခံစားလိုသည်ဖြစ်၍ ဟူလို၊] ကာယေန–ဖြင့်၊ ဝါယမတိ–အားထုတ်အုံ၊ (လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြုအုံ၊) ဖဿံ–အတွေ့ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ–သိအုံ၊ (သာယာအုံ။)

၂၇၈။ ဖဿံ–ကို၊ နု စ ပဋိဝိဇာနာတိ–မသိအုံ။

အဋ္ဌန်း။ ။ ၁–နိဿဋ္ဌိယေန၊ –၅၅၂။

၂–သေဝနာဓိပ္ပာယော၊ –၅၅၃။

၁၇၉။ သေဝနာဓိပ္ပာယော–မှီဝဲခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ကာယေန–ဖြင့်၊ ဝါယမတိ–အံ့၊ ဖဿံ–ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ–အံ့။ ။ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖဿံ–ကို၊ နု စ ပဋိဝိဇာနာတိ–အံ့၊ (တစ်နည်း) ဖဿံ စ–ကိုကား၊ နု ပဋိဝိဇာနာတိ–အံ့။ ။ကာယေန–ဖြင့်၊ နု စ ဝါယမတိ–အံ့၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ–အံ့၊ ဖဿံ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ ကာယေန စ–ဖြင့်လည်း၊ နု ဝါယမတိ–အံ့၊ ဖဿံ စ–ကိုလည်း၊ နု ပတိဝိဇာနာတိ–အံ့။ ။မောက္ခာဓိပ္ပာယော၏ မိန်းမမှ လွတ်မြောက်ခြင်း၌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ။

၂၈၀။ ,အသဒ္ဓိစ္စ ၂ –သည်ကုန်ဘက္ခု စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မူ၍၊ (ဖုသန္တ သေ–မတော်တဆ ထိမိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) အသဟိယာ–သတိကင်းသဖြင့်၊ ,ဝါ–အမှတ်တမဲ့၊ (ဖုသန္တ သေ။) အဇာနန္တ သေ–မသိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ အသာဒိယန္တ သေ (အဿာဒယန္တ သေ)–သိသော်လည်း မသာယာသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ပေ။ အနာပတ္တိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဥဒ္ဒါနဂါထာ

မာတာ၊ ပေ၊ ဇာယာ–စနီး၊ ပေ၊ သုတ္တာ–အိပ်ပျော်နေသူမ၊ မတာ–သေသူမ၊, တိရစ္ဆာနာ–တိရစ္ဆာန်မ၊ ဒါရုမိတလိကာယ စ–သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၌လည်း။

သမ္ဘိဇ္ဇေ–နှိပ်စက်၍၊ ["သမ္ဘိဇ္ဇေတွာ"ဟု ဆိုလိုလျက် တွာ–ပစ္စည်း ကျေနေသည်၊] သက်မော–တံတား၊ ပေ၊ ရစ္ဆု–ကြိုး၊ ဒဏ္ဍာ–တုတ်၊ ပတ္တ–သပိတ်ဖြင့်၊ ပဏာမေသိ–တွန်းပြီ၊ ဝန္ဒေ–ရှိခိုးအ၊ ဝါယမိ–လုံ့လပြုပြီ၊ နစ္ဆုပေ–မထိမိ၊ ဣတိ–ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု

၂၈၁။ မာတုယာ–၌၊ မာတုပေမေန–အမိဟူသော ချစ်ခြင်းဖြင့်၊ အာမသိ–သုံးသပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု–ဘိက္ခု၊ သံယာဒိသေသံ–သို့၊ အနာပတ္တိ–မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဒုက္ကဋသ–သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) [ဓိတုယာ–သမီး၌၊ ဘဂိနိယာ–နှမ၌၊]

အညွှန်း။ ။၁–မောက္ခာဓိပ္ပာယ၊–၅၅၃။

၂–အသဒ္ဓိစ္စ–စသည်၊–၅၅၄။ ၅၅၅။

ပုရာဏဒုတိယိကာယ–ရှေးဦးဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မည်၏ ဝါ–စနီးဟောင်း၌ ကာယသံသဂ္ဂ–ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်းသို့၊ ဝါ–ကိုယ်လက် ရောနှောခြင်းသို့၊ သမာပန္နိ–ပြီ။

ယက္ခိနိယာ–၌၊ ပဏ္ဍကသ–ပဏ္ဍုက်၌၊ (တစ်နည်း) ပဏ္ဍကသ–၏၊ (ကိုယ်၌)။ ။သုတ္တိတ္ထိယာ–အိပ်ပျော်နေသောမိန်းမ၌။ ။မတိတ္ထိယာ–သေပြီး သောမိန်းမ၌။ ။တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ၊ တိရစ္ဆာန်မ၌။ ။ဒါရုဓီတလိကာယ[1]– သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သောမိန်းမရုပ်၌၊ (သစ်သားရုပ် မိန်းမ၌။)

၂၅၂။ သမ္ဘဟုလာ၊ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊ အညတရံ၊ ဘိက္ခုံ–ကို၊ သမ္ဗိဇ္ဇေတွာ–နှိပ်စက်၍၊ ဗာဟာပရမ္ပရာယ–လက်မောင်း အဆက်ဆက်ဖြင့်၊ အာနေသုံ–ဆောင်ယူကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သာဒိယိ–သာယာသလော၊ ပေ။

ဣတ္ထိယာ–သည်၊ အဘိရူဠှံ–တက်ရောက်အပ်သော၊ သက်မဲ–တံတား ကို၊ သာရဇ္ဇော–သည်၊ ဟုတ္တာ၊) သဠာလေသိ–လှုပ်စေပြီ၊ (လှုပ်ရှုပ်ပြီ၊) ဣတ္ထိ–ကို၊ ပဋိပထေ–ရှေးရှုဖြစ်သော ခရီး၌၊ ဝါ–ရင်ဆိုင်ခရီး၌၊ ပဿိတ္တာ– တွေ့၍၊ သာရဇ္ဇော၊ အံသကူဋေန–ပခုံးစွန်းဖြင့်၊ ပဟာရံ–ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ (တိုက်ခြင်းကို၊) အဒါသိ–ပေးပြီ၊ (ဝင်တိုက်ပြီ)။ ။ဣတ္ထိယာ–သည်၊ အဘိရူဠှံ–အပ်သော၊ ရုက္ခံ–ကို။ ။နာဝံ–ကို။ ။ဣတ္ထိယာ–သည်၊ ဂဟိတံ– ကိုင်အပ်သော၊ ရဇ္ဇုံ–ကြိုးကို၊ သာရဇ္ဇော၊ အာဝိဇ္ဇိ–ဆွဲပြီ။ ။ဒဏ္ဍံ–တုတ်ကို၊ ဣတ္ထိ–ကို၊ ပဋ္ဌေန–ဖြင့်၊ ပဏာမေသိ–တွန်းပြီ။ ။ဣတ္ထိယာ–သည်၊ ဝန္ဒန္တိယာ–ရှိခိုးစဉ်၊ သာရဇ္ဇော၊ ပါဒံ–ခြေကို၊ ဥစ္စာရေသိ–ကြွမြှောက်ပြီ၊ ("အထက်သို့ မြှောက်စေပြီ"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏)။ ။ဣတ္ထိ–ကို။ ဂယောသာမိ၊ ကိုင်မည်၊ ဝါ–ဖမ်းယူမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဝါယမိတွာ–အားထုတ်၍၊ (အားထုတ်ပါလျက်၊) နု ဆုဝိ–မထိမိ။

ဒုတိယ–နှစ်ခုမြှောက် ဖြစ်သော၊ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒ–သည်၊

နိဋ္ဌိတ–ပြီ။

အညွှန်း။ ။၁–ဒါရုဓီတလိကာယ၊–ဘာသာဋီ (ဒု)၊ ၄၆၆။

၃–ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်

၂၈၃။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယီ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ သြဘာသိ–အနိယမဝါက္ယ]၊ ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ တာ ဣတ္ထိယော–တို့ကို၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ ပေက္ခာပေတွာ–ကြည့်ရှုစေပြီး၍၊ တာသံ ဣတ္ထီနံ–တို့၏၊ ဝစ္ဆမဂ္ဂံ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒီသ [1] –ရည်ညွှန်း၍၊ ဝဏ္ဏံဝိ–ဂုဏ်ကိုလည်း၊ ဘဏတိ–ပြော၏၊ အဝဏ္ဏံဝိ–ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဘဏတိ၊ ယာစတိဝိ–မေထုန်ကို တိုက်ရိုက်လည်း တောင်း၏၊ အာယာစတိဝိ–တောင့်တလည်း တောင့်တ၏၊ ဝါ–သွယ်ဝိုက်၍လည်း တောင်း၏၊ ပုစ္ဆတိဝိ–တိုက်ရိုက်လည်း မေး၏၊ ပဋိပုစ္ဆတိဝိ–အပြေကို ရှေးရှု၍လည်း မေး၏၊ ဝါ–သွယ်ဝိုက်၍လည်း မေး၏၊ အာစိက္ခတိဝိ–မေး၍လည်း ပြောပြ၏၊ အနုသာသတိဝိ–မမေးဘဲလည်း သွန်သင်နည်းပေး၏၊ အဏ္ဏာသတိဝိ–ဆဲလည်း ဆဲ၏။

ယာ တာ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊ ဆိန္နိကာ [2] –ပြတ်သော သြတ္တပ္ပရှိကုန်၏၊ (အင်္ကြောက်အလန့် ကင်းပြတ်ကုန်၏၊) ဓုတ္တိကာ–အပျော်အပါး အကစား ကျူးကုန်၏၊ ဝါ–စည်းလဲကောက်ကျစ်ကုန်၏၊ အဟိရိကာယော–အရှက် မရှိကုန်၊ တာ–တို့သည်၊ အာယသ္မတာ ဥဒါယိနာ–နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဥဟသန္တိဝိ–ရယ်လည်း ရယ်ကြကုန်၏၊ (သာယာညင်းညင်း ရယ်လည်း ရယ်ကြကုန်၏၊) ဥဿဟန္တိဝိ၊ မြှောက်ပင့်၍လည်း ပြောကြကုန်၏၊ ဥဗ္ဗဏ္ဏန္တိဝိ–ကျယ်စွာလည်း ရယ်ကြကုန်၏၊ ဥပ္ပဏ္ဏေန္တိဝိ–ပြောင်လှောင်လည်း ပြောင်လှောင်ကြကုန်၏။

ယာ ပန တာ ဣတ္ထိယော–အကြင်မိန်းမတို့သည်ကား၊ ဟိရိဓနာ–ဟိရိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ (ရှက်စိတ်ရှိကုန်၏၊) တာ–တို့သည်၊ နိက္ခမိတ္တာ–ထွက်၍၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ ဥဗ္ဗာဟေန္တိ–ကဲ့ရဲ့စေကုန်၏၊ [အခြား ရဟန်းများ ဓိမိတို့စကားကို ကြားလျှင် အရှင်ဥဒါယီကို ကဲ့ရဲ့လောက်အောင် "ဣဒံ ဘန္တေ"စသော စကားကို ပြောကြသည်၊] (ကိ၊) "ဘန္တေ–တို့၊ ဣဒံ–ဤ အမှုသည်၊ (ဤအပြောမျိုးသည်၊) နစ္ဆန္နံ–မလျှောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ–မသင့်လျော်ပါ၊ သာမိကေနာပိ–ခင်ပွန်းကလည်း၊ မယံ–ကို့သည်၊ (နဂ္ဂေ ဣတ္ထိယာမ–ဌ် စပ်၊) ဝါ–တို့ကို၊ ဝုတ္တာ–ပြောအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ၊) နဂ္ဂေ ဣတ္ထိယာမ–အလိုမရှိကုန်ရာပါ၊ အယျေန ဥဒါယိနာ–က၊ (ဝုတ္တာ သမာနာ၊) ကိံ ပန (ဤဣတ္ထိယာမ)–အဘယ်မှာ အလိုရှိကုန်ရာပါအံ့နည်း။"

---

[1] အညွှန်း။ ။၀–အာဒီသ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၅၆၈။

[2] ဆိန္နိကာ–စသည်၊–၅၆၈။

ဤတိ–ဤသို့ ကဲ့ရဲ့စေကုန်၏၊ ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယိ–သည်၊ မာတုဂါမံ–ကို၊ ဒုဗ္ဗလ္လာဟိ–ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ–ဝစီမဂ်, ပသာဝမဂ်, မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ သြဘာသိသတိ နာမ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုရပါသနည်း။

၂၈၄။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းဆိုပါ။

၂၈၅။ သြတိဏ္ဏော နာမ–မည်သည်၊ သာရတ္တော[1]–လွန်စွာတပ်မက်သူတည်း၊ (ဒုဗ္ဗလ္လေဝါစာ၌ သာယာသောရာဂဖြင့် လွန်စွာတပ်မက်သူတည်း။) အပေက္ခဝါ–(ဒုဗ္ဗလ္လေဝါစာ၌) ရှုခဲခြင်းရှိသူတည်း၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော–ရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သော စိတ်ရှိသူတည်း၊ [ဒုဗ္ဗလ္လေဝါစာ၌ သာယာသောရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သော စိတ်ရှိသူတည်း။] ပေ။ ဝိညူ–တတ်သိနားလည်သော၊ ဝါ–ပြော စကားကို နားလည်သော၊ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတံ–ကောင်းစွာပြောအပ်သော စကား, မကောင်းပြောအပ်သော စကားကို၊ (စကားကောင်း–စကားဆိုးကို၊) ဒုဗ္ဗလ္လာဒုဗ္ဗလ္လံ–ကြမ်းတမ်းသောစကား, မကြမ်းတမ်းသောစကားကို၊ အာဇာနိတုံ–သိခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလာ–စွမ်းနိုင်သူမတည်း။

ဒုဗ္ဗလ္လာ–သော၊ ဝါစာ နာမ–မည်သည်၊ ဝစီမဂ္ဂပသာဝမဂ္ဂမေထုနဓမ္မပွဋိသံယုတ္တာ–ဝစီမဂ်,ပသာဝမဂ်,မေထုန်နှင့်စပ်လျှဉ်သော၊ ဝါစာ–တည်း။ [ဒုဗ္ဗလ္လာဟိ ဝါစာဟိ–ဟူသောမာတိကာ၏ ပဒတာဒေနီ ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်လည်း ပေးနိုင်သည်။] သြဘာဝေသယျာတိ–ကား၊ အရှာစာရော–ရဟန်းတရား အဝိုင်းအခြားကို လွမ်းမိုးကျူးကျော်၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ (ရဟန်းများ စောင့်စည်းအပ်သော သီလအဝိုင်းအခြားကို ရာဂဖြင့် လွမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ ဝါ–လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ဝုစ္စတိ၊ [သြဘာသေယျ[2] –ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုအံ့]ပေ။

ဒဟရော–ယောကျ်ားငယ်သည်၊ ဒဟရိံ–မိန်းမငယ်ကို၊ တရုဏော–နုပျိုသူသည်၊ ဝါ–လူပျိုသည်၊ တရုဏိံ–နုပျိုသူမကို၊ ဝါ–မိန်းမပျိုကို၊ ကာမဘောဂီ– ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိသော ယောကျ်ားသည်၊ ကာမဘောဂိနိံ–ကို၊ (သြဘာသတိ) ယထာ–ကဲ့သို့၊ (သြဘာသေယျ–အံ့)၊ [ယထာတံ၌ တံ–သည် အနက်မရှိ၊ နိပါတ်]။ ။ဒွေ မဂ္ဂေ–တို့ကို၊ အာဒိဿ–ညွှန်ပြ၍၊ ဝါ–ရည်စူး၍၊ ပေ၊ ယာစတိပိ–တောင်းလည်း တောင်း၏၊ (တိုက်ရိုက်လည်း တောင်း၏၊) အာယစတိပိ–တောင်းတလည်း တောင့်တ၏၊ (သွယ်ဝိုက်၍ လည်း တောင်း၏၊) ပုစ္ဆတိပိ–တိုက်ရိုက်လည်း မေး၏၊ ပဋိပုစ္ဆတိပိ–အဖြေကို

အညွှန်း။ ။၁–သာရတ္တော–စသည်၊–၊–ဘာသာဋီ(တ)၅၆၈။
၂–သြဘာသေယျ၊–၅၆၉။

ရှေးရှု၍လည်း မေး၏၊ (မိမိက ပြောစေလိုသော အပြောကို ရအောင် သွယ်ဝိုက်၍လည်း မေး၏၊) အာစိက္ခတိဝိ–မေး၍လည်း ပြောပြ၏၊ ပေ။

ဒွေ မဂ္ဂေ–တို့ကို၊ ထောမေတိ–ထောမနာ၏၊ (ချီးမွမ်း၏၊) ဝဏ္ဏေတိ–ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြ၏၊ ပသံသတိ–ချီးမွမ်း၏၊ ကောင်းစွာပြောဆို၏။ ။ ခုံသေတိ[1] –ထိခိုက်၏၊ ဝမ္ဘေတိ–ရွတ်ချ၏။ ။ဂရဟတိ–ကဲ့ရဲ့၏။ ။ယာစတိ နာမ–မည်သည်၊ 'မေ–အား၊' ဒေဟိ[2] –မေထုန်ပေးပါ၊ မေ–အား၊ ဒါတုံ–မေထုန်ပေးခြင်းငှာ၊ အရဟသိ–ထိုက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ တိုက်ရိုက်တောင်း၏။

အာယာစတိ နာမ–မည်သည်၊ ကဒါ–ဘယ်အခါ၌၊ တေ–၏၊ မာတာ–သည်၊ ပသီဒိသတိ–(ငါ့ကို) ကြည်ညိုလိမ့်မည်နည်း၊ [ဝိတာ၊ ဒေဝတာယော–ကိုယ်စောင့်နတ်တို့၊] ကဒါ–၌၊ သုခဏော–ကောင်းသော ခဏသည်၊ သုလယော–ကောင်းသောလယသည်၊ သုမုဟုတ္တော–သည်၊ ဘဝိသတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ ကဒါ–၌၊ တေ–၏၊ မေထုနမ္ပိ–ကို၊ လဘိဿာမိ၊ ရပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ တောင့်တ၏၊ ဝါ–ဤသို့ သွယ်ဝိုက်၍ တောင်း၏။

ပုစ္ဆတိ နာမ–မည်သည်၊ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ တွံ–သည်၊ သာမိကဿ–ခင်ပွန်းအား၊ ဒေသိ–မေထုန်ပေးသနည်း၊ ကထံ–လျှင်၊ ဘရဿ–လင်ယောက်အား၊ ဒေသိ–နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (တိုက်ရိုက်) မေး၏။ ။ပဋိပုစ္ဆတိ နာမ–မည်သည်၊ တွံ–သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝါ–ဒီပုံ ဒီနည်း၊ သာမိကဿ–အား၊ ဒေသိ ကိရ–ပေးသည် မဟုတ်လော၊ ဝါ–ပေးသကဲ့သို့၊ ပေ၊ ဣတိ–အပြောကို ရှေးရှုမေး၏။ ဝါ၊ သွယ်ဝိုက်မေး၏။

အာစိက္ခတိ နာမ–မည်သည်၊ ပုဗ္ဗော–(မာတုဂါမက) မေးအပ်သည်၊ (ဟုတ်ကား၊) ဘဏတိ–ပြောပြ၏၊ (ကိ၊) "ဧဝံ–သို့၊ ဝါ–ဒီပုံဒီနည်း၊ ဒေဟိ–မေထုန်ပေးပါ၊ ဧဝံ–သို့၊ ဒေန္တာ–ပေးလတ်သော၊ သာမိကဿ–သည်၊ ဝိယာ–အပ်သည်လည်းကောင်း၊ မနာပါစ–မြတ်နိုးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိသတိ၊" ဣတိ–ဤသို့ပြောပြ၏၊ ပေ။

(၁၈၉) အဏ္ဏာသတိ နာမ–မည်သည်၊ အနိမိတ္တာ[3] –နိမိတ်မရှိသူမသည်၊ (နိမိတ်မပါသော ကောင်မသည်၊) အသိ–၏၊ [နိမိတ္တမတ္တာ–နိမိတ်ရာမျှ ရှိသူမ၊ အလောဟိတာ–သွေး မရှိသူမ၊ ဒုဝလောဟိတာ–အမြို့ သွေးရှိသူမ၊

အဋ္ဌန်း။ ။၁–ခုံသေတိ၊–၅၇၀။
၂–ဒေဟိ ဒေ၊–၅၇၁။
၃–အနိမိတ္တာ–စသည်၊–၅၇၃။

ဝုဝစောဌာ–အမြဲ ထည့်ထားအပ်သော အဝတ်ဆို့ရှိသူမ၊ ပဋ္ဌရန္တီ–ကျင်ငယ်ယိုစီးသောမိန်းမ၊ သိခရဏီ–အံပြင်သို့ထွက်သော အသားဆို့(အသားစွန်း) ရှိသူမိန်းမ၊ (အစေ့ရည်သောမိန်းမ၊) ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ–မိန်းမပဏ္ဍုက်၊ ဆေပုရိသိကာ–ယောကျ်ားပုံသဏ္ဌာန်ရှိသူမ၊ သမ္ဘိန္နာ–ဝစ္စမဂ်, ပဿာဝမဂ် ဆက်စပ်နေသူမ၊ ဝါ–ဆက်စပ်သော ဝစ္စမဂ်, ဝဿာဝမဂ်ရှိသူမ၊] ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ–ဥဘတောဗျည်းမသည်၊ အသိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ဆဲရေး၏။

၂၈၆။ သံယာဒိသေသန–သမယာဒိသေသ် အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋသ–သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။ ။ဝစ္စမဂ္ဂံ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ–၍၊ အဓက္ခကံ–ညွှတ်ရိုးနှစ်ဖက်၏ အောက်အရပ်ကို၊ ဥဇ္ဇာဝေဌမဏ္ဍလံ–ပုဆစ်ခွေးဝန်းနှစ်ဘက်၏ အထက်အရပ်ကို၊ အာဒိဿ၊ ပေ၊ ဥဇ္ဇာကွက်–ညွှတ်ရိုးနှစ်ဘက်၏ အထက်အရပ်ကို၊ အဓောဝေဌမဏ္ဍလံ–ပုဆစ် ခွေးဝန်းနှစ်ဘက်၏ အောက်အရပ်ကို၊ အာဒိဿ၊ ပေ၊ [ဤပုဒ်တို့သာထူး၏၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌–စာပိုဒ်(၃၇၃)ကို နည်းမှီးပေးပါ။]

၂၈၇။ အတ္ထပုရေကွာရဿ [1] –အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပုရေကွာရဿ–ပါဠိကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အနုသာသနီပုရေကွာရဿ–သွန်သင်ခြင်းကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။

ဝိနီတဝတ္ထုဥဒ္ဒါနဂါထာ

လောဟိတ–နီ၏၊ ကဏ္ဍသ်–တိုသောအမွေးရှိ၏၊ ဝါ–ကြမ်းတမ်း၏၊ အာကိဏ္ဏ–ရောပြွမ်း၏၊ ခရ–ကြမ်းတမ်း ခက်မာ၏၊ ဒီဃ စ–ရှည်၏၊ ဝါပိတ်–စိုက်အပ်၏၊ ကန္ဓီ–နည်း၊ မဂ္ဂေါ–သည်၊ သံသီဒတိ–ဆောင်နိုင်၏ လော၊ သဒ္ဓါ–သဒ္ဓါရှိသူမ၊ ဒါနေန–အဂ္ဂဒါနနှင့် စပ်သောဝတ္ထု၊ ကမ္မုနာ–ကမ္မနှင့်စပ်သောဝတ္ထု၊ ဣတိ–ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု

၂၈၈။ နဝရတ္တဲ–ဆိုးအပ်ပြီး၍ အသစ်ဖြစ်သော၊ (ဝါ–ဆိုးသစ်စ ဖြစ်သော၊) ကမ္မလံ–ကမ္မလာကို၊ (သဏ္ဌာလတ်ကို၊) ပါရုတာ–ခြုံနေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ 'ဘဂိနီ–နှမ၊ တော–နင်၏ (ဟာသည်)၊ လောဟိတံ ဒေါ–နီသည်သာ၊" ဣတိ–ပြောပြီ၊ သာ–ထိုသူမသည်၊ နု ပဋိဝိဇာနိ–မသိ၊ အယျ–အရှင်၊ အာမ–

အတ္ထပုရေကွာရဿ [1]–အတ္ထပုရေကွာရဿ ဝေယျ။–၅၇၄။

မှန်ပါ၊ ကမ္မလော–သည်၊ နဝရတ္ထာ–ပါ၏၊ ပေ၊ ခရကမ္မလ်–ကြမ်းတမ်းသော ကမ္မလာကို၊ ပေ၊ တေ–၏(ဟာသည်)၊ ကဏ္ဍသလောမ်[1] –တိုသောအမွေးရှိ၏၊ ဝါ–ကြမ်းသော အမွေးရှိ၏။ ။နဝါဝုတ်–ရက်အပ်ပြီး၍ အသစ်ပြစ်သော၊ ပေ၊ တေ–နင်၏(ဟာသည်)၊ အာကိဏ္ဏလောမ်–ရောပြွမ်းသော အမွေးရှိ၏၊ (အမွေးများနှင့် ရောနေ၏၊) ခရကမ္မလ်–ကြမ်းတမ်း ခက်မာသော ကမ္မလာကို၊ ပေ၊ တေ–နင်၏(ဟာသည်)၊ ခရလောမ်–ကြမ်းတမ်းသော အမွေးရှိ၏၊ ပါဝါရံ–ခြုံထည်ကို၊ ပေ၊ တေ–နင်၏(ဟာသည်)၊ ဒီဃလောမ်–ရှည်သောအမွေးရှိ၏။

၂၉၉။ ခေတ္တံ–ကို၊ ဝပါပေတွာ–စိုက်ပျိုးပြီး၍၊ အာဂန္တတိ–မြန်လာ၏၊ ပေ၊ တေ–နင်၏(ဟာသည်)၊ ဝါပိတံ–စိုက်အပ်ပြီလော၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ပြီလော)၊ ပေ၊ အာမ–ပါ၊ နော စခေါ ပဋိဝုတ္တံ[2] –ရေဖြင့် မသွန်းလောင်းအပ်သေးပါ၊ ဝါ–တွန်ဖြင့် ညှိမ္ပအောင် မပြုအပ်သေးပါ။

ပရိဗ္ဗာဇိကာ–ပရိဗိုဇ်မကို၊ ပေ၊ "ဘဂိနီ၊ ကစ္စိ–နည်း၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ–မဂ်သည်၊ သံသီဒတိ[3] –ဆောင်နိုင်၏လော၊ ဝါ–သွားရ၍ ကောင်းပါ၏လော၊" ပေ၊ ဘိက္ခု၊ အာမ–မှန်ပါ၊ ပဋိပန္နိသသိ–သွားရပါလိမ့်မည်၊ (သွားလျှင် သင်ပါလိမ့်မည်)။ ။သဒ္ဓါ–သဒ္ဓါရှိသည်၊ အသိ–၏၊ အဝိ စ–သို့သော်လည်း၊ ယံ–အကြင်အရာကို၊ သာမိကဿ–အား၊ ဒေသိ–ပေး၏၊ တံ–ထိုအရာကို၊ အမှာကံ–တို့အား၊ နဒေသိ–မပေးသေး၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ကိံ–ဘာပါနည်း၊ ဣတိ–မေးပြီ၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–တည်း။ ။ယံ–အကြင်အရာသည်၊ အဂ္ဂဒါနံ–အမြတ်ဆုံးဒါနဖြစ်၏၊ တံ–ထိုအဂ္ဂဒါနကို၊ အမှာကံ–တို့အား၊ နဒေသိ၊ အဂ္ဂဒါနံ–အဂ္ဂဒါနဟူသည်၊ ကိံ–ဘာပါနည်း။

ဣတ္ထီ၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကို၊ ကရောတိ–ပြုလုပ်နေ၏၊ ပေ၊ "ဘဂိနီ၊ တိဋ္ဌ–ရပ်ဦး၊ အဟံ ကရိဿာမိ–ငါလုပ်မည်၊" ဣတိ–ပြီ၊ ပေ၊ နိသီဒ–ထိုင်ပါ၊ ပေ၊ နိပဇ္ဇ–အိပ်ပါ၊ ပေ။

တတိယ–သုံးဥဒ္ဓေသမြောက်ဖြစ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသိက္ခာပုဒ်–သည်၊

နိဋ္ဌိတ်–ပြီ။

အဋ္ဌုန်း။ ။၁–ကဏ္ဍသလောမ်၊–ဘာသာဋီ(တ) ၅၇၅။

၂–နော စ ခေါ ပဋိဝုတ္တံ၊–၅၇၅။

၃–သံသီဒတိ၊–၅၇၆။

၄–အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်

၂၉၀။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယီ မာတုဂါမသ္မိံ သန္ဓိဏာ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ၊ ဘာသိ–ပြောပြီ၊ အနိယမဝါကျ။]

အာယုသ္မာ ဥဒါယီ၊ သာဝတ္ထိယံ–၌၊ ကုလူပကောဿ –အမျိုးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ (အိမ်သို့ သွားနေကျသည်၊) ယာဝတိ၊ ဗဟူနိ–ကုန်သော၊ ကုလာနိ–ထိုသို့၊ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဃ၊ ဣတ္ထိ–သည်၊ မတပတိယာ–သေပြီးသောလင်ရှိသည်၊ ဃ၊ တာသဿ ဣတ္ထိယာ–၏၊ နိသေဇ္ဇံ–အိမ်သည်၊ (အတ္တို)၊ ဃ၊ တံ ဣတ္ထိं–ကို၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ ဓမ္မိယာ–တရားရှိသော၊ (တရားပါသော၊) ကထာယ–စကားဖြင့်၊ သန္ဒဿေသိ–ပစ္ဆပ္ပန်, သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာရှုမြင်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ–ကောင်းစွာ ပြုတော်မူပြီ၊ ဝါ–သောက်တည်စေတော်မူပြီ၊ သမုတ္ဇေသိ–ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီ၊ သမ္မဟံသေသိ–အားတက်သရော်ရှိုပ်ထင်ရှား ရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီ၊ အထခေါ–၌၊ သာ ဣတ္ထိ–သည်၊ အာယသ္မတာ ဥဒါယိနာ–က၊ ဓမ္မိယာကထာယ–ဖြင့်၊ သန္ဒဿိတာ–ပစ္ဆပ္ပန်, သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေအပ်ပြီး သည်၊ ဝါ–ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဃ၊ သံပဟံသိတာ–အပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဃ၊ "ဘန္တေ၊ ယေန–အကြင်ပစ္စည်း ဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုရှိ၏၊ (တံ–ထိုပစ္စည်းကို၊) ဝဒေယျာထ–ပြောပါကုန်၊ ယဒိဒံ (ယံ–ဣဒံ) စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ –အကြင် သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဂိလာနဆေး ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရန်အကာ အဆောက်အဦးဖြစ်သော ဆေးသည်၊ (အတ္တို၊) မယံ–တပည့်တော်မတို့သည်၊ တံ–ထိုပစ္စည်းလေးပါးကို၊ အယျဿ–အား၊ ဒါတုံ–ဌာ၊ ပဋိဗလာ–စွမ်းနိုင်ပါ ကုန်၏၊" ဣတိ–ဤသို့ ရေလျှောက်ပြီ။

(၁၉၃) ဘဂိနိ–နမ၊ ယဒိဒံ (ယော+ဣဒေ) စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ(သန္တိ)၊ တေ–ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ အမှာကံ–တို့သည်၊ နု ခုလ္လဘာ–ခဲယဉ်းသဖြင့် မရအပ်ပါကုန်၊ ဝါ–ရဖို့မခဲယဉ်းပါကုန်၊ အပိ စ–စင်စစ်ကား၊ ယော–အကြင်အရာကို၊ အမှာကံ–တို့သည်၊ ခုလ္လဘော–အပ်၏၊ တံ–ထိုအရာကို၊ ဒေဟိ–လှူပါ၊ ဃ၊ ဘန္တေ၊ အတ္ထော–အလိုရှိပါသလား၊

အတ္ထုန်း။ ။ဃ–ကုလူပကောဿ–ဘာသာဋီ(တ) ၅၇၆။
၂–ယဒိဒံ စီဝရပိဏ္ဍပါတ၊ ဃ၊ ပရိက္ခာရံ–၅၇၇။

ဘဂိန်၊ အတ္ထော–အလိုရှိ၏၊ ဣတိ–ဤ၊ ဘဏ္ဍေ၊ ဟေ–ကြွပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်၍၊ သြဝရကံ–အခန်းငယ်သို့၊ ပရိသိတ္တာ–၍၊ သာဌက–အဝတ်ကို၊ (ထဘီကို၊) နိက္ခိပိတ္တာ–ပစ်ချ၍၊ (ချွတ်ချ၍၊) မဟ္ဓကော–ခုတင်ငယ်၌၊ ဥတ္တာနာ–ပက်လက်၊ နိပန္နို–အိပ်ပြီ၊ ဃ၊ "ကော–အဘယ်သူသည်၊ ဝသလုံ[1] –ယုတ်ညံ့သော၊ ဝါ–မစင်မကြယ် ရှုစဖွယ် ယိုချတတ်သော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ–မကောင်းသော အနံ့ရှိသော၊ ဣမံ–ဤဟာကို၊ အာမသိဿတိ–သုံးသပ်လိမ့်မည်နည်း၊" ဣတိ–ဤသို့ ပြော၍၊ နိဋ္ဌုဘိတ္တာ–တံတွေး ထွေး၍၊ ပဏ္ဏာဒိ–ပဲသွားပြီ။

အထ ခေါ၊ ဃ၊ မံ–ကို၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ယာစိတ္တာ–တောင်း၍၊ ဃ၊ မေ–၏၊ လာမကံ–ယုတ်ညံ့သူ၏ အပြစ်သည်၊ ကိံ–အဘယ်မှာနည်း၊ မေ–၏၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ–မကောင်းသော အနံ့ရှိသူ၏ အပြစ်သည်၊ ကိံ–ဘယ်မှာနည်း၊ ["မေ–အား၊ ပါပကံ–ယုတ်ညံ့ခြင်းသည်၊ ကိံ–ဘယ်မှာနည်း" ဟု ပေးကြ၏၊] အဟံ–သည်၊ ကဿ[2] –အဘယ်မိန်းမမှ၊ ကေန–အဘယ်စည်းစိမ်, တန်ဆာ, ရွှပ်ဆင်းအင်္ဂါဖြင့်၊ ဟာယာမိ–ယုတ်လျော့သတဲ့နည်း၊ ဃ၊ ဣမိဿာ–ဤသူမ၏၊ ဃ၊ မာတုဂါမဿ–၏၊ သန္တိကေ–အနီး၌၊ ဝါ–အထံ၌၊ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ[3]–မိမိအကျိုးငှာ ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မှုဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ ဝါ–မိမိသည် အလိုရှိအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ ဝတ္ထုံ–ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိဿတိ နာမ–ပြောရသနည်း၊ ဃ။

၂၉၁။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၂၉၂။ [ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးမည်။] မာတုဂါမဿ–၏၊ သာမန္တာ–အနီးအပါး၌၊ မာတုဂါမဿ–၏၊ အဝိဒူရေ–အနီး၌။ ။အတ္တနော–မိမိ၏၊ ကာမ–ကာမဂုဏ်ကို၊ အတ္တနော–၏၊ ဃောတုံ–အကြောင်းကို၊ အတ္တနော–၏၊ အဓိပ္ပာယံ–အလိုကို၊ အတ္တနော–မိမိကို၊ ပါရိစရိယံ–ပြုခြင်းကို၊ (တစ်နည်း) အတ္တနော–မိမိအတွက်၊ ပါရိစရိယံ–ကို၊ (ဘာသေယျ–၌ စပ်၊) တေ–ဤ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊ (ပါရိစရိယာနံ–ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းတို့တွင်၊) အဂ္ဂံ–အမြတ်ဆုံးတည်း၊ [သေဋ္ဌံ–ချီးမွမ်းအပ်၊ မောက္ခံ–အကြီးအမူး၊ ဥတ္တမံ–ကောင်းမြတ်၊] တေ–သည်၊ (ပါရိစရိယာနံ–တို့တွင်၊ ဝါ–တို့ထက်၊) ပဝရံ–အပြားအားဖြင့် အလိုရှိအပ်၏။

အညွှန်း။ ။၁–ဝသလံ–စသည်၊–၅၈၀။

၂–ကဿ–စသည်၊–၅၈၀။

၃–အတ္တကာမပါရိစရိယာယ၊–၅၈၁။

ယာတိ–ကား၊ ဧတ္တိယီ ဝါ–မင်းမျိုး အမျိုးသမီးကောင်းသော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏီ–ဗြာဟ္မဏအမျိုးသမီး(ပုဏ္ဏားမ)၊ ဝသီ–ဝသအမျိုးသမီး၊ (သူဌေး, သူကြွယ်, ကုန်သွယ်, လယ်လုပ် အမျိုးသမီး)၊ သုဒ္ဒီ–သုဒ္ဒအမျိုးသမီး၊ (ဆင်းရဲသောအမျိုးသမီး၊)]၊ ဧတ္တိယဝါ–မင်းမျိုးသော်လည်းဖြစ်သော၊ပေ၊ သုဒ္ဒဝါ–သုဒ္ဒမျိုးသော်လည်းဖြစ်သော။ ။ပါဏာတိပါတာ–မှ၊ ပဋိဝိရတ်–ရှောင်ကြဉ်သော၊ ပေ၊ တေန စ သီလေန–ထိုသီလအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တေန စ ဗြဟ္မစရိယေန–ထိုမြတ်သောအကျင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကလ္လာဏမေဓော–ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားရှိသည်၊ ဟောတိ။ ။အဘိရမယျ–မွေ့လျော်စေရာ၏၊ မေထုနမေဓုပဋိသံယုတ္တေန–မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ပေ။

၂၉၃။ လွယ်ပြီ။

၂၉၄။ (ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊) "စီဝရ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရေန–ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟ–ပြုစုလုပ်ကျွေးပါ၊" ဣတိ–သို့၊ ဘဏတိ–ပြောဆို၏၊ (တဿ–၏ လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကဿ၊ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ–ပဒဘာဝနီ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

(၁၉၆) ကထံ–အဘယ်သို့လျှင် (သားဖွားရပါအံ့နည်း)၊ ဝဏ္ဏာ–မြို့သောမိန်းမ၊ [ဤနှစ်ပုဒ်ကို တစ်ဝတ္ထုယူပါ၊] ပုတ္တံ–ကို၊ လဘေ–ရလို၏၊ ဝိယာ စ–ချစ်အပ်သူမည်သည်လည်း၊ သိယံ–ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊ သုဘဂါ–တင့်တယ်သော ဘုန်းကံရှိသူသည်၊ ဝါ–ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူသည်၊ (သိယံ–ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊) ကိ–အဘယ်ကို၊ ဒဇ္ဇံ–လွှဲရမည်နည်း၊ ကေန–ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌေယျ–ပြုစုလုပ်ကျွေးရပါမည်နည်း၊ ကထံ–လျှင်၊ သုဂတိ–သို့၊ ဂစ္ဆေယျ–ရောက်ရပါမည်နည်း၊ ဣတိ–ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

၂၉၅။ ဝဏ္ဏာ–မြို့သော၊ ဣတ္ထိ–သည်၊ ကုလုပဂ–အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော၊(အိမ်သို့ လာနေကျဖြစ်သော)၊ ပေ၊"ဘန္တေ၊ ကထံ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဝါ–အဘယ်သို့လျှင်၊ အဟံ၊ ဝိဓာယေယျ–မွေးဖွားရာပါအံ့နည်း၊" ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ ဘဂိနီ၊ တေန ဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်၊)

အဂ္ဂဒါန်–ကို၊ ဒေဟိ–လွှဒါ၊ ဣတိ–ပြောပြီ၊ ဘဂ္ဂေ၊ အဂ္ဂဒါန်–ဟူသည်၊ ကိံ–ဘာပါနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ မေထုန်ဓမ္မံ–တည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ။

ဝိဘာယိနိ–မြေးဖွားသော၊ ပေ၊ ပုတ္တံ–ကို၊ လဘေယျ–နည်း။ ။ သာမိကဿ–သည်၊ ဝိယာ–ချစ်အပ်သူသည်၊ အသ–ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း။ ။ သုဘဂါ–ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူမသည်၊ အသ–နည်း။ ။အဟံ–သည်၊ ကိံ–အဘယ်အရာကို၊ (ဘာကို၊) အယျသ–အား၊ ဒဿာမိ–လှူရပါမည်နည်း၊ အဟံ၊ ကေန–ဖြင့်၊ အယျံ–ကို၊ ဥပဋ္ဌေမိ–ပြုစုလုပ်ကျွေးရပါမည်နည်း၊ ကထံ–လျှင်၊ သုဂတိ–သုဂတိဘဝသို့၊ ဂစ္ဆေယျ–ရောက်ရာပါအံ့နည်း။

စတုတ္ထ–လေးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အတ္ထကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒ–သည်၊ နိဋ္ဌိတ–ပြီ။

၅–သဠာရိတ္ထသိက္ခာပုဒ်

၂၉၆။ (ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယီ သဠာရိတ္ထံ သမာပန္နိ–အနိယမဝါကျ၊) ယတ္ထ–အကြင် အမျိုးခ၌၊ အပဘာဝတိကံ–ဓနိုး မရှိသော၊ ကုမာရကံ ဝါ–သတို့သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပတိကံ–ခင်ပွန်းမရှိသော၊ ကုမာရိကံ ဝါ–သတို့သမီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ–မြင်၏၊ (တတ္ထ–ခ၌၊) ကုမာရကဿ–၏၊ မာတာပိတူနံ–တို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ကုမာရိကာယ–၏၊ ဝတ္ထုံ ဘာဏတိ၊ (ကိ၊) အမုကဿ–ထိုမည်သော၊ ကုလဿ–အမျိုး၏၊ ကုမာရိကာ–သည်၊ အဘိရူပါ–၏၊ ပေ၊ ပဏ္ဍိတာ[1] –ကြောင်းကျိုးမြင်သိပင်ကိုဉာဏ်ရှိ၏၊ ဗျတ္တာ–ထက်မြက်၏၊ မေဓာဝိနီ–တစ်ဆောချင်း ထိုးထွင်းသောပညာရှိ၏၊ ဝါ–အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ဆောချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသောပညာရှိ၏၊ ဒက္ခာ–ကျွမ်းကျင်၏၊ အနလသာ–မပျင်းရိ၊ သာ–ထိုသတို့သမီးသည်၊ ဣမဿ ကုမာရကဿ–အား၊ ဆန္နာ[2] –လျောက်ပတ်ပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြော၏။

တေ–ထိုသားရှင်တို့သည်၊ ဧဝံ ဝဒန္တိ၊ (ကိ၊) "ဘဂ္ဂေ၊ ဧတေ–ဤသူတို့သည်၊ အမှေ–တပည့်တော်တို့ကို၊ နု ဇာနန္တိ–မသိကြပါကုန်၊ (ကိ၊) "ဣမေ–

အဋ္ဌေန်း။ ၁–ပဏ္ဍိတာ–စသည်၊–ဘာသာဋီ(တ) ၅၈၅။
၂–ဆန္နာ–စသည်၊–၅၈၆။

ဤသူတို့သည်၊ ဣ ဝါ–အဘာယ်သူတို့နည်း၊ (မည်သူ မည်ဝါတို့နည်း၊) ကသ ဝါ–အဘာယ်သူ၏လည်း၊ ပုတ္တာ–သား သမီးတို့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မသိကြပါ၊ ဘန္တေ၊ အယျာ–သည်၊ သစေ ဒါပေယျ–အကယ်၍ ပေးစေပါအုံ့၊ (တောင်းပေးပါအုံ့၊) မယံ–တို့သည်၊ တံ ကုမာရိကံ–ကို၊ ဣမသ္မိ ကုမာရကသ္မိ–ဤသတို့သားအတွက်၊ အာယျာမ–ဆောင်ယူကုန်ရာပါ၏"၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်ကြ၏၊ ကုမာရိကာယ–သတို့သမီး၏၊ မာတာပိတရော–တို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ကုမာရကသ္မ–၏၊ ဝတ္ထုံ–ကို၊ ဘဏတိ၊ (ကိုး၊) "အမုကသ္မ–သော၊ ကုလသ္မ–၏၊ ကုမာရကော–သည်၊ အတ္ထိ ဣတိ–၏၊ ဃ၊ အနုလသော–မပျင်းမရိ၊ အယံ ကုမာရိကာ–သည်၊ တဿ ကုမာရကသ္မ–အား၊ ဆန္နာ–၏၊" ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြ၏။

တေ–ထိုသမီးရှင်တို့သည်၊ ဃ၊ ကုမာရိကာယ[1] –သတို့သမီးကြောင့်၊ ဝါ–သတို့သမီးအတွက်၊ ဝတ္ထုံ–ပြောခြင်းငှာ၊ (သတို့သား မိဘများအား ပြောခြင်းငှာ၊) ကိသ္မိံ ဝိယ–အသရေမျှက် ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ ဘန္တေ၊ အယျာ–သည်၊ သစေ ယာစာပေယျ–အကယ်၍ တောင်းပါစေအုံ့၊ (အတောင်းခိုင်းပါအုံ့၊) (ဧဝံ သတိ၊) မယံ–တို့သည်၊ ဣမံ ကုမာရိကံ–ကို၊ တဿ ကုမာရဿ–အား၊ ဒဇ္ဇေယျာမ–ပေးကုန်ရာပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြ၏၊ ဧတေနဝ ဥပါယေန–ဤနည်းအားဖြင့်ပင်၊ အာဝါဟာနိ ဝိ[2] –သတို့သမီးဆောင်ယူခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊ (သတို့သမီးကို မိမိအိမ်သို့ ဆောင်ယူခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ–ပြုစေ၏၊ ဝိဝါဟာနိ ဝိ–မင်္ဂလာအစီအစဉ်ဖြင့် သတို့သမီးပို့ဆောင်ခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊ (မင်္ဂလာအစီအစဉ်ဖြင့် သတို့သားအိမ်သို့ သတို့သမီးပို့ဆောင်ခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ၊ ဝါရေယျာနိ ဝိ–တောင်းရမ်းခြင်း (ကြောင်းလမ်းခြင်း) မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊ ဝါ–လက်ထပ်ဖို့ရာ ရိုန်ခါနက္ခတ် သတ်မှတ်မှု ပြုခြင်းတို့ကိုလည်း၊ (လက်ထပ်ဖို့ရာ နေ့ကောင်းရက်သာ အချိန်အခါ ရွေးခြင်းတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ။

၂၉၇။ တေ နံ ဧဝံ ပန သမယော–ဌိ၊ အညတရိဿာ–တစ်ယောက်သော၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ[3] –သရုံးဆရာကဟော်ဟောင်း၏၊ ဓီတာ–သည်၊ အတ္ထိ ဧကပါ–သည်၊ ဃ၊ ဟောတိ၊ တိရောဂါမကာ–တစ်ဘက်ရွာ၌ နေကုန်သော၊

အညွှန်း။ ။၁–ကုမာရိကာယ၊ ၅ စဝ။ ကိသ္မိံ ဝိယ၊–၅ စဝ။
၂–အာဝါဟ–စသည်၊–၅ စဝ။ ဝါရေယျ၊–၅ စ၇။
၃–ပုရာဏဒုတိယိကာ၊–၅ စ၇။

ဝါ–အခြားရွာ၌ နေကုန်သော၊ အာဒီဝကသာဝကာ–အာဒီဝကတို့၏ တပည့်တို့သည်၊ ပေ၊ အယျော–တို့၊ အဟံ–သည်၊ တုမှေ–တို့ကို၊ နိ ဘာနာမိ–မသိပါ၊ ပေ၊ အယဉ္စု–ဤသမီးသည်လည်း၊ မေ–၏၊ ဧကဓီတာ–တစ်ယောက်တည်းသော သမီးပါတည်း၊ တိရောဂါမော စ–အခြား တစ်ရွာသို့လည်း၊ (မြို့ပြင်ဘက် ရွာသို့လည်း၊) ဂန္ဓမ္ဘော–သွားထိုက်ပါ၏၊ (လိုက်ရာပါ၏၊) အဟံ–သည်၊ နိ ဒဿာမိ–မပေးနိုင်ပါ၊ ပေ၊ အာဂတာ–လာကြကုန်သည်၊ အတ္ထ–ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ပေ၊ ဣဒေ–ယနေ့၊ မယံ–တို့သည်၊ အမုကံ နာမ–ထိုမည်သော၊ ဂဏကိ–သရုံ့ဆရာကတော်ကို၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ကုမာရကဿ–အတွက်၊ ဓီတရံ–ကို၊ ယာစိမှာ–တောင်းပါကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ယာစိတ္ထ–တောင်းကြသနည်း၊ အယျော ဥဒါယီ–ကို၊ ဝတ္ထုမှော နနု–ပြောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလား။ အယျော ဥဒါယီ–သည်၊ ဒါပေသဿတိ–ပေးစေပါလိမ့်မည်၊ ဝါ–တောင်းပေးပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ပြောကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ ဘဂ္ဂေ၊ သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ အယျော–သည်၊ တံ ဂဏကိ–ကို၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ကုမာရကဿ–အား၊ ဝါ–အတွက်၊ ဓီတရံ–ကို၊ ဒါပေတု–ပေးစေပါ၊ ဝါ–တောင်းပေးပါ၊ ပေ၊ ကိဿ–ကြောင့်၊ ဣမေသံ–တို့အား၊ ဓီတရံ–ကို၊ နိ ဒေတိ–မပေးသနည်း၊ ပေ၊ ဣမေသံ–တို့အား၊ ဒေဟိ–ပေးလိုက်ပါ၊ အဟံ၊ ဣမေ–တို့ကို၊ ဘာနာမိ၊ ပေ၊ တံ ကုမာရိကံ–ကို၊ နေတ္ဝာ–ဆောင်ယူ၍၊ မာသံ ယေဝ–တစ်လပတ်လုံးသာ၊ (တစ်လသာ၊) သုဏိသ ဘောဇနံ –ရွှေးမကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇိ သု–သုံးစွဲကြကုန်ပြီ၊ ဝါ–အသုံးပြုကြကုန်ပြီ၊ တတော–မှ၊ အပရေန–တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ဒါသိဘောဇနံ–ကျွန်မကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇန္တိ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ မာတုယာ–၏၊ သန္ဓိကေ–၌၊ ဒူတံ–တမန်ကို၊ ပါဟေသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) "အဟံ–သည်၊ ဒုဂ္ဂတာ–ဆင်းရဲသည်၊ ဝါ–မကောင်းသော အမျိုးသို့ ရောက်နေသည်၊ ဒုက္ခိတာ–ဒုက္ခရောက်နေသည်၊ အမှိ–ဖြစ်ပါ၏၊ သုခံ–ကို၊ နိ လဘာမိ–မရပါ၊ ပေ၊ မေ–၏၊ မာတာ–သည်၊ အာဂန္တုတု–လာခဲ့ပါ၊ မံ–ကို၊ နေဿတု–ခေါ်ဆောင်လှည့်ပါ၊" ဣတိ–ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ "အယျော–တို့၊ ဣမံ ကုမာရိကံ–ကို၊ ဒါသိဘောဇနေ–ဖြင့်၊ မာ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ထ–မသုံးစွဲကြပါနှင့်၊ (အသုံးမပြုကြပါနှင့်၊) သုဏိသဘောဇနေ–ဖြင့်၊ ဣမံ ကုမာရိကံ–ကို၊ ဘုဉ္ဇထ–ကြပါကုန်၊" ပေ၊ အမှာကံ–တို့၏၊ တယာ–အရှင်ဘုရားနှင့်၊ သဒ္ဓိ။

အညွှန်း။ ။ဝ–သုဏိသဘောဇနေ၊–ဥစဂ္ဂ။

(၁၉၉) အာဟာရူပဟာရော° –ဆောင်ယူခြင်း, ပေးခြင်းသည်၊ (သတို့သ
ခေါ်ယူခြင်း, သတို့သမီးပေးခြင်းသည်၊) နတ္ထိ–မရှိ၊ သမဏေန–နှင့်၊ သ
အမှာကံ–တို့၏၊ အာဟာရူပဟာရော–သည်၊ (အတ္ထိ၊) တွံ၊ ဂစ္ဆ–သွားပ
မယံ–တို့သည်၊ တံ–သင့်ကို၊ နိ ဟနာမ–မသိပါကုန်၊ (နှံးမလည်ပါကုန်၊)
ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ–၌၊ သာ ဂဏိကာ–သည်၊ တေဟိ အာဇီဝကသာဝကေဟိ
တို့က၊ အပသာဒိတာ–ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်အပ်သည် (ဖြစ်၍)၊ ပုနဒေ
တစ်ဖန်သာလျှင်၊ သာဝတ္ထိ–သို့၊ ပစ္စာဂဆိ–ပြန်လာပြီ၊ ပေ၊ "ဘဏ္ဍ ၊သာကုမာရိကာ
သည်၊ ဒုဋ္ဌတာ–သည်၊ ဒုက္ခိတာ–သည်(ဟုတ္တာ၊) သုခံ–ကို၊ နိ လဘတိ ကိရ
မရပါဘူးတဲ့၊ ပေ၊ ဘုဠ္ဍသု ကိရ–သုံးစွဲကြပါသတဲ့၊ ဘဏ္ဍ ၊ ဝဒေယျာထ
ပြောပေးပါကုန်၊ (ကိ°–အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း၊) အယျာ–တို့၊ ဧ
ဘုဠ္ဍထ–ကြပါ၊" ဣတိ–ဤသို့ပြောပေးပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ သမဏေန–သည်၊ အဗျာဝဋ္ဌေန–လူမှုကိစ္စကြောင့်ဣ
မစိုက်သူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ဖြစ်ထိုက်၏၊ သမဏော–သည်၊ သုသမဏော-
ကောင်းသော ရဟန်းသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ဖြစ်ထိုက်၏၊ သမဏော–သည်
သုသမဏော–ကောင်းသော ရဟန်းသည်၊ (ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်သည်၊
အသ–ဖြစ်ရာ၏၊ ပေ၊ အပသာဒိတော–ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်အပ်သည်
(ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ ပဌမမ္ပိ–လည်း၊ အဟံ–ကို၊ တေဟိ အာဇီဝကသာဝကေဟိ-
တို့သည်၊ အပသာဒိတော–အပ်ပြီ၊ တွံ–သည်၊ ဂစ္ဆ–သွားတော့၊ အဟံ–သည်
နိ ဂမိဿာမိ–မသွားနိုင်တော့ပါ၊ (သွားမပြောပေးနိုင်တော့။)

၂၉၈။ မေ–၏၊ ကုမာရိကာ–သမီးသည်၊ ပါပိကာယ–ယုတ်မာသော
သသုယာ–ယောက္ခမ မိန်းမကြောင့်၊ ပါပယေန–သော၊ သသုရေန–ယောက္ခမ
ယောကျ်ားကြောင့်၊ ပါပကေန–သော၊ သာမိကေန–လင်ကြောင့်၊ ဒုဋ္ဌတာ–
သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သုခံ–ကို၊ နိ လဘတိယာ–ကဲ့သို့၊ ဧဝံ–ဤအတူ၊ အယျာ
ဥဒါယီ–သည်၊ ဒုဋ္ဌတော–မကောင်းသော အမျိုးသို့ ရောက်သည်၊ ဝါ–
ဆင်းရဲသည်၊ ယောတု–ဖြစ်ပါစေဟယ်၊ ပေ၊ သုခံ–ကို၊ မာ လဘတု–မရပါ
စေဟယ်၊ ပေ၊ အညာပိ–အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊
သသုဟိ ဝါ–တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အသန္တိဋ္ဌာ–မနှစ်သက်မကျေနပ်
ကြကုန်၊ တာ–တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဩဝဒိယာစန္တိ–အယုတ်အားဖြင့် တောင်းတ
ကြကုန်၏၊(ကျိန်ဆဲကြကုန်၏)၊ပေ၊ ယာပနတာ ဣတ္ထိယော–တို့သည်ကား၊ပေ၊

အညွန်း။ ။၁–အာဟာရူပဟာရော၊–၅၈၈။

သန္ဓုဗ္ဗာ–နှစ်သက်ကျေနပ်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ အာယာစန္တိ–တောင်းတကြကုန်၏၊ (ဆုတောင်းကြကုန်၏၊)(ကိ၊) ဘဒ္ဒိကာဟိ–သတောကောင်းကုန်သော၊ သသ္သုဟိ–တို့ကြောင့်၊ ပေ၊ သာဓိကေဟိ–တို့ကြောင့်၊ မယံ–တို့သည်၊ သုဓိတာ ယထာ–ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ–ချမ်းသာကုန်သကဲ့သို့၊ သဒ္ဓိတာ[1] (ယထာ)–အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (လက်ဝတ်ရတနာစသော အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊) ဝါ–တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ သုခမေဓ(ယထာ)–ချမ်းသာဖြင့် ကြီးပွားကြရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ အယျော ဥဒါယီ–သည်၊ သုဓိတော–သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်ပါစေ၊ ပေ၊ ဣတိ–ဤသို့ တောင်းတကြကုန်၏။

ဘိက္ခု၊ ဧကမ္ဘာနံ–ကုန်သော၊ ဩယာစန္တိ နံ–အယုတ်အားဖြင့် တောင်းတကြကုန်သော၊ ဝါ–ကျိန်ဆဲကြကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ–တို့၏၊ ဧကမ္ဘာနံ–ကုန်သော၊ အာယာစန္တိ နံ–တောင်းတကြကုန်သော၊ ဝါ–ဆုတောင်းကြကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ–တို့၏(စကားကို)၊ အသောဘသုံ၊ ပေ၊ ကတံ ဟိ–ကြောင့်၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ သဠ္ဠရိတ္တံ[2]–မိန်းမယောက်ျား နှစ်ဦးတို့၏ အလယ်၌ လှည့်လည်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ–အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇိသတိ နာမ–ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ပါလိမ့်၊) ပေ။

၂၉၉။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၃၀၀။ ဓုတ္တာ[3]–မိန်းမကြူးသူတို့သည်၊ ဝါ–မိန်းမလိုက်စားသူတို့သည်၊ ဥယျာနေ–၌၊ ပရိစာရေန္တာ–ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်စေကုန်လတ်သော၊ ဝါ–ပျော်ပျော်ပါးပါး ကစားကုန်လတ်တော်၊ အညတရိသ္သာ–သော၊ ဝေသိယာ–ပြည်တန်ဆာ၏၊ သန္ဓိဏော–၌၊ ဒူတံ–ကို၊ ပါဟေသုံ–စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ (ကိ၊) "အာဂစ္ဆတု–လာခဲ့ပါ၊ ဥယျာနေ–၌၊ ပရိစာရေဿာမ–ကြစို့၊" ပေ၊ အဟံ စ–သည်လည်း၊ ဗဟုဘဏ္ဍာ–များသော ဘဏ္ဍာရှိသည်၊ ဗဟုပရိက္ခာရာ–များသော ပရိက္ခရာရှိသည်၊ အမှိ၊ ဗဟိနာဂရေ–မြို့ပြင်ဘက်သို့လည်း၊ ဂန္တွဲ–သွားထိုက်၏၊ (သွားရမည်၊) အဟံ–သည်၊ နု ဂမိဿာမိ–မလိုက်နိုင်ပါ၊ ပေ၊ အယျော–အမောင်၊ ဧဝံ–သို့၊ မာ အဝစ–မပြောပါနှင့်၊ သက္ကပုတ္တိယာနံ–သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ သမဏာနံ–

---

[1] ဩ–သဒ္ဓိတာ, ပရိစာရေန္တာ–၅၈ခ။
[2] ၂–သဠ္ဠရိတ္တံ–၅၉၀။
[3] ၃–ဓုတ္တာ–စသည်–၅၈၉။

တို့အား၊ စေ့ရှုပ်–ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ ကာတုံ–ဝှာ၊ နဲ့ ကပ္ပတိ–မအပ်ပါ၊ အယျာ ဥဒါယီ–သည်၊ စေ့–သို့[နဲ့ ကရိသတိ–ပြုလုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ–ပြီ၊ ကရိသတိ–ပြုလိမ့်မည်၊ နဲ့ ကရိသတိ–မဟုတ်၊ ဣတိ–သို့၊ အဠာတံ °–အလောင်းအစားကို၊ အဂ်သု–ပြုကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ ! သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ အယျာ–သည်၊ တံ ဝေသိ–ကို၊ ဥယျောဇေတု–တိုက်တွန်းပေးတော်မူပါ၊ ဝါ–စေလွှတ်ပေးပါ၊ ပေ။

"ကိသ–ကြောင့်၊ ဣမေသံ–ဤသူတို့၏ (အထံသို့)၊ နဲ့ ဂစ္ဆသိ–မသွားသနည်း"၊ ပေ၊ ဣမေသံ–တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ဂစ္ဆ–သွားပါ၊ အထ ခေါ–ဌ်၊ ဧတ ဓုတ္တာ–တို့သည်၊ တံ ဝေသိ–ကို၊ အာဒါယ–ခေါ်ယူ၍၊ ဥယျာနံ–သို့၊ အဂမံသု–သွားကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ–ကြောင့်၊ အယျာ ဥဒါယီ–သည်၊ တမ်ကိုက် ¹ –တစ်ခေတမ္ဘ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမကို၊ သဠာရတ္တံ–အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပန္နီသတိ နာမ–နည်း၊ ပေ။

ဒုတိယ။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

ဒုတ္ထ။ ဣတ္ထိယာ ဝါ–မိန်းမကမူလည်း၊ ပဟိတောပေ–စေလွှတ်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ပုရိသဿ–၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ဝါ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ ပေ၊ ပုရိသဿ–၏၊ မတိ–အလိုကို၊ ဣတ္ထိယာ–အား၊ အာရောစေတိ–ပြော၏၊ ပေ၊ ဘေယျာ ²ဝါတိ–ကား၊ ဘေယျာ–အမြီးမယားသည်၊ ဘဝိဿသိ–ဖြစ်မည်လော။ ॥ဘရိယာ–ဝါတိ–ကား၊ ဘရိ–ခေတ္တမယားသည်၊ ဘဝိဿသိ–ဖြစ်မည်လော။ ॥မုဟုတ္တိကာ–တစ်မုဟုတ်မျှ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမသည်၊ ဘဝိဿသိ–လော။

အဋ္ဌာန်း။ ॥ဘ–အဋ္ဌိတ်၊–၅၉၉။

၂–တစ်ထိုက်–၅၉၀။

၃–ဘေယျာ, ဘရိယာ။ ॥ဤပါဠိတော်အဖွင့်အတိုင်း "ဘေယျာ ဝါ–အမြီးမယားအဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အမြီးမယား၏ ဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘရိယာနေ့ဝါ–ခေတ္တမယား၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ခေတ္တမယား ဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း"ဟု ဆိုပါ၊ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ ပုရိသမတိ"စသော ရှေ့စကားနှင့် လိုက်လျော်အောင် "ဘေယျာ ဝါ–မယားဖြစ်ခြင်း၊ ဘရိယာ ဝါ–လင်ဖြစ်ခြင်း"ဟု ဆိုပါ၊ ဤပါဠိ တစ်နည်းဖွင့်သည်၊–၅၉၁။

၃၀၃။ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊ ဒသ–ဆယ်ယောက်တို့တည်း၊ မာတု–ရက္ခိတာ[1] –အဓိစောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမလည်းကောင်း၊ [ပိတု–အဖ၊ မာတုပိတု–မိဘနှစ်ဦး၊ ဘာတု–အစ်ကို, မောင်၊ ဘဂိနိ–အစ်မ, ညီမ၊ ဥာတိ–ဆွေမျိုး၊ ဂေါတ္တ[2] –အနွယ်တူသူ၊ ဓမ္မရက္ခိတ–အတူတကွ တရားကျင့်ဘက်ဖြစ်သူတို့ စောင့်ရှောက်အပ်၊ သာရက္ခာ[3]–အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွဖြစ်သော မိန်းမ၊ (အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ၊)] သပရိဒဏ္ဍာ–ထားအပ်သောဒဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော မိန်းမ၊ ဝါ–ဒဏ်ထားအပ်သော မိန်းမလည်းကောင်းတည်း။

ဘရိယာယော–တို့သည်၊ ဒသ–တို့တည်း၊ ဓနက္ကီတာ–ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော မယားလည်းကောင်း၊ (ဆန္ဒဝါသိနီ–အလိုဆန္ဒကြောင့် နေသော မယား၊ ဘောဂဝါသိနီ–စည်းစိမ်ကြောင့် နေသော မယား၊ ပဋဝါသိနီ–အဝတ်ကြောင့် နေသော မယား၊ သြဒပတ္တကိနီ–ရေခွက်ကို သုံးသပ်၍ ယူအပ်သော မယား၊ (ရေခွက် လက်ချ၍ လက်ထပ်ယူအပ်သော မယား၊) သြဘဋ္ဌ ဓုမ္မဋ္ဌာ–ချအပ်သော ခေါင်းခုံရှိသော မယား၊ ဒါသီ စ–ကျွန်မလည်းဖြစ်သော၊ ဘရိယာ ဇ–မယားလည်းဖြစ်သော မယား၊ ကမ္မကာရီ စ–အလုပ်သူမလည်းဖြစ်သော၊ ဘရိယာ စ–မယားလည်းဖြစ်သော မယား၊ ဓေါဟဋ္ဌာ–အလံဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော မယား၊ (သုံ့ပန်းမယား၊) မုဟုတ္တိကာ–တစ်ဝေယျ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မယားလည်းကောင်းတည်း။

၃၀၄။ မာတုရက္ခိတာ နာမ–မည်သည်၊ မာတာ–သည်၊ ရဏ္ဍတိ–စောင့်ရှောက်၏၊ ဂေါပေတိ–လုံခြုံစေ၏၊ ဣဿရိယံ–အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ကာရေတိ–ပြုစေ၏၊ (တစ်နည်း) ဣဿရိယံ–ကို၊ ကာရေတိ–ပြု၏၊ [ဤနည်းဌ ကာရိတ်ပစ္စည်းအနက်မရှိ၊] ဝသံ–မိမိအလိုကို၊ ဝတ္တေတိ–ဖြစ်စေ၏၊ တစ်နည်း၊ [ယံ–အကြောင်းမိန်းမကို၊] မာတာ–သည်၊ ရက္ခတိ–၏၊ ပေ၊ ဝတ္တေတိ–၏၊ (သာ–သည်၊) မာတုရက္ခိတာ နာမ–မည်၏၊ ဝါ–အဓိ စောင့်ရှောက်အပ် သူမမည်၏၊ [နောက်ဌလည်း ဤကဲ့သို့ နှစ်နည်းပေးပါ၊] ပေ၊ ဥာတကာ–ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ပေ၊ သဂေါတ္တာ–တူသော အနွယ်ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ–အနွယ်တူသူတို့သည်၊ ပေ၊ သဟဓမ္မိကာ–အတူတကွ တရားကျင့်ဘက်ဖြစ်သူတို့သည်။

သာရက္ခာ နာမ–မည်သည်၊ ဂဏ္ဍေပါ–ကိုယ်ဝန်ဌလည်း၊ (အစိုးဝမ်းဌလည်း၊) ပရိဂ္ဂဟိတာ–သိမ်းပိုက်အပ်သည်၊ ဟောတိ(ကိ–အဘယ်သို့သိမ်းပိုက်အပ်သနည်း၊)

အဋ္ဌန်း။ ။၁–မာတုရက္ခိတာ–စသည်၊–၅၉၃။

၂–ဂေါတ္တ၊ဓမ္မ၊–၅၉၃။

၃–သာရက္ခာ–စသည်၊–၅၉၄။

"သော–ဤသူမသည်၊ မယ့်–ငါ၏ (မယားတည်း)၊" ဣတိ–ဤသို့သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ အန္တ မသော–အားဖြင့်၊ မာလာဝုဠ္ဌပရိကွိတတာပိ–ပန်းကုံးဖြင့် ကာရံအပ်သော မိန်းမသည်လည်း၊ (ပန်းကုံးစွပ်အပ်သော မိန်းမသည်လည်း၊) သာရက္ခာ နာမ–မည်၏။

သပရိဒဏ္ဍာ နာမ[3] –မည်သည်၊ ကောဟိစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့သည်၊ (ရှင်ဘုရင်စသူတို့သည်၊) ဒဏ္ဍာ–ဒဏ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဌပိတောဟောအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ထားအပ်သနည်း၊) "ယော–အကြင်သူသည်၊ ဣတ္ထံနာမ–သော၊ ဣတ္ထိ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ–သွားလာ၏၊ (တဿ–၏၊) ဘောဂေါ–ဤမျှလောက်သော၊ ဒဏ္ဍာ–ဒဏ်တည်း၊ (ဒဏ်ငွေ–သို့မဟုတ် ကြိမ်ဒဏ်စသည်တည်း၊)" ဣတိ–ဤသို့ ထားအပ်၏။

ဓနုဂ္ဂါတာ နာမ–မည်သည်၊ ဓနေန–ဖြင့်၊ ကိဏိတွာ–ဝယ်၊ ဝါသေတိ–နေစေ၏။ ။ဆန္ဒဝါသိနီ[4] နာမ–မည်သည်၊ ပိယော–ချစ်အပ်သော ယောကျ်ားသည်၊ ပိယံ–ချစ်အပ်သော မိန်းမကို၊ ဝါသေတိ–နေစေ၏၊ (တစ်နည်း) ပိယော–ချစ်တတ်သော ယောကျ်ားသည်၊ ပိယံ–ချစ်တတ်သော မိန်းမကို။ ။ဘောဂံ–စည်းစိမ်ကို၊ ဒတ္တွာ–ပေး၍။ ။ပဋ္ဌံ–အဝတ်ကို၊ ဒတ္တွာ။ ။ဥဒကပတ္တံ–ရေခွက်ကို၊ အာမသိတ္တွာ–သုံးသပ်၍။ ။ဒုမ္မဋ္ဌံ–ခေါင်းခုကို၊ သြရောပေတ္တွာ–အောက်သို့ချ၍။ ။ဒါသီ နာမ–မည်သည်၊ ဒါသီ စေဝ–ကျွန်မသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘရိယာ စ–မယားသည်လည်း၊ (ဟောတိ၊) ပေ၊ ကမ္မကာရီ နာမ–မည်သည်၊ ကမ္မကာရီ စေဝ–အလုပ်လုပ်သူမသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘရိယာ စ–သည်လည်း၊ (ဟောတိ)။ ။ကရမရာနီတာ[5] –သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆောင်

အဋ္ဌုန်း။ ၁–သပရိဒဏ္ဍာ နာမ၊–၅၉၅။

၂–ဆန္ဒဝါသိနီ၊–ပဒဘာဇနီ၌ "ဝါသေတိ"ဟု ကာရိတ်ရှုပ်ရှိသော်လည်း ဝိဂြိုဟ်ကိုမူ "ဝသတိတိ ဝါသီ"ဟု ကတ္တုသာဓနပြု၍ "ဆန္ဒေန+ဝါသိနီ–မိမိအလိုဆန္ဒကြောင့်+နေသောမယား"ဟု အနက်ပေးပါ။ ဘောဂဝါသိနီ, ပဋ္ဌဝါသိနီ–တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။ ဘာသာဋီ(တ) ၅၉၅။

၃–ကရမရာနီတာ၊ [ကရမရ+အာနီတ။] ကရမရ–၌ "မရိတမ္ဘောတိ မရော၊ ကရေန+မရော=ကရမရော=ရန်သူလက်ဖြင့် သေတိုက်သူ၊ (သို့ပန်းဟု) ပြု။ သတ္တုနံ (ရန်သူတို့၏) ကရေန ဟတ္ထေန မရိတမ္ဘတ္တာ ကရမရော၊–ဓာန်၊ ဋီ၊–၄၀၇။ ထို့နောက် "ကရမရာဘာဝေန+အာနီတာ–ကရမရာနီတာ" ဟု ဆက်ပါ။ ကရမရ–၌ ဘာဝပ္ပစ္စယေန ဘာဝလောပ။

ယူအပ်သော မယားကို၊ ဝါ–သို့ပန်းမယားကို၊ ဒဏာဟဠာနာမ–ဓောဟဠာ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ ။တစ်ဏိကာ–ကို၊ မုဟုတ္တိကာ နာမ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

(၂၀၄) ၃၀၅။ ပုရိသော–သည်၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ပဟိဏာတိ–စေလွှတ်၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) "ဘန္တေ၊ ဂစ္ဆ–သွားပါ၊ ဣတ္ထန္နာမံ–ဤ အမည်ရှိသော၊ မာတုရက္ခိတံ–အမိ ဆောင်ရှောက်အပ်သော မိန်းမကို၊ ဗြူဟိ–ပြောပေးပါ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမသ–ဤအမည်ရှိသူ၏၊ ဓနက္ခိတာ–ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော၊ ဘရိယာ–သည်၊ ဟောတိ ကိရ–ဖြစ်ပါတဲ့၊ (တစ်နည်း–ဟောဟိသိ ကိရ–ဖြစ်မလားတဲ့၊)" ဣတိ–ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်၏၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ–လက်ခံအံ့၊ ဝိမံသတိ–စုံစမ်းအံ့၊ (သွားပြောပေးအံ့၊) ပစ္စာဟရတိ–ပြန်ဆောင်အံ့၊ (ပြန်ပြောအံ့၊) သံယာဒိသေသသ–သို့၊ အာပတ္တိ၊ ဟောတိ။

(တစ်နည်း) ပုရိသော–သည်၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ပဟိဏာတိ–၏၊ ဃ၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ ဣတိ–ဤသို့စေလွှတ်၏၊ (တံ–ထိုစကားကို၊) (ထိုယောကျ်ား၏ စကားကို၊) ပဋိဟုဏာတိ–အံ့၊ ဃ၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့်ဖေါ်ပါ၊ လွယ်ပြီ။]

နိဿဂ္ဂေါ ပဗဒါနိ–နိဿဂ္ဂေ ပဗုဒ်တို့တည်း၊ [စက်မလှည့်မီ ရှေးဦးစွာ ချထားအပ်သော ပုဒ်တို့။]

၃၀၆။ ဣတ္ထန္နာမံ–သော၊ မာတုရက္ခိတာ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပိတုရက္ခိတာ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြူဟိ–ပြောပေးပါ၊ (ကိ–) ဣတ္ထန္နာမသ–၏၊ ဓနက္ခိတာ–အပ်ကုန်သော၊ ဘရိယာယော–တို့သည်၊ ဟောထ ကိရ–ဖြစ်ကြပါတဲ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ (ဗြူဟိသို့ ပြန်လှည့်သည်၊) ဣတိ–ဤသို့ စေလွှတ်၏၊ [ပဟိဏာတိသို့ ပြန်လှည့်သည်]၊ ဃ။

ဧဏ္ဍာစက္ကံ–ဧဏ္ဍာစက်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၃၀၇။ ၃၀၈။ လွယ်ပြီ။

ဧကမူလက်–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

ဧကံ–သို့၊ ဒုမူလက်ဝိ–ကိုလည်းကောင်း၊ တိမူလက်ဝိ–ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝ နဝမူလက်–နဝမူလကတိုင်အောင်၊ ကာတဗ္ဗံ။

ဣဒံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား၊ ဒသမူလက်–ဒသမူလကတည်း။

၃၀၉။ ဤစက်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဣဒံ ဒသမူလက်"ဟုဆိုသည်၊ အနက်လွယ်ပြီ။

ဓနက္ခီ တာဝဏ္ဍံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၃၁၀။ ဤ၌ မာတုရက္ခိတကို မူတည်၍ ဆန္ဒဝါသိနီစသည်ဖြင့် ၈၈ လှည့်ဖို့ရန် ပြထားသည်။ ၃၁၁–မှစ၍ ၃၂၀–တိုင်အောင် လွယ်ပြီ။

(၂၁၀) ၃၂၁။ ဤ၌လည်း ဥဘတောဝဟက် နိဿိတ် တိုင်အောင် လွယ်ပြီ။ ပုရိသဿ–၏၊ မာတာ–အမေသည်၊ ပေ၊ သဟမ္ဖိုကာ–တို့သည်၊ ပေ။ ပုရိသဿ–၏၊ ပေယျာလော–ကို၊ ဝိတ္ထာရေတမ္ဗော–ထိုက်၏။

၃၂၂။ မာတုရက္ခိတာယ–၏၊ မာတာ–သည်၊ [လွယ်ပြီ။]

၃၂၃။ ၃၂၄။ ၃၂၅။ လွယ်ပြီ။

(၂၁၂) ၃၂၆။ ပေ၊ ဝိတုရက္ခိတာယ–၏၊ ဝိတာ–သည်။ ။သာရက္ခာယ–အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ၏၊ (သော–၌ စပ်၊) ယေန–အကြောင်းယောက်ျား သည်၊ ပရိဂ္ဂ၎ီတာ–သိမ်းပိုက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သော–ထိုယောက်ျားသည်၊ ဘိက္ခု ပဟိဏတိ၊ သပရိဒဏ္ဍာယ–ဒဏ်ထားအပ်သော မိန်းမ၏၊ (သောဒ်ခ် စပ်၊) ယေန–သည်၊ ဒဏ္ဍော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဌပိတော–ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သော–သည်၊ (ထိုဒဏ်ထားသော ယောက်ျားသည်၊) ဘိက္ခု ပဟိဏတိ၊ ပေ။

၃၂၇။ ၃၂၈။ ၃၂၉။ လွယ်ပြီ။ ၃၂၉–၌ မာတုရက္ခိတာ–သည်၊ ဘိက္ခု ပဟိဏတိ။

၃၃၁။ မှ ၃၃၇ တိ–လွယ်ပြီ။

သမ္ဘံ စဏ္ဍပေယ္ယာလံ၊ သည်။ နိဿိတ်၊ ပြီ။

၃၃၈။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ[1]–လက်ခံအုံ့၊ စိမ်သတိ–စုံစမ်းအုံ့၊ ပဓာဟရတိ–ပြန်ဆောင်အုံ့၊ ပေ၊ နု ပဓာဟရတိ–ပြန်မဆောင်အုံ့၊ ထုလ္လစ္စယသ–ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ ပုရိသော–သည်၊ သမ္ဘဟုလေ–များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ အာဏာပေတိ–စေခိုင်း၏၊ (ကိ'၊) "ဘန္တေ–တို့၊ ဂစ္ဆထ–သွားကြပါ၊ ဂ္ဂဏှထ–သော၊ ဂ္ဂဏှိ–ကို၊ ဝိမံသထ–စုံစမ်းကြပါ၊" ဂ္ဂတိ–ဤသို့ စေခိုင်း၏။ ။သမ္ဘေ–ရဟန်းအားလုံး တို့သည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ–ကုန်အုံ့၊ ပေ၊ သမ္ဘေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ သံဃာဒိသေသဿ–သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ ။ ဧကံ–ရဟန်း တစ်ပါးကို၊ ပဓာဟရာပေန္တိ–ပြန်ဆောင်စေကုန်အုံ့။ ။ဧကံ–ကို၊

---

[1] ။ –ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊–မဟာ။

ဝိမံသာပေတွာ–စုံစမ်းစေ၍။ ။ပုရိသော–သည်၊ ဘိက္ခု–ကို၊ အာဏာပေတိ၊ (ကိ၊) "ဘန္တေ၊ ဂစ္ဆ–သွားပါ၊ ဣတ္ထန္နာမံ–သော၊ ဣတ္ထိं–ကို၊ ဝိမံသ–စုံစမ်းပေးပါ၊" ဣတိ–ဤသို့ စေခိုင်းအုံ။ ။အန္တေ ဝါသိ–အနီးနေ တပည့်ကို၊ ပစ္စာဟရာပေတိ–ပြန်ဆောင်စေအုံ။ ။အန္တေ ဝါသိ [1] –ကို၊ ဝိမံသာပေတွာ–စုံစမ်းစေ၍၊ အတ္တနာ–ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စာဟရတိ–ပြန်ဆောင်အုံ။ ။အန္တေ ဝါသိ–ကို၊ ဝိမံသာပေတိ–စုံစမ်းစေအုံ၊ အန္တေ ဝါသိ–သည်၊ ဝိမံသိတွာ–စုံစမ်းပြီး၍၊ ဗဟိဒ္ဓါ[2]–ပြင်ပအရပ်သို့၊ (နိုင်းလိုက်သော ဆရာထံ ပြန်မလာဘဲ မူလယောကျ်ားထံသို့၊) ပစ္စာဟရတိ–အုံ၊ ဥဘိန္နံ–နှစ်ဦးလုံးတို့၏၊ ထုလ္လစ္စယသ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၃၃၉။ ဂစ္ဆန္တော–လတ်သော်၊ သမ္ဘာဒေတိ–ပြီးစေအုံ၊ [ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အဂ်ါနှင့် ဝိမံသတိအဂ်ါ ပြည့်စုံသည်ကို ဆိုလိုသည်။] အဂစ္ဆန္တော–ပြန်လာလတ်သော်၊ ဝိသံဝါဒေတိ–ရှုတ်ယွင်းစေအုံ၊ [ပစ္စာဟရတိအဂ်ါချို့တဲ့သည်ကို ဆိုသည်။]။ ဂစ္ဆန္တော–လတ်သော်၊ ဝိသံဝါဒေတိ–ရှုတ်ယွင်းစေအုံ၊ ["လက်မခံအုံ" ဟု ဆိုလိုသည်။] အာဂစ္ဆန္တော[3] –လတ်သော်၊ သမ္ဘာဒေတိ–ပြီးစီးစေအုံ၊ ["စုံစမ်းအုံ, ပြန်ဆောင်အုံ" ဟု ဆိုလိုသည်။] ဃ။

၃၄၀။ (ယော–အကြင် ရဟန်းသည်၊) သံဃသ္သ ဝါ–၏ သော်လည်းကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ–စေတီ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ ဝါ–မကျန်းမာသူ၏သော်လည်းကောင်း၊ ကရဏီယေန[4] –ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ (တဿ–၏လည်းကောင်း၊) ဃ၊ ဥမ္မတ္တကဿ–ရူးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ–အစစ္စာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်း (အရှင် ဥဒါယီ)၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်သည်၊ ဝါ–အာပတ်မသင့်သည်၊ (ဟောတိ–၏၊) ဣတိ–ပဒဘာဇနီယ အပြီးတည်း။

ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ

သုတ္တာ–အိပ်ပျော်နေသော မိန်းမ၊ မတာ စ–သေသူမ၊ နိက္ခန္တာ–ထွက်ပြေးသူမ၊ အနိတ္ထိ–မိန်းမ မဟုတ်၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ–မိန်းမပဏ္ဍုက်၊ ကလဟံ–ခိုက်ရန်ကို၊ ကတ္တာန–ပြုပြီး၍၊ သမ္ဘောဒီ–ဝမ်းမြောက်ပြီ၊ ပဏ္ဍကေ–၌၊ သဗ္ဗရိတ္တဗ္ဗ–အောင်သွယ်ခြင်း၊ ဣတိ–ဝိနီတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ အပြီးတည်း။

အညွှန်း။ ။၁–အန္တေ ဝါသိ၊–ဖ၀၄။ ၂–ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဖ၀၄။
၃–အာဂစ္ဆန္တေ သမ္ဘာဒေတိ–ဟုသည်၊–ဖ၀၅။
၄–ကရဏီယေန၊–ဖ၀၅။

ဝိနီတဝဏ္ဏ

ခုဒ္ဒ၁။ သော–သည်၊ ဂန္ဓာ–၍၊ မနုဿေ–တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ–မေးပြီ၊ (ကိုး)"ဣတ္ထန္နာမာ၊ ဤအမည်ရှိသူမသည်။ ကဟံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ("အဘယ် အရပ်၌နည်း"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊)" ဣတိ–ပြီ၊ ဘန္တေ၊ သုတ္တာ–အိပ်ပျော်နေပါပြီ။ ။ဘန္တေ၊ မတာ–သေပါပြီ။ ။နိက္ခန္တာ–ထွက်ပြေးပါပြီ၊ ဟေ၊ အနိတ္ထိ–မိန်းမဟုတ်ပါ၊ ဟေ၊ ဘန္တေ၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ–မိန်းမပဏ္ဍာဂတ်ပါတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

ဣတ္ထိ–သည်၊ သာမိကေန–ခင်ပွန်းနှင့်၊ သဟ–အတူ၊ ဘဏ္ဍိတ္မာ–ငြင်းခုံ၍၊ (ရန်ဖြစ်၍၊) မာတုယာ–အမိအိမ်သို့၊ အဂမာသိ–ပြန်သွားပြီ၊ ကုလူပကော–အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်သော၊ (အိမ်သို့ လာနေကျဖြစ်သော၊) ဘိက္ခု၊ သမ္ဘောဒနီယံ–ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော စကားကို၊ အကာသိ၊ ဟေ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု၊ အလံဝစနီယာ[1] –ထိုက်တန်သော ပြောဆိုဖွယ် အောင်သွယ် စကားရှိသူ ဧလာ၊ ဣတိ–မေးတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ–ဘုရား၊ နာလံဝစနီယာ–ထိုက်တန်သော ပြောဆိုဖွယ် အောင်သွယ်စကားရှိသူ မဟုတ်ပါ၊ (အောင်သွယ် ပေးစရာမလိုပါ၊) ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ ဘိက္ခု–နာလံဝစနီယာယ–၌၊ အနာပတ္တိ။ ။ပဏ္ဍကေ–၌၊ သဠာရိတ္တံ သမာပန္နိ၊ ဟေ။

ပဌမ–ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သဠာရိတ္တသိက္ခာပဒ–သည်၊
နိဋ္ဌိတ–ပြီးပြီ။

အညွှန်း။ ။၁–အလံဝစနီယာ၊ ၆၀၇။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်နိဿယသစ်
တတိယဝိုင်းပြီးပြီ။

* * *

ဘဒ္ဒ–ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၈) ရက်
(၂၄–၁၂–၈၆) စုဒ္ဓဟူးနေ့။

ပါရာဇိကာဏ်ပါဠိတော်နိဿယ

(စတုတ္ထပိုင်း)

၆။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်

၃၄၂။ တေနသမယေန–၌၊ ဗုဒ္ဓေါ–အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ရာဇဂဟေ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဝါ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီးဖြစ်သော၊ ကလန္ဒကနိဝါပေ–ရှင်တို့အား အစာပေးရာဖြစ်သော၊ [ရှင်တို့အား အစာကျွေးလျက် သေးမွဲပေးထားရာဖြစ်သော–ဟုဆိုလိုသည်။] ဝေဠုဝနေ–ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါပန သမယေန–၌၊ အာဠဝကာ–အာဠဝီမြို့၌ မွေးဖွားကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ သညာစိကာယော–ကိုယ်တိုင် တောင်းအပ်သော ပဲခွပ်စသော အဆောက်အအုံ ရှိကုန်သော၊ အသဿမိကာယော–ဆောက်လုပ်မည့်သူ ကျောင်းရှင် ဒါယကာမရှိကုန်သော၊ အတ္တုद्देသိကာယော–မိမိဟူသော–ညွှန်ပြတိုက်သူရှိကုန်သော၊ ဝါ–မိမိဖို့ဖြစ်ကုန်သော၊ အပ္ပမာဏိကာယော–အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ ဝါ–တိုးပွားသော ပမာဏရှိကုန်သော၊ ကုဋိယော–ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ ကာရာပေန္တိ–ပြုလုပ်စေကြကုန်၏၊ (ဆောက်လုပ်ကြစေကုန်၏)၊ တာယော–တို့သည်၊ နိဋ္ဌာနံ–ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ နုဂစ္ဆန္တိ။

တေ–ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ယာစနဗဟုလာ–များသောတောင်းခြင်းရှိကုန်သည်၊ (အတောင်းအရမ်းများကုန်သည်)၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ–များသောသိစေခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (မိမိအလိုရှိကြောင်းကိုများစွာသိစေခြင်းရှိကုန်သည်) (ဟုတ္တာ) ဝိဟရန္တိ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ယာစနဗဟုလ ဝိညတ္တိဗဟုလဖြစ်၍ နေကြသနည်း၊) ပုရိသံ–ကို၊ ဒေထ–ပေးပါကုန်၊ ပုရိသတ္တကရံ–ယောကျ်ား ပြုအပ်သောအလုပ်ကို၊ (တစ်နည်း) ပုရိသတ္တကရံ–ယောကျ်ားပြုအပ်သော ကိစ္စကို၊ [ဂေါဏံ–နွား၊ သကဋံ–လှည်း၊ ဝါသိ–ပဲခွပ်၊ (ဓားငယ်) ပရသုံ–ပုဆိန်၊ ကုဒ္ဒါရိ–ဓားမ၊ ကုဒါလ–ဈပါက်တူး၊ နိခါဒနံ–ဆောက်၊ ဝလ္လိ–နွယ်၊ ဆဲဠု–ဝါး၊ မုဉ္ဇ–ဖြူဆံမြက်၊ ပဗ္ဗဇ–ပြိတ်မြက်၊ တိဏ–ကြွင်းသောမြက်၊] မတ္တိက–မြေညက်ကို၊ ဒေထ–ကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ ယာစန ဗဟုလ ဝိညတ္တိဗလ ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

မနုဿာ–တို့သည်၊ ယာစနာယ–တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းသည်၊ ဥပဒ္ဒုတာ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဝိညတ္တိယာ–မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်းသည်၊ ဥပဒ္ဒုတာ–အပ်ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ)ဘိက္ခူ ဒိသွာ၊ ဥဒ္ဓိန္တိ–ထိတ်လည်း ထိတ်ကြကုန်၏၊ (တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်ကြကုန်၏)၊ ဥတ္တသန္တိ–လန့်လည်း လန့်ကြကုန်၏၊ ပလာယန္တိ–ခြေဦးတည့်ရာအရပ်သို့လည်းပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ–အခြားလမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ [အတွေ့.မခံဘဲ လမ်းလွဲသွားကြသည်–

ဟုဆိုလိုသည်။] အညေနဝိ–၊ မုခံ–မျက်နှာကို၊ ကရောန္တီ၊ [မရောင်သာ၍ တွေ့.လျှင်လည်း မျက်နှာချင်းမဆိုင်ကြကုန်။] ဒွါရမ္ပိ–တံခါးကိုလည်း၊ ထကေန္တိ–ပိတ်ထားကြကုန်၏၊ ဂါဝိမ္ပိ–နွားမကိုလည်း၊ ဒီသွာ–မြင်လျှင်၊ ဘိက္ခုတိ–ရဟန်းဟူ၍၊ မညာမာနာ–မှတ်ထင်ကုန်လျက်၊ ပလာယန္တိ–ထွက်ပြေးကြကုန်၏။

(၂) အထခေါ–၌၊ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ–သည်၊ ရာဇဂဟေ–၌၊ ဝဿ–မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဿော–နေပြီးသည်၊ (တစ်နည်း) ဝဿံဝုဿော–ဝါကျွတ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယေန–၌၊ အာဌဝီ–အာဌဝီမြို့သည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန–သို့၊ ပဏ္ဍာမိ–၊ အနုပုဗ္ဗေန–အားဖြင့်၊ ယေန–၌၊ အာဌဝီ(အတ္တိ)၊ တံ–သို့၊ အဝဿရိ–ရောက်တော်မူပြီ၊ [ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၊ စာဝိဒ်နံပါတ်(၂၃)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ–သည်၊ တတြအာဌဝိယံ–ထိုအာဌဝီမြို့၌၊ အဂ္ဂါ ဌဝေ[1]–အဂ္ဂါဌဝမည်သော၊ စေတိယေ–စေတီ၌၊ ဝါ–နတ်ကွန်း၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ အယံအာဌဝီ–သည်၊ သုဘိက္ခာ–ပြည့်စုံသောထမင်းရှိသည်၊ ဝါ–သာယာဝပြော အစာပေါသည်၊ သုလဘပိဏ္ဍာ–လွယ်ကူစွာရအပ်သော ဆွမ်း ရှိသည်၊ ပဂ္ဂဟေန–ပွေ့ဖိုက်အပ်သော သဟိတ်ဖြင့်၊ ဝါ–ဆွမ်းကိုစံယူကြောင်း သဟိတ်ဖြင့်၊ ဥဠာရေန–အရိယာနည်း ဆွမ်းရှာမှီးသဖြင့်၊ ယာပေတုံ–ရှည်သောကာလ သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ–မျှတခြင်းငှာ၊ သုကရာ–လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သူ၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ ဝါ–လွယ်ကူစွာသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ တေရဟိ ပန–ယခုအခါ ၌ကား၊ အယံ အာဌဝီ၊ ပေ၊ ယာပေတုံ၊ ဣတိ–ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ [ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၊ စာဝိဒ်နံပါတ်(၁၆)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ]။ ပ။

(၃) ပဋိပုစ္ဆိ–မေးတော်မူပြီ၊ (ကိं)၊ ဘိက္ခဝေ၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ပေ၊ ကာရာပေထ–စေကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဝိဟရထ–ကုန်၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခုတိ–ဟူ၍၊ မညမာနာ–ကုန်လျက်၊ ပလာယန္တိ၊ ဣတိ ကိရ–ဤသို့ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်သလား၊ ဣတိ–မေးတော်မူပြီ၊ ပေ။

(၄) ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဘုတပုဗ္ဗံ–ရှေးခဏပြစ်ဖူးသော အကြောင်းကား၊ ဣဒေ–ကုန်သော၊ ဘာတရော–ညီနောင်ပြစ်ကုန်သော၊ (ညီအစ်ကိုပြစ်ကုန်သော)၊ ဣဿသယော–ရသေ့တို့သည်၊ ဂင်္ဂနဒီ၊ ဥပနိဿာယ–မှီ၍၊ ဝိဟရိံသု၊ ပေ၊

---

(၁) အဂ္ဂါဌဝေ စေတိယေ။ ။မြန်မာများနားလည်နေကြသော ဘုရားပုထိုးစေတီမျိုးမဟုတ်၊ ယက္ခခေါ် နတ်ဘီလူးတို့၏နေရာဖြစ်သော နတ်ကွန်း နတ်နန်း နတ်စင် နတ်သစ်ပင်တည်း၊ လူအများက လေးလေးစားစား ပူဇော်ရာဖြစ်၍ (တစ်နည်း) အုတ်စသည်တို့ဖြင့် စီထားရာဖြစ်၍ "စေတိယ"ဟု နာမည်ရသည်။ ထိုနေရာမျိုးဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအတွက် ကျောင်းသောက်ထားကြ၏၊ ထိုကျောင်းကိုလည်း စေတိယဟုပင် မူလနာမည်အတိုင်း ခေါ်ကြ၏၊ [သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌ ဤစကားမျိုး၊ များစွာ တွေ့ရသည်။]

မဏိကရေ့ကာ–မဏိကဏ္ဍမည်သော၊ (လည်ပင်းခွံ ပတ္တမြားတန်ဆာရှိသောကြောင့် မဏိကဏ္ဍမည်သော)၊ နာဂရာဇာ–နဂါးမင်းသည်၊ ဂင်ဂနဒီ၊ ဥတ္တရိတွာ–ဖြတ်ကူး၍၊ ယေန–ခွံ၊ ကနိဋ္ဌော–ညီငယ်ဖြစ်သော၊ ဣသိ(အတ္ထိ)၊ ပေ၊ သတ္တက္ခတ္တုံ–ခုနစ်ကြိမ်၊ ဘောဂေဟိ–အရွေတို့ဖြင့်၊ [နဂါးမင်းကြီး၏ ကိုယ်ကိုပင် "ဘောဂ" ဟု ခေါ်သည်၊] ပရိက္ခိပိတွာ–ထက်ဝန်းကျင်ကာရံ၍၊ ဝါ–ရစ်ပတ်၍၊ ဥပရိ မုဒ္ဓနိ–ဦးထိပ်၏အထက်ခွံ၊ (ခေါင်းပေါ်ခွံ)၊ မဟန္တံ–သော၊ ဖဏံ–ပါးပျဉ်းကို၊ ကရိတွာ၊ အဋ္ဌာသိ။

အထခေါ်၊ ပေ၊ တာသနာဂသ–မှ၊ [ဘယ–၏ ယှဉ်ရာခွံ ပဋ္ဌမိအနက်ဝယ် ဆင်ခြင်သက်။] တစ်နည်း တာသနာဂသ–ကို၊ ဘယာ–ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ [ဆင်ခြင်ကုံ၊ ကိသော၊ ပေ၊ မနိသ္ဓ ဟဂ္ဂောတိ [သုဒိန္နာဘာဏဝါရ–စာပိုဒ်နံပါတ် (၃၇)ခွံ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘော°–အရှင်ရသေ့၊ တွံ၊ တာသနာဂသ–၏၊ အနာဂမနံ–မလာခြင်းကို၊ ဣဒ္ဓသိပန–အလိုရှိပါသလား၊ ဘော–အရှင်ရသေ့၊ အဟံ၊ ပေ၊ ဣစ္ဆာမိ၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ရာကို၊ ပဿသိအဝိ–မြင်ပါသလား၊ ပေ၊ အသ–ထိုနဂါး၏၊ ကရေ့ကာ–လည်ပင်းခွံ၊ ဝိလန္ဓနံ–ပန်ဆင်အပ်သော၊ မဏိ°–ပတ္တမြားကို၊ ပဿာမိ၊ ပေ၊ တံ နာဂံ–ကို၊ မဏိ°–ကို၊ ယာစ–တောင်းပါ၊ (ကိ°–အဘယ်သို့တောင်းရမည်နည်း၊) ဘော–အရှင်နဂါး၊ ဓမ–အား၊ မဏိ°–ကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါ၊ မေ–အား၊ မဏိနာ–ဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့တောင်းပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ။ [ဣတိတစ်လုံးအကျေကြေပါ။]

အထခေါ်၊ ပေ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ မဏိ°–ကို၊ ယာစတိ–၏၊ ဘိက္ခုသ–အား၊ မဏိနာ–ဖြင့်၊ အတ္ထော–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ (တွေး၍)၊ ခိပ္ပညေဝ–လျင်စွာသာလျင်၊ (အလျင်အမြန်သာလျှင်)၊ အဂမာသိ–ပြန်သွားပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝေါ–ထိုအရပ်မှပင်၊ ပဋိနိဝတ္တ–ပြန်နစ်ပြီ၊ (ပြန်လှည့်ပြီ)၊ ပေ၊ ဣသိ–ကို၊ ဂါထာဟိ–တို့ဖြင့်၊ အဓ္ဓျဘာသိ–ရည်ရွယ် ရွတ်ဆိုပြီ၊ (ကိ°–နည်း၊) မမန္တ ပါနံ ဝိပုလံ ဥဒ္ဓာရံ၊ပေ၊ နစာပိ၊ တော အသ္သမမာဂမိသ်တိ–ဟူ၍၊ (အဓ္ဓျဘာသိ)။

ဂါထာအနက်။ ။မမ–ကျွန်ုပ်၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဝိပုလံ–များပြားသော၊ ဥဒ္ဓာရံ–မွန်မြတ်သော၊ အန္နပါနံ–စားဖွယ်, သောက်ဖွယ်သည်၊ ဣမသ္မိ ဣသ–ဤပတ္တမြား၏၊ ဟေတု–အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပဋ္ဌိတိ–ဖြစ်ပါ၏၊ တံ–ထိုပတ္တ

၁။ ဘော။ ။ပြောဟူ၏ဆိုများသည် ဓိဓိတို့အချင်းချင်းဖြစ်စေ, သူများအားဖြစ်စေ စကားပြောသောအခါ "ဘော ဘော"ဟု သုံးလေ့ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဘော–အရှင်ရသေ့၊ သို့မဟုတ် ဘော–အရှင်"ဟု ဆိုပါ၊ မြန်မာများနှင့် လျော်အောင် "ဘော–အိုညီငယ်၊ ဘော–အိုနောင်တော်"ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

မြားကို၊ တေ–အရှင်ရသော့အား နဒဿံ–မပေးနိုင်ပါ၊ (တွံ)၊ အတိယာစကော–မသိဆိုးကောင်း, အလွန်တောင်းတတ်သည်၊ အသိ–၏၊ ဧတေ–၏၊ အသမ်အပိ–သစ်မ်းကျောင်းသို့လည်း၊ နု စ အာဂမိဿံ–မလာတော့ပါ။

သက္ခရဓောတပါဏီ–ကျောက်ညိုခ္ဍ သွေးအပ်သော သန်လျက်လက်ခ္ဍရှိသော၊ (ကျောက်ညိုခ္ဍ သွေးထားအပ်သော သန်လျက်ကို လက်ကကိုင်ထားသော၊) သုသု–နုပျိုသောယောကျ်ားသည်၊ (တာသေတိ) ယထာ–ခြိမ်းခြောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ–တွံ)၊ မံ–ကို၊ ဆေလ–ပတ္တမြားကျောက်ကို၊ အာယာစမာနော–တောင်းလျက်၊ တာသေသိ–ခြိမ်းခြောက်ပြီ၊ [“ထိတ်လန့်စေပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ।] ပေ၊ နု စ အာဂမိဿံ–ပါ။

အထခေါ၊ ပေ၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပတ္တဇ္ဇောဝ–ဖဲသွားပြီးသည်သာ၊ အယောသိ၊ ပုန–နောက်ထပ်၊ နု ပစ္စာဂဠ္ဆိ–ပြန်မလာတော့၊ ဒဿနီယသ–ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သော၊ ဝါ–ရှုရှုင့်စဖွယ် တင့်တယ်သော၊ တသ္သနာဂသ–ကို၊ အဒဿနေန–မမြင်ရခြင်းကြောင့်၊ မတ္တာယ–အတိုင်းအရည်ထက်၊ ဘိယ္ယောသော–လွန်စွာ (အတိုင်းထက်အလွန်)၊ တစ်နည်း–ဘိယ္ယောသော–လွန်ကဲသော၊ မတ္တာယ–အားဖြင့်၊ ပေ။

ဂါထာအနက်။ [ယသ=ယံ+အသ] ယံ–အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အသ–ထိုပစ္စည်းရှင် (သတ္တဝါသည်၊) ဝိယံ–ချစ်အပ်၏ဟူ၍၊ (နှစ်သက်မြတ်နိုး၏ဟူ၍)၊ ဒိဂိဿေ–သိရာ၏၊ (နားလည်ရာ၏၊) တံ–ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ နယာစေ–မတောင်းရာ၊ (မတောင်းရ) အတိယာစနာယ–မသိဆိုးကောင်း, အလွန်တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိဒေဿော–မချစ်လုံးလုံး မုန်းအပ်သူသည်၊ ဝါ–အမုန်းခံရသူသည်၊ ဟောတိ၊ ဗြာဟ္မဏေန–ဗြာဟ္မဏာသည်၊ (ဗြာဟ္မဏမျိုးဖြစ်သော ရသ့ေသည်၊) နာဂေါ–ကို၊ မဏိ–ကို၊ ယာစိတော–တောင်းအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုနဂါးကို၊ အဒဿနညေဝ–မမြင်ရခြင်းသို့သာ၊ အဗ္ဗဂမာ–ရောက်ရလေပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ–တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ–တိရစ္ဆာန်မျိုးခ္ဍ ပါဝင်ကုန်သော၊ တေသံပါဏာနံ–ထို သတ္တဝါတို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ ယာစနာ–တောင်းခြင်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ အမနာပါ–မမြတ်နိုးအပ်သည်၊ ဝိညတ္တိ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အမနာဝါ–သည်၊ ဘဝိဿတိနာမ–ဖြစ်သေး၏၊ မနုဿဘူတာနံ–လူဖြစ်၍ဖြစ်သူတို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ ကိမ်ဂ–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ယာစနာ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အမနာပါ၊ ဝိညတ္တိအမနာပါ၊ (နု) ဘဝိဿတိ–မဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ [မဖြစ်ဘဲရှိမလဲ၊ ကေန် ဖြစ်မှာပေါ့–ဟုဆိုလိုသည်၊] တစ်နည်း–မနုဿဘူတာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ ယာစနာ အမနာပါ၊ ဝိညတ္တိအမနာပါ၊ ဘဝိဿတိ

လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ကိမင်္ဂ (ကိ+အင်္ဂ)–အကြောင်းဆိုဖွယ် အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အံ့နည်း၊ [မမြတ်နိုးခြင်းအကြောင်းကို အထူးပြောနေဖွယ်မလိုပါ–ဟု ဆိုလိုသည်။]

၃၇၅။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဟိမဝန္တပဿေ–ဟိမဝန္တာတောင်နံပါးဌ၊ ဝါ–ဟိမဝန္တာတောင်နံရံ၌၊ အညတရသ္မိံ၊ ဝနသဏ္ဍေ–တောအုပ်၌၊ ပေ၊အဝိဒူရေ–အနီး၌၊ မဟန္တံ–သော၊ နိန္နံ–နိမ့်သော၊ (ရိုင့်ဝှမ်းသော)၊ ပလ္လလံ–ညွန်အိုင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ မဟာသကုဏသမ္ဘဝော–များစွာသော ငှက်အပေါင်းသည်၊ တသ္မိံ ပလ္လလေ–၌၊ ဒီဃသ–တစ်နေ့လုံး၊ ဏှာစရံ–ကျက်စားရာအရပ်သို့၊ စရိတ္တာ–လှည့်လည်၍၊ သာယ–ညနေချိန်၌၊ တံဝနသဏ္ဍံ–သို့၊ ဝါသာယ–နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပဂစ္ဆတိ–ကပ်ရောက်၏၊ ပေ၊ သဒ္ဒေန–အသံသည်၊ ဥဗ္ဗာဠော–နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ["ထွက်သွားစေအပ်သည်" ဟုသဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊] ပေ၊ အဝေါစ၊ ဘိက္ခု၊ ကစ္စိ–နည်း၊ ခမနီယံ–ခန့်ကျန်း၏လော(ကျန်းမာရဲ့လား)၊ ကစ္စိ–နည်း၊ ယာပနီယံ–မျှတ၏လော (မျှတရဲ့လား)၊ ကစ္စိ–နည်း၊ အပ္ပကိလမထေန– မပင်ပန်းသဖြင့်၊ ["ပင်ပန်းမှုမရှိသဖြင့်" ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊] အဒ္ဓါနံ–ရှည်သော ခရီးကို၊ အာဂတော–လာခဲ့ရသည်၊ အသိ–လော၊ ဘိက္ခု၊ တွံ–သည်၊ ကုတောစ– အဘယ်အရပ်မှလည်း၊ အာဂစ္ဆသိ–လာခဲ့သနည်း၊ ပေ၊ အာဂတော–လာခဲ့ရပါ၏၊ ပေ၊ ဥဗ္ဗာဠော–သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အာဂစ္ဆာမိ–လာခဲ့ရပါ၏။ [အတီတသမီပ ဝတ္တမာန်။]

ဤ ဣဒ္ဓသိ၊ ပေ၊ အဒ္ဓေါဂါဟေတ္တာ–သက်ဝင်၍၊ ပေ၊ သဒ္ဒံ–ကို၊ အနုသာ ဝေဟိ–ကြားသိစေပါ၊ (ကြွေးကြော်ပါ၊) (ကိ)၊ ဟောန္တော သကုဏာ–ငှက်အပေါင်းတို့၊ ယာဝတိကာ–အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ငှက်တို့သည်၊ ဣမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ–၌၊ ဝါသံ–နေခြင်းသို့၊ ဥပဂတာ–ကပ်ရောက်ကုန်ပြီ၊ (တာဝတိကာ–ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ငှက်တို့သည်၊) မေ–၏၊ (စကားကို)၊ သုဏန္တု–နားထောင်ကြပါကုန်၊ မေ–အား၊ ပဋ္ဌေန–အတောင်ဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုရှိပါ၏၊ ပေ၊ ဧကော–တစ်ချောင်းတစ်ချောင်းသော၊ ပတ္တံ–ကို။ပေ။

၃၇၆။ ရဏ္ဍပါလ–ချစ်သား ရဏ္ဍပါလ၊ ဗဟူ–ကုန်သော၊ (ယေ) ဓနာ–အကြင်လူတို့သည်၊ (သန္တိ–) အဟံ–သည်၊ တေအဝိ–ထို လူတို့ကိုလည်း၊ နဓနာမိ–မသိပါ၊ တေ–ထိုလူတို့သည်၊ မံ–ငါ့ကို၊ သဂ်ဗ–အညီအညွတ်လာရောက်၍၊ (တစ်စုတစ်ဝေးတည်း လာရောက်၍၊) ယာစန္တိ–ကုန်၏၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ တွံ–သင် သားတော်သည်၊ မံ–ကို၊ နယာစသိ–နည်း၊ ဣတိ–ပြီ။

၁။ ကိမင်္ဂ။ ။[ကိ+အင်္ဂ] အင်္ဂသဒ္ဒါကာရဏအနက်ဟော၊ ဟိတ်အနက်ဝယ် ပထမာသက်၊ ဤသို့ကြ၍ တစ်နည်းပေးသည်၊ အဒ္ဓကထာအဖွင့်အတိုင်း လိင်္ဂတ္ထဒ္ဓ ပထမာသက်၍ တစ်နည်းပေးသည်။

ယာစကော–တောင်းတတ်သူသည်၊ ဝါ–ကို၊ အဝိယော–မချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယာစံ–တောင်းအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အဒဒံ–မပေးသူသည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ အဝိယော၊ ဟောတိ၊ တစ်နည်း–ယာစံ–တောင်းသူအား၊ အဒဒံ–မပေးသူသည်၊ ဝါ–ကို၊ အဝိယော၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အဟံ–သည်၊ တံ–သင်ဖခင်ကို၊ နု ယာစာမိ–ပါ၊ မေ–သားဖြစ်သူ ကျွန်တော်၏ (အပေါ်၌)၊ ဝိဒေဿနာ[1]–မချစ်လုံးလုံးမုန်းခြင်းသည်၊ ဝါ–အထူးမုန်းခြင်းသည်၊ မာအဟု–မဖြစ်ပါစေနှင့်၊ [ဤသို့ တွေးမ မတောင်းပါ–ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဘိက္ခဝေ–၊ ရဠုပါလော–သော၊ သော ကုလပုတ္တော–သည်၊ သက်ဝိတရံ–ဓိမိဖခင်ကို၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝက္ခတိနာမ–ပြောသေး၏၊ ဧနော–ဆွေမျိုးမတော်သူ, တစိမ်းလူသည်၊ ဧနံ–ဆွေမျိုးမတော်သူ, တစိမ်းလူကို၊ ကိမင်္ဂ–ကြောင့်၊ ဧဝံ–သို့၊ (နု) ဝက္ခတိနာမ–မပြောလိမ့်မည်နည်း၊ [မပြောဘဲရှိမှာလဲ ဧကန်ပြောလိမ့်မည်၊] တစ်နည်း–ဧနော–သည်၊ ဧနံ–ကို၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝက္ခတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–သို့၊ ကိမင်္ဂ–အကြောင်းဆိုဖွယ် အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း။ [အထူးပြောနေဖွယ် မလိုတော့–ဟူလို။]

၃၄၇။ ဘိက္ခဝေ–၊ ဂိဟိနံ–တို့၏၊ (ဘောဂါနိ–ဌ်စပ်) ဝါ– တို့သည်၊ ဘောဂါနိ–ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒုဿီဟရာနိ–ဆင်းဆင်းရဲရဲ စုဆောင်းအပ်ကုန်၏၊ (ခဲခဲယဉ်းယဉ်း စုဆောင်းအပ်ကုန်၏၊) သမ္ဘတာနိ–စုဆောင်းအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ဝိ–ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဒုရက္ခိယာနိ–ခဲခဲယဉ်းယဉ်း စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်၏၊ မောဃပုရိသာ–တို့၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဒုဿီဟရေသု–ကုန်သော၊ သမ္ဘတေသုဝိ–စုဆောင်းအပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ ဒုရက္ခိယေသု–ကုန်သော၊ တတ္ထဘောဂေသု–ထိုပစ္စည်းတို့၌၊ ပေ၊ ဝိဟရိဿထ နာမ–နေကြရသနည်း။

၃၄၈–အမှာ။ ။သိက္ခာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ (သို့မဟုတ်) မိမိနှစ်သက်ရာ ပါတိမောက် နိဿယကိုကြည့်၍ ပေးကြပါကုန်၊

၃၄၉။ သညာစိကာနာမ–မည်သည်၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ပုရိသံဝိ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ မတ္တိကံဝိ–ကိုလည်းကောင်း၊ ယာစိတ္ဝာ–တောင်း၍၊ (ကတာ–

၁။ မာ ဧ ဝိဒေဿနာ။ ။(ဝိဒေဿနာ) ဤ ဝါကျကို အကြောင်းပြဝါကျဟုယူ၍ "ယတ္ထာ–ကြောင့်၊ ဧ–၏၊ (အပေါ်၌)၊ ဝိဒေဿနာ အဟု၊ တသ္မာ၊ အဟံ တံ နု ယာစာမိ" ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်၊ ဤ၌လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်။

၂။ ဝိဒေဿနာ (ဝိဒေဿနာ)။ ။သင်္ခ ဒွေဘော်မပါဘဲ "ဝိဒေဿနာ"ဟု ရှိသင့်ကြောင်း ဘာသာဋီကာ(၁၆)၌ ပြထားပြီ၊ ဝိဒေဿနာ–၌ကား "ဣ"ပစ္စည်းဖြစ်၍ "သ"ကို သပြု၊ သဒ္ဒေဘော်ဖြင့် ရှိရသည်။

ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိတည်း)၊ ကုဋိနာမ–မည်သည်၊ ဥလ္လိတ္တာဝါ–အထက်သို့တက်, အတွင်းဘက်၍, မြေညက်စသည်, သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်းကောင်းအဝလိတ္တာဝါ–အောက်သို့ဆင်းသက်, အပြင်ဘက်၌, မြေညက်စသည်, သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်းကောင်း၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာဝါ–ထက်အောက်ဆင်းသက်, တွင်းပြင်ဘက်၌, မြေညက်စသည်, သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋိလည်းကောင်းတည်း၊ ကာယယမာနေနာတိ–ကား၊ ကရောန္တောဝါ–ကိုယ်တိုင်ပြုသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေန္တောဝါ–သူတစ်ပါးကိုပြုစေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အဿာမိကန္တိ–ကား၊ အညော–ရဟန်းမှ တစ်ပါးအခြားသော၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သာမိကော–ကျောင်းရှင်ဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသောဝါ–၊ ဂဟဋ္ဌောဝါ–အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပမ္ဘဒိတောဝါ နု ဟောတိ–မရှိ၊ အတ္တုဒ္ဒေသန္တိ–ကား၊ အတ္တနော–၏၊ အတ္တာယ–ငှာ။

ပမာဏိကာ၊ ပေ၊ သုဂတဝိဒတ္ထိယာတိ–ကား၊ ဗာဟိရိမေန–ပြင်ဘက်၌ဖြစ်သော၊ မာနေန–တိုင်းတာခြင်းဖြင့်၊ (အတိုင်းအတာဖြင့်)၊ [သုဂတဝိဒတ္ထိယာ–မြတ်စွာဘုရား အထွာတော်အားဖြင့်၊ ဒွါဒသဝိဒတ္ထိယော–၁၂ ထွာတို့တည်း၊] တိရိယံသတ္တန္တရာတိ–ကား၊ အန္တန္တရိမေန–အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ မာနေန–ဖြင့်၊ (သတ္တ–, ၇ ထွာတို့တည်း။)

[1]ဘိက္ခု အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယာတိ–ကား၊ ကုဋိကာရကေန–ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်လုပ်မည့်သူဖြစ်သော၊ ဘေနဘိက္ခုနာ–သည်၊ ကုဋိဝတ္ထု–ကျောင်းငယ်နေရာကို၊ သောဓေတွာ–ရှင်းလင်း၍၊ သံဃံ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ–၍၊ ဧကံသံ–လက်ဝဲတစ်ဘက် ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဃံ–အလေါ်ရုံဧကသီကို၊ ကရိတ္တာ–ပြု၍၊ [ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္တာ–လက်ကလေး့တင်၍၊] ဝုဋ္ဌာနံ–သီတင်းကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ ပါဒေ–ခြေတို့ကို၊ ဝန္ဒိတ္တာ၊ ဥက္ကုဋိကံ–ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတ္တာ–၊ အဉ္ဇလိ–လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှိတ္တာ–မြှောက်ချီ၍၊ ဧवं–သို့၊ ဝဒေယျ–ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အသ–ဖြစ်၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောထိုက်သနည်း၊) ဘန္တေ၊ အဟံ သညာစိကာယ–ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝါ–ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော ဓားစသော အဆောက်အဦဖြင့်၊ အဿာမိကံ–ဆောက်လုပ်မည့်သူ ကျောင်းရှင်ဒါယကာမရှိသော၊ အတ္တုဒ္ဒေသံ–မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သူရှိသော၊ ဝါ–မိမိဖို့ဖြစ်သော၊ ကုဋိ–ကို၊ ကတ္တုကာမော–ပြုလိုပါ၏၊ (ဆောက်လုပ်လိုပါ၏)၊ ဘန္တေ၊ သောဟံ–သည်၊ သံဃံ–ကို၊ ကုဋိဝတ္ထုဩလောကနံ–ကျောင်းငယ်

နေရာကြည့်ခြင်းကို၊ ဝါ–ကျောင်းနေရာကိုကြည့်ဖို့ရာ၊ ယာစာမိ[1]–တောင်းပါ၏၊ ပေ၊ ယာစိတ္တာ–တောင်းထိုက်ကုန်၏။ ["ဘိက္ခု"ကို ရည်ရွယ်၍ ဗဟုဝုစ်ထားသည်။]

သမ္ဘော၊ သံဃာ–သည်၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထု–ကို၊ သြလောကေတုံ–ဌာ၊ သစေ ဥဿဟတိ–အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အုံ၊ (စေ်သတိ)၊ ပေ၊ သြလောကေတဗ္ဗံ–ကြည့်ထိုက်၏၊ (ကြည့်ရမည်)၊ ဃ၊ နော စေ ဥဿဟတိ–အုံ၊ (တတ္ထ–ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ယေဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဗျတ္တာ–ထက်မြက်ကုန်သည်၊ သာရမ္ဘံ–ပိုးရှုခြုပ်ကော်ပဲသီးနံ့ စသော ဘေးရန်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘံ–ပိုးရှုခြုပ်ကောက်ပဲသီးနံ့စသော ဘေးရန်မရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သပရိက္ကမနံ–နှစ်ကောင်ကပ်လှည်း, လေးကောင်ကပ်လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ကမနံ–နှစ်ကောင်ကပ်လှည်း, လေးကောင်ကပ်လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာမရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓာနိတုံ–ဌာ၊ ပဋိဗလာ–စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ–တို့ကို၊ ယာစိတ္ဝာ– တောင်းပန်၍၊ သမ္မန္ဒိတဗ္ဗာ–သမုတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကောင်းစွာအသိအမှတ်ပြုထိုက်ကုန်၏)၊ ပေ၊ ဗျတ္တေန–ဉတ်ကမ္မဝါစာ, နှုတ်ဌာလာသဖြင့်, ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန–ဌာနံ့ကရိတ်ကို ပီသစွာ ရွတ်စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ သံဃော–ကို၊ ဥပေတဗ္ဗော–သိစေထိုက်၏၊ (အသိပေးထိုက်၏၊) [ကိ–နည်း]။

ဒုဏ္ဍ။ ဘန္တေ–တို့၊ သံဃော–သည်၊ မေ–၏၊ (စကားကို)၊ သုဏာတု–နားစိုက်တော်မူပါ၊ ဣတ္ထန္နာမော–ဤအမည်ရှိသော၊ အယံဘိက္ခု–သည်၊ သညာစိကာယ–ဖြင့်၊ အသာမိကံ–သော၊ အတ္တဒုတိယံ–သော၊ ကုဋ္ဌိ–ကို၊ ကတ္တုကာမော–ပါ၏၊ သော–သည်၊ သံဃံ–ကို၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထုသြလောကနံ–ကို၊ယာစတိ–တောင်းနေပါ၏၊ သံဃသ–၏၊ (ကမ္မ–သည်၊) [ကုဋ္ဌိဝတ္ထုသြလောကေန သမ္ဘုတိကံ]၊ ပတ္တကလ္လံ[2]–လျောက်ပတ်သောအခါ ရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)–အကယ်၍ဖြစ်အုံ၊ (စေ်သတိ) သံဃော–သည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ–ရှိသည်းလည်း

၁။ ယာစာမိ။ ။ကျောင်းယေ်ထောက်လုပ်မည့်နေရာကို လိုက်ကြည့်မည့် ရဟန်းများကို သံဃာ့ထံ တောင်းနေသောကြောင့် "ယာစာမိ–တောင်းပါ၏" ဟု ပေးရသည်၊ အပြစ်ရှိ၍ တောင်းပန်နေသည် မဟုတ်။

၂။ ယာစိတ္ဝာ။ ။ဤ၌ကား ဗျတ္တပဋိဗလ ရဟန်းများကို သံဃာက တစ်ဆင့် တောင်းတောင်းပန်ပန်ဖြင့် ခွင့်တောင်းရ၍ပေးရသည်ဖြစ်သဖြင့် "ယာစိတ္ဝာ–တောင်းပန်၍"ဟု ပေးရသည်။

၃။ ပတ္တကလ္လံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "သြလောကန"ဟု ရအောင်ဖွင့်ထားသော်လည်း ထုံးစံအတိုင်း "ကမ္မ" ဟု ထည့်ပါသည်။

ဖြစ်သော၊ ဘက္ခူ–တို့ကို၊ ဣတ္ထန္နာမသေ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ကုဋိဝတ္ထု–ကို၊ သြလောကေတုံ–ဌာ၊ သမ္ဘနေယျ–သမုတ်ရာပါ၏၊ ဧသော–ဤသည်ကား၊ ဥတ္တိ–ဥတ်ပါတည်း၊ ဝါ–သံဃာကို သိစေခြင်း (အသိပေးခြင်း) ပါတည်း။

သုဏာတု၊ ပေ၊ ယာစတိ–တောင်းနေပါ၏၊ ပေ၊ သမ္ဘန္ဓတိ–သမုတ်နေပါ၏၊ ယဿအာယသ္မတော–အကြင် အရှင်အား၊ [ဓမတိ–၏ သမ္ဘဒါန်] ဣတ္ထန္နာမသေစ–ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထန္နာမသောစ–ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနံ–တို့ကို၊ [သမ္ဘုတိ–၏ ဆဋ္ဌိက်၊] ဣတ္ထန္နာမသေ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ကုဋိဝတ္ထု–ကို၊ သြလောကေတုံ–ဌာ၊ သမ္ဘုတိ–သမုတ်ခြင်းသည်၊ ဓမတိ[1]–နှစ်သက်၏၊ သော–ထိုအရှင်သည်၊ တုဏှီ–ဆိတ်ဆိတ်၊ (တိတ်တိတ်)၊ အသေ–ဖြစ်ရာပါ၏၊ ယဿ–အကြင်အရှင် အားနက္ခမတိ–မနှစ်သက်၊ သော–ထို (မနှစ်သက်သော) အရှင်သည်၊ ဘာသေယျ–ပြောရာပါ၏၊ [မိမိ မနှစ်သက်ကြောင်းကို ပြောဆိုရာပါ၏၊] [ကမ္မဝါစာ]။

သံဃေန–သည်၊ ဣတ္ထန္နာမောစ–ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထန္နာမောစ–ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ ဣတ္ထန္နာမသေ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ကုဋိဝတ္ထု–ကို၊ သြလောကေတုံ–ဌာ၊ သမ္ဘတာ–သမုတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ (ကောင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုအပ်ပါကုန်ပြီ။) (ယသ္မာ ကြောင့်၊) သံဃဿ–အား၊ ဓမတိ–နှစ်သက်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တုဏှီ၊ (အာသိ–ဖြစ်ပြီ၊) ဧवं–ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ တေ–ဤနှစ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ–နှစ်သက်ကြောင်းကို၊ ဓာရယामိ–သိမှတ်ရပါ၏၊ [နိဂုံးဝါကျ၊] ဣတိ–သို့၊ (ဤပေတမ္ဘော၊) [ဤပေတမ္ဘော–သို့ ပြန်လှည့်ပါ။]

ဥဒ္ဒါ။ သမ္ဘတေဟိ–သမုတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ (သမ္ဘုတိရပြီးကုန်သော၊) တေဟိဘိက္ခူဟိ–တို့သည်၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တွာ၊ပေ၊သာရဏ်–ကိုလည်းကောင်း၊ အနာရဏ်–ကိုလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဓာနိတဗ္ဗံ၊ သာရဏ်–သည်၊ အပရိဏ္ဏမနံ–သည်၊ သစေဟောတိ–အုံ၊ (ဝေ၀သတိ)၊ ဣဓ–ဤနေရာ၌၊ မာဘရိ–မဆောက်လုပ်ပါနှင့်၊ ဣတိဝတ္ထမ္ဘော၊ အနာရဏ် သပရိဏ္ဏမနံ သစေဟောတိ၊ (ဝေ၀သတိ) သံဃဿ–အား၊ အာရောစေတဗ္ဗံ–လျှောက်ထိုက်၏၊ (လျှောက်ရမည်)၊ (ကိ)၊ အနာရဏ်–ပိုးရှ, ခြုပ်ုး ကောက်ပဲသီးနံ့စသော သားရဲနှင့်မရှိပါ၊

၁။ ဓမတိ။ ။ကမ္မဝါစာ၌ ဥတ်, ကမ္မဝါစာ, နိဂုံးဟု သုံးမျိုးရှိသည်ကို သတိပြု၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ဧသော ဥတ္တိ–ကား၊ ဥတ်တည်း၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ဘာသေယျကား–ကမ္မဝါစာအော် အနုသာဝနတည်း၊ သမ္ဘတာ၊ ပေ၊ ဓာရယာမိ–ကား နိဂုံးတည်း၊ ယဿာယသ္မတော ဓမတိဝသည်၌ ပါဠိထုံးစံအတိုင်း "အကြင်အရှင်အား+သမုတ်ခြင်းသည်+နှစ်သက်၏" ဟု ကတ္တားကသမ္ပဒါန်, ဂ်က ကတ္တားဖြစ်နေသည်ကို သတိပြု၊ "အကြင်အရှင်သည်+သမုတ်ခြင်းကို နှစ်သက်၏" ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။

သပရိဏ္ဍမနံ–နှစ်ကောင်ကပ်လှည်း, လေးကောင်ကပ်လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ, ဥပစာရိပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏။ပေ။ ကုဋ္ဌိဝတ္ထု ဒေသနံ–ကျောင်းဝယ်နေရာကို ညွှန်ပြမှုကို၊ ပေ၊

၃၅၂။ ဒေသေယျ–ညွှန်ပြရာပါ၏၊ - ဒေသေတိ–ညွှန်ပြနေပါ၏၊ ပေ၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထုဿ–ကို၊ ဒေသနာ–ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ ပေ၊ ဒေသိတံ–အပ်ပါပြီ။

၃၅၃။ သာဝတ္ထိနာမ–မည်သည်၊ ကိုဝိလ္လိကာနံဝါ–ပိုးဝယ်တို့၏ သော်လည်း၊ အာသယော–အမြဲနေရာသည်၊ ယောတိ–၏ [ဥပစိကာ–ခြုံဥနှုရ–ကြွက်၊ အဟိ–မြွေ၊ ဝိစ္ဆိကာ–ကင်းမြီးကောက်၊ သတပဒီ–ကင်းခြေမျှား၊ ဟတ္ထိ–ဆင်၊ အဿ–မြင်း၊သီဟ–ခြင်္သေ့၊ ဗျဂ္ဃ–ကျား၊ဒီပိ–သစ်၊ အစ္ဆ–ဝံ၊ တရစ္ဆ–အောင်း၊ ယေသံ ကေ သဠ–အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ–တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော၊ပါဏာနံ–(တောကျွဲစသော) သတ္တဝါတို့၏၊ အာသယော ယောတိ။

ပုဗ္ဗဏ္ဏာနိသိတံဝါ–ပဲ၏ဦးစွာဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစာဟူသော ကောက်စပါးကို မှီသည်မူလည်း၊ ဝါ–ကောက်စပါးခင်းကို မှီသည်မူလည်း၊ ယောတိ၊ [အပရဏ္ဏေ–ကောက်၏ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အစာဟူသောပဲ၊ အဠာယာတ–သူနိုးတားပြ, သူပုန်တို့ကို ညှဉ်းဆဲရာအိမ်၊ အာယာတန–သူနိုးတားပြ, သူပုန်တို့၏ လက်ခြေ စသည်တို့ကိုဖြတ်ရာအရပ်၊ သုသာန–သုသာန်ကြီး၊ ဥယျာန–ဥယျာဉ်၊ ရာဇဝတ္ထု–မင်း၏မြေ၊ ဟတ္ထိသာလာ–ဆင်တဲ, ဆင့်တင်းကုပ်၊ အဿသာလာ–မြင်းတဲ, မြင်းတင်းကုပ်၊ ဗဟုနာဂါရ–ချုပ်နှောင်ရာအိမ်, အချုပ်ထောင်၊ ပါနာဂါရ–သောသောက်ရာအိမ်, သောင်းကုပ်၊ (ထန်းရည်အရက်ဆိုင်)၊ သူန–သားသတ်ရုံ၊ ရဇ္ဇာ–ရထား သွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်သော လမ်းရှည်၊ စစ္ဆရ–လမ်းဆုံ, လမ်းခွ၊ သဘာ–ပွဲသဘင်, ဈေးရုံ, လွတ်တော်ရုံး၊] သံသရဏနိသိတံဝါ–ထုတ်ချင်းမ,ပေါက်သောလမ်းတို့ကိုမှီသည်မူလည်း၊ ယောတိ၊ ဧတံ–ဤအလုံးစုံ (သောအရပ်) သည်၊ သာဝတ္ထိနာမ–မည်၏။

အပရိဏ္ဍမနံနာမ–မည်သည်၊ ယထာယုတ္တေန–အကြင်အကြင် ကပ်ယှဉ်အပ်သော၊ (နှစ်ကောင် သို့မဟုတ်, လေးကောင်ကပ်ယှဉ်အပ်သော)၊ သကဋေန–ဖြင့်၊ အနုပရိဂန္ဓံ–လှည့်ပတ်သွားခြင်းငှာ၊ သမန္နာ–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိသေ ကိယာ–လှောကားဖြင့်၊ အနုပရိဂန္ဓံ–ငှာ၊ သဏ္ဌာ–ဖွဲ့နိုင်သည်၊ နု ယောတိ၊ပေ၊

ဥတ္တိဒုတိယေန–ဥတ်ဟူသော နှစ်ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန–ဖြင့်၊ (ဝိနည်းကံဖြင့်)၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထုံ–ကို၊ နဒေသာယေတွာ–မည့်ညွှန်ပြစေမူ၍၊ အာယာမတော ဝါ–အလျားအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရတောဝါ–အကျယ်အားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အနံအားဖြင့်သော်လည်ကောင်း၊ အဋ္ဌမသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ကောသဋ္ဌမတ္ထံပိ–တစ်ဆယ်ဖျားမျှလောက်ကိုလည်း၊ ဝါ–

တစ်ဆံဖျားအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ အတိက္ကာမေတ္တာ–ကျော်လွန်စေ၍၊ ကရောတိ၀ါ–ကိုယ်တိုင်မူလည်းပြုအံ့၊ကာရာပေတိ၀ါ–သူတစ်ပါးကိုမူလည်းပြုစေအံ့၊ ပယောဂေ–ပယောဂကြောင့်၊ (အားထုတ်မှုလုံ့လပယောဂကြောင့်)၊ ဒုက္ခဋ္ဌံ (ဟောတိ)။ ကော်–သော၊ ပိဏ္ဍံ–အင်္ဂတေစိုင် မြေညက်စိုင်သို့၊ အနာဂတေ–မရောက်သေးမီ၊ [အနာဂတေ၏ကတ္တားကို "ကုဋ္ဌိကဿမ–ကုဋ္ဌပြုလုပ်မှုသည်" ဟု ထည့်ပါ။]ပေ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဍေ–ထို (နောက်ဆုံး) အင်္ဂတေစိုင်မြေညက်စိုင်သည်၊ အာဂတေ–ရောက်လာလတ်သော်၊ (ထို အခဲကို ကိုင်အပ် သုတ်လိမ်းအပ်သော်)၊ပေ။

၃၅၄။ ဘိက္ခု–သည်၊ အဒေသိတ၀တ္ထုကံ–မည္သည့်ပြအပ်သော ကျောင်းငယ်နေရာရှိသော၊ သာရမ္ဘံ–သော၊ ,အပရိက္ကမနံ–သော၊ ကုဋိံ၊ ကရောတိ–အံ့၊ သံယာဒိသေသေန–သံဃာဒိသေသ်အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒ္ဝိန္နံ–နှစ်ချက်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာနံ–တို့သို့၊ အာပတ္တိ–ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

၃၅၅။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ–ပမာဏကိုကျော်လွန်သော၊ ၀ါ–ပမာဏထက်ကျော်လွန်သော၊ (အတိုင်းအတာထက် ကျော်လွန်သော)၊ပေ၊ပမာဏိကံ–ပမာဏနှင့် ယှဉ်သော၊ပေ၊ ဒ္ဝိန္နံ[1]–နှစ်ချက်ကုန်သော၊ သံယာဒိသေသေန–သံဃာဒိသေသ်အာပတ်တို့နှင့်တကွ၊ ဒ္ဝိန္နံ–ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာနံ–တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၃၅၆။ ဘိက္ခု–သည်၊ မေ–ငါ၏အတွက်၊ ၀ါ–ဖို့၊ [တဒတ္ထသမ္ဗန္ဓေ]၊ ကုဋိံ–ကို၊ ကရောထ–ကုန်း ဣတိ–သို့၊ သမာဒိသတိ–ညွှန်ပြ၏၊ တသ–ထိုရဟန်း၏အတွက်၊ ပေ။

၃၅၇။ ဘိက္ခု–သည်၊ သမာဒိသိတ္မာ–ညွှန်ပြ၍၊ ပဏ္ဍမတိ–ဖဲသွား၏၊ (ကိ–)၊ မေ–အတွက်၊ ကုဋိံကရောထ၊ ဣတိ–ဤသို့ညွှန်ပြ၍ ဖဲသွား၏၊ ဒေသိတ၀တ္ထုကာစ–သည်လည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘာစ–သည်လည်းကောင်း၊ သပရိက္ကမနာစ–သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတု–ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ–သို့၊ နစ သမာဒိသတိ–မည္သည့်ပြ၊ ပေ၊ ["ဣတိစ–ဤသို့ကား ဒီလိုတော့" ဟုလည်းပေးပါ။] ပေ။

၃၅၈။ ဘိက္ခု–သည်၊ ကုဋိံမကရောထာတိ–ဟူ၍၊ (ငါ့အတွက် ကျောင်းငယ် ဆောက်လုပ်ကြဟု) သမာဒိသိတ္မာ ပဏ္ဍမတိ၊ ဒေသိတ၀တ္ထုကာစ–သည်လည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘာစ–သည်လည်းကောင်း၊ သပရိက္ကမနာစ–သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိစ–သို့လည်း၊ (ဤလိုလဲ)၊ သမာဒိသတိ–၏၊

၁။ ဒ္ဝိန္နံ သံယာဒိသေသေန။ ။"ဒ္ဝိန္နံ"သည် "ဒ္ဝိဟိ"ဟု တတိယာဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုလိုလျက် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်ထားသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ။ တစ်နည်း–တတိယာအနက်၌ ဆဋ္ဌိသက်၊ "သံယာဒိသေသေန"သည် "သံယာဒိသေသေဟိ"–ဆိုလိုလျက် ဗဟုဝုစ်မှ ဧကဝုစ်သို့ ဖောက်ပြန်နေသော ဝစနဝိပလ္လာသ။

တသ–အတွက်၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကဲ့ သာရမ္ဘ အပရိက္ကမနံ ကုဋ္ဌိကရောဿ၊ သော သုဏာတိ(ကိ)၊ မေ–အတွက်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကာ–သော၊ သာရမ္ဘာ–သော၊ အပရိက္ကမနာ–သော၊ ကုဋ္ဌိ–ကို၊ ကယိရတိကိရ[1]–ပြုလုပ်အပ်သတဲ့၊ (ဆောက်လုပ်နေသတဲ့)၊ ဣတိ–ဤသို့ကြားအံ့။

တေန ဘိက္ခုနာ–သည်၊ သာမံဝါ–ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ–သွားရာ၏၊ (သွားရမည်၊) ဒူတောဝါ–တမန်ကိုသော်လည်း၊ ပါဟေတဗ္ဗော–စေလွှတ်ထိုက်၏၊ ဝါ–စေလွှတ်ရမည်၊ (ကိ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ရမည်နည်း။) ဒေသိတဝတ္ထုကာစ–သည်လည်းကောင်း။ပေ။ယောတု–စေ၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်၏၊ (စေလွှတ်ရမည်၊) သာမံဝါ–သော်လည်း၊ နောစေဂစ္ဆေယျ–အကယ်၍ မသွားအံ့၊ ဒူတံဝါ–ကိုသော်လည်း၊ (နောစေ) ပဟိဏေယျ၊ ပေ။

၃၅၉။ လွယ်ပြီ။

၃၆၀။ ကာရကာနံ–ကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ တိဏ္ဏံ–ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာနံ–တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဤဝါက္ကသာထူးသည်။]

ပြုလုပ်ခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းငယ်ကို၊ ဝါ–အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းမရှိသော ကျောင်းငယ်ကို ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] အုတ္တနာ–တိုင်၊ ပရိယောသာပေတိ–ဖြီးဆုံးစေအံ့၊ ပေ။

အတ္တနာ၊ ဝိပ္ပကတံ–ကို၊ ပရေဟိ–သူတစ်ပါးတို့သည်၊ [ကာရိတ်ကတ္တား] ဝါ–တို့ကို၊ [ဓာတ်တံ] ပရိယောသာပေတိ°–အံ့၊ [ပရိယောသာဝါပေတိ°–ဖြီးဆုံးပစေဟုစေခိုင်းအံ့]၊ ပေ။

လေထော–လိုဏ်ဌ်လည်းကောင်း၊ (တောင်လိုဏ်ခေါင်း)၊ ဂုဟာယ–ဂူဌ်လည်းကောင်း၊ (အုတ်ဂူ, ကျောက်ဂူစသည်)၊ တိဏကုဋိကာယ–မြက်အမိုးရှိသော ကျောင်းငယ်ဌ်လည်းကောင်း၊ အညဿ–၏၊ အတ္တာယ–ဌာ၊ (ကရောန္တသ–ပြုသောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊) ဝါသာဂါရံ–နေရာကျောင်းကို၊ (နေဖို့ရာ ကျောင်းကို)၊ ဌပေတွာ–ချန်ထား၍၊ သမ္ဘတ္တ–အလုံးစုံသော အဆောက်အအုံ တို့ဌ်လည်းကောင်း၊[ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်, ဆွမ်းစားစရပ် စသည်များ] အနာပတ္တိ (ဟောတိ)ဥမ္ဘတ္တက်သ–၏ လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။

ဆဋ္ဌ–ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

၇။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်

ခုဝ၅။ ကောသမ္ဗိယံ–ကောသမ္ဗီမြို့ဌ်၊ ယောသိတာရာမေ–ယောသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်ဌ်၊ ["ယောသိတ်သူဌေး၏ အာရုံဌ်"ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။] အာယုသ္မာတောဆန္နသ–အရှင်ဆန္နာ၏၊ [ဘုရားအလောင်းနှင့်အတူ တောတွက် ခဲ့သော အရှင်ဆန္နပင်တည်း၊] ဥပဋ္ဌာကော–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ဂဟပတိ–အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဝိဟာရဝတ္ထုံ–ကျောင်းနေရာကို၊ ဟနာဟိ–သိစောမ်းပါ၊ (ကြည့်ရှုရာဖွေပါ)၊ အယျဿ–အရှင်ဘုရား၏အတွက်၊ ဝါ–ဖို့၊ ဝိဟာရံ၊ ကာရာပေဿာမိ–ဆောက်လုပ်စေပါမည်၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဟာရဝတ္ထုံ–ကို၊ သောခေန္တော–ရှင်းလင်းလသော်၊ ဂါမပူဓိတံ–ရွာသူရွာသား လူအများသည် ပူဇော်အပ်သော၊ နိဂမပူဓိတံ–သော၊ နဂရပူဓိတံ–သော၊

၁။ ပရိယောသာပေတိ (ပရိယောသာဝါပေတိ) ။ ။ပရိယောသာပေတိဌ် ပရိ+အဝ+ပုဗ္ဗ, သာဓေတ်(တစ်နည်း) သောဓေတ်+ဏာပေပစ္စည်း၊ "ပရိယောသာ ဝါပေတိ" ဌ်ကား ကာရိတ်ဏာပေ ၂ ရုက် ဆင့်သက်၍ ပရိယောသာပါပေတိဟုဖြစ်ရာမှ ရှေ့ ပ ကို ဝ ပြုထားသည်။ ရူဘာဒိ(၃) တွဲ ၅၀၂ ရှု။

တစ်နည်း။ ။ပရိ+အဝ+သောဓေတ်+ကာရိတ်ဏေ+ဏာပေသက်၍ ကာရိတ် ဏေကို ချေ၊ သောဌ် ဩ ကို အာဝပြုသင့်သည်၊ "မာလာဝဏ္ဏံ ရောပေန္တီဝ ရောပါပေန္တီဝ"ဌ် "ရောပါပေန္တီ"ကို ဏောက်လျှင် ရှေ့နည်းက သာ၍ ကောင်းသည်။

ဧနေပဒပူဓိတ်–နယ်သူနယ်သား လူအများသည် ပူဇော်အပ်သော၊ ရဋ္ဌပူဓိတ်–တစ်တိုင်းပြည်လုံးသည် ပူဇော်အပ်သော၊ အညတရံ–သော၊ စေတိယရက္ခံ–စေတီဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊ (စေတီဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော သစ်ပင်ကို)၊ ဆေဒါပေသိ–ဖြတ်စေပြီ၊ ပေ၊ ကေဠိဿိယံ–တစ်ခုသော ကာယိန္ဒြေ ရှိသော၊ ဓီဝံ–အသက်ကို၊ ဝါ–သတ္တဝါကို၊ ဝိဟေဌေဿန္တိ–ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏၊ ပေ၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ ရက္ခသို့–ဌ၊ ဓီဝသည်ဟော–အသက်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ဝါ–သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိကြကုန်၏။

💬 ၃၆၇။ သဿာမိကော–သောက်လုပ်မည့်သူကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသော၊ ဝိဟာရော–ကို၊ မဟာလ္လကောနာမ–မဟာလ္လကမည်၏ဟူ၍၊ (ကြီးသော ကျောင်းဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ ["သဒ္ဒတ္ထမှာ–ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ယူတတ်မြဲတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ယူတတ်ဟု ဖြစ်၏"]၊ ပေ။ 💬

မဟာလ္လက်–ကြီးသော၊ သဿာမိက်–သောက်လုပ်မည့်သူကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသော၊ အတ္ထဒ္ဒေသ်–သော်၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ ကတ္တုကာမော။

[အမှာ–ကြွင်းဝါကျများ၌ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။]

သတ္တမံ–သော၊ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ။

၈–ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်

၃၈၀။ ရာဇဂဟေ–ဌ၊ ကလန္ဒကနိဝါပေ–ရဟန်တို့အား 'အစာပေးရာဖြစ်သော၊ (ရဟန်တို့အား အစာကျွေးလျက် သေားမဲ့ပေးထားရာဖြစ်သော) ဝေဠုဝနေ–ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ဌ၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါ၀နသမယေန–ဌ၊ မလ္လပုတ္တေန–မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော၊ ဝါ–မလ္လမင်းသားဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာ ဒဗ္ဗေန–သည်၊ ဇာတိယာ–မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်၊ သတ္တဝေသေန–၇ နှစ်သာ ရှိသေးသည်၊ (ဟုတ္တာ) အရဟတ္တံ––အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ သစ္ဆိကတံ–မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ယံကိဉ္စိ–အကြင်အလုံးစုံသော ဂုဏ်အပေါင်းသို့၊ သာဝကေန–သာဝကဖြစ်သူသည်၊ ပတ္တမ္ပိ–ရောက်ထိုက်၏၊ သမ္ပိ–အလုံးစုံသော၊ တံ–ထိုဂုဏ်အပေါင်းသို့၊ ဧတေန–ထိုအရှင်ဒဗ္ဗသည်၊ အနုပ္ပတ္တံ–ရောက်အပ်ပြီး သည်၊ ဟောတိ၊ အသ–ထိုအရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ရာသော၊ ဥတ္တရိ–အထက်ဌ၊ ဝါ–အလွန်၊ ကရဏီယံစ–ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်လည်း၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ ကတသဝါ– ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စကိုလည်း၊ ပဋိစယော–တစ်ဖန်ဖြစ်စေဖွယ်သည်၊ဝါ–တစ်ဖန်တိုးပွားစေဖွယ်သည်၊ (နတ္ထိ)။

အထဆေါ–ဌ်၊ မလ္လပုတ္တသ–သော၊ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗသ–၏၊ (စေတသော–ဌ်စပ်)၊ ဝါ–သည်၊ ရဟောဂတသ–ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လီနသ–အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ်တစ်ခုသောအာရုံ၌ ကပ်ရောက်စဉ်၊ ဝါ–တစ်ပါးတည်းနေစဉ်၊ ဧဝံ–သို့၊ စေတသော–စိတ်၏၊ ပရိဝိတက္ကော–အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊) မယာ၊ ပေ၊ သစ္ဆိကတံ–အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နတ္ထိ–တေ၊ အဟံ၊ သံယသ–၏အတွက်၊ ကိံ–အဘယ်မည်သော၊ ဝေယျာဝစ္စံ–ကို၊ ကရေယျံ နခေါ–ပြုရာပါအံ့နည်း၊ (ပြုရပါမည်နည်း၊) ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထဆေါ၊ ပေ၊ ဧတံ–ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိံ)၊ အဟံ သံယသ–၏အတွက်၊ သေနာသနဋ္ဌ–ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကိုလည်း၊ ယံနူန ပညပေယျံ–အကယ်၍ ခင်းရပါမူကား ကောင်းလေစု၊ ဘတ္တာနိစ–ဆွမ်းတို့ကိုလည်း၊ (သလာကဘတ်, ပက္ခိကဘတ်စသည်တို့ကိုလည်း) ယံနူန ဥဒ္ဒိသေယျံ–အကယ်၍ ညွှန်ချရပါမူ ကောင်းလေစု၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ သာယန္ဟသမယံ–ညနေချိန်ဌ၊ ပဋိသလ္လာနာ–ကပ်ရောက်ခြင်းမှ၊ ဝါ–တစ်ပါးတည်းနေခြင်းမှ၊ ဝุဋ္ဌိတော–ထပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ၊ အဝေါစ၊ (ကိံ)၊

ဘဂ္ဂေ–၊ ဣဓ–ယနေ့၊ မယှံ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ရဟောဂတသ–၍၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ–ပါပြီ၊ (ကိံ)၊ ကရေယျံ–မည်နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ၊ ဘဂ္ဂေ၊ တသ မယှံ–၏၊ ပေ၊ ဥဒ္ဒိသေယျံ–စု၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါပြီ။ ပေ၊ ပညပေတုံ–ဝှာလည်းကောင်း၊ ဘတ္တာနိစ–တို့ကိုလည်း၊ ဥဒ္ဒိသိတုံ–ကောင်း၊ ဣဒ္ဓာမိ–အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ–လျှောက်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝတော–၏၊ (ဝစနံ) ပစ္စဿောသိ–ရှေးရှုနားထောင်ပြီ၊ ပေ၊ ဒဗ္ဗံ–ကို၊ သေနာသနပညာပကဋ္ဌ–ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ခင်းပေးတတ်သူဟု၍လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကဋ္ဌ–ဆွမ်းကို ညွှန်ချတတ်သူဟု၍လည်းကောင်း၊ သမ္မန္နတု၊ ပေ။

ဥ၈၁။ သံယသ–၏၊ (ကမ္မံ–သည်၊) (သေနာသနပညာပကဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္မုတိကံ) (လွယ်ပြီ)။

ဥ၈၂။ သဘာဂါနံ–ဂုဏ်အားဖြင့် သဟောဘူကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့အတွက်၊ ဝါ–တို့ဖို့၊ ဧကဋ္ဌေ–တစ်ပေါင်းတည်း၊ (တစ်စုတစ်ဝေးတည်း)၊ သေနာသနံ ပညပေတိ၊ [ထိုကိုသရုပ်ဖော်လို၍ "ယေတေ ဘိက္ခူ" စသည်မိန့်၊] ယေ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သုတ္တန္တိကာ–သုတ္တန်ကို တတ်သိနားလည်ကုန်၏၊ ဝါ–သုတ္တန်ကို ဆောင်ကုန်၏၊ တေသံ–တို့အဖို့၊ ဧကဋ္ဌေ–သေနာသနံ ပညပေတိ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ကြ၍ ခင်းပေးသနည်း၊) [အဘယ်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခင်းပေးသနည်း–ဟူလို၊] ဣတိ–ထိုသုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ–ချင်း၊ သုတ္တန်–ကို၊ သဂ်ါယိဿန္တိ–စုပေါင်း၍ ရွတ်ဂါကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့

ကြိုရှိခင်းပေး၏၊ ဃ၊ ဝိနယဓရာ–ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်၏၊ တေ–ထိုဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံဝိနယံ ဝိနိစ္ဆိနိသန္တိ–ဆုံးဖြတ်ကြလိမ့်မည်၊ ဃ၊ ဓမ္မကထိကာ–တရားကို ဟောတတ်ကုန်၏၊ တေ–ထိုဓမ္မကထိကတို့သည်၊ အညမညံ ဓမ္မံ သာကစ္ဆိသန္တိ–အတူပြောဆိုကြလိမ့်မည်၊ ဝါ–ဆွေးနွေးကြလိမ့်မည်၊ ဃ၊ ဗျာယိနော–ဗျာနှင်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်၏၊ နဗျာဗာဓိသန္တိ–မနှိပ်စက်ကြလိမ့်မည်၊ (အနောင့်အယှက် မပြုကြလိမ့်မည်၊)၊ ဃ၊ တိရစ္ဆာနကထိကာ–သဂ္ဂလမ်း မဂ္ဂလမ်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော စကားကို ပြောကြကုန်သည်၊ ကာယဒဠ္ဠီဗဟုလာ–များသောကိုယ်၏ ခိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ကိုယ်ကာယ ခိုင်မာတောင့်တင်းအောင် များစွာ ပြုလေ့ရှိကုန်သည်၊) (ဟုတ္တာ) ဝိဟရန္တိ၊ ဃ၊ ဣမေ အာယသ္မန္တော–တို့သည်၊ ဣမာယ ဝိရတိယာ–ဤမွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်လည်း၊ အစ္ဆိသန္တိ–နေကြလိမ့်မည်။

ယေဝိ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်လည်း၊ ဝိကာလေ–အချိန်မဲ့အခါမဲ့၌၊ အာဟရန္တိ၊ တေသံပိ–တို့ဖို့လည်း၊ တေဟောဟောတုံ–ဆေဆောကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတ္တာ–ကောင်းစွာရောက်၍၊ ဝါ–ဝင်စား၍၊ တေနေဝ အာလောကေန–ထို အလင်းရောင်ဖြင့်ပင်၊ (တေဟောကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော သမာပတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော လက်ရှောင်း၏ အလျှံတည်း ဟူသော ထို အလင်းရောင်ဖြင့်ပင်၊) သေနာသနံ ပညပေန္တိ၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သဠိဿ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဝိကာလေအဝိ ° –၌လည်း၊ အာဟရန္တိ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ကြို၍ လာကြသနည်း)၊ မယံ မလ္လပုတ္တာသ–သော၊အာယသ္မတောဒမ္ဘသ–၏၊ ဣဒ္ဓိပါဒိဟာရိယံ– တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ပသသိသာမ–ကြည့်ကြမည်၊ ဣတိ–ဣသို့ကြို၍ လာကြကုန်၏၊

တေ၊ ဃ၊ ကတ္တ–အဘယ်အရပ်၌၊ ဃ၊ ဒဋ္ဌရေ–အရှေ့၌၊ အပဒိသန္တိ–ညွှန်ပြကြကုန်၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ညွှန်ပြကြကုန်သနည်း၊) အာဝုသောဒမ္ဘ၊ အမှာကံ–တို့အတွက်၊ ဝါ–တို့ဖို့၊ ဂိဇ္ဈကူဋေ–သော၊ ပဗ္ဗတေ–၌၊ သေနာသနံ–ကို၊ ပညပေဟိ–ခင်းပေးပါ၊ [စောရုပပါတေ–သူခိုးဓားပြတို့ကို ပစ်ချရာချောက်] ဣသိဂိလိပဿေ–ဣသိဂိလိတောင်နံပါး၊ ဝါ–ဣသိဂိလိတောင်နံရံ၊ ကာလသိလာယံ–ကျောက်ညိုပေါ်၊ ဝေဘာရပဿေ–ဝေဘာရတောင်နံပါး၊ ဝါ–ဝေဘာရတောင်နံရံ၊ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ –စရည်းပင်ပေါက်ရာလိုဏ်၊ သိတဝနေ–ယင်းတိုက်တော၊ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ–မြေဦးခေါင်းနှင့်တူသော တောင်ဂုမ်း၊ ဂေါတမကဂန္ဓာရာယံ–ဂေါတမကချောက်၊ တိန္တိဏိကဂန္ဓရာယံ–တည်ပင်ပေါက်ရာ ချောက်၊ တပေါဒကဂန္ဓရာယံ–တပေါဒါချောက်၊ တပေါဒါရာမေ–တပေါဒါရုံ

၁။ အဝိသု။ ။ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ (၅၁) ၌ ရှု၊ ရှေးဆရာများကား "အဝိသု–စင်စစ်" ဟု ပေးလေ့ရှိကြသည်။

ကျောင်းတိုက်၊ ဧကမ္ဗဝနေ–ဧကဝန်၏သရက်ဥယျာဉ်၊ မဒ္ဒကုစ္ဆိသို့–မဒ္ဒကုစ္ဆိမည်သော၊ မိဂဒါယေ–မိဂဒါဝုန်တော၊ (သားကောင်တို့အားဘေးမဲ့ပေးထားရာတော၊) ဣတိ–ဤသို့ ညွှန်ပြကုန်၏။

တေသံ–တို့၏၊ (ပုရတော ပုရတောဟ်စပ်) မလ္လပုတ္တော–သော၊ အာယသ္မာ ဒဗ္ဗော–သည်၊ တေဟောတေ သမာပတ္တိတ္တာ၊ ဧလမာနာယ–ထိန်လင်းတောက်ပနေသော၊ အဂ္ဂိလိယာ–လက်ရောင်းဖြင့်၊ ပုရတော ပုရတော–ရှေ့ဆုံ ရှေ့ဆုံ၊ (ရှေ့က ရှေ့က)၊ ဂစ္ဆတိ၊ တေဝိ–တို့သည်လည်း၊ တေနေဝ အာလောကေန–ထိုအလင်းရောင်ဖြင့်ပင်၊ လေ၊ ဝိဋ္ဌိတော ဝိဋ္ဌိတော[1]–နောက်ဆုံ နောက်ဆုံ၊ (နောက်က နောက်က) ဂစ္ဆန္တိ–လိုက်ကြကုန်၏၊ လေ၊ အယံ–ဤဟာသည်၊ မဗ္ဘော–ညောင်စောင်းပါတည်း၊ (ခုတင်ပါတည်း)၊ (ဝိဋ္ဌံ–အင်းဖျဉ်၊ ထိုင်ခုံ၊ ဘိသိ–ဘုံလျှို့၊ ဗိမ္ဗောဟနံ–ခေါင်းအုံး၊ ဝစ္ဆဋ္ဌာနံ–ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၊ ပဿာဝဋ္ဌာနံ–ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်၊ ပါနီယံ–သောက်ရေ၊ ပရိဘောဇနီယံ–သုံးရေ၊ ကတ္တရဒဏ္ဍော–သူအိုဆောင်တောင်ဝှေး၊) ဣဒံ–ဤဟာသည်၊ သံဃဿ–၏၊ ကတိကသဏ္ဌာနံ–ကတိကဝတ်တည်ရာပါတည်း၊ ["ဤနေရာ၌စုပေါင်း၍ ထွေမ်းစားရမည်၊ ဤနေရာ၌စုပေါင်း၍ ဘုရားရှိခိုးရမည်" စသည်ဖြင့် ကတိကဝတ်ပြု၍ သတ်မှတ်ထားရာ အရပ်၊] ဣမံကာလံ–ဤအချိန်၌၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ–ဝင်ထိုက်၏၊ ဣမံကာလံ–ဤ အချိန်၌၊ နိက္ခမိတဗ္ဗံ–ထွက်ထိုက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ ခင်းပေး၏၊ လေ၊ ပုနဒေဝ–တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ဝေဠုဝနံ–သို့၊ ပစ္စာဂစ္ဆတိ–ပြန်လာ၏။

၃၁၃။ မေတ္တိယဘူမကာ–မေတ္တိယဘူမကမည်ကုန်သော၊ ဝါ–မေတ္တိယဘူမကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ နဝကာ ဧစဝ – သီတင်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဗုဇ္ဇာစ–နည်းသော ပုဉ်းကံရှိသူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ သံဃဿ–၏၊ ယာနိသေနာသနာနိ[2]–တို့သည်၊ လာမကာနိ–ညံ့ကုန်၏၊ တာနိ–ထိုညံ့သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ လာမကာနိ–ညံ့ကုန်သော၊ ဘဏ္ဍာနိ စ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ–ထို မေတ္တိယဘူမဂရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ–ရောက်ကုန်၏။

ရာဇဂဟော မနုဿာ၊ ထေရာနံ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့အား၊ အဘိသမ်ါရိကံ–ပြုပြင်စီမံခြင်းဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ဝိဏ္ဍာပါတံ–ကို၊ (ထိုကို သရုပ်ဖော်လို၍ "သပ္ပိမ္ဓိ" စသည်မိန့်၊) သပ္ပိမ္ဓိ–ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တေလမ္ဓိ–ဆီကို

---

[1] ဝိဋ္ဌိတော ဝိဋ္ဌိတော။ ။အပါဒါနိ်ဟူသည် ခွဲခွာခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဤ၌ကား ခွဲခွာခြင်းသဘောမရှိသောကြောင့် အပါဒါနိ်အနက်မပေးပါ၊ တောပစ္ဆည်း အဓိကရဏ အနက်ပေး။

[2] ယာနိသံဃဿသည်။ ။သံဃဿ–၏၊ လာမကာနိ–ကုန်သော၊ ယာနိ သေနာသနာနိ (သင်္ဃ)၊ တာနိ–တို့သည်၊ တေသံ–တို့၏အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ၊ လာမကာနိ (ယာနိ) ဘဏ္ဍာနိ (သင်္ဃ)၊ (တာနိ) စ ထိုဆွမ်းတို့သည်လည်း၊ (တေသံပါပုဏန္တိ)၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်၊ နိဿယ၌ လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်။

လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂမို့–လက်သုပ်ဟင်းလျှာကို လည်းကောင်း၊ (ဥတ္တရိ–အလွန်၊ ဘင်္ဂ–ချိုးအပ် ဆီတ်အပ် လိုးအပ်သော ဟင်းရွက်၊) ဒါတုံ့ကျွန်တော်။ မေတ္တိယဘုမဇကာနံ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံပန–တို့အား၊ ပါကတိကံ–ပင်ကိုသဘောရှိသော၊ ယထာရန္တံ–ချက်အပ်တိုင်းသော၊ ဝါ–ချက်မြိုတိုင်းသော်၊ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ–ပဒုန်းရည်လျှင် နှစ်ခမြောက်ရှိသော၊ ကထာဇကံ–ဆန်ကွဲထမင်းကို၊ ဒေန္တိ၊ (မေတ္တိယဘုမဇကတို့အတွက်ကား အထူးမစိမ်တော့၊ မိမိတို့ပင်ကို ချက်နေကြ ဆန်ကွဲထမင်းနှင့် ပဒုန်းရည်ဟင်းကိုသာ လှူကြ၏၊) တေ–တို့သည်၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ–ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌ (ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌၊) ဝိတ္ထာပါတပဒိုက္ကန္တာ–ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ထေရေ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆန္တိ၊ လေ၊ ဘတ္တဂ္ဂေ–ဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ လေ၊ ဇကဆ္ဆေ–အချို့ကုန်သော၊ လေ၊ ကိဠိ–တစ်ဆုံတစ်ရာသည်၊ လေ။

ကလျာဏဘတ္တိကော[1]–ကလျာဏဘတ္တိကမည်သော၊ ဂဟပတိ–အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၊ သံဃဿ–အား၊ နိစ္စဘတ္တံ–နိစ္စဘတ်ဖြစ်သော (အမြဲလှူအပ်သော ဘတ်ဖြစ်သော) စတုက္ကဘတ္တံ–လေးမျိုးအတိုင်းအရှည် ရှိသောဘတ်ကို၊ ဒေတိ၊ (စတုက္ကသရပ် နောက်၌တွေ့ရလိမ့်မည်၊) သော–သည်၊ ဘတ္တဂ္ဂေ–၌၊ သပုတ္တဒါရော–သားသမီးဇနီးနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပတိဋ္ဌိတ္တာ–အနီးဌိတည်၍၊ ပရိဝိသတိ–ပြုစုလုပ်ကျွေးမွေး၏၊ အညေ–အခြားသူတို့သည်၊ (တစ်ဖို့က)၊ သြဒနေန–ဆွမ်းဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တိ–မေးလျှောက်ကြကုန်၏၊ [အလိုရှိပါသလား၊ လိုက်ရပါမည်လားဟု မေးကြသည်၊) သူပေန–ပဲဟင်းစသည်ဖြင့်၊ တေလ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ။]

ကလျာဏဘတ္တိကသ–သော၊ ဂဟပတိနော–၏၊ သွာတနဒယ–နက်ဖြန်ဌ ဖြစ်သောသုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဘတ္တံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ မေတ္တိယဘုမဇကာနံ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ဥဒ္ဒိဿ–ညွှန်ရှုအပ်သည်၊ ဟောတိ။ လေ။ ဂေနမ်ပိအေဝ–တစ်ဆုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ အဂမာသိ၊ လေ၊ ဝမ္မိယာ–တရားရှိသော၊ (တရားပါသော)၊ ကထဝယ–စကားဖြင့်၊ သန္ဓေယ္ယသိ–ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ, စီးပွားနှစ်ဖြာကို, ကောင်းစွာရှုမြင်စေပြီ၊ ဝါ–ကောင်းစွာ ပြတော်မူပြီ၊ သမာဒါပေသိ–ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေတော်မူပြီ၊ (သောက်တည်စေတော်မူပြီ)၊ သမုတ္တေဇေသိ–ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီ၊ သမ္ပဟံသေသိ–အားတက်သရော ရှိပုံ, ထင်ရှားရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီ၊ လေ၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ယရေ–အိမ်၌၊ ကသ–အဘိယ်ရဟန်းအား၊ ဝါ–၏

၁။ ကလျာဏဘတ္တိကော။ ။"ကောင်းမွန်သော ဘတ်ရှိသော၊ ဝါ–ကောင်းမွန်သော ဘတ်ကို ပေးလှူတတ်သော" ဟု အကျယ်ဆိုပါ။ ဘာ–ဋီ–၅၃။

အထံသို့၊ သွာတနာယ–ဘတ္တံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ–အပ်ပါသနည်း၊ ပေ၊ အနတ္တမနော–မိမိစိတ်မရှိသည်၊ ဝါ–မနှစ်သက်မကျေနပ်သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ–အဘယ်သို့တွေး၍ မနှစ်သက်မကျေနပ်သနည်း)၊ ကထံဟိ–ကြောင့်၊ ပါပဘိက္ခု–ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အမှာက်–ဃရေ၊ ဘုဠ္ဌိသန္တိ နာမ–စားကြလိမ့်မည်နည်း၊ (စားကြမှာလဲ)၊ ဣတိ–ဤသို့တွေး၍ မနှစ်သက်မကျေနပ်ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့တွေး၍၊ [ဣတိတစ်လုံး အကျေကြို] ဃရံ ဂန္တာ၊ ဒါသိ–ကျွန်မကို၊ အာဏာပေသိ–စေခိုင်းပြီ၊ (ကိ)၊ ဧ–ကျွန်မ၊ သွေ–ဌ၊ ဘတ္တိကာ–ဘတ်ရှိကုန်သော၊ (ဆွမ်း အလှည့်ကျကုန်သော)၊ ယေ–အကြင်ကိုယ်တော်တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ–တို့ကို၊ ကောဋ္ဌကေ–တံခါးမုခ်ဌ၊ ပေ၊ ပရိဝိသ–ပြုစုလုပ်ကျွေးလိုက်၊ ဣတိ–စေခိုင်းပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ ဟိယျော–မနေ့က၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏသန္တိ ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ တေနေဝ သောမနဿေန–ထိုသောမနဿကြောင့်,ပင်၊ (ထိုဝမ်းမြောက်မှုကြောင့်ပင်)၊ စိတ္တရူပ်–စိတ်အားလျော်စွာ၊ (စိတ်တိုင်းကျ)၊ ရတ္တိယာ–ဌ၊ နသုပိ'သု–အိပ်မပျော်ကြကုန်၊ ပေ၊ သာ ဒါသီ–သည်၊ မေတ္တိယဘူမဇကေ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဒုရတောဝ–အဝေးဌပင်၊ (အဝေးကြီးကပဲင်)၊ အာဂစ္ဆန္တေ–လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသာ–ပြီ၊ ပေ၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မယံ–ကောဋ္ဌကေ နိသိဒါပေယျာမ–ထိုင်နေကြရကုန်၏၊ [မယံ–တို့ကို၊ နိသီဒါပေယျာမ–ထိုင်နေစေအပ်ကုန်၏၊] တထာ–ဖြင့်၊ နိသဒ်သယံ–ယုံမှားမဲ့၊ ဝါ–စင်စစ်ကေန်၊ ဘတ္တံ–သည်၊ သိဒ္ဓံ–ပြီးစီးသည်၊ နတာဝ ဘဝိ သတိ–ဖြစ်လိမ့်ဦးမည်မဟုတ်သေး၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပဂန္တွာ–ကပ်ပြီ။

ဘဂိနီ၊ မယံ–တို့သည်၊ နိစ္စဘတ္တိကာ–နိစ္စဘတ်ရှိသူတို့တည်း၊ ပေ၊ အဝိစ–သို့သော်လည်း၊ အဟံ–ကို၊ ဟိယျောဝ–မနေ့ကပင်၊ ဂဟပတိနာ–သည်၊ အာဏတ္တာ–စေခိုင်းအပ်ပါပြီ၊ ပေ။

အထခေါ၊ ပေ၊ နိသဒ်သယံ–မဲ့၊ မယံ–တို့ကို၊ ဒဗ္ဗေနမလ္လပုတ္တေန–သည်၊ ဂဟပတိနော–၏၊ အန္တရေ–အကြားဌ၊ ပရိဘိန္နာ–ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ တေနေဝ ဒေါမနဿေန–ကြောင့်ပင်၊ (ထိုစိတ်မချမ်းသာမှုကြောင့်ပင်၊) စိတ္တရူပ် နု ဘုဠ္ဌိ'သု–မစားနိုင်ကြကုန်၊ ပေ၊ ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ (ဗဟိ + အာရာမကောဋ္ဌကေ)–ကျောင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက် တံခါးမုခ်ဌ၊ သံဃာဋိပလ္လတ္ထိကာယ–သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပတ်ပွဲ့ခြင်းဖြင့် (သင်္ကန်းကြီးများကို ဗလုံးပထွေး ရစ်ပတ်၍၊) တုဏ္ဍိဘူတာ–ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ မဏ္ဍိဘူတာ–မျက်နှာမသာမယာသူ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ ပတ္တကွန္ဒာ–အောက်သို့ကျသောလည်ကုပ် ရှိကုန်သည်၊ အဓောမုခေါ–အောက်ဌ မျက်နှာ

ရှိကုန်သည်၊ (ဦးခေါင်းငိုက်စိုက်, မျက်နှာငုံ့ထားကုန်သည်၊) ပဠာယန္တာ[1]-တွေးတောကြံမှိုင်ကုန်သည်၊ အပ္ပဋိဘာနာ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်မရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ရှေးရှုထင်လာသော စကားမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိသိဒိ သု၊ ပေ။

အထခေါ-၌၊ မေတ္တိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ပေ၊ အယျာ-တို့၊ ဝန္ဒာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ ပေ၊ နာလပိ သု-စကားမပြောကြကုန်၊ အဟံ၊ အယျာနံ-တို့အား၊ ကိं-အဘယ်အရာကို၊ အပရဇ္ဈာမိ-ပြစ်မှားမိပါသနည်း၊ ကိသ-ကြောင့်၊ မံ-ကို၊ တစ်နည်း၊ မံ-နှင့်အတူ၊ အယျာ-တို့သည်၊ နာလပန္တိ-စကားမပြောကြပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့ လျှောက်ပြီ။

ဘဂိနိ၊ ဟိ-အကြင်ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ အမှေ-တို့ကို၊ ဒဗ္ဗေနမလ္လပုတ္တေန-သည်၊ ဝိဟေဋ္ဌယမာနေ-ညှဉ်းဆဲအပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ အဠ္ဠပေက္ခသိ-လျစ်လျူရှု၏၊ တတော-ထို့ကြောင့်ပါတည်း၊ (ထို့ကြောင့် စကားမပြောပါဟူလို၊) အယျာ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ကိं-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရမည်နည်း၊ ပေ၊ သစေ ဣဒ္ဓေယျာသိ-အုံ၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ့၌ပင်၊ ဘဂဝါ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တံ-ကို၊ နာသာပေယျ-ပျက်စီးစေတော်မူရာ၏၊ ဝါ-ဖျက်ဆီးတော်မူရာ၏၊ ပေ။

ဘဂိနိ ဟေ-လာပါ၊ [သွားပါဟုလည်းပေးနိုင်၏]၊ ပေ၊ ဝေဟိ-လျှောက်ဟေ၊ (ကိं-အဘယ်သို့ လျှောက်ရမည်နည်း၊) ဘန္တေ၊ ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊ နစ္ဆန်-မလျှောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ-မသင့်တော်ပါ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ဒိဋ္ဌာ-အကြင်အရပ်မျက်နှာသည်၊ အဘာယာ-ဘေးမရှိပါ၊ အနီတိကာ-ရန်မရှိပါ၊ အနုပဒ္ဒဝါ-နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝ မရှိပါ၊ သာယံဒိဋ္ဌာ-သည်၊ သဘယာ-ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်နေပါ၏၊ (ဘေးရှိနေပါ၏) သဏ္ဌိတီကာ-ရန်ရှိနေပါ၏၊ သဥပဒ္ဒဝါ-နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ ရှိပါ၏၊ ယတော-အကြင်အရပ်၌၊ နိဝါတံ-လေမရှိပါ၊ တတော-ထိုအရပ်၌၊ သဝါတံ-လေရှိနေပါ၏၊ (လေမုန်တိုင်းထနေပါ၏၊) ဥဒကံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဒိတ္တံမည္ဆေ-မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့

၁။ ပဠာယန္တော။ ။သုဒိန္နဘာဏဝါ၌ "ပဠာယိ" ကို တံတံစိန္တယိ" ဟု ဖွင့်ခဲ့၏၊ ထိုကိုကြည့်၍ "ပဠာယန္တော-တွေးတောကြံမှိုင်ကုန်သည်" ဟုပေးသည်၊ ဤနေရာ၌ "ပဋုပါယန္တော" ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်လျှင် ဈေ-ဓာတ်၏ ဒဟနအနက်ကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်၊ ထိုအလို "ပဠာယန္တော-အေါသဟူသော အခိုးလွှတ်ကုန်သည်၊ ဝါ-အေါသ မီးတောက်ကုန်သည်" ဟုဆိုပါ။

၂။ တတာဟိ။ ။ဟိသည် ယသ္မာအနက်ဟောနိပါတ်၊ တတာသည် တသ္မာ အနက်ဟောနိပါတ်၊ ဤသို့ယူ၍ အနက်ပေးသည်၊ တစ်နည်း-တတာသည် ဟိတ်အနက်ဟော တတောနှင့်တူသော နိပါတ်၊ ဟိသည် စဝအနက်ဟော၊ ဤသို့ယူလျှင် "ယသ္မာ" အဝိုဏည်၍ ပေးရသည်၊ ပေးပုံမှာ-

ဘဂိနိ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ပေ၊ အဠ္ဠပေက္ခသိ-၏၊ တတာဟိ တတော စ ဝ-ထို့ကြောင့်ပင် (မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ နာလပါမ-ကုန်)၊ ဟု ပေးပါ။

ဖြစ်ပါ၏၊ မလ္လပုတ္တောနှင့်–သော၊ အယ်ယျနဒမ္ဘေနှင့်–သည်၊ ဒုသိတာ–ဗျက်ဆီးအပ်သည်၊ အမှိ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ရေ့၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဃ၊

ဒုစဉ်။ ဒမ္မ၊ ယထာ – အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ–အကြင်အမှုကို၊ အယ်ဘိက္ခုနီ–သည်၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ တံ–သည်၊ ဧဝရူပ် – ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ ကတ္တာ–ပြုပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) သရသိ[1]– အမှတ်ရ၏လော၊ (အမှတ်ရသလား)၊ တစ်နည်း–ယထာ–ဖြင့်၊ ဝါ–ကို၊ အယ် ဘိက္ခုနီအာဟ၊ ဒမ္မ တံ၊ ဧဝံရူပ်–ဤသို့ သဘောရှိသောအမှုကို၊ သရသိ–အမှတ်ရ၏လော၊ (အမှတ်ရသလား)၊ ကတ္တာ–ပြုမိသည်လည်း၊ (အသိ–ဖြစ်သလော)၊ [ဖြစ်သလား]၊ ဣတိ–မေးတော်မူပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ယထာ–ဖြင့်၊ မံ–ကို၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဇာနာတိ–သိတော်မူပါ၏၊ (တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟံ–ကို၊ ဒဠ္ဌမ္ဘော–မှတ်ထိုက်ပါ၏၊) ဣသိ–လျှောက်ပြီ၊ ဒမ္မ–ဒမ္မ၊ ဒမ္မာ–ပညာရှိတို့သည်၊ ဇဝံ–သို့၊ (သင်ဖြေရှင်းသလို)၊ နနိဗ္ဗေဇ္ဇေန္တိ–မမဲဖြေရှင်းကြကုန်၊ တယာ–သည်၊ သစေကတံ–အကယ်၍ပြုအပ်သည်ဖြစ်အုံ၊ ကတန္တိ–ပြုအပ်ပါပြီဟူ၍၊ ဝဒေဟိ–လျှောက်ပါ၊ တယာ–သည်၊ သစေအကတံ–အကယ်၍ မပြုအပ်သည်ဖြစ်အုံ၊ အကတန္တိ–မပြုအပ်ပါဟူ၍၊ ဝဒေဟိ၊ ဣတိ–ပြီ။

ဘန္တေ အဟံ–သည်၊ ယတော–အကြင်အခါမှစ၍၊ ဝါ–အကြင်အခါ၌၊ ဇာတော[2] –မွေးဖွားပါပြီ၊ တတော–ထိုအခါမှစ၍၊ သုပိနန္တေ နဝိ–အိပ်မက်၌လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝိတာ–မှီဝဲပြီးသည်၊ (မှီဝဲဖူးသည်) (ဟုတ္တာ) နာဘိဇာနာမိ[3]–မသိပါ။

(တစ်နည်း)–ဘန္တေ ယတော–မှစ၍၊ အဟံ–သည်၊ ဇာတော–ပါပြီ၊ (တတော–မှစ၍) သုပိနန္တေ နဝိ–၌လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ နာဘိဇာနာမိ–မသိပါ၊ နု ပဋိသေဝိတာ–မှီလည်းမမှီဝဲပါ၊ ဇာဂရော–နိုးနေသည်၊ (သဓာနော)

၁။ သရသိ တံ့စသည်။ ။ပထမနည်း၌ တစ်ဝါကျတည်းအဖြစ်ပေးသည်၊ ဒုတိယနည်း၌ "သရသိ တံ့ ဒမ္မ·ဧဝရူပ်" သည် တစ်ဝါကျ၊ ကတ္တာသည် တစ်ဝါကျ၊ ဤသို့ခွဲ၍ "အသိ" ဟု ပါဠိသေသထည့်လျက် ပေးသည်။ (၅၅) ရှု။

၂။ ယတောဇာတော။ ။ဇာတောကို "အရိယာ ဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်ပြီ" ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ ၆–၌အထူးမဖွင့်၊ ၇–နှစ်အရွယ် အလွန်ငယ်သော အရိုန်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော အရှင်ဒဠ္ဌအတွက် ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့်လည်း မေထုနမှု လွန်ကျူးဖို့ရန် ခဲယဉ်းပါသည်။

၃။ နာဘိဇာနာမိစသည်။ ။ဤ၌လည်း အဋ္ဌကထာ ၂–နည်းဖွင့်၏၊ ပထမနည်း၌ ၂ ဝါကျမဲ့၏၊ ဒုတိယနည်း၌ တစ်ဝါကျတည်းယူ၏၊ သို့ရာတွင် သရသိ စသော အမေးဝါကျနှင့်လျော်အောင် တစ်ဝါကျအဖြစ် ယောဇနာနည်းကို ရှေးဦးစွာပေး၍ ၂–ဝါကျခွဲ၍ ယောဇနာနည်းကို နောက်မှပေးထားပါသည်။ (၅၈) ရှု။

ပဂေဝ–ရှေးဦးမဆွေအစကပင်၊ (နာဘိဇာနာမိ–ပါ၊) (တစ်နည်း)၊ ဇာဂရော (သမာနော) ပုဂေဝ–ဘာပြောမှယ်ရှိပါအုံ့နည်း၊ ပေ၊ နာသေထ–အသွင်ကို ဖျက်, လူထွက်စေကြကုန်လော့၊ ဣတိမေစ ဘိက္ခူ–တို့ကိုလည်း၊ အနယဠူထ–မှေရှာ ထောက်လှမ်းစုံစမ်းကြကုန်လော၊ [မြှောက်ပေးသော ရဟန်းများရှိသော်လည်း "မည်သူမည်ဝါ" ဟု မသိသေးသဖြင့် စုံစမ်းခိုင်းတော်မူသည်]၊ ပေ၊ ပါဝိသီ–ဝင်တော်မူပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ မာနာသေထ–နင့်၊ သာ–သည်၊ ကိဠီ–တစ်စုံတစ်ရာကို၊ နအပရဇ္ဈတိ–မပြစ်မှားပါ၊ ကုပိတေဟိ–စိတ်ဆိုးနေကုန်သော၊ အနတ္တမနေဟိ–မိမိစိတ်မရှိကုန်သော၊ စာဝနာဓိပ္ပာယေဟိ–သာသနာတော်မှ ရွှေ့စေခြင်းဌာ (ပြစ်သော) အလိုရှိကုန်သော၊ အမှေဟိ–တို့သည်၊ သာ–ထို ဘိက္ခုနီကို၊ ဥဿာဟိတာ–အားတက်စေအပ်ပါပြီ၊ ဝါ–တိုက်တွန်းအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ အမူလ ကေန–အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေနဓမ္မေန–ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေထ ကိ–စွပ်စွဲဖျက်ဆီးကြသလား၊ အဝုသော–တို့၊ ဧဝံ–မှန်ပါ၊ ပေ၊ အနုဒ္ဓံသေထ ကိရ–စွပ်စွဲဖျက်ဆီးကြသည်ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်ပါသလော၊ ပေ။

၃၈၆။ ဒုဋ္ဌောဒေါသောတိ – ကား၊ ကုပိတော – စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော–မိမိစိတ်မရှိသည်၊ (မိမိအလိုကျစိတ်မရှိသည်)၊ တစ်နည်း–အနတ္တမနော–ပိတိသုခတို့သည် ယူအပ်သောစိတ်မရှိသည်၊ အနဘိရဒ္ဓေါ–မိမိသူတစ်ပါး စီးအပွားကို မပြီးစေတတ်သည်၊ (တစ်နည်း)၊ အနဘိရဒ္ဓေါ–ဒေါသက မနှစ်သက်စေအပ်သည်၊ အာဟာတစိတ္တော–ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ခိလဇာတော–ဖြစ်သော စိတ်၏ခက်ထန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဒေါသရှိသည်၊ (တစ်နည်း)၊ ခိလဇာတော–ဖြစ်သော အမှိုက်သရိုက်နှင့်တူသော ဒေါသရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) (အနုဒ္ဓံသေယျ–ဌာနပ်)။

အပ္ပတိတောတိ–ကား၊ တေန စ ကောပေန–ထို အမျက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ တေန စ ဒေါသေန–ထိုဒေါသကြောင့်လည်းကောင်း၊ တာယ စ အနဘိရဒ္ဓိယာ–မိမိ သူတစ်ပါးစီးအပွားကို မပြီးစေတတ်သော ထိုဒေါမနဿကြောင့် လည်းကောင်း၊ အပ္ပတိတော–ပိတိသုခတို့သည် ရှေးရှု မကပ်ရောက်အပ်သည်၊ ယောတိ။

အမူလကံနာမ–မည်သည်၊ အဓိဋ္ဌ–ကိုယ်တိုင်လည်း ဓမ္မြင်အပ်သော၊ အသုတ–ကြားလည်း မကြားအပ်သော၊ အပရိသင်္ကိတ–မယုံမှားလည်း မယုံမှား

အဌကထာ။ ။ကုပိတောအနတ္တမနောစ–ဝိ၊ အနဘိရဒ္ဓေါအာဟာတစိတ္တောခိလဇာတော–ဝိ၊ အပ္ပတိတော စသည်–ဂုဝ၊ ဘိက္ခုဘာဝါသမဏဓမ္မာ စသည်–ဇဋ၊ တံ ဓမ္ဓံ စသည်–ဇဋ၊ သမနုဗ္ဗါဟီယမာနော–ဇဋ။

အပ်သော ပါရာဇိကဲ့အမှုတည်း၊ (အာပတ်တည်း)၊ ပါရာဇိကေနမ္မေနာတိ-ကား၊ စတုန္နံ-လေးပါးသော ပါရာဇိကတို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသော အာပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေယျာတိ-ကား၊ စောဒေတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း စောဒနာအံ့၊ စောဒါပေတိဝါ-သူတစ်ပါးကိုလည်း စောဒနာစေအံ့၊ (စောဒနာရှိင်းအံ့) အပ္ပေဝနာမ၊ ပေ၊ စာဝေယျုန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုဘာဝါ-ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ အပ္ပေဝနာမစာဝေယျုံ-ရွှေ့လျောစေနိုင်တန်ရာ၏၊ [သမဏာမှာ-ရဟန်းတရားမှ၊ သီလကွန္ဓာ-သီလအစုမှ၊ တပေါဂုဏာ-အကျင့်ဂုဏ်မှ၊] တတော အပရေန သမယေနာတိ ကား၊ ယသ္မိံ ခဏေ-၌၊ အနုဒ္ဓံသိတော-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံခဏံ-ထိုခဏသည်၊ တံလယံ-သည်၊ တံမုဟုတ္တံ-သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ-လွန်လေသော် [တံ ခဏံ စသည်၌ ဘုမ္မတ္ထဝယ် ဒုတိယာဝိဘတ်သက်။]

သမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ-ကား၊ ယေနဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ (ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြင့်)၊ အနုဒ္ဓံသိတော ဟောတိ၊ တသ္မိံ-ထိုဝတ္ထု၌၊ (စောဒကော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုဝိဇ္ဇကေန-မေးစီစစ်တတ်သော ဝိနည်းမိုရ်သည်၊) သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော-စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ-ကား၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ (ဝိနည်းမိုရ်ကဖြစ်စေ၊ အခြားသူကဖြစ်စေ)၊ နဝုဗ္ဗမာနော-မပြောဆိုအပ်ဘဲ၊ (ဘိက္ခုစ ဒေါသံပတိဋ္ဌာတိ-၌စပ်)။

အဓိကရဏံနာမ-သည်၊ အဓိကရဏာနိ-အဓိကရဏ်းတို့သည်၊ စတ္တာရိ-တို့တည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ-လည်းကောင်းတည်း၊ ဘိက္ခု စ ဒေါသံပတိဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ မယာ-သည်၊ တုဗ္ဘံ-အနက်မမှီး အရှည်းနီးသောစကားကို၊ ဘဏိတံ-ပြောအပ်ပါပြီ၊ မုသာ-လိမ်လည်လိုခြင်း ရှုတ်ယွင်းသော စကားကို၊ [အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော စကားကို၊] မယာ-သည်၊ အစောနဇ္ဇေန-မသိပါဘဲ၊ ဘဏိတံ၊ (ဣတိ-ဤသို့ ဝန်ခံရတော့၏။)

ဒုစရိုး [အဒိဋ္ဌသ=အဒိဋ္ဌော+အသ] အသ-ထိုစောဒကရဟန်းသည်၊ (ဒိဋ္ဌော-၌စပ်) (သော-ထိုစုဒိတကရဟန်းကို၊) ပါရာဇိက် ဓမ္မံ-သို့၊ အဠာပနဇ္ဇေန-လွှမ်းမိုး၍ ရောက်နေသည်ကို၊ ဝါ-လွန်ကျူးနေသည်ကို၊ အဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်သည်၊ ဟောတိ, တံ-ထိုရဟန်းကို၊ စစောဒေတိ-အကယ်၍ စောဒနာအံ့၊ (ကိ)၊ မယာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ (တွံ) ပါရာဇိက်ဓမ္မံ-သို့၊အဠာပနဇ္ဇေန-လွှမ်းမိုး၍ ရောက်ပြီးသည်၊ဝါ-လွန်ကျူးပြီးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ အသမဏော-ရဟန်းမဟုတ်သည်၊အသိ၊ အသက္ကပုတ္တိယော-သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် မဟုတ်သည်၊အသိ တယာ-နင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဥပေါသထောဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃကမ္မံဝါ-(ကြွင်းသော) သံဃကံသည်သော်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-တော့၊ ဣတိ-ဤသို့

စောဒနာအံ့၊ ဝါစာယ ဝါစာယ–စကားခွန်းတိုင်း စကားခွန်းတိုင်း၌[2]၊ သံဃာဒိ သေသသေ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟော်တိ)။

အမှာ။ ။နောက်၌ "အသုတ္ထသေ–အသုတောဟု+အသေ" စသည်ပုဒ်ခွဲ၍ "အသုတောဟု–မကြားအပ်သည်၊ အပရိသုဒ္ဓေတော–မယုံမှားအပ်သည်" ဟု ဆိုပါ။

ဒိဋ္ဌေ[1]–မြင်အပ်သောအရာ၌၊ ဝေမတိကော–ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိ၏၊ ဒိဋ္ဌံ–ကို၊ နောကပ္ပေတိ–မသက်ဝင် မယုံကြည်၊ ဒိဋ္ဌံ–ကို၊ နသဿရတိ–အမှတ် မရ၊ ဒိဋ္ဌံ–ကို၊ ပမုဋ္ဌော–မေ့နေသည်၊ ဟောတိ–။

ဥဒစ။ အဒိဋ္ဌသေ=အဒိဋ္ဌော+အသေဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အဒိဋ္ဌော–မမြင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ စောဒါပေတိ–စေအံ့၊ [လွယ်ပြီ]။

ဥစ္စ။ အသုဒ္ဓေ–မစင်ကြယ်သူ၌၊ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ–စင်ကြယ်သူဟု အယူရှိ၏၊ သုဒ္ဓေ–စင်ကြယ်သူ၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ–မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိ၏၊ ပေ။

ပုဂ္ဂလော–သည်၊ အသုဒ္ဓေ–မစင်ကြယ်သည်၊ အညတရံ–သော၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ–သို့၊ အဇ္ဈာပန္နော–လွန်းမိုး၍ ရောက်ပြီးသည်၊ (လွန်ကျူးပြီးသည်) [အသုဒ္ဓေ–ကို ထပ်ဖွင့်သောစကားတည်း။] ဟောတိ၊ တံ–ကို၊ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ–စင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသည်၊ သမာနော–လျက်၊ သြကာသံ–အခွင့်ကို၊ (စောဒနာခွင့်ကို)၊ နဒေ ကာရာပေတွာ–မပြုမစေဘဲ၊ စာဝနာဓိပ္ပာယော–သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်း၌ အလိုရှိသည်၊ ဒြ–သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျော စေလိုသည်၊ (ဖြစ်၍)၊ ဝေဒေတိ–ပြောအံ့၊ သံဃာဒိသေသေန–နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋသ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ အဇ္ဈောသာနာဓိပ္ပာယော–ဆဲခြင်း၌ အလိုရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝါ–ဆဲလိုသည်(ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ သြမသဝါဒေန–သြမသဝါဒ အာပတ်နှင့် တကွ။

ဥ၉၀။ သုဒ္ဓေ–၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိသ–မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ အသုဒ္ဓေ–၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိသ–၏ လည်းကောင်း။ပေ။ အနာပတ္တိ။

အမှာ။ ။လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်၊ "သုဒ္ဓေ–၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိသ–မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝဒန္တ သ–ပြောသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း" စသည်ဖြင့် အကျယ်ပေးနိုင်သည်။

အမူလကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဌမံ။

---

[2]။ ဝါစာယ ဝါစာယ။ ။ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ (ခု) အုပ်၊ (၅၆၃) ၌ရှု။

[1]။ ဒိဋ္ဌေဝေမတိကော။ ။လွယ်ကူအောင် သာမည်ပေးထားသည်၊ အဋ္ဌကထာ အလို "ဒိဋ္ဌေ–မြင်ခြင်း၌၊ ဝါ–မြင်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၌" ဟု ဆိုပါ၊ (၁၀၄–၁၀၅)ရှု။

၉။ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်

၃၉၁။ တေန၊ ပေ၊ ပဗ္ဗတာ–မှ၊ သြရောဟန္တာ–ဆင်းကုန်လသော်(ဆင်းကုန်စဉ်)၊ ဆဂလက်–ဆိတ်ဖိုကို၊ အဓိကာယ–ဆိတ်မ၌၊ ဝိပဒ္ဒိပဒ္ဓန္တံ–ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန်ကျင့်နေသင်ကို၊ အဒ္ဒသံသု–မြင်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဟန္ဒ–ယရ၊ မယံ၊ ဣမံဆဂလက်–ကို၊ ဒဗ္ဗံမလ္လပုတ္တံနာမ–ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တာမည်၏ဟူ၍၊ ကရောမ–ပြုကြကုန်စို့၊ (မှည့်ကြစို့)၊ ဣမံအဓိကံ–ကို၊ မေတ္တိယံနာမ ဘိက္ခုနိံ–မေတ္တိယာဘိက္ခုနီမည်၏ဟူ၍၊ ကရောမ၊ ဧဝံ–ဤသို့ပြုကုန်လသော်၊ (နာမည်မှည့်ကုန်လသော်)၊ မယံ ဝေါဟာရိဿာမ–ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ပြောဆိုနိုင်ကြလိမ့်မည်၊ (ကိ)၊ အာဝုသော၊ ပုမ္ဗေ–ရှေး၌ (ရှေးတုန်းက)၊ မယံ၊ ဒဗ္ဗံမလ္လပုတ္တံ–ကို၊ သုတေန–အကြားဖြင့်၊ (ကြားအပ်သော အကြောင်းအရာအားဖြင့်၊) အဝေါစုံမှာ–ပြောခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိပန–ဌ်ကား၊ အမှေဟိ–တို့သည်၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ မေတ္တိယာယ ဘိက္ခုနိယာ–ဌ်၊ ဝိပဒ္ဒိပဒ္ဓန္တော–နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော–မြင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ– ဤသို့ပြောဆိုနိုင်ကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ၊ [အာဟံသုသို့ ပြန်လှည့်သည်။]

တေ၊ပေ၊ အဂ်သု–ပြုကုန်ပြီ၊ (မှည့်ကုန်ပြီ) [နာမည်ပေးကြပြီ] အာဝုသော, ဧဝံ–သို့၊ မာ အဝစုတ္တ–မပြောကြပါနှင့်၊ ပေ၊ နှ ကရိဿတိ– ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ ဝေ၊ အနုယုဉ္ဇထ–စစ်ဆေးမေးမြန်း ကြကုန်လော့၊ [ဤ၌ တိုက်ရိုက်ပြောသော ရဟန်းများ အထင်အရှားရှိသောကြောင့် ဖွေရှာထောက်လှမ်း စုံစမ်းနေစရာ မလိုတော့၊] ပေ။

အညာဘာဂိယသ–တစ်ပါးသောအဖို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ–တစ်ပါးသော အဖို့ရှိသော၊ အဓိကရဏသ–နာမည်တည်ရာ၏၊ (ဆိတ်ဖိုဟူသောတည်ရာ၏) ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေသံ–ညွှန်ပြထိုက်သော၊ လေသမတ္တံ–အနည်းငယ်သော အကြောင်းကို၊ ဝါ–အမြွက်မျှကို၊ ဥပါဒါယ–ယူ၍၊ ဝါ–စွဲ၍၊ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန–ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေထ ကိ"ပန–စွပ်စွဲကြသလား၊ ပေ။

၃၉၃။ အညာဘာဂိယသ အဓိကရဏသာတိ (ဇတ္တ)–ဟူသော ဤပါဌ်ဌ်၊ အဓိကရဏံ–အဓိကရဏသည်၊ အာပတ္တာညာဘာဂိယံဝါ–အာပတ်ဟူသော တစ်ပါးသောအဖို့ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အာပတ်ဟူသောတစ်ပါးသော အဖို့ဌ် ပါဝင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏညာဘာဂိယံဝါ–အဓိကရဏ်းဟူသောတစ်ပါးသောအဖို့ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အဓိကရဏ်းဟူသော တစ်ပါးသောအဖို့ဌ် ပါဝင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ယောတိ၊ ကတံ–အဘယ် အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ–ဘယ်နည်းဖြင့်၊ အဓိကရဏံ–အဓိကရဏ်း တစ်ခုသည်၊

အညွှန်း။　။အညာဘာဂိယသ–၁၀၉–၁၁၀။　ဒေသံလေသမတ္တံ–၁၁၂–၁၁၃။

အဓိကရဏသ-အခြားသော အဓိကရုဏ်းတစ်ခု၏၊ အညဘာဂိယ-တစ်ပါးသော အဖို့ရှိသနည်း၊ ဝါ-နည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ-သည်၊ အာပတ္တာ ဓိကရဏသ-၏ လည်းကောင်း၊ ကိစ္စာဓိကရဏသ-၏ လည်းကောင်း၊ အညဘာဂိယ-၏၊ ဝါ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အဓိကရဏ-သည်၊ အဓိကရဏသ-၏၊ အညဘာဂိယ-၏၊ ဝါ-၏။

ကထံ-ဖြင့်၊ အဓိကရဏ-အဓိကရုဏ်းတစ်ခုသည်၊ အဓိကရဏသ-အခြားအဓိကရုဏ်းတစ်ခု၏၊ တဗ္ဘာဂိယံ[1]-ထိုအဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသနည်း၊ ဝါ-ထိုအဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့၌ပါဝင်သနည်း၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏ-ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းတစ်ခုသည်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏသ-အခြား ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းတစ်ခု၏၊ တဗ္ဘာဂိယ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့ရှိ၏၊ ဝါ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့၌ ပါဝင်၏၊ ပေ။

ကထံ-ဖြင့်၊ အာပတ္တာဓိကရဏ-သည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏသ-၏၊ အညဘာဂိယ-နည်း၊ ဝါ-နည်း၊ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိ-မေထုနဓမ္မ ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ အဒိန္နာဒါနပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏ လည်းကောင်း၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏ လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိမနုဿပါရာဇိကာ ပတ္တိယာ-၏ လည်းကောင်း၊ အညဘာဂိယာ၊ ပေ။

ကထံ-ဖြင့်၊ အာပတ္တာဓိကရဏ-သည်၊ အာပတ္တာဓိကရဏသ-၏၊ တဗ္ဘာဂိယ-ထို အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသနည်း၊ မေထုနဓမ္မပါရာ ဇိကာပတ္တိ-သည်၊ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏၊ တဗ္ဘာဂိယာ-ထို အာပတ်ဟူသော အဖို့ရှိ၏၊ ဝါ-အဖို့၌ပါဝင်၏။

ခုဇ္ဇ။ပေ၊ ဥပါဒါယာတိ (ဇတ္ထ)-၌၊ လဗ္ဘမာနော-ရတိုက်သော၊ လေသောနာမ-မည်သည်၊ လေသာ-တို့သည်၊ ဒသ-ဆယ်ပါးတို့တည်း၊ ဓာတိလေသော-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ [နာမ-အမည်၊ ဂေါတ္တ-အနွယ်၊ လိင်-အသွင်သဏ္ဌာန်၊ အာပတ္တိ, ပတ္တစီဝရ, ဥပဇ္ဈာယ, အာစရိယ] သေနာသန လေသော-လည်းကောင်းတည်း။

ခုဇ္ဇ။ ဓာတိလေသောနာမ-မည်သည်၊ ခတ္တိယော-ခတ္တိယဓာတ်ရှိသူ သည်၊ ဝါ-ကို၊ (မင်းမျိုးမင်းနွယ်ကို)၊ ပါရာဇိက်ခမ်း အစ္ဆာပဇ္ဇော-ကို၊ ဒိဋ္ဌော-ယောတိ၊ [ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏ၊ (ပုဏ္ဏား) ဝေဿော-ဝေဿ (သင်္ဘော်, ကုန်သည်, သူကြွယ်, လယ်သမား) သုဒ္ဒေါ-သုဒ္ဒ၊ (လူဆင်းရဲ၊ မုဆိုး တံငါ)]။

---

[1] အဲဩန်း။ ။တဗ္ဘာဂိယ- ၉၇၊ ၁၁၅၊ ၁၁၆။

၃၉၆။ လွယ်ပြီ။

-၃၉၇။ ဂေါတမော–အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမမဲည်သူ၊ ဝါ–ဂေါတမအနွယ်ရှိသူ။

၃၉၈။ ဒီဃော–အရပ်ရှည်သူ၊ ရဿော–ပုတိုသူ၊ ကဏှော–အသားမည်းသူ၊ သြဒါတော–ဖြူသူ။

၄၀၀။ လောဟပတ္တဗရော–သံသပိတ်, ကြေးသပိတ်ကိုဆောင်သူ၊ [သာဌ ကပတ္တ–သံသပိတ်နှင့်တူသော မြေသပိတ်၊ သုမ္ဘကပတ္တ–ပကတိ မြေသပိတ်]။

၄၀၁။ ပံသုကူလိကော–ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်သူ၊ ဂဟပတိစီဝရ ဗရော–အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်သူ။

၄၀၂။ ဣတ္ထန္နာမသေနာသနဝါသိကော–ထိုမည်သော ကျောင်းခိုနေသူ။

၄၀၃။ တေသံ လေသာနံ–တို့တွင်၊ အညတရော – သော၊ လေသော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဥပါဒိယော–ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏။

၄၀၄။ သံယောဇနေသေ–၌၊ သံယောဇနေသဒိဋ္ဌိ–သံယောဇနေသင်္ခာတ အယူရှိသည်၊ ပေ၊ ဧကော – တစ်ပါးတစ်ပါးကို (အာပတ်တစ်ပါးတစ်ပါးကို)၊ မူလံ–ကို၊ ကာတုန–ပြု၍၊ စက္ကံ–ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ–ဖွဲ့ထိုက်၏။

၄၀၅။ (ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊) တထာ သည် – ထိုအတိုင်းအမှတ်ရှိသည်၊ (ပါရာဇိကအာပတ်သို့ရောက်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊) (ဟုတ္တာ) စောဒေတိ ဝါ–အုံ၊ စောဒါပေတိဝါ–အုံ၊ တဿ–၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကဿ၊ ပေ။

ကိဋ္ဌိလေသသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀။ သံယောဇဿိက္ခာပုဒ်

၄၀၆။ ဒေဝဒတ္တော–သည်၊ ယေန–၌၊ ကောကာလိကော[1]–ကောကာလိကသည် လည်းကောင်း၊ ကဋမောဒကတိဿော–ကဋမောဒကတိဿသည် လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍာဒေဝိယာ–ခဏ္ဍာဒေဝီ၏၊ (ခဏ္ဍာမိဖုရား၏)၊ ပုတ္တော–သားဖြစ်သော၊ သမုဒ္ဒဒတ္တော–သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္တိ)၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ)၊ ဧထ–လာကြကုန်၊ မယံ သမဏာသ ဂေါတမဿ–ရဟန်းဂေါတမ၏၊ သံယ

---

[1] ကောကာလိကော။ ။ကောကာလိကောတိအာဒီနိ စတုန္နံ ဒေဝဒတ္တ ပက္ခိယာနံ (အရှင်ဒေဝဒတ်ဘက်သားဖြစ်ကုန်သော ဂဏာပါမောက္ခာနံနာမာနိ။–သာရတ္ထ၊ ၃။ ၄၁၅။ ဤဦးကားအလို ခဏ္ဍာဒေဝိယာပုတ္တောနှင့် သမုဒ္ဒဒတ္တော–ကို နှစ်ယောက်ယူ၍ "ခဏ္ဍာဒေဝိယာ–၏၊ ပုတ္တော–သည်လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒဒတ္တော–သည်လည်းကောင်း" ဟု ပေးပါ။

ဘေဒံ–သံဃာ၏ကွဲခြင်းကို၊ စက္ကဘေဒံ–အာဏာစက်၏ ပျက်ခြင်းကို၊ ကရိသာမ–ကြစို့၊ ပေ၊ သမဏော ဂေါတမော–သည်၊ မဟိဒ္ဓိကော–ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏၊ (တန်ခိုးကြီး၏)၊ မဟာနုဘာဝေါ–ကြီးသောအာနုဘော်ရှိ၏၊(အာနုဘော်ကြီး၏)၊ ကထံ – အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပေ၊ ကရိသာမ–ပြုကြမည်နည်း၊ ပေ။

ပဋ္ဌ–ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏေန–တို့ကို၊ ယာစိသာမ–တောင်းကြစို့၊ (ကိ–အဘယ်သို့ တောင်းကြမည်နည်း၊) ဘဂဝါ–သည်၊ အနေကပရိယာယေန–တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ (အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့်) အပ္ပိစ္ဆသ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသူ၏ လည်းကောင်း၊ သန္တုဋ္ဌသ–ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်နေသူ၏ လည်းကောင်း၊ သလ္လေခသ–ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သူ၏ လည်းကောင်း၊ ဓုတသ–ကိလေသာတို့ကို လွှပ်ခါချုတတ်သူ၏ လည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကသ–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏ လည်းကောင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘသ–ဝီရိယကို အားထုတ်တတ်သူ၏ လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏဝါဒီ–ဂုဏ်ကိုပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ပဋ္ဌ–ကုန်သော၊ ဣမာနိ ဝဏ္ဏေန–တို့သည်၊ အနေကပရိယာယေန–ဖြင့်၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ သန္တုဋ္ဌိယာ–ရရသမျှပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းငှာ၊ သလ္လေခါယ–ကိလေသာတို့ကိုနည်းပါးအောင်ခြစ်ပစ်ခြင်း ငှာ၊ ဓုတတာယ–ကိလေသာတို့ကိုလွှပ်ခါချုတတ်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ပါသာဒိကတာယ–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အပစယာယ–ကိလေသာတို့ကိုဖျက်ဆီးခြင်းငှာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘာယ–ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ–ကုန်၏။

ဘန္တေ၊ သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ [သာဓုသည် အာယာစနတ္ထနိပါတ်၊] ဘိက္ခု–ရဟန်းအာလုံးတို့သည်၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဝါ–အသက်ရှင်သမျှ၊ အာရညိကာ–တောခိုနေသူတို့သည်၊ ဝါ–အာရညကင် ဓုတင်ဆောင်သူတို့သည်၊ အသု–ဖြစ်ကုန်ရာပါ၏၊ ဝါ–ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂါမန္တံ–ရွာအနီးသို့၊ ဝါ–ရွာနီးကျောင်းသို့၊ ဩသရေယ္ယ–သက်ရောက်အုံ့၊ နံ–ထိုရဟန်းကို၊ ဝဇ္ဇံ–အပြစ်သည်၊ ဖုသေယ္ယ–တိုရောက်ပါစေ၊ [စယ္ယဝိတတ် အစ္ဆိဒ္ဒအနက်ဟော၊] ယာဝဇီဝံ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာ–ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်သူတို့သည်၊ အသု၊ ယော နိမန္တနံ–ပင့်ဖိတ်ကြောင်းဘတ်ကို၊ (ပင့်ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းကို)၊ ဩဘဒိယေယ္ယ–သာယာအုံ့၊ ပေ၊ [ပံသုကူလိကာ–ပံသုကူဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ ဂဟပတိစီဝရံ–အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်း ၊ ရုက္ခမူလိကာ–သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌ နေသူတို့၊ ဆန္ဒံ–အုတ်ကျောက်သစ်ရွက်, မြက် အင်္ဂတေ, ငါးထွေသောအမိုးသို့၊ ဝါ–အမိုးရှိသော ကျောင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆေယ္ယ–ကပ်ရောက်အုံ့၊] ယာဝဇီဝံ၊ မတ္တိကံ–ငါးနှင့်အသားကို၊ နေ ခါဒေယ္ယုံ–

မစား၊ကုန်ရာပါ၊ ဝါ–မစားပါစေကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့တောင်းကြကုန်စို့၊ ဣမာနိ–ဤဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝါ–ဤကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ သမဏော ဂေါတမော–သည်၊ နာနုဇာနိသတိ–ခွင့်ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်။

တေ မယံ–ထို ငါတို့သည်၊ ပဋ္ဌဟိ ဣမေဟိ ဝတ္ထူဟိ–တို့ဖြင့်၊ ဧနံ–လူ အပေါင်းကို၊ သညာပေသာမ–သိစေကြကုန်စို့၊ [သံ+ဉာ–အဝဗောဓနေ+ဏာပေ+သာမ၊] ဝါ–နှစ်သက်စေကြကုန်စို့၊ [ဉာ–တောသနေ၊] ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ အာဝုသော ပဋ္ဌဟိ ဣမေဟိ ဝတ္ထူဟိ–တို့ဖြင့်၊ သမဏသ ဂေါတမသ–၏၊ သံဃတောဒေါ[1]–သည်၊ ဝါ–ကို၊ စဏ္ဍတောဒေါ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ သဏ္ဌာ–စွမ်းနိုင်၏၊ ဟိ–မှန်၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ လူစပ္ပသန္နာ–ခေါင်းပါးသူ၌ ကြည်ညိုကြကုန်၏၊ (ခြိုးခြိုးခြံခြံ ခေါင်းခေါင်း ပါးပါး ကျင့်သူ၌ ကြည်ညိုကုန်၏၊) ပေ။

သပရိသော–ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ၊ ဒေဝဒတ္တ၊ အလံ–မသင့်၊ ယော–သည်၊ ဣဒ္ဓတိ–(အာရညကင်စုတင်ဆောင်ခြင်းဌာ) အလိုရှိ၏၊ (သော–သည်)၊ အာရညိကော–သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်ပါစေ၊ ယော ဣဒ္ဓတိ[2]–(ရွာနီးကျောင်း) နေလိုမ်း၊ (သော–သည်) ဂါမန္တေ–ရွာအနီးကျောင်း၌၊ ဝိဟရတု–နေပါစေ၊ ပေ၊ အဋ္ဌမာသေ–ရှစ်လတို့ပတ်လုံး၊ မယာ–သည်၊ ရုက္ခမူလ သေနာသနံ–သစ်ပင်၏အနီးအောက်ဟူသောကျောင်း ကို၊ ဝါ–ရုက္ခမူကျောင်းကို၊ အနုဇာတံ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ တိကောဋိပရိသုद्धं–သုံးပါးသော အကြောင်းတို့မှ စင်ကြယ်သော၊ အဒိट्ठं–ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်အပ်သော၊ အသုတံ–သော၊ အပရိသင်္ကိတံ–သော၊ မစ္ဆမံသံ–ကို၊ အနုဇာတံ–အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နအနုဇာနာတိ–မပြု၊ ဣတိ–ဤသို့တွေးမူ၊ ဟတ္ထော–ရှင်လန်းသည်၊ ဥဒဂ္ဂေါ–တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ သပရိသော– ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ၊ ပဒက္ခိဏံ–အရှိအသေကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ ပက္ကာမိ–ပြန်သွားပြီ။

---

[1] သံဃတောဒေါ။ ။"သံဃတောဒေါ စဏ္ဍတောဒေါ" နှစ်ပုဒ်သည် သဏ္ဌာ၏ ပဓာနကတ္တားဖြစ်၍ ပထမန္တ ရှိသည်၊ ကာတုံ၏ ပဓာနကံဖြစ်၍၊ "ဝါ–ကို" ဟု ပေးရသည်။

[2] ယော ဣဒ္ဓတိ။ ။"ဣဒ္ဓတ္ထောသုသမာနကတ္တုကောသု တဓေတုံဝါ" အရ ဣဒ္ဓဓာတ်သည် "တဓေ တုံ ပစ္စယန္တ (သမ္ပဒါန်) ကိုငဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဝါကျ ရှိပုဒ်များကိုပြင်၍" "ယော–သည်၊ အာရညိကော–သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်ခြင်းဌာ၊ ဣဒ္ဓတိ" ဟု အကျယ်ပေးပါ။ နေရာတိုင်း စာ.သမ္ဗ.ဤနည်းချည်းတည်။

အညွှန်း။ ။သညာပေသာမ–၁၂၃။ တိကောဋိပရိသုद्धं–၀၂၆။

ဥဒဂ္ဂေါ–၁၃၁။ ပဒက္ခိဏံ–၁၃၁။

၄၁၀။ အထဲ၏ ၊ ပေ ၊ သညာပေသိ–သိစေပြီ ၊ (ကိ) ၊ ယာစိမှာ–ကုန်ပြီ ၊ ပေ ၊ တေ မယံ–တို့သည် ၊ ဣမေဟိ ပဗ္ဗဟိ ဝတ္ထူဟိ–တို့ဖြင့် ၊ ဝါ–တို့ကို ၊ သမာဒါယ–ဆောက်တည်၍ ၊ ဝတ္ထာမ–ကျင့်ကြမည် ၊ ဣတိ–သိစေပြီ ၊ [“ဣမာနိ ပဗ္ဗဝတ္ထူနိ” ဟု ဆိုထိုက်လျက် “ဣမေဟိ ပဗ္ဗဟိ ဝတ္ထူဟိ” ဟု ဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ ၁၃၂–၌ ရှု ၊] တတ္ထ–ထိုသို့ သိစေရာ၌ ၊ [သညာပေသိကြိယာကို စွဲသည် ၊] ဝါ ထိုလူအပေါင်းတွင် ၊ ယေ တေ မနုဿာ–တို့သည် ၊ အဿဒ္ဓါ–သဒ္ဓါစစ် မရှိကုန် ၊ အပ္ပသန္နာ–သဿနာတော်၌ မကြည်ညိုကုန် ၊ ဒုမ္မဒ္ဒိနော–အသိဉာဏ် မရှိကုန် ၊ တေ ဧဝံ အာဟံသု–ပြောကြကုန်ပြီ ၊ (ကိ) သက္ကပုတ္တိယာ–ကုန်သော ၊ ဣမေ သမဏာ–တို့သည် ဓုတာ[1]–ကိလေသာတို့ကို လွှင့်ဓါးမြှောတတ်ကုန်၏ ၊ ဝါ–ကိလေသာတို့ကို လွှင့်ဓါးမြှောတတ်သော အကျင့်ရှိကုန်၏ ၊ သလ္လေခဝုတ္တိနော–ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှိကုန်၏ ၊ သမဏော ပန ဂေါတမော–သည်ကား ၊ ဗာဟုလ္လိကော–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်အဖြစ်ဟူသော အကျင့်ရှိ၏ ၊ ဝါ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျင့်၌ ယှဉ်၏ ၊ (ပစ္စည်းလေးပါးများရန်ဖြစ်သော အကျင့်၌ ယှဉ်နေ၏ ၊) ဗာဟုလ္လာယ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ ၊ (ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများဖို့ရာ) ၊ စေတေတိ–စေ့ဆော်ပြုလုပ်အားထုတ်၏ ၊ ဣတိ–သို့ပြောကြ၏ ၊ ယေ ပန တေ မနုဿာ–တို့သည်ကား ၊ သဒ္ဓါ–သဒ္ဓါရှိကုန်၏ ၊ ပသန္နာ–ကုန်၏ ၊ ပဏ္ဍိတာ–ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ၊ ပင်ကို ဉာဏ်ရှိကုန်၏ ၊ ဗုဒ္ဓိမန္တော–အသိဉာဏ်ရှိကုန်၏ ။ ပေ ၊ သံဃတောဒါယ–သံဃာကွဲခြင်းငှာ ၊ စက္ကဘေဒါယ–အာဏာစက်၏ ပျက်ခြင်းငှာ ၊ ပရက္ကမိဿတိနာမ–အားထုတ်ရသနည်း ၊ ပေ ။

၄၁၂။ သမဏော–ညီညွတ်သော ၊ သံယောနာမ–မည်သည် ၊ သမာနသံဝါသကော–တူသော သံဝါသရှိသော ၊ (တူသောကေကမ္မ, ကေဇ္ဇော, သမသိက္ခတာ–ဟူသော သံဝါသရှိသော ၊) သမာနသီမာယံ–တူသောသီမာ၌ ၊ (တစ်သီမတည်း၌ ၊) ဌိတော–တည်သော သံယောတည်း ၊ ပေ ၊ ကတံ–အာဘယ်နည်းဖြင့် ၊ ဣမေ–ဤ ရဟန်းတို့သည် ၊ နာနာ–အသီးသီးတို့သည် ၊ အဿု–ဖြစ်ကုန်ရာပါ အံ့နည်း ၊ [ဝိနာ–တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ကင်းကွာကုန်သည် ၊ ဝဂ္ဂါ–အစုအစုတို့သည် ၊ အဿု ၊] ဣတိ–ဤသို့ ကြ၍ ၊ ပက္ခံ–အသင်းအပင်းကို ၊ (ဘက်သားကို) ၊ ပရိယေသတိ–ရှာအုံ ၊ ဂဏံ–ဂိုဏ်းကို ၊ (အုပ်စုကို) ၊ ဗန္ဓတိ–ဖွဲ့အုံ ။

ဘောဒနသံဝတ္ထနကံဝါ အဓိကရဏန္တိ–ကား ၊ အဌာရသဘေဒကံရဝတ္ထုနိ–

အဋ္ဌန်း ။ ။ ဓုတာ စသည်–၁၃၂ ။ ဗာဟုလ္လိကော–၁၃၃ ။

ဘ၀ပါးသော သံယောကွဲပြားအောင် ပြုတတ်သောအကြောင်း ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပေ၊ ဒီပေယျ–ပြအံ့၊ နုပဋိနိဿဇ္ဇေယျ–မစွန့်အံ့၊ ပေ၊ ယေ–တို့သည်၊ ပဿန္တိ–ကုန်၏၊ ယေ သုဏန္တိ၊ တေဟိ–ထိုမြင်ကုန်, ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော–(ကိ)၊ အာယသ္မာ၊ ပေ၊ ဖာသု ဝိဟာရတိတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ [အာယသ္မာ–သည်၊ သမ်ဂ္ဂဿ–ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ–၏၊ ဘေဒါယ–ကွဲပြားခြင်းငှာ၊ မာပရက္ကမိ–အားမထုတ်ပါနှင့်၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ–ကွဲပြားခြင်းအကျိုးငှာ ဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံဝါ–အကြောင်းကိုမူလည်း၊ သမာဒါယ–ယူ၍၊ ပဂ္ဂယှ–ချီမြှောက်၍၊ မာအဋ္ဌာသိ–မတည်ပါနှင့်၊ အာယသ္မာ–သည်၊သံဃေန–နှင့်တကွ၊ သမေတု–ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်ပါလော၊ ဝါ–ညီညွတ်ပါလော၊ ဟိ–ညီညွတ်ရကျိုးကား၊ သမဂ္ဂေါ–ညီညွတ်သော၊ သံဃော–သည်၊ သမ္မောဒမာနော–လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်သည်၊ အဝိဝဒမာနော–ဆန့်ကျင်ဘက် မပြောဆိုရသည်၊ ဧကုဒ္ဒေသော–တစ်ခုတည်းသောပါတိမောက်ပြုရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဖာသု–ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟာရတိ–နေရပါ၏]၊ ပေ၊ သစေ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ– အံ့။ သုတ္တာ–ကြားပါလျက်၊ နဝဒဏ္ဍိ–မပြောကုန်အံ့၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခု–ကို၊ (သံဃဘေဒကရဟန်းကို)၊ သံဃမဇ္ဈေ–သံဃာ့အလယ်သို့လည်း၊ အာကမ္ဘိတ္တာ–ဆွဲခေါ်၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခု–ကို၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗော–ဥတ်ကမ္မ ဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုထိုက်၏၊ ပေ။

၄၁၃။ သံဃဿ–၏၊ ဘေဒါယ–ငှာ၊ ပရက္ကမတိ–အားထုတ်နေပါ၏၊ သော–သည်၊ တံဝတ္ထုံ–ထိုဝတ္ထုကို၊ (ထိုဘေဒကရဝတ္ထုကို) ဟိ–သံဃာကွဲပြားခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ နုပဋိနိဿဇ္ဇတိ–မစွန့်လွှတ်ပါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု–ကို၊ တဿဝတ္ထုဿ–ကို၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ–စွန့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (စွန့်ဖို့ရာ)၊ သမနုဘာသေယျ–အဖန်ဖန် ပြောဆိုရာပါ၏၊] "ဤနေရာ၌ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်" ဟု မထည့်နှင့်]၊ ပေ၊ သမနုဘာသတိ–အဖန်ဖန် ပြောဆိုပါ၏၊ ပေ၊ သမနုဘဗ္ဗော–အပ်ပါ၏၊ ပေ။

၄၁၄။ ဥတ္တိယာ–ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ ဒ္မိဟိ ကမ္မဝါစာဟိ– တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယာ(ဟောန္တိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ–ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ သံဃာဒိသေသဿ–သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံဃာဒိသေသံ–သို့၊ အဠာ ပဠာ ဿ–လွမ်းမိုး၍ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ဥတ္တိယာ–ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ–သင့်ရောက်အပ် သော ဒုက္ကဋ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒ္မိဟိ–ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာဟိ–တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယာ–သင့်ရောက်အပ်သော ထုလ္လစဉ်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဿဝ္ဗန္တိ–ငြိမ်းအေးကုန်၏ [အလိုကိုကင်းပျောက်သွားကုန်၏]၊ ပေ။

အဋ္ဌာန်း။ သမေတု–ဘုဝ။
ပါရာဇိကတ်–ဝုဒ။

၄၁၅။ ဓမ္မကမ္မေ–ဓမ္မကံ၌, [သမနုဘာသနကံက ဓမ္မကံဖြစ်လျှင် "တရားသဖြင့် ပြုအပ်သော သမနုဘာသနကံ၌" ဟု ဆိုလိုသည်,] ဓမ္မကမ္မသညီ–ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍), နပဋိနိဿဋ္ဌတိ–အုံ့, ပေ, ဆေမတိကော–ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် (ဖြစ်၍), ပေ, အဓမ္မကမ္မသညီ–အဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍), ပေ။

၄၁۶။ အသမနုဘာသ္ဘန္ဓသ–ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်မပြောဆိုအပ်သော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း, [ကံဟာ မာနပဋ္ဌည်းမှ အန္ဓပြန်နေသည်,” ပဋိနိဿဋ္ဌန္ဓသ–၏ လည်းကောင်း, ပေ။

သံဃဘေဒသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

၁၁။ ဘေဒါနုဝတ္ထုကသိက္ခာပုဒ်

၄၁၇။ ဒေဝဒတ္တော–သည်, အဓမ္မဝါဒိ–အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်, ဒေဝဒတ္တော–သည်, အဝိနယဝါဒိ–ငြိမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်, ပေ, အာယသ္မန္တော–အရှင်တို့, (တုမှေ–အရှင်တို့သည်), ဧဝံ–သို့, မာအဝစုတ္ထ–မပြောကြပါနှင့်, ဒေဝဒတ္တော–သည်, ဓမ္မဝါဒိ–အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိပါ၏, ဒေဝဒတ္တော–သည်, ဝိနယဝါဒိ, ငြိမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိပါ၏, ဒေဝဒတ္တော–သည်, အမှာကံစ–တို့၏ လည်း, ဆန္ဒဉ္စ–အလိုကိုလည်းကောင်း, ရုစိဉ္စ–အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း, အာဒါယ–ယူ၍, ဝေါဟရတိ–ပြောဆိုပါ၏, [ရှင်ဒေဝဒတ်ပြောသည်မှာ သူ့ဆန္ဒချည်းမဟုတ်ပါ, တပည့်တော်တို့၏ ဆန္ဒအတိုင်း ကိုယ်စားပြု၍ ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုလိုသည်,] နော[၂] – တပည့်တော်တို့၏ (ဆန္ဒစသည်ကို), ဧကာတိ–သိပါ၏, နော–တပည့်တော်တို့နှင့်အတူ, ဘာသတိ–ပြောဆိုတိုင်ပင်ပါ၏, အမှာကံပိ–တပည့်တော်တို့အားလည်း, တေ–သူပြုသမျှ ထိုအမှုသည်, ခမတိ–နှစ်သက်ပါ၏, ပေ။

၁။ ဓမ္မကမ္မသညီ။ ။ရှေ့က "ဓမ္မကမ္မေ" ဟု အာဓာရ ပါပြီးဖြစ်၍ "ဓမ္မကမ္မသညီ–ဓမ္မကံ၌ အမှတ်ရှိသည်" ဟု 'တမ္ပုရိသ်အနက်မပေးရ, "ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်" ဤသို့ ကမ္မဓာရည်းပေးရသည်, ရှေ့၌အာဓာရပုဒ် အဝိမပါသော ပဌာသညီဝိဂ္ဂဟပါတ် ဘုဋ္ဌိသာမိစသည်၌ကား "သဝိတ်၌အမှတ်ရှိသည်" ဟု တမ္ပုရိသ် ပေးရသည်။

၂။ ဧကာတိ နော ဘာသတိ။ ။နောသည် ကာကောလောကနနည်းတည်း, ကျီးသည် အစာနှင့်ရန်သူ ၂ ဖက်လုံးကိုကြည့်သကဲ့သို့ ၂–ပုဒ်စပ်ရသောပုဒ်ကို "ကာကောလောကန" ဟု ဆို၏, ဥဘယာပေက္ခ–ဟုလည်း ဆို၏, ဤ၌ နောသည် ဧကာတိ–၌ စပ်နိုက် ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တန္တပုဒ်, ထို၏သမ္ဗန္ဓီကို "ဆဋ္ဌာဒီနိ"ဟု ထည့်ပါ, ဘာသတိ၌ စပ်နိုက်

ဒေဝဒတ္တသ–၏၊ ဝါ–သည်၊ သံဃဘေဒါယ–ဌာ၊ ပရက္ကမန္တသ–အား ထုတ်စဉ်၊ [တစ်နည်း–သံဃဘေဒါယ–ဌာ၊ ပရက္ကမန္တသ –သော၊ ဒေဝဒတ္တသ–၏]၊ အနုဝတ္တကာ–အတုလိုက်၍ ကျင့်သူတို့သည်၊ ဝါ–နောက်လိုက်တို့သည်၊ ဝဂ္ဂဝါဒကာ–ဝက်ဖြစ်ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဝါ–အစုဖြစ်ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ နာမ–ဖြစ်ကြရသနည်း၊ ပေ။

၄၁၉။ အနုဝတ္တကာတိ–ကား၊ သော–ထိုသံဃဘေဒက ရဟန်းသည်၊ ယံ ဒိဋ္ဌိကော–အကြင် အယူရှိသည်၊ ယံ ခန္တိကော–အကြင် နှစ်သက်အပ်သော အယူရှိသည်၊ ယံ ရုစိကော–အကြင်ကြိုက်အပ်သော အယူရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တေပိ–ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပေ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဝဏ္ဏာယ–ဂုဏ်အကျိုးငှာ၊ ပက္ခာယ–အသင်းအပင်း အကျိုးငှာ၊ (ဘက်သား အကျိုးငှာ) ဌိတာ–တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

ကောဝါ ဟောတိ၊ ဒွေဝါ တယောဝါ (ဟောန္တိ)၊ တေ–တို့သည်၊ ဧဝံ ဒေဝယုံ–ပြောကုန်ရာ၏၊ (ကိ)၊ အာယသ္မန္တော–တို့၊ (တုမှေ) ဧတံ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ကိဋ္ဌိ–ဘာကိုမျှ၊ မာအဝစုတ္ထ–မပြောကြပါနှင့်၊ ဧသောဘိက္ခု–သည်၊ ဓမ္မဝါဒီစ–အမှန်ကိုလည်း ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဧသော ဘိက္ခု ဝိနယဝါဒီ စ–ဩမ်းအေးရေးကိုလည်း ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ပေ၊ ဓမတိတိ၊ ပေ၊ နု စ ဓမ္မဝါဒီ–အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူလည်း မဟုတ်၊ ဧသော ဘိက္ခု နု စ ဝိနယဝါဒီ–ဩမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိသူလည်းမဟုတ်၊ အာယသ္မန္တာနံဝိ–အရှင်တို့အားလည်း၊ သံဃ ဘေဒေါ–သည်၊ မာရုစ္စိတ္ထ–မနှစ်သက်ကြပါနှင့်၊ [အဓိတ္ထနီ အာကိုတ္ထပြု၊ ကတ္တားဟော၊] အာယသ္မန္တာနံ–တို့၏၊ (စိတ္ထံ–စိတ်သည်၊) သံဃေန–နှင့် တကွ၊ သမေတု၊ ပေ။

၄၂၀။ ၄၂၁။ ၄၂၂။ ။[လွယ်ပြီ။]

၄၂၃။ အသမနုဘာသန္တာနံ–ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်မပြောဆိုအပ်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ပေ။

ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဧကာဒသမံ။

၁၂–ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒ်

၄၂၄။ အာယသ္မာဆဆော–သည်၊ အနာစာရံ–မကျင့်ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ (မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို)၊ အာစရတိ–ပြုကျင့်၏ ।ပေ၊ အာဝုသော ဆဆ၊

သဟတ္ထအနက်ဟော တတိယာဝိဘတ္တိနှုပ်တည်း၊ ကမ္မဓိဋ္ဌာယကသဒ္ဒ် ဘာသတိဒ္ဓစပ်မိုက် "ဆဋ္ဌိမ္ပ တတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလဲထားသည်" ဟု မှတ်သည်။

အဗ္ဘန်း။ ။အနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ–ဝတ္ထု။

ဝေရွပ်–ဤသို့ သဘောရှိသောအမှုကို၊ မာ အကာသိ–မပြုပါနှင့်၊ တေ–ဤအမှုသည်၊ နု ကပ္ပတိ–ရဟန်းတို့အား မအပ်ပါ၊ ဣတိ–ပြီ၊ သော ဝေ ဝေတိ–ပြန်ပြောကုန်၊ (ကိ)၊ အာဝုသော တုမှေ၊ ကိं နု–အဘယ့်ကြောင့်၊ မံ–ကို၊ ဝတ္တုမ္ပိ–ပြောဆိုထိုက်သည်ကို၊ ဝါ–ပြောဆိုထိုက်သည်ဟု၊ မညထနာမ–ထင်မှတ်ကြရသနည်း၊ [နာမသဒ္ဒါဂရဟာ (ဝမ္ဘန)အနက်ဟော၊] အဟံ ခေါ နာမ–တပည့်တော်ကသာ၊ တုမှေ–တို့ကို၊ ဝေယျ–ပြောရာ၏၊ (ပြောရမည်)၊ [နာမသဒ္ဒါသမ္ဘာဝနာ (ဥက္ကံသ) အနက်ဟော၊] အမှာကံ–တို့၏၊ ဗုဒ္ဓေါ–ဘုရားတည်း၊ အမှာကံ၊ ဓမ္မော–တရားတည်း၊ အမှာကံ–တို့၏၊ အယျပုဗ္ဗေန–အရှင်သားသည်၊ ဓမ္မော–သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ အဘိသမိတော–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ၊ [အဘိ+သံ+ဣတော၊ ဣတိအနက်ဟော၊ ဂ်ဟော တ၊ ဣတိ အနက်ဟောမှန်သမျှ ဗုဒ္ဓိအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်သည်။]

သေယျထာနာမ–မည်သည်၊ မဟာဝါတော – ကြီးစွာသော လေသည်၊ (လေမုန်တိုင်းသည်၊) ဝါယန္တော–တိုက်လာလသော်၊ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏပတံ–ထိုထိုအရပ်၌ကျနေသော မြက်, ထင်း, သစ်ရွက်ကို၊ (တစ်နည်း) တိဏကဋ္ဌပဏ္ဏသင့်–မြက်, အနစ်မရှိသော သစ်သား, ဟောင်းနွမ်းသောသစ်ရွက်ကို၊ ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ ဥဿာရေယျ(သေယျထာပိ)–တစ်နေရာ၌ ရွေ့လျားစေရာသကဲ့သို့၊ ဝါ–တစ်နေရာ၌ စုစေရာ သကဲ့သို့၊ သေယျထာပိ ဝါ ပန–ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ပမ္ဘတေယျာ–တောင်မှစ၍ဖြစ်သော၊ ဝါ–ဟောင်မှစီးဆင်းလာသော၊ နဒီ–မြစ်သည်၊ သမ်သေ ဝါ လပ်ဏက်–အမြစ်ရှည်၍ အရွက်ပါသော မှော်, စိမ်းညိုသောမှော်, ရေညှိကို၊ ဝါ–မှော်ကြီး, မှော်သေး ရေညှိကို၊ ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ ဥဿာရေယျ သေယျထာ ဝါ–ကဲ့သို့၊ ဧဝမေव–ပင်၊ နာနာ နာမာ–အမျိုးမျိုးသော နာမည်ရှိကုန်သော၊ နာနာဂေါတ္တာ–ကုန်သော၊ နာနာစေါ်ရာ–အမျိုးမျိုးသောစောင်ရှိကုန်သော၊ နာနာကုလာ–အထူးထူးသော အမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတ္တာ) ပဗ္ဗဇိတာ–ရဟန်းပြုခဲ့ကုန်သော၊ တုမှေ–တို့ကို၊ ဧကတော–တည်း၊ ဥဿာရိတာ[1]–တစ်နေရာ၌ ရွေ့စေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ–စုပေါင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ပေ၊ ကထံ ဟိ–ကြောင့်၊ အာယသ္မာ ဆန္နော–သည်၊ ဘိက္ခုဟိ–တို့က၊ သဟမ္ဓိကံ–သီတင်းသုံးဖော်တို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ–သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ အဝစနီယံ–မပြောဆိုထိုက်သည်ကို၊ ကရိသတိ နာမ–ပြုရသနည်း၊ (ပြုရပါလိမ့်)၊ ပေ။

၀။ ဥဿာရိတာ။ ။ဤပုဒ်၏ကတ္တားကို "ကေနာပိ–လေနှင့်တူသူ, တောင်ကျမြစ်ရေနှင့်တူသူတစ်ခုတစ်ယောက်သည်လည်း" ဟု ထည့်ပါ၊ တစ်ခုတစ်ယောက်ဟု အမည်မဖော်ဘဲဆိုသော်လည်း အရှင်ဆန္နက သူ၏အရှင် (အယျပုဗ္ဗ) ကို ရည်ရွယ်သည်။

၄၂၆။ ဒုမ္မစော–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသည်၊ ဝါ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဒေါဝစသ ကရဏောဟိ–ခဲယဉ်းသော စကားရှိသည်အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝါ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ခမ္မေဟိ–တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသည်၊ အက္ခမော–အဆုံးအမကို သည်းမခံတတ်သည်၊ အနုသာသနီ–သွန်သင်ပြသခြင်းကို၊ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ–အမြတ်တနိုးအားဖြင့် ယူလေ့မရှိသည်၊ ဝါ–ရှိရှိ သေသေ ယူလေ့မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပါတိ မောက္ခပရိယာယနေသု–ပါတိမောက်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု–တို့၌၊ ပေ။

သဟာဓမ္မိကံနာမ–မည်သည်၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ယံသိက္ခာပဒံ–ကို၊ ပညတ္တံ–အပ်ပြီ၊ ဧတံ–ဤ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်သည်၊ သဟာဓမ္မိကံနာမ–မည်၏၊ တေန–ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ပေ။ ကရောတိ။ (ကိ)၊ အာယသ္မန္တော–တို့၊ (ဘုရေ)မံ–ကို၊ ကလ္လာဏဝါ–ကောင်းသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပါပကဝါ–မကောင်းသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကိဠိ–ဘာကိုမျှ၊ မာအဝစုတ္တ–မပြောဆိုကြပါနှင့်၊ အဟမ္ပိ–တပည့်တော်ကလည်း၊ အာယသ္မန္တေ–တို့ကို၊ ကလ္လာဏဝါ ပါပကဝါ ကိဠိ၊ နဝက္ခာမိ–ပြောလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ အာယသ္မန္တော–တို့၊ (ဘုရေ)၊ မမ–တပည့်တော်ကို၊ ဝစနာယ–ပြောဆိုခြင်းမှ၊ ဝါ–ပြောဆိုကြောင်းစကားမှ၊ ဝိရမထ–ရှောင်ကြဉ်ကြပါကုန်၊ ဣတိ–သို့ပြု၏။

ယော သော ဘိက္ခုတိ–ကား၊ ဒုမ္မစဿတိကော–ခဲယဉ်းသောစကားရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဝါ–ခဲယဉ်းစွာပြောအပ်သော စကားရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ (အပြောခက်, အဆိုခက်, သဘောရှိသော)၊ ယော သော ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အာယသ္မာပိ–သည်လည်း၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ သဟဓမ္မေန–သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ–အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော စကားဖြင့်၊ ဝဒေတု–ပြောဆိုပါ၊ ဘိက္ခုပိ၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိ–ပြောဆိုကြပါလိမ့်မည်၊ ဟိ–အချင်းချင်း ပြောရကျိုးကား၊ ယဒိဒံ°–အကြင်အချင်းချင်း ပြောဆိုခြင်း, အချင်းချင်း အာပတ်မှ ထစေခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊

အဌာန်း။ ။ဒုမ္မစော စသည်–၁၄၇။
အကာဒမော စသည်–၁၄၈။ သဟာဓမ္မိက–၁၅၀။
အဌာန်း။ ။မမ ဝစနာယ၊ သဟာဓမ္မေန–၁၅၁။
၁။ ယဒိဒံ။ ။ယဒိဒံ(ယံ+ဣဒံ) အညမညဝစနံ–အကြင်အချင်းချင်း ပြောဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) အညမညဝုဋ္ဌာပနံ–အကြင်အချင်းချင်း အာပတ်မှ ထစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဤသို့ အကျယ်ပေးပါ။

(တေန)အညမညဝစနေန–ထိုအချင်းချင်းပြောဆိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တေန) အညမညဝုဋ္ဌာပနေန–ထိုအချင်းချင်းအာပတ်မှ ထစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဿ ဘဂဝတော–၏၊ ပရိသာ–သည်၊ ဧဝံ သံဝဟာ–ဤသို့ ကြီးပွားရပါ၏၊ (ယခုလို ကြီးပွားနေပါ၏)၊ ပေး

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၁၃။ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်

၄၃၁။ သာဝတ္ထိယံ–၌၊ ဝါ–၏အနီးဖြစ်သော၊ ဧကဝနေ–ဧကဝန်မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ–၏၊ အာရာမေ–အာရာမ်၌၊ (ကျောင်းတိုက်၌)၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါ၀ပန သမယေန–၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့အနီး ဧကဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကာနမ – အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့မည်သော၊ ပါပဘိက္ခူ–ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကိဏ္ဍာဂိရိသ္မိं–ကိဏ္ဍာဂိရိဒေသပုဒ်၌၊ (ကိဏ္ဍာဂိရိနိုင်ငုံ၌)၊ အာဝါသိကာ–နေရာကျောင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ–ကျောင်းနေ, ကျောင်းထိုင်, ကျောင်းပိုင်တို့သည်၊ အလန္ဒိကော–အံ့ရှက်မရှိကုန်သည်၊ ဝါ–အလန္ဒိတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ–ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်၊ ဒေဝဒတ္တပ် အနာစာရ် အာစရန္တိ၊ မာလာဝဏ္ဏ–ပန်းပင်ငယ်ကို၊ ရောပေန္တိ ဝိ[1]–ကိုယ်တိုင်လည်း စိုက်ကြကုန်၏၊ ရောပါပေန္တိ ဝိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း စိုက်စေကြကုန်၏၊ (အစိုက်နိုင်းကြကုန်၏)၊ သိဉ္စန္တိ ဝိ–ကိုယ်တိုင်လည်း ရေလောင်းကြကုန်၏၊ သိဉ္စာပေန္တိ ဝိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း လောင်းစေကြကုန်၏၊ သြစိနန္တိ ဝိ–ကိုယ်တိုင်လည်း ဆွတ်ခူးကြကုန်၏၊ သြစိနာပေန္တိ ဝိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း ဆွတ်ခူးစေကြကုန်၏၊ ဂန္ထေန္တိ ဝိ–ကိုယ်တိုင်လည်း သီလုံးကြကုန်၏၊ ဂန္ထာပေန္တိ ဝိ–သူတစ်ပါး ကိုလည်း သီကုံးစေကြကုန်၏။

ကေဘော ဝဏ္ဏိကမာလံ–တစ်ဖက်၌ အညွှာရှိသော ပန်းစည်းကို၊ [ပန်းပွင့်၏အညွှာတို့ကို တပေါင်းတည်း စုစည်းထားသော ပန်းစည်းကို၊] ကရောန္တိ ဝိ–ကိုယ်တိုင်လည်းပြုကြကုန်၏၊ ကာရာပေန္တိ ဝိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း ပြုလုပ်စေကြကုန်၏၊ ဥဘတော ဝဏ္ဏိကမာလံ–နှစ်ဖက်၌ အညွှာရှိသော ပန်းစည်းကို၊ [ပန်းပွင့်၏အညွှာတို့ကို နှစ်ဖက်ထပ်အောင် ခွဲ၍စည်းအပ်သော ပန်းစည်းကို၊] မဠဂရိကံ–ပန်းခိုင်ကို၊ ဝိဓူတိကံ–ပန်းလက်ကောက်ကို၊ [လက်ကောက်ကဲ့သို့

၁။ ရောပေန္တိ ဝိ ရောပါပေန္တိ ဝိ။ ။"ရောပေ"၌ ရုဟ+ကာရိတ်ထောပစ္စည်း၊ ဟ်ဒျေ၊ ရ၌ ဥကိုညြဝုဒ္ဓိပြု" ပေါက်စေကြကုန်၏" ဟု သဒ္ဒတ္ထပြု၏၊ "ရောပါပေ"၌ ကာရိတ်ထောပေနှစ်ချက်ဆင့်၊ ဟ်ဒျေ၊ ရ္ဒ္ဓ ထောပေ၌အာကိုဒျေ၊ နောက်ထောစေ–နှင့်စပ်၊ "ပေါက်ပစေဟု စေခိုင်းကြကုန်၏" ဟု သဒ္ဒတ္ထပြု၏။

ဝိုင်းအောင်ဖြစ်စေ, အကုံးအတိုင်းဖြစ်စေ ချည်ဖြင့် သီထားအပ် သော ပန်းကုံး၊ ယခုခေတ် စပယ်ပန်းကုံးစသည်များ၊] ဝဏ္ဏသက်–ဦးဆောက်ပန်းကို၊ (ဦးထိပ်ဖွဲ့ပန်ဆင်အပ်သော ပန်းကို၊)- အာလေဏ–နားသွယ်ပန်းကို၊ [နားဖွဲ့ ပန်ဆင်အပ်သောပန်းကို]၊ ဥရဗ္ဗဒ–ရင်လွှမ်းပန်းကို၊ [ပုလဲသွယ်နှင့်တူစွာ ရင်ဖွဲ့ ထားအပ်သောပန်း၊] ပေ။

တေ–တို့သည်၊ ကုလိတ္ထိန်–အမျိုးသမီး အိမ်ရှင်မကြီးတို့အတွက်လည်း ကောင်း၊ ကုလဓီတာန်–ယောကျ်ားရှင်း အမျိုးသမီးတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုလကုမာရိန်–အမျိုးသမီး အပျိုစင်တို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုလသုဏှာန်–အမျိုး၏ ခွေးမတို့အတွက် လည်းကောင်း၊ ကုလဒါသိန်–အမျိုး၏ကျွန်မတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ကေတော ဝဏ္ဏိကမာလ–ကို၊ ဟရန္တိပိ–ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဟရာပေန္တိပိ–သူတစ်ပါးကိုလည်း ဆောင်ယူစေကြကုန်၏၊ ["ကုလိတ္ထိန်–အမျိုးသမီးမိန်းမကြီးတို့အထံသို့ လည်းကောင်း" ဤသို့စသည် လည်း ပေးနိုင်သည်]၊ ပေ၊ တေ–တို့သည်၊ ကုလိတ္ထိဟိ–တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကုလဒါသီဟိ–တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိं၊ ဧကဘာဇနေပိ–တစ်ခွက် တည်း၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ [ဘာဇန–စားခွက်] ဧကထာလကေပိ–တစ်ခွက်တည်း၌ လည်း၊ ပိဝန္တိ–သောက်ကြကုန်၏၊ [ထာလက–ရေသောက်ခွက်၊] ဧကာသနေပိ– တစ်နေရာတည်း၌လည်း၊ နိသီဒန္တိ၊ ဧကမဉ္စေပိ–တစ်ခုတည်းသော ညောင်စောင်း ၌လည်း၊ (တစ်ခုတင်တည်း၌လည်း)၊ တုဝဋ္ဋေန္တိ–အိပ်ကြကုန်၏၊ ဧကတ္ထရဏာ– တစ်ခုတည်းသော အခင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ပိ–၍လည်း၊ တုဝဋ္ဋေန္တိ၊ ဧကပါဝုရဏာ–တစ်ခုတည်းသော ခြုံထည်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ပိ–၍လည်း၊ ပေ၊ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ–တစ်ခုတည်းသော အခင်း, အခြုံရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပိ တုဝဋ္ဋေန္တိ။

ဝိကာလေပိ–နေလွဲအခါ၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ မဒ္ဓမ္ပိ–သေရည်အရက်ကိုလည်း၊ ပိဝန္တိ၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနမ္ပိ–ပန်း, နံ့သာ, နံ့သာရည် အပျစ်ကိုလည်း၊ ဓာရေန္တိ–ဆောင်ကြကုန်၏၊ [ဝိလေပန–နံ့သာပျစ်၊ ရှေးက နံ့သာပြောင်း" ဟု ခေါ်ကြ၏၊ "ယျောယျောင်းနည်းသော နံ့သာ"ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊]- နစ္စန္တိပိ– ကလည်း ကကြကုန်၏၊ ဂါယန္တိပိ–သီချင်းလည်းဆိုကြကုန်၏၊ ဝါဒေန္တိပိ– တီးလည်း တီးမှုတ်ကြကုန်၏၊ လာသေန္တိပိ–ကနည်းလည်း ပေးကြကုန်၏၊ (ကနည်းလည်း ပြကြကုန်၏၊) နစ္စန္တိယာပိ–ကချေသည်မ ကနေစဉ်လည်း၊ နစ္စန္တိ–ကကြကုန်၏၊ [နစ္စန္တိယာပိ၏ကတ္တားကို "နာဋကိတ္ထိယာ" ဟု ထည့်ပါ]၊ ပေ၊ ဂါယန္တိယာပိ–ကချေသည်မ သီချင်းဆိုနေစဉ်လည်း၊ ပေ၊ ဝါဒေန္တိယာပိ– ကချေသည်မ တီးမှုတ်နေစဉ်လည်း၊ ပေ၊ လာသေန္တိယာပိ–ကချေသည်မ ကနည်း ပေးနေစဉ်လည်း၊ ပေ။

အဋ္ဌပဒေါ–ရှစ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌လည်း၊ [ကစားဖို့ရာ ရှစ်ကွက်ရေး ထားအပ်သော ပျဉ်ချပ်၊] ကိဋ္ဌန္တိ – အံစာကိုကစားကြကုန်၏၊ [ရှစ်ကွက်ကြား ကစားနည်းဟု ပြောကြ၏၊] ဒသပဒေါ–ဆယ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌လည်း၊ အာကာသေါ–ကောင်းကင်၌လည်း၊ (အကွက်မရှိသော လွင်ပြင်၌လည်း)၊ပေ၊

ပရိဟာရပထေါ–ရောင်လွှဲထိုက်သော လမ်းကြောင်းကိုလည်း၊ ကိဋ္ဌန္တိ– ရောင်လွှဲ၍ကစားကြကုန်၏၊ [ပရက်ဆီတ်ကြောင်း လိုက်တမ်းကစားခြင်းဟု ဆိုကြ၏၊] သန္ဓိကာယပိ–ဖယ်တောက်တမ်း (ဖယ်ကောက်တမ်း) ကစားခြင်း ဖြင့်လည်း။ ပေ။ ဓလိကာယပိ–ကြွေအံ့ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊ ပေ၊ ဃဋိကာယပိ– တုတ်ရိုက်တမ်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊ [ကျည်းသားရိုက်တမ်း ကစားခြင်းဖြင့် လည်း၊] သလာကဟတ္ထေါ–ဝါးခြမ်းစိတ်အပေါင်းဖြင့်လည်း၊ ဝါ – အုန်း ထန်းတို့၏ အမျှင်အပေါင်းဖြင့်လည်း၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ [နံရံစသည်၌အရုပ်ထင်အောင် ရိုက်၍ကစားကြသည်။]

အက္ခေါ–ဂေါ်လီလုံးဖြင့်လည်း၊ ပဂိုစိရေါ–သစ်ရွက်ကျည်တောက် ဖယ်ဖြင့်လည်း၊ ကိဋ္ဌန္တိ၊ [သစ်ရွက်ထန်းရွက်ကို နဲ့ပလွေ ဝိစီ ဝိဝီလုပ်၍ ကစား ကြသည်၊] ဝင်္ကေါ–ထွန်ယဉ်ဖြင့်လည်း၊ မောက္ခစိကာယပိ–ကျွမ်းထိုး ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊ [ထက်အောက် ပြောင်းပြန် ကျွမ်းလှန်၍ ကစားခြင်း ဖြင့်လည်း၊] စိင်္ဂုလကေါ–ထန်းရွက်စကြာ စသည်ဖြင့်လည်း၊ ပတ္တာဠှကေ နပိ–သစ်ရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကွမ်းစားခွက်ဖယ်ဖြင့်လည်း၊ (သစ်ရွက်ခွက် ဖယ်ဖြင့်လည်း)၊ ရထကေါ–ရထားဖယ်ဖြင့်လည်း၊ ဓနုကေါ–လေးဖယ် ဖြင့်လည်း၊ အက္ခရိကာယပိ–အက္ခရာကိုသိကြောင်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊ ကိဋ္ဌန္တိ [ဧကာင်းကင် သို့မဟုတ် ကျောက်ကုန်းခွံ စာလုံးရေးလျက် မည်သည့် အက္ခရာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောခိုင်းသည်၊] မနေသိကာယပိ – စိတ်အကြံကို သိကြောင်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊ [ပုဏ္ဏာတိုင်ကစားခြင်းဖြင့်လည်း၊] ယထာ ဝဇ္ဇေါ–အကြင် အကြင် ကန်းခြင်းစသော အပြစ်ဖြင့်လည်း၊ ဝါ–အကြင် အကြင် ကုန်းဟုန်, ကန်းဟန် စသော အပြစ်ဖြင့်လည်း။

ဟတ္ထိသိပ္ပိ –ဆင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သိက္ခန္တိ–သင်ထိုက် သော အတတ်ကိုသင်ကြကုန်၏၊ [အဿ – မြင်း၊ ရထ–ရထား၊ ဓနု–လေး၊ ထရ–ဓားရိုးခွက်၊] ဟတ္ထိဿပိ–၏လည်း၊ ပုရတော–ရှေ့၌၊ ဓာဝန္တိပိ–ရှေ့သို့ လည်းပြေးကြကုန်၏၊ [မူလအရုပ်မှ ရှေ့သို့ပြေး သွားခြင်းကို "ဓာဝန္တိ" ဟုဆိုသည်၊] အာဓာဝန္တိပိ–ရှေးရှုလည်းပြေးကြကုန်၏၊ [မူလအရုပ်သို့ ပြန်လာသောအားဖြင့် ပြေးခြင်းတည်း၊] ဥဿေဒေန္တိပိ–ဓလ လည်းချွန်ကြကုန်၏၊ အပ္ပောဒေန္တိပိ–လက်ဓမောင်းလည်း ဓတ်ကြကုန်၏၊ နိမ္ဗုဇ္ဇန္တိပိ–လက်ဝှေ့ လည်း သတ်ကြကုန်၏၊ မုဋ္ဌိဟိပိ–လက်သီးတို့ဖြင့်လည်း၊ ယုဇ္ဈန္တိ–ထိုးကြကုန်၏။

ရဂ်မဏ္ဍော်–ပွဲသဘင်၏အလယ်ခ္ခ်ိလည်း၊ သံဃာဠိ–သင်္ကန်းကြီးကို၊ ပတ္တရိတ္ဘာ–ဖြန့်ခင်းရ၍၊ နစ္ဆကိ–ကခြေသည်မကို၊ ဧဝံဝဒန္တိ(ကိ)၊ ဘဂိနိ–နမ၊ ဣမ–ဤနေရာ၌(ဤသင်္ကန်းပေါ်၌)၊နစ္ဆသု–ကပါ၊ဣတိ–ဤသို့ပြောကြ ကုန်၏၊ နလာဋိကမ္မိ–နဖူး၌လက်ချောင်းထားခြင်းကိုလည်း၊ (နဖူး၌ လက်ချောင်းဖြင့်တို့ခြင်းကိုလည်း၊) ဒေန္တိ၊ ဝိဝိဓမ္မိ–အထူးထူးအပြားပြားလည်း ဖြစ်သော၊ အနာစာရံ–မကျင့်တိုက်သော ပါးစပ်စည်တီးခြင်းစသော အကျင့် ကို၊ အာစရန္တိ။

၄၃၂။ ပေ၊ ကာသီသု–ကာသီတိုင်း၌၊ [ကာသိဟု ဗဟုဝုစ်နာမည် ထင်ရှားသောတိုင်း၌။] ဝဿံဝုဋ္ဌော (ဟုတ္တာ) ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဒဿနာယ–ငှာ၊ သာဝတ္ထိ–သို့၊ ဂစ္ဆန္တော–စဉ်၊ ပေ၊ ကိဉ္စာဂိရိ–သို့၊ ပါသာဒိကေန–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ–ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်နိုင်သော၊ အဘိက္ကန္တေန–သွားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ကန္တေန–ပြန်လှည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာလောကိတေန–ရှေ့ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလောကိတေန–အထောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဝါ–ဘေးသို့ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [အထက် အောက် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်ခြင်းသည် ရဟန်းများနှင့် မလျော်၊] သမိဉ္ဇိတေန–လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပသာရိတေန– လက်ခြေတို့ကို ဆန့်တန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သြကွိတ္တစက္ခု–ငုတောင်ခန့်မျှ ကြည့်သော အားဖြင့် အောက်ခ္ခ်ိရှုအပ်သော မျက်လွှာရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ဣရိယာပထသမ္ပန္နော–ဣရိယာပုတ်နှင့် ပြည့်စုံသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝိဏ္ဏာယ–ငှာ၊ ပါဝိသိ–။

မနုဿာ၊ ပေ၊ အာဟံသု (ကိ)၊ အယံ–ဤရဟန်းသည်၊ ကော–ဘယ်နယ်ရဟန်းနည်း၊ အဗလဗလောဝိယ (အဗဇ္ဇဗဇ္ဇောဝိယ)–အလွန်ထိုင်းမှိုင်းသူကဲ့သို့ပါတကား၊ မန္ဒမန္ဒော ဝိယ–အလွန် သိမ်မွေ့နူးညံ့သူကဲ့သို့ပါတကား၊ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကောဝိယ–အလွန် မျက်မှောင်ကုပ်သူကဲ့သို့ပါတကား၊ ကော–အဘယ်သူသည်၊ ဥပဂတသ–အိမ်သို့ကပ်ရောက်လာသော၊ ဣမဿ–ဤရဟန်းအား၊ ဝိဏ္ဏာကံ–ကို၊ ဒဿတိ–လောင်းလှူလိမ့်မည်နည်း၊ အမှာကံ–တို့၏၊ အယျာ–အရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အသမိပုနဗ္ဗသုကာပန–တို့သည်ကား၊ သဏှာ–သိမ်မွေ့ကုန်၏၊ သခိလာ–ပြေပြစ်ကုန်၏၊ သုခသမ္ဘာသာ–ချမ်းသာစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိကုန်၏၊ (ချိုသာစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိကုန်၏၊) မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ–ပြုံးခြင်းဟူသော ရှေ့သွားရှိကုန်၏၊ [ရှေးဦးစွာပြုံးပြီးမှ စကားပြောကြသည်၊] ဟိ သ္မာဂတဝါဒိနော–လာပါ, ကောင်းသော လာခြင်းပါဟု ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ အမ္ဘာကုဋိကာ–မျက်မှောက်မကုပ်ကုန်၊ ဥတ္တာနမုခါ–ပေါ်လွင်သော မျက်နှာရှိကုန်၏၊ ပုဗ္ဗဘာသိနော–ရှေးဦးစွာ ပြောဆိုကြကုန်၏၊ [လူတွေ့လျှင် ရှေးဦးစွာ နှုတ်ဆက်ကြသည်၊] တေသံ ခေါနာမ–ထိုရဟန်းတို့အားသာ၊ ဝိဏ္ဏော–ကို၊ ဒါတဗ္ဗော–လောင်းလှူထိုက်၏၊ (လောင်းလှူချင်စရာ ကောင်း၏)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

အထခေါ-ဌ်။ ပေ၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ ကိဋာဂိရိသ္မိ-ဌ်။ ဝိဏ္ဏာယ-ဌာ၊ စရန္တံ-လည်ပတ်နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသာ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဝိဏ္ဏောအဝိ-ဆွမ်းကလေး ကိုလည်း၊ (ဆွမ်းကလေးများ)၊ လဇ္ဇတိ-ရအပ်ပါသလား၊ ပေ၊ ယရံ-သို့၊ နေတ္ဝာ-ပင့်ဆောင်၍၊ ဘောဇေတ္ဝာ-စားစေ၍၊ (ဆွမ်းကပ်၍)၊ ပေ၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿသိ-သွားမလို့ပါနည်း၊ ပေ၊ မမ-၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ (မမဝစနေန-တပည့်တော်အလျှောက်ဖြင့်၊) ဘဂဝတော ပါဒေ၊ သိရသာ-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ဝန္ဒ-ရှိခိုးပါလေ၊ ဧဝဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ ဝဧဟိ-လျှောက်လိုက်ပါဦး၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ ကိဋာဂိရိသ္မိ-ဌ်၊ အာဝါသော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ ဒုဗ္ဘော-ပျက်စီးပါပြီ၊ ပေ၊ ယေဝိ တေ မနုဿာ-တို့သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-ဌ်၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်သည်၊ ပသန္နာ-သာသနာတော်ဌ် ကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဝါ-ရတနာသုံးပါးဌ် ကြည်ညိုကုန်သည်၊ အဟေသုံ၊ တေပိ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ ဧတရဟိ-ဌ်၊ အသဒ္ဓါ-သဒ္ဓါစစ် မရှိကြတော့ပါ၊ အပ္ပသန္နာ-သာသနာတော်ဌ် မကြည်ညိုကြတော့ပါ၊ သံဃဿ-၏၊ ပုဗ္ဗေ-ဌ်၊ ယာနိပိ တာနိ ဒါနပထာနိ- အကြင်ဒါန ၁မ်းကြောင်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ-အဆက်မပြတ်လှူအပ်သော ဒါနဝတ်တို့သည်လည်း၊ (သန္တိ)၊ တာနိပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဧတရဟိ-ဌ်၊ (ဒါယကေဟိ-လှူနေကျ ဒါယကာတို့က၊) ဥပစ္ဆိန္နာနိ-ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ ပေ သလာ-ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဝါ-သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ရိဉ္စန္တိ-ကင်းဆိတ်ကြပါကုန်၏၊ (အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကြပါကုန်၏။) တစ်နည်း-ပေသလာ ဘိက္ခူ၊ (တံ-ကိဋာဂိရိကျောင်းတိုက်ကို)၊ ရိဉ္စန္တိ-စွန့်လွှတ်ကြပါကုန်၏၊ ပါပ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ နိဝသန္တိ-အမြဲနေကြပါကုန်၏၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (စေလွှတ်တော်မူလသော်)၊ ကိဋာဂိရိသ္မိ-ဌ်၊ အယံ အာဝါသော-သည်၊ သဏ္ဌာဟေယျ-ကောင်းစွာတည်ရာပါ၏၊ [သီလရှိသောရဟန်းများ၏ တည်ရာဖြစ်ပါ၏။] တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကိဋာဂိရိ-သို့၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ပဟိဏေယျ-စေလွှတ်တော်မူရာ၏၊ ဝါ-စေလွှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်လိုက်ပါဦး၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ဓဝ-အေး (ကောင်းပြီ)၊ ဣတိခေါ-လျှင်၊ ပေ၊ နိသိဒိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ-တို့၏၊ အာဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုကဖြစ်ကုန်သော၊ (ဧည့်သည်ဖြစ်ကုန်သော) ဘိက္ခူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-(ယံ) ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ [၁] -အကြင် ခမနီယ စသည်

၁။ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ။ ။တုံဝစ္ဆည်း ပထမာအနက်ဌ်သက်၊ ဧတံဟု ရှိ၍ "ယံ"ဟု အနိယမထည့်၊ "အတ္ထို" ဟု ပါဠိသေသထည့်၊ ရှေးက "ယံ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ-အကြင် ဝမ်းမြောက်သော ပြောဆိုနှုတ်ဆက်တော်မူခြင်းသည်" ဟု ပေးလေရှိ၏၊ "ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ" သည် အာဓိဋ္ဌာနဌ် ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ နှစ်ဖက်ကိုင်သော ကာရကာလာဝန၊ ဥဘယာပေက္ခနည်းတည်း။

သတော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊ ရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ (အတ္ထို)၊ ဧတံ–ဤ၌မနှိယ စသည်သတော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊ ရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ–ကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ–တို့၏၊ အာစိဏ္ဏံ–ဟု–လေ့ကျင့်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ–ထုံးစံတည်း၊ ယေ၊ ဘိက္ခု–ဘိက္ခု၊ တွံ–သည်၊ ကုတောစ – အဘယ်အရပ်မှလည်း၊ အာဂစ္ဆသိ–လာခဲ့သနည်း၊ ဣတိ–ပြီ၊ [ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်ကာလ၌ ဆိုအပ်သော သမီပဝတ္တမာန်တည်း၊] ယေ၊ အဟံ၊ တတော–ထိုအရပ်မှ၊ ဝါ – ထိုကိဏ္ဍာဂိရိဇနပုဒ်မှ၊ အာဂစ္ဆာမိ–လာခဲ့ပါ၏၊ ဣတိ–ပြီ။

၄၃၃။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာနေ–တို့ကို၊ အာမန္တေသိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိံ)၊ သာရိပုတ္တာ–သာရိပုတ္တရာတို့၊ [အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပဓာနထား၍ ပြောအပ်သော စကား၊ သို့မဟုတ် "သာရိပုတ္တရာ–သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလာန်တို့"ဟု ဝိရူပေကသေသ်ပေး၊] တုမှေ–တို့သည်၊ ကိဏ္ဍာဂိရိं–သို့၊ ဂစ္ဆထ– သွားကြကုန်၊ ဂန္ဓာ–၍၊ အဿမိပုနဗ္ဗသုကဲံ–ဘိက္ခုနှုန်–တို့၏၊ (အပေါ်၌)၊ [ကရောထ–၌စပ်၊] ကိဏ္ဍာဂိရိသ္မာ–မှ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ–နှင်ထုတ်ကြောင်းကံကို၊ ကရောထ–ကုန်၊ ဧတော–ဤရဟန်းတို့သည်၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူ၊ အတူနေတပည့်တို့တည်း၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ကထံ–လျှင်၊ ဝါ–ဖြင့်၊ မယံ၊ ယေ၊ ကရောမ–ပြုကြရပါမည်နည်း၊ တေ ဘိက္ခူ၊ စဏ္ဍာ–ကိုယ်ကြမ်းတမ်းပါကုန်၏၊ ဖရုသာ–နှုတ်ကြမ်းတမ်းပါကုန်၏၊ ယေ၊ စောဒေတဗ္ဗာ–စောဒနာထိုက်ကုန်၏၊ (ဝတ္ထုအာပတ်ဖြင့် အပြစ်တင်ထိုက်ကုန်၏၊) စောဒေတွာ–ပြီး၍၊ သာရေတဗ္ဗာ–အပြစ်ကိုအမှတ်ရစေထိုက်ကုန်၏၊ သာရေတွာ–၍၊ အာပတ္တိं–သို့၊ ရောပေတဗ္ဗာ–တင်ထိုက်ကုန်၏၊ ယေ။

၄၃၄။ ဣဒမေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ကုလဒူသကာ–အမျိုးလေးပါး၏ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးပါကုန်၏၊ ပါပသမာစာရာ–ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိပါကုန်၏၊ ဣဒမေသံ–တို့၏၊ ပါပကာ–ကုန်သော၊ သမာစာရာ–အကျင့်တို့ကို၊ ဒိဿန္တိ စဝ–မြင်လည်းမြင်အပ်ပါကုန်၏၊ သုယျန္တိ စ–ကြားလည်းကြားအပ်ပါကုန်၏၊ ဣဒမေဟိ–တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌာနိ–ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးကုန်သော၊ ကုလာနိစ–တို့ကိုလည်း ယေ၊ ဘိက္ခူနုံ–တို့၏၊ (အပေါ်၌)၊ [ကရေယ္ယု–၌စပ်] အဿမိပုနဗ္ဗသု ကေဟိ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့သည်၊ ကိဏ္ဍာဂိရိသ္မိं–၌၊ နဝတ္ထုမ္ဗဲ–မနေရာ၊ (မနေရ)၊ ဣတိ–သို့၊ ကိဏ္ဍာဂိရိသ္မာ–မှ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ–ကို၊ ကရေယ္ယု၊ ယေ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မသ–ကို၊ ကရဏံ–ပြုခြင်းသည်၊ ခမတိ၊ ယေ။

၄၃၅။ တေ–ထိုအဿမိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်၊ (နှ ဝတ္ထုန္တိ–စသည်၌စပ်)၊ သံဃေန–သည်၊ [ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတာ–ဝယ် "ကတ" ဟူသော ဂမကပုဒ်တစ်စိတ်၌စပ်၊] ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတာ–ပြုအပ်ပြီးသောပဗ္ဗာဇနိယကံ ရှိကုန်သည်၊

ဝါ–ပမ္မာဒနိယ ကံအပြုခံရကုန်သည်၊ (သမာနာ)၊ သမ္မာ–စွာ၊ နဲ ဝတ္တန္တိ–မကျင့်ကြကုန်၊ စုဠဝဂ္ဂ, ကမ္မက္ခန္ဓကလာ ၁၈–ပါးသော ကျင့်ဝတ်များ ၌ မကျင့်ကြ၊] လောမံ–မာနတည်းဟူသော အမွေးကို၊ နဲ ပါဏေန္တိ–မကျစေကြကုန်၊ (မရကြကုန်)၊ နေတ္ထာရံ–ကံမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းလမ်း ကို၊ (တစ်နည်း) နေတ္ထာရံ–ကံမှ ထွက်မြောက်လိုသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်ကို၊ နဲ ဝတ္တန္တိ၊

ဘိက္ခု–တို့ကို၊ နဲ ဓမ္မာယန္တိ–သည်းမခံစေကြကုန်၊ (မတောင်းပန်ကြကုန်၊) အဏ္ဏာသန္တိ–ဆဲကြကုန်၏၊ ပရိဘာသန္တိ–သေားကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏၊ ["သေသွားချင်သလား၊ တုတ်နှင့်အရိုက်ခံချင်သလား" စသည်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ကြသည်၊] ဆန္ဒဂါမိတာ–ဆန္ဒာဂတိလိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊ ဒေါသဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ မောဟဂါမိတာ–လည်းကောင်း၊ ဘယဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေန္တိ–ရောက်စေကြကုန်၏၊ [ဤ၌ ကာရိတ် ကံ ဓာတ်ကံ ကာရိတ်ကတ္တား ဓာတ်ကတ္တားရှာပါ၊] ပဏ္ဏမန္တိ ပိ[1]–အရပ်တစ်ပါးသို့ လည်း ဖဲသွားကြကုန်၏၊ ဝိဇ္ဇမန္တိ ပိ–တချို့လည်း လူထွက်ကြကုန်၏။ ပေ။

၄၃၆။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၄၃၇။ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ နိဂမံဝါတိ (ဧတ္ထ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဂါမောပိ–သည်လည်းကောင်း၊ နိဂမောပိ–သည်လည်းကောင်း၊ နဂရံပိ–သည်လည်းကောင်း၊ ဂါမောစေဝ–ဂါမလည်းမည်၏၊ နိဂမောစ–၏၊ [ဂါမဖြင့် နဂရကို သွင်းယူ ပါ–ဟု ဆိုလိုသည်]၊ ဓမ၊ တတ္ထ–ထိုရွာနိုဂုံး၌၊ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ–သင်္ကန်း, ဆွမ်း ကျောင်း, ဂိလာနဟု၏ ရောဂါ အတွက် ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရံအကာ အလောက်အဦးဖြစ်သော ဆေးတို့သည်၊ ပဋိဗဒ္ဓါ–ဆက်စပ်နေကုန်သည်၊ ယောဇ္ဈ၊ ကုလံနာမ–မည်သည်၊ ကုလာနိ–တို့သည်၊ စတ္တာရိ–တို့တည်း၊ ခတ္တိယကုလံ–မင်းမျိုး လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ–ပုဏ္ဏား၊ ဝေဿကုလံ ဝေဿမျိုး၊ (သူဌေး သူကြွယ် ကုန်သည် လယ်သမား ယာသမား)၊ သုဒ္ဒကုလံ–သုဒ္ဒမျိုးလည်းကောင်းတည်း၊ [သုဒ္ဒ–လူဆင်းရဲ, မုဆိုး, တံငါ။]

ကုလဒူသကောတိ–ကား၊ ကုလာနိ–တို့ကို၊ ဝါ–အမျိုးလေးပါးတို့၏ သဒ္ဓါကို၊ ပုဗ္ဗေနဝါ–ပန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖလ–သစ်သီး၊ စုဏ္ဏ–ဆပ်ပြာမှုန့်၊

---

[1] ဝတ္ထုမန္တိ ပိ ဝိဇ္ဇမန္တိ ပိ။ ။အားလုံးအမြားအရပ်သို့ ရောင်သွားကြသည် မဟုတ်၊ အားလုံးလူထွက်ကြသည်မဟုတ်၊ တို့ကြောင့် "ပဏ္ဏမန္တိ ပိ–အရပ်တစ်ပါးသို့လည်း ဖဲသွားကြကုန်၏၊ ဝိဇ္ဇမန္တိ ပိ–လူလည်းထွက်ကြကုန်၏" ဟု မပေးရ။

မတ္ထိကာ–မြည်းကြက်၊ ဒဏ္ဍကဠံ–ဒန်ပူ၊ ဆဋ္ဌ–ဝါး၊ ဝေဠိကာ–သေးကုမ္ဘ၊] ဧဃပေသနိကေနဝါ–ခြေသလုံးဖြင့် စေခိုင်းအပ်သောအမှုဌ် ယှဉ်ခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ [ခြေသလုံးဖြင့် အခိုင်းအစေခံခြင်း၊] ဝါ–ခြေသလုံးဖြင့် ခစားခြင်းဌ် ယှဉ်သော အမှုဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ခြေသလုံးဖြင့် လူတို့ကို ခစားခြင်း၊] ဒုသေတိ–ဖျက်ဆီး၏၊ ပေ၊ ယေ–တို့သည်၊ သံမုခါ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်၏၊ တေ–ပသဿန္တိ၊ ယေ–တို့သည်၊ တိရောကုဋ္ဌာ–တစ်ဖက်ဌ် မျက်နှာရှိကုန်၏၊ ဝါ–မျက်ကွယ်ဖြစ်ကုန်၏၊ တေ–သုဏန္တိ၊ပေ၊ ပုဗ္ဗေ–ဌ်၊ သဒ္ဒါရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ–ဌ်၊ တံ–ထိုရဟန်းကို၊ အာဂမ္မ–စွဲ၍၊ အသဒ္ဒါ–ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

အာယသ္မာ–သည်၊ ကုလဒူသကော–အမျိုးလေးပါးတို့၏ သဒ္ဓါကို ဖျက်ဆီးတတ်သူတည်း၊ ပါပသမာစာရော–ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိသူတည်း၊ အာယသ္မတော–၏၊ ပါပကာ–ကုန်သော၊ သမာစာရာ–တို့ကို၊ ပေ၊ အာယသ္မာ–သည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ–မှ၊ ပဏ္ဍမတု–ထွက်သွားပါ၊ တေ–အရှင်၏၊ ဣဝ–ဤကျောင်းတိုက်ဌ်၊ ဝါသေန–ဆက်လက်နေခြင်းဖြင့်၊ အလံ–အကျိုးမရှိတော့ပါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဆန္ဒဂါမိနော–ဆန္ဒာဂတိသို့လည်း လိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ တာဒိသိကာယ–သော၊ အာပတ္တိယာ–ကြောင့်၊ ဧကစ္စံ–အချို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တိ–နှင်ထုတ်ကြကုန်၏၊ ဧကစ္စံ၊ နု ပဗ္ဗာဇေန္တိ–ကုန်၊ ပေ၊ အာယသ္မာ–သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ မာ အဝစ–မပြောပါနှင့်၊ ဘိက္ခူ၊နု.စ ဆန္ဒဂါမိနော–ဆန္ဒဂတိသို့လည်း မလိုက်ကုန်၊ ပေ။

၄၃ဃ။ ဣဒ္ဓာနာမော–သော၊ အယံ ဘိက္ခု–သည်၊ (ပါပေတိ–ဌ်စပ်) သံဃေန–သည်၊ [ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မက်တောဝယ် ကတ ဟူသော ဂမက ပုဒ်တစ်စိတ်ဌ်စပ်၊] ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတော–ပြုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗာဇနီက် ရှိသည်၊ ဝါ–ပဗ္ဗာဇနီယက် အပြုခံရသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဆန္ဒဂါမိတာ–ဆန္ဒာ ဂတိ လိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘယဂါမိတာ–သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေတိ–ရောက်စေအပ်ပါ၏၊ သော–သည်၊ တံ ဝတ္ထုံ–ထိုဝတ္ထုကို၊ ဝါ–ထိုအယူကို၊ နု ပဋိနိဿဇ္ဇတိ–ပါ၊ ပေ။

၄၃ဋ္ဌ။ သံဃာဒိသေသောတိ–ကား၊ သံဃောဝ–သည်သာ၊ တဿ အာပတ္တိယာ–ထိုအာပတ်ကြောင့်၊ [ဟိတ်အနက်ဌ် ဆင်ခြင်] ဝါ–ထိုအာပတ်အတွက်၊ [တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်] ပရိဝါသံ–ပရိဝါသ်ကို၊ ဒေတိ–ပေးရ၏၊ [ဒေတိ–၏ သမ္ဘဒါန်ကား ထိုအာပတ်သို့ရောက်သောရဟန်းတည်း၊] မူလာယ–အရင်းသို့၊ ဝါ–မူလက်သို့၊ပဋိကဿတိ–ငင်ရ၏၊မာနတ္တံ–ကို၊ ဒေတိ–ပေးရ၏၊အဗ္ဗေတိ[၁]–

၁။ အဗ္ဗေတိ ။ ။အဗ္ဘာန ကဲ့ဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ ရောက်စေရ၏၊ ဝါ–လက်ခံရ၏၊ တစ်နည်း – အဗ္ဗေတိ–အဗ္ဘာနကဲ့ဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ ခေါ်ယူရ၏၊ ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ။

အဘွာန် သွင်းရ၏၊ သမ္မဟ္ဂလာ–မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပရိဝါသ်) နှ (ဒေဋ္ဌိ)–မပေးနိုင်ကုန်၊ ပေ၊ နှ (အပ္ပေဋ္ဌိ)–ကုန်၊ ဧကပုဂ္ဂလော–သည်၊ (ပရိဝါသ်) နှ (ဒေတိ)၊ ပေ၊ နှ (အပ္ပေတိ)၊ တေနဲ–ကြောင့်၊ သံဃာဒိသေသောတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ဧတ်–ဤ သံဃာဒိသေသ ဟူသောအမည်သည်၊) တသ္မေ၀ အာပတ္တိနိကာယသ–ထိုအာပတ်အပေါင်း၏ ပင်၊ နာမကမ္မံ–ပြုအပ်, မှည့်ခေါ်အပ်သော နာမည်တည်း၊ အဓိ၀စနံ–အထက်၌ တည်သော အမည်တည်း၊ တေနပိ–ကြောင့်လည်း၊ သံဃာဒိသေသောတိ ဝုစ္စတိ။

၄၄၀။ ၄၄၁။ [၄၁၅။ ၄၁၆–၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

တေရသမံ–တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒံ–သည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီးပြီ။

၄၄၂။ [နှစ်သက်ရာ ပါတိမောက် နိဿယကို ကြည့်၍ပေးပါ။]

တေရသက်[1]– သိက္ခာပုဒ် တစ်ဆယ့်သုံးပါးအပေါင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီးပြီ။

တသ္မာ–ထိုသံဃာဒိသေသ၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ဥဒ္ဒါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကား)၊ ဝိဿဇ္ဇိ–သုက္ကဝိဿဇ္ဇိ (သိက္ခာပုဒ်)၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။] တသ္မေ–ထို သံဃာဒေက ရဟန်း၏ ပင်၊ အနုဝတ္ထကာ–နောက်လိုက်တို့၊ [ဟာဒါနုဝတ္ထကသိက္ခာပုဒ်–ဟူလို၊] ပေ၊ သံဃာဒိသေသာ–တို့သည်၊ တေရသ–တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့တည်း၊ ဣတိ–အဖြီးတည်း။

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍံ–သံဃာဒိသေသ်အခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီးပြီ။

---

[1] တေရသက်။ ။သံဃာဒိသေသ သိက္ခာပုဒ်တစ်ဆယ့်သုံးပါးကို "တေရသက" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကိုဖွင့်ပြသော သာရတ္ထဒီကာကို ရှေးဆရာတော်က "တေရသကဏ် ဋီကာ" ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ယခုကား ထိုအမည် သီးခြားမရှိတော့။

၃–အနိယတကဏ္ဍ

၁။ ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်

အာယသ္မာနေ္တာ–အရှင်တို့၊ ဒေ–ကုန်သော၊ အနိတယာ–အနိယတမည်သော ကုန်သော၊ ဣမေ ဒေါပနေ ဓမ္မာ–ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဒေသံ–သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ–ရောက်ကုန်၏။

၄၄၃။ ။ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–အရှင်ဥဒါယီသည်၊ သာဝတ္ထိယံ–ဌ၌၊ ကုလူပကော–အမျိုးသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ–အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဗဟုကာနိ–များစွာကုန်သော၊ ကုလာနိ–တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမတိ–ချဉ်းကပ်၏၊ ။ပေ၊ ဥပဋ္ဌာကကုလဿ–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုး၏၊ ကုမာရိကာ–သတို့သမီးသည်၊ အညတရဿ ကုလဿ–၏၊ ကုမာရကဿ–အား၊ ဒိန္နာ–ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ ဣတ္ထန္နာမာ–ဤအမည်ရှိ သူမသည်၊ ကဟံ–ဘယ်မှာနည်း၊ ။ပေ၊ အမုကဿ–ထိုမည်သော၊ ကုလဿ–၏၊ ကုမာရကဿ–အား၊ ဒိန္နာ အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ– ဤသို့ပြောကုန်ပြီ၊ တန္တိကုလံ–သည်လည်း၊ အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ–၏၊ ဥပဋ္ဌာကံ–အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဟောတိ၊ ။ပေ၊ အယျ–အရှင်၊ သော–ဤသူမ သည်၊ သြဝရကော–အခန်းဌ၌၊ နိသိန္နာ–ထိုင်နေပါပြီ၊ ။ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ ။ပေ၊ တဿာ ကုမာရိကာယ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–အတူ၊ ဧကောဧကာယ[1]–တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော–မျက်စိ၏ကွယ်ရာ၌၊ ပဋိစ္ဆန္နေ–နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အလံကမ္မနိယေ–မေထုန်အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ တစ်နည်း–အလံကမ္မနိယေ–စွမ်းနိုင်သော မေထုန်မှု၌ ခန့်သော သဘောရှိသော၊ အာသနေ–နေရာ၌၊ ကာလယုတ္တံ–အချိန်အခါနှင့် သင့်လျော်သော ဧကာသိတစကားကို၊ (အိမ်သူ အိမ်သားများ ပြောဆိုရိုးဖြစ်သော စကားကို၊) သမုလ္လပန္တော–ပြောဆိုလျက်၊ ကာလယုတ္တံ–အချိန်အခါနှင့် သင့်လျော်သော၊ ဓမ္မံ–(ဒါန သီလ စသော) တရားကို၊ ဘဏန္တော–ပြောလျက်၊ နိသဇ္ဇံ–ထိုင်နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ–ပြုပြီ။

၁။ ဧကော ဧကာယ။ ။လွယ်ကူအောင် ဝေးတားပါသည်၊ "ဧကော–တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧကာယ–သော၊ တဿာကုမာရိကာယ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं" ဟု အကျယ်ဆိုပါ။ [အလံကမ္မနိယေ–၂၀၄ ဌ၌ရှု၊] ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ–ဘာ၀။ ဘာ၀–ဌ၌လည်းရှု။

တေန ခေါပန သမယေန–ဌ၊ ဓိဂါရမာတော–ဓိဂါရသင်္ဃီ၏ အဓိဖြစ်သော၊ ဝါ–ဓိဂါရသင်္ဃီ၏ အဓိအရာဌာနတည်သော၊ ဝိသာခါ–သည်၊ ဗဟုပုတ္တာ–များသော သားသမီးရှိသည်၊ ဗဟုနတ္တာ–များသော မြေးရှိသည်၊ အရောဂပုတ္တာ–ရောဂါမရှိ (ကျန်းမာ) သော သားသမီးရှိသည်၊ အရောဂနတ္တာ–ရောဂါမရှိ ကျန်းမာသော မြေးရှိသည်၊ အဘိမင်္ဂလသမ္မတာ–အလွန်မင်္ဂလာရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်သည်၊ (အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်)၊ ဟာတိ၊ မနုဿာ၊ ယညေသု–အလှူပွဲတို့ဌာ်လည်းကောင်း၊ [အလှူကြီး, အလှူငယ်ပွဲများ၊] ဆဏေသု–မင်္ဂလာပွဲတို့ဌာ်လည်းကောင်း၊ [အာဝါဟ ဝိဝါဟခေါ် မင်္ဂလာဆောင်ပွဲများ၊] ဥဿဝေသု–ပွဲသဘင်တို့ဌာ် လည်းကောင်း၊ [အာသင်္ဃီ နက္ခတ်ပွဲသဘင်, ပဝါရဏာ နက္ခတ်ပွဲ သဘင်စသော ပွဲသဘင်ကြီးများ] ဓိဂါရမာတဲ် ဝိသာခံ–ကို၊ ပဋ္ဌမံ–(လူအားလုံး၏) ရှေးဦးစွာ၊ ဘောဇေန္တိ–ကျွေး ကြကုန်၏၊ [စားစေကြကုန်၏ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏]၊ ပေ၊ နိမန္တိတာ–ပင့်ဖိတ် အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိ–ကို၊ တဿာကုမာရိကာယ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं၊ ကော်ကောယ–တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ပေ၊ အာသနေ–ဌ၊ နိသိန္နံ– ထိုင် နေသည်ကို၊ အဒ္ဒသာ၊ [အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိ–ကို၊ ကော်–တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်၍၊ ကောယ–သော၊ တဿာကုမာရိကာယ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं၊ ပေ၊ အာသနေ နိသိန္နံ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] ပေ။

ဘန္တေ ! အယျော–သည်၊ပေ၊ ယံကဿတိ–အကြင်ပြု၏၊ ကုဒံ–ဤပြုခြင်းသည်၊ နစ္ဆန္နံ–မလျှောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ–မသင့်တော်ပါ၊ ဘန္တေ အယျော၊ ဘောနဓေမ္မေန–ထိုမေထုနဓမ္မဖြင့်၊ ကိဿပိအနတ္ထိကော–အကယ်၍ကား အလိုမရှိပါပေ၊ အပိစ–သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင် အလိုမရှိပါသော်လည်း၊) မနုဿာ–တို့ကို၊ ဒုဿဒ္ဓါဟယာ–ခဲယဉ်းစွာ ယုံကြည်စေအပ်ပါကုန်၏၊ (ယုံကြည်စေရန် ခဲယဉ်းပါကုန်၏၊) မနုဿာ၊ အပ္ပသန္နာ–သာသနာတော်ဌ် မကြည်ညိုပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဧဝမ္ပိ–သို့လည်း၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ ဓိဂါရမာတာယ–သော၊ ဝိသာခါယ–ဏ၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောအပ်ပါလျက်၊ နာဒါယိ–စကားကို မနာယူ၊ ပေ။

၄၄၅။ မာတုဂါမောနာမ–သည်၊ မနုဿိတ္ထိ–လူမိန်းမတည်း၊ ယက္ခိ–ဘီလူးမသည်၊ နဿ–မဟုတ်၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ် အလိုရှိသော အမသတ္တဝါ မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်၊] ပေတိ–ပြိတ္တာမ၊ ပေ၊ အန္ဓမသော–အားဖြင့်၊ တာဒဟုဟောတာ–ထိုနေ့ဌ် မွေးဖွားသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒါရိကာ–ကလေးမသည်၊ (မာတုဂါမောနာမ–မည်၏၊) မဟာတ္ထာရိ–မိန်းမကြီးသည်၊ ပဓေဝ–မာတုဂါမဟု ပြောဖွယ် အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ [မာတုဂါမဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောဖွယ်မလိုတော့ဟူလို၊ ပဓေဝ–ဘာပြောဖွယ်ရှိအံ့နည်းဟု အလွယ်ပေးပါ။]

ရဟောနာမ–သည်၊ စက္ခုဿ–၏၊ ရဟော–ကွယ်ရာ လည်းကောင်း၊ သောတဿ–၏၊ ရဟော–လည်းကောင်းတည်း၊ စက္ခုဿ ရဟောနာမ–မျက်စိ၏ ကွယ်ရာမည်သည်၊ အကွိ ဝါ–မျက်စိကိုသော်လည်း၊ နိဓဏနီယမာနေ–ဖိတ် အပ်သော်၊ ဘမုက်ဝါ–မျက်ခုံးကိုသော်လည်း၊ ဝါ–မျက်မှောင်ကိုသော်လည်း၊ ဥက္ခိပိယမာနေ–မြှောက်အပ်သော်၊ (မျက်စပစ်အပ်သော်၊) သိသ်ဝါ–ဦးခေါင်းကို သော်လည်း၊ ဥက္ခိပိယမာနေ–မြှောက်အပ်သော်၊ (ခေါင်းမော်အပ်သော်)၊ ပဿိ တုံ–မြင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–စွမ်းနိုင်သည်၊ နု ဟောတိ၊ သောတဿ ရဟောနာမ–နား၏ ကွယ်ရာမည်သည်၊ ပကတိကဏ္ဍ[1]–ပကတိစကားသည်၊ (ပင်ကိုအတိုင်း ပြောအပ်သောစကားသည်၊) ဝါ–ကို၊ သောတုံ–ကြားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–သည်၊ နု ဟောတိ။

ပဋိဗ္ဗဇ္ဇံ–ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အာသနံနာမ–မည်သည်၊ ကုဋ္ဌေနဝါ–နံရံဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [ကဝါဋ–တံခါးရွက်၊ ကိလဉ္ဇ–ဖျာ၊ သာဏိပါကာရ–တင်းတိမ်အုံကာအရံ၊ (ကန့်လန့်ကာ) ရုက္ခ–သစ်ပင်၊ ထမ္ဘ–တိုင်၊] ကောဋ္ဌ ဋ္ဌယာ–ရိုင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ–အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း–ယံ–အကြင်နေရာကို၊ ကုဋ္ဌေနဝါ–ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ တံ အာသနံ–သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံနာမ–မည်၏၊ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏၊] အလံကမ္မနီ ယေတိ–ကား၊ ရေထုံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝိတုံ–ငှာ၊ သက္ကာ–သည်၊ ဟောတိ၊ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာတိ–ကား၊ မာတုဂါမေ–သည်၊ နိသိဇ္ဇ–ထိုင်နေလသော်၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ဥပနိသိဇ္ဇာဝါ[2]–အနီးဌာ ထိုင်နေသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဥပနိပဇ္ဇာဝါ–အနီးဌာ အိပ်နေသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဥဘောဝါ–နှစ်ယောက်စလုံးတို့သည်သော်လည်း၊ နိသိဇ္ဇာ–မရှေးမနှောင်းထိုင် နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥဘောဝါ–တို့သည်လည်း၊ နိပဇ္ဇာ၊ ဟောန္တိ။

သဒ္ဓေယျဝစသာနာမ–မည်သည်၊ အာဂတဖလာ–ရောက်လာပြီးသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ရှိသော၊ အဘိသမေတာဝိနီ–သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော၊ ဝိညာတသာသနာ–သိအပ်ပြီးသော (သိက္ခာ ၃ ပါးဟူသော) သာသနာရှိသူမတည်း၊ ဥပါသိကာနာမ–မည်သည်၊ ဗုဒ္ဓံ–ကို၊ သရဏံ–ကိုး ကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတာ–ဆည်းကပ်သူမတည်း၊ ပေ။

၁။ ဝကတိကဏ္ဍာ။ ။တမင်အားစိုက်၍ မပြောဘဲရိုးရိုးပြောနေကျအတိုင်း ပြော အပ်သောစကား၊ ထိုစကားကား ရဟန်းများအတွက် ၁၂–တောင်အတွင်းရှိပုဂ္ဂိုလ် ကြား နိုင်ရုံ နားလည်နိုင်လောက်ရုံသာ အသံကျယ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ရဟော" အရ နား၏ ကွယ်ရာအရပ်ဟုဆိုလျှင် "၁၂–တောင်ကျော်"ဟု မှတ်ပါ။

၂။ ဥပနိသိဇ္ဇာဝါ။ ။အဖွင့်အတိုင်းအနက်ပေးလိုလျှင် "အနီးသို့ကပ်၍ထိုင်နေ သည်" ဟု ပေးပါ။ (၂၀၅) ၌။

တိဏ္ဍံ–ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရေန–တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ပါရာဇိကေနဝါ–ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသေနဝါ ပါစိတ္တိယေနဝါ၊ ဝေယျ–ပြောဆိုစွပ်စွဲအံ့၊ ဘိက္ခု–ကို၊ နိဿဋ္ဌ–ထိုင်နေခြင်းကို၊ ပဋိဇာနမာနော–ဝန်ခံမှုသာ၊ ["ဝေ" အနက်ကိုယူ၍ ပေးသည်၊] တိဏ္ဍံ။ပေ။ ကာရေတဗ္ဗော–ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ–ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ ယေနဝါ– အကြင် အခြင်းအရာနှင့် တကွမူလည်း၊ သဒ္ဓေယ္ယဝစသာ–ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသော၊ သာ ဥပါသိကာ–ထိုအရှိယာဥပါသိကာမသည်၊ ဝေယ္ယာ၊ တေန–ထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊ သောဘိက္ခု–ကို၊ ကာရေတဗ္ဗော။

၄၄ပ။ သာ–ထိုဥပါသိကာမသည်၊ ဧဝံ–သို့၊ စေဝေယ္ယာ၊ (ကိ)မယာ–သည်၊ အယျော–ကို၊ နိသိဇ္ဇော–လျက်၊ 'မာတုဂါမသ–၏၊[1] (နိမိတ်၌)၊ [တစ်နည်း– မာတုဂါမသ–မာတုဂါမ၌၊] မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ ပဋိသေဝဇ္ဇော–မှီဝဲနေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော–မြင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ–သို့ပြောအံ့၊ သောစ–ထို ရဟန်းကလည်း၊ တံ–ထို အရာကို၊ (ထိုသူမ ပြောအပ်သော စကားကို)၊ ပဋိဇာနာတိ–ဝန်ခံအံ့၊ အာပတ္တိယာ–ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော။ ဝေ။ အဟံ နိသိဇ္ဇော–ထိုင်နေသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်ပါ၏၊ စဟေ–ထိုသို့ပင် ထိုင်နေပါသော်

(ကြည်) လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ–ကို၊ နော ပဋိသေဝိ– မမှီဝဲပါ၊ ဣတိ–အံ့၊ နိသဇ္ဇာယ– ထိုင်နေခြင်းဖြင့်။ ဝေ။ အဟံ၊ နိသိဇ္ဇော–သည်၊ နု–မဟုတ်ပါ၊ အဝိစ ဟေ– စင်စစ်ကား၊ နိပဇ္ဇော–လျောင်းနေပါ၏၊ (အိပ်နေပါ၏၊) ဣတိ–အံ့၊ နိပဇ္ဇာယ– လျောင်းခြင်းဖြင့်၊ (အိပ်ခြင်းဖြင့်)၊ ဝေ၊ အဟံ၊ နိသိဇ္ဇော၊ နု–မဟုတ်ပါ၊ အဝိစဟေ–ကား၊ ဌိတော–ရပ်နေပါ၏၊ ဝေ၊ ဣတိ–အံ့၊ နု ကာရေတဗ္ဗော– အာပတ်ဖြင့် မပြုစေထိုက်၊ ဝါ–မဆုံးဖြတ်ထိုက်။

၄၄ဂ။ မယာ–သည်၊ အယျော–ကို၊ နိပဇ္ဇော–လျောင်းလျက်၊ မာတုဂါမသ မေထုနံဓမ္မံ ပဋိသေဝဇ္ဇော–ကို၊ ဒိဋ္ဌော–အပ်ပါပြီ၊ [လွယ်ပြီ]။

မယာ–သည်၊ အယျော–ကို၊ နိသိဇ္ဇော–လျက်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं၊ ကာယသံသဂ္ဂ–သို့၊ (ကိုယ်ဖြင့်နှီးနှောခြင်းသို့) သမာပဇ္ဇဇ္ဇော–ရောက်နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော၊ [လွယ်ပြီ]။

၄၄ဃ။ မယာ–သည်၊ အယျော–ကို၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိं ကောစ ကာယ–ချင်း။ ရယော–၌၊ ပဋိစ္ဆန္နေ–သော၊ အလံကမ္မနိယေ–သော၊ အာသနေ– ၌၊ နိသိဇ္ဇော–ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော။ [လွယ်ပြီ]။

---

[1] မာတုဂါမသ။ ။"တသ္မာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ"၌ တသ္မာကို "ဘုမ္မဝစန" ဟု ဖွင့်ဝုံကိုကြည့်၍ "မာတုဂါမသ–မာတုဂါမ၌"ဟု ဘုမ္မ(အာဓာရ) အနက်ပေးပါ။ တစ်နည်း–"မနုဿိတ္ထိယာ တယော မုခေ" စသည်၌ သမ္ဗန်နှင့် အာဓာရနှစ်မျိုး သုံးပုံကို ကြည့်၍ "မာတုဂါမသ–၏ (နိမိတ်၌)"ဟု ပေးပါ။

၄၅၀။ နိပန္နော–လျောင်းနေသည်ကို၊ [လွယ်ပြီ]၊ အနိယတောတိ–ကား၊ ပါရာဇိကံဝါ–ပါရာဇိကဟု လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသောဝါ၊ ပါစိတ္တိယံဝါ–ဟု လည်းကောင်း၊ နု နိယတော အမြဲမသတ်မှတ်အပ်။

၄၅၁။ ဂမနံ–သွားခြင်းကို၊ (မာတုဂါမထံ သွားခြင်းကို)၊ ပဋိစာနာတိ–အုံ့၊ နိသဇ္ဇံ–ထိုင်နေခြင်းကို၊ ပဋိစာနာတိ–အုံ့၊ အာပတ္တိ ပဋိစာနာတိ၊ ပေ။

ပဌမော အနိယတော နိဋ္ဌိတော။

၂–ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်

၄၅၂။ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ (ကပ္ပေသိ–ဌ်စပ်) ဘဂဝတာ–သည်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ–ဌ်စပ်) မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကောဧကာယ°–တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟောဟေတက္ကယ်ရာအရပ်ဌ်၊ ပဋိစ္ဆန္နေ–သော၊ အလံကမ္မနိယေ – မေထုန်အမှုဌ် ခန့်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ အာသနေ – ဌ်၊ ယံ (နိသဇ္ဇံ)–အကြင်ထိုင်ခြင်းကို၊ (ကပ္ပေယျ–ပြုရာ၏)၊ တံ–ထိုင်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေတုံ–ဟု၊ ပဋိက္ခိတ္တံ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

တစ်နည်း–အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ (ကပ္ပေသိ–ဌ်စပ်) ဘဂဝတာ–သည်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ–ဌ်စပ်) ဧကာယ–သော၊ မာတုဂါမေန–နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–တူ၊ ရဟောဟေ–ဌ်၊ ပေ၊ အာသနေ–ဌ်၊ ဧကော–တစ်ယောက်တည်းသော ရဟန်း၏၊ ဝါ–တစ်ယောက်တည်းဖြစ်၍၊ နိသဇ္ဇံ–ကို၊ ကပ္ပေတုံ–ဟု၊ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ တဿာယေဝ ကုမာရိကာယ–ထိုအမျိုးသမီးနှင့်ပင်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပေ၊ ဧကောဧကာယ–ချင်း၊ ရဟောဟေ–နား၏ကွယ်ရာဌ်၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍနော–လျက်၊ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေသိ၊ ပေ။

၄၅၃။ အလဘ္ဘ ဧဝ၊ ပေ၊ သြဘာသိတုန္တိ–ကား၊ မာတုဂါမံ–ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ–ရုန့်ရင်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ–ဝစ္စမဂ် ပဿာဝမဂ် မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ သြဘာသိတုံ–ယုတ်ယုတ် မာမာ ပြောခြင်းငှာ၊ ပေ၊

ဝိညူ–ပြောစကားကို နားလည်သော၊ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတံ–ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သော စကား, မကောင်းပြောအပ်သော စကားကို၊ (စကားကောင်း,

---

၁။ ဧကော ဧကာယ၊ ပေ၊ ကပ္ပေတုံ။ ။ပထမနည်းဌ် ၂ ဝါကျနဲ့၏၊ ယံ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ–ဟု အနိယမ (ပါဌသေသ) ထည့်ပါ၊ တံ (နိသဇ္ဇံ) ကပ္ပေတုံ–ဟု နိယမဝါကျ (၁)စုနဲ့ပါ၊ ဒုတိယနည်းဌ်ကား ၂ ဝါကျမနဲ့ဘဲ ကပ္ပေတုံဌ် စပ်ဖို့ရာကောဌ် ပထမာဝိဘတ်ကို ဆင်ခြင် (သမ္ဘန်) အနက်ဌ် သက်စေ၍ "ဧကော–တစ်ယောက်တည်းသော ရဟန်း၏" ဟု ဆိုပါ။ [၂၁၀–၊ ၂၁၁–ရှု]။

စကားဆိုးကို) ဒုဗ္ဗုလ္လာဒုဗ္ဗုလ္လံ–ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စကား, မရုန့်ရင်း မကြမ်းတမ်းသော စကားကို၊ အာဟာနိတုံ–သိခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလာ– စွမ်းနိုင် သူမတည်း၊ ပေ။

၄၅၅။ မယာ–သည်(သုတံ–ဌ်စပ်) အယျသ–သည်၊ (သြဘာသန္တ သ–ဌ်စပ်) နိသိန္နသ–ထိုင်လျက်၊ မာတုဂါမံ–ကို၊ ဒုဗ္ဗုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ–တို့ဖြင့်၊ သြဘာသန္တ သ–ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုနေစဉ်၊- သုတံ–ကြားအပ်ပါပြီ၊ တစ်နည်း–မယာ–သည်၊ (သုတံဌ်စပ်) နိသိန္နသ–လျက်၊ ပေ၊ သြဘာသန္တ သ–သော၊ အယျသ–၏ (စကားကို)၊ သုတံ၊ ပေ။

၄၅၆။ [လွယ်ပြီ]။ ၄၅၇။ [၄၅၁–အတိုင်းပေးပါ]။

ဒုတိယော အနိယတော နိဋ္ဌိတော

၄၅၈။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

တဿ–ထိုအနိယတ၏၊ ဥဒ္ဒါနံ–ဥဒ္ဒါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်ကား) အလံ ကမ္မနိယေ စေဝ–အလံ ကမ္မနိယ သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ တဿေဝ–ထိုအတူပင်၊ နိ ဟောဝေါ–နိ ဟောဝေါ သဒ္ဒါဖြင့် မှတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ အနိယတာ–အနိယတတို့ကို၊ တာဒိနာ–လာဘာလာဘ, စသည်ရှစ်တန်, လောကဓမ်မကြောင့်, ဖောက်ပြန်မတုန်, တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌေန–ဘုရားမြတ်စွာသည်၊ သုပညတ္တာ–ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

အနိယတကဏ္ဏံ–အနိယတအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီ။

၄-နိဿဂ္ဂိယ ကဏ္ဍ

၁-စီဝရဝဂ္ဂ

၁-ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်

[တီ သ-သုံးဆယ်သော၊ နိဿဂ္ဂိယာပါစိတ္တိယာ-နိဿဂ္ဂိပါစိတ် မည်ကုန်သောဟု ဆိုပါ]။

၄၅၉။ ဂေါတမကေ-ဂေါတမကမည်သော၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊ (နတ်ကွန်း)၊ ပေ၊ ဘိက္ခူနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့အတွက်၊ တိစီဝရံ-သုံးထည်သော သင်္ကန်းသည်၊ (တိစီဝရိတ်သည်)၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဆမ္ဗဂ္ဂိယာ-ခြောက်ယောက်အစု၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ဆမ္ဗဂ္ဂီမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ၊ ပေ၊ အညေနေဝ[1]-အခြားသာလျှင် ဖြစ်သော၊ တိစီဝရေန-ဖြင့်၊ ဂါမံ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကြကုန်၏၊ အညေန [နောက် ၂ ဝါကျ၌ ဇေလိုက်ပါစေ]၊ ပေ၊ အစ္ဆန္တိ-နေကုန်၏၊ ပေ၊ နဟာနံ-ရေချိုးရာအရပ်သို့၊ (ရေဆိပ်သို့) ဩတရန္တိ-သင်္ကန်းကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတိရေက စီဝရံ-အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ (အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်, ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို)၊ ဓာရေသန္တိ နာမ-ဆောင်ကြရသနည်း၊ (ဝတ်ရုံသုံးစွဲကြရသနည်း)၊ ပေ။

၄၆၀။ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရသည်၊ ဒါတုကာမော-လှူလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အတိရေကစီဝရံ-ကို၊ နု ဓာရေတဗ္ဗံ-မဆောင်ထိုက်၊ ပေ၊ ကထံ-လျှင်၊ မယာ-သည်၊ ပဋိပန္နိတဗ္ဗံနုဓေါ-ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊ ဝါ-ကျင့်ရပါမည်နည်း၊ ပေ၊ ကိဝစိရံ-ဘယ်လောက်ကြာမှ၊ [ဘယ်လောက်ကြာသောရက်၌ဟု အကျယ်ဆို]၊ အာဂန္ဆိဿတိ-ပြန်လာမည်နည်း၊ နဝမံ-ကိုးရက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒသမံဝါ-ဆယ်ရက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒိဝသံ-နေ့၌၊ (အာဂန္ဆိဿတိ-ပါလိမ့်မည်)၊ ပေ၊ ဒသာဟပရမံ-ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ အတိရေကစီဝရံ-ကို၊ ဓာရေတုံ-ဌာ၊ အနုဇာနာမိ။

၁။ အညေနေဝ။ ။ဤပုဒ်က အပါဒါန်ကိုင်ဆောင်ကြောင့် "အညေနေဝ-ကျောင်းဝတ်သင်္ကန်း, ရေချိုးဝတ်သင်္ကန်းတို့မှ အခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိစီဝရေန-ဖြင့်၊ ဂါမံ ပဝိသန္တိ" ဟု အကျယ်ပေးပါ၊ နောက်၌ နည်းမှီပါ။

၄၆၃။ ဘိက္ခုနော–၏၊ (စီဝရံဌိစပ်) ဝါ–သည်၊ စီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတ်ဝါ–ပြုအပ်ပြီးသည်သော်လည်း၊ .(ရှုပ်အပ်ပြီးသော်လည်း၊) ဟောတိ၊ နဋ္ဌဝါ–ပျောက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ [သူခိုးစသည်ကြောင့် ပျောက်သည်၊] ဝိနဋ္ဌဝါ–ပျက်စီးသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ [ခြေကိုက်မူစသည်ကြောင့် ပျက်စီးသည်၊] ဒနဲ–မီးလောင်အပ်သည်သော်လည်း ၊ (ဟောတိ)၊ စီဝရာသာဝါ–သက်နှံ့ဖြစ်သော အလိုအာသာသည်သော်လည်း၊ ဝါ–သက်နှံ့ဖြစ်သော မျှော်လင့်ချက်သည်သော်လည်း၊ ဥပဓိ–ပြတ်စဲသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ အဠနဲ–ကုန်သော၊ မာတိကာနဲ–တို့တွင်၊ အညတရာယ–တစ်ပါးပါးသော၊ မာတိကာယ–ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေတ်–နုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သံဃနဝါ–သည်သော်လည်း၊ အန္တရာ–တယောင်းလ မပြည့်မီအကြား၌၊ (တယောင်းလပြည့်မရောက်မီ အကြား၌၊) ဥဒ္ဒေတ်–ကမ္မဝါစာဖြင့် နုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ။

ဒသာဟပရမန္တိ–ကား၊ (ယာ)ဒသာဟပရမတာ[1]–အကြင်ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ တံ–ထိုဆယ်ရက်အလွန်အပိုင်း အခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗံ–ဆောင်ထားအပ် ဆောင်ထားနိုင်၏။ အတိရေကစီဝရံနာမ–မည်သည်၊ အနဓိဋ္ဌိတံ–အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင်အပ်သော၊ အဝိကပ္ပိတံ–ဝိကပ္ပနာသော်လည်း မပြုအပ်သော သက်နှံ့တည်း၊ စီဝရံ နာမ–မည်သည်၊ ဆနဲ–ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ စီဝရာနံ–တို့တွင်၊ အညတရံ–တစ်မျိုးမျိုးသော၊ ဝိကပ္ပနုပဂံ–ဝိကပ္ပနာသို့ ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ–ဝိကပ္ပနာ ပြုလောက်သော၊ ပဓိမံ–နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော၊ စီဝရံ–တည်း။

တံ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ–ကား၊ ကောဒသေ–ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ–အရုဏ်တက်ရာအခါ၌၊ နိဿဂ္ဂိယံ–စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ သံဃသဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ နိဿဋ္ဌိတဗ္ဗံ–ထိုက်၏၊ ပေ၊ ဘဒ္ဒေ၊ မေ–၏၊ ဣဒံ စီဝရံ–သည်၊ ဒသာဟာတိက္ကန္တံ–ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဂ္ဂိယံ–စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်ပါ၏၊ အဟံ–သည်၊ ဣမံ ကို၊ သံဃဿ–အား၊ နိဿဇ္ဇာမိ–ပါ၏၊ ပေ၊ အာပတ္တိ–ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ–ဒေသနာပြောထိုက်၏၊ (ဗုံးမထားဘဲ အမှန်အတိုင်း ဖွင့်ဖော်ပြောထိုက်၏၊) ဗဟုလဘိက္ခုနာ–ထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလေန–ပိသစ္ဆာရွတ်စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ အာပတ္တိ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ–ခံယူထိုက်၏၊ [အထူး ခံယူသည်မဟုတ် ဒေသနာပြောသောအခါ "သာဓု ဘဒ္ဒေ သာဓု သာဓု" စသည်ဖြင့် ပြန်၍ ပြောခြင်းတည်း၊] နိဿဋ္ဌစီဝရံ–စွန့်အပ်ပြီးသော သက်နှံ့ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပြန်ပေးထိုက်၏၊ (ပြန်ပေးရမည်)။

---

[1] ဒသာဟပရမတာ–၂၁၇–၂၁၈ ၌။

၄၆၄။ ဣတ္ထန္နာမသ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ဣဒံစီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊နိဿဋ္ဌိယ်–စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သံဃဿ–အား၊ နိဿဋ္ဌံ–စွန့်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ–၏၊ (ကမ္မံ–သည်)၊ (နိဿဋ္ဌစီဝရဒါနကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ၊ ယဒိ (သိယာ)၊ သံဃော–သည်၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနော–အား၊ ဒဒေယျ–ပြန်ပေးရာပါ၏၊ ပေ။

[1] ၄၆၅။ အာယသ္မန္တာနံ–တို့အား၊ ပေ၊ ၄၆၆။ ယဒါယသ္မာန္တာနံ–(ယဒိ+အာယသ္မာန္တာနံ၊)။ ၄၆၇။ လွယ်ပြီ။

၄၆၈။ (ယော–အကြင်ရဟန်းသည်) ဒသဟာတိက္ကန္တေ [2] –ဆယ်ရက်ကို လွန်ပြီးသော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ အတိက္ကန္တသညီ–ဆယ်ရက်ကို လွန်ပြီးသော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) [ဓာရေတိ–၏။] တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ (တံစီဝရံ–စသည်) နိဿဋ္ဌိယ်–စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်၏၊ ပါစိတ္တိယ်–ပါစိတ်အာပတ်သည်လည်း၊ (ဟောတိ)။

တစ်နည်း။ ။တဿ–၏၊ နိဿဋ္ဌိယ်–စွန့်ခြင်းဝိနည်းကဲ့ရှိသော၊ ပါစိတ္တိယ်–သည်၊ (ဟောတိ)၊ [နောက်ခ်ဋ် ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

တစ်နည်း။ ။ဒသာဟာတိက္ကန္တေ–ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန်လသော်၊ အတိက္ကန္တသညီ–ကျော်လွန်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဓာရေတိ [3]၊ ပေ၊ ဒသာဟာတိက္ကန္တေ–ဆယ်ရက်ကို ကျော်ပြီးသော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ အနတိက္ကန္တသညီ–မကျော်လွန်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဓာရေတိ။

တစ်နည်း။ ။ဒသာဟာတိက္ကန္တေ–ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန်ပြီးလသော်၊ အနတိက္ကန္တသညီ–မကျော်လွန်သေးဟုအမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဓာရေတိ၊ ပေ၊ အနမိဋ္ဌိတေ–အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်သော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊ အဝိကပ္ပိတေ–ခ်ဋ်၊ ပေ၊ အဝိဿဇ္ဇိတေ–မစွန့်လွှတ်အပ်သော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊ အနဿေ–မပျောက်သော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊ အဝိနဋ္ဌေ–မပျက်စီးသောသင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊ အဒဒေ–စီးမလောင်အပ်သော သင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊ အဝိလုတ္တေ–မလုယူအပ်သောသင်္ကန်းခ်ဋ်၊ ပေ၊

နိဿဋ္ဌိယ်–သော၊ စီဝရံ–ကို၊ အနိဿဇ္ဇိတ္တာ–မစွန့်ဘဲ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ–သုံးစွဲအုံ့၊ ပေ။

၄၆၉။ (ယော) အန္တောဒသာဟံ–ဆယ်ရက်အတွင်းခ်ဋ်၊ အဓိဋ္ဌေတိ–အဓိဋ္ဌာန်၏၊ (တဿ–၏ လည်းကောင်း)၊ (ယော) ဝိကပ္ပေတိ–ဝိကပ္ပနာပြု၏၊

အညွှန်း။ ။ဒသာဟာတိက္ကန္တေ–၂၂၃။ နိဿဋ္ဌိယ်–၂၁၉။

[1] ယော ပန ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဓာရေယျ–ကိုကြည့်၍ ဓာရေတိဟု ထည့်သည်၊ ဤသို့သော ဝါကျမျိုးခ်ဋ် နောက်နောက် ပုဒ်များဝယ် ဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်၏ ပဓာနကြိယာကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်သတည်ပုံကို သိပါ။

(တဿ–၏ လည်းကောင်း) (ယော) ဝိဿဇ္ဇေတိ–ဖွဲ့လျှာ၏၊ (တဿ)၊ ယဿ–အကြင်ရဟန်း၏၊ (စီဝရံ–သည်)၊ နဿတိ–ပျောက်၏၊ (တဿ)၊ (ယဿ စီဝရံ)၊ ဝိနဿတိ–ပျက်စီး၏၊ (တဿ)၊ (ယဿစီဝရံ–ကို)၊ ဒယှတိ–မီးလောင်အပ်၏၊ (တဿ)၊ (ယဿစီဝရံ)၊ အစ္ဆိန္နိတ္တာ–လုယက်၍၊ ဂဏ္ဍန်–ယူကုန်၏၊ (တဿ)၊ (ယဿစီဝရံ)၊ ဝိဿာသံ–အကျွမ်းဝင်၍၊ ဝါ–အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့်၊ ဂဏ္ဍန်၊(တဿ–၏ လည်းကောင်း) ဥမ္မတ္တကဿ–၏ လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္မိကဿ–၏ လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်သည်၊ (အာပတ်မဟုတ်, အာပတ်မသင့်သည်၊) (ဟောတိ)။ [နောက်သိက္ခာပုဒ်များ၌ ဤနည်းမှီ၍ပေးပါ။]

💬 ၄၇၀။ နိဿဋ္ဌစီဝရံ–ကို၊ နဒေန္တိ–ပြန်မပေးကြကုန်၊ ပေ၊ နိဿဋ္ဌစီဝရံ–ကို၊ နဒါတဗ္ဗံ၊ ပြန်မပေးထိုက်သည်မဟုတ်၊ ပေးထိုက်သည်သာ၊ (တစ်နည်း) နိဿဋ္ဌစီဝရံ–ကို၊ နဒါတဗ္ဗံ–ပြန်မပေးထိုက်သည်ကား၊ နမဟုတ်၊ (ဒါတဗ္ဗံ ဧव–ထိုက်သည်သာ)၊ ပေ။

ကထိနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်

၄၇၁။ ဘိက္ခုနော–တို့၏၊ ဟတ္ထေ–လက်၌၊ စီဝရံ–ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ–ထားခဲ့၍၊ သန္တ ရတ္တရေန–သင်းဝိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရံဖြင့်၊ [ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ၊] ဒုပဒစာရိကံ–ဒုပုဒ်ဒေသစာရိကို၊ (နယ်ပယ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို၊) ပက္ကမန္တိ–ဖဲသွားကြကုန်၏၊ တာနိစီဝရာနိ–တို့သည်၊ စီရံ–ကြာမြင့်စွာ၊ နိက္ခိတ္တာနိ–ထားအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကဏ္ဍကိတာနိ–မှိုဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ (အဖြူကွက်, အမည်းကွက်ဖြစ်လျက် မှိုတက်ဒေကုန်သည်၊) ဟောန္တိ၊ တာနိ–တို့ကို၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ သြတာပေန္တိ–နေ၌ပူစေကြကုန်၏၊ (နေလှန်းကြကုန်၏၊) အာယသ္မာ အာနန္ဒော–သည်၊ ဃနာသနစာရိကံ–ကျောင်း၌လှည့်လည်ခြင်းကို၊ (ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ခြင်းကို၊) အာဟိဏ္ဍန္တော–လှည့်လည်စဉ်၊ တေ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ တာနိ စီဝရာနိ–တို့ကို၊ သြတာပေန္တေ–နေလှန်းနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဒသ၊ ပေ၊ ကဏ္ဍကိတာနိ–ကုန်သော၊ ဣမာနိ–ဤ သုက်နုံးတို့သည်၊ ကဿ–အဘယ်သူ၏၊ စီဝရာနိ–တို့နည်း၊ ပေ။

💬 ၄၇၂။ ဥတကာ–ဆွေမျိုးတို့သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော–၏၊ သန္ဓိကော–၌၊ ဒုတံ–တမန်ကို၊ ပါဟေသုံ–စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ကြသနည်း၊) ဘဒန္တေ–အရှင်သည်၊ အာဂစ္ဆတု–ကြွလာတော်မူပါ၊ မယံ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမ–ပြုစုလုပ်ကျွေးကြပါမည်၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ တိစီဝရေန–ဖြင့်၊ နဝ ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံ–ကင်း၍ မနေထိုက်၊ ပေ။

ဂိလာနသ–မကျန်းမာသော၊ ဘိက္ခုနော–အား၊ တိစီဝရေန–နှင့်၊ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ[1] – ကင်းရှင်းနေသည် မမည်ခြင်းကြောင့် သမ္မုတိကို၊ ဝါ–ကင်းရှင်းနေသည် မမည်ခြင်းအကျိုးတော့ သမ္မုတိကို၊ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ၊ လေ၊ ယာစာမိ–တောင်းပါ၏၊ လေ။

၄၇၄။ [လွယ်ပြီ]။

၄၇၅။ ရှေ့ဦးလေးခဲ့ပြီ၊ သံဃာဦးယာ–နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသင်္ကေတ[2]–အလေါသတ်မှတ် ပခုံးရပ်ဦ ငြိုကပ်စေအပ်သော ဧကသိန္ဓင်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အလေါခြုံ့ဧကသိန္ဓင်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရ ဝါသကေန ဝါ–အလယ်သတ်မှတ် ခါးအရပ်ဦးဝတ်အပ်သော သင်းဝိုင်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိပ္ပဝသေယျ–ကင်းရှင်နေအုံ)၊ လေ၊ အရဏ္ဍဂ္ဂမနာ–အရဏ်တက်သည်နှင့်၊ သဟ–တစ်ပြိုင်နက်၊ လေ၊ ဣဒံ စီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝုတ္ထံ–ညဉ့်ဦးကင်းရှင်နေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–ဂိလာနရဟန်းအား လေးအပ်သော သမ္မုတိကို၊ အညတြ–ကြဉ်ထားရှိ၊ နိဿဋ္ဌိယံ–ပါလေ၏၊ လေ။

၄၇၇။ ဧကူပစာရော–တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရှိသော၊ နာနူပစာရော–အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရှိသော၊ ဂါမော–ရွာလည်းကောင်း၊ [နိဝေသနံ–အိမ်၊ ဥဒေါသိတော–ဘဏ္ဍာတိုက်, ဂိုဒေါင်၊ အဋ္ဌော–ပစ်စည်း၊ မာဠော–အထွတ်တစ်ခုရှိသော လေးထောင့်ပြာသာဒ်၊ (ပြဒိုးတန်ဆောင်း)၊ ပါသာဒေါ–ပြာသာဒ်ရှည်၊ ဟမ္မိယံ–ပြာသာဒ်ဦးပြည်း၊ (အထွတ်မပါသော ပြာသာဒ်)၊ နာဝါ–လှေ၊ သတ္ထော–ခြေကုန်သည်, လှည်းသည်အလေါင်း၊ ခေတ္တံ–လယ်၊ ဥညကရဏံ–စပါးနယ်အရပ် (ကောက်နယ်တလင်း)၊ အာရာမော–သစ်သီးခြံ, ပန်းခြံ၊ ဝိဟာရော၊ ရုက္ခမူလံ–သစ်ပင်အနီးအောက်၊ အဠောကာသော–လွင်တီးခေါင် (လွင်ပြင်)]။

၄၇၈။ ဧကူပစာရော–သော၊ ဂါမောနာမ–မည်သည်၊ ဧကကုလဿ–တစ်ယောက်တည်းသော အမျိုး၏၊ ဂါမော–သည်၊ ဟောတိ–အုံ၊ ပရိက္ခိတ္တော–ကာရံအပ်သည်လည်း၊ (ဟောတိ–အုံ)၊ အန္တောဂါမေ–၌၊ စီဝရံ၊ နိက္ခိပိတ္တာ–ထား၍၊ အန္တောဂါမေ–၌၊ ဝတ္ထုမ္ဘိ–နေရာ၏၊ အပရိက္ခိတ္တော–မကာရံအပ်သည်၊ ဟောတိ–အုံ၊ ယသ္မိံ ယရေ–အကြင်အိမ်၌၊ စီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ နိက္ခိတ္တံ–ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ယရေ–၌၊ ဝတ္ထုမ္ဘိ၊ ဟတ္ထပါသာဝါ–နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ်မှလည်း၊ နဝိဇဟိတဗ္ဗံ–မစွန့်ရာ၊ [နောက်၌ ဤသို့အပြည့်အစုံ လေးပါ]။

အဋ္ဌနိုး။ ၁။ အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ–၂၄၄။

၂။ ဥတ္တရာသင်္ကေ–၂၄၃။

၄၇၉။ နာနာကုလသ – အထူးထူးသော အမျိုး၏၊ ဂါမော – သည်၊ ယောတိ–အံ့၊ ပရိက္ခိတ္တောစ–သည်လည်း၊ (ယောတိ–အံ့)၊ ပေ၊ သဘာယေဝါ°–ဈေးရုံ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒွါရမူလေဝါ–ရွာတံခါး (ခြေ့တံခါး)\ အနီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဇ္ဈံ၊ ပေ။

၄၈၀။ နာနာဂဗ္ဘာ–အမျိုးမျိုးသော အခန်းကြီးတို့သည်၊ နာနာသြဝရကာ–အမျိုးမျိုးသော အခန်းငယ်တို့သည်၊ (သန္တိ–ကုန်အုံ့)၊ ပေ၊ [၄၈၁ မှ ၄၈၈အထိ လွယ်ပြီ]။

၄၈၉။ ပုရတောဝါ–မှ သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတောဝါ–မှသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တာဟန္တ ရာ–ခုနစ်အမှန်ရတို့ကို၊ နု ဝိဟေဌိတဗ္ဗော–ထိုက်ကုန်၊ [တစ်အမှန်ရလျှင် နှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသည်၊] ပဿတော–တားမှ၊ အမှန်ရံ–တစ်အမှန်ရကို၊ နု ဝိဟေဌိတဗ္ဗံ–ထိုက်၊ ပေ။

၄၉၀။ ဒွါရမူလေ–လယ်တံခါးအနီး၌၊ [၄၉၁ မှ ၄၉၃ အထိ လွယ်ပြီ]။

၄၉၄။ ယံ–အကြင်ရက္ခမူလသည်၊ မဇ္ဈိမေ–မွန်းတည့်ဖြစ်သော၊ ကာလေ–အချိန်၌၊ သမန္ဓာ–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဆာယာ–အရိပ်သည်၊ ဖရတိ–ဖြန့်၏၊ (တတ္ထ–ထိုရက္ခမူလ၌၊ ဝါ–ထိုသစ်ပင်အောက်၌)၊ အန္တောဆာယာယ–အရိပ်အတွင်း၌၊ ပေ၊ ဧကူပစာရော–သော၊ အဏ္ဏောကာသော နာမ–မည်သည်၊ အဂါမကော–ရွာမရှိသော၊ အရညော–တော၌၊ သမန္ဓာ–၌၊ သတ္တာဟန္တ ရာ–တို့သည်၊ ဧကူပစာရော–တည်း၊ ဝါ–တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရှိသော အရပ်တည်း၊ တတောပရံ–ထိုမှနောက်၌၊ နာနူပစာရော–တည်း၊ (အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရှိသော အရပ်တည်း)။

၄၉၅။ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိယာ–ကို၊အညတြ–၍၊ ဝိပ္ပဝုဏ္ဏော–ညဉ့်ကင်း၍နေအပ်သော သင်္ကန်း၌၊ဝိပ္ပဝုတ္ထသည်–ညဉ့်ကင်း၍နေအပ်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝိပ္ပသတိ–အုံ့)၊ ပေ၊ အပ္ပစ္ဆဒ္ဒေ–ပစ္ဆဒ်ရှိမပြုအပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပစ္ဆဒ္ဒေ–သည်–ပစ္ဆဒ်ရှိပြုအပ်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊

ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ

၃–တတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်

၄၉၇။ အညတရဿ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ဝါ–မှာ၊ အကာလစီဝရံ–အကာလသင်္ကန်းသည်၊ (သင်္ကန်းကာလ မဟုတ်သောအခါ၌ လျှောအပ်သော သင်္ကန်းသည်)၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်သည်၊ (ရသည်)၊ ယောတိ၊ တဿ ၏၊ ဝါ–သည်၊

အဋ္ဌန်း၊ ။ ၁။ သဘာယေဝါ–၂၄၈။

(ကယိရမာနံ–ခ္ခစပ်)၊ တိစိဝရံ–သည်၊ (ဟောတိ–ခ္ခစပ်)၊ ကယိရမာနံ–ချုပ်မှုပြုအပ်သော်၊ နပ္ပဟောတိ–မလောက်။ ပေ။ ဥဿာပေတွာ–ထောင်၍၊ [ဥ–သိ+ဏာပေ+တွာ၊ "ထောင်မတ်စေ၍" ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး]၊ ပုနပ္ပုနံ–ထပ်ကာထပ်ကာ၊ ဝိမဇ္ဈတိ–ပွတ်တိုက်၏၊ [ရှည်လျားမည်ထင်၍ တွန့်နေသော နေရာများကို ဆွဲဝင်ပွတ်တိုက်သည်]၊ ပေ၊ တေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ စီဝရပစ္စာသာ–သင်္ကန်းခ္ခ အလိုအာသာသည်၊ (သင်္ကန်းရဖို့ရာ မျှော်လင့်ချက်သည်)၊ အတ္ထိ–ရှိသလော၊ ပေ၊ အကာလစီဝရံ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ–ခံယူ၍၊ စီဝရပစ္စာသာ–သည်၊ (သတိ–ရှိလသော်)၊ နိက္ခိပိတုံ–သိမ်းထားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ [ပါဠိယံ စီဝရပစ္စာသာ နိက္ခိပိတုန္တိ စီဝရပစ္စာသာယ သတိယာ နိက္ခိပိတုန္တိ အတ္ထော။ ဝိမတိ၊ ၁။ ၃၂၁]။

၄၉၉။ အတိရေကမာသံ–တစ်လထက်ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး၊ နိက္ခိပန္တို့၊ တာနိ စီဝရာနိ–တို့သည်၊ စီဝရံသေ–သင်္ကန်းတန်းဝါးခ္ခ၊ (သင်္ကန်းထားရန် ဝါးတန်းခ္ခ၊) ဘဏ္ဍိကာဗဒ္ဓါနိ–အထုပ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်၊ (အထုပ်ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်၊) (ဟုတွာ) တိဋ္ဌန္တို့၊ ပေ၊ (ယာနိ–အကြင်သင်္ကန်းတို့သည်) စီဝရံသေ–ခ္ခ၊ ပေ၊ တိဋ္ဌန္တို့၊ ဣမာနိ–ဤသင်္ကန်းတို့သည်၊ ကဿ–အဘယ်သူ၏၊ စီဝရာနိ–တို့နည်း။ ပေ၊ အမှာကံ–တို့၏၊ စီဝရပစ္စာသာ–သည်၊ (သတိ–လသော်၊ ဝါ–ရှိသဖြင့်၊) နိက္ခိတ္တာနိ–အပ်ကုန်သော၊ အကာလစီဝရာနိ–တို့ပါတည်း၊ ကိံစိရံ–အဘယ်လောက်ကြာအောင်၊ ပေ။

ဂ၀၀။ အကာလစီဝရံနာမ–မည်သည်၊ ကထိနေ–ကို၊ အနုဋ္ဌတေ–မခင်း အပ်သော၊ ကောဒသမာသေ–တစ်ဆယ့်တစ်လခ္ခ၊ [သီတင်းကျွတ်လဆုတ် တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တစ်လကိုချန်၍ ကျန်တစ်ဆယ့်တစ်လခ္ခ၊] ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ကထိနေ–ကို၊ အတ္ထတေ–အပ်သော်၊ သတ္တမာသေ–ခုနစ်လခ္ခ၊ (ဆီတင်းကျွတ်လဆုတ် တစ်ရက်မှ တပေါင်းလပြည့်အထိ ငါးလကိုချန်၍ ကျန်ခုနစ်လခ္ခ၊) ဥပ္ပန္နံ–တည်း၊ ကာလေပိ–သင်္ကန်းကာလခ္ခ လည်း၊ အာဒိသေ–ညွှန်ပြ၍၊ ဝါ–ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံ–လှူအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဧတံ–ဤသင်္ကန်းအားလုံးသည်၊ အကာလစီဝရံနာမ–မည်၏၊

ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ–ကား၊ သံဃတောဝါ–မှလည်းကောင်း၊ [ဂဏ–ဂိုဏ်း၊ ဥာတိ–ဆွေမျိုး၊ မိတ္တ–မိတ်ဆွေ၊] ပံသုကူလံဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော–၏၊ ဓနေနဝါ–ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ–အုံ၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိမာနေန–အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ–ယူထိုက်၏၊ ပေ၊ ဒသာဟာ–ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ (ဆယ်ရက်အတွင်း)၊ ကာရေတဗ္ဗံ–ချုပ်ဆိုးမှုပြုစေထိုက်၏၊ ပေ၊ (ယာ) ဒသာဟပရမတာ–အကြင်တစ်လအလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ) (တံ–ထိုတစ်လအလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ–ထားနိုင်၏။

ဥိနသပါ ရိပ္ပရိယာတိ–ကား၊ ,ဥိနသ–ယုတ်လျော့သော ، သက်နှိုး၏၊ (လိုနေသော သက်နှိုး၏) ပါ ရိပ္ပ ရတ္ထာယ–ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (နိုက္ခိပိတမ္ပံ–ဌ်စပါ) ပေ ဣတိယာ ပစ္ဆာသာယာတိ–ကား၊ သံဃတောဝါ–မှသော်လည်းကောင်း ပေ ဓိတ္ကတောဝါ–လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာသာ ဟောတိ၊ ပံသုကူလံ[1]–ကို၊ (လဒ္ဓာမိ–ရလိမ့်မည်၊ ဣတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာနော–၏၊ ဓနေန–ဖြင့် [အပ်စပ်သော ချည်စသည်ဖြင့်၊] (လဒ္ဓာမိ၊ ဣတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ (ပစ္ဆာသာ ဟောတိ)၊ ပေ၊

မူလစီဝရေ–သည်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟေ–ထိုနေ့ဌ်ဖြစ်လသော်၊ ပစ္ဆာသာစီဝရံ–သည်၊ ဥပဋ္ဌပေတိ–အုံ့၊ ဒသာဟာ[2]–တို့ပတ်လုံး၊ ကာရေတမ္ပံ၊ ပေ၊ ဒ္ဝိဟုပဋိဂ္ဂဟေ–နှစ်ရက်နေ့ဌ် ဖြစ်လသော်၊ ပေ၊ မူလစီဝရေ–သည်၊ ဧကာဒသေ–တစ်ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်နေ့ဌ်၊ ဥပဋ္ဌဟေ–လသော်၊ ပေ၊ တဒဟေဝ–ထိုနေ့ဌ်ပင်၊ ပေ၊ မာသာတိက္ကန္တံ–တစ်လကိုကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍၊ နိဿဂ္ဂိယံ–ပါ၏၊ ဝိသဘာဂေ–သဘောမတူသော၊ မူလစီဝရေ–သည်၊ ဥပဋ္ဌဟေ–လသော်၊ ပေ၊ ရတ္တိယောစ–တို့သည်လည်း၊ သေသာ–ကျန်ကုန်သေးသည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်အုံ့၊ အကာမာ–အလိုမရှိသဖြင့်၊ ဝါ–မချုပ်လိုဘဲ၊ နု ကာရေတမ္ပာ–မပြုစေထိုက်၊ (မချုပ်ထိုက်)၊

၅၀ဝ။ (၄၆ဂ) နည်းမိုးပေးပါ။

၅၀၁။ (၄၆ဃ) ဌ်ပေးခဲ့ပြီ။

တတိယကထိနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ။

၄။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်

၅၁၃။ အာယသ္မတော ဥဒါယိသ–၏၊ ပုရာဏဒုတိယိကာ–ရှေးဌ်ဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မသည်၊ ဝါ–ဇနီးဟောင်းသည်၊ ဘိက္ခုနိသ–တို့ဌ်၊ ပဗ္ဗဇိတာ–ရဟန်းပြုသည်၊ ဟောတိ၊ အဘိက္ခဏံ–မပြတ်၊ ပေ၊ ဘတ္တာဝိသဂ္ဂ–ဆွမ်းကို ခံတွင်းဌ် စွန့်လွှတ်မှုကို၊ ဝါ–ဆွမ်းစားမှုကို၊ ကရောတိ၊ ,ပေ၊ ပုရတော–ရှေ့ဌ်၊ အဂ်ံဘတံ–ကို၊ ဝိဝဏ္ဏိတ္ဝာ–ဖွင့်ဟော်၍၊ ပေ၊ သ္ဘာရဏ္ဍော–

---

[1] ပံသုကူလံ–၂ဖ၁။

[2] ဒသာဟာ–ကား။ "ကောဟံ ကာရေတမ္ပံ" ကိုကြည့်၍ "ဒသာဟာ ကာရေတမ္ပံ" ဌ် ဒသာဟာ–ကို ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံးဟု (ဆယ်ရက်လုံးလုံးဟု) အစွဲနှင့်ယူသောဂ ပေးပါသည်၊ "ဆယ်ရက်လုံး ပြုနိုင်သင်" ဟု ဆိုလျှင် "ဆယ်ရက်မလွန်စင်" ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

လွန်စွာတပ်မက်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ တဿာ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ အင်္ဂါတော်–ကို၊ ဥပနိဿာယိ–စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ပြီ၊ [“ဥပနိဿာ ယိ–ကပ်၍ ကြည့်ရှုပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ မျက်လုံးကို ထိုအာရုံမှ မခွာဘဲ ထိုအာရုံသို့ ကပ်၍ကြည့်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်၊] တဿ–၏၊ အသုစိ–သည်၊ မုန္မိ–လွတ်ပြီ၊ ပေ၊ ဥဒကံ–ကို၊ အာဟာရ–ဆောင်ယူခဲ့၊ အန္တ ရဝါသကံ–ကို၊ ဆောဝိဿာမိ–ဖွပ်လျှော်မည်၊ ပေ၊ ကေဒေသံ–တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို၊ (တဖို့တစ်စုကို၊) မုဆေန–ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟောသိ–စုပ်ယူပြီ၊ ကေဒေသံ–ကို၊ အင်္ဂါတော–၌၊ ပက္ခိပိ–ထည့်ပြီ၊ သာ–သည်၊ တေန–ထိုအမှုကြောင့်၊ ဂဗ္ဘ–ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှိ–ယူပြီ၊ ပေ၊ အယံ ဘိက္ခုနီ–သည်၊ အဗြဟ္မစာရိနီ–မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိ၏၊ ဂဗ္ဘနီ–ကိုယ်ဝန်ရှိ၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ–သည်၊ (ကတ္တား)၊ ဝါ–ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ပုရာဏစီဝရံ–ကို၊ ဆောဝါပေဿတိ–ဖွပ်လျှော်စေရသနည်း၊ ဝါ–အဖွပ်လျှော် နိုင်းရသနည်း၊ ပေ။

ဉာတိကာ–ဆွေမျိုးလော၊ အညာတိကာ–ဆွေမျိုးမဟုတ်သူလော၊ ပေ၊ အညာတကော–သူသည်၊ အညာတိကာယ–မ၏၊ ပတိရူပံဝါ–လျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပံဝါ–မလျောက်ပတ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ [“ပတိ–သင့်လျော်သော၊ ရူပ–သဘော” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊] ပါသာဒိကံဝါ–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ အပါသာဒိကံဝါ–ကို လည်းကောင်း၊ နု ဓာနာတိ၊ ဓောဝပုရိသ၊ တတ္ထ–ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ ဝါ–ဖြစ်ပါလျက်၊ ပေ၊ ဓောဝါပေဿတိ နာမ–ရသနည်း၊ ပေ။

(၅) ၅၀၅။ အညာတိကာနာမ–မည်သည်၊ မာတိဇ္ဇတာဝ–ဝါ–အမိဘက်မှသော် လည်းကောင်း၊ ပိတိတောဝါ–မှသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမာ–ခုနစ်ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ယာဝ ပိတာမဟယုဂါ[1]–အဘိုးအဘွားတို့၏ အသက်အပိုင်းအခြားတိုင်အောင်၊ ဝါ–အဘိုးအဘွား အစုံတိုင်အောင်၊ အသံဗန္ဓု–မဆက်စပ်သူမတည်း။

ဘိက္ခုနီနာမ–မည်သည်၊ ဥဘတောသံဃ–နှစ်ဖက်သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီသံဃာ၌၊ ဥပသမ္ပန္နာ–ဖြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သူမတည်း၊ ပုရာဏစီဝရံနာမ–မည်သည်၊ သကိ–တစ်ကြိမ်၊ နိဝတ္ထံပိ–ဝတ်အပ်သော သင်းဝိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သကိ ပါရုတံပိ–ယမ်းအပ်သော ဧကသီသော်လည်းကောင်းတည်း။

အဋ္ဌနိ။ ။ ၁။ ပိတာမဟယုဂါ–၂၆၄၊ ၂၆၅။

ဓောဝ–ဖွပ်လျှော်လိုက်၊ ဣတိ–သို့၊ အာဏာပေတိ–စေခိုင်းအုံ့၊ ပေ၊ ဓောတံ–ဖွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းသည်၊ နိဿဋ္ဌိယံ ဟောတိ၊ [ရဇ – ဆိုး၊ ရဇ္ဇံ–ဆိုးအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း၊] အာကောဋေဟိ–ထုရိုက်လော၊ ပေ၊ ပါဏိဃဟာရံဝါ–လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ရိုက်နှိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂပဟာရံ ဝါ–လက်ရိုက်တုတ်ဖြင့် ထုရိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိန္နေ–ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဓောဝါပိတံ–ဖွပ်လျှော်စေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဋ္ဌိယံ–ပါ၏၊ ပေ။

၅၀၆။ အညာတိကာယ–ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီ၌၊ အညာတိ ကာသည်–ဆွေမျိုးမတော်သူဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပုရာဏစီဝရံ–သင်္ကန်း ဟောင်းကို၊ ဓောဝါပေတိ–စေအုံ့၊ ပေ၊ နိဿဋ္ဌိယေန–နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋသ– သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ–နိသီဒိုန်, အိပ်ရာခင်းကို၊ ပေ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာယ–တစ်ဖက်သော ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သော ဘိက္ခုနီကို၊ ဓောဝါပေတိ–စေအုံ့၊ ပေ။

၅၀၇။ ဥဘတိကာယ–သည်၊ ဓောဝန္တိယာ–ဖွပ်လျှော်စဉ်၊ အညာတိကာ– ဆွေမျိုးမတော်သူမသည်၊ ဒုတိယာ–နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်သည်၊ ဟောတိ၊ အဝုတ္ထာ–မခိုင်းစေအပ်ဘဲ၊ ဓောဝဲတိ–၏၊ အပရိဘုတ္တံ–မသုံးစွဲအပ်သော သင်္ကန်းကိုသစ်ကို၊ ပေ၊ သိက္ခမာနာယ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဓောဝါပေတိ၊ ပေ။

ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ

၅–စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်

၅၀၈။ ပဋ္ဌာဘတ္တံ–ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်၌၊ ဝိဏ္ဏာပါတပဋိဂ္ဂဟဏာ– ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲ့သည်၊ ဝါ–ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲခဲ့သည်၊ (ဟုတ္တာ) ယေန–၌၊ အန္ဓဝန်–သူကန်းတော်သည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန–သို့၊ ဒိဝါဝိဟာရာယ– နေ့၌၊ နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (နေ့သန်စင်ခြင်း အကျိုးငှာ)၊ ဥပသင်္ကမိ၊ အန္ဓဝန်– သို့၊ အဗ္ဘောကာသောတဿ–သက်ဝင်၍၊ အညတရသ္မိံ–သော၊ ရုက္ခမူလေ–၌၊ ဒိဝါဝိဟာရံ–နေ့၌ နေခြင်းကို၊ နိသီဒိ–ထိုင်နေပြီ၊ ပေ၊ ကတကမ္မာ–ပြုအပ်ပြီးသော ခိုးမှုရှိကုန်သော၊ စောရာ–သူခိုးတို့သည်၊ ဂါဝိ–နွားမကို၊ ဝဓိတ္တာ–သတ်၍၊ မံသံ–အသားကို၊ ဂဟေတ္တာ–ယူ၍၊ ပေ၊ စောရဂါမဏိကော–ခိုးသူကြီးသည်၊ (သူခိုးဗိုလ်ကြီးသည်)၊ ပေ၊ မေ–၏၊ ပုတ္တဘာတုကာ–သား, ညီတို့သည်၊ သစေ ပဿိဿန္တိ–အကယ်၍ မြင်ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဣမံ ဘိက္ခုနိ–ကို၊

ဝိဟောဠိသန္တိ–ညှဉ်းဆဲကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ["ဣတိ တစ်လုံးအကျေကြံ၊] အညေန မဂ္ဂေန–ဖြင့်၊ အဂမာသိ–သွားပြီ၊ ပေ။

မံသေ–ကို၊ ပဏ္ဍေ–ချက်အပ်ပြီးသော်၊ (တစ်နည်း) မံသေ–သည်၊ ပဏ္ဍေ–ကျက်ပြီးသော်၊ ဝရမံသာနိ–ကောင်းသော အသားတို့ကို၊ ဂဟေတွာ ပဏ္ဍုပုဋ်–သစ်ရွက်ထုပ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ–ဖွဲ့.ချည်၍၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ–သော၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ အဝိဒူရေ–အနီးဌ၊ ရုက္ခေ–ဌ၊ အာလဂ္ဂေတွာ–ချိတ်ဆွဲ၍၊ ယော သမဏောဝါ–သည်လည်းကောင်း၊ (ယော) ဗြာဟ္မဏောဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ–တွေ့.မြင်၏၊ (တဿ–ထိုသမဏ, ဗြဟ္မဏအား)၊ ဒိန္နံယေဝ–လူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟရတု–ဆောင်ယူပါစေ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–ပြော၍၊ ပက္ကာမိ၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ဘိက္ခုနီ–သည်၊ သမာဓိမှာ–သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ–ထပြီး၍၊ တဿစောရဂါမဏိသ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ဣမံဝါစံ–ဤစကားကို၊ ဘာသမာနသ–ပြောဆိုစဉ်၊ အသောသိ–ကြားပြီ၊ [ဣမံဝါစံ–သည် ဘာသမာနသ–နှင့် အသောသိ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ကံတည်း၊ စောရဂါမဏိသ–သည်၊ ဣမံဝါစံ–၏ သမ္ဗန္ဓတည်း၊] ပေ၊ ဥပသယံ–ဘိက္ခုနီကျောင်းသို့။ ပေ။ သမ္ဘာဒေတွာ–ပြီးစီးစေ၍၊ ဝါ–မွမ်းမံပြင်ဆင်၍၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေန–အပေါ်ရုံ ဧကသီဖြင့်၊ ဘဏ္ဍိကံ–ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ–ဖွဲ့.ချည်၍၊ ဧကမန္တံ–ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ–ရေးရှုတက်သွား၍၊ ဝါ–ပျံတက်၍၊ ဧကဗ္ဗုဝေန–ဌ၊ ပစ္ဆာဘာသိ–ရှေးရှုတည်ပြီ။

ပေ၊ ပဝိဋ္ဌော–ဝင်တော်မူနေသည်၊ ဟောတိ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ–သည်၊ ဝိဟာရပါလော–ကျောင်းစောင့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဩဝိယျကော–ကျန်ရစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဘဂိနိ–နမ၊ တယာ–သည်၊ ဘဂဝါ–ကို၊ မံသေန–ဖြင့်၊ သန္တပ္ပိတော–နှစ်သက်ရောင်ရဲစေအပ်ပြီ၊ တွံ၊ မေ–အား၊ အန္တရ ဝါသကံ–ကို၊ သစေဒေယျာသိ–အုံ၊ ဧဝံ–ဤသို့လူလသော်၊ အဟံပိ–သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ အန္တရဝါသကေန–ဖြင့်၊ သန္တပ္ပိတော–အပ်သည်၊ ဘဝေယျ–ရာ၏၊ ပေ၊ မယံ မာတုဂါမာနာမ–တပည့်တော်တို့ မာတုဂါမများမည်သည်၊ (တပည့်တော်တို့ မိန်းမသားများမည်သည်၊) ကိဏ္ဍလာဘာ–ခ်ယင်းသောလာဘ် ရှိပါကုန်၏၊ (လာဘ်ရဖို့ရာ ခဲယဉ်းပါကုန်၏၊) မေ–၏၊ ဣဒဏ္ဍ–ဤသက်နှိုး သည်လည်း၊ အန္တိမံ–နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ပဋ္ဌမံ–ငါးထည်မြောက်ဖြစ်သော၊ စီဝရံ–မါတည်းအဟ၊ နု ဒဿာမိ–မလှူနိုင်ပါ၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘဂိနိ၊ သေယျထာပိ–ဥပမာကား၊ ပုရိသော–ယောကျ်ားတစ်ယောက်သည်၊ ဟတ္ထိ–ဆင်ကို၊ ဒတ္တာ–ပေးလှူပြီး၍၊ ကဏ္ဍေ–ခါးဖွဲ့ကြိုးဌ၊ (ခါးစည်းကြိုးဌ)၊ သဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ–ငြိကပ်နေသကဲ့သို့၊ ပေ၊ မယိ–ဌ၊ အန္တရဝါသကော–ဌ၊ သဇ္ဇသိ–ငြိကပ်နေ၏၊ ပေ။

အာယသ္မတာ ဥဒါယိနာ–သည်၊ နိဗ္ဗိဇ္ဇိယမာနာ–စကားပြင့် နိပ်စက်အပ်သော်၊ (မလ္လာ၏ မနေနိုင်အောင် ဆင်ဥပမာပြု၍ အတင်းအကျပ် ပြောအပ်သော်)၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ စီဝရံ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–တိ နာမ–ခံယူရသနည်း၊ ပေ၊ သန္တံ ဝါ–ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသန္တံ ဝါ–မရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ နု ဟနာတိ၊ ပေ။

၅၁၀။ ပါရိဝတ္တကစီဝရံ–လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပေ၊ ပဋ္ဌမံ–တို့၏၊ ပါရိဝတ္တကံ–လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ–ခံယူခြင်းငှာ၊ ပေ။

၅၁၂။ ပဋိဂ္ဂဟေတိ–အုံ၊ ပယောဂေ–ပယောဂတိုင်းဌ၊ ဝါ–ပယောဂကြောင့်၊ ပေ၊ ပဋိလာဘေန–ရခြင်းကြောင့်။

၅၁၄။ ပါရိဝတ္တကံ–ကို၊ ပရိတ္တေနဝါ–အဖိုးနည်းသော သင်္ကန်းဖြင့်မူ လည်း၊ ဝိပုလံ–အဖိုးများသော သင်္ကန်းကို၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတ္တသေ–၏ လည်းကောင်း၊) ပေ၊ တာဝကာလိကံ–ထိုကာလမျှသုံးစွဲထိုက်သောသင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတိ၊ ပေ၊ သိက္ခမာနာယ–၏၊ (ဟတ္ထံတော စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေသေ–၏ လည်းကောင်း)။

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဋ္ဌမံ။

၆–အညာတကရိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်

၅၁၅။ သက္ကပုတ္တေန–သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ ဥပနန္ဒေန–သည်၊ ဧမ္ပိ–တရားရှိသော၊ ကထိနံ–ကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ ပရေါ–ကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ–[တစ်နည်း–ပရော–ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိသည်၊ ဟောတိ၊] ပေ၊ ဘဂ္ဂေ၊ ယေန–အကြောင်း ပမာဏပြီးဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုရှိ၏၊ (တံ–ထိုဖမ်းကို၊) ဝေဒေယျာထ–ပြောဝါကုန်။

၁။ တာဝကာလိကံ။ ။ပါရာဇိကတ် ဘာသာဋီကာ တတိယတွဲ(၉၁) ကိုကြည့်၍ ထိုသုံးစွဲရာ ကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကိုဟု ပေးသည်၊ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ၂ဖဲ့–လာ ယာဝကာလိက စသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ထိုကာလမျှ သုံးစွဲထိုက်သော သင်္ကန်းကိုဟု ပေးသည်။

၂။ ပရော ပရော။ ။ပရော–ပါရာဇိကတ်ဘာသာဋီကာ ၂၇ဖဲ့။ ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ–၁၉၀။ [ပရ။ ဆဝ+ပရော။ ဝိမတိ၊ ၁–၃၂၅။]

ပရော။ "ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်"ဟု အနက်ပေးပါ။

ယဒေဒံ စီဝရ ဝိဏ္ဏာပါတ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ-အကြင် သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း ဂိလာနရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရံအကာ အဲဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးသည်၊ (အတွေ့)၊ မယံ-တို့သည်၊ (တံ-ထိုပစ္စည်း လေးပါး ကို)၊ အယျသ-အား၊ ဒါတုံ-ဌာ၊ ပဋိဗလာ-ဆွမ်းနိုင်ပါကုန်၏၊ ပေ၊ ဣတောဒါ-ဤနှစ်ထည်သော အဝတ်ထဲမှ၊ ဧကံသာဌကံ-တစ်ထည်သော အဝတ်ကို၊ ဒေဟိ-လှူပါ၊ ဣတိ-ပြီ။

ဘန္တေ၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးကောင်းသားဖြစ်ကုန်သော၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဧကသာဌကံ-တစ်ထည်တည်းသော အဝတ်ရှိသော သွားခြင်းကို၊ ဝါ-အဝတ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဂန္တုံ-ဌာ၊ ကိသ္မိံ ဝိယ-အသရေပျက် ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ (စိတ်ညစ်စရာ ဖြစ်ပါ၏၊) ဘန္တေ-ယာဝ-လောက်၊ ယရံ-သို့၊ ဂစ္ဆာမိ၊ (တာဝ-လောက်) အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ ယရံ-သို့၊ ဂတော-ရောက် ပြီးသည်၊ (သမာနော)၊ ဣတောဝါ-ဤနှစ်ထည်ထဲမှလည်း၊ ဧကံ သာဌကံ-ကို၊ ပဟိဏိဿာမိ-ပို့လိုက်ပါမည်၊ ဣတောဝါ-ဤအဝတ်ထက်လည်း၊ သုန္ဒရ တရံ-သာ၍ကောင်းသော အဝတ်ကို၊ (ပဟိဏိဿာမိ)၊ ပေ၊ ယံ တွံ-အကြင် သင်သည်၊ ပဝါရေတွာ-ဖိတ်မံပြီး၍၊ နံ ဒေသိ-မလှူ၊ အဒါတုကာမေန-မလှူလို သည်ဖြစ်၍၊ ပဝါရိတေန-ဖိတ်မံသော၊ (တေန) ဘယာ-ထိုသင်နှင့်၊ ကိံ ပန-အဘယ်အကျိုးရှိအုံနည်း၊ (ဘာလုပ်လိမ့်မည်နည်း)၊ ပေ။

အယျော-အရှင်၊ ကိသ-ကြောင့်၊ တွံ ဧကသာဌကော-တစ်ထည်တည်း သော အဝတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ အာဂစ္ဆသိ-နည်း၊ ပေ၊ သက္ကုပုတ္တိယာ-ကုန် သော၊ ဣမေ သမဏာ-တို့သည်၊ မဟိစ္ဆာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ များသော အလိုရှိကုန်၏၊ (အလိုကြီးကုန်၏၊) အသန္တုဋ္ဌာ-ရရသမျှပစ္စယဖြင့် မနှစ်သက် မရောင့်ရဲကုန်၊ ဣမေသံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏အတွက်၊ ဓမ္မနိမ္မနာ ဟိ-တရားသဖြင့် ဖိတ်မံခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ဌာ၊ နသုကရာ- လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်၊ ဝါ-မလွယ်ကူ၊ ပေ၊ ကရိယမာနာယ-အပ်သော်၊ ပေ၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝိညာပေယျတိ နာမ-တောင်းရသနည်း၊ ပေ။

၅၁၇။ သာကေတာ-မြို့မှ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နာ-ရှည် သော ခရီးကို သွားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [သာကေတာ-မှ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ (ဂမိဿာမ-သွားကြမည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နာ ဟောန္တိ၊

၁။ ဓမ္မနိမ္မနာ။ ။ဝတ္ထုရားအတိုင်းဖိတ်သည်၊ အမှန်တကယ်လှူလို၍ ဖိတ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ [ဓမ္မနိမ္မနာတို့ သဓေဿသု ဝတ္ထုဗွာဟာရ ဓမ္မမ္ဗဝေန နိမ္မနာ ဒါတုကာမ တာယ ကတနိမ္မနာ နု ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ ၁။ ၃၂၅] ယခုခေတ်၌လည်း ရဟန်းသာမဏေများကိုတွေ့လျှင် ဝတ္ထုရားအတိုင်း "ဘာများလိုပါသလဲ" စသည်ဖြင့် ဖိတ်တတ်ကြသည်။

ဤသို့လည်း ပါ၌သော်သထည့်၍ ပေးပါ။] အန္ဓရာမဏ္ဍ–ဧရိုးအကြားခ်ိ၊ စောရာ–တို့သည်၊ နိက္ခမိတ္ဝာ–ထွက်၍၊ တောဘိက္ခု–တို့ကို၊ အစ္ဆိန္နိ'သု– လုယူကြကုန်ပြီ၊ အညာတက်–ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ကဟာပတိ' ဝါ–အိမ်ရှင် ယောကျ်ားကို သော်လည်းကောင်း၊ ကဟာပတာနိ' ဝါ–အိမ်ရှင်မကိုသော်လည်း ကောင်း၊ စီဝရံ ဝိညာပေတုံ–ဖာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြ၍၊ ကုဏ္ဍဓာယန္တာ–ကုဏ္ဍဓာကိုပြုကုန်လျက်၊ (အပ်လေသလား, မအပ်လေသလားဟု တွေးတောစဉ်းစားကုန်လျက်၊) နု ဝိညာပေသုံ–မတောင်းကြကုန်၊ ယထာနဂ္ဂါ၀–အ၀တ် မဆီး, အကြင်အကြင် အချည်းနှီးတို့သည်သာ၊ (အ၀တ်မပါ ပင်ကိုယ် အတိုင်းသာ)၊ ပေ။

ယေ ဣမေ–အကြင် အာဇီ၀ကတို့သည်၊ ဘိက္ခုသု–တို့၌၊ ၀ါ–တို့ကို၊ အဘိ၀ါဒေန္တိ ၁ ၊ဣမေ အာဇီ၀ကာ–တို့သည်၊ သုနုရာ–တော်ပါပေကုန်၏၊ ပေ။ အနုယုဇ္ဇာဟိ–စစ်ဆေးမေးမြန်းပါ၊ ပေ၊ အနုယုဇ္ဇိယမာနာ–အပ်ကုန်လတ္တံ့၊ ပေ၊ နေသံ–တို့အား၊ စီ၀ရာနိ ဒေထ၊ နဂ္ဂါ–တို့သည်၊ ပေ၊ တိဏေ နဝါ–မြက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေ နဝါ–သစ်ရွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ–ဖုံးလွှမ်း၍၊ အာဂန္တ္ဝါ နနု နာမ–လာထိုက်သည် မဟုတ်ပါလား၊ ပေ။

အစ္ဆိန္နစီ၀ရသ၀ါ–လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ နဋ္ဌစီ၀ရသ၀ါ–ပျောက်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ အညာတက်၊ ပေ၊ ဝိညာပေတုံ–ဖာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ယံအာ၀ါသံ–အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပထမံ၊ ဥပဂစ္ဆတိ–ကပ်ရောက်၏၊ တတ္တ–ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ယံ ဝိဟာရစီ၀ရံ၀ါ–အကြင်ကျောင်းပိုင်သင်္ကန်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ဥတ္တရုတ္တရုဏံ၀ါ–အကြင်အပေါ်လွှမ်း အဝင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ခုတင် ထိုင်ခုံ စသည်တို့အပေါ်၌ ခင်းအပ်သောအဝင်း၊] (ယံ) ဘူမတ္ထရဏံ၀ါ–အကြင်မြေအဝင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ [မြေ(သို့မဟုတ်) အုတ်ခုံကြမ်း ပျဉ်စသည်၌ ခင်းအပ်သောအဝင်း၊] (ယာ) ဘိသိစ္ဆ၀ိ၀ါ–အကြင် ဘုံလျှိုအခွန်သည် သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိသိစ္ဆ၀ိ–ဘုံလျှိုအရေ အဆာသွတ်ရန် ချုပ်ထားသော အ၀တ်အိတ်၊] ဟောတိ၊ တံ–ထိုဝိဟာရ စီ၀ရ စသည်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ယူ၍၊ လဘိတ္ဝာ–ရလျှင်၊ သြဒဟိသာမိ–ဖြန်ထားမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ ပါရုပိတုံ–ယမ်းခြင်း, ဝတ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ပေ၊ နဏ္ဍေန–သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) နတ္ထေ၀ ဂန္တ္ဝါ–မလာရာ၊ (မလာရ)၊ ပေ။

၁။ ဘိက္ခူသု အဘိ၀ါဒေန္တိ ။ ။အဋ္ဌကထာများ၌ အထူးမဖွင့်၊ အဘိ၀ါဒနေ ကြိယာ၏ တည်ရာဖြစ်၍ အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် သုံးထားသည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ကား ကံအနက်ဟု ဆိုကြသည်။

၅၁၉။ ယောကောစိ–အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ အဂါရံ–အိမ်၌၊ အဇ္ဈာဝသတိ–နေ၏၊ (သော–သည်၊) ဂဟပတိနာမ–မည်၏၊ (ယဿ) ဘိက္ခုဿ–၏၊ စီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ရာဇဟိတ်ဝါ–တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဓုတ္တေဟိတ်ဝါ–သေသောက်ကြူးသူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆိန္နံ–လုယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယေဟိ ကေဟိစိ ဝါ–အကြင်အမှတ်မထား, တစ်ပါးပါးသော သူတို့သည်လည်း၊ အစ္ဆိန္နံ ဟောတိ၊ (သော–ထိုရဟန်းသည်။) အစ္ဆိန္နစီဝရော နာမ–မည်၏။

(ယဿ) ဘိက္ခုဿ–၏၊ စီဝရံ–သည်၊ အဂ္ဂိနာ ဝါ–သည်သော်လည်း၊ ဒဟံ–လောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥဒကေန ဝါ–သည်သော်လည်း၊ ဝုဇ္ဇံ–မျှောအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥန္ဒုရေဟိ ဝါ–ကြွက်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဓိကာဟိ ဝါ–ခြုတို့သည်သော်လည်း၊ ခါယိတံ–ခဲစားအပ်,ကိုက် အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပရိဘောဂဇိဏ္ဏံ ဝါ–သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဟောင်းနွမ်းသည်သော် လည်း၊ ဟောတိ၊ (သော–သည်၊) နဋ္ဌစီဝရော နာမ–မည်၏၊ ပေ။

သမယာ–တောင်းသင့်ရာ အခါကို၊ အညတြ–ကြဉ်ထား၍၊ ဝိညာပိတံ–တောင်းအပ်သည်၊ [မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဂ္ဂိယ်–၏၊ ပေ။

၅၂၀။ သမယော–၌၊ (ဝိညာပေန္တဿ–တောင်းသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ပဝါရိတာနံ–ဖိတ်ထားသူတို့၏လည်းကောင်း၊ (သန္တကံ–ဝိညာပေန္တဿ)၊ အညဿ–၏၊ အတ္ထာယ–ငှာ၊ (ဝိညာပေန္တဿ)၊ အတ္ထနော–၏၊ ဓနေန–ဖြင့်၊ (ဝိညာပေန္တဿ–လဲလှယ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း) ။ပေ။

အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇–တတုတ္တရိသိက္ခာပုဒ်

၅၂၂။ သဘာယံ–အစည်းအဝေး၌၊ နိသိန္နော–ထိုင်နေစဉ်၊ ပေ၊ မတ္တံ–အတိုင်းအရှည်ကို၊ (အတိုင်းအတာကို) နဿနိတ္တာ–မသိဘဲ၊ ဗဟုံ–စွာ၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝိညာပေဿန္တိနာမ–တောင်းကြရသနည်း၊ (တောင်းကြပါလိမ့်)၊ ပေ၊ ဒုဿဝါကိန္နံ ဝါ–အဝတ် ကုန်သွယ်မှုကိုသော်လည်း၊ ကရိဿန္တိ နာမ–ပြုကြလိမ့်မည်လော၊ (ပြုကြမလို့လား)၊ ပဋ္ဌိဟိကသာလံ ဝါ[1] –ဖြန့်ခင်းထားသော

၁။ ပဋ္ဌိဟိကသာလံ ဝါ ။ ။ပဋ္ဌိဟိကသာလန္တိ ဒုဿာပဏံ၊ တဋ္ဌိ ဝါ ထိရေဟိ ဒုဿာနိ ပဋ္ဌယောတ္တာ (မြှောက်ယူ၍–ဖြန့်၍) ,ဒဿနဋ္ဌာနာယ "ပဋ္ဌိဟိကသာလာ" တိ ဝုစ္စတိ–ဝိမတိ၊ ၁၊ ၃၂၆။

အပ်သော အဝတ်ရှိသူ ကုန်သည်တို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုမူလည်း၊ ပသာဒရသ္ယန္တီ နာမ–ဖြန့်ခင်းကြလိမ့်မည်လော၊ (ဖြန့်ခင်းကြမလို့လား)၊ [ပဌဝေါဟိကသာလ–အဝတ်ရောင်းသူတို့၏ ဆိုင်ကိုလည်းဟု. မူကွဲရှိသည်]။

၅၂၄။ ယာဝတက်–အကြင်မျှလောက်သော သက်နိုးကို၊ ဣဿရိယ၊ တာဝ တက်–ကို၊ ဂဏှာဟိ–ခံယူပါ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်အံ့၊ [အဘိဟရ[1]–ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ပဝါရေယ္ယ–ဖိတ်အံ့ဟုပေး၊ တစ်နည်း–အဘိဟရ[2]–ရှေးရှု ဆောင်ယူ၍၊ ပဝါရေယ္ယ]၊ ပေ။

တီဏိ–သုံးထည်တို့သည်၊ နဒ္ဒာနိ–ပျောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်အုံ၊ ဒွေ–နှစ်ထည်တို့ကို၊ သာဒိတဗ္ဗာနိ–သာယာနိုင်ကုန်၏၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ–တစ်ခုတစ် ခုကို၊ ပေ၊ တတ္ထတ္ထရိ–ထိုသင်းဝိုင်, ကိုယ်ရံထက်အဝိုအလွန်၊ ဝိညာပေတိ–အုံ၊ ပယောဂ–ပယောဂတိုင်းဌ၊ ဝါ–ကြောင့်၊ ပေ၊ ပဋိလာဘေန–ကြောင့်၊ ပေ၊

၅၂၆။ သေသက်–ကြွင်းသောသက်နိုးကို၊ အာဟာရိသာမိ–ပြန်ဆောင် မည်၊ (အလှူရှင်ထံ ပြန်ပို့မည်)၊ ဣတိ–ကြ၍၊ ဟရန္တော–ဆောင်ယူလျက် ဂစ္ဆတိ။ပေ။ အစ္ဆိန္နကာရဏာ–လုယူအပ်သော အကြောင်းကြောင့် (အလုယူ ခံရခြင်းကြောင့်၊) နဒေန္တိ၊ [အစ္ဆိန္နကာရဏာ–လုယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ ဥာတကာနံ၊ ပဝါရိတာနံ(တတ္ထတ္ထရိစီဝရံ သာဒိယန္တိ သေ၊ ပေ။

တတ္ထတ္ထရိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈–ဥပကွဒသိက္ခာပုဒ်

၅၂၇။ ပဓာနပတိ–ဧနီးကို၊ ဧတဒေါစ (ကိ)၊ အယျ ဥပနန္ဒ–ကို စီဝရေန–ဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေဿာမိ–ဖုံးလွှမ်းမည်၊ (လှူမည်)၊ ဣတိ–ပြီ၊ အည တရော–သော၊ ပိဏ္ဍာစာရိကော–ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ တဿ ပုရိသဿ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ဣမံ ဝါစံ–ကို၊ ဘာသမာနဿ–ပြောနေစဉ်၊ အယောသိ–ကြားပြီ။ ပေ။ အမုကသ္မိံ–ထိုမည်သော၊ ပေ၊ အာဝုသော (တွံ– သည်၊ ယံ–အကြင်ဒါယကာကို၊ ဘဏသိ–ပြောဏ)၊ မံ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ သော ဥပဋ္ဌာကော–ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယကာသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏ ၊ ပေ။

၁။ အဘိဟရ။ ။ ၅၂၄။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ–ဝဏ္ဏ။

၂။ အတ္ထာဝုသော။ ။ဤဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာအတိုင်း အနိယမဝါကျထည့်၍ ပေးထားသည်၊ လိုရင်းအရှေ့ပိုမှာ "အတ္ထာဝုသော မံ သော ဥပဋ္ဌာကော–ရှိတယ် ငါ့ရှင်၊ သူဟာ ငါ့ရဲ့အလုပ်အကျွေးဖြစ်တယ်" ဟု ဆိုလိုသည်။

[အပိမေယျ–အပိ+မေ+အယျ။] အယျ–အရှင်ဘုရား၊ အယျ၊ ဥပနန္ဒံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမိ–အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ မေ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဧဝံ–ဤအကြံအစည်သည်၊ ဟောတိအပိ–ဖြစ်တော့ဖြစ်ပါ၏၊ ["အကြံဖြစ်ပါ၏၊ သေတော့ မသေချာပါ"–ဟု ဆိုလိုသည်။] ပေ၊ ယံ–အကြောင်းသင်္ကန်း၊ အဟံ–သည်၊ နု ပရိဘုဥ္ဇိဿာမိ–သုံးစွဲလိမ့်မည်မဟုတ်၊ (ယာဟံ–ယံ+အဟံ)၊ အဟံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ တေန–ထိုသင်္ကန်းဖြင့်၊ အစ္ဆဒ္ဒေါပိ–ဖုံးလွှမ်းအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ–လွှအပ်ပါသော်လည်း၊ ကိံ ကရိဿာမိ–ဘာလုပ်ရမည်နည်း (ဘာလုပ်မှာလဲ)၊ ပေ။

ကထံဟိ–ကြောင့်၊ အယျော ဥပနန္ဒော–သည်၊ မယာ–က၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ (ရှေးဦးစွာ)၊ အပ္ပဝါရိတော–မဖိတ်အပ်ပါဘဲ၊ မံ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ–၍၊ စီဝရေ–၌၊ ဝိကပ္ပံ–ထားအောင်စိမ်ခြင်းသို့၊ အာပန္နိဿတိနာမ–ရောက်ရသနည်း၊ ပေ။

၁၂၉။ ဘိက္ခုံ–ကို၊ အာရမ္ဘဏံ–အကြောင်းကို၊ ကရိတ္တာ–ပြု၍၊ ပေ၊ စီဝရစေတာပနံ နာမ–မည်သည်၊ ဟိရညဝါ––ငွေသော်လည်းကောင်း၊ [သုဝဏ္ဏ–ရွှေ၊ မုတ္တာ–ပုလဲ၊ မဏိ–ပတ္တမြား၊ ပဝါဠာ–သန္ဓာ၊ ဖလိကာ–ဖန်(ပယင်း)၊ ပဒုမကာ–အဝတ်၊ သုတ္တံ–ချည်။] ကပ္ပာသောဝါ–ဝါသည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ၊ ယံ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ–ရည်စူး၍၊ စီဝရစေတာပနံ–သင်္ကန်းဖိုးသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဥပကွဋ္ဌံ–စုဆောင်းထားအပ်သည်၊ ဝါ–ပြင်ဆင်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ အဝုဏ္ဏော–ကြွေတင်၍ မလျှောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ မလျှောက်သနည်း)၊ ဘန္တေ၊ တေ–အား၊ ကိဒိသေန–အဘယ်သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝါ–ဘာယ်လိုအမျိုးအစားဖြစ်သော၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ အဏ္ဏော–အလိုရှိပါသနည်း၊ တေ–အရှင်ဘုရားဖို့၊ ကိဒိသံ၊ စီဝရံ–ကို၊ စေတာပေမိ–လဲလှယ်ရပါမည်နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြွေတင်၍ မလျှောက်အပ်၊ ပေ။

အာယတံဝါ–အလျား ရှည်သည်မူလည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်ပါစေ၊ ဝိတ္ထတံ ဝါ–အနံ ပြန့်သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ အဗ္ဗိတ်ဝါ–ပိတ်ပိတ်သည်းသည်းတစ်ခဲနက် သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ သဏှံဝါ–ချောမွေ့နည့်သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ ပေ၊ ဒဗ္ဗေဟိ–လှလေး၊ ပေ၊ သာဓုတ္ထိကော–ကောင်းသော သင်္ကန်းကို အလိုရှိသည်၊ ဝါ–အကောင်းကို အလိုရှိသည်၊ မဟဋ္ဌတ္ထိကော–များသောအဖိုး ရှိသော သင်္ကန်းကို အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ [စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယ္ယ ၌စပ်။] တဿ–၏၊ ဝစနေန–စကားဖြင့်၊ ပေ။

အညွှန်း။ ။ ၁။ ဝိကပ္ပံ။ ၅၂၉။

၅၃၁။ ဥာတကာနံ–ကို့၏၊ (စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇန္တိ သေ) (ယော) မဟဋ္ဌ–များသောအဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ စေတာပေတုကာမသေ–လဲလှယ်လိုသူ ဒါယကာအား၊ အပ္ပဋ္ဌ–နည်းသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ စေတာပေတိ–၏၊ တဿ–၏ လည်းဧကာင်း၊ ပေ။

ဥပက္ခေ့ဒသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉–ဒုတိယဥပက္ခေ့ဒသိက္ခာပုဒ်

၅၃၂။ တေသံ ပုရိသာနံ–ကို့၏၊ ဣမံကထာသလ္လာပံ–ဤအပြန်အလှန်စကားပြောသံကို၊ ဝါ–ဤ အချင်းချင်း စကားပြောသံကို၊ အဿောသိ၊ ပေ၊ အာဝုသော (တေ–အကြင်ဒါယကာတို့ကို၊ တွဲ ဘဏသိ) မံ–၏ ၊ ဝါ–မှာ၊ တေ ဥပဋ္ဌာကာ–တို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိကုန်၏၊ ပေ၊ [အပိနယျ=အပိ+နော+အယျ၊] အယျ–အရှင်ဘုရား၊ အယျံ ဥပနန္ဒံ–ကို၊ စီဝရေဟိ–တို့ဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေဿာမ၊ ဣတိ နော–တို့၏ ၊ ဝါ–တို့မှာ၊ ဧဝံ–ဤအကြံသည်၊ ဟောတိအပိ–ဖြစ်တော့ ဖြစ်ပါ၏၊ ပေ၊ ယာနိ–အကြင်သင်္ကန်းတို့ကို၊ အဟံ နပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ၊ အဟံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊တေဟိ–တို့ဖြင့်၊အစ္ဆာဒေါပိ–လည်း၊ ကိံ ကရိဿာမိ–နည်း၊ပေ။

ဒုတိယဥပက္ခေ့ဒသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ

၁၀–ရာဇသိက္ခာပုဒ်

၅၃၃။ သက္ကပုတ္တိယာ–သော၊ အာယသ္မတော ဥပနန္ဒဿ–၏၊ ဥပဋ္ဌာကော–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ မဟာမတ္တော–အမတ်ကြီးသည်၊ သက္ကပုတ္တိယာ အာယသ္မတော ဥပနန္ဒဿ–အား၊ [ရူပသိဒ္ဓိအလို သမ္ဘဒါန်] တစ်နည်း–အာယသ္မတော ဥပနန္ဒဿ–၏ (အထံသို့)၊ ဒူဟောန–တမန်ဖြင့်၊ စီဝရစေတာပနံ–သင်္ကန်းဖိုးကို၊ ပါဟေသိ–ပို့စေပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ မှာ၍ပို့စေသနည်း၊) ဣမိနာ စီဝရ စေတာပနေန–ဖြင့်၊ စီဝရံ–ကို၊ စေတာပေတွာ–လဲလှယ်၍၊ အယျံ ဥပနန္ဒံ–ကို၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေဟိ–ဖုံးလွှမ်းပါ၊ (လှူပါ)၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍ ပို့စေပြီ။ ဃ။ အာယသ္မန္တံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ–ရည်းစူး၍၊ ဣဒံစီဝရ စေတာပနံ–ကို၊ အာဘတံ–ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မာ–သည်၊ စီဝရ စေတာပနံ–ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု–လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ–လျှောက်ပြီ။

ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တေ–လျှောက်အပ်သော်၊ ပေ၊ အာဝုသော–ဒါယကာ၊ မယံ–တို့သည်၊ စီဝရ စေတာပနံ–ကို၊ နေ ဒါ ပဋိဂ္ဂဏှာမ–လက်မခံပါကုန်၊ မယံ၊ ကာလေန–သင့်လျော်ရာအခါ၌၊ ကပ္ပိယံ–အပ်စပ်သော၊ စီဝရဿ–ကိုသာ၊

ပဋိဂ္ဂဏှာမ–ကုန်၏၊ ပေ၊ အာယသ္မတော–၏၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဝေယျာဝစ္စကရော–ဝေယျာဝစ္စကို ပြုလုပ်တတ်သူသည်၊ (ကိစ္စကြီးငယ်ကို ပြုလုပ်တတ်သူသည်၊) အတ္ထိပန–ရှိပါသလော၊ ပေ၊ ကေနစိဒေဝ–တစ်စုံတစ်ရာသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရကိယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ အာရောမ–သို့၊ အဂမာသိ–သွားပြီ၊ ပေ၊ ဧသော ဥပါသကော–သည်၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စကရော–သူတည်း၊ ပေ၊ သညာပေတွာ–နားလည်စေပြီး၍၊ ပေ၊ အာယသ္မာ–သည်၊ ယံ ဝေယျာဝစ္စံကရံ–ကို၊ နိဒ္ဒါသိ–ညွှန်ပြပြီ၊ သော–ထိုဝေယျာဝစ္စကရကို၊ မယာ–သည်၊ သညတ္တော–နားလည်စေအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မာ–သည်၊ ကာလေန–၌၊ ဥပသင်္ကမတု–ပါ၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ တံ–အရှင်ကို၊ အစ္ဆာဒေသတိ–ဖုံးလွှမ်းပါလိမ့်မည်၊ ပေ။

ဒုတံ–ကို၊ ပါဟောသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) အယျော–သည်၊ တံစီဝရံ–ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတု–သုံးစွဲတော်မူပါ၊ အယျေန–သည်၊ တံစီဝရံ–ကို၊ ပရိဘုတ္တံ–သုံးစွဲအပ်သည်ကို၊ မယံ ဣဒ္ဓါမ၊ ပေ၊ ကိဠိ–တစ်စုံတစ်ရာကို၊ နအဝစာသိ–မပြောလိုက်၊ ပေ။

နေဂမသာ–နိဂုံးဌိနေသူ လူအပေါင်း၏၊ သမယော–အစည်းအဝေးသည်၊ ဟောတိ၊ နေဂမေနစ–သည်လည်း၊ ကတိကာ–ကတိကဝတ်သည်၊ ကတာ–ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြုအပ်သနည်း၊) ယော–သည်၊ ပဠာ–နောက်မှ၊ အာဂစ္ဆတိ–၏၊ တဿ–ထိုသူ၏၊ ပညာသံ–၅၀သော၊ ဗဒ္ဓေါ–(ဗဒ္ဓော)–နောင်ဖွဲ့ကြောင်း ဒဏ်ငွေတည်း၊ [ပညာသံ–၅၀ သော၊ ဗဒ္ဓေါ–သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်ပါစေ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

[အစ္ဆဏ္ဏော[3]=အစ္ဆ+နော၊] ဘဏ္ဍေ၊ အစ္ဆ–ယနေ့တစ်ရက်၊ နော–တို့အတွက်၊ ဝါ–တို့ဖို့၊ အာဂမေဟိ–စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ [အစ္ဆဏ္ဏော–ယနေ့တစ်ရက်မျှဟုလည်း ပေးနိုင်၏]၊ ပေ၊ သြဝဒ္ဓိကာယ–အောက်ပိုးကျိုက်သော ပုဆိုးခွံ၊ ပရာမသိ–သုံးသပ်ပြီ (ဆွဲထားပြီ)၊ ပေ၊ နိပ္ပိဠိယမာနော–စကားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်လသော်၊ ပေ၊ အာဂတော–နည်း၊ ပညာသံ–၅၀ ကို၊ ဒိန္နော–ရှုံးသည်၊ အသိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ပြီ၊ ပေ၊ ဣမေသံ–တို့၏အတွက်၊ ဝေယျာဝစ္စံပိ–ကိုလည်း၊ ကာတုံ–ဝှာ၊ နှ သုကရံ–အပ်၊ ပေ၊ အာဂမေဟိ–ပါဦး၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ နာဂမေဿတိနာမ–မစောင့်ဆိုင်းရသနည်း၊ ပေ။

၅၃၉။ ယောကောစိ–သည်၊ ရဏ်–မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေတိ–ပြုစေ၏၊ (လူအများကတင်မြှောက်၏၊) [ကာရေတိ–၌ ကာရိတ်အနက်ရှိ၊] တစ်နည်း–ရဏ်–မင်း၏ အမှုကိစ္စကို၊ ကာရေတိ–ပြု၏[4]၊ [ကာရိတ်အနက်မဲ့၊] (သော–

၁။ အစ္ဆဏ္ဏော။ ဒိနောသိ ။၂၉၂။

၂။ ရဏ် ကာရေတိ ။ မောဂ် နိဿယသမ်း (၃) တွဲ– ၁၇၃၊ ၁၇၄။

သည်၊) ရာဇာနာမ–မည်၏၊ ရာဇဘောဂ္ဂေါနာမ–မည်သည်၊ ယော ကောစိ–သော၊ ရညော–၏၊ ဘတ္တဝေတနာဟာရော–ထမင်း, လစာရိက္ခာဟူသော အာဟာရရှိသူတည်း၊ ပေ၊ ဇာတိယာ–ဇာတ်အားဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဏော–တည်း၊ ဂဟပတိကောနာမ–မည်သည်၊ ရာစ်–ကိုလည်းကောင်း၊ ရာဇဘောဂ်–မင်းအထံမှ ရအပ်သော စည်းစိမ်ရှိသော အမတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏ်–ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ–၍၊ အဝသေသော–ကြွင်းသော လူအပေါင်းသည်၊ ဂဟပတိကောနာမ–မည်၏။

စိဝရတ္ထိကေန–သင်္ကန်းကို အလိုရှိသော၊ တစ်နည်း–သင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိသော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဝေယျာဝစ္စကရော–ကို၊ အာရာမိကောဝါ–ကို လည်းကောင်း၊ ဥပါသကောဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒိသိဗ္ဗော–ညွှန်ပြထိုက်၏၊ ပေ၊ တဿ–ထိုသူအား၊ ဒေဟိ–ပေးလိုက်၊ ဣတိဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သော–သည်၊ နိက္ခိပိဿတိ–သိမ်းထားလိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ–လည်းကောင်း၊ သော၊ ပရိဝတ္တေဿတိ–လဲလှယ်လိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ–လည်းကောင်း၊ သော၊ ဆေဒါပေဿတိ–ဝယ်ပေးလိမ့်မည်၊ ဣတိဝါ–လည်းကောင်း၊ နု ဝတ္တဗ္ဗော–မပြောထိုက်[1]။

စောဒေတဗ္ဗော–တောင်းထိုက်၏၊ သာရေတဗ္ဗော–အမှတ်ရစေထိုက်၏၊ ပေ၊ မေ–အား၊ စီဝရံ–ကို၊ ဒေဟိ–ပါ၊ မေ–ငါ့အတွက်၊ စီဝရံ–ကို၊ အာဟာရ–ဆောင်ယူခဲ့ပါ၊ မေ–အတွက်၊ စီဝရံ–ကို၊ ပရိဝတ္တေဟိ–လဲလှယ်ပေးပါ၊ မေ–အတွက်၊ စီဝရံ–ကို၊ ဆေဒါပေဟိ–ဝယ်ပေးပါ၊ ပေ၊ ကိံ ကာရဏာ–ကြောင့်၊ အာဂတောဝ–ကြွလာသည်၊ အသိ–နည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ပုဗ္ဗိယမာနော[2]–မေးအပ်သော်၊ ဝါ–အမေးခံရသော ရဟန်းသည်၊ (တစ်နည်း၊) ပုဗ္ဗိယမာနော–မေးမူကို ပြုသော ဝေယျာဝစ္စကရကို၊ ပေ၊ ဌာန်–ရပ်ခြင်းကို၊ (လာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရပ်ခြင်းကို)၊ ဘဏ္ဍတိ–ချီးမြှင့်၏၊ (ဖျက်ဆီးရာရောက်၏)။ ပေ။ ဘဏ္ဍေ–မေ–၏၊ ဣဒံ စီဝရံ–သည်၊ အတိရေကတိက္ခတ္တုံ–၃ ကြိမ်ထက် အပိုအလွန်၊ စောဒနာယ–တောင်းခြင်းဖြင့်၊ အတိရေကဆက္ခတ္တုံ–ခြောက်ကြိမ်ထက် အပိုအလွန်၊ ဌာနေန–ရပ်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိနိပ္ဖာဒိတံ–ပြီးစေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဋ္ဌိယံ–ပေ။

၁။ အမှာ။ ဝရိဝတ္ထနနှင့် စေတာပနသည် အနက်တူသော်လည်း ပရိယာယ်ကွဲအောင် ဤသို့ပေးရသည်။

၂။ ပုဗ္ဗိယမာနော၊ ပေ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော။ ။ဝဏ္ဏမနည်း၌ ပုဗ္ဗိယမာနောသည် ရဟန်း(စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခုနာ)နှင့် အရတူ၍ ဝတ္ထဗ္ဗော၏ ကတ္တားတည်း၊ ထိုကြောင့် "ပုဗ္ဗ+ယ ကံပေါ မာန" ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော "ပုဗ္ဗိယာမာန" နောင် ကရဏတ္ထ (တတိယာ ဝိဘတ်၏ အဓိပ္ပာယတ္ထား အနက်၌၊ ပထမာဝိဘတ် သက်ပါ၊ ဒုတိယနည်း၌ကား–

[ယတသ–ယတော+အသ။] ယတော–အကြင်အလျှောရှင်ထံမှ၊ အသ–ထိုရဟန်းဖို့၊ စီဝရစေတာပန္နံ–ကို၊ အာဘတံ–အပ်ပြီ၊ တတ္ထ–ထိုအလျှောရှင်ထံသို့၊ ဝေ၊ အာယသ္မန္တော–တို့၊ ဘုမ္မေ–တို့သည်၊ ယံ စီဝရစေတာပန္နံ–ကို၊ ပဟိ ဏိတ္ထ–ပို့လိုက်ကုန်ပြီ၊ တံ–ထိုသင်္ကန်းဖိုးသည်၊ တသ ဘိက္ခုနော–၏၊ ကိဉ္စိ–သော၊ အတ္ထံ–အကျိုးကို၊ ဝါ–ကိစ္စကို၊ နု အနုဘောတိ–မပြီးစေ၊ (မဖြစ်စေ)၊ အာယသ္မန္တော–တို့သည်၊ သက်–မိမိဥစ္စာကို၊ ယဉ္ဇနေ–ပြန်ရဖို့ရာ အားထုတ်ကြ ကုန်သော၊ ဝေါ–တို့၏၊ သက်–သည်၊ မာဝိနသ–သူတစ်ပါးလက်၌ မပျောက် ပျက်ပါစေနှင့်၊ ဣတိ–ဤသို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်၏၊ အယံ တတ္ထ သာမီစီတိ– ကား၊ အယံ–ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်သည်၊ တတ္ထ–ထိုသင်္ကန်းဖိုးက ကိစ္စကို မပြီးစေရာ၌၊ အနုဒမ္မတာ–လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဝါ–လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း။

အမှာ။ ။ကြွင်းဝါကျတို့၌ အနက်ထူး မရှိ။

ရာဇသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ

ကထိနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တသုဒ္ဒါနံ။ ။တသ–ထိုကထိနဝဂ်၏ ဥဒ္ဒါန်–ဥဒ္ဒါန်းကား၊ ဥဗ္ဗတ်–ဥဗ္ဗတသိက္ခာပုဒ်၊ ကထိန်–ဒုတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ တိဏိ–တတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ ဓောဝနဉ္စ–ပုရာဏစီဝရဓောဝါပန၊ ပဋ္ဌဟော–စီဝရပဋ္ဌဟပုဒ်၊ တိထောဝ–ကုန်သော၊ အညာတကာနိ–[အညာတကဝိညတ္တိ, အညာတကတဝတ္ထုရိ, အညာတကဥပကွဋ] သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒုတကေန–ဒုတက (ရာဇ) သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဥဘိန်–ဒုဘိန္နအညာတကသိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။ ။

ဓေယျာဝစ္ဆကရောနှင့် အရတ္တ၏ ဝတ္ထုမှာ၏ ကံတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပုဗ္ဗ–ကရဏတ်၏ အနက်၌ ဤ ယ ပစ္စည်း + ကတ္တားဃာတမာနပစ္စည်း" ဖြင့် ပြီးသော "ပုဗ္ဗိယမာန" နောင် လိင်အနက် (လိင်ကတ္တ) ၌ ပထမာ သက်ပါ၊ ကံအနက်ကို "ဝတ္ထုမှာ" ကား ဟောပြီး ဖြစ်သည်။

၂-ကောသိယဝဂ်

၁-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်

၅၄၂။ ကောသိယကာရကော–ပိုးချည်ပြုလုပ်သူတို့ကို (ပိုးချည်ရက်သူတို့ကို) တစ်နည်း–ကောသိယကာရကော–ပိုးချည်ဖြင့် အဝတ်အထည်ပြုလုပ်သူတို့ကို၊ ပေ၊ ဝဒန္တီ၊ (ကိုး) အာဝုသော–တို့၊ ဗဟု–ကုန်သော၊ ကောသကာရကော–ပိုးအိမ်ကိုပြုတတ်သော ပိုးတို့ကို၊ ပစထ–ပြုတ်ကြကုန်၊ အမှာကမ္မိ–တို့အားလည်း၊ ဒဿထ–လျှကြရလိမ့်မည်၊ မယမ္ပိ–တို့သည်လည်း၊ ကောသိယမိဿကံ–ပိုးချည်ဖြင့် ရောနှောအပ်သော၊ သန္ဌတ်–ကို၊ ကာတုံ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋန္တီနာမ–ပြောကြရသနည်း၊ (ပြောကြပါလိမ့်)၊ ယေ မယံ–တို့သည်၊ အာဒိဝသ–အသက်မွေးမှု၏၊ ဟေတု–ကြောင့်၊ ပုတ္တဒါရဿ–သား သမီး နေး၏၊ ကာရဏာ–ကြောင့်၊ ဗဟု–ကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကေ–ငယ်ကုန်သော၊ ပါဏော–သတ္တဝါတို့ကို၊ သဃာတံ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ–သတ်ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ (ညှဉ်းဆဲရခြင်း သတ်ဖြတ်ရခြင်းသို့) အာပါဒေမ–ရောက်စေကြရကုန်၏၊ (တေသံ) အမှာကမ္မိ–တို့အားလည်း၊ အလာဘာ–စီးပွားချမ်းသာကို မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ (တေသံ) အမှာကမ္မိ–တို့သည်လည်း၊ (မနုဿတ္တံ–လူ့အဖြစ်ကို)၊ ဒုလ္လဒ္ဓံ–မကောင်းသဖြင့် ရအပ်ပြီ၊ (အရမတော်)၊ ပေ။

၅၄၃။ သန္ဌတ်နာမ–မည်သည်၊ သန္ဌ ရိတ္တာ–ဖြန့်ခင်း၍၊ ကတ်–ပြုအပ်သည်၊ (ကစည်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့် သွန်းဖြန်း၍ ပြုအပ်သည်)၊ အဝါယိမ်–ရက်ခြင်းဖြင့် မဖြစ်စေအပ်သည်၊ ဝါ–မရက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဧကေနပိ–တစ်မျှင်လည်းဖြစ်သော၊ ကော်သိယံသုနာ–ပိုးချည်မျှင်ဖြင့်၊ မိဿိတ္တာ–ရော၍၊ ပေ။

၅၄၅။ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၃၆၃–၌ ပေးခဲ့ပြီ]၊ ပေ၊ အညေန–အခြားသူသည်၊ ကတ်–ပြုအပ်သော အခင်းကို၊ ပဋိလဘိတ္တာ–၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ–အုံ့၊ ပေ။

၅၄၆။ (ယော) ဝိတာနံဝါ–ဗိတာန်(မျက်နှာကြက်) ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ဘူမတ္ထရဏာ–မြေအခင်း၊ သာဏိပါကာရ–တင်းတိမ် အကာအရံ]၊ ပေ၊ ကရောတိ၊ (တဿ–၏လည်းကောင်း၊ ပေ။)

ကောသိယသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂။ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်

၅၄၇။ သုဒ္ဓကာဠကဲ–သက်သက်မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ဌေကလောမာနံ–သိုးမွေးတို့၏၊ သ္သ ဗဟုတံ ကာရာပေန္တိ၊ ပေ၊ ကာမဘောဂိနော–ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဂိဟိသေယ္ယာထာပိ–လူဝတ်ကြောင်တို့ ကဲ့သို့ပါတကား၊ ပေ။

၅၄၈။ ကာဠကာနံ–မည်းနက်သော အဆင်းတို့သည်၊ ဒွေ–တို့တည်း၊ ဇာတိယာ–ဇာတ်အားဖြင့် (ပင်ကိုအားဖြင့်)၊ ကာဠကံဝါ–လည်းကောင်း၊ ရဇနကာ ဠကံဝါ–ဆိုးရည်အားဖြင့် မည်းနက်သော အဆင်းလည်းကောင်းတည်း၊ ပေ။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ

၃–ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်

၅၅၂။ ဟေ–တို့သည်၊ ထောက်ယေဝ–အနည်းငယ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သြဒါတံ–ဖြူသောသိုးမွေးကို၊ အဇ္ဇေ–အစွန်ဌ၊ အာဒိယိတ္ဝာ–ယူ၍၊ ပေ။

၅၅၄။ ကရဏံ–ပြုခြင်းကို (အခင်းပြုခြင်းကို)၊ ဥပါဒါယ–စွဲ၍၊ နဝံ နာမ–နဝံမည်၏ဟူ၍ (အသစ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ ဘဂ္ဂယိတ္ဝာ–ချိန်၍၊ ဒွေတုလာ–နှစ်ချိန်တို့ကို၊ အာဒါတမ္ဘာ–ထိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ သြဒါတာနံ–ဖြူသောသိုးမွေးတို့၏၊ (ဝုဏ္ဏပဘာ)၊ ဝါ–ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏၊ တုလံ–တစ်ချိန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဂေါစရိယာနံ–ညိုရွှေရောရောင်, ကြောင်သောသိုးမွေးတို့၏၊ ဝါ–ညိုရွှေရောရောင် ကြောင်သော အဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏၊ တုလံ–ကိုလည်းကောင်း၊ (အာဒါတမ္ဘာ–ဌ်စပ်)၊ ပေ။

သုဒ္ဓကာဠကာနံ–သော၊ ဌေကလောမာနံ–တို့၏၊ ဒွေတုလေ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သြဒါတာနံ–တို့၏၊ တုလံ–လည်းကောင်း၊ ဂေါစရိယာနံ–တို့၏၊ တုလံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတ္ဝာ–မယူဘဲ၊ ပေ။

၅၅၆။ ဗဟုတရံ–သာ၍များစွာ၊ (နှစ်ဖို့ထက်များစွာ) ။ ပေ။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ

၄–ဆဋ္ဌသသိက္ခာပုဒ်

၅၅၇။ အနဝသေ–နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်၊ ပေ၊ ဟေ–တို့သည်၊ ယာဝနဗဟုလာ–များသော (တိုက်ရိုက်) တောင်းခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ–များသော

သီစေခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟာရန္တိ၊ ပေ၊ (ယေသံ) နော–အကြင်ငါတို့၏၊ ဒါရကာ–သည်၊ ဥဟာဒန္တိဝိ–ကျင်ကြီးလည်းစွန့်ကြကုန်၏၊ [အခင်းပေါ်၌စွန့်ကြသည်]၊ ဥမ္မိဟန္တိဝိ–ကျင်ငယ်လည်း စွန့်ကြကုန်၏၊ ဥန္ဒုရေဟိဝိ–တို့သည်လည်း၊ ခဠေန္တိ–ခဲစားအပ် (ကိုက်အပ်) ကုန်၏၊ (တေသံ) အမှာကံ ပန–တို့၏ကား၊ ဝါ–တို့သည်ကား၊ သကိ–တစ်ကြိမ်၊ ကတာနိ–ပြုအပ်ကုန်သော၊ သန္ဓ ကာနိ–တို့သည်၊ ပဠူဝိ (ဝဿာနိ) ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဆဝိ ဝဿာနိ–လည်းကောင်း၊ ယောန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ (ကြာကုန်၏)၊ ပေ။

ဆဗ္ဗသာနိ–ခြောက်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗံ–၏၊ ပေ၊ ဂိလာနသ၊ ဘိက္ခုနော–အား၊ သန္ဓ ကာသမ္ဘုတိ–ကို၊ ပေ။

၅၆၂။ (ယာ) ဆဗ္ဗသသပရမတာ–အကြင်ခြောက်နှစ်အလွန် အဝိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ–ထိုခြောက်နှစ်အလွန် အဝိုင်းအခြားရှိသောကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိ–ဂိလာနရဟန်းအား ပေးအပ်သော သမ္ဘုတိ–ကို၊ ဌပေတွာ၊ ပေ။

ဆဗ္ဗသသသီကွာပဒံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ

၅–နိဿဒနသန္ဓ တသီကွာပုဒ်

၅၆၃။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ တေမာသံ–သုံးလပတ်လုံး၊ ပဋိသလ္လီယိတုံ–နေ့စဉ်နေ့စဉ် ဖလသမာပတ်၌ ငြိကပ်တော်မူခြင်းငှာ၊ ဝါ–တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှာ၊ ဣဒ္ဓာမိ၊ ကေန–သော၊ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရကေန–ဆွမ်းကို ပို့ဆောင်မည့်ရဟန်းကို၊ အညတြ–ရှိ၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော–ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်၊ နှ အမှိ–ဖြစ်တော်မမူလို၊ ပေ၊ [နသုခဉ္စ အသုခသည် နိပါတ်]၊ ပေ၊ နဥပသင်္ကမတိ–ကပ်၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓတိ–အလိုရှိတော်မူ၏၊ ပေ၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော–ဒေသနာ ပြောစေထိုက်၏၊ ပေ။

ဝဂ်ဏ္ဏ ပုဗ္ဗော–ဝဂ်ဏ္ဏ ပုဗ္ဗောဟု၏ သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ ဥပသေနော–သည်၊ သပရိသော–ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ၊ အာစိဏ္ဏံခေါ၊ ပေ၊ ပဋိသမ္ဘောဒိတုံ၊ [စာပိုဒ်နံပတ် ၄၃၂၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] ကစ္စိ၊ ပေ၊ အာဂတာတိ၊ [စာပိုဒ် ၃၄၅ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ပေ။

ဘိက္ခု၊ တေ–သည်၊ ပံသုကူလာနိ–ပံသုကူသင်္ကန်းတို့ကို၊ မနာပါနိ–မြတ်နိုးအပ်ကုန်သလော၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘန္တေ–မေ–သည်၊ ပံသုကူလာနိ–တို့ကို၊ နှ မနာပါနိ–အပ်ပါကုန်၊ ဣတိ–ပြီ၊ ဘိက္ခု၊ ကိသ–ကြောင့်၊ တွံ – သည်၊

ပံသုကူလိကော–ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်သနည်း၊ ပေ၊ ဥပစ္ဆာယော–သည်၊ ပံသုကူလိကော–ပါ၏၊ စ–လျှင်၊ အဟမ္ပိ–သည်လည်း၊ ပံသုကူလိကော–ပါ၏၊ ပေ၊ တေ–၏၊ အယံ ပရိသာ–သည်၊ ပါသာဒိကာ–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ–ကြည်ညိုဖွယ်ကိုဆောင်နိုင်၏၊ ဥပသေန၊ ကထံ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ တွံ–သည်၊ ပရိသံ–ကို၊ ဝိနေသိ–ဆုံးမသနည်း၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ–တောင်း၏၊ တံ–ထိုသူကို၊ အဟံ–သည်၊ စ–သို့၊ ဝဒါမိ–ပြောပါ၏၊ (ကိံ)အာဝုသော–အဟ၊ အာရညိကော–တောခ္ခ နေလေရှိ၏၊ (အာရညကင် ဝုတင်ဆောင်၏၊) ဝိဏ္ဏာပါတိကော–အပေါင်းအာမိသ၏, သပိတ်ခ္ခကျခြင်းကို, ရှာခြင်းအလေရှိ၏၊ (ဆွမ်းခံလေရှိ၏၊ ဝါ–ဝိဏ္ဏာပါတ်ဝုတင်ဆောင်၏၊) ပံသုကူလိကော–၏၊ တွံဝိ–လည်း၊ အာရညိကော–သည်၊ ပေ၊ သစေဘာဝိသတိ–အကယ်၍ဖြစ်အုံ၊ စ–ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ အဟံ–သည်၊ တံ–ကို၊ ဥပသမ္ပာဒေဿာမိ–မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေမည်၊ (ရဟန်းပြုပေးမည်)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပါ၏၊ မေ–တပည့်တော်၏စကားကို၊ သစေ ပဋိသုဏာတိ–အကယ်၍ ရှေးရှုနှားထောင်ပါအုံ၊ ပေ၊ စ–ခေါ–လျှင်၊ ဝါ–ဤနည်းအားဖြင့်။ ပေ။

ဥပသေန၊ သာဓု သာဓု–ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥပသေန၊ သာဓုဆေါ–ကောင်းစွာသာလျှင်၊ တွံ–သည်၊ ပရိသံ ဝိနေသိ၊ ပေ၊ သာဝတ္ထိယာ–ခ္ခ၊ သံဃသ–၏၊ ကတိကံ–ကို၊ ပေ၊ သာဝတ္ထိယာ–ခ္ခ၊ သံဃော–သည်၊ သကာယ–မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကတိကာယ–ဖြင့်၊ ပညာယိသတိ–ထင်ရှားပါလိမ့်မည်၊ မယံ–တို့သည်၊ အပညတ္တံ–ပညတ်တော် မမူအပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ နေ ပညာပေဿာမ–မပညတ်လိုပါကုန်၊ ပညတ္တံဝါ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ နေ သမုစ္ဆိန္နိဿာမ–မပယ်ဖျက်လိုပါကုန်၊ ယထာ ပညတ္တေသု–အကြင်အကြင် ပညတ်အုပ်ပြီးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု–တို့၌၊ သမာဒါယ–ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ–ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္တိဿာမ–ကျင့်ကြံပါမည်၊ ပေ၊ ယေ တေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ အာရညိကာ–ကုန်၏၊ ပေ၊ တေ–တို့သည်၊ ယထာ သုခံ–ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ မံ–ကို၊ ဒဿနာယ–မူးမြင်ခြင်းငှာ၊ ဥပသင်္ကမန္တု–ချဉ်းကပ်ကြပါစေကုန်၊ ဣတိ၊ အနုဓာနာမိ။

၅၆၆။ ဗဟိဒ္ဓါရကောဌကော–တံခါးမှန်၏ အပြင်ဘက်၌၊ ဒ္ဒိတာ ဟောန္တိ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ကြ၍ တည်နေကြသနည်း)၊ ပေ၊ အနုညာတာဝုသော (အနုညာတံ–အာဝုသော) ဘဂဝတာ–သည်၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမန္တု–ကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ အနုညာတံ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဒဿနံ–မူးမြင်ခြင်းကို၊ ဝိဟောန္တာ–လိုလားတောင့်တကုန်လျက်၊ သန္တ တာနိ–တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိတ္တာ–စွန့်ပစ်၍၊

အာရညိကဂ်ိ ၁, အာရညကင်ဝုတင်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိဏ္ဏာပါတိကဂ် – လည်းကောင်း။ သမာဒိယိ"သု–ဆောက်တည်ကြကုန်ပြီ၊ တဟ်တဟ်–ထိုထိုအရပ်၌၊ ဥဒ္ဓိတာနိ–စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော၊ သ္သ တာနိ–တို့ကို၊ အဒ္ဒသ၊ ပေ၊ တဟ်တဟ်–၌၊ ဥဒ္ဓိတာနိ–ကုန်သော၊ ဣမာနိ–ဤအခင်းတို့သည်၊ ကဿ–၏၊ သ္သ တာနိ–တို့နည်း။ ပေ။

ဤမဂ္ဂ။ ထိရဘာဝါယ–နိုင်ငြိမ်သည်၏အပြစ် အကျိုးငှာ၊ ဝဏ္ဏဝါ–အဝိုင်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ စတုရသ်ဝါ–လေးထောင့်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဆိန္နိတ္တာ–ဖြတ်၍၊ ဧကဒေသေဝါ–တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌သော်လည်း၊ သ္သ ရိတမ္ပိ–ပြန့်ခင်းရာ၏၊ ဝိဝေဌေတ္တာဝါ–ဖြေ၍သော်လည်း၊ သ္သ ရိတမ္ပိ၊ ပေ၊ ပုရာဏ သ္သ တသ–အခင်းဟောင်း၏၊ သာမန္တာ–ပတ်ဝန်းကျင်နံပါးတစ်ခုမှ၊ သုဂတဝိဒတ္ထိ–ဘုရားရှင်၏ တစ်ထွာလောက်အရပ်ကို၊ အနာဒိယိတ္တာ–မူ၍၊ ပေ။

နိသီဒနသ္သ တသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၆–ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်

ဘိက္ခုနော–၏၊ (ဌေကလောမာနိ–၌စပ်၊) ဝါ–သည်၊ (ဂစ္ဆ္ဌ သ၌စပ်)၊ ကောသလေသု–ကောသလမည်သော၊ (ကောသလဟု ဗဟုဝုစ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော၊) နေပဒေ–၌၊ (တိုင်း၌) သာဝတ္ထိ"–သို့၊ ဂစ္ဆ္ဌ သ–စဉ်၊ ဌေကလောမာနိ–တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နိ"သု–ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေသုံ–ပြောင်လျောင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ"–)၊ ဘန္တေ၊ တေ–သည်၊ ကိတ္တကေန–အဘယ်မျှသော အဖိုးဖြင့်၊ ကိတ္တာနိ–ဝယ်အပ်ပါ၊ကုန်သနည်း၊ ကိတ္တကော–သော၊ ဥဒယော–အတိုးပွားသည်၊ (အမြတ်သည်)၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ပေ၊ တေဟိ မနုဿေဟိ–တို့က၊ ဥပ္ပဇ္ဇိယမာနော–ပြောင်လျောင်အပ်သည်၊ (ဖြစ်၍) မဂ္ဂံ–မျက်နှာ မသာမယာသူသည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ဌိတောဝ–ရပ်လျက်သာ၊ အာသုန္ဒိ–ပစ်ချပြီ၊ ပေ။

ဟိ–အကြောင်းကြောင့်၊ အဟံ–ကို၊ ဣမေသံ ဌေကလောမာနံ–တို့၏၊ ကာရ ဏာ–ကြောင့်၊ မနုဿေဟိ–တို့က၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတော–ပြောင်လျောင်အပ်ပြီ၊

၁။ အာရညိကဂ်ိ။　　။တောင်ခ၊ နေခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ဝိဏ္ဏာပါတိကဂ်ိ–အပေါင်းအာမိသ၏ သပရိတ်ခ်ကျခြင်းကို ရှာခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ဝါ–ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ခြင်းအကျင့်ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ပံသုကူလိကဂ်–ပြေပုံမှာလွှား, ပြေမှုန့်အားနှယ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကိုဟု အကျယ်ပေးဝါ။

တထာ–ထို့ကြောင့်တည်း၊ တစ်နည်း–ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အဟံ–ကို။ ပေ။ ဥပ္ပဏ္ဍိတော–အပ်ပြီ၊ တထာဟိ (တတော ဝေ) ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ဌိတောဝအာသ္မိ) ဣတိ–ပြီ၊ ပေ။

၅၇၃။ ပန္ဆံ–ဓရီးကို၊ ပေ၊ (ယာ) တိယောဇနေ ပရမတာ–အကြင်သုံးယူဇနာအလွန် အဝိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (တံ–ထိုသုံးယူဇနာအလွန် အဝိုင်းအခြားရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊) သဟတ္ထာ–မိမိလက်ဖြင့်၊ ဟရိတဗ္ဗာနိ–ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ ပဌမံ ပါဒ်–ပထမခြေလှမ်းကို၊ တိယောဇနံ–ကို၊ အတိက္ကာမေတိ–ကျော်လွန်စေအုံ၊ ပေ။

အဇ္ဇော တိယောဇနေ–၌၊ ဌိတော–လျက်၊ ဗဟိ တိယောဇနံ–သို့၊ ပါပေတိ–ကျစေအုံ၊ (ပစ်လိုက်အုံ၊ ပေ၊ အညဿ–၏၊ ဝါ–သည်၊ ယာနေဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တဿ–မသိစဉ်၊ ပက္ခိပိတ္တာ–ထည့်၍၊ ပေ။

ဌေကလောမသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ

၇–ဌေကလောမဝေါပနသိက္ခာပုဒ်

၅၇၆။ သက္ကေသု–သက္ကတိုင်း၌၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ–ကပိလဝတ္ထုမြို့၌၊ ဝါ–အနီးပြစ်သော၊ နိဂြောဓာရာမေ–နိဂြောဓရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟာရတိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိဟိ–တို့သည်၊ (ဓာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ–တို့ကို၊ (ကာရိတ်ကံ)၊ ဌေကလောမာနိ–တို့ကို၊ ဝေါပေန္တိ–ဖွပ်လျှော်စေလည်း ဖွပ်လျှော်စေကြကုန်၏၊ ရဇာပေန္တိ–ဆိုးလည်းဆိုးစေကြကုန်၏၊ ဝိဓေါပေန္တိ–ဖြေရှင်းလည်း ဖြေရှင်းစေကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဝေါဒ္ဓိယော–ဖွပ်လျှော်ကုန်ရသော်၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓေသ–ရွတ်ပြအပ်သော ပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ပါဠိသင်ယူမှုကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆ–အဖန်ဖန် မေးအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိသီလ–အဓိသီလကိုလည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တ–အဓိစိတ္တကိုလည်းကောင်း၊ အဓိပညာ–အဓိပညာကိုလည်းကောင်း၊ ရိဉ္စန္တိ–ကင်းဆိတ်စေကြကုန်၏၊ (စွန့်လွှတ်ထားကြကုန်၏)၊ ပေ၊ မဟာပဓာနတိ–မဟာပဓာနတိမည်သော၊ ဂေါတမိ–ဂေါတမီကို၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပေ၊ အဝေါစ ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း)၊ ဂေါတမိ–ဂေါတမီ၊ ကစ္စိ–အသို့နည်း၊ ဘိက္ခုနိယော–တို့သည်၊ အပ္ပမတ္တာ–မမေ့မလျော့ကြကုန်သည်၊ အာတာပိနိယော–ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်စေတတ်သော သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လဝီရိယ ရှိကြကုန်သည်၊ ပဟိတတ္တာ–ကိုယ်နှင့် အသက်, မင့်ကွက်ဘဲနိမ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရန္တိ–နေကြကုန်သလော၊ ဣတိ–ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့၏၊ အပ္ပမာဒေါ–မမေ့မလျော့မူသည်၊ ကုတော–ဘယ်မှာရှိပါအုံနည်း၊ ပေ၊ ဆဗ္ဗိဂ္ဂိယေ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ–မေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီဟိ–တို့ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ဇေဋကလောမာနံ–တို့ကို၊ (ဓာတ်ကံ) ဆေဝါပေထဝိ–ဖွပ်လျှော်မူလည်း ဖွပ်စေကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဝိဇဋာပေထဝိ–ဖြေရှင်းမူလည်း ဖြေရှင်းစေကြကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်သလား၊ ဣတိ–မေးတော်မူပြီ၊ [ဣတိ–တစ်ပုဒ်အကျေကြို]၊ ပေ၊ ပဋိရူပံဝါ– သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပံဝါ–မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကံဝါ–ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပါသာဒိကံဝါ–ကြည်ညိုခြင်းကို မဖြစ်စေတတ် သည်ကိုလည်းကောင်း၊ နု ဓာနုဏ္ဍီ–မသိကြကုန်၊ တတ္ထ–ထိုသို့ မသိပါဘဲလျက်၊ ပေ။ ဝိဓာဝေသဿထဝိနာမ–ဖြေရှင်းမူလည်း ဖြေရှင်းစေကြ ရသနည်း၊ (ဖြေရှင်းခိုင်းကြရသနည်း)၊ ပေ။

၅ရာ။ ယေန–အကြင် ရဟန်းသည်၊ အဝုတ္ထာ[1] –မပြောအပ်ပါဘဲ၊ (မစေခိုင်းအပ်ပါဘဲ) ဆေဝတိ–ဖွပ်လျှော်၏၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ အပရိဘုတ္တံ–မသုံးစွဲအပ်သေးသော၊ ကတဘဏ္ဍံ[2] –ပြုအပ်ပြီးသော ဘဏ္ဍာဖြစ်သော သိုးမွေးကို၊ ဆေဝါပေတိ–ဖွပ်လျှော်စေ၏၊ တဿ–ထိုရဟန်းအား လည်းကောင်း၊ ပေ။

ဇေဋကလောမဆေဝါပနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈–ရူပိယသိက္ခာပုဒ်

၅၀၂။ ၊ ပေ၊ သက္ကပုတ္တော–သော၊ အာယသ္မာ ဥပနန္ဒော–သည်၊ အညတရဿ–သော၊ ကုလဿ–၏၊ ကုလူပကော–အမျိုးအိမ်သို့ကပ်ရောက်တတ်သည်၊ နန္ဒဘတ္တိကော–နိစ္စဘတ်ရှိသည်၊ (အမြဲဆွမ်းရှိသည်)၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကုလေ–၌၊ ယံခါဒနီယံဝါ–အကြင်ခဲဖွယ်သည် လည်းကောင်း၊ ယံ ဘောဇနီယံ ဝါ–အကြင်ဘောဇဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နတိ–ဖြစ်၏၊ တတော–ထို ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မှ၊ သက္ကပုတ္တဿ–သော၊ အာယသ္မတော ဥပနန္ဒဿ–၏

၁။ အဝုတ္ထာ။ ။ယော–အကြင် ဘိက္ခုနီမသည်၊ အဝုတ္ထာ–မပြောကြားအပ်ပါဘဲ၊ (မစေခိုင်းအပ်ပါဘဲ)၊ ဆေဝတိ–ဖွပ်လျှော်အုံ၊ တဿ–ထိုဘိက္ခုနီမ၏၊ ဆေဝနေ–ဖွပ်လျှော်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ)ဟု တစ်နည်းပေးပါ။

၂။ကတဘဏ္ဍံ=ပြုအပ်ပြီးသော ကမ္မလာကောမောအစင်း အစရှိသော ဘဏ္ဍာကို–ဟု အနက်အကျယ်ဆိုပါ၊ ဘာသာဋီကာ–၃၂၆။

(အတွက်)၊ ပဋိဝိသော–အဖို့သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဌပိယျတိ–ချန်ထားအပ်၏၊ တေန ခေါပန သမယေန–၌၊ သံဃံ–ညနေအခါ၌၊ တသ္မိံ ကုလေ–၌၊ မံသံ–အသားသည်၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်သည်၊ ဝါ–ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တတော–ထိုအသားမှ၊ (ထို အသားဟင်းမှ)၊ ပေ၊ ဌပိတော–ချန်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကုလသ္မိံ–၏၊ ဒါရကော–သည်၊ ရတ္တိယာ–ညဉ့်၏၊ ပစ္ဆိမယာမယံ–မိုးသောက်ယံအခါ၌၊ (နံနက်လင်းခါနီးအချိန်၌)၊ ပစ္ဆိဗ္ဘာယ–စောစောထ၍၊ ရောဒတိ–ငိုး၏၊ (ကိုယ်– အဘယ်သို့ပြော၍ ငိုသနည်း)၊ မံသံ–အသားကို၊ မေ–ကျွန်တော့်အား၊ ဒေထ– ပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ ငိုး၏။

အထခေါ၊ သော ပုရိသော–သည်၊ ပစောပတိ–ဧနီးကို၊ ဧတံ–ဤစကားကို၊ အဝေါစ–ပြီ၊ (ကိုယ်–အဘယ်သို့ပြောသနည်း၊) အယျသ–အရှင်၏၊ ပဋိဝိသံ–အဖို့ကို၊ ဒါရကဿ–အား၊ ဒေဟိ–ပေးလိုက်ပါ၊ အညံ–(အသားမှတစ်ပါး) အခြားပစ္စည်းကို၊ စေတာပေတွာ–လဲလှယ်စေ၍၊ ဝါ–ဝယ်၍၊ အယျဿ–အား၊ ဒဿာမ–လှူကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ ပေ၊ ဘဒ္ဒေ–အရှင်ဘုရား၊ ဟိယျော–မနေ့က၊ သာယံ–ညနေချမ်းအခါ၌၊ မံသံ–သည်၊ ဥပ္ပန္နံ–သည်၊ ဝါ–သည်၊ အယောသိ–ရှိခဲ့ပါပြီ၊ ပေ၊ ဌပိတော–ချန်းထားအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ အယျဿ–၏၊ ပဋိဝိသော–ကို၊ ဒါရကဿ–အား၊ ဒိန္နော–ပေးအပ်ပါပြီ၊ (ပေးလိုက်ရပါပြီ)၊ ဘဒ္ဒေ၊ ကဟာပဏေန–အသပြာဖြင့်၊ (ငွေကျပ်ဖြင့်)၊ ကိုယ်–ဘာကို၊ အာဟရိယျတု–ဆောင်အပ်စေလိုပါသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင် ဒါယကာ၊ မေ–ငါ့အား၊ ကဟာပဏော–ကို၊ ပရိစ္ဆဏ္ဍော– စွန့်လွှတ်အပ်ပြီလား၊ ဘဒ္ဒေ–၊ အာမ–မှန်ပါ၊ ပရိစ္ဆဏ္ဍော–စွန့်လွှတ်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ။

အာဝုသော–ငါ့ရှင်ဒါယကာ၊ မေ–အား၊ တသ္မေ ကဟာပဏံ–ထိုအသပြာ ကိုပင်၊ (ထိုငွေကျပ်ကိုပင်)၊ ဒေဟိ–လှူလိုက်ပါ၊ ပေ၊ မယံ–တို့သည်၊ ရူပိယံ–ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမ ယဒေဝ–ခံယူကြကုန်သကဲ့သို့ပင်၊ စဝ မေဝ–ဤအတူပင်၊ သက္ကုဏ္ဍိယာ၊ ဣဒမေသမဏာ–တို့သည်၊ ရူပိယံ–ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ–ခံယူကြ ကုန်၏၊ ပေ။

၅၈၃။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၅၈၄။ သတ္တုဝတ္ထော–မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်နှင့်တူသော အဆင်း ရှိသော ရွှေကို၊ ဇာတရူပံနာမ–ဇာတရူပမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ ရဇတံ နာမ–မည်သည်၊ ကဟာပဏော–အသပြာလည်းကောင်း၊ လောဟမာသကော–ကြေးပဲဝိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ (ကြေးနီအစရှိသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပဲဝိုက်ဆံလည်းကောင်း)၊ ဒါရုမာသကော–သစ်သား ပဲဝိုက်ဆံ လည်းကောင်း၊ (အနှစ်ရှိသော သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ဝိုက်ဆံလည်းကောင်း)၊ စတုမာ

သကော–ချိပ်ပဲဝိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ [ချိပ်ရည်, သစ်စေးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပဲဝိုက်ဆံလည်းကောင်း] တည်း၊ ယေ–အကြင် ကဟာပဏ, မာသကတို့သည်၊ ဝေါဟာရံ–ရောင်းဝယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ–ရောက်ကုန်၏၊ တေ–တို့ကဟာပဏ, မာသကတို့သည်၊ ရဇတံနာမ–ရဇတတို့မည်၏၊ ပေ။

သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဂဏှာတိ–ခံယူအုံ့၊ ပေ၊ အညံ–သူတစ်ပါးကို၊ ဂါဟာပေတိ–ခံယူစေအုံ့၊ ပေ၊ ဥပနိက္ခိတ္တံဝါ သာဒိယေယျာတိ–ကား၊ ဣဒံ–ဤရွှေသည်၊ အယျဿ–အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဟောတု–ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဥပနိက္ခိတ္တံ–အနီးဌ်ချထားအပ်ခဲ့သော ရွှေငွေကို၊ သာဒိယတိ–သာယာအုံ့၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–ခံယူမိပါပြီ၊ ပေ။

တတ္ထ–ထိုအရပ်သို့၊ (ရွှေငွေကိုစွန့်ရာ ထိုအရပ်သို့)၊ (ယော) အာရာမိကောဝါ (ယော) ဥပါသကောဝါ အာဂစ္ဆတိ–၏၊ သော–ထိုသူကို၊ (ထိုအာရာမ်စောင့်, သို့မဟုတ် ဥပါသကာကို)၊ ဝတ္တမ္ဘော–ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ အာဝုသော–ဒါယကာ၊ ဣမံ–ဤဟာကို၊ (ဤရွှေငွေကို) ဓာနာဟိ–သိပါ၊ ဣတိ–ပြောထိုက်၏၊ သော–သည်၊ သစေဘဏတိ – အကယ်၍ပြောအုံ့၊ (လျှောက်အုံ့)၊ (ကိံ)၊ ဣမိနာ–ဤရွှေငွေဖြင့်၊ ကိံ–အဘယ်အရာဝတ္ထုကို၊ (ဘာကို)၊ အာဟရိယျတု–ဆောင်အပ်စေလိုပါသနည်း၊ (ဆောင်ယူပေးစေလိုပါသနည်း)၊ ဣတိ–အုံ့၊ ဣမံ ဝါ ဣမံ ဝါ–ဤပစ္စည်း, ဤပစ္စည်းကိုလည်း၊ အာဟရ–ဆောင်ယူခဲ့ပါ၊ ဣတိ နု ဝတ္တမ္ဘော၊ ကပ္ပိယံ–အပ်စပ်သောပစ္စည်း ကို၊ [ထို ကို သရုပ်ဖော်လို၍ "သပ္ပိဝါ" စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊] သပ္ပိဝါ–ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တေလံ–ဆီ၊ မဓု–ပျားရည်၊) ဖာဏိတံဝါ–တင်လဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြထိုက်၏၊ ("ထောပတ်သည် ရဟန်းများအားအပ်သည်" စသည်ဖြင့် ပြောပြရမည်။)

သော–ထိုသူသည်၊ တေန–ထိုရွှေငွေဖြင့်၊ ပရိဝတ္တေတွာ–လဲလှယ်၍၊ ဝါ–ဝယ်၍၊ ကပ္ပိယံ–အပ်စပ်သောပစ္စည်းကို၊ သစေအာဟရတိ–အုံ့၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါဟက်–ရွှေငွေကိုခံယူသော ရဟန်းကို၊ ဌပေတွာ–ချန်ထား၍၊ သမ္ဘေဟေဝ–ရဟန်းအားလုံးတို့သည်ပင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ–သုံးဆောင်ထိုက်၏၊ (သုံးဆောင်ကောင်း၏)၊ ဒေဝ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤနည်းဖြင့်၊ ဒေတ်–ရွှေငွေကို စွန့်လွှတ်၍ အပ်စပ်အောင်ပြုမှုကို၊ ဓေ လဘောထ၊ ဣတ္ထေတ်–ဤသို့ရခြင်းသည်၊ ကုသလ်–ကောင်း၏၊ ပေ၊ ဆဠေဟိ–စွန့်ပစ်ပါ၊ (လွှင့်ပစ်ပါ၊ ပေ၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ–ဆန္ဒာဂတိသို့၊ နဂစ္ဆေယျ–မလိုက်ရာ၊ ပေ၊ ဆဠိတာဆဠိတဿ–စွန့်ပစ်အပ်ပြီး မစွန့်အပ်သေးသည်ကိုလည်း၊ ဓာနေယျ–သိရာ၏၊ ပဋ္ဌာဟိအင်္ဂေဟိသမန္နာဂတော–သော၊ (သော ဘိက္ခု–ကို၊ ရူပိယဆဠကော–ရွှေငွေကို စွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္မန္ဒိဗ္ဗော–၏၊ [ဤနည်းခ် "ယော"၏ နိယမကို "သော" ဟု ထည့်၍ အနိယမဝါကျကို ရှေးဦးစွာပေးသည်။]

တစ်နည်း–ပဗ္ဗဟိ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတောဝ၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ရူပိယဆဋ္ဌကော–ရွှေငွေကို ဖွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္မန္ဓိတ်ဖွော၊ ယော–ယင်းရဟန်းသည်၊ ဆန္နာဂတိ နု ဂစ္ဆေယ္ယ၊ ပေ၊ ဟာနေယ္ယ၊ [ဤနည်းခ် "ယော" သည် နိယမာပေက္ခ "ယ" တည်း "တ" နှင့် သဘောတူ၏၊ နေရာတိုင်းမှာ ဤနည်းချည်း]၊ ပေ။

၅၈၅။ ယဿ အာယသ္မတော–အား၊ (ခမတိ၏ သမ္ဘဒါန်)၊ ဣဒ္ဓိဗ္ဗလမဿ–သော၊ ဘိက္ခုနော–ကို၊ (သမ္ဘုတိ၏ ဆဋ္ဌီက်)၊ ရူပိယဆဋ္ဌကဿ–ရွှေငွေကို ဖွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္ဘုတိ–သမုတ်ခြင်းသည်၊ ခမတိ–နှစ်သက်၏။ ပေ။ နိမိတ္တံ–အမှတ်အသားကို၊ အကတ္တာ–မပြုဘဲ၊ ပါတေတဗ္ဗံ–ကျစေထိုက်၏၊ ဝါ–ပစ်ချထိုက်၏၊ [မျက်စိမှိတ်၍ မိမိပစ်ချမည့် နေရာအမှတ်အသားကို မပြုဘဲ မြစ်ထဲ, ရောင်းထဲ, တောရွက်ထဲ ပစ်ချရမည်]၊ ပေ။

၅၈၆။ ရူပိယေ–ရွှေငွေ၌၊ ရူပိယသညီ–ရွှေငွေဟု အမှတ်ရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ရူပိယံ၊ ပဋိဂ္ဂဏာတိ–ခံယူအုံ့၊ ပေ၊ ဝေမတိကော–ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ–ယုံမှားခြင်းဖြစ်၍၊ ပေ၊ အရူပိယသညီ–ရွှေငွေမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ အရူပိယေ–ရွှေငွေမဟုတ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုတို့။ ပေ။

(ယော–အကြင်ရဟန်းသည်)၊ အဠာရာမေဝါ–အာရာမ်တွင်းခ်ိတ်သော်လည်းကောင်း၊ အဠာဝသထေဝါ–မိမိနေရာဌာနအတွင်းခ်ိတ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓဟေတွာ ဝါ–ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓဟာပေတွာ ဝါ–သူများကိုကောက်ယူစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခိပတိ–သိမ်းထား၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ရည်ရွယ်၍ သိမ်းထားသနည်း) ယဿ–အကြင်သူ၏ (ဥစ္စာသည်)၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သော–ထိုဥစ္စာရှင်သည်၊ ဟရိဿတိ–(လာ၍) ဆောင်ယူလိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ရည်ရွယ်၍သိမ်းထား၏၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏ သော်လည်းကောင်း၊ ပေ။

ရူပိယသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉–ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်

၅၈၇။ ဆမ္ဘဋ္ဌိယာ၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ နာနပ္ပကာရကံ–အထူးထူးသော အပြားရှိသော၊ ဝါ–အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော၊ [တန်ဆာပြုလုပ်အပ်ပြီးသော ရွှေ, ငွေ တန်ဆာမပြုလုပ်အပ်သေးသော ရွှေငွေအစရှိသောအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော–ဟု ဆိုလိုသည်]၊ ရူပိယသံဝေါဟာရံ–ရွှေငွေကို လဲလှယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇန္တိ–ရောက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ ကထံဟိ–အဘယ်ကြောင့်၊ ပေ၊ ရူပိယသံဝေါဟာရံ–သို့၊ သမာပန္နိသန္တိ နာမ–ရောက်ကြ

ရသနည်း၊ (ရောက်ကြရပါလိမ့်)၊ ကာမဘောဂီနော–ကာမဂုဏ်ကို ခံစားခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဝါ–ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဂိဟိသေယျထာပိ–လူတို့ကဲ့သို့ပါတကား။

၅၈၈။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၅၈၉။ နာနပ္ပကာရကံနာမ–မည်သည်၊ ကတံပိ–အတည်ဝတ္ထုပြုလုပ်အပ်ပြီးသော ရွှေငွေလည်းကောင်း၊ အကတံပိ–အထည်ဝတ္ထု မပြုလုပ်အပ်သေးသော ရွှေငွေလည်းကောင်း၊ ကတာကတံပိ–အထည်ဝတ္ထု ပြုလုပ်အပ်ပြီး, မပြုလုပ်အပ်သေးသော ၂–မျိုးလုံးသော ရွှေ, ငွေ လည်းကောင်းတည်း၊ ကတံနာမ–မည်သည်၊ သိသူပဂံ–ဦးခေါင်းသို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (ဦးခေါင်းတန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ဂီဝူပဂံ–လည်ပင်းသို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (လည်ဆွဲတန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ဟတ္ထူပဂံ–လက်သို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (လက်ဝတ်တန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ပါဒူပဂံ–ခြေသို့ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (ခြေဝတ်တန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ကဋ္ဌူပဂံ–ခါးသို့ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်းတည်း၊ (ခါးကြိုးတန်ဆာ လည်းကောင်းတည်း)၊ ဃနကတံ–အတုံးအခဲပြုအပ်သော ရွှေငွေကို၊ (ရွှေတုံး, ငွေတုံး, ရွှေချောင်း, ငွေချောင်းကို)၊ အကတံနာမ–အကတမည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ကတာကတံ နာမ–မည်သည်၊ တဒုဘယံ–ထိုနှစ်ပါးစုံတည်း၊ ပေ၊ စေတာပေတိ–လဲလှယ်စေအုံ့၊ ဝါ–ရောင်းဝယ်အုံ့။

အမှာ။ ။ ကြွင်းဝါကျများ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့်တူပြီ။

ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀–ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်

၅၉၃။ ပေ၊ စီဝရကမ္မံ–သင်္ကန်း ရူပ်ဆိုးမှုအလုပ်ကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ ပဌော–သည်၊ ဟောတိ၊ သော–သည်၊ ပဌဝိလောတိကာနံ–အဝတ်ဟောင်းတို့၏၊ သံဃာဒိ–သင်္ကန်းကြီးကို၊ ကရိတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ သုရတ္တံ–ကောင်းစွာဆိုးအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ သုပရိကမ္မကတံ–ကောင်းစွာ ပရိကမ်ပြုအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ ပါရုဝိ–ရုံပြီ၊ အထခေါ၊ အညတရော–သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော–ပရစိုဗ်သည်၊ မဟဃ္ဃ–များသော အဖိုးရှိသော၊ (တန်ဖိုးကြီးသော)၊ ပဋံ–အဝတ်ကို၊ ပါရုဝိတ္တာ–ရုံ၍၊ ပေ၊ တေ–သင်၏၊ အယံ သံဃာဒိ–ဤသင်္ကန်းကြီးသည်၊ သုနုရာ–ကောင်းပါပေ၏၊ မေ–အား၊ ပဋေန–အဝတ်ဖြင့်၊ အေဟိ–ပေးပါ၊ (လဲပါ)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ။

အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဧကာဟိ–သိလော၊ (ကောင်းမကောင်း စုံစမ်းပါ၊ ကြည့်ပါ)၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောပြီ၊ အာဝုသော၊ အာမ–မှန်ပါ၊ ဧကာမိ–သိပါ၏၊ (ကြိုက်ပါ၏)၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဟန္ဒ–ရော့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ အဒါသိ–ပေးလိုက်ပြီ၊ ပရိဗ္ဗဇကာရာမံ–ပရိဗိုဇ်တို့၏ အာရာမ်သို့၊ အဂမာသိ–သွားပြီ၊ ပရိဗ္ဗဇကာ–တို့သည်၊ ပေ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောကြကုန်သနည်း)၊ အာဝုသော၊ တေ–၏၊ အယံ သံဃာဋိ–သည်၊ သုန္ဒရာ–ကောင်းပါပေ၏၊ တယာ–သင်သည်၊ ကုတော–အဘယ်မှ၊ လဒ္ဓါ–ရအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ အာဝုသော၊ မေ–၏၊ (တေနပဌေန–ဌာနစပ်) ဝါ–သည်၊ (ပရိဝတ္တိတာ– ဌာနစပ်) တေနပဌေန–ထိုအဝတ်ဖြင့်၊ ပရိဝတ္တိတာ–လဲလှယ်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊အာဝုသော–ငါ့ရှင်[ကတိဟိဝိတ္တာယဲ=ကတိ+ဟိ+ တေ+ အယံ၊ ဟိ–အက္ခရာပဒပူရဏနိပါတ်၊] ဧတေ–သင်၏၊ အယံသံဃာဋိ–သည်၊ ကတိဝိ–အဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊(ဘယ်လောက် ကြာအောင်လည်း)၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ (ကြာရှည်စံလိမ့်မည်နည်း)၊ တေ–၏၊ သောယေဝ ပဌော–ထို(အလျင်ခြိုထည်)အဝတ်သည်သာ၊ (အလျင်ခြိုထည်အဝတ်ကသာ)၊ဝရော–ကောင်းပါသေး၏၊ ဣတိ–ဤသို့ဝိုင်း ပြောကြကုန်ပြီ။

အထခေါ သော ပရိဗ္ဗာဇကော–သည်၊ ပရိဗ္ဗာဇကာ–တို့သည်၊ သဓွံခေါ–အမှန်ကိုသာ၊ အာဟံသု–ပြောကြကုန်ပြီ၊ မေ–၏၊ အယံသံဃာဋိ–သည်၊ ကတိဝိ–(ဟိ–ပဒပူရဏ)၊ အဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ (ဘယ်လောက်ကြာအောင်လည်း)၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ (ကြာရှည်စံလိမ့်မည်နည်း)၊ ပေ၊ အာဝုသော၊ ဟန္ဒ–ရော့၊ တေ–၏၊ သံဃာဋိ–သက်နှံးကြီးတည်း၊ မေ–၏၊ ပဋ–ခြိုထည်အဝတ်ကို၊ ဒေဟိ–ပြန်ပေးပါ၊ ပေ၊ တွံ–သင့်ကို၊ ဝယာ–သည်၊ အာဝုသော၊ ဧကာဟိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုဏ္ဏောနန္ဒ–ပြောအပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ (ပြောလိုက်သည်မဟုတ်ပါလော)၊ ပေ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရွဲ့ချအပြစ်တင်သနည်း)၊ ဂိဟိပိနံ[၂]–လူမည်သည်လည်း၊ (လူဆိုသူသော်မှ)၊ [နံ–သဒ္ဒါ နာမဏ္ဍနိပါတ်၊] ဝိပ္ပဋိသာရိဿ–စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသော၊ ဂိဟိဿ–လူအား၊ ဒေတိ–ပြန်ပေးသေး၏၊ ကိ ပန–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရှင်ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ပဗ္ဗဇိတဿ–ရှင်ရဟန်းတစ်ပါးအား၊ နဒဿတိ–ပြန်မပေးရသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ကဲ့ရဲ့၏၊ ပေ။

၁–အမှာ။ ။ကတိဟမ္ပိ တ္ဝာယံ–ဟု ပါဠိရှိရာ၌ ကတိဟံ (ကတိအဟာနိ) ဝိ–အဲဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း (ကြာရှည်စံလိမ့်မည်နည်း) ဟု ပေးပါ၊ [ဝိ–ဂရဟာအနက်ဟော] ဘာသာဋီကာ–၃၅၄။

အညွန်း။ ။ဘာသာဋီကာ–၃၅၄–၌ရှု။

ကထံဟိ၊ ပေ၊ ကယဝိဏ္ဍယံ–ဝယ်ခြင်း, ရောင်းခြင်းသို့၊ [သူများ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၏ မိမိလက်ရောက်ခြင်းကို ကယ, မိမိကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၏ သူတစ်ပါးလက်ရောက်ခြင်းကို ဝိဏ္ဍယ–ဆိုလိုသည်၊] သမာပန္နိသတိနာမ–ရောက်ရသနည်း၊ ဣတိ–ကုန်ပြီ၊ ပေ။

၅၉၄။ ပါတိမောက်အတိုင်းပေးပါ။

၅၉၅။ နာနမ္ပကာရကံနာမ–မည်သည်၊ စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ–သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဂိလာနဿ ရောဂါအတွက် ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက် အဦးဖြစ်သော ဆေးတို့တည်း၊ အန္ဓမသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ စုဏ္ဏ ပိဏ္ဍောပိ–ရေချိုးဆပ် ပြာမှုန့်သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌပိ–တံပူသည် လည်းကောင်း၊ ဒသိကသုတ္တံပိ– အမြီတ်အဆာသည် လည်းကောင်း၊ (နာနာပ္ပကာရကံ နာမ–မည်၏၊)

ကယဝိဏ္ဍယံ သမာပဇ္ဇေယ္ယာတိ–ကား၊ ဣမိနာ–ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ–ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါလော၊ ဣမိနာ–ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ–ကို၊ အာဟရ–ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ပေ၊ [ပရိဝတ္တေဟိ–လဲလှယ်ပါလော၊ စေတာပေဟိ–(ဝယ်) ပါလော၊] ဣတိ–ဤသို့ပြောမြဲ၊ အဗ္ဘာစရတိ (အဓိ+အာစရတိ) လွမ်းမိုးမြဲ ကျင့်၏၊ [သီလသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးကြောင်းစကားကို ပြောဆိုမြဲဟု ဆိုလို၏]၊ ပေ၊ ယတော–အကြင်အခါ၌၊ ကယိတဗ္ဗ–ဝယ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိက္ကယိတဗ္ဗ–ရောင်းအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ အတ္တနော–၏၊-ဘဏ္ဍံ–ဘဏ္ဍာသည်၊ ပရဟတ္ထဂတံ–သူတစ်ပါးလက်၌ရောက်သည်၊ ပရဘဏ္ဍံ–သူတစ်ပါး၏ဘဏ္ဍာသည်၊ အတ္တနော–၏၊ ဟတ္ထဂတံ–လက်၌ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ရှေ့ဝါကျကို ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း၊] (တံ–ထိုပစ္စည်းဝတ္ထု သည်၊) နိဿဋ္ဌိယံ ဟောတိ။ ပေ။

၅၉၇။ (ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊) အဋ္ဌ–အဖိုးကို၊ ပုဏ္ဏတိ–မေး၏၊ (တဿ–၏လည်းကောင်း၊) (ယော–သည်၊) ကပ္ပိယကာရကဿ–အပ်စပ် အောင် ပြုလုပ်တတ်သူအား၊ အာစိက္ခတိ–ပြောပြ၏၊ (တဿ)၊ (ယော–သည်၊) အမှာကံ–ငါတို့၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဣဒံ–ဤပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ အမှာကဿ–ငါတို့၏လည်း၊ ဝါ–မှာလည်း၊ ဣမိနာစ ဣမိနာစ–ဤပစ္စည်း ဝတ္ထု, ဤပစ္စည်းဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ အဏ္ဏော–အလိုရှိ၏ ဣတိ–ဤသို့၊ ဘဏတိ–ပြော၏၊ (တဿ–၏လည်းကောင်း၊)၊ ပေ။

ကယဝိဏ္ဍယသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ

ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော

တသုဒ္ဓါနဒ္ဓံ။ ။တသ-ထိုကောသိယဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-အကျဉ်းရှုတ်ဆောင်း စဉ်ကား၊ ကောသိယာ-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓ ဆွေဘာဂါ-သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်, ဆွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၊ ဆွေစလောမာနိ-ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်, ဌေကလောမ ဓောဝါပနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥဂ္ဂဏ္ဍေ-ရူပိယသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဿောနာနပ္ပကာရကာ ၂ မျိုးသော နာနပ္ပကာရကသဒ္ဓါ ပါသော ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်, ကယဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်တို့။

၃–ပတ္တာဝဂ်

၁–ပတ္တာသိက္ခာပုဒ်

၅၉၈။ ပေ၊ ဗဟု–ကုန်သော၊ ပတ္တေ–သပိတ်တို့ကို၊ သန္ဓိစယ်–သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကရောန္တိ၊ ပေ၊ ကရိဿန္တိ နာမ–ပြုကြရသနည်း၊ ပတ္တာဝါဆိန္ဒ ဝါ–သပိတ်ကုန်သွယ်မှုကိုလည်း၊ ကရိဿန္တိ–ပြုကြလိမ့်မည်လော၊ အာမတ္တိကာ ပဏ်ဝါ°–အိုးခွက်ဘဏ္ဍာရှိသူ ကုန်သည်တို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုလဲည်း၊ ဝါ–အိုးခွက် ရောင်းသူတို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုမူလည်း၊ ပသာရေဿန္တိ–ဖြန့်ခင်းကြ လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ–ဖြို၊ ပေ၊ အတိရေကပတ္တံ–အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်, ဝိကပ္ပနာပြု အပ်သောသပိတ်မှ အပိုဖြစ်သောသပိတ်ကို၊ ဓာရေဿန္တိ နာမ–ဆောင်ထား ကြရသနည်း၊ ပေ။

၅၉၉။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၀၀။ စီဝရဝဂ် စာပိုဒ်နံပါတ် ၄၆၁–ကို နည်းမှီပေးပါ။

၆၀၁။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၀၂။ ဒသာဟပရမန္တိ – ကား (ယာဝ) ဒသာဟပရမတာ – အကြင် ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတွေ့)၊ (တံ–ထိုဆယ် ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ ဓာရေတဗ္ဗံ – ဆောင်ထား အပ်, ဆောင်ထားနိုင်၏၊ အတိရေကပတ္တောနာမ – မည်သည်၊ အနဓိဋ္ဌိတော– အဓိဋ္ဌာန် မတင်အပ်သော၊ အဝိကပ္ပိတော – ဝိကပ္ပနာ မပြုအပ်သော သပိတ် တည်း၊ ပတ္တောနာမ–မည်သည်၊ ပတ္တာ – တို့သည်၊ ဒွေ – နှစ်မျိုးတို့တည်း၊ အယောပတ္တော – သံသပိတ် လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပတ္တော – မြေသပိတ် လည်းကောင်းတည်း၊ [ပတ္တောနာမ–မည်သည်၊ အယောပတ္တော–လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပတ္တော–လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ပတ္တာ – တို့သည်၊ ဒွေ – တို့တည်း၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏]၊ ပတ္တသဝဏ္ဏာ – ပမာဏတို့သည်၊ ဝါ – အတိုင်း အတာတို့သည်၊ တယော– တို့တည်း၊ ဥက္ကဋ္ဌော – ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော၊ (အကြီးဖြစ် သော)၊ ပတ္တော– လည်းကောင်း၊ [မဇ္ဈိမ–အလယ်အလတ်၊ ဩမက–အငယ်၊] ပတ္တော – လည်းကောင်းတည်း။

၁။ အဌုန်း။ ။ ဝ–ပါရာဇိကတ် ဘာသာဋီကာ–၃၆၀။
ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ( )လည်းရှု။

ဥက္ကဋ္ဌော–သော၊ ပတ္ထောနာမ –မည်သည်၊ အမှာဌကောဒနံ – တစ်ပြည်ထက်ဝက်, တစ်ခွက်ချက် ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ စတုဘာဂံ – ထိုထမင်း၏ လေးဖို့တစ်ဖို့ဖြစ်သော၊ ခါဒနံ– မကျဲမယျစ်, လက်ကော်ရှိုဖြစ်သော ပဲဟင်းကို လည်းကောင်း၊ တဒုဗိယံ–ထိုထမင်းသို့ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ – ထိုထမင်းအား သင့်လျော်သော၊ ဗျဉ္ဇနံ–အမဲ,သား, ငါး, တစ်ပါးပါးသော ဟင်းလျှာကို လည်းကောင်း၊ [ငါး,အမဲ,ဟင်းရွက်, ဟင်းသီး,အညွန့် စသော ဟင်းလျှာ၊] ဂဏှာတိ–ယူနိုင်၏၊ ဝါ–ဆုံ၏။

[အမှာ။ ။"အမှာဌကောဒန – အမှ + အာဌက + ဩဒန–တစ်ပြည် + ထက်ဝက်–တစ်ခွက်ချက်+ထမင်း၊ မဂဓတိုင်းသုံးပြည်ဖြစ်၍ ထိုပြည်၏ ထက်ဝက်သည် မြန်မာနိုင်ငံသုံး တစ်ပြည်နှင့် ညီမျှ၏၊ ထို့ကြောင့် "တစ်ခွက်ချက်"ဟု ဆိုသော်လည်း မြန်မာသုံးအနေဖြင့်မူ "တစ်ပြည်"ပင်]။

မဏ္ဍိမော–သော၊ ပတ္ထောနာမ–မည်သည်၊ နာဠိကောဒနံ–တစ်ကွမ်းစားချက် ထမင်းကို လည်းကောင်း၊ [မဂဓတိုင်းသုံးကွမ်းစား]၊ ဝါ–တစ်ခွက်ချက် ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ သြမကော–သော၊ ပတ္ထောနာမ–သည်လည်း၊ ပတ္ထောဒနံ–တစ်စလယ်ချက်ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ တတော–ထို(ဆိုအပ်ပြီးသော) ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်ထက်၊ ဥက္ကဋ္ဌော–ကြီးသောသပိတ်သည်၊ အပတ္ထော–အစိုင်ဗာန် ဝိကပ္ပနာပြုထိုက်သော သပိတ်မဟုတ်၊ ["ဥက္ကဋ္ဌ,ကြီး" သပိတ်ဟု ခေါ်သည်၊] တတော–ထို(ဆိုအပ်ပြီးသော)သြမကသပိတ်အောက်၊ သြမကော– ငယ်သော သပိတ်သည်၊ အပတ္ထော–မဟုတ်၊ ["သြမကောမက"သပိတ်ဟု ခေါ်သည်။]

အမှာ။ ။ကြွင်းဝါကျများ၌ အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။

ပတ္ထသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂–ဥဒ်နပဠုဗန္ဓနသိက္ခာပုဒ်

၆၀၉။ သက္ကော သု–သက္ကတိုင်း၌၊ (သက္ကာဟုဗဟုဝုစ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှား သောတိုင်း၌)၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိं–ကပိလဝတ္ထုမြို့၌၊ ဝါ –၏ အနီးဖြစ်သော၊ နိဂြောဓာရာမေ–နိဂြောဓရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ကုမ္ဘကာရေန– အိုးကိုပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ–အိုးထိန်းသည်သည်၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ ပဝါရိတာ–ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ကိ – အဘယ်သို့ ဖိတ်အပ်ကုန်သနည်း၊) ယေသံ အယျာနံ[1] –အကြင် အရှင်တို့အား၊ ပတ္ထော – သပိတ်ဖြင့်၊

၁။ ယေသံ အယျာနံ။ ။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ၊] ပဝါရိတာ ဟောန္တိ "ယေသံ အယျာနံ ပတ္ထော အတ္ထော အဟံ ပတ္ထေန"ဟု ရှိ၏၊ သို့ဖြစ်၍ "ပဝါရိတာ ဟောန္တိ"ဝယ်

အတ္ထော–အလိုရှိ၏၊ (တေ–ထိုအရှင်တို့ကို) အဟံ–သည်၊ ပတ္တေန–ဖြင့်၊ (ပဝါရေမိ)–ဖိတ်ပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ဖိတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပေါ် မတ္တံ–အတိုင်းအတာကို၊ နု ဘေနိတ္ထာ–မသိမူ၍၊ ဗဟူ–များစွာကုန်သော၊ ပတ္တေ–တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ–မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေကြကုန်၏၊ ဝါ–တောင်းကြကုန်၏၊ ယေသံ–အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ ပတ္တာ–တို့သည်၊ ခုဒ္ဒကာ–ငယ်ကုန်၏၊ တေ–တို့သည်၊ မဟန္တေ–ကြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ–သပိတ်တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ၊ ယေသံ–တို့၏၊ ပတ္တာ–တို့သည်၊ မဟန္တာ–ကြီးကုန်၏၊ တေ–တို့သည်၊ ခုဒ္ဒကေ–ကုန်သော၊ ပတ္တေ–တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခူနံ–ရဟန်းတို့၏ (အတွက်)၊ ဝါ–ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဗဟူ–ကုန်သော၊ ပတ္တေ–တို့ကို၊ ကရောန္တော–ပြုလုပ်ရသည်ဖြစ်၍၊ အညံ–အခြားသော၊ ဝိက္ကာယိကံ–ရောင်းထိုက်သော၊ ဝါ–ရောင်းစရာပြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ–ကို၊ ကာတုံ–ဝှာ၊ နု သက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ အတ္ထောပိ–ကိုယ်တိုင်လည်း၊ နု ယာပေတိ–မမျှတ၊ အသ–ထိုသူ၏၊ ပုတ္တဒါရာပိ–သားသမီး, ဇနီးတို့သည်လည်း၊ ကိလမန္တိ–ပင်ပန်းကြကုန်၏၊ ပေ။

ဝါ၁၀။ ဘိက္ခုနော–၏၊ ပတ္တော–သည်၊ ဘိန္နော–ကွဲသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တော–ကုက္ကုစ္စကိုပြုလျက်၊ ပေ၊ ဟတ္ထေသု–လက်တို့ဖြင့်၊ ဝိက္ကာယ–ဆွမ်းအလို့ငှာ(ဆွမ်းခံ)၊ စရတိ၊ [သဒ္ဓါကျွမ်းများ အလို၊] တစ်နည်း၊ ဟတ္ထေသု–တို့၌၊ ဝိက္ကာယ–ရတိုက်သောဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရတိ၊ [သာရတ္တဝဋ္ဋိကာ အလို]၊ ပေ၊ ကထံဟိ–အဘယ့်ကြောင့်၊ ပေ၊ စရိဿန္တိနာမ–လှည့်လည်ကြရသနည်း၊ တိတ္ထိယာ သေယျထာပိ–တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့ပါတကား၊ (တိတ္ထိတွေလိုပါလား)၊ ပေ၊ နဠပတ္တာသဝါ–ယျောက်သောသပိတ်ရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဘိန္နပတ္တာသဝါ–ကွဲသောသပိတ်ရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ပတ္တံ ဝိညာပေတုံ အနုဇာနာမိ။

ဝါ၁၁။ ဘဂဝတာ–သည်၊ နဠပတ္တာသဝါ၊ ပေ၊ ဝိညာပေတုံ–ဝှာ၊ အနုညာတံ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ အပ္ပမတ္တကေနပိ–အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ဘိန္နေနပိ–ကွဲသောသပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊အပ္ပမတ္တကေနပိ–သော၊ ခဏ္ဍေနစ–ကြိုးပြတ်သောသပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလိခိတမတ္တေနပိ–ရေးခြစ်အပ်ကာမျှဖြစ်သော သပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟူ ပတ္တေ ဝိညာပေန္တိ၊ ပေ။

"ပဝါရိတာ"ကို ကြည့်၍ "အဟံ ပတ္တေန (ပဝါရေမိ)"ဟု အနက် ပေးပါသည်၊ ဝိမတိဋ္ဌကား "ယေသံ အယျာနံ ပတ္တေန အတ္ထော၊ အဟံ (တေ ဘိက္ခု) ပတ္တေန–ဖြင့်၊ သန္ဓေသေသာမိ–နှစ်သက် ကျေနပ်စေပါမည်၊ ဝါ–ရောင့်ရဲစေပါမည်" ဟု အနက်ပေးဖို့ ဖွင့်ထားသည်။

၆၁၂။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၁၃။ ဥဒ္ဒိနပဋ္ဌမနှစ်နော–ယုတ်လျော့သော ငါးဖွဲ့ရှိသော၊ ဝါ–ငါးဖွဲ့ မပြည့်သေးသော၊ ပတ္တောနာမ–မည်သည်၊ အဗဟုနောဝါ–အဖွဲ့အတုပ် လုံးဝ မရှိသော သပိတ်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဗဟုနောဝါ–တစ်ဖွဲ့ရှိသော သပိတ်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ စတုဗဟုနောဝါ–လေးဖွဲ့ရှိသော သပိတ်သည် သော်လည်းကောင်းတည်း။ ယသ–အကြင်သပိတ်၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဒွဂုံလာ–လက်နှစ်သစ် ပမာဏရှိသော၊ ရာဓိ–အရေးအကြောင်းသည်၊ ဝါ–ကွဲအက်ကြောင်းသည်၊ နဟောတိ၊ (သော–သည်)၊ အဗဟုနောကာသော–အဖွဲ့တုပ်ရာ မရှိသော၊ ပတ္တောနာမ–မည်၏၊ [အဗဟုနောကာသော–သော၊ ပတ္တောနာမ–မည်သည်၊ ယသ–၏၊ ပေ၊ နဟောတိ၊ သော–ထိုသပိတ်တည်း၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] ပေ။

ဝိညတ္တိ–မိမိအလိုရှိကြောင်း သိစေမှုကို၊ ဝါ–စပ်ကောင်းမှုကို၊ ဥပါဒါယ–အစပြု၍၊ ဝါ–ဖွဲ့၍၊ နဝေါ–အသစ်ဖြစ်သော၊ ပတ္တောနာမ–မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သမ္ဘေသောဝ–တို့သည်ပင်၊ အဓိဋ္ဌိတပတ္တံ၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ သန္ဓိပတိ တမ်–စည်းဝေးရာ၏၊ လာဘကော–ညံ့သော၊ ပတ္တော–ကို၊ နဲ အဓိဋ္ဌာ တမ္ဘော–မဓိဋ္ဌာန်ထိုက်၊ (အဓိဋ္ဌာန် မတင်ထိုက်၊ ကိ–အဘယ်သို့ကြ၍ မဓိဋ္ဌာန်ထိုက် သနည်း၊) မဟဂ္ဃ–များသောအဖိုးရှိသော၊ ဝါ–တန်ဖိုးများသော၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂဟေဿာမိ–ယူမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍ မဓိဋ္ဌာန်ထိုက်၊ ပေ၊ စေတာပိတော–လဲလှယ်စေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဋ္ဌိယော–စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်ပါ၏၊ ပေ၊ ပတ္တဝဂ္ဂါဟာပကော–သပိတ်ကို ခံယူစေတတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ ပေ။

၆၁၅။ သမ္ဘတေန–သမ္ဘတ်အပ်ပြီးသော၊ ဝါ–သမ္ဘူတိရှိပြီးသော၊ တေန ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ပတ္တော – ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗော–ခံယူစေထိုက်၏၊ ထေရော–ထေရ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော–လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ၊ ထေရော–သည်၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂဏှာတု–ခံယူတော်မူပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏၊ ထေရော–သည်၊ သစေဂဏှာတိ–အကယ်၍ခံယူအုံ့၊ ထေရဿ–၏၊ ပတ္တော–မူလသပိတ်ကို၊ ဒုတိယဿ–ဒုတိယထေရ်အား၊ ဂါဟေတဗ္ဗော–ယူစေထိုက်၏၊ တဿ–ထိုပတ္တ နိဿဋ္ဌကရဟန်း၏ (အလေါ်ခ)၊ အနုဒ္ဒယတာယ–သနားတတ်သော ကရုဏာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–သနားခြင်းကြောင့်၊ နဲ နဲ ဂဟေတဗ္ဗော–မခံယူ ထိုက်သည်မဟုတ် ခံယူထိုက်သည်သာ၊ ပေ၊ အပတ္တကဿ–သပိတ် မရှိသော ရဟန်းအား၊ ဝါ–ကို၊ နဲ ဂါဟေတဗ္ဗော–မခံယူစေထိုက်၊ စောနေဝ ဥပါယေန–ဤနည်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ယာဝ သံဃနဝကာ–သံဃာတွင် အငယ်ဆုံး ရဟန်းတိုင်အောင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗော–ထိုက်၏၊ ပေ။

တေန ဘိက္ခုနာ–ထိ (ပတ္တနိသန္ဓက) ရဟန်းသည်၊ သော ပတ္တော–ထိ သပိတ်ကို၊ (ထို ရဟန်းပရိသတ်၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော သပိတ်ကို)၊ အဒေသေ–မထားထိုက်သော အရပ်၌၊ (ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်, ထီး, ဆင်စွယ်ကောက် အစရှိသော သပိတ်ထားရာ မဟုတ်သော အရပ်၌)၊ နနိက္ခိပိတမ္ပေါ–မထားထိုက်၊ အသောဟေန–မသုံးစွဲထိုက်သောနည်းဖြင့်၊ (ယာဂုကျိုခြင်း, ဆိုးရည်ဆိုးခြင်း အစရှိသော မသုံးစွဲထိုက်သောနည်းဖြင့်)၊ နဘုဉ္ဇိတမ္ပေါ–မသုံးစွဲထိုက်၊ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်နည်းဖြင့်၊ အယံ ပတ္တော–သည်၊ နသေယ္ယဝါ–ပျောက်မူလည်း ပျောက်ရာပါအုံ့နည်း၊ ဝိနသေယ္ယဝါ–ပျက်စီး မူလည်း ပျက်စီးရာပါအုံ့နည်း၊ ဘိဇ္ဇေယ္ယဝါ–ကွဲမူလည်း ကွဲရာပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့, ကြံ၍၊ နဝိသဇ္ဇေတမ္ပေါ–မစွန့်လွှတ်ထိုက်၊ [အခြားသူအား မပေးရဟု ဆိုလိုသည်၊] အဒေသေဝါ–မထားထိုက်သော အရပ်၌သော်လည်း၊ သစေ နိက္ခိပတိ–အကယ်၍ ထားအုံ့၊ အသောဟေနဝါ–မသုံးစွဲထိုက်သော နည်းဖြင့်သော်လည်း၊ သစေ ဘုဉ္ဇတိ–အကယ်၍ သုံးစွဲအုံ့၊ ဝိသဇ္ဇေတိဝါ–စွန့်ပစ်မူလည်း စွန့်ပစ်အုံ့၊ ပေ။

ဝါ၁၆။ အဗန္ဓနေန–အမ္ပွဲ့အတုပ်မရှိသော၊ ပတ္တေန–ဖြင့်၊ ပေ၊ ဧကပန္ဓနေန–အမ္ပွဲ့အတုပ် တစ်ခုရှိသော၊ ပေ၊ အဗန္ဓနောကာသ–မ္ပွဲ့တုပ်ရာမရှိသော၊ ပေ။

ဝါ၁၇။ ပေ၊ ဥာတကာနံ–ဆွေမျိုးတို့၏၊ (သပိတ်ကို)၊ (စေတာပေန္တ သ–လဲလှယ်စေသော ရဟန်းအား သော်လည်းကောင်း)၊ ပေ၊ စသည်ဖြင့် လွယ်ပြီ၊ ပေ။

ဥိနပဗ္ဗဗန္ဓနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃–ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

ဝါ၁၈။ ပေ၊ အာယသ္မာ ဝိလိန္ဒဝစ္ဆော–အရှင်ဝိလိန္ဒဝစ္ဆသည်၊ ရာဇဂဟေ–၌၊ လေဏံ–လိုဏ်ကို၊ ကတ္တုကာမော–ပြုလုပ်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ ပဒ္ဒာရံ–တောင်ဝှမ်းကို၊ သောဓာပေတိ–ရှင်းလင်းစေ၏၊ (ရှင်းလင်းခိုင်း၏)၊ ပေ၊ မာဂဓော–မဂဓတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော–မျိုးသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရော–ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ–သည်၊ ပေ။

ဝါ၁၉။ ပေ၊ ဒူတံ–တမန်ကို၊ ပါဟေသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘဏ္ဍေ–မြတ်စွာဘုရား၊ မာဂဓော–သော၊ သေနိယော–သော၊

ဒိဋ္ဌိသာရော–သော၊ ရာဇာ–သည်၊ အာရာမိက်–အာရာမ်စောင့်ကို၊ ဒါတုကာမော–လှူလိုပါ၏၊ ဘန္တေ၊ မယာ–သည်၊ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ပဋိပန္နိတဗ္ဗံနခေါ–ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊(ကျင့်ရပါမည်နည်း)၊ ပေ၊ အာယသ္မ တော ဝိလိန္ဒဝစ္ဆသ–အား၊ အာရာမိက်–ကို၊ ပဋိသုဏိတ္တာ–ဝန်ခံပြီး၍၊ ဝိဿဇိတ္တာ–မေ့၍၊ စိရေန–ကြာမြင့်မှ၊ သတိ–ကို၊ ပဋိလဘိတ္တာ–ရ၍၊အညတရံ–တစ်ယောက်သော၊ သမ္ဘတ္တက်–အလုံးစုံသောကိစ္စ၌ အလိုရှိထိုက်သော၊ (ကိစ္စအားလုံး၌ ပါဝင်ရသော)၊ မဟာမတ္တံ–အမတ်ကြီးကို၊ အာမန္တေသိ–ခေါ်၍ ပြောပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ခေါ်၍ပြောသနည်း၊) ဘဏေ–အမောင် အမတ်ကြီး၊ မယာ–သည်၊ အယျသ–အရှင်အား၊ ယော အာရာမိကော–ကို၊ ပဋိသုတော–ဝန်ခံအပ်ပြီ၊ သော အာရာမိကော–ထိုအာရာမ်စောင့်ကို၊ ဒိန္နော–လှူအပ်ပြီလော၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဒေဝ–မင်းမြတ်၊ အယျသ–အား၊ အာရာမိကော–ကို၊ နု ဒိန္နော၊ မလှူအပ်သေးပါ၊ (မလှူရသေးပါ)၊ ပေ၊ ဘဏေ၊ ဣတော–ဤနေ့မှ၊ တံ – ထိုဝန်ခံထားရာနေ့သည်၊ ကိဝစိရံ–အဘယ်မျှလောက် ကြာသည်၊ ယောတိ–ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ ပေ၊ ရတ္တိယော–တို့ကို၊ ဂဏေတ္တာ–ရေတွက်၍၊ ပေ၊ ဒေဝ–အရှင်မင်းမြတ်၊ ပဗ္ဗရတ္တိသတာနိ–ငါးရာသောညဉ့်တို့ ပါတည်း၊ ပေ၊ ပဗ္ဗအာရာမိကသတာနိ–အာရာမ်စောင့် ငါးရာတို့ကို)၊ ဒေဟိ–လှူလိုက်ပါ၊ ပေ၊ အဒါသိ–ပေးလှူပြီ၊ ပါဋိယေက္ကော–အသီးအခြား ဖြစ်သော၊ ဝါ–အသီးအခြား တစ်ရွာသော၊ ဂါမော–သည်၊ နိဝိသိ–တည်နေပြီ၊ အာရာမိက ဂါမဂေါတိပိ–အာရာမ်စောင့်ရွာယေါ်ဟူ၍လည်း၊ နံ–ထိုရွာကို၊ အာဟံသု–ခေါ်ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဝိလိန္ဒဂါမဂေါတိပိ–ဝိလိန္ဒရွာယေါ် ဟူ၍လည်း၊ ပေ။

၆၂၀။ ပေ၊ တသ္မိ ဂါမဂေ–ထိုရွာယေါ်၌၊ ဥဿဝေါ–ပွဲသဘင်သည်၊ ယောတိ–ရှိ၏၊ ဒါရကာ–တို့သည်၊ အလက်တာ–တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊ မာလာဂိတာ–ပြွတ်အပ်သောပန်းကုံးရှိကုန်သည်၊ (ပန်းကုံး ပန်ထား, စွပ်ထားကုန်သည်၊) (ဟုတ္တာ) ကီဠန္တိ–ကစားကြကုန်၏၊ ပေ၊ သပဒါနံ–အစဉ်အတိုင်း၊ ပေ၊ တဿ အာရာမိကိနိယာ–ထိုအာရာမ်စောင့်မ၏၊ ဓီတာ–သမီးသည်၊ အညေ–အခြားကုန်သော၊ ဒါရကေ–တို့ကို၊ အလက်တေ–တန်ဆာဆင်အပ်သည်တို့ကို၊ မာလာဂိတေ–ပြွတ်အပ်သော ပန်းကုံးရှိသည်တို့ကို၊(ပန်းကုံးပန်ထားသည်တို့ကို)၊ ပသိတ္တာ–မြင်၍၊ ရောဒတိ–ငိုး၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ပြော၍ ငိုသနည်း) မေ–ကျွန်မအား၊မာလ–ပန်းကုံးကို၊ ဒေထ–ပေးပါကုန်၊ မေ–အား၊ အလက်ာရ–တန်ဆာကို၊ ဒေထ–ပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ ငိုး၏၊ ပေ၊ ကိသ–ကြောင့်၊ အယံ ဒါရိကာ–ဤကလေးမသည်၊ ရောဒတိ–ငိုသနည်း၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌတာနံ–ဆင်းရဲကုန်သော၊ အမှာကံ–တပည့်တော်တို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ မာလာ–သည်၊ ကုတော–အဘယ်မှာရှိပါအုံနည်း၊ အလက်ာရော–သည်၊ ကုတော၊ ပေ။

အညတရံ–တစ်ခုသော၊ တိဏဝတ္ထုပ္ပကံ–မြက်ကရွတ်ခွေကို၊ ဂယောတွာ–ဟူ၍၊ ပေ၊ ဟန္ဒ–ရော့၊ ဣမံ တိဏဝတ္ထုပ္ပကံ–မြက်ကရွတ်ခွေကို၊ တဿ ဒါရိကာယ–၏၊ သီသေ–ဦးခေါင်း၌၊ ပဋိမုဉ္စ–စွပ်လိုက်၊ ပဋိမုဉ္စိ–စွပ်လိုက်ပြီ၊ သာ–ထိုမြက်ကရွတ်ခွေသည်၊ အဘိရူပါ–လွန်ကဲသောအဆင်းရှိသော၊ ဒဿနီယာ–ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သော၊ ပါသာဒိကာ–စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ–ရွှေပန်းကုံးသည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ တာဒိသာ–ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ–သည်၊ ရညော–၏လည်း၊ အဇ္ဇေ ပုရေ–နန်း တော်တွင်း၌၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ပေ၊ ရညော–မင်းအား၊ အာရောစေသုံ–သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ–နည်း၊) ဒေဝ၊ အမုကဿ–မည်သော၊ အာရာမိကဿ–၏၊ ဃရေ–အိမ်၌၊ သုဝဏ္ဏမာလာ–သည်၊ အဘိရူပါ–ပါ၏၊ ဒဿနီယာ–၏၊ ပါသာဒိကာ–၏၊ ပေ၊ ဒုဋ္ဌတဿ–ဆင်းရဲသော၊ တဿ–ထိုသူ၏၊ ဝါ–ထိုသူမှာ၊ ကုတော–အဘယ်မှာရှိပါအုံ့နည်း၊ နိဿံသယံ–သံသယမဲ့၊ ဝါ–စင်စစ်ကေန်၊ စောရိကာယ–ခိုးမှုဖြင့်၊ အာဘတာ–ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ပေ၊ တံအာရာမိကကုလံ–ထိုအာရာမ်စောင့် အမျိုးကို၊ ဗန္ဓာပေသိ–ချုပ်နှောင်စေပြီ၊ (ဖမ်းခိုင်းပြီ)။ ပေ၊ ပဋိဝိဿကော–အိမ်နီးချင်းတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ(ကိ)ကဟံ–အဘယ်အရပ်သို့၊ ဣမံ အာရာမိကကုလံ–သည်၊ ဂတံ–သွားသနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ ဧတိဿ သုဝဏ္ဏမာလယာ–ဤရွှေပန်း၏၊ ကာရကော–အကြောင်းကြောင့်၊ ရညော–မင်းသည်၊ ဗန္ဓာပိတံ–ချုပ်နှောင်အပ်ပါပြီ၊ (အဖမ်းခိုင်းပါပြီ) ဣတိ–ကုန်ပြီ။

ဝိဿဇ။ ပေ၊ မဟာရာဇ၊ ကိဿ–ကြောင့်၊ အာရာမိကကုလံ–ကို၊ ဗန္ဓာပိတံ–ချုပ်နှောင်စေအပ်သနည်း၊ (ဖမ်းခိုင်းသနည်း)၊ ဣတိ–မေးပြီ၊ ဘန္တေ၊ တဿ အာရာမိကဿ–၏၊ ဃရေ–၌၊ ပေ၊ အမှာကမ္မိ–တပည့်တော်တို့၏ လည်း၊ အဇ္ဇေ ပုရေ–နန်းတော်တွင်း၌၊ တာဒိသာ–သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ–သည်၊ နတ္ထိ–မရှိပါ၊ပေ၊ ရညော–၏၊ ပါသာဒ–ပြာသာဒ်ကို၊ သုဝဏ္ဏဿ–ရွှေဟူ၍၊ (ရွှေဖြစ်စေ-သတည်းဟု)၊ အဓိမုစ္စိ–စွဲမြဲစွာနှလုံးသွင်းပြီ၊ ဝါ–အဓိဋ္ဌာန်ပြီ၊ သော–သည်၊ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယော–အလုံးစုံ ရွှေဖြင့်ဖြူအပ်သည်၊ ဝါ–ရွှေအတိပြီးသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ မဟာရာဇ–စော၊ တေ–သင်သည်၊ တာဝဗဟုံ–ထိုမျှလောက်များသော၊ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ–ကို၊ ကုတော–အဘယ်မှ ရအပ်သနည်း၊ ပေ၊ အညာတံ–သိအပ်ပါပြီ၊ ဧသော–ဤတန်ခိုးအာနုဘော်သည်၊ အယျသေဝ–အရှင်၏သာ၊ ဣဒ္ဓါဘာဝေါ–တန်ခိုးအာနုဘော်ပါတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ တံ အာရာမိကကုလံ–ကို၊ မုဉ္စာပေသိ–လွတ်မြောက်စေပြီ၊ (အလွတ်ခိုင်းပြီ)။

မနုဿာ–တို့သည်၊ အယျေန ဝိလိန္ဒဝစ္ဆေန–သည်၊ သရာဇိကာယ–မင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပရိသာယ–၌၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ–လူတို့၏ ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀–ပါးထက်လွန်မြတ်သော၊ ဝါ–မြတ်သော စျာယီအရိယာလူတို့၏

ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဣဒ္ဓိပါဒိဟာရိယ်–တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒဿိတန္တိ–ပြအပ်ပြီဟူ၍၊ အတ္ထမနာ–မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ–ဝိတိသုခတို့သည် ရှေးရှုယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ အဘိပ္ပသန္နာ–အလွန်ကြည်ညိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍)၊ အာယသ္မတော ဝိလိန္ဒဝစ္ဆသ–၏(အတွက်)၊ ဟူ–ငါးမျိုး ကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇာနိ–ဆေးတို့ကို၊ အုဘိဟာရိ"သု–ရှေးရှုဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ သေယျထိဒံ–ထိုဆေးငါးမျိုး ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သပ္ပိ–ထောပတ်လည်းကောင်း၊ (နဝနီတံ–ဆီဦး၊ တေလံ–ဆီ၊ မဓု–ပျားရည်) ဖာဏိတံ–တင်လဲလည်းကောင်းတည်း။

ပကတိယာပိစ–ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း၊ အာယသ္မာ ဝိလိန္ဒဝစ္ဆো–သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဘေသဇ္ဇာနံ–တို့ကို၊ လဘတိ–ရခြင်းရှိသည်၊ ယောတိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ–ရအပ်တိုင်း ရအပ်တိုင်းသောဆေးကို၊ ပရိသာယ–အား၊ ဝိသဇ္ဇေတိ–စွန့်လွှတ်၏၊ အသ–ထိုဝိလိန္ဒဝစ္ဆ၏၊ ပရိသာစ–သည်လည်း၊ ဘဟုလ္လိကာ–ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ များသည်၏အဖြစ်အကျိုးတို့ကျင့်သည်၊ ယောတိ၊ လဒ္ဓံလဒ္ဓံ–ကို၊ ကောလမ္ဗေပိ–အိုး(စရည်း)ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဃဋေပိ–အိုးငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ ပဋိသာမေတိ–သိမ်းဆည်းထား၏၊ ပရိသာဝနာနိပိ–ရေစစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထဝိကာယောပိ–အိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ–၍၊ ဝါတပါနေသု–လေသောက်ပြတင်းတို့၌၊ လဂ္ဂေတိ–ချိတ်ဆွဲထား၏၊ တာနိ–ထိုဆေးတို့သည်၊ သြလိနဝိလိနာနိ–အောက်၌လည်း လျှောကျ, ဆေးနှစ်ဘက်၌လည်း လျှောကျကုန်သည်၊ ဝါ–အောက်မှလည်း ယိုထွက်, ဆေးနှစ်ဘက်မှလည်း ယိုထွက်ကျကုန်သည်၊ (ဟုတွာ–ဖြစ်၍)၊ တိဋ္ဌန္တိ–တည်နေကုန်၏၊ ဥဒ္ဓုရေဟိပိ–ကြွက်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝိဟာရာ–ကျောင်းတို့သည်၊ သြကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ–အောက်၌လည်း ရောပြွမ်းကုန်, နံရံ၂ဘက်အထက်ဟူသော အထူးထူးသော အရပ်၌လည်း ရောပြွမ်းကုန်သည်၊ ယောန္တိ၊ ပေ၊ သက္ကပုတ္တိယာ–ကုန်သော၊ ဣမေ သမဏာ–တို့သည်၊ အန္ဓောကောဠာဂါရိကာ–ကျောင်းတွင်း၌ စီမံအပ်သော ကျီရှိကုန်၏၊ ဝါ–ကျောင်းတွင်း၌ စီမံအပ်သော ဝိုထောင်ရှိကုန်၏၊ မာဂဓော–သော၊ ပေ၊ ရာဇာသေယျထာဝိ–ကဲ့သို့ပါတကား။

၆၂၂။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၂၃။ ယာနိ ခေါ ပန၊ ပေ၊ ဘေသဇ္ဇာနိတိ (ဘေ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သပ္ပိ နာမ–မည်သည်၊ ဂေါသပ္ပိ ဝါ–နွားထောပတ်လည်းကောင်း၊ (နွားမမှ ဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်း)၊ အဇိကာသပ္ပိ ဝါ–ဆိတ်ထောပတ်လည်းကောင်း၊(ဆိတ်မမှဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်း)၊ မဟိ"သသပ္ပိဝါ–ကျွဲထောပတ်လည်းကောင်း၊(ကျွဲမမှဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်းတည်း)၊ ယေသံ–အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ မံသံ–အသားသည်၊ ကပ္ပတိ–အပ်၏၊ တေသံ–(အပ်သော အသားရှိသော) ထို သတ္တဝါတို့၏၊ သပ္ပိ–တည်း၊ နဝနီတံနာမ–

မည်သည်၊ တေသံယေဝ-ထို အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ပင်၊ နဝနီတံ-ဆီဦးတည်း၊ တေလံ နာမ-မည်သည်၊ တိလတေလံ-နှမ်းဆီ၊ သာသပတေလံ-မုန်ညင်းဆီ၊ မဓုကတေလံ-မယ်ဇယ်ဆီ၊ ရေဏ္ဍကတေလံ-ကြက်ဆူဆီ၊ ဝသာတေလံ-သားဆီလည်းကောင်းတည်း၊ မဓုနာမ-မည်သည်၊ မက္ခိကာမဓု-ပျားငယ်ပျားရည်တည်း၊ [ပျားငယ်တို့ ပြုအပ်သော ပျားရည်တည်း၊] ဖာဏိတံနာမ-မည်သည်၊ ဥဒ္ဒါမှာ-ကြံမှ၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော ပစ္စည်းတည်း၊ [ကြံသကာ, သကြား, သကာရည် စသည်များ။]

တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပေ ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ (ယာ) သတ္တာဟ ပရမတာ-အကြင် ၇-ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ (တံ-ထို ခုနစ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ တာနိ-ထို ဆေးတို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-၏၊ တံ အတိက္ကာမယတော၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ကား၊ အဋ္ဌမ-ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ အရဏ္ဏဂ္ဂမနေ-အရဏ်တက်ရာအခါ၌၊ နိဿဋ္ဌိယံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊

၆၂၄။ နိဿဋ္ဌ-စွန့်အပ်သောဆေးကို၊ ပဋိလဘိတွာ-ပြန်ရ၍၊ ကာယိကေန-ကိုယ်၌ဖြစ်သော၊ ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲခြင်းဖြင့်၊ နပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-မသုံးစွဲထိုက်၊ နာ အရွောဟရိတဗ္ဗံ-မစားမျိုထိုက်၊ [“ခံတွင်းသို့ ရောက်ရှိ မဆောင်ထိုက်”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်သည်။] ပဒီပေဝါ-ဆီမီးခွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာဠဝဏ္ဏော ဝါ-မည်းနက်သော အဆင်းခွက်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ အညေန-စွန့်သော ရဟန်းမှ အခြားသော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်ကား၊ ကာယိကေန-သော၊ ပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-၏၊ နာ အရွောဟရိတဗ္ဗံ-မစားမျိုထိုက်။

၆၂၅။ ပေ၊ (ယော-သည်)၊ အနုပသမ္ပန္နသ-ဥပသမ္ပန္နမဟုတ်သော လူသာမဏေအား၊ စတ္ထေန-စွန့်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ထွေးအန်ကြောင်းဖြစ်သော၊ မုတ္ထေန-လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်၊ အနပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ဒတ္တွာ-ပေး၍၊ ပဋိလဘိတွာ-ပြန်ရ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-၏၊ (တဿ)၊ ပေ။

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ်

၆၂۶။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ - တို့အား၊ ဝဿိကသာဋိကာ-မိုးရေခံသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတာ -

ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပေ၊ ပဋ္ဌိကဿေဝ–ကြိုတင်၍သာ၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိက စီဝရံ–ကို၊ ပရိယေသန္တီ–ရှာမှီးကြကုန်၏၊ ပဋ္ဌိကဿေဝ၊ ကတ္တာ–(ချုပ်မှု,ဆိုးမှု, ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးမှုကို)ပြု၍၊ နိဝါသေန္တီ–ဝတ်ရုံကြကုန်၏၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိကာယ–သည်၊ ဒိဏ္ဍာယ–ရွေးမြည့်လသော်၊ နဂ္ဂါ–အဝတ်မစည်း အရှည်းနှီးတို့သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကာယံ–ကိုယ်ကို၊ ဩဝဿာပေန္တီ–မိုးစိုစေကြကုန်၏၊ (မိုးရေချိုးကြကုန်၏)။

၆၂၇။ ဂိမှာနံ–နွေလတို့၏၊ မာသော–တစ်လသည်၊ သေသော–ကြွင်းကျန်တော့၏၊ ဣတိ–ဤသို့ဆိုထိုက်ရာနေ့မှစ၍၊ ဘိက္ခုနော–သည်၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိက စီဝရံ–ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ–ရှာဖွေထိုက်၏၊ ဂိမှာနံ–တို့၏၊ အဒ္ဓမာသော–တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်၊ သေသော–ကြွင်းကျန်တော့၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့မှစ၍၊ ကတ္တာ–ချုပ်မှု, ဆိုးမှု, ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးမှုကိုပြု၍၊ နိဝါသေတဗ္ဗံ–ဝတ်ထိုက်၏၊ ဂိမှာနံ–တို့၏၊ မာသော–သည်၊ သေသော–၏၊ ဣတိ ဤသို့ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊ သြရေန–ဤဘက်၌၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိက–ကို၊ စေပရိယေသေယျ–အကယ်၍ရှာဖွေအံ့၊ ဂိမှာနံ အဒ္ဓမာသော၊ သေသော–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊ သြရေန–ဤဘက်၌၊ ကတ္တာ–၍၊ စေ နိဝါသေယျ–အကယ်၍ ဝတ်ရုံသုံးစွဲအံ့၊ (တသ ဘိက္ခုနော–၏၊ တံ စီဝရံ–သည်၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ)။

၆၂၈။ မာသော၊ ပေ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တီ–ကား၊ ယေ မနုဿာ–တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေပိ–ရှေးအခါ၌လည်း၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ–ကို၊ ဒေန္တီ–ပေးလှူကြကုန်၏၊ တေ–ထိုလူတို့ကို၊ (လှူနေကျ လူတို့ကို)၊ ဥပသက်ဓိတ္တာ–၍၊ ဒေဝ–ဤသို့၊ ဝစနီယာ–ပြောဆိုထိုက်ကုန်သည်၊ အသု–ဖြစ်ကုန်၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်ကုန်သနည်း၊) ဝဿိကသာဋ္ဌိကာယ–မိုးရေခံသက်နှီး၏၊ (မိုးရေခံသက်နှီးကို ပေးလှူခြင်း၏၊) ကာလော–အခါတည်း၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိကာယ–၏၊ သမယော–အချိန်တည်း၊ အညေ–သင်တို့မှ တစ်ပါးသော၊ မနုဿာပိ–တို့သည်လည်း၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ–ကို၊ ဒေန္တီ–ပေးလှူနေကြကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောထိုက်၏၊ ဒေထ မေ၊ ပေ၊ စေတာပေထ မေ ဝဿိကသာဋ္ဌိက စီဝရန္တီ–ဟူ၍၊ နု ဝတ္တဗ္ဗာ–မပြောထိုက်ကုန်၊ [မေ–အား၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိက စီဝရံ–ကို၊ ဒေထ–လှူကြပါ၊ မေ–ငါ၏(အတွက်)၊ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ–ကို၊ အာဟရထ–ဆောင်ခဲ့ကြပါ၊ မေ–၏(အတွက်)၊ ဝဿိကသာဋ္ဌိကစီဝရံ–ကို၊ စေတာပေထ–လဲလှယ်စေကြပါ(ဝယ်ကြပါ)]။

အဒ္ဓမာသော၊ ပေ၊ နိဝါသေတဗ္ဗန္တီ–ကား၊ ဂိမှာနေ–နွေလသည်၊ အဒ္ဓမာသော–သည်၊ သေသော–ကြွင်းကျန်လသော်၊ ဝါ–ကြွင်းကျန်ရှာအခါ၌၊ ကတ္တာ–၍၊ နိဝါသေတဗ္ဗံ–၏၊ ပေ၊ အတိရေကမာသော–တစ်လထက် အပိုအလွန်သည်၊

ပေ၊ အတိရေကအဒ္ဓမာသေ–တစ်လထက်ဝက်ထက် အပိုအလွန်သည်၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒံ ဝဿိကသာဋိက စီဝရံ–သည်၊ ဝါ–ကို။

ဂိမှာနေ–သည်၊ အတိရေကမာသေ–တစ်လထက်အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ–ကြွင်းကျန်စဉ်၊ ပရိယိဋ္ဌံ–ရှာမှီးအပ်သည်၊ ဂိမှာနေ–သည်၊ အတိရေကဒ္ဓမာသေ–တစ်လထက်ဝက် အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ–ကြွင်းကျန်စဉ်၊ ကတွာ–၍၊ ပရိဒဟိတံ–ဝတ်ရုံ သုံးစွဲအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နိဿဋ္ဌိယံ–စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်ပါ၏၊ ပေ။

ပ၂၉။ လွယ်ပြီ။

ပ၃၀။ ပေ၊ ဝဿိကသာဋိကာယ–ကို၊ ပရိယိဋ္ဌာယ–ရှာမှီးအပ်ပြီးသော်၊ ဝဿံ–ဝါကို၊ ဥက္ကာမိယျတိ–အထက်သို့ငင်အပ်၏၊ ဝါ–ထပ်အောင် ပြုအပ်၏၊ ပေ၊ [နိဝတ္ထာယ–ဝတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပေ၊ ဟောဝိတ္တာ–ဖွပ် လျှော်၍]၊ ပေ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅–စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပုဒ်

ပ၃၁။ ပေ၊ ဘာတုနော–အစ်ကို၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက်–အတူနေတပည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–ကို၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဟေ–လာပါ၊ ဧနေပဒစာရိက်–ဧနေပုဒ်ဒေသစာရိကို၊ ဝါ – ဧနေပုဒ်နယ်ဝယ် လှည့်လည်မှုကို၊ ပဏ္ဍမိသာမ–ဖဲသွားကြကုန်စို့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ–တပည့်တော်သည်၊ နဂမိဿာမိ–မလိုက်နိုင်ပါ၊ ဒုမ္ဗလစီဝရော–အားနည်းသော သင်္ကန်းရှိသည်၊ အမှိ–ဖြစ်ပါ၏ ။ပေ။တော–သင့်အား၊ စီဝရံ–ကို၊ ဒဿာမိ–ပေးပါမည်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ တဿ–ထိုရဟန်းအား၊ စီဝရံ–ကို၊ အဒါသိ–ပေးလိုက်ပြီ၊ သောဘိက္ခု–၊ အဿသာသိ–ကြားပြီ၊ (ကိ)၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဧနေပဒစာရိက်၊ ပဏ္ဍမိဿတိကိရ–ဖဲကြွတော်မူလိမ့်မည်တဲ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြားပြီ၊ အထခေါ–၌၊ တဿဘိက္ခုနော–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဧတံ–ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ)၊ [ဒါနာဟံ–ဒါနိ+အဟံ]၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အဟံ–ငါသည်၊ သက္ကပုတ္တေန–သော၊ အာယသ္မတာ ဥပနန္ဒေန–အရှင်ဥပနန္ဒနှင့်၊ သဒ္ဓိं – အတူ၊ ဧနေပဒစာရိက်–ကို၊ နံ ပဏ္ဍမိဿာမိ–မဖဲသွားတော့၊ ပေ၊ ပဏ္ဍမိဿာမိ– တော့မည်၊ ဣတိ–ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဘန္တေ၊ အဟံ–တပည့်တော်သည်၊ တယာ–အရှင်ဘုရားနှင့်၊ သဒ္ဓိं–အတူ၊ ဧနေပဒစာရိက်–ကို၊ နံ ပဏ္ဍမိဿာမိ–မဖဲသွားတော့ပါ၊ ဘဂဝတာ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं၊

ပါ ၃၆၈

၅၃၀ ပါရာဇိကတဲ [သုတ္တဝိဘင်္ဂ

ဇနပဒစာရိကံ–ကို၊ ပဏ္ဍမိသောမိ–ဖဲသွားတော့မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြန်လျှောက်ပြီ၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ မယာ–ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိं–အတူ၊ ဇနပဒ စာရိကံ–ကို၊ ပဏ္ဍမိသသိတိ–ဖဲသွားလိမ့်မည်ဟူသော၊ ယဝိ–အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ တျာဟံ (တေ+အဟံ) တေ–သင့်အား၊ အဟံ–သည်၊ စီဝရံ–ကို၊ အဒါသိं–ပေးခဲ့ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ကုဝိတော–စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော–မိမိစိတ်မရှိသည်၊ ဝါ–ဝိတိသုခတို့သည် ရှေးရှယူအပ်သောစိတ် မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) အစ္ဆိန္နံ–လုယူပြီ၊ ပေ၊ ဥပနန္ဒ၊ တွံ–သည်၊ ဘိက္ခုသု– အား၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ စီဝရံ–ကို၊ ဒတ္တာ–ပေးပြီး၍၊ ကုဝိတော–သည်၊ အနတ္တမနော–သည်၊ ဝါ–သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အစ္ဆိန္နံ–ပြီ၊ ဣတိကိရ–ဤသို့ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ–မှန်သလော၊ (ဣတိ–ဤသို့ မေးတော်မူပြီ)၊ ပေ။

ဝိဘင်္ဂ။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

ဝိဘင်္ဂ။ လွယ်ပြီ၊ သကိ – တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တော – စေခိုင်းအပ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဗဟုကမ္ပိ–များစွာလည်း၊ အစ္ဆိန္နတိ–လုယူအုံ့၊ ပေ။

ဝိဘင်္ဂ။ သော ဝါ–ထိုရဟန်း (ကိုယ်တိုင်)ကမူလည်း၊ ဒေတိ–ပြန်ပေးအုံ့၊ တဿ ဝါ–ထို ရဟန်းနှင့်မူလည်း၊ ဝိဿသန္တော–အကျွမ်းဝင်သည် ဖြစ်၍၊ ဂဏှာတိ–ယူအုံ့။

စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပဒံ ၆နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၆–သုတ္တဝိဘင်္ဂသိက္ခာပုဒ်

ဝိဘင်္ဂ။ စီဝရကာရသမယေ–သင်္ကန်းချုပ်မှုကို ပြုရာအခါ၌၊ ဗဟုံ–သော၊ သုတ္တံ–ချည်ကို၊ ဝိညာပေသုံ–ကုန်ပြီ၊ စီဝရေ–ကို၊ ကတေဝိ–ပြုအပ်ပြီး ပါသော်လည်း၊ ဗဟုံ၊ သုတ္တံ–သည်၊ အဝသိဋ္ဌံ–ကြွင်းကျန်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တဒ္ဓ ဝါ ယေဟိ–ရက်ကန်းသည်တို့သည်(ဓာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ–တို့ကို(ကာရိတ်ကံ)၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝါ ယာပေမ–ရက်စေကြကုန်စို့၊ ပေ၊ စီဝရေ–ကို၊ ဝိတေဝိ–

ဝ။ ယဒိ၊ ပေ၊ ပဏ္ဍမိသောတိတိ။ ။ဤ၌ ဝိဓတိဝယ် အစ္ဆာဟရိတမ္ပ (ဆောင်ယူထိုက်သော) ပုဒ် (ပါဠိသေသ)တည်း၍ ယောဇနာရမည်ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို "တေ–အား၊ အဟံ၊ ယံဝိ စီဝရံ–ကိုလည်း၊ အဒါသိं–ပေးခဲ့ပြီ၊ (တံ–ထိုသင်္ကန်းကို)၊ မယာ သဒ္ဓိं ဇနပဒစာရိကံ–ကို၊ ပဏ္ဍမိသတိ–လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့ ရည်ရွယ်၍၊ ဝါ–အမှတ်ဖြင့်၊ အဒါသိं–ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ကုဝိတော၊ ပေ၊ အစ္ဆိန္နံ–ပြီ၊ ဤသို့ ပေးပါ၊ နိဿယ၌ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်။

ရက်အပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ပေ၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ သုတ္တံ–ကို၊ ဝိညာပေတွာ–တောင်းရ၍၊ တန္တ ဝါယေယာ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝါယာပေသန္တီ နာမ–ရက်စေကြရသနည်း၊ (ရက်စေကြရပါလိမ့်)။

ဝ၃၇။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

ဝ၃၈။ သုတ္တံ နာမ–မည်သည်၊ သုတ္တာနိ–တို့သည်၊ ဆ–ခြောက်မျိုးတို့တည်း၊ ခေါမံ–ခေါမတိုင်းဖြစ်ချည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ခုံချည်လည်းကောင်း၊ [ကပ္ပါသိကံ–ဝါချည်၊ (ဝါမှဖြစ်သောချည်)၊ ကောသေယျံ–ပိုးချည်၊ ကမ္မလံ–ကမ္ဗလာ၊ (သိုးမွေးချည်) သာဏံ–ပိုက်ဆံလျှော်ချည်၊] ဘင်္ဂံ–ခေါမ စသောချည်ငါးမျိုးပေါင်း၍ ရက်အပ်သောချည် လည်းကောင်းတည်း။

တန္တ ဝါယေယာတိ–ကား၊ ပေသကာရေဟိ–ရက်ကန်းသည်တို့သည်၊ ပေ၊ ဝါယာပိတံ–ရက်စေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိဿဂ္ဂိယံ။

ဝ၃၉။ ဝါယာပိတော–ရက်စေအပ်ပြီးသောသင်္ကန်း၌၊ ဝါယာပိတသည်–ရက်စေအပ်ပြီးသောသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါယာပေတိ)။

ဝ၄၀။ (ယော) စီဝရံ၊ သိမ္ဗေတုံ – ချုပ်ခြင်းငှာ၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေတိ၊ တဿ–၏ လည်းကောင်း၊) အာယောဂေ[1]–အာယောဂပတ်၌လည်းကောင်း၊ [ကာယဗန္ဓနေ–ခါးပန်းကြိုး၊အံ့သဗဒ္ဓကေ–ပခုံးလွယ်၊ ပတ္တဗ္ဗဝိကာယ–သပိတ်အိတ်၊ ပရိဿာဝနေ–ရေစစ်၊] ဥာတကာနံ–တို့၏၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ–၏ လည်းကောင်း၊) ပဝါရိတာနံ–တို့၏၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ)၊ ပေ။

သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇–မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်

ဝ၄၁။ ပေ၊ ပဝါသံ–သားသမီး ဇနီးနှင့် ကင်းရှိနေရာ အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆန္တော–သွားစဉ်၊ (သွားခါနီး)၊ ပဇာပတိं–ဇနီးကို၊ တောဒေါစ၊ (ကိ)၊ သုတ္တံ–ကို၊ ဝါရယိတ္တာ–ချိန်၍၊ အမုကဿ–ထို မည်သော၊ တန္တ ဝါယဿ–အား၊ ဒေဟိ–ပေးလိုက်ပါ၊ စီဝရံ၊ ဝါယာပေတွာ–ရက်စေ၍၊ (ရက်ခိုင်းပြီး၍)၊ နိက္ခိပ – သိမ်းထားပါ၊ အာဂတော – ပြန်လာသည်၊ (သမာနော – သော်)၊

---

[1] အာယောဂေ စသည်။ ။ ဌ–ဌ နိမိတ် အနက်ဝယ် သတ္တမီဟု ဖွင့်၏၊ ထို အလို "အာယောဂေ–အာယောဂပတ်ကြောင့်၊ ဝါ–အတွက်၊ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ" ဟု ပေးပါ၊ "ကာယဗန္ဓနေ" စသည်၌လည်း နည်းတူပင်။

အယုံ့ ဥပနန္ဒ–ကို၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေဿာမိ–ဖုံးလွှမ်းမည်၊ (လွှမ်းမည်)၊ ဣတိ–ပြီ၊ ပေ၊ [အမှာ– အသော်သိခေါ် စသည်တို့၏ အနက်ကို စာပိုဒ်နံပါတ် (၅၂၇)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အာဝုသော–ဒါယကာ၊ ဣဒံ စီဝရံ–ကို၊ မံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ–ရည်စူး၍၊ ဝိယျတိ–ရက်အပ်၏၊ အာယတဋ္ဌ–အလျားရှည်သည်ကိုလည်း၊ (အလျားရှည်အောင်လည်း)၊ ကရောဟိ–ပြုပါ၊ ဝိတ္ထတဋ္ဌ–အနံပြန့်သည်ကိုလည်း၊ (အနံပြန့်အောင်လည်း)၊ (ကရောဟိ)၊ အပ္ပိတဋ္ဌ–ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်ခဲနက်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ သုဝိတဋ္ဌ–ကောင်းစွာအညီ ရက်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ သုပ္ပဝါယိတဋ္ဌ–ကောင်းစွာအညီ ပြန့်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ သုဝိလေခိတဋ္ဌ–ကောင်းစွာမှန်မှန် နယ်ပြင်ကန်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ သုဝိတစ္ဆိတဋ္ဌ–ကောင်းစွာဘီးဖြင့် ပြီးအပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ။ [ကရောဟိကို ပုဒ်တိုင်း လိုက်ပေးပါ။]

ဘန္တေ၊ ပေ၊ အဒ်သု – ပေးကြပါကုန်ပြီ၊ (ကိ – အဘယ်သို့ပြော၍ ပေးကြသနည်း)၊ ဣမိနာ သုတ္တေန–ဖြင့်၊ စီဝရံ–ကို၊ ဝိနာဟိ–ရက်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ပေးပါကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ၊ အာယတံ ဝါ–အလျားရှည်သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဝိတ္ထတံ ဝါ၊ အပ္ပိတံ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတုံ နု သဏ္ဌာ–မစွမ်းနိုင်ပါ၊ (မတတ်နိုင်ပါ)၊ ဘန္တေ၊ သုဝိတဋ္ဌ–ကိုလည်း ကောင်း၊ ပေ၊ ကာတုံ၊ သဏ္ဌာစ–စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ (တတ်နိုင်ပါ၏)၊ ပေ၊ ဣဃ–တိုက်တွန်းပါ၏၊ ပေ၊ တေန သုတ္တေန–ထို ရှည်ဖြင့်၊ (ထို လိုသောရှည်ဖြင့်)၊ ပဋိဗဒ္ဓံ–အနောင်အဖွဲ့သည်၊ ဝါ–ကြောင့်ကြသည်၊ နု ဘဝိဿတိ–ဖြစ်ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ–ဤပေ။

ယထာဘတံ–အကြင် အကြင်ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော၊ သုတ္တံ–ကို၊ ဘန္တေ–ရက်ကန်းစင်၌၊ ဥပနေတွာ – ကပ်ဆောင်၍၊ (ရက်ကန်းစင်၌ဖြန့်၍) ။ပေ။ တံ–ကို၊ မယာ၊ ဝုတ္တော နနု–ပြောထားအပ်သည် မဟုတ်လော၊ ပေ၊ အဝိစ–သို့ပါသော်လည်း၊ ပေ၊ ယတ္ထကဲယေဝ–အကြင်မျှလောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သုတ္တံ ပဌမံ အဒါသိ၊ တတ္ထကံ၊ ပဏ္ဏာ–နောက်အခါ၌၊ (နောက်ထပ်)၊ အဒါသိ–ပေးလိုက်ပြီ၊ ပေ၊ တံ စီဝရံ–ကို၊ ဝိတံ–ရက်အပ်ပြီလား။ ပေ၊ အယျ၊ အာမ–ပါ၊ ,တံ စီဝရံ–ကို၊ ဝိတံ–ပါပြီ၊ ပေ၊ ကထံဟိ–ကြောင့်၊ အယျာ ဥပနန္ဒော–သည်၊ ဃော–ငါက၊ ပုမ္ဗေ–၌၊ အပ္ပဝါရိတော–မပင့်ဖိတ်အပ်ပါဘဲ၊ ဘန္တေ ဝါယေ–ထိုသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ–၍၊ စီဝရေ–၌၊ ဝိကပ္ပံ–ထူးအောင် စီမံခြင်းသို့၊ အာပန္နိဿတိ နာမ–ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ရပါလိမ့်)၊ ပေ။

အညာတဲ့ကော–ရွှေမျိုးမတော်သူသည်၊ အညာတကသ–၏၊ ပတိရူပ်ဝါ–သင့်လျော်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပ်ဝါ–မသင့်လျော်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္တံ ဝါ–ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသန္တံ ဝါ–မရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ နု ဘနာတိ–မသိနိုင်၊ ပေ၊ တတ္တ–ထိုသို့ဖြစ်လာပါလျက်၊ (တစ်နည်း)၊ တံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော–ပါဘဲ၊ အညာတကသ–သော၊ တတ္တ ဂဟပတိသ–ထို (ကဲ့သို့သော) အိမ်ရှင်၏၊ (စီဝရေ–ဌ်စပ်)၊ ပေ။

ဝ၄၂။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

ဝ၄၃။ ပေ၊ မယံ ဘိ၊ အာယသ္မန္တာနံ–အရှင်တို့အား၊ ကိဠိမတ္တံ–ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာမျှကို၊ အပ္ပေဝနာမ အနုပဒဇ္ဇေယျာမ–နောက်ထပ်ပေးနိုင်ကုန်တန်ရာပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောမူ၊ (အာပဇ္ဇေယျ–အံ့)၊ ပေ၊ ဓမ္မံ–ကိုလည်း၊ ဘဏတိ–ဟောအုံ၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနေန–စကားဖြင့်၊ ပေ။

ဝ၄၄။ ပေ၊ (ဃာ–သည်၊) မဟဏ္ဍ–များသော အဖိုးရှိသော သက်နှံးကို၊ ဝါယာပေတုကာမဿ–ရက်စေလိုသူ (အညာတကဂဟပတိ) အား၊ အပ္ပဏ္ဍ–နည်းသော အဖိုးရှိသော သက်နှံးကို၊ ဝါယာပေတိ၊ (တဿ)။

မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈–အဠေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်

ဝ၄၆။ မဟာမတ္တော–အမတ်ကြီးသည်၊ ပေ၊ ဒူတံ–တမန်ကို၊ ပါဟေသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိं–အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘဒန္တာ–အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု–ကြွလာတော်မူကြပါကုန်၊ ဝဿာဝါသိကံ–ဝါဆိုသက်နှံးကို၊ [မိုးအခါ၌ နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သောသက်နှံး၊ ဝါ– မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော သက်နှံးဟု သဒ္ဒတ္ထ၊] ဒဿာမိ – လှူပါမည်၊ ဣတိ – ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်၏၊ ဘိက္ခူ၊ ဝဿံ–ကို၊ ဝုဋ္ဌာနံ–နေပြီးသော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်းတို့အား)၊ ဘဂဝတာ– သည်၊ ဝဿာဝါသိကံ–ကို၊ အနုညာတံ[1]–အပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ထင်၍၊ ပေ၊ နာဂမံသု–မသွားကြကုန်၊ ပေ၊ မယာ – သည်၊ ဒူတော–ကို၊ ပဟိတော–စေလွှတ်အပ်ပါလျက်၊ နာ ဂစ္ဆိဿန္တိ နာမ–မကြွလာကြရသနည်း၊ ဟိ–ကြွလာသင့်၏၊ အဟံ၊ သေနာယ–စစ်တပ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ–

---

[1] အနုညာတန္တိ။ ။ ဤ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်မရှိ၊ ရဟန်းများက အထင်ဖြင့် ပြောခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်၊ "ဝဿာဝါသိက" ကို ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ဝါကျွတ်မှ လှူလေ့ရှိကြဟန်တူ၏၊ ယခုခေတ်ကား ဝါမဆိုခင် လှူတတ်ကြသည်။

လိုက်သွားရမည်၊ စီဝိတံ–အသက်ကို၊ (အသက်ရှင်ခြင်းကို)၊ ဒုဇ္ဇာနဿ–ခဲယဉ်းစွာ သိအပ်၏၊ ဝါ–သိနိုင်ခဲ၏၊ မရဏံ–သေခြင်းကို၊ ဒုဇ္ဇာနံ–၏၊ ပေ၊ အဓွေကစီဝရံ–အလျင်အမြန်ဖြစ်စေအပ်(လူအပ်)သော သင်္ကန်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတွာ–ခံယူ၍၊ နိက္ခိပိတုံ–သိမ်းထားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

၆၄၇။ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၄၉၈–ကို နည်းမှီပေးပါ။]

စီဝရကာလသမယံ–သင်္ကန်းကာလသမယကို၊ အတိက္ကာမေန္တိ–ကျော်လွန်စေကုန်၏၊ ပေ၊ ယထာနိက္ခိတ္တံ–အကြင် အကြင်ထားအပ်ပုံကို၊ အာရောစေသုံ။

၆၄၈။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၄၉။ ဒသဟာနာဂတန္တိ–ကား၊ ဒသာဟာနာဂတာယ – ဆယ်ရက်ဖြင့် မရောက်လာသေးသော၊ ပဝါရဏာယ–ပဝါရဏာနေ့၌၊ ကတ္တိကာ– ကြတ္တိကာ နက္ခတ်နှင့်စန်းယှဉ်သော၊ ပဝါရဏာ–ပထမပဝါရဏာနေ့ကို၊ ကတ္တိက တောမာ သိကပုဏ္ဏမန္တိ–ဟူ၍၊ (ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော မိုးသုံးလအဆုံး သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

အဓွေကစီဝရံ နာမ–မည်သည်၊ ဃနာယဝါ–ဖြင့် သော်လည်း၊ ဂန္ဓုကာမော–သွားလိုသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဂမ္ဘီနီဝါ–ကိုယ်ဝန်ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အသဒ္ဓဿဝါ – သဒ္ဓါမရှိသူ၏လည်း၊ ဝါ–မှာလည်း၊ သဒ္ဓါ–သည်၊ ဥပ္ပန္နာ–ဖြစ်လာသည်၊ ဟောတိ၊ အပ္ပသန္နဿဝါ–သာသနာတော်၌မကြည်ညိုသူ၏လည်း၊ ဝါ–မှာလည်း၊ ပသာဒေါ–ကြည်ညိုခြင်းသည်၊ ပေ၊ 'ဒဿာမိ၊ ဣတိ–ဤသို့စေလွှတ်အံ့၊ ဧတံ–ဤသို့ (လူအပ်သော) သင်္ကန်းသည်၊ အဓွေကစီဝရံနာမ–မည်၏၊ ပေ၊ သညာဏံ–အမှတ်အသား ကို၊ ကတ္တာ၊ နိက္ခိပိတမ္ပိ–သိမ်းထားထိုက်၏၊ ပေ။

ဝဿာနသ–မိုးဥတု၏၊ ပစ္ဆိမံ–နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဒိဝသံ–ကို၊ ပေ၊ ကထိနုဒ္ဓါရဒိဝသံ–ကထိန်နုတ်ရာနေ့ကို၊ ပေ၊ အတိက္ကာမိတံ–ကျော်လွန်စေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ။

၆၅၀။ အဓွေကစီဝရေ–အဓွေကသင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အနဓွေကစီဝရသညီ–အဓွေကသင်္ကန်းမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ အနဓွေကစီဝရေ–အဓွေကသင်္ကန်းမဟုတ်သော သင်္ကန်း၌၊ (အဓွေကသင်္ကန်းနှင့်တူသော သင်္ကန်း၌)၊ ပေ။

အဓွေကစီဝရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉–သာသက်သိက္ခာပုဒ်

၆၅၂။ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဝုဋ္ဌဝဿာ[1]–မိုးလေးပတ်လုံးနေပြီး ကုန်သည်၊ တစ်နည်း၊ ဝုဋ္ဌဝဿာ–နေအပ်ပြီးသောဝါ ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)အာရညကောသု–တောရဖြစ်ကုန်သော၊သေနာသနေသု–ကျောင်းတို့၌၊ ဝိဟာရေ၊ ကတ္တိကစောရာ–တန်ဆောင်မုန်းလသူမိုးတို့သည်၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ လဒ္ဓလာဘာ – ရအပ်သော လာဘ်ရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိပါတေန္တိ[2]–ထိတ်လန့်စေကြကုန်၏၊ ဝါ–နှိပ်စက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ သေနာသနေသု–တို့၌၊ ဝိဟာရေ၊ နေ–နေသော ရဟန်းသည်၊ တိဏ္ဍံ–သုံးထည်ကုန်သော၊စီဝရာနံ–တို့တွင်၊ အညတရံ–တစ်ထည်ထည်သော၊ စီဝရံ–ကို၊ အန္တ ရဃရေ–ရှာတွင်း၌၊ နိက္ခိပိတုံ–ထားခြင်းငှာ၊ပေ။

[3] အတိရေကဆာရတ္တံ–ခြောက်ညဉ့်ထက် ပိုလွန်သောရက်ပတ်လုံး၊ဝိပ္ပဝသန္တိ–ကင်းရှိနေကြကုန်၏၊ တာနိ ၊ စီဝရာနိ–တို့သည်၊ နဿန္တိ ဝိ–ပျောက်လည်း ပျောက်ကုန်၏၊ ဝိနဿန္တိ ဝိ–ပျက်စီးလည်း ပျက်စီးကုန်၏၊ ဒယ္ယန္တိ ဝိ–မီးလည်း လောင်အပ်ကုန်၏၊ ဥန္ဒူရေဟိ ဝိ–ကြွက်တို့သည်လည်း၊ ဧဇ္ဇန္တိ–ကိုက်အပ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဒုက္ခောဒဿ–အားနည်းသော သက်နိုးရှိကုန်သည်၊ ဝါ–ဖောက်ပြန်သော သက်နိုးရှိကုန်သည်၊ လူဓစီဝရာ–ခေါင်းပါးသော သက်နိုး ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

၆၅၃။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၅၄။ ဥပဝဿန္တိ–ကား၊ ဝုဋ္ဌဝဿာန်–မိုးလေးပတ်လုံး နေပြီးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ [ဝုဋ္ဌဝဿာနန္တိ စ နိဒ္ဒါရဏေ သာမိဝစန်–ဝိမတိ]၊ (ဘိက္ခု) သေနာသနေသု ဝိဟာရေဿ–ဥ်စပ်)၊ ["ဥပဝဿံ" ပုဒ်ကိုမူ "ဥပဝဿံ–ဝါသို့လည်းကပ် မကြိုးပြတ်အောင် နေလတ်ပြီး၍"ဟု ပေးပါ]။

ကတ္တိကစာတုမ်ာသိနီ–ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော မိုးလေးလ အဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ကို၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ယာနိ ခေါ ပန၊ ပေ၊ သေနာသနာနိတိ (ဘဏ္ဍ)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အာရညံ–တောရဖြစ်သော၊ သေနာသနံ နာမ–မည်သည်၊ ပဋ္ဌနေသတိကံ–လေးအပြန် ငါးရာရှိသော၊

---

[1] ဝုဋ္ဌဝဿာ။ ။ ဒီဃ၊ [2] ၂၅၅–၌ "စတုမာသံ ဝုဋ္ဌဝဿသာဝိ ဘဂဝတော"ဟု "ဝဿ" အပြင် "စတုမာသ"ဟု အစွန်ယူယောဂ တစ်ပိုဒ်အပို သုံးစွဲပုံကို ကြည့်၍ "ဝုဋ္ဌဝဿ"ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် တစ်နည်းပေးပါသည်။

[2] ပရိပါတေန္တိ။ ။ "ပရိပါတေန္တိ" ၏ "သဒ္ဒတ္ထမှာ" လဲကျစေကြ, ထွက်ပြေးစေကြ"ဟု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းများကြောက်၍ ဟိုဟိုဒီဒီ ထွက်ပြေးရလောက်အောင် သူမိုးတွေက နိုးယှနှိပ်စက်ကြသည်–ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "နှိပ်စက်ကြကုန်၏"ဟု အရှုပ်မှတ်ပါ။

ပန္ဆိမ်–နောက်ဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းတည်း၊ [အနည်းဆုံး လေးအပြန် ငါးရာ ဝေးမှ အာရညကသေနာသန မည့်သည်ဟု ဆိုလိုသည်]။

သာသကံ နာမ–မည်သည်၊ အာရာမေ–၌၊ အာရာမူပစာရေ–အာရာမ်၏ ဥပစာ၌၊ စောရာနံ–သူခိုးဟောပြတို့၏၊ နိဝိဿောကာသော–သက်ဝင်ရာအရပ်ကို၊ ဒိသတိ–တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဘုတ္တောကာသော–စားအပ်ရာအရပ်ကို၊ ဒ္ဒိတောကာသော–ရပ်ရာအရပ်၊ နိသိဒနောကာသော–ထိုင်ရာအရပ်၊ နိပဇ္ဇနောကာသော–လဲလျောင်းရာ (အိပ်ရာ) အရပ်၊] [တစ်နည်း၊ (ယသ္မိံ သေနာသနေ)–၌၊ အာရာမေ–၌၊ အာရာမူပစာရေ–၌၊ ပေ၊ ဒိသတိ၊ ဧတံ–ဤကျောင်းသည်၊ သာသကံ နာမ–မည်၏၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏]၊ ပေ။

စောရေဟိ–တို့သည်၊ မနုဿာ–တို့ကို၊ ဟတာ–သတ်ထားအပ်သည်တို့ကို၊ ဒိဿန္တိ–မြင်တွေ့အပ်ကုန်၏၊ [ဝိလုတ္တာ–လုယက်အပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ အာကာ ဠိတာ–ရိုက်နှက်အပ်ကုန်သည်တို့ကို]၊ ပေ။

သမန္တာ–ကျောင်း၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ ဂေါစရဂါမေ–ဆွမ်းခံရွာ၌၊ ပေ၊ ပဠုယော–အကြောင်းသည်၊ သိယာ–ရှိရာ၏၊ ကရဏီယံ–ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သိယာ၊ ပေ၊ (ယာ) ဆာရတ္တပရမတာ–အကြင် ခြောက်ညဉ့်အလွန် အဝိုင်းအခြား ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္တို၊ တံ–ထိုခြောက်ညဉ့်အလွန် အဝိုင်းအခြား ရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ ဝိပ္ပဝသိတမ္ဘံ–ကင်းမြဲ နေရာ၏၊ ပေ၊ ဝိပ္ပဝုဋ္ဌံ–ကင်းမြဲ နေအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပေ။

၆၅၅။ အတိရေကဆာရတ္တေ–ခြောက်ညဉ့်ထက် ပိုလွန်သော ညဉ့်၌၊ အတိရေကသညီ–ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ–ဂိလာန ရဟန်းအား ပေးအပ်သော သမ္မုတိကို၊ အညတြ–ကြဉ်ထား၍၊ ဝိပ္ပဝသတိ–ကင်းမြဲနေအုံ့၊ ပေ။

၆၅၆။ ပေ၊ ဂါမသီမံ–ဂါမသီမ်သို့၊ သြက္ကမိတ္တာ–သက်ရောက်၍၊ ပေ။

သာသကံသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀–ပရိဝါသတသိက္ခာပုဒ်

၆၅၇။ ပုဂ္ဂလေ–ကောင်းမှုပြုသော အသင်း၏ဝါ–သည်၊ သံဃသေ–၏ (အတွက်)၊ သစီဝရာတ္တံ–သက်နှံ့နှင့်တကွဖြစ်သော ဆွမ်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ ပဋိယတ္တံ–စီစဉ်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ ရည်ရွယ်၍ စီစဉ် ထားအပ်သနည်း)၊ သောဓေတ္တာ–ဆွမ်းကပ်၍၊ ["စားစေ၍"ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏]၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေသာမ–ကုန်စို့၊ ဣတိ–ဤသို့ရည်ရွယ်၍ စီစဉ် ထားအပ်၏၊ ပေ၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့သည်၊ သံဃသေ–၏ (အတွက်)၊

အနုဝဿံ-နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်၊ သစ်ဝရဘိက္ခာ-သက်နှံးနှင့်တကွဖြစ်သောဆွမ်းကို၊ ပညတ္တာ-ဝတ်တည်ထားအပ်ပါပြီ၊ (ပညတ်ထားအပ်ပါပြီ)၊ ပေ၊ သံဃဿ-အား၊ ဒါယကာ-လှူမည့် သူတို့သည်၊ ဗဟူ-များကုန်၏၊ သံဃဿ-အား၊ ဘတ္တာ-ဆည်းကပ်မည့်သူတို့သည်၊ ပေ၊ တုမှေ-တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ တုမှေ-တို့ကို၊ သမ္မဿန္တာ-မြော်ကုန်လျက်၊ ပေ၊ နု ဒဿထ-အကယ်၍ မလှူကုန်အုံ၊ အထ-ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဒဿတိ-လှူလိမ့်မည်နည်း၊ (လှူမှာလဲ)၊ ပေ။

နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော-စကားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ယတာပဋ္ဌိယတ္တံ-အကြင်အကြင် စီစဉ်အပ်ပြီးသော၊ စီဝရံ-ကို၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍေန-ဖြင့်၊ ပရိဝိသိ-ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ၊ ပေ၊ သြကောဓေထ-လှူကြကုန်လော၊ ပေ၊ အတ္တနော-မိမိ(အထံသို့)၊ ပရိဏာမေသုံ-ညွှတ်စေကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဘန္တေ-သိကုန်လျက်၊ [ဗဟုဝစန] သံဃိကံ-သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပရိဏတံ-သံဃာသို့ညွှတ်ပြီးသော၊ [တစ်နည်း-"ညွှတ်စေအပ်ပြီးသော"ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏] လာဘံ-လာဘ်ကို၊ ပေ။

၆၅၈။ ပါတိမောက် နိဿယ အတိုင်းပေးပါ။

၆၅၉။ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နံ-အပ်သည်၊ ပရိစ္စတ္တံ-စွန့်အပ်သည်၊ဟောတိ၊ ပေ၊ ဒဿာမ-လှူကြမည်၊ ကရိဿာမ-ပြုလုပ်ကြမည်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝါစာ-စကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘိန္နာ-မြွက်ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ။

၆၆၀။ ပရိဏတော- သံဃာအား ညွှတ်စေပြီးသော လာဘ်၌၊ ပရိဏတ သည်-သံဃာအားညွှတ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ပေ။

၆၆၁။ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဒေမ-လှူကြရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်သော်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ (နေရာ၌)၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဒေယျဓမ္မော-လှူထိုက်သော သောရှိသောပစ္စည်းသည်၊ ပရိဘောဂ်ဝါ-သုံးစွဲခြင်းကို သော်လည်း၊ လဘေယျ-ရရာ၏၊ ပဋိသခါရံ-ပြုပြင်ခြင်းကိုသော်လည်း၊ လဘေယျ၊ စီရဋ္ဌိတိကောဝါ-ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းရှိသည်သော်လည်း၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏ ।[တတ္ထ ဒေထ-၌စပ်।] ပန-သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထဝါ-၌လည်း၊ တုမှာကံ, စိတ္တံ-သည်၊ ပသီဒတိ-ကြည်လင်၏၊ (ကြည်ညိုး၏)၊ တတ္ထ-၌၊ ဒေထ-လှူကြပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-ဟော၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏ လည်းကောင်း)၊ ပေ။

ပရိဏတသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဘတသုဒ္ဓါနဉ္စ။ ။တသ–ထိုပဏ္ဍာဝက်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ–ကား၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ပဏ္ဍာနိစ–ပဏ္ဍသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘေသဇ္ဇံ–ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၊ ဝဿိကာ–ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ်၊ ပဋ္ဌမံ–ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဒါနံ–သာမံစီဝရဒါနသိက္ခာပုဒ်၊ ("ပေးပြီးမှ ပြန်လုသော စီဝရအစ္ဆိန္နနသိက္ခာပုဒ်"ကို ဆိုသည်)၊ သာမံ–သာမံ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါယာပနံ–ရက်ကန်းတို့ကို ရက်စေသော (မဟာပေသကာရ) သိက္ခာပုဒ်၊ အစ္ဆေကော–အစ္ဆေကစီဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသင်္ကံ–သာသင်္ကသိက္ခာပုဒ်၊ သံဃိကေနစ–သံဃိကသင်္ကန်းကို ညွှတ်စေသော (ပရိဏတ) သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ–တသုဒ္ဓါန အပြီးတည်း။

ဓမ္ဓ။ ပါတိမောက် နိဿယ အတိုင်းပေးပါ။

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍံ–နိဿဂ္ဂိအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ–ပြီးပြီ။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် နိဿယသစ် ပြီးပြီ။

ဘုဝ၄ခ–ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်းကျော် ၂ ရက်၊
(၂၃–၇–၈၆) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့